1940. szeptember 1. VII. évf. 1. szám.

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Schnattner Szigfrid O. S. B.: Akinél szebb nem jött e világra . . . — P. Petz Ádám S. J.: Aszkézis és „világnézet". — P. Róth Antal S. J.: Evangéliumok. — Gologi Lajos S. J.: Figyelmeztető. — Dr. Gálos László S. J.: Theologia symbolica. — Pákozdy József: Elrontott élet. — Irodalom.

Korda R.-T. Kiadása Budapest.

„Utunk" szakkétkus folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides" könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4. Előfizetése portóval 28 cseh korona. Romániai főbizományos: Magyar Lapok Kiadóhivatala, Oradea., Str. Regele Carol II. No 5. Románia. Előfizetési ára 175 lei.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — Egyes szám ára 40 fill.

Nemrég a tiroli Alpokban jártam. Kedves, idilli világ, fölséges hegyvidék, ahol a sejtelmesen zizegő fenyőerdők, virágos rétek, kristálytiszta patakok, haragos sziklák, vad vízesések, csillogó gleccserek, káprázatos fehérségű hófedte hegyormok és bércek a nyárdéli napsütésben állottak s ahová a távoli völgyekből enyhe szellő szárnyán hullámzó rezgéssel felhatoló harangszó zengése, egy-egy tehénkolomp méla csengése ünnepi zene, felséges Istent dícsérő dallam voltak a természet néma csendjében. Bármerre haladtam az egyre emelkedő keskeny ösvényeken, kőgörgeteges hegyiutakon, lépten-nyomon találkoztam a felfeszített Krisztus képével. Minden útfordulón, minden csúcson, minden harmatos forrásnál ott áll a kereszt. Egyik útjelző kereszt alatt ez a felírás állott: „Én vagyok az út". — Megálltam és gondolkozni kezdtem. S ott fent a fényes napsugárban, friss levegőben, fenyőillatban, ünnepi tisztaságban, mélységes csendben a lelkem mélyébe hasított az Úr szava: „A szoros kapun menjetek be: mert tágas a kapu és széles az út, mely a veszedelemre viszen; és sokan járnak rajta. Ám szoros a kapu és keskeny az út, mely az életre viszen; és kevesen vannak, kik megtalálják azt." (Máté 7, 13.) Világosan láttam az Írás szavát, melyet a lélek értékéről, az Isten országáról, a kincskeresésről, a gyöngyvásárlóról, a tékozló fiúról és a jó pásztorról mond. És eszembe ötlött a kemény szeretet, mely mindent és mindenkit elhagyni kész, hogy az Urat követhesse, és üdvét elszántan keresve, minden áldozat árán Istennel s Istennél célba érjen.

Utunk

Testvér! Nagy hegyeknek magános vándora, új munkaév kezdetén az testvéri jobbot nyujt feléd s szeretettel kér: Tarts Te is velünk az egyre magasabbra ívelő keskeny úton! Az Isten hegyeinek vágjunk neki együtt! Elszántan, lelkesen, könnyedén! Magunkat keményen fogva! Hozzánktartozóinkat, barátainkat, ismerőseinket, más testvéreinket is kézenfogva, Krisztus követésére buzdítva, a tartalmasabb, bőségesebb, a vallásos hitből élő, befelé forduló életre eligazítva, a felséges, örök eszményeknek mély átérzésében, lelkes öntudattá fokozásában — kis lapunk irányítása s útmutatása nyomán is — segítve és támogatva. Hadd váltsa ki minden hűséges lélek, lapunknak minden Kedves Olvasója és Barátja Krisztus és a Madonna követésében érzésben és cselekvésben a tiszta örömökkel, természetfeletti szépségekkel töltekezett szíveknek az Isten-országának stílusát megvalósító édes békét, vigaszt adó harmóniájában az Úrnak tetsző életet, folytonos énekszót: csengő istendicséretet!

Akinél szebb nem jött e világra . . .

Írta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

Örökké szép jelenet a történelemből: Coriolanus Róma előtt. Óriási hadsereggel felkészülten, haraggal, daccal és mérhetetlen gőggel eltelve, megtorpan Róma falai előtt. Elébe tűnik városa, szülőházája, benne az édesanyja. A sértett büszkeség nem lát: vak és csak egyet ismer, leszámolni a bosszú erejével. Jönnek a követek, Coriolanus hajthatatlan, jönnek a papok, az ellenség szíve nem lágyul, érkeznek a szenátorok, Coriolanus nem enged. Jön az édesanyja: Vetturia. Hihetetlenül szép kép: a bosszúálló fiú és a könyörgő édesanya találkozik. Az édesanya arcának tekintete, könnye, könyörgése megtöri a lázadó gyermek szívét és felkiált: Anyám! Te megmentetted Rómát!...

Szeptember 8.

Csendes, kedves, pirosbetűs koraőszi Máriaünnep. Én úgy gondolom, hogy ez a nap a lázadásban fogant, csak fegyverekben és erőszakban elbizakodott gőgös és dacos világ ki nem mondott felkiáltása: Anyánk, Mária, Te megmentetted a világot!... Azzal, hogy megjelentél, mint nagy Jel az égen, sorsközösséget vállaltál velünk, mint Éva legszebb leánya tűntél fel közöttünk, akinél szebb és szentebb nem jött e világra. Előtted is voltak jók és kedvesek Isten szemében, utánad is jöttek szentek és szépek, de Náladnál jobb és kedvesebb, szentebb és szebb nem jött e világra.

A Teremtő Isten, aki puszta kézzel markol a semmiségbe vagy káoszba és ezzel emel ki onnét csodálatos hatalmával egész világokat, Mária születésekor a legszebb alkotását és legszentebb teremtményét hívta létre, aki földi megjelenése legelső napján elmondhatja: Uram, Te uralkodol az egek hatalmasságán és a tenger habjai dagályát Te csendesíted le, Tied az egek és Tied a föld, csodatettedet hirdetni fogják az egek (Zsolt. 88.) Örvend a föld és tapsol az ég! Isten irgalmas jósága megjelent közöttünk, hogy megmentsen bennünket.

Mária ezen az ünnepen úgy tűnik fel az ó- és újszövetség közti semleges területen, mint óriási választóhegynek legmagasabb, napfényben tündöklő csúcsa. A választott nép története Máriára utal, Mária felé visz, az újszövetség Máriából indul, Máriából eredezik. Máriában — Szent Tamás szerint — megvan Mózes szelídsége, Ábrahám hite, József tisztasága, Dávid alázatossága, Jób türelme, Salamon bölcsesége, Illés buzgósága, Máriában megtalálható az újszövetség szűzeinek tisztasága, vértanúinak erőssége, a hitvallók áhítata, a doktorok okossága, a remeték világtiprása, egyszóval megvan Benne a Szentlélek minden ajándéka. Gyönyörű és egészen szép Kisasszonyunk Ő, akinek áldott a megjelenése, ünnep a jövetele, örvendetes a megérkezése, aki már ezzel a nappal jelzi, hogy a legáldottabb lesz az asszonyok között és nemzedékek nem fáradnak el magasztalásában. A

paradicsomi kísértő hazug sugalma ott élt minden időben az emberi vágyak legmélyén, erre a szeptember 8-ra kellett várnia a világnak, hogy szomorú bukásunkban elmondhassuk és elhihessük a vigasztalást: hasonlók leszünk az Istenhez! (Gen. 3. 5.) Az emberiség kalendáriumában Mária születése korszakjelentő fordulópont; új világ kezdődik a béke és engesztelés jegyében, a hadiállapot megszűnik, Isten és ember között megkezdődnek a tárgyalások, amelyeknek eredménye Betlehem lesz. A szeplőtelen fogantatás már úgy praeparálta ezt a leggyönyörűbb templomát a jó Istennek, hogy majd ne kelljen bűnös emberi kéznek a keresztvízzel meglocsolni, mint soha nem látott gyönyörűséges rózsaszál illatozzék bele a világba, akinek érintetlen életfakadása és sértetlen leválása a tőről egyedül lesz kedves Isten szemében, és születésével egyúttal előhirnöke lesz a Megváltó megjelenésének is, nem kellett kegyelemmel és világossággal eltölteni, mert már teljes volt malaszttal. Az Isten páratlanul boldogító és mindent felülmúló szeretete volt születésekor Máriának a legszebb születési ajándék, aminőt még nem kapott és nem is kap soha emberfia.

Bölcsőjénél ott szorong láthatatlanul az egész világ és halhatatlanul zúgja Neki: Mária, Te megmented a világot! Mert ember még nem jött soha nagyobb és szentebb küldetéssel a földre, mert életed első napján már mint megváltásunk Isten-pecsétes magna chartája érkeztél, mint a örökkévalóság egészen tökéletes, isteni kiadású mikrofónja jelentél meg a földön, akin keresztül tisztán, recsegés és hangzavar nélkül kapjuk az égi studióból Isten várva-várt üzenetét: Mária által megmentem a világot! Minden ajándék, kiváltság, kellem és kegyelem, életszentség és szépség és kedvesség ezért a mandátumért van, a megváltás nagy ügyét fogja képviselni Mária.

Udvözlégy Jeruzsálem dicsősége, Izrael öröme, népünk tisztessége! Udvözlégy fényesség forrása (Szent Tamás), üdvözlégy szentség ragyogása! (IX. Pius).

Születésed hirdeti, hogy van szeplőtelenség, nem lehetetlen a lelki tisztaság, van erény a földön. Aki pedig így jön, annak jöveteléhez hasonlóan senki sem érkezhetett a bűnös földre; útjára maga az Isten hint virágot.

Mária az értelem határán túl kezdődő világból hoz számunkra üzenetet, természetes tehát, hogy Nálánál tisztább és napfényesebb lélek nem lakhatott emberi testben. Ezért egyedülálló már születésével is Ádám ivadékai között. Pedig csendesen, mérhetetlen szerénységgel, halk finomsággal, észrevétlenül érkezik a földre, de abban a pillanatban megkezdődik Istenre-forgó élete. A kis bölcső parányi lakójában már benne remeg a földöntúli világosság és békesség örök tisztasága, benne van minden eredeti vagy személyes bűntől, tehertől megtisztult és minden ködön felülemelkedett lélek fehérsége. Valóban, így érkezni csak az tud, Akit Isten öröktől fogva kiválasztott és Akiben örök kedvét fogja találni.

„Mint hófehér galamb jövél a bűnös földre, Szeretlek, szívem gyöngye". — „Te általad a világra új világosság virrada, örülj, dicsőség virága, Kinél szebb nem jött világra." (Antiphona.)

Aszkézis és „világnézet"

Irta: P. Petz Ádám S. J.

Egységes, harmónikus világszemlélet kialakítása az emberi szellem legnagyobb teljesítményéhez tartozik. Platon az „egységben látás" képességét a legistenibb ajándéknak nevezte, Rosenberg pedig, a XX. század mítoszának prófétája, sajátosan férfitehetségnek tartja, mely éppen ezért igen ritka az elnőiesedésre hajló világban. És ebben véletlenül és egészen kivételesen igaza van. Nemcsak egyének, de egész korok és nemzedékek tragédiája sokszor abban rejlik, hogy egyoldalúan kiélezve és ellentétben látják azt, ami a valóságban kozmosz: összhang és harmónia. Így a világnézetek nagy harcában, az újkor filozófiájában Descartes-nél az értelem, Locke és Condillac révén az érzék, Kant tekintélye folytán pedig az akarat jutott egyeduralomra. A világháborút közvetlenül megelőző években „az intellektualizmus túlhajtásáról" panasz-

kodtunk, és ma, főleg a faji világnézet prófétáinak buzgósága folytán a tudatalatti, az irracionale és a „Wille zur Macht" igézete alatt állunk.

Magunktartása, de főleg aszkézisünk egy-egy „világnézet" tudatos vagy öntudatlan vetülete és kifejezője. Az aszkézisünk hátterében meghúzódó világkép pedig legtöbbször a kor általános világszemléletével függ össze. Nem véletlen például, hogy ma, amikor a tudatalatti a szellemi élet minden területén világot hódító jelentőséghez jut, aszkétikus irodalmunkban és gyakorlatunkban is a lélek irracionális erőit és képességeit hangsúlyozzuk.

Az emberek aszkétikus magatartását a küzdelemmel és harccal szemben elfoglalt álláspontjuk szerint jellemezhetjük leginkább. A pogány klasszikus bölcselet ezen az alapon toborozta az embereket Epikur, illetőleg a stoikusok táborába. Epikur igazi híve lemondott minden küzdelemről és erőlködésről, még arról is, mely az élvezet megszerzéséhez szükséges. Megelégedett avval, amit a sors ingyen ölébe hullatott. Boldogságát és az élet megoldását a háborítatlan nyugalomban találta. A stoikus ezzel szemben a harcban és rendületlen helytállásban látta meg az élet nagy feladatát. Taktikát és kerülő utat nem ismert. Fejjel ment a falnak, mert az akarat mindenhatóságát vallotta.

Az újkor filozófiai világnézetéből táplálkozó életstílust és gyakorlati, főleg aszkétikus magatartást is az epikureizmus és stoicizmus klasszikus kategóriái szerint osztályozhatjuk. Az egyoldalú racionalizmus, a romanticizmus és a tudatalatti erőket istenítő életfilozófiák sokak aszkétikus életében epikureizmushoz vezettek. A racionalizmus és romanticizmus gyakorlati naív optimizmusában azt vallja, hogy elég a jót megismerni és már meg is tesszük azt. Nem veszik tudomásul, hogy az eredeti bűn óta a jó ismerete és gyakorlása közé áll a tudatalatti sötét hatalma, az ösztön és a rosszrahajló természet, mellyel szemben a felsőbbrendű énnek harcolnia és győznie kell, ha diadalmasan uralkodni akar. Az erkölcsi jót legtöbbször csak a fizikai rosszal együtt választhatjuk, ettől pedig természet szerint irtózunk.

Az életfilozófiák nem vonják ugyan kétségbe az alacsonyabb rendű „én" létét, de tagadják ennek alacsonyabbrendűségét. A szellem és ösztön szerepet váltottak. Ma az ösztön, a lendület, az erő jelenti az értéket a mechanizáló „gyilkos" szellemmel szemben. Míg Rousseau-nál csak tévedés Kempis Tamás állítása: annyit haladsz előre, amennyire erőt veszel magadon, addig ugyanez az elv Klages szerint már gonoszság. Az életfilozófia szerint annyit haladsz előre, amennyire az ösztönös ént felszabadítod, lendületét és szabad szárnyalását biztosítod. Az aszkézisben már csak arról lehet szó, hogy ezt az alacsonyabb ént kissé megneveljük. Persze nem önlegyőzéssel és nem az „agere contra" alapján álló ellenszegüléssel, hanem cirógatással és helyes irányú kedvezményekkel. „Kraft durch Freude"! Az örömben az erő! a mai jelszó. Emelkedett élményt a kedélynek: szabad természetet, barátságot, művészetet! Ez a hang hozza előtérbe a keresztény aszkézisben is ma a művészi elemet: az éneket, a liturgiát, általában a szépet és kellemest. Veszélyes túlzás volna, ha az aszkétikus esztéticizmus kizárólagos igénnyel lépne fel. Mert a keresztény exisztenciális filozófia alaptételét ma is csak ez a mondat fejezheti ki: harc az ember élete itt a földön. (Jób. 7, 1.)

Stoikus gyakorlati magatartáshoz és aszkézishez vezet ma az egyoldalú voluntarisztikus világszemlélet. Ez elismeri a tudatalatti létét és az ebből folyó küzdelmet, de az akarat mindenhatóságát hirdetve, azt véli, hogy parittyával a kezében diadalmaskodhatik az óriás felett. Akarat és ösztön, szellemi és érzéki én harcában nem lát kockázatot az akarat részéről. „Csak akarni kell, viszont mindig akarhatok": ez a sokat hangoztatott elve. Az ilyenek nem veszik figyelembe, hogy a keresztény bölcselet szerint az akarat szabadságának is megvan a maga határa, és hogy sok tényező, különösen ösztönös énünk befolyásolja szabad választásunkat. Ha az akarat tud is helytállani, ezt sok esetben csak a legnagyobb erőfeszítés árán teheti. A katolikus dogmatika viszont ehhez hozzáfűzi, hogy a szabadakarat különös isteni segítség nélkül nem fog következetesen helytállani és legalább is nem eléggé megfontolt pillanatokban enged, ha a támadások sűrű egymásutánban, hosszú ideig megismétlődnek. Dogma az, hogy a félig tudatos bocsánatos bűnt isteni privilégium nélkül egész életén át senki el nem kerülheti.

Mindkét iránynak, a modern epikureizmusnak is, meg a modern stoicizmusnak is megvan a maga áldozata. A vallásos epikur jó kereszténynek, söt tökéletesnek véli magát, ha kellemes vallásos élményben van része és a legszörnyűbb erkölcsi botlást sem hajlandó saját magában bűnnek minősíteni. A modern stoikus vallási téren sokszor könyörtelen erkölcscsősz, ki mindenkitől már lelki élete kezdetén következetes heroizmust vár. Beszéde és gondolatvilága állandóan a szenteket megszégyenítő régiókban jár; és ez nem is volna baj, ha viselkedése nem mutatná épp az ellenkezőjét. De a „keresztény" stoikus e pontban is a régi pogány fajtából való. Mindig megtalálja csekély személyét illetőleg a kibúvót, azt a „magasabb" érdeket, mely az önmegtagadást konkrét helyzetében esztelenséggé vagy éppen bűnné teszi. Így aztán húsz, harminc éves „lelki élet" után is megmarad a régi kényelmes, érzéki, büszke embernek, a nélkül, hogy fenséges elveiből szemernyit is engedett volna.

(Folytatása következik.)

Evangéliumok
(A keresztbordozóknak)

Irta: P. Róth Antal S. J.

A lelki élet nehézségei és általában gondolkodásunk természetfelettivé való átalakulása a váltóláz tüneteit mutatja. Örök ingadozás a létünk. A sötét mélységbe zuhanások — a bűn és a tisztán emberi, földi okosság — a mélypont. Majd felkap a kegyelem és a szférákon túl, a csillagok fölé helyez.

Sohasem lehetünk biztonságban. Mert éppen mikor szent meggyőződéssel hisszük, hogy szilárdan állunk, elbukunk: az erényhőst egy tekintet is megronthatja. Most ebben a pilllanatban olyan erősek vagyunk, hogy — úgy véljük — a világnak minden viharát és orkánját kiálljuk, és kettőt sem tik-takolt az óra, máris derékbatört egy enyhe fuvalom. Azt hittük, hogy gránitalapra építettük jövőnket, de szenvedélyeink ezt úgy szétfújják, mint a futóhomokot a szél.

Elsősorban mi vagyunk így, akik a jóra, a nemesre törekszünk, akik nem hódolunk be az ellenségnek. Sajnos, mikor az isteni magaslatokra törekszünk, amibe csak kapaszkodunk, szétmállik kezünk alatt és csak véresen, megsebezve tudunk lépésről-lépésre előrehaladni. Így furcsa érzések és vágyak ébrednek lelkünkben, vagy keveregnek a tudat alatt: milyen jó dolguk van azoknak, akik nem küszködnek önmagukkal, akik megadják magukat sorsuknak? Kívánatossá lesz azoknak az élete, akik a szemek és a test kívánságának és az élet kevélységének hódolnak.

Az új-evangélium.
(A mai élet csődje.)

A ma emberiségének nem csekély része, talán a keresztényeknek is nagyobb százaléka, egészen furcsa, új utakon keresi boldogulását. Nem a szűk úton, a nehéz kapaszkodón, Krisztus követésének kemény vonalán haladnak, hanem új utakat építenek, széles és kényelmes autóstrádákat, virágokkal szegélyezik, sűrű pihenőket rendeznek be, ligetekkel és berkekkel teszik kellemessé.

A keresztényeknél ez természetesen nem megy belső konfliktusok nélkül, mert világosan tudják, hogy ez az új út hová vezet. Azonban a test szerint való ember csodás logikával megnyugtatja a mindig kevesebbszer tiltakozó lelkiismeretét.

Hogyan teszi ezt? Ime, itt néhány gondolatfoszlány!

1. Uram, — így kezdődik a panaszuk — nem bírjuk tovább igádat. A te paragrafusaid túl horgosak, mi pedig emberek vagyunk, csontból és húsból valók. Nagyon is elevenünkbe vág minden igéd és parancsod. Megsemmisülés nélkül nem tudjuk élni a te Evangéliumodat. Hogyan kívánhatod, hogy odatartsam másik arcomat, mikor jobbomat megütötték?, hogy köntösömet is odaadjam, miután elvették palástomat?, hogy ellenségeimmel is jót tegyek?... Hát így futóbolond lesz belőlem és az emberek gúnyjának vagy legalább is szánakozásának tárgya. Így csak tönkre lehet menni, ahogyan tönkrementek, akik terhedet hordozták és Evangéliumodat élték. Elijesztőleg hat ezeknek sorsa rám, gyenge emberre.

(Ugy-e érezzük ezeknek az ellenvetéseknek a súlyát? A világ fiai pedig egyenesen új hegyibeszédként fogadják. Halljuk csak tovább!)

2. Igen furcsa a fizetési és jutalmazási rendszered, Uram. Boldogságot ígérsz és szenvedést nyujtasz. Legjobb embereidet agyonsanyargatod, nem engeded őket érvényesülni. Ha valaki, roskadozva bár, de viszi keresztedet, addig fokozod a túlterhelést, míg össze nem esik. Csonttá és bőrré nyúzod munkásaidat, míg ikertestvéreik a túloldalon gömbölyödnek és testük rugalmas izomtömege szobormintának kívánkozik.

(Ime: csak ennyit látnak a keresztbordozásból!)

3. Rossz reklámot csinálsz ügyednek, Uram! A nem hősöket, a szürke tömegembereket bérbeadod a gonosznak. Gyöngeségükben mint a sötét hatalom robotosai építik ellenséged várát, ássák híveidnek a csapdát, szerelik a bűn horgaira a csalétket. Milyen kétes szerepet szántál ezeknek a nem rossz, de gyenge embereknek?! És van valami következetesség abban, hogy amikor látják az egyre tornyosuló nehézségeket, a másik oldalra pártolnak. A félmegoldást nem akarják, mert ez a két szék közötti elméletet jelenti számukra: a te vigaszodat nem érzik, de a világ, a könnyebb élet örömeit sem élvezik.

(És most következik a logikai halálugrás: Istenre tolják a felelősséget azért, aminek megvédéséhez, eléréséhez gyengék voltak. Minden túlzásával ide írjuk a végkövetkeztetésüket. Igy perlekednek a Bölcseséggel:)

4. Mivel nem tudunk egy egész életen át önsanyargató remetékké lenni, mivel nem akarunk egérlyukat öntöző hamupipőkékké válni, mivel borzadunk az élve való eltemettetéstől, azért, Uram, egy kicsit megváltoztattuk a te elgondolásaidat: új evangéliumot írtunk, magunkhoz illőt, embernek valót, amelyet valamenynyien meg is tarthatunk és még tisztességes emberek is maradhatunk mellette, vagy legalább is úgy cselekszünk, mint minden józan (?!) ember.

(Ime, néhány mozzanat a renegátok életéből.)

Az evangélium kérlelhetetlen ridegségét felváltja az „ej, haj, sose halunk meg" gondtalansága, a bohém élet derüje. A mulandóság és a komor halál képét így töröljük le: „Igyunk rája, úgy is elnyel a sír szája!" Nem kell olyan komolyan venni azokat a fekete dolgokat, amelyek minden embert utólérnek. A csendes, komolyságra intő otthont szívesen felcseréljük a zajos, ezerlelkű korzóval. A házias, dolgos otthontündérekből körülrajongott, megsétáltatott csodababák lesznek. Miért is edzenők izmainkat nehéz, egyhangú munkával, mikor a sport különbet eredményez, és mást is ad

ráadásul? Van-e kellemesebb és edzőbb, mint kettesben csónakkal szelni a vizet és élvezni a napfény és levegő üdítő hatását? A szívet-lelket összeforrasztó, de áldozatot és alkalmazkodást kívánó bizalmas családi együttlétet minden meggondolás nélkül odaadjuk a szórakoztató társaságért, a fagyos, nagyvilági életért. Melyik fiatal ne hagyná ott a konyha melegét a strandok *(lelket)* perzselő homokjáért?! Kinek jut ma eszébe, hogy a bürokrácia és adminisztráció kellemetlenségeit megkönnyítse a tömegnek, paragrafust nem ismerő embereknek?! Sokkal kellemesebb foglalkozás (e folyóirat lapjain csak ennyit) a hivatali, enyelgő csevegés (kikkel?) ... A szolid egyszerűség nem biztosítja úgy a *(pillanatnyi)* fölényt és *(kétes)* érvényesülést, mint a páváskodó tarkaság és billegő libbenés. A krémek, rúzs és egyéb bájkenőcsök sokkal üdébb *(Úgy? tehát kell kendőzni?!)* és természetesebb *(Igen? ilyen! „természetet" hiába keresünk ezen a földön!)* arcot biztosítanak, mint a munka vérpezsdítő és ernyesztő egyhangúsága ...

(De ne tovább! Szennyest teregetni nem akarunk. A többit, a piszkosabbat, a förtelmesebbet az élet színpadán, sajnos, naponkint megtaláljuk. — Az újevangéliumosok azonban mindezek ellenére is jó emberek (!), mert hisz a megértésnek és részvétnek is jut hely szívükben.)

5. Azért van ám szívünkben megértő, együttérző részvét és lelkünkből sajnáljuk kereszthordozóidat. Szánakozunk rajtuk. Sőt a 365/66 nap egyikén a 24 órából nekik is szánunk 10—15 percet, beállunk a 8. stációba és sírunk és siratunk. Van köztünk veronikás is, aki kendőt is hoz, akinek jó szava is van az elcsigázottakhoz. De azért nem követjük embereidet a keresztúton (kényszerrel csak egy embert tudtak rávenni, Simont, a cireneit). Körmeneteknél mi népesítjük be az útszélét, mert mégis szép és épületes teoforikus látványban gyönyörködni. Igaz, hogy a diadalmeneteidnél mi csak az éljenzők és tapsolók között vagyunk, de nem vagyunk hősök, és így megelégszünk, hogy a „mi" emberinknek sikereik voltak és győzelmet arattak.

Mi menekülünk evangéliumod elől, mert ez tönkretesz, csődbe juttat; a magunk új receptje mégis jobban és könnyebben biztosítja a szép életet.

(Az új prófétákhoz nincs már szavunk, hanem azért bemutatjuk az óevangélium követőit is minden hamisság nélkül.)

Az ó-evangélium.

(Az ember apoteózisa.)

Ne csepüljük le a „klasszikus embert", aki önmagának írt evangéliumot! Ne szóljuk le a kiteljesedett természetes ideált! Hallgassuk el, hogy ez az ember képes arra, hogy elődei diadaloszlopának minden betűjét újra aranyozza, csak a saját nevét véseti a régi helyébe. Szóra sem érdemes, hogy a maga érdekében, a maga szépítésére okmányokat és tényeket hamisít.

Törtetésében miért is kellene meglátnia a vigasztalhatatlanul összetört lelkeket, a fiataloknak reménytelenül tönkretett boldogságát?! Egy pasztahirdetés (pláne repülőgépről!), egy malátareklám, egy mozihirdetés, egy semmitmondó színes plakát több figyelmet érdemel, mint a mindennapos okulásra tanító élettragédiák. Kell is, hogy autótülkölés, villamos csilingelés, légydongás, szúnyogzümmögés és még ennél is apróbb semmiség elvonja a „tökéletes" ember figyelmét a valóságtól.

Ha látna és hallana ez a szerencsétlen bolyongó és boldogságot kereső, szomorúbb volna az élete, mint a temetőőré, mert mindenütt fejfákba ütköznék. Minden utcaszögletnél, minden házon, minden szoba falán, talán minden téglán, képen, emléken ott volna egy írás: „Itt vesztette el boldogságát néhai boldog X, amott temette el reménytelenül minden vágyát néhai boldog Y.

Szóljunk már a kereszthordozókról, az evangélium csődjét (?) vállalókról, a szánalmas (!!) emberekről, akik elvesztették életüket (?), akiket Isten maga tett tönkre (??) szolgálatában!

1. Tiszta egyodalúság volna elhallgatni, hogy minden kereszten ott foszforeszkál, átüt a húsvéti fény csillogása; minden sebből, amelyet a jóért vívott harcban kapunk, megdicsőült stigmák ragyognak; minden könnycsepp egy-egy gyöngyszem az égi koronán; minden verejtékcsepp nyomán bőséges élet fakad.

2. Kik tették boldoggá az emberiséget?

Azok-e, akik kardvassal szántották végig a földet, akik hírmagjukat vérrel öntözték? Akik minden kiemelkedő kalászt lesarlóztak, és minden hatalmas tölgyet kivágtak? Nem voltak messiások az önös evangéliumosok, akik más nyakába dobták az igát, akik mások vállaira rakták keresztjeiket.

Akik Isten igájában nyögtek, akiknek élete hiábavalóságnak tetszett és szánakozást, sajnálkozást keltett, akik vállalták az evangélium csődjét, mennyivel különbet alkottak, átformálták az országok arculatát.

Azt a termékenységet, amelyet Tertullián a vértanúk vérében fedezett fel. — hogy ez a keresztény-ség magva — áll az Isten országában dolgozók minden lépéséről, mert jóság és béke, erény és hősiesség fakadt nyomában.

Újra az ismert példák: Don Bosco turini intézetének mása száz helyen áll és fiai megsokszorozták már az atyjuk által megmentettek számát; Jannsens missziói nemcsak kontinenseket hálóztak be, hanem az őserdőbe, a törpék közé is behatoltak; Loyolai sokezer fiát küldte a tűzvonalba; Domonkos sok századon át népesítette be a katedrákat és szószékeket; Ferenc pedig minden faluba, minden utcába küldte a szegénység szerelmeseit, hogy az evangéliumot gyakorlatilag bemutassák.

Angélák, Máriák és Klárák leányszívekbe — a számot ki tudná megmondani? — ültették az igazi nőiesség virágát. Erzsébet szociális szeretete hány lelket termékenyített meg? Kis Teréz szürke élete ma milliós tömegnek mutatta meg a szürke, mindennapi életnek a hősiességét. Imrék, Alajosok, Ágnesek és Margitok hány vergődő fiatal léleknek adtak erőt a legfenségesebb, de legtörékenyebb erény megőrzésére?!

Sikertelenség, terméketlenség ez? Amazoknak élete feledés, megsemmisülés, magvaszakadás; ezeké, a látszat ellenére megsokszorosodás, százszoros termés.

3. Nem tovasuhanó meteorokról van szó, nem is ragyogó üstökösökről, hanem állandóan világító és

melegítő, növekvő napokról. Mindenütt ott találjuk Isten embereit. Ahol valami jó, nemes, hősies történik, ott egy-egy égi pártfogó, egy kereszthordozó magávalsodró példája.

Megistenültek az Istentől sanyargatottak. Minden történelmi nagyságot felülmúl a szentek dicsfénye; minden király- és császárkoronázásnál fényesebb egy szenttéavatás. Nagyobb, dicsőbb dolog bekerülni a martirológiumba, mint dinasztiát alapítani. Akit Isten tisztel meg, annak híre nem enyészik el a sárguló papírral, nem pusztul el a bomladozó síremlékkel.

A földi sikerek színpompás gyümölcsfavirágzás: hamar lehullanak a szirmok; csak éppen megindul a fejlődés, és máris leesik az éretlen fanyarság. A fa (az élet) nem is bírja el ezt a bőséget (az érvényesülők egymást szorítják ki az élettérből!). A megmaradt gyümölcsöt pusztítja a fagy és köd, hernyó és madár. És, ó, a beérett termés legszebbje megférgesül.

Nem lehet, mert reménytelen vállalkozás volna, párhuzamot vonni a két evangéliumot követők között.

Aki vállalja a krisztusi programmot, abban Isten mutatja meg az erejét, abban Isten dolgozik. Az ember apoteózisa, mikor Isten működik általa, egy-egy villanása vagyunk a Mindenhatónak. Már nem élek én, hanem Krisztus él bennem.

Ne rohanj a pusztulásba, hanem engedd, hogy Isten kifejthesse benned erejét. Te, a gyenge, sápkóros bizonytalanság, titáni munkát végzel Isten igájában.

4. Olyan nyilt és világos Isten szerződéslevele a kegyelmies emberrel: Jó harcot harcoltál? El van téve a koronád. Akkor is, ha hősi halált haltál, ha nevedet itt elfelejtik rávésni emlékekbe, márványba, mert Isten tartja számon tetteidet.

Ne akarj más evangéliumot, csak Krisztusét! Ne ülj fel a hamis prófétáknak! Túl keveset ad az újevangélium követőinek.

Neked örök és tökéletes öröm kell, neked nem a teremtmény, hanem a Teremtő kell, azért el minden kishitűséggel, minden hátrakacsintással, a megalkuvás lehetőségével is.

A kereszttel egyenesen előre a boldogság felé, a béke felé, a dicsőség felé! Pecsét és biztosíték az ó-, a krisztusi evangélium, mert ég és föld elmúlnak, de ebből semmi sem mulandó. Minden jottája szilárdabb, mint a mindenség sarkkövei, minden ígérete több, mint a világ minden aranyának és értékének birtoklása.

Ne válassz, ne kételkedj, hanem cselekedj és élj szerinte!

Figyelmeztető

Kérdések

Irta: Gologi Lajos S. J.

1. Az „Utunk" januári számában, „Hogy elvégezzem az Ő művét" című cikkből azt olvastam ki, hogy nem mi rendezzük életünk munkáit, főfoglalkozásait, hanem a jó Isten. Szószerint idézek: „Még Istennek szentelt lelket is elvizenyősíthet egy-egy finomabban fogalmazott tévedés. Mondjuk, olyasféle benyomás hatása alatt élnek, mint ha ők választották volna élethivatásukat... Itt egyet nem értek: lehetek én családos ember, gyermekeim is vannak, de viszont választhattam volna papi, szerzetesi pályát. A pályaválasztás tehát tőlem függ. (Ezzel nem tagadom Isten gondviselését, Isten mindentvezető-irányító akaratát, de Ő szabadakarattal megajándékozott, tehát szabad a választásom az élet legfontosabb dolgaiban az Ő szent akarata.) Az első esetben mások az én foglalkozásaim, a második esetben pedig egészen elütők. Akkor mégis én rendezem életemet, s mind a két esetben Istennek tetsző módon jártam volna el, az életszentség csúcsára eljuthatok."

Igen, a szabadakarat Isten nagy ajándéka, amelyet egyedül azért kaptunk, hogy szabadon minden külső és belső kényszertől válasszuk az *Ő* szent akaratát, szent tetszését. Szabadon vállaljuk a számunkra öröktől fogva elgondolt élettervet, amelynek megvalósításával egybeesik kegyelmi kiteljesedésünk, életszentségünk.

Isten, mikor megteremtésünkről dönt, elgondolja azt is, hogy milyen szerepet juttat nekünk hatalmas világtervében. Viszonylagosan egészen kis részletmunkát bíz ránk, de végső sorban — az emberi kultúrfeladaton túl — örök értékű életművet vár tőlünk, hogy aztán ezt az elvégzett művet sok-sok más lélek örök javára fordíthassa. Ha már most valakitől a papi vagy szerzetesi hivatás fönséges életmunkáját várja, akkor akaratát többször is világosan tudtára adja, felkínálja, hogy az illető szabadon válassza iránta való, a lelkek java iránti szeretetből! Ilyenkor nem bűn terhe alatt kötelez akaratának választására, Ő a *nagyobb* szeretetre, a *hősiesebb odaadásra* számít. Erre vonatkozóan gyönyörűen ír Plus: „A nagy veszedelem nem egyedül engemet ér... bár a hivatáshoz való hűtlenség miatt üdvösségem nagy veszélybe kerülhet, vagy ami még valószínűbb, Isten nagy kegyelmei mellett megyek el, mégis az igazi baj a lelkeket éri, mert gyávaságom miatt sok lélek nem fog üdvözülni, vagy nem fog megszentelődni. Ez az a felelősség, melyet nem akarok magamra venni... Jól gondoljam meg, mit kér Isten tőlem..."

Ha aztán valami oknál fogva mégsem választom az Ő legelső elgondolását, a nekem szánt eredeti élettervet, végtelen irgalmában megbocsátja gyávaságomat, szűkkeblűségemet, bizalmatlanságomat és új, bár lefokozott életművet bíz reám, kevesebb kegyelmi támogatással. Mégis oly kiáradó segíteni akarással, hogy ha egészen beállok ebbe az Ő szent tervébe, még — ha lefokozottan is, — de kegyelmileg kiteljesedhe-

tem. És ha nem is oly nagy kihatással, mégis sok lélek hasznára élhetek. A hősies erőfeszítések sora ez esetben sem maradhat ki életem folyásából. Sőt — talán — még több hősiességre lesz szükségem, hogy valóban elérjem lelkem kegyelmi kifejlődését, s hogy egészen megfeleljek ennek a második, — ha szabad ezt a szót használni — pótéletfeladatnak. Erre az életmunkára is áll, ami az elsőre állt, hogy Isten tekintetbe veszi nyomorúságomat, egyre jobban ritkuló botlásaimat is. Leszögezi kötelességeim sorát súlyos és bocsánatos bűn terhe alatt. Elrendezi életem konkrét folyását, kisebb-nagyobb eseményeit, belefűz több jelentősebb megpróbáltatást is, és néhány nehéz hősiességi próbát, amelyet észre kell vennem, és össze kell szednem minden Istenhez való hűségemet, hogy megálljam helyemet,... a próbák lelkem javára szolgáljanak, az életmű beérése biztosítva legyen. Ennek a második életműnek igazi megvalósítása egészen az életszentségig a legtöbb ember számára csak lehetőség marad, épp szűkkeblűségének, bizalmatlanságának, gyávaságának tovább erjedése miatt.

2. „Nehézségem a részletes lelkiismeretvizsgálattal van. Szentül meg vagyok győződve annak fontosságáról, de nyélbeütése nagyon nehéz a megfelelő tárgy megválasztása miatt, mely az alap-jellemhiba, az uralkodó szenvedély lenne. Itt látok nehézséget: *a)* majdnem lehetetlen megismerni az alaphibát; *b)* ha mégis sikerült megismerni az alaphibát, az uralkodó szenvedélyt, a részletes lelkiismeretvizsgálat az ellenkező erény ájtatos érzelmeinek felindítására zsugorodik össze. Hogy világosabb legyek, példát hozok fel: pl. a büszkeség az uralkodó szenvedély, a részletes lelkiismeretvizsgálatot így fogom végezni: naponta 20—30-szor azt fogom mondani magamban: „semmi és bűnös vagyok, tehát, Istenem, nem büszkélkedhetem"... Persze világos, a gőg külső hibáit: dicsekvés, mások gúnyolása, stb.... már leküzdöttem. De ilyen eljárás, szerény véleményem szerint, nem vezethet az alázatosság erényére. Hisz az erény mivolta nem áll ájtatos érzelmek felindításában."

A részleges lelkiismeretvizsgálat problémájához a következő gondolatot fűzhetjük. A részleges lelkiismeretvizsgálat egyik főcélja *Istennel* szemben: állandó bizonyítása annak, hogy minden látszólagos sikertelenség, lanyhulás, tisztánlátás hiánya ellenére is egészen komolyan veszem kegyelmi életem fejlődésének legszentebb ügyét, kitartással küzdök minden olyan hibám ellen, amely ezt a kegyelmi fejlődést gátolja.

A lélektani oldalról mérlegelve, a részleges lelkiismeretvizsgálat a bűnökkel és a hibákkal szemben a figyelem- és energia-összpontosítás nagyszerű módszere. Nem tölti ki egész lelki munkálatomat. A legtöbb lelki alkatú egyén számára igen gyümölcsöző eszköz. Igen kiadósan érvényesül, ha világosan felismerjük alaphibánkat, s az ismert módon a gyökérzetre irányítjuk a fejszecsapásokat. De akkor is sok gyümölcsöt hoz lelki életünkben, ha nem is ismerjük fel egész biztosan főhibánkat, mert még mindig célba vehetem a részleges lelkiismeretvizsgálattal az *aktuálisan* jelentkező „fő"-hibámat.

Ha a külső, otromba hibákat kiirtottam, a belső, tudatos, akarati erény-felindítások is sok-sok gyümölcsöt teremnek, bár ezek szemre kevésbbé feltűnők. Így nem válnak merő ájtatos érzelmekké, de az is igaz, hogy ezekké silányíthatom őket.

A büszkeség, a helytelen önértékelés szenvedélyére vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy a daraboló, külsőt csiszoló munka után nagyon előkészíti az igazi alázat talaját a forró vágy: „Mutasd meg, Uram, ki vagy Te, és mi vagyok én!" — A gyökeresebb munkát az igazi alázat megszerzésére az általános lelkiismeretvizsgálat idején és a havi magány perceiben végezzük. Amikor is bátran tekintünk önmagunkba, elszántan tárjuk fel nyomorunkat önmagunk és lelki vezetőnk előtt... takargatás, szépítés, önámítás nélkül! Egész lélekkel az igazság tudatos felkutatására adjuk magunkat... (l. Utunk. VI. 2—3. számában Gologi: Az igazság megszabadít titeket.)[1]

3. „Szent meggyőződésem, hogy az életszentség a vérmérséklet árnyoldalainak háttérbe szorításában, fényoldalainak felszínre juttatásában áll. Tehát azért mindig tanulmányoztam, figyeltem magam. Jó ideig abban a hiszemben voltam, hogy flegmatikus vagyok és ilyen irányban dolgoztam, fáradoztam az életszentség megvalósításán lelkemben. De mikor átolvastam még az akkor AZ ÚT I. évf. 1—9. számaiban a vérmérsékletről szóló cikkeket, meginogtam meggyőződésemben. Mikor olvastam a melancholikus vérmérséklet fény- és árnyoldalait, hasonmásomat találtam ott... Melancholiámat a következőkben állapítottam meg: Hivatásom gyakran állít nyilvánosság elé, ettől nagyon húzódozom, fázom, erős lámpalázba esem, emberkerülő vagyok, kedvelem a magányba vonulást, találkozom ismerősökkel, nem ismerek rájuk, nekem egészen idegenek, egyszer nagy adósságba keveredtem, sokat keseregtem, sopánkodtam, tétlenül órákhosszat ültem levegőbe bámulva. Elég hideg-kőszívűnek érzem magam, nagyon lassan izgulok fel. Nagy szerencsétlenség hallatára (legközelebbi rokonom tragikus halála hidegen érint) alig indulok fel... Kérdezem, a felsorolt tények alapján nyugodtan következtethetek-e, hogy melancholikus vagyok?"

A melancholia bizonyára forrása ezeknek a szimptómáknak, de nem egyedüli forrása! Tiszta típus a gyakorlatban nem fordul elő. A vérmérsékletek különböző arányokban keveredtek.

De legyen szabad megjegyezni, az életszentség művét és munkálatát nem lehet ilyen egyszerűen fogalmazni. A vérmérséklet megállapítása is az önismeretünk egyrészét képezi csupán. Lélektani alapon, vagy nagy részben lélektani módszerekkel és erőfeszítésekkel kegyelmi kiteljesedést nem lehet elérni. Lelki életünkben a főhangsúly mindig a kegyelmi oldalon van, a lélektani oldal feltárása csak alárendelt, mellékes szerephez juthat. Lélektani búvárkodások után nagyon hajlandók vagyunk ezt felcserélni, aminek eredménye bizonyos lelki pangás vagy megmerevedés. Megakadunk. A lelkünkben dolgozó Szentlélek felismerésére, finomuló érintésére és irányítására képtelenekké válunk...

Lelki munkálatunknak csak kis részét képezi annak eldöntése, vajjon flegmatikusok vagyunk-e vagy melancholikusok. A vérmérséklet megállapításán túl hamarosan oda kell fejlődnünk, hogy egyre bátrabban beismerjük és egyre jobban feltárjuk a bírvágy, érzékiség, kevélység hármas alapszenvedélyének megnyilvánulásait, egészen a legfinomabb rezdülésig. És amint felismertük, nyomban kezdjük el a kíméletlen harcot, a halálos csapások osztogatását, még ha beleremegünk is...

[1] Lásd e tárgyról: Müller Lajos: Legyetek tökéletesek című remek kis művét.

Theologia symbolica

Irta: Dr. Gálos László

(II. folytatás.)

4. *A galamb.* Tiszta, szárnyaló, szerelmesen turbékoló, csókolódzó és igen tenyésző jószág, ezért a Szentlélek Isten szimboluma, megjelenési formája már a Szentírásban. Nincs benne semmi ragadozó vonás, szelíd, ártalmatlan, szeretetünkben élő madár, innen a néphit, hogy nincsen epéje. Noé kora óta a béke jelvénye is, ami szintén kapcsolódik a Szentlélekkel, mert csak annak birtokában vagyunk Isten fiai. Szárnyal, hol itt, hol ott jelenik meg, ami a mindent betöltő isteni Lélekre mutat, aki ahol akar, ott fú. A galamb szerelmi élete gazdag, nem énekel, csak nyög, sóhajtozik, burukkol és igen szapora, még télen, a legnagyobb hidegben is költ: testének melegét nem veszi el december jeges lehellete. A Szentlélek Isten személyes Szeretete, az Atya és Fiú titokzatos ölelése, csókja, ezért Istennek kifelé áradó, minket is az ő életében részeltető termékenysége, melyben sokan születünk újjá Krisztusban, — a Szentlélek által valósul, aki által Szűz Mária anyasága és az Egyház anyasága is érthetővé lesz. Az isteni Pneuma melege révén támad élet a lelkek tavaszában, ha egyébként zord korok téli hidege is tölti be a profán világot.

5. *A hal.* Őskeresztény szimbolum a görög ichtüsz név betűiben rejlő titkos értelem miatt: Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó. A Szentírásban Tóbiás könyvében szerepel már a hal, melyet Ráfael tanácsára az ifjú Tóbiás elfog és májával megfutamítja a sátánt, epéjével pedig meggyógyítja vak atyja szemét. Jónást, — az Úr előképét hal nyeli el és tartja fogva három napig. Az Úr Krisztus két csodás halfogás kapcsán (Lk. 5; Jn. 21.) adja a missziós küldetést és emberek halászatának nevezi a lelkipásztorkodó munkát. Tanítványai halászok voltak. Szembehelyezi a kígyóval: „Ha a gyermek halat kér, vajjon atyja hal helyett kígyót ad-e neki?" (Mt. 7, 10.) A csodálatos kenyérszaporításnál (Mt. 15; Mk. 8.) mindkét esetben a halat is megsokasította. Az Egyházat tengerbe vetett hálóhoz hasonlította, amelyben jó és rossz halak vannak együtt. (Mt. 13, 47.) Feltámadása után teste valódiságának bizonyságára halat evett tanítványaival. Szent Péter hal szájában találta meg az adópénzt, mellyel Jézus megfizette az adót. (Mt. 17, 26.)

Természetfeletti születésünk vízből és Szentlélekből tesz bennünket Krisztusnak, az igaz Ichtüsznek halacskáivá. Tertullián keresztségi monográfiájában a keresztényeket pisciculi pauci Christi-nek: Krisztus kis halacskáinak mondja, akik a sziklákon sütkérező kígyókkal szemben mindig vízben élnek, melyben születtek. A pap munkaköre lelkek halászata, aminek két szabályát adja Jézus: „Evezz a mélyre!" és „Vesd ki a hálót jobbfelé!" Egyénileg leginkább a türelem erénye kell a halászathoz: csendes várása annak, hogy mit ad az ismeretlen mélység. A csodás halfogás különösképen is mutatja, hogy a lelkipásztori munka leginkább Isten kegyelmén múlik: „Egész éjjel halásztam és semmit sem fogtam — panaszolja Szent Péter, aki az Úr szavára újra kiveti a hálót és annyit fog, hogy hálója csaknem elszakad. A halász sértetlenül emeli ki a halat a mélyből, nem öli vagy nem sebzi meg, mint a vadász a vadat: így a lelkipásztori munka is hasznára van a bűnből kiemelt léleknek. Isten a hívek sokasításával egyidejűleg ellátásukról is gondoskodik: megsokasítja a kenyeret is a halakkal együtt. A pap híveiből él: halainak szájában találja meg a státért, melyre földi viszonyaiban szüksége van. Az Egyház valóban háló: törvények, intézmények áldott szövevénye, fonadéka, vannak benne rossz halak is, mert a bűnösök is tagjai az Egyháznak.

6. *A páva.* Csaknem kizárólag temetői szimbolum, a pécsi őskeresztény sírkamra is feltünteti mennyezetén a pávát. Minő mozzanatok kapcsolják az örök élettel?

A régiek azt hitték, hogy megölve legtovább eláll a húsa, tehát dacol az enyészettel: a bomlás jelei csak nagykésőn jelentkeznek rajta. Így az örök élet jelvénye, mely a pusztulás, feloszlás és enyészet tagadása. Másrészt őszkor a fák lombozatával együtt elhullatja tollait, tavaszkor viszont újra felölti pompás tollsátorát. Ennyiben a feltámadás szimboluma, a pusztuló test az örök élet kezdetén ujjáéled, újra egyesül a lélekkel és annak megdicsőült tulajdonságait is átveszi. A legpompásabb tollazatú madár így lesz szemléltetője az üdvözült lélek jelességeit osztó testnek.

7. *A kakas.* Mint korán kelő, hajnalt hirdető hírnök az éberség jelképe. Vigyáznunk kell és virrasztanunk az Úr utasítása szerint, mint az urukat visszaváró szolgáknak, kik nem tudják, hogy mikor tér vissza gazdájuk. Szeret magasra szállni, ezért teszik tornyok tetejére, ahol is a keresztény lelkipásztorok őrködésének jelképe, mint Nagy Szent Gergely mondja: „Az őrnek magasan kell állnia, így aki a nép őre, álljon felette, hogy irányítani, védeni és gondoskodni tudjon." (In Ezech. 1. I.) Az éberségen kívül a napkeltének, a hajnalnak hírnöke lett a kakas: Isten bennünket is a sír éjjeléből a feltámadás hajnalára ébreszt. A sötétség hatalmának végét a reggel jelzi, ezért írja Szent Ambrus himnusza:

Hangjára éled a remény,
Gyógyultan ébred a beteg,
Elrejti tőrét a lator
S a kétkedő hitére lel.

Az utolsó sor Szent Péterre vonatkozik, aki a kakas énekére kezdte botlását keservesen siratni. (Mt. 26, 74.) Ez a bibliai szerepe tette a kakast protestáns jellé, mert hangjával az Egyház fejének: Szent Péternek botlását jelezte.

8. *A főnix madár.* A folyton megújuló életnek, tehát a halhatatlanságnak és feltámadásnak szimboluma. Egyiptomi eredetű legenda szerint haldokolva felgyujtja fészkét és új életre támad az üszkökből. Az őskeresztény irodalom és művészet is sűrűn használja a halhatatlanság bizonyítására és szemléltetésére. Igen sokszor szerepel sírokon, a feltámadott testnek a jelenlegivel fennálló azonossága is kifejezésre jut benne. Eredetében pogány szimbolum, de a kereszténység felhasználta, akárcsak Orfeust a pokoltornácára alászálló Krisztus jelzésére.

9. *A sas.* E nemes, címeres madár Szent János evangélista jelvénye. Megközelíthetetlen szirtfokra építi fészkét, dögtestre sohasem száll, szeme a nap fényét tűri. A levegőég királya, az, ami az oroszlán a földön: verőfényes birodalmában túlemelkedik a felhőkön és szinte eltűnik emberi tekintetünk elől. A nemes bátorság jelvénye, ezért került a római légiók labarumára és azóta annyi uralkodói és nemesi család címerébe. A Példabeszédek könyve szerint (30, 19.) útját a levegőégben éppoly kevéssé lehet követni, mint a hajóét a vizen, vagy a viperáét a sziklán. Feje sárga, innen a neve: aranysas.

A János-evangélium, a Titkos jelenések könyve és a három János-levél valóban Istenhez: a lelkek napjához legközelebb emelkedő szentírási könyvek. Az Úr szava teljesült itt is: „Boldogok a tisztaszívűek, ők meglátják az Istent." Sasszeme Istent látta, sasszárnyai Istenhez emelték, a titkos jelenések a patmosi kazamaták mély oduiból ily csodálatos szárnyalások igazi fészkéhez: Jézus szentséges Szívéhez, melyen az utolsó vacsorán megpihent. E tiszta lélek bátorsága is sastulajdonság: követte Jézust a szenvedések útján és egyedülinek tartott ki a tizenkettő közül a keresztig. Óre lett a Boldogságos Szűznek, vállalta a vértanúságot Domitián császár olajoshordója előtt és a szenvedést Patmos bányáiban. „Akarom, hogy ő így maradjon" — mondotta róla Jézus, valóban igen magas korban, mindvégig szeretetet prédikálva emelte magához a Magasságos, útját nem tudta követni senki sem a tizenkét apostol közül. Fejét a szentség aranyába pólyázta Isten sok kegyelme, karizmája, csodája. A keresztény sas valóban egészen más, mint a Prometheus-mítoszé.

10. *A gyík.* E kis állat a napfény szerelmese. Nincs az a nagy hőség vagy izzó verőfény, amit sokallana, kibújik kis rejtekéből és arányos, kedves testét melengeti a forró köveken, próbálgatja ragyogó szemeit a napsugárban. Emberi léptek közeledésekor villámgyorsan tűnik el, még farka feláldozásával is megmenti életét. Télen, mikor a napsugár eltűnik, — ő sem látható, de mihelyt felerősödik a tavaszi, márciusi napfény, azonnal megtalálja a meleget és a világosságot.

Az igazságra vágyódó lélek szimboluma a gyík. Ezért alkalmazza az egyházművészet gyertyatartókon, lámpákon, melyek, mint a húsvéti gyertya praeconiuma mondja, a világ Világosságát: Krisztust jelképezik. Ezért alkalmazzák lépcsőfeljáratok aljára, hogy jelképezzék vele a kripta sötétségéből: a bűnből az élet világosságra és Jézus Szívének melegére siető lelket. Isten a természetfeletti élet napja és nyara, ehhez kell vonzódnunk, mióta a keresztelési gyertya fénye fellobbant szívünkben. Ez illik hozzánk, mert mi vagyunk a világosság fiai.

11. *A forráshoz siető szarvas.* Ugyanezt jelentő szimbolum, már az ószövetségi zsoltár ilyen kép gyanánt használja. (41, 2.) Nemes vad, az erdő királya, élete titokzatos, rejtőző, csak részben ismert. A néphit azt tartja felőle, hogy sokszor egyenesen üldözőihez menekül, mely mozzanatban már Szent Ambrus Krisztust látja, aki megtestesülve ellenségei: a zsidók közé szállt alá. (De off. min. III. c. 1.) A régiek azt is hitték, hogy mennydörgésre ellik a szarvastehén, így a 28. zsoltár is: „Az Úr szava vajúdásba hozza a szarvasokat." Ennyiben pedig az üldözött keresztény-ség képe, mely megpróbáltatások idején szaporodik, amire már Tertullian büszkén hivatkozik is. Rejtőző élete a kereszténység misztériumos világát és a titokfegyelem rendszerébe burkolódzó ősegyház életét jeleníti meg. Hogy a vizet igen kedveli nemcsak italként, de fürdésre is, a keresztény lélek tisztaságigényének jele.

Ilyen nemes lélekké kell válnunk, akiket a szabadság nem dúvaddá és ragadozóvá tesz, hanem a természet ékességévé. Sohasem lehetünk piaci tucatlelkek, akiknek a veréb lehetne jelképük. Titokzatos belső életünk mélyére csak Istennek legyen betekintése, mint az erdő sűrűjében a levélszitán átszűrt verőfénynek. Életünk folytonos veszélynek van kitéve fizikailag és erkölcsileg egyaránt, ezért sohasem szabad belefeledkeznünk a földi javakba, mint ahogyan a szarvas legelés közben minden két-három harapás után felemeli szép fejét és körültekint. Az is nagy tanulság, hogy akkor lövik, mikor nemi ösztönét követve, megfeledkezik a kellő óvatosságról: a halál sokat ejtett már el emberek közül is az élvezet óráiban.

12. *A teknősbéka, a kis madár.* Az aquilejai dóm remek padlómozaikjai közt láttam ezt a talán legszebb őskeresztény szimbolumot szép medaillonszerű keretben: a szembenálló pogányság és kereszténység érzékeltetésére.

A teknősbéka a pogányság. A mocsár lakója, életkerete az iszap, ingovány, békanyál, ezekben gázol, vadászik nyaranta, ebbe ássa el magát télre. Törhetetlen csontpáncél védi, melybe behúzza lábait, fejét és farkát, miáltal sebezhetetlen marad. Rendkívül hosszú életű, a legnagyobb sérüléseket is túléli, kiheveri. Buta közöny jellemzi minden iránt, ami ösztönösségén túlesik. Táplálkozása soha ki nem elégítően telhetetlen.

A madárka más világból való, repülni tud, testét toll fedi ékesen, dalolni tud, hasznos kis állat, családot alapít, fészket rak, látása, hallása nemes gyönyörűség. Eltanulja a nótát, lépése, repülése könnyed és ügyes: a földhöz tartozik s mégsem a földé egészen. A legszemérmesebben hozza világra fiait: kis teste melegével költi ki őket fényes, fehér kis tojásokból.

Az ellentét világos és mélyreható: a pogányság a buja, ostoba, piszkos lakhelyű, alig sebezhető, hosszúéletű teknősbéka, a kereszténység a magasságok ékes dalos kis madara. A madárka a teknősnek voltaképen elérhetetlen: a pogányság a kereszténységnek végső elemzésben ártani nem tud, mert a madárka elrepül: a kereszténység nincs helyhez, tartományhoz kötve. Mikor itt vagy ott beáll a hitetlenség, a pogány erkölcs dermesztő tele, — mikor sokakban meghűl a szeretet — elköltözik Afrikába, missziós területekre és ott tölti be a levegőt üdítő dalával, hasznos munkásságával.

13. *A pelikán.* Az önfeláldozó anyai szeretet jelképe. A legenda szerint táplálék híján erős csőrével felszakítja mellét és vérével táplálja kicsinyeit. A madarak anyai szeretetére a tyúkkal kapcsolatban az Úr Krisztus is hivatkozott. Ő vérével táplál minket, innen a pelikán képe szentségházak ajtaján és a nagy Aquinói bölcs himnuszában:

Kegyes pelikánom, Uram Jézusom!
Szennyes vagyok, szennyem véreddel mosom,
Melyből elég volna egy csepp hullni rá,
Világ minden bűnét meggyógyítaná.

A fiaknak így még jobban kell hasonlítaniok anyjukra, akinek vérén nevelődtek fel. Krisztus vére megváltozott és azóta is táplál minket, éppen ezért olyan szeretetnek kell lángolnia bennünk, mint aminő Jézust a kereszthalálra és az Eucharisztia alapítására bírta. Továbbá nekünk is így kell életünk, vérünk árán táplálnunk a ránkbízottakat.

Elrontott élet

Írta: Pákozdy József

Csend van. A város felett álmosan pislognak a csillagok. Lassan minden zajt elnyel a közelgő éjjel, csupán az alkonyati szellő járkál az elnéptelenedett utakon, szárnyára kapva a valahonnan kiszűrődő rádiómuzsikát. A cigányzene halk melódiája bánatos nótát hoz magával:

„Nem tudom, az életemet hol rontottam én el."

A szél továbbsuhan a felkapott nótával, de itt hagyja a benne síró sok tragédiát. És lehúnyt szemem előtt egymásután vonulnak el az elrontott emberi életek.

Fiatal legény fekszik a halálos ágyon. Arcán a láz tűzrózsái égnek. Kebléből fojtogatóan tör elő a kínos köhögés. Mellette ott áll a pap. Görcsösen szorítja fehérkaringes kebléhez a nyakában csüngő zsacskó elrejtett lakóját. Mintha tőle várna segítséget a nagy harcra, amelyet a sátánnal vív egy lélek megmentéséért. Kér, könyörög, sír, rimánkodik. Fenyeget kárhozattal, kecsegtet örök boldogsággal. Minden hiába. A beteg hajthatatlan.

— Nem gyónok. Menjen! Hagyjon magamra!

A pap még nagyobb erővel támad. De a haldokló nem tud szabadulni a hosszú éveken magára szedett bűnök bilincseiből. Összeszorítja fogát és egyre erőtlenebbül, de határozott kitartással rázza a fejét. Üvegesedő szemei mögül mintha csak a biztos zsákmánynak örülő ördög vigyorogna.

Valahol elrontotta az életét. Végzetesen, helyrehozhatatlanul.

*

A barátok temploma előtt nyugtalan, idegesnek látszó fiatalaszony áll. Ismerősök után szimatolva, ijedten körülnéz, majd óvatosan, szinte szökve a templomba oson. Megbúvik az oszlopok mellett, és csak ott mer keresztet vetni magára. Szemét szégyenkezve lesüti. Nincs bátorsága a tabernákulum előtt pislákoló örökmécsesre tekinteni, amely az oltáron trónoló Krisztus csodálatos jelenlétét hirdeti. Azét a Krisztusét, akit ő elárult, Júdással együtt könnyelműen megtagadott.

Valamikor buzgó napiáldozó volt ő is. Mindennap odahajtotta fejét az ostya alatt dobogó isteni Szívre, és elsuttogta neki a szeretet szavait. Péterrel együtt ő is mennyiszer fogadta: „Ha meg kell halnom is, de Téged soha meg nem tagadlak." És mégis elrontotta az életét. Megkérte kezét a református lelkész. Igért nyugodt, boldog, gondtalan életet. Cserébe nem kívánt mást, csak azt, hogy tagadja meg hitét, adja el lelke nyugalmát. Irtsa ki szívéből a vágyat az Élet Kenyere után. Eleinte hallani sem akart róla. Nagy lelki harcot vívott, de végül is alul maradt. Győzött a kísértő. Az első napok mámoros ígérete, úgy látszott, feledtetni tudja megtagadott multját. A beteljesült kívánságok varázsa elkábította lázongó lelkiismeretét. De évek multán a magány csendes elmélázásai ráeszméltették elrontott életére. Feltámadt a visszafojtott lelki éhség és kimondhatatlanul meggyötörte őt. Attól kezdve nem volt nyugta többé. Éjjel-nappal fülében csengtek a szavak: „Ha nem eszitek az én testemet, nem lesz élet tibennetek." Egy napon észrevétlenül belopódzott a barátok templomába. Kisírta magát, és úgy indult vissza az elrontott életbe, ahová erős, elszakíthatatlan szálakkal húzták az anyára váró pici gyermekek, akik sokszor nem tudták megérteni, miért könnyes annyiszor édesanyjuk szomorú szeme, még akkor is, amikor látszólag nincs semmi oka sírni.

Miért? Mert valahol ő is elrontotta az életét.

*

Öreg, életvihartól tépett földmíves fekszik a nyitott folyosóra kitett szalmaágyon. Nem sok van hátra már a földi életből neki. Hamarosan bevégződik egy kalandos, munkában fáradt, harcos emberélet. Utoljára még elvonul előtte a megtett út minden állomása. Dolgozott, küzdött, koplalt, szenvedett. Fogához verte a garast. Elhagyta hazáját és vállalta a tengerentúli élet kockázatait, a hontalanság keserű kenyerét. S mindezt miért? A családjáért; az asszonyért és a gyermekekért. Végre elérte kitűzött célját. Duzzadt erszénnyel utazott haza. Leírhatatlan nagy örömmel fogadták. Kímélték, becézték, még a helyét is megtörölték, mielőtt leült. De csak addig, míg a pénze tartott. Mikor már mindent elszedtek tőle, vége lett a szeretetnek is. Panaszos lett számára a kenyér, amiért pedig annyit küszködött. És öreg napjaira a folyosóra került. S míg szeretet nélkül vetett durva ágyához biztos léptekkel közeledik a sötét árnyék, hogy dermesztő kezével megállítsa szíve motorát, elgondolkozhatik elrontott élete felett. Mennyit szenvedett pénzért, jómódért, ami nem adta meg neki az óhajtott boldogságot. Harcolt gyermekei jövőjéért, de megfeledkezett a legfontosabbról, hogy lelkükbe vésse az Isten és a szülők szeretetének törvényeit. Gyűjtött kincseket, amiket elvettek tőle földhöz tapadt szívű emberek, de a lelke, az üresen maradt. Azzal nem ért rá törődni egész életében.

*

Idő előtt vénült anyóka kuporog a szegényház vaksötét zugában. Az ajtó nyílására megmozdul az előbb még élettelennek hitt rongycsomó és a vakok bizonytalanságával fordítja felém homályba révedő szemét. Néhány meleg szóra megnyitja szívét. Beszélni kezd és feltárul előttem egy meggondolatlan lépéssel hamis vágányra siklott, elrontott élet.

Valamikor boldog volt ő is. Szép és fiatal. Kicsi házukban, ahol férjével s gyermekével meghúzódtak, az öröm, szeretet és béke lakott. De egyszer csak jött a kísértő. Suttogva bűvös, csábos szavakat. A szeme lángolt, perzselt, szenvedélyre gyujtott. Igért csillogást, gyönyört, sosem élvezett káprázatot. És az asszony nem tudott ellenállni csábításának. Hiába tartóztatta férje könyörgő, bánatos szeme. Hiába kapaszkodott szoknyájába anyáért síró kicsiny gyermeke. Erősen fogta a pórázt kezében már az ördög. Most már késő volt az ellenszegülés, mert akkor a

kíváncsiság által teremtett első pillanatban, a könnyelműség megfeledkezésében elmulasztotta azt.

És megkezdődött élete bús tragédiája. A csábító felvillantotta előtte a mámor szédítő görögtüzeit. De aztán eldobta megúnt játékszerét és könnyű szívvel új zsákmány után indult. Az asszony első nagy csalódásával egyedül maradt. Kissé fájt a szíve. Hullottak forró könnyei megritkított szempilláin át. De hamarosan ő is új vigaszt talált. És mindig lejjebb, mindig mélyebbre csúszott a lejtőn. Pár év mulva az utcára került, a testi-lelki züllés legszánandóbb koldusnyomorára.

A kicsapongó élet megbosszulta magát. Kórházba került és elvesztette szemevilágát. És most ott zokog a szegényház rongyain. Csontvázsovány kezébe rejti ezerráncú arcát, hogy eltakarja a felsajgó mult bántó árnyait: férje s gyermeke könyörgő, vádló tekintetét, amelyet nem tudtak láthatatlanná tenni még sötétbe néző, fénytelen szemei sem.

*

Pereg tovább a film. Színes változatban száguldanak előttem az élet furcsa, szomorú képei, miközben az esti szellő felém hozza a felkapott rádiózenét:

— Nem tudom, az életemet hol rontottam én el.

Mennyi sok szomorú szív zokogja ezt mindennap az ég felé: Elrontottam az életemet. Boldogságom vonata valahol téves vágányra indult.

De hol? Nem máshol, mint annál a válaszútnál, amikor letért az Isten parancsainak égbevezető, meredek útjáról a könnyebb élet rózsákkal szegélyezett sétányaiért. Amikor nem hallgatott lelkiismerete tiltakozó szavára és elfeledkezett az egyetlen szükségesről: a lelkéről.

És ezen az elrontott életen nem lehet könnyelmű nemtörődömséggel, csendes belenyugvással segíteni. A megsebzett szívet nem lehet cigányzenével, pezsgős pohárral, mulatozással meggyógyítani. Az elrontott életnek csak egy orvossága van: a bűnbánat, az alázatos visszatérés az evangéliumhoz, a tiszta erkölcsökhöz. Vissza a megtagadott Krisztushoz!

Irodalom

Dr. Egyed Lajos: **A Szentírás idézettára.** Budapest, 1940. Korda R. T. kiadása. 342 lap. Ára 7.50 P, vászonkötésben 9.50 P.

Hogy a lelkipásztor beszéde ne álljon csupán „az emberi bölcseség meggyőző szavaiból", hanem „a Lélek és az erő bizonyítékából", azért vissza kell nyúlnia a Bibliához. Azonban akármennyire is járatos legyen valaki a szent könyvekben, ha valamely idézetre van szüksége, könnyen fennakadhat, az egy tárgyra vonatkozó helyek összegyüjtése pedig fáradságos munkába kerül. Ettől az időrabló munkától szabadít meg a jelen szentírási idézetgyüjtemény: az egyes, lelkipásztorkodás szempontjából fontosabb témákhoz akarja egybehozni a szentkönyveknek azokat a szebb, de kevésbbé ismert gondolatait, amelyek termékenyen hatnak a hívők lelkére, de melyeknek fölkutatására a gyakorlati lelkipásztornak se módja, se ideje. A Szentírás egyéni olvasásától és tanulmányozásától azonban nem akar, de nem is menthet föl, mert Mereskovszki szava szerint a Biblia olyan, „mint az éjtszakai ég: minél tovább nézed, annál több rajta a csillag". A Szentírás gondolatvilágát teljesen kimeríteni s néhány szempont szerint csoportosítani, egyszerűen lehetetlen. Az anyagelrendezésben az az alapelv vezette a szerzőt, hogy a hasonló, összetartozó gondolatok egy helyre kerüljenek. A betűrendes tárgymutató pedig nagyban fokozza a mű használhatóságát. Ilyen könyvre valóban úgy várt a magyar papság, mint szegény ember a régóta nélkülözött falat kenyérre. Fogadja is a szerző elsősorban a lelkipásztorok, de aztán mindazok hálás köszönetét, akik a Szentírást idézni szokták, hogy munkájukat megkönnyítette. Elismerés illeti a Korda-nyomdát a kényes igényeket is kielégítő, ízléses kiállításért. Ez a mű valóban nyereséget jelent a magyar irodalomnak.

Szivós Donát: **Világáramlatok sodrában** (Diákexhortációk). Korda R. T. 1940. Szeptember hó közepe táján jelenik meg.

Napjainkban veszedelmes eszmeáramlatok hullámzanak el fölöttünk. Ma — úgy vélik — erős kéz kell a népek boldogításához és az igazságtalanságok jóvátételéhez. Sokak agyában fölvetődik a kérdés: képes-e e feladatokra a krisztusi világnézet, mely alázatot, szelídséget, türelmet, megbocsátást és ellenségszeretetet hirdet? Önkénytelenül is firtatják: nem jutott-e csődbe elveivel a kereszténység? Nem egy úgy gondolja, hogy a megváltozott időknek új messiásra van szükségük, aki politikai és hadi sikerekkel képeszti el honfitársait. Az ifjúság hallja e kétkedéseket és eligazítást keres, legtöbb esetben a papnál. Ez azonban kényes feladat, s a lelki vezető előtt fölmerül a kétség: hallgasson-e ezekről a nehéz kérdésekről és várja be teljes tartózkodással a vihar kitombolását, vagy pedig világítson-e rá ezekre az Igazság fényszórójával? Minthogy a szerző tudja, hogy e kérdések ott rajzanak ifjúságunk lelkében és feleletet vár rájuk a papjától, vagy ha attól nem kapja meg azt, akkor mástól, azért a jelen exhortációs kötetben fényt derít a mai problémákra. Nem vitatkozik, nem politizál, csupán arra tanítja meg a magyar ifjúságot, hogy minden világnézeti vihar között is a legnagyobb érték a lélek és Krisztus; az eszmeáramlatok jönnek-mennek, de ez a kettő megmarad, mert örök. — A könyvnek nagy hasznát veszi az ifjúság és vezetői.

Ch. Polloi—Szirmai: **Éljünk Máriával.** Szalézi Művek, Rákospalota. 175 l. Ára 1.50 P.

Ez a könyv a „per Mariam ad Jesum" jellegzetesen katolikus gondolatot akarja szolgálni. Az előadás kerete az *Üdvözlégy*. Ennek egyes gondolatához fűzi a szerző remek elmélkedéseit, melyek át meg át vannak itatva a Krisztussal egyesült Istenanya lelkének mélységeivel. A Szűzanya tiszteletének ilyen mély megragadásával csak Louis Grignon-nál találkozunk. A kis könyv méltán sorakozik a Lelki Kultúra Könyvei közé. A mű külső kiállítását a Szalézi Művektől már megszokott ízlés és gondosság jellemzi.

P. Müller Lajos S. J.: **Leányhivatások.** III. kiadás. Korda, 1940. 58 l. Ára 60 fillér.

Már a harmadik kiadásban jelenik meg ez a rendkívül gyakorlati könyvecske, hogy újra meg újra fölragyogtassa a magyar leányifjúság előtt a női hivatások betlehemi csillagát. Korunkban mind több lesz az olyan mozzanat, mely nemcsak hogy nem kedvező a női lélek számára, hanem egyenesen elnyomja azt. A szerző úgy mutatja meg világos értelmével s meleg

szívével az édesanyai, szerzetesi hivatást s a nyilvános pályákat is, hogy tekintettel van a női lélek istenadta természetére, tulajdonságaira.

Müller Lajos S. J.: **Leánybarátkozások.** (Leányhivatások folytatása.) II. kiadás. Korda, 1940. 59 l. Ára 60 fillér.

A női lélek finom elemzésével megállapítja annak alaptulajdonságát, a szeretetigénylést. Biztat: keress magadnak jó barátot! Egyben okos eligazítást is ad a jó barát megválasztására. Feltünteti a barátság előnyeit, ellenségeit és figyelmeztet az elfajulás lehetőségére. Foglalkozik a sokat hánytorgatott kérdéssel: barátkozzanak-e lányok fiúkkal. Mindezt az életben tapasztalt esetekkel világítja meg. Végül odavezet Krisztushoz, az Istenemberhez, aki a leánylelkeknek is felkínálja örökértékű tiszta barátságát és a hűségeseket elvezeti az isteni életközösség minden kérdést megoldó valóságába.

Loyolai Szent Ignác lelkigyakorlatos könyve. Fordította a spanyol eredetiből Hitter József S. J. — Budapest, Korda R. T. kiadása. 1940. 208 lap. Ára 2.50 P, kötve 4.— P.

Nagyon is időszerű ma közkinccsé tenni Szent Ignác lelkigyakorlatainak eredeti szövegét, amikor a budapesti Manréza három lusztrumos működése után a lelkigyakorlatozók tízezreit bocsátotta ki falai alól. Hadd ismerje meg a széles tömeg is ezt a tökéletes lélektani remekművet, amely, ha Isten kegyelmével párosul, — amint ez a lelkigyakorlatok folyamán rendszeresen megtörténik — csodás átalakulást visz végbe az emberi lélekben. Egy szédületes lelki-katonai zseninek és vezérkari koponyának a haditerve van kidolgozva, hogyan lehet a bűnös állapotból felemelkedni a legmagasabb Istennel való egyesülésig. Igaz, amint a fordító is mondja, csak az tudja ezt a nagyon is hatékony és mindig modern lelki fegyvert a helytelen önszeretet nyesegetésére, az önkritika és így az önismeret és a nagylelkűség kifejlesztésére használni, aki maga is elvégezte a nagy lelkigyakorlatot, azaz Szent Ignác teljes lelkigyakorlatát, amint ez ebben a könyvben van. De azért haszonnal tanulmányozhatja (nem elég olvasni, tanulmányozni kell, mert különben elsiklunk a mélységek fölött), aki már kicsit belekóstolt a lelki életbe. — Nagy előnye a könyvnek, hogy csak a legszükségesebb magyarázatokra és megjegyzésekre szorítkozik, mert így az olvasó magával Szent Ignáccal, az ő gondolkozásával és tervezgetésével ismerkedik meg. — Elsősorban a papságnak ajánljuk, mert a lelkivezetésnek és irányításnak művészetével is megismerkednek és nagyon világos szabályokat találnak a lelkek, ingadozók és aggályosak, tennivágyók és ernyedtek eligazítására. Akik 3 napos, vagy 8 napos lelkigyakorlatokat már végeztek, ebből ismerik meg a teljes szentignáci haditervet. Kívánatos volna, hogy e páratlan és egyszerű, de teljes aszkétikus remekmű minél szélesebb körben elterjedjen.

Biró Ferenc S. J.: **Hasonló akarok lenni Hozzá!** Korda R. T. kiadása. Budapest, 1940. 40 lap. Ára 40 fillér, kötve 1.50 P.

Első tekintetre gyanakodva vesszük kezünkbe e vékony füzetet, de átolvasva, átelmélkedve az egyes fejezeteket, kincsnek, drágagyöngynek fogjuk tartani. Jézus Szívét állítja az olvasó elé P. Biró úgy, ahogy azt az egyházi művészet szokta festeni. Elmélkedik a Szent Szívbe illesztett keresztről, a töviskoszorúról, a szent sebről, a lángokról, a fényes sugarakról, a Szívből lecsurgó vérről és végül magáról a szentséges Szívről. Az egyes fejezeteknél először a szimbolumok jelentését vázolja, majd azt fejtegeti, mire is tanítanak azok minket. A Jézus Szívét tisztelő lelkek újabb lelki erősödést meríthetnek e rövid, három napos lelkigyakorlatos elmélkedésekből. Nemcsak lelki vigaszt, hanem indítást is arra, hogy minél többeknek hirdessék a Szent Szív tiszteletét és így egyre többen, ezrek és milliók legyenek „hasonlók Hozzá"!

Lantos-Kiss Antal: **Vezérférfiúság.** (Világi apostolok önnevelése.) Budapest, 1940. Korda R. T. kiadása. 190 lap. Ára 3.60 P, kötve 5.10 P.

A neves ifjúsági író legújabb művét azoknak az ifjaknak ajánlja, „akiket megérintett már ez a vágy: Belőlem lesz valaki!" A nagyrahivatottság öntudatát ébreszti fel a tettrevágyó, tüzes ifjúi lelkekben. Ezeknek akarja megmutatni, hogy miképen lehetnek a körülöttük folyó életnek nem csupán passzív szemlélői, hanem irányítói. Vezéreket, jellemeket akar nevelni az Egyház és haza szolgálatára, akik diadalra viszik Krisztus országának ügyét a világnézetek harcában, melyben a tömegek ide-oda sodródnak hangzatos, de kétes értékű jelszavak után. — Gazdag tapasztalatra valló hozzáértéssel mutatja meg az ifjúságnak, hogyan alakítsa jellemét, egyéniségét, hogyan képezze, fejlessze tehetségeit már az ifjúkori években; melyek azok az erények, tulajdonságok, melyekre feltétlenül szert kell tennie az igazi vezérférfiúnak, ha nem akar csak közönséges demagóg lenni. — Rámutat azokra az erőforrásokra is, ahonnan ehhez a nagy akaraterőt, kitartást, türelmet igénylő önnevelő munkához erőt meríthetünk, s ez nem más, mint a Krisztusba fogódzó mély kegyelmi élet. — Nagyon hálásak vagyunk a szerzőnek ezért az időszerű munkájáért. Most már rajtunk a sor, hogy sok-sok nagyrahivatott magyar ifjú kezébe eljuttassuk e könyvet. Ők lesznek érte a leghálásabbak.

Plus S. J.—Uhl Antal: **Lumen Christi.** Rövid elmélkedési anyag az év minden napjára, szerzetesnők részére. IV. rész. — Korda R. T. kiadása. Budapest. 187 lap. Ára 1.80 P, kötve 3.10 P.

A sorozat, melynek e könyv utolsó és befejező része, magvas, rövid elmélkedéseket kíván nyujtani az év minden napjára. A szerző bölcsen kapcsolja összse az elmélkedés tárgyát az egyházi év gondolatkörével s mutatja be nem egyszer az aznapi Szent vonzó életstílusát. Ez utolsó részben szeptember és október hónapra a szerzetesi életet egyéni és közösségi vonatkozásaival, novemberre megválásunkat az élettől és meghívásunkat az életszentségre teszi elmélkedésünk tárgyává. — P. Plus a rövid, tömör pontokban oly erővel állítja elénk az elmélkedés tárgyát s világítja meg azt a való életből vett eseményekkel, hogy hatása nem maradhat el a lélekre. A nagy lélekismerő e kötetben is biztos kézzel vezeti az elmélkedőt az önismeret és az önellenőrzés útján, nehogy a lélek az igazi értékeket szem elől tévesztve, letérjen hivatása magasztos útjáról. — Bár a könyv tevékeny életet élő szerzetesnők számára készült, egyetemes katolikus volta miatt feltétlenül komoly lelki táplálékra fognak találni benne mindazok, akik lelki életük üdeségét a mindennapi élet gondjai között is meg akarják őrizni.

Bogner Mária Margit boldoggáavatására adakoztak: Cser M. Margit gyüjtése 40.— P; vitéz Karvaly Józsefné, Kurityán, Bányatelep 20.— P; Fröschl M. Szerafin gyüjtése 11.50 P; Bárdossy Eugénia, Kassa, Minarovits Hajnal, Pelszopor, Isteni Megváltó Leányai, Mosonszentpéter, Horányi Márta 10—10 P; br. Csávossy Benigna, Budapest 8.62 P; dr. Hamar Zoltánné, Budapest 8.— P; Gályász László, Hajduböszörmény 6.40 P; N. N. a vizsga sikeréért, Egyed Erzsébet, Padányi Margit, dr. Koronghy Henrik, Léva, Kovács Sebestyén Ilona, Balatonfenyves, Góth Anna, Hódmezővásárhely 5—5 P; Szendrői Gyuláné, Szob 4.— P; Rehák Kálmán 3.50 P; Koffler Antalné, Nemeskosut, N. N., Budapest 3—3 P; T. Margit, Szombathely 2.50 P; Venczel Olga, Hetvehely 2.40 P; Bisztrai Dénesné, Battonya, Chrenkó Tamás, Budapest, Palkó Ilona, Pécs, Pleier Károlyné, Kispest 2—2 P; Urbancsik Mária, Diósgyőr, Vasgyár 1.20 P; özv. Gámpé Istvánné, Bácskeresztes 1.20 P; Angyal Mária Margit, Ungvár, Bogár Mária, Csóti Julianna és özv. Csóti Istvánné, Sama, N. Ilona, Szeged, vitéz Havas Ferencné, Győr, Szilágyi Brigitta, Budapest, Szalai Anna, Kapuvár, Libásinszki Vilma, Cegléd, Géczy Boriska 1—1 P; N. N. és N. N. 0.50—0.50 P.

KATEKÉTIKAI SEGÉDKÖNYVEK

Dr. Magdics Ignác: **Hitelemzések.** Az 1907. évi püspöki tanterv nyomán, a müncheni rendszer alapján teljesen kidolgozott hitelemzések. A függelékben igen jól használható példatárral.

I. kötet: I. és II. elemi anyaga, a katekizmus és biblia módszeres feldolgozása. Ára kartonkötésben **3.20 P.**

II. kötet: III—VI. osztály. A hitről. Ára **4.50 P.**
III. kötet: III—VI. osztály. A parancsokról és kegyelemeszközökről. Ára **4.50 P.**

Tomka Ágoston S. J.: **Hitelemzések.** Módszeres és teljesen kidolgozott elsőrangú hitelemzések. Minden óra anyagához pedagógiai utasításokat is ad. Könnyen használható mindenütt.

I. kötet: A parancsolatokról. Ára **2.80 P.**

II. kötet: A hitágazatok és bibliai történetek. Ára **4.50 P.**

III. kötet: A szentségekről s az elsőáldozók előkészítéséről. Ára **4.50 P.**

Turner—Putnoki: **Engedjétek hozzám!...** Szemléltető és magyarázó rajzok a római katolikus hittan tanításához. Ára kartonkötésben **2.80 P.**

Túrmezei Ferenc: **Jöjj, Szentlélek Úristen!** Előkészítő oktatások 10—14 éves gyermekek számára. Nagyszerűen dolgozta fel az anyagot. Ára **1.20 P.**

Csávossy Elemér S. J.: **Az Úr Jézus kis kegyeltje.** II. kiadás előkészületben. Elsőáldozók előkészítéséhez kitűnő.

PÉLDATÁRAK

Fattinger—Solymos: **Példatár.** Kitűnően megszerkesztett példatár, mely a szószéken, hittanórán egyaránt elsőrangúan használható. Ára kartonkötésben **6.80 P,** kötve **8.60 P.**

Fischer—Kertész: **Példatár a pogány missziókból.** A Hiszekegy 12 ágazata szerint csoportosított példák gyüjteménye. Ára **1.20 P.**

IFJÚSÁGI BESZÉDEK

Prochnow Endre: **Napsugarat a lelkekbe.** Fiúk részére szentbeszédek. Ára **1.80 P.**

Ervin Gábor dr.: **Veni Sancte — Te Deum.** Rövid szentbeszédek diáklányoknak. Ára **2.— P,** kötve **3.50 P.**

Plus Raoul S. J.: **Szemben az élettel.** Leányoknak tartandó beszédekhez elsőrangú anyag. Ára **2.30 P,** kötve **3.80 P.**

Szivós Donát: **Világáramlatok sodrában.** Előkészületben.

Lantos-Kiss Antal: **Vezérférfiúság.** Világi apostolok önnevelése. Kitűnő beszédanyag fiúk számára. Ára kartonkötésben **3.60 P,** kötve **5.60 P.**

LEGÚJABB MAGYAR KÖNYVEK

Aufray—Trugly: **Bennem él Krisztus.** Lelki olvasmány. Ára **80 fillér.**

Bangha Béla S. J.: **Világhódító kereszténység.** II. kiadás. Világhírű munka. **6.50 P.**

Dr. Egyed Lajos: **A Szentírás idézettára.** A szentírási idézeteknek a hit és erkölcstan fogalmai szerinti feldolgozása (reálkonkordancia). Ára kartonkötésben **7.50 P,** díszkötésben **9.50 P.**

P. Bíró Ferenc S. J.: **Hasonló akarok lenni hozzá!** Kis zsebalakú füzetben hét bensőséges elmélkedés Jézus Szívéről. Háromnapos triduumra kitűnő anyag. Ára **50 fillér.**

Endrődy László S. J.: **Itt vagyok... engem küldj!** A pünkösdkor boldoggá avatott Duchesne Philippine élete. A Szent Szív Társaság első misszionáriusnője volt ez a hősies lelkű, regényes életű szerzetesnő. Ára **1.80 P.**

Dr. Erdey Ferenc: **Sacerdotium Aeternam.** Lelkigyakorlatos elmélkedések. Kispapoknak különösen alkalmas. Ára kartonkötésben **4.20 P,** kötve **5.70 P.**

Gausz Tibor S. J.: **Ragyogó szemek.** II. kiadás. Az értékes leányt rajzolja meg benne a szerző. Stílusa oly élvezetes, könnyed, hogy a leányok rajongnak érte. Ezt bizonyítja, hogy az első kiadás pár hónap alatt elfogyott. Sok kép díszíti. Ára **2.50 P,** díszkötésben **4.— P.**

Hitter József S. J.: **Loyolai Szent Ignác Lelkigyakorlatos Könyve.** A könyv Loyolai Szent Ignác szószerinti lelkigyakorlatát tartalmazza, mely a lelki életre vonatkozó elvek és tanácsok egész tárháza. Azoknak íródott, akik már végeztek vezető mellett 8 napos szentgyakorlatokat, vagy akik ezek adását meg akarják tanulni. A függelék a **szabályokat** tartalmazza, hogy észrevegyük és megismerjük a lélekben támadt különböző megmozdulásokat és a **magyarázatokat.** Ára kartonkötésben **2.50 P,** díszkötésben **4.— P.**

Égi hullámokon. Rádiószentbeszédek. Közrebocsátja: Horváth Géza hitoktató. A pünkösd utáni időszakra 30 rádióbeszéd, különféle szerzőktől. Ára **3.20 P.**

Dr. Méhes Gyula: **A mi Vágunk.** A Vág folyóról s annak vidékéről ír lebilincselően az író. A magyar ifjúság számára igen nagy érték ez a hazaszeretettől ízzó kis útleírás. Ára **1.20 P.**

Lantos-Kiss Antal: **Vezérférfiúság.** Világi apostolok önnevelése. A kitűnő ifjúsági író nagy apostoli munkát végez e kötetében, mert ifjainkat a szónak minden erejével, az életből vett példák felsorakoztatásával öntudatos, katolikus vezérférfiakká akarja nevelni. Minden katolikus ifjú kezébe kellene juttatni művét. Ára **3.60 P,** kötve **5.60 P.**

Müller Lajos S. J.: **Igazság és élet.** Müller Lajos S. J., a kiváló aszkétikus író elmélkedési sorozatát mindenki ismeri. Eddig hét kötete jelent meg: „Harmatozzatok egek", „Példát adtam nektek", „Kereszt iskolája", „Kereszt diadala", „Szeretett minket", „Tanuljatok tőlem", „Példabeszédekben szólott" címmel. **Ez a kötet a legutolsó,** befejező kötet. Tartalmazza a pünkösd utáni XXII. vasárnap és utána következő napok elmélkedéseit, azonkívül a szentek ünnepeire közöl szebbnél-szebb gyakorlati, teljesen kidolgozott elmélkedéseket. Tárgy- és névmutató is van benne. Megjelöli a szerző, hogyan lehet a 8 kötet elmélkedéseiből 8 napos lelkigyakorlatot tartani; egyházi szónokok részére pedig összeállítást ad, hogy mely elmélkedései használhatók fel beszédanyagul az egyházi év vasár- és ünnepnapjaira. Ára kartonkötésben **4.— P,** kötve **5.50 P.**

Müller Lajos S. J.: **Jegyesoktatás.** Új, bővített kiadás. Igen keresett könyv, nagyon alkalmas házasulandók oktatására. Szeptember végén készül el.

Müller Lajos S. J.: **Példabeszédekben szólott.** A pünkösdi ünnepkör utolsó 6 hetét öleli fel anyagában az elismert aszkétikus író. A közkedvelt Müller-féle elmélkedési sorozatnak utolsó előtti kötete. Teljesen kidolgozott, gyakorlatias, mélyenszántó, felemelő elmélkedések, melyek beszédanyagnak is elsőrangúak. Ára **4.— P,** kötve **5.50 P.**

Müller Lajos S. J.: **Aszkétika és Misztika.**

I. rész: **Aszkétika.** Második kiadásban jelent meg. Kitűnő eligazító a lelki életben. Különös tekintettel van a magyar viszonyokra, felsorolja és feldolgozza az egész erre vonatkozó magyar irodalmat. Stílusa könnyed, minden intelligens ember számára tanulságos és élvezetes lelki olvasmány. Ára **7.— P,** kötve **9.— P.**

II. rész: **Misztika.** Az egész világirodalom szemmeltartásával készült munka. E tudományágnak teljes összefoglalása. Úgy adja elő anyagát, hogy a teológiában kevés jártassággal bírók is megérthetik. Lebilincselően érdekes. Ára **9.50 P,** kötve **11.50 P.**

Plus Raoul S. J.: **Lumen Christi. IV. kötet.** Rövid elmélkedési anyag az év minden napjára, főleg szerzetesnők, de minden katolikus számára is nagy értéket jelent. Ez a rész szeptember, október és november hónapokra ad magvas, szép elmélkedési anyagot. Ára kartonkötésben. **1.80 P,** díszkötésben **3.10 P.**

P. Pál: **Ki gondolta volna!** Szórakoztató történet keretében hívja fel a leánykák figyelmét az annyira szükséges női erényre: a takarékosságra. Ára kartonkötésben **50 fillér,** kötve **80 fillér.**

P. Raoul Plus S. J.: **Szemben az élettel.** Fiatal leányoknak sorakoztat fel elmélkedéseket, melyek olyan élvezetesek, hogy szinte lehetetlen a könyvet letenni. Mindenki számára nagy érték ez a csinosan kiállított mű. Ára **2.30 P,** kötve **3.80 P.**

Ch. Polloi: **Éljünk Máriával.** Kitűnő lelki olvasmány a Szentszűzről. Ára **1.50 P.**

Petruch Antal S. J.: **P. Biró Ferenc S. J. élete és működése.** A néhány évvel ezelőtt elhúnyt apostoli lelkületű jezsuita atyának életét tárja elénk ez a kötet. P. Biró kora ifjúságától fogva nagy tisztelője volt Jézus szent Szívének s egész életét a Jézus-ország eljöveteléért való küzdelem jellemzi. Ő alapította „A Szív" ujságot és a „Kordá"-t. Életének olvasása mély bepillantást enged gazdag lelkébe és sok ösztönzést, kedvet a tevékeny, erényes életre. Főleg papok, szerzetesek, de világi katolikusok is nagy haszonnal olvashatják. Ára **3.— P** kötve **5.— P.**

Sebes Gyula: **Az életrevaló nevelés.** Ára **3.60 P.**

Szivós Donát O. S. B.: **Világáramlatok sodrában.** Diákexhortációk. Korszerű kérdések szentbeszédekben. A diákok lelkét alaposan ismerő hittanár értékes könyve szeptember közepén hagyja el a sajtót.

Dr. Tóth Tihamér: **Jöjjön el a te országod!** Beszédanyag a Miatyánkról, a nagy püspök utolsó beszédeit tartalmazza. Ára **7.40 P.**

Varga János dr.: **Szűz Mária Lelke.** Értékes könyvvel gazdagítja a Mariológiát a szerző ezzel a művével, amely szeptember hó vége felé kerül a könyvpiacra. A szerző neve nem ismeretlen előttünk. „Egy kis gyermekhős" című kötete többezer példányban elfogyott. „Elfátyolozott Istenarc" című könyve pedig az eucharisztikus szentév egyik legkiválóbb kiadványa volt. Sajtó alatt.

Wimmer Anzelm O. S. M.: **A Boldogasszony keresztútja.** Megfontolások és imádságok. A kiváló író és hitszónok a Fájdalmas Istenanyáról közöl mély elmélkedéseket. Műve szeptember vége felé hagyja el a sajtót.

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1940. október 1 VII. évf. 2. szám.

Utink

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Csávossy Elemér S. J.: Világhódító kereszténység. — Dr. Szivós Donát O. S. B.: Hangulat — és lelki élet. — Töreki Ödön S. J.: A kegyelem hálójában. — Róth Antal S. J.: A vértanújelöltekhez. — Petruch Antal S. J.: Néhány kérdés a szentolvasóval kapcsolatban. — P. Petz Ádám S. J.: Aszkézis és világnézet. — Gologi Lajos S. J.: Életszentség. — Irodalom.

Korda R.-T. Kiadása Budapest.

„Utunk" szakkötikus folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides" könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4. Előfizetése portóval 28 cseh korona. Romániai főbizományos: Magyar Lapok Kiadóhivatala, Oradea., Str. Regele Carol II. No 5. Románia. Előfizetési ára 175 lei.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — Egyes szám ára 40 fill.

A VII. évfolyamába érkező UTUNK szeptemberi számát megértő lelkesedés, szeretet fogadta mindenütt. Mert a programm, melyet az UTUNK megindulásakor kitűzött, ma éppen olyan szükséges és időszerű, mint volt hat évvel ezelőtt. Sőt! A küzdelmes világban, gondokban, munkában, csalódásokban, nyugtalan és uszított életben fáradozó embernek ma talán nagyobb szüksége, kiáltóbb igénye van világos látásra, erősítésre, biztoskezű irányításra, lelki egyensúlyra, vigaszra, Istenben való megnyugvásra, mint volt valaha!

Sötét úton is csillagfényes öntudatra vágyó Lelkek, Ti tiszteletreméltó Idegenek, Testvéreim, kiknek folyton nyilt kérdés saját éltetek, egész valótok: imádkozzunk! Mondjuk el gyakran, mondjuk el buzgón október havában a „BIBLIA PAUPERUM"-ot, az egyszerű népek, alázatos szívek imáját: a szentolvasót! Az Úr Jézus a hitből fakadó alázatos imának csodaerőt ígért, midőn mondotta: „Ha hitetek olyan lesz, mint a mustármag s azt mondjátok az eperfának: indulj, vesd magad a tengerbe, meglesz!" A hitben erős ima az élet legnehezebb küzdelmeiben a szentek erős fegyvere, lelkük ereje, kihatásaik titka volt. Imádkozzuk hát hittel, térdenállva az emberré lett, köztünk élt, a Golgotán véres kínhalált szenvedett, föltámadásában minden rosszat legyőzött ISTENFIÁNAK: a KIRÁLYI GYERMEKNEK s az ÉDES SZŰZANYÁNAK élte vigaszos titkait magábafoglaló, minden nagy sebünkre olajnak gyógyírját adó szentolvasót! Az örvendetes olvasóban a Boldogságos Szűzet mint az áhítat pírjában, tavasz kellemében nyiladozó virágot tekintsük, melyre leszállt az Úr lelke. A fájdalmas olvasóban foglalkozzunk a fájdalmas Szűzzel egy verítékes éjjel, egy fájdalmas nappal és a piéta estéjén, mikor a Fájdalmas Anya halott Gyermekét az ölében tartja. A dicsőséges olvasóban az örvendező Istenanya első húsvétjának leheletét élvezzük, a Szentlélek kegyelmeit fogadjuk s a mennybemenő Szent Szűz áldását fogadjuk! Közben lelkünkbe belenyomódik az Úr Jézus és az Erős Asszony: Isten kedves szolgálóleányának képe. — Csak a szentolvasós lelkülettel fogjuk tudni visszahódítani a KIRÁLYOK ÖRÖK KIRÁLYÁNAK, URALKODÓK URALKODÓJÁNAK, KRISZTUSNAK az egyént, a családot, nevelést, művelődést, a törvényhozást, a közerkölcsöt, a közgondolkozást, a világot!

Komoly, nehéz feladat, felséges cél, mert nem csak örök, hanem evilági boldogulásunk feltételei is ehhez a királysághoz vannak kötve.

Ennek a hatalmas, mindeneket boldogító KRISZTUS KIRÁLYSÁGNAK akar hívője, terjesztője, hűséges katonája lenni az

Utunk.

Légy hát apostola, terjesztője, ajánlója Te is! Hadd hatoljon közelebbről bele Krisztus királyságának ismeretébe, jogarának, elveinek, stílusának, jellegzetességének, csodálatos szépségeinek és a lélek tüzének kegyelmeivel mindeneket újjászülő ismeretébe más is! Hadd áradjon szerte áldás, fény, derű a magyar családban is!

Világhódító kereszténység

Krisztus Király ünnepére

Írta: Csávossy Elemér S. J.

Ez egyszer nem Krisztus Király dicsőítéséről, nem az ünnep eszmei tartalmáról magáról akarunk szólni, hanem az eszmének diadalra juttatásáról, arról, amit Prohászka diadalmas világnézetnek, Bangha világhódító kereszténységnek nevezett. Az eszmének diadalra jutása természetszerűleg ezúttal Krisztus Királynak is legnagyobb megdicsőülése.

Sokat írtak már, még többet beszéltek arról, mi is a legmélyebb oka, hogy a kereszténység ma már nem áll a világtörténés középpontjában, nem mondható oly értelemben hódító eszmének, mint volt az első századokban, vagy akár a középkor delelőjén, vagy még a felfedezések korának is első évtizedeiben.

Sok okot soroltak fel, egész könyveket írtak válaszként erre a nagy miért-re, melynek rejtélye majdnem gyötrelmes lelki önmarcangolásra vitte a katolicizmus nem egy lánglelkű gondolkodóját, harcosát, apostolát.

A propaganda elhanyagolásában, a természetes hódító eszközök fontosságának felismerésében, azok mellőzésében, a szervezettség hiányában, az életrevalóság megfogyatkozásában és sok egyébben vélték felfedezni a hanyatlás igazi okát.

Mindez igaz is, és nem szándékunk letagadni a megállapítások helyességét. De valamikép mélyebbre szeretnénk nyúlni s a kérdést, ha szabad mondanunk, gyökerénél megfogni.

Szerény véleményünk szerint legmélyebb oka annak, hogy ma miért nem világhódító tényező a kereszténység, az, hogy a keresztények lelkében magában nem él az a tudat, hogy ők elsősorban és minden előtt és minden fölött keresztények s hogy ezzel összehasonlítva minden egyéb másodrendű dolog, sőt valósággal eltörpül és kisebb jelentőségű kérdéssé zsugorodik össze. Ez a kereszténység expanzív ereje megfogyatkozásának igazi, legmélyebb oka és forrása.

Számunkra, keresztények számára a kereszténységnek annak kell lennie, ami a nemzetiszocialistáknak a faj, a nacionalistáknak a nemzet, a szocialistáknak az internacionálé, és még összehasonlíthatatlanul több. Bennünk, katolikusokban egy vezető eszménknek kell élnie: Krisztus országának diadala. Egy büszkeségünknek kell lennie: hogy ennek a nagy krisztusi világbirodalomnak, az Egyháznak tagjai, hogy katolikusok vagyunk. Ennek az eszmének és szentül büszke öntudatnak annyira be kell töltenie lelkünket, mint az első keresztényekét s részben a középkori kereszténységét betöltötte. Ha ez megvolna, nem is tudnánk hatalmasabb szellemi áramlatot, világot jobban egyesítő, világot hódító hatalmasságot elgondolni, mint a katolikus kereszténységet. Csak egy érdek vezérelné az egész kereszténységet: az Egyház győzelme minden jónak ellensége fölött. Egyetlen tömör táborba, egyetlen rendezett hadseregbe állna a világ összes katolikusa s nem volna hatalom, mely ennek az erőnek ellen tudna állni. Nem volnának szétválasztó vér- és fajérdekek, önző nemzeti antipátiák az egyetemes katolikusság kárára, politikai pártok, osztályok kicsinyes élharcai, gazdasági érdekek szerint való külön csoportosulások a nagy keresztény egész gyengítésére.

De miért nincs meg bennünk ez az öntudat? — Ennek legközelebbi okát Krisztus személyének s művének elhalványulásában látjuk a tömegek lelkében. Krisztus már nem az az élő eszmény a sokak szívében, ami volt az első keresztény századokban, műve is némileg történeti távlatokba húzódott vissza a lelkek tudatközpontjából; a megváltottság tudata, az istenfiúság kiváltságának eleven megérzése, a bennünk lakozó Isten képe elhalványult, kihalt bennünk. Ennek viszont közvetlen oka a hit elevenségének megfogyatkozása.

Nem a propaganda eszközének elhanyagolása, nem a kultúra területeinek átengedése az ellenség kezébe oka tehát a kereszténység világhódító ereje megfogyatkozásának, hanem a belső erőnek megfogyatkozása; s ennek következtében estek csak ki a külső fegyverek is kezünkből, mert belső erő híjával lévén, saját magunk engedtük azokat kiesni; hiszen előbb a mi kezünkben voltak.

De még egy utolsó súlyos kérdés vetődik fel lelkünkben: honnan van, hogy magukban a keresztényekben is látszólag elvesztette a kereszténység hódító erejét? Miért nem érzik lenyűgöző varázsát, miért nem elmét-szívet felemelő nagyszerűségét, miért nem lelket betöltő boldogságát?

Erre a válasz csak az lehet, hogy a kereszténység el nem választható a „kereszt oktalanságától" (I Kor. 2, 14.), melyet az érzéki ember nem tud felfogni, mely azonban az értőnek a legnagyobb bölcseség és okosság. Csak az isteni kegyelem teheti meg, hogy nem-értőkből értők legyünk. S ez az isteni kegyelem talán megfogyatkozott?! Nem, de esetleg megfogyatkozott

azok száma, akik a kegyelemért imával és áldozatokkal könyörögnek.

Az út vissza a hódító kereszténységhez épp ezért csakis a belső reformon, a belső életrekelésen át vezethet. A kereszténységnek, az istenfiúságnak, az Istenben való egységnek, a lélek értékének ismét azt a helyet kell elfoglalnia lelkünkben, mint a kereszténység első századában. Elsősorban a szeretet, mely az első világot hódító hatalom, kell hogy ismét megkülönböztető jegye legyen minden Krisztust követőnek. Akkor lesz a kereszténység, a katolicizmus ismét világot hódító tényező, diadalmas világnézet.

De ez csak kegyelmi eszközökkel lehetséges. Ezért írt XI. Pius külön körlevelet az imádság és engesztelés szentséges voltáról korunkban. Naív gondolat volna azt hinni, hogy pusztán külső propagandaeszközökkel képesek lennénk a világot a kereszténység számára visszahódítani.

Igen — mivel kisiklani engedtük a kultúra nagy területét kezünkből, most már azok visszahódítása erős követelésként állítja elénk a propagandaeszközök fokozott igénybevételének szükségességét. Isten nem művel ok nélkül csodákat. Azért a hanyagságunk által elvesztett kultúrterületeket sem adja vissza közreműködésünk nélkül. De ez a közreműködés a jövőben sem valósulhat meg erős lelkiség nélkül. Azért rejlik ennek az erőslelkűségnek életre támasztásában a gordiusi csomó megoldása, itt van az archimedesi pont a világ megmozgatására a kereszténység érdekében.

Nincs ma nagyobb ellensége a kereszténységnek, mint a szétválasztó faj- és vérimádat s a kereszténytelen nacionalizmus. Ennek megszületésével a világtörténetben kezdődik a keresztény szellem hanyatlása. Azért oly nagy fontosságúak a nemzetközi Krisztus Király-kongresszusok és az eucharisztikus világgyűlések. Ezek hivatottak eggyé tenni újból a keresztényeket abban a tudatban, hogy minden egyéb előtt és minden egyéb fölött Krisztusói, egymás testvérei, — hogy keresztények és katolikusok vagyunk. Ebben a tudatban és a szeretet egységesítő hatalmában támad fel újra a kereszténység világhódító ereje.

Hangulat — és lelki élet

Írta: dr. Szivós Donát O. S. B.

Rendesen így szokott kezdődni a dolog:

Elmegyünk gyónni és talán könnyek között panaszkodunk a lelkiatyánknak: Nem tudom, mi van velem. Csak azt hiszem, hogy valami borzasztó dolog történhetett a lelki életemben... Azelőtt negyedórákig tudtam térdelni a szentségház előtt, és a szentségi Jézussal való beszélgetés közben — *éreztem*, hogy felmelegedett a szívem, mint az emmauszi tanítványoké, és *túláradó boldogságomban* az újszövetség Táborhegyén *éreztem* magam és *remegve a boldogságtól* szinte szerelmesen suttogtam: Uram, jó nekem itt lenni. — És most?! Hosszú az az öt perc, melyet magamra kényszerítek — és hidegen, unalmasan, lélek nélkül eldarálok és végigszórakozok egy betanult imádságot... Vagy: Azelőtt, ha gyónásra készültem, *könnyezve* sirattam meg bűneimet, magamat hitványnak *érezve* kértem bocsánatot, és *megbékélve, boldogan* kezdtem neki újra a jobbálevésnek a gyónás után... És most?! Hiába mondom el a bánatimát; *nem érzem*, hogy bánom a bűneimet. Hiába vágyom a megbékélés után, az ilyen lelki állapotban végzett gyónás után *nem érzek* békés megnyugvást, pedig mindent elkövettem, hogy jól gyónjak... Vagy: Azelőtt *édes* volt az ima. Tudtam szórakozás nélkül, könnybelábadt szemmel imádkozni... És most?! Ma kelletlenül, kényszerből imádkozom. Elszórakozom. Nincs örömem az imában... Vagy: Azelőtt *szinte rajongóan*, érzelmekkel szerettem az Istent. *Éreztem*, hogy az Isten is szeret... És ekkor könnyű volt az áldozat, a lemondás, az önmegtagadás. És boldog voltam, ha úgy éreztem, hogy az Isten lehajol hozzám, áttüzesíti szívemet és lelki vigasztalásokkal jutalmaz szeretetemért... És most?! Most kihűlt a szívem. Fád vagyok. A lelkem nem szárnyal már. Az Isten is elhagyott, mert én elhagytam... Mi lesz velem? Ennyire lecsúsztam már lelkileg? Mit csináljak, hogy újra *érezzem*, hogy Jézus szeret?

És így menne ez tovább. Panaszunkkal telesírnánk a gyóntatószéket. A világ Istentől magárahagyott szerencsétlenjeinek képzelnénk magunkat, ha a gyóntatószékben ülő tapasztalt lelkiatya meg nem látná, hogy azon embertípusok egyike vagyunk, aki *hangulatra építette lelki életét.*

És mivel látja, hogy nem tudjuk helyesen értékelni a hangulat értékét és szerepét a lelki életben, a gyóntató pap tanítói szerepében kíméletesen és jóakarattal tanítani kezd:

A hangulat, a lelki jóérzés, a lelki vigasztalás, az érezhető lelki öröm 1. *Isten adománya,* 2. *de nem lényeges dolog a lelki életben,* 3. *sőt veszélyes lehet* azok számára, akik nem helyesen értékelik a hangulat szerepét és csak erre akarják építeni lelki életüket.

Lássuk ezt kissé részletesebben:

1. *A hangulat* (és mindaz, amit lelki élet szempontjából e közös név alá foglalunk: érzelem, lelki vigasztalás, érezhető lelki öröm, stb.) *Isten adománya;* ingyenes, tehát ki nem érdemelt adománya, szóval: *kegyelem.* Ha az Isten mindentudása szükségesnek látja, hogy a hangulat kegyelmére rászorulok, akkor végtelen irgalmassága megadja azt nekem. És ezért legyek hálás és hálás szívvel köszönjem meg, hogy az Isten a hangulat kegyelmével is segítségemre jön lelki életem formálásában. Mert az igaz, hogy a hangulat színesebbé teszi lelki életemet, könnyebbé az áldozatot, szárnyalóbbá a szívet, örömtelibbé az imát és biztosítottabbá a jóban való kitartást.

De éppen, mivel Isten kegyelmi adománya a hangulat, nincs jogom lázadozni, hogy az Isten miért nem adta meg ezt nekem is, vagy ha egyszer már megadta, nincs jogom számonkérni, hogy miért vonta meg tőlem. Viszont, mivel Isten adománya a hangulat, ne vessem meg, ne szégyenkezzem miatta, ne tartsam magamat lelkileg hibásan elnőiesedettnek, hanem becsüljem meg, mint Isten adományát, használjam ki lendítő erejét. Ha pedig elapad a lelki vigasztalások forrása, ha eltűnik a hangulat, akkor éljen bennem a tudat: Isten adta, Isten elvette, legyen áldott az Ő neve.

Mert jól jegyezzük meg:

2. *A hangulat Isten adománya, kegyelme, de nem lényeges dolog a lelki életben.*

A lelki szárazság is bent van Isten léleknevelő tervében, pedig ez ugyancsak megöl a lelkünkben minden érzelmi gyönyörűséget. És a lelki szárazság nehéz hónapjaiban és talán éveiben is lelkileg tovább kell nőnünk Isten felé, pedig e nehéz időkben ugyancsak nem lendít bennünket lelkileg a hangulat. És milyen téves lelkiismeret lenne az bennünk, ha azt gondolnánk, hogy a hangulat nélküli lelki szárazság idején magunkra hagyott az Isten, hiszen talán sohse volt olyan közel hozzánk, mint éppen e nehéz megpróbáltatások napjaiban.

Nem mondhatom tehát, hogy lelkileg szegényebb lettem, mert nem érzem a jóság boldogító hatását. Az imádságom se lett értéktelenebb, mert nem érzem a lélekszárnyalások lélekzsongító erejét. Áldozatom, önmegtagadásom is csak nehezebb lett, de nem értéktelenebb azáltal, hogy lelki vigasztalások és boldogító örömérzés nélkül teszem őket naponkint Isten oltárára.

A hangulat jó ha megvan a lélekben, mert lendítő erő. De nem feltétlen követelmény a lelki növekedéshez, mert mikor eltűnik lelkünkből az Istenhez édesgető hangulat, akkor ennek a helyét kell, hogy *a hűség,* a lelki szárazság nehéz napjaiban is tartó hűség foglalja el. És ha ez megtörténik, akkor nincs baj a lelki életben, mert most a gyermeki ragaszkodó hűség pótolja azt a lendítő erőt, amit előbb a hangulat adott meg.

Ez a feltétlen hűség tanít meg hangulat nélkül is imádkozni. Ez önt bizalmat belénk, hogy tudjunk hinni abban, hogy a hangulatnélküliség nehéz napjaiban sem hagyott magunkra az Isten. Ez ad erőt ahhoz, hogy lelki vigasztalások nélkül is kitartsunk Isten mellett végig, szívünk utolsó dobbanásáig is.

A hűség sokszor többre, nagyobbra képesít, mint a hangulat — és ez biztosabb alap a lelki élet számára, mint a hangulat.

3. Mert a *mindenáron való hangulatkeresés és a csak hangulatra építés veszélyes lehet a lelki életben.*

Azok, akik mindenáron hangulatot keresnek a lelki életben, talán észre sem veszik, hogy az egész lelki életük egocentrikus és nem teocentrikus, mert a hangulatban is csak önmagukat, önmaguk lelki jólérzését, és önzően csak a lelki édességeket keresik és nem az Istent. Ez pedig veszélyes, nagyon veszélyes terület lehet.

De azért is veszélyes dolog csak hangulatra építeni a lelki életet, mert a hangulatnak vannak hullámhegyei és akkor képesek volnánk önmagunk teljes Istennek adására, de vannak hullámvölgyei is, de ekkor a hangulatnélküliség ridegsége és a vigasztalanságok örömtelensége könnyen a dacos lázadozáshoz, a lélek kétségbeejtő elsötétüléséhez sodorhat. De ki merné megkockáztatni e nagy lelki szakadékokat?!

Sok ember lelki élete (a világban és a zárdák falai között is) azért omlott össze, mert túlértékelte a lelki hangulatok Isten felé dobó hullámhegyét, de kétségbeesett, mikor a vigasztalanságok hullámvölgyébe juttatta megpróbáltatásként az Isten.

Aki csak hangulatra építi lelki életét, az olyan, mint aki homokra építi a házát. Aki megköszöni és kihasználja az Istentől adott hangulat lendítő erejét, de nem esik kétségbe a hangulatnélküliség megpróbáltatásaiban sem, hanem hűséges marad a magárahagyottság nehéz napjaiban is, az a hűség sziklájára építette lelki életét.

A hűség sziklaalapja biztosabb fundamentum az örökkévalóság számára, mint a hangulatok futóhomokja.

A kegyelem hálójában

Írta: Töreki Ödön S. J.

„Gratia autem Dei sum id, quod sum." (I Kor. 10.) Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok.

Csodálatos a szentek életében az isteni kegyelem működése! Csodálatos az az átalakító hatás, melyet ez a természetfeletti kiáradás eredményez a szentek belsejében! Csodálatos az a termékenyítő folyamat, mely a kiszáradt fából zöldelő ágat tud létrehozni! Csodálatos az a szinte emberi méretet felülmúló eredmény, mikor egy-egy szent halálakor megállapítjuk egészen nyugodt, mérlegelő szemmel, hogy lanyha, sokszor közömbös lélek a tökéletesség, a hősiesség, a szentség mily magas fokára jutott fel Annak erejéből, aki a nádszálat nem töri le, hanem az ingadozónak segítségére siet! Egy-egy szent halála az isteni kegyelem apoteózisa, megdicsőülése! A szentek élettörténete az isteni kegyelem diadalra jutásának végighúzódó folyamata.

Általában a kegyelmi élet csendben árad szét és működik. Menekül a lárma, a kifelé törés elől és a magányt keresi. A Szentlélek kiáradása titokzatos módon megy végbe a lelkekben, nem veszi igénybe a külső technika csörömpölő eszközeit. Néha azonban kitör csendes magányából és megzavarva a fizika törvényeit, csodával juttatja nyilvánosság elé működését. Mert Isten féltékeny előre kiválasztott eszközeire! Ő figyelve szemléli kiválasztott munkatársait, hogy nevének hirdetői legyenek, akár országoknak hirdetve az evangéliumot, akár csak egyszerű, szűk otthoni körben, de annál áthatóbban.

A népek apostolát ilyen kegyelmi hatás érte. A vad dühvel keresztényre vadászó Saul a kegyelem előtt térdrehull és az égető világosságtól vakon kérdezi: „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?" A kegyelemnek nincsen szüksége időre! A pillanat milliomodrésze alatt Saul, a keresztényüldöző Saul, aki természetének egész energiájával gyűlölte Krisztus híveit és üldözte őket a megkövezésben való ruhaőrzésig, a kegyelem hatása alatt ugyanazzal az energiával és elszántsággal veti oda magát Isten lábai elé: „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?" Ez a pillanat elég volt ahhoz, hogy kitörölhetetlenül szívébe vésse az igéket, melyeket levelében ránk hagyott: „Gratia autem Dei sum id, quod sum." — Előbb üldöző volt, most apostol; előbb fanatikus; most is az, de az Isten érdekében!

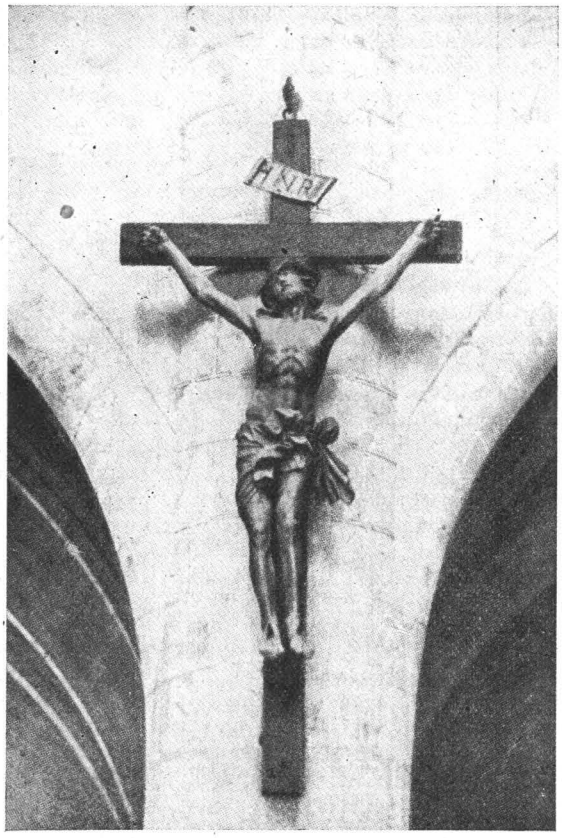

Feszület, mely előtt P. Ginhac Pál S. J. megtért.

Hasonló megnyilatkozása a kegyelem erejének tűnik ki P. Ginhac Pál S. J. életében. Ő ugyan nem üldözte az Egyházat, mint Szent Pál megtérése előtt, és nem lett az egyháztörténelem kimagasló egyénisége megtérése után, de vérmérséklete, veleszületett természetes akaratereje, ha a világ szolgálatában áll, nagymértékben talán gyengítette volna és akadályozta volna, hogy Krisztus ügye előbbre törjön. Vallásos és nagyon imádságos lelkű édesanyja kisszemináriumba adta őt, mert szerette volna, ha fia Isten szolgálatában egészen a lelkekért áldozza fel magát. A szabadsághoz szokott ifjú azonban nem tudott beleilleszkedni a szeminárium szigorú fegyelmébe. Nemcsak idegennek érezte ott magát, hanem csupán a kényszernek engedve maradt. Nővérének, aki alig négy km-re élt a marvejols-i zárdában, már az első látogatásakor kitárja minden fájdalmát. Tele van panaszokkal. Elmondja, hogy valóságos rabszolgaságra van kárhoztatva, melyet nem bír sokáig elviselni. „Megfulladok azok közt a falak közt" —

ismételgeti. Nem csoda, hogy minden eszközt megragadott, hogy kiszabaduljon elviselhetetlen börtönéből. Magas termetű, sovány és sápadt volt; tüdővészt színlelt tehát, s hogy ezt vérköpéssel is bebizonyítsa, véresre dörzsölte foghúsát. A háziorvost sikerült is megtévesztenie, aki ismételten hazaküldötte szüleihez, Le Mazel-be üdülni. Tanulmányai végén meg is mutatta az erősen felsebzett foghúst s elbeszélte aprólékosan azokat a csínyeket, melyeknek a kisszemináriumban főkitalálója volt. 18 éves volt és semmi hajlamot sem fedezett fel magában, hogy pappá legyen. Egészen másfelé vonzódott! Nem volt romlott, de a családi nevelés elvei elhomályosultak szívében. Dicsőség és élvezet: ez volt, ami után törtetett; Párizs, hol jól kimulathatja magát! A jó Istenről nem is akart hallani. Apáca-nővére skapulárét küldött neki. Ő a földre dobta s kijelentette, hogy ilyesmit nem fog hordani! Végre ez a nővére rávette, hogy családjuk pap-ismerőséhez, Moré de Charaix grófhoz látogasson el. Ez a szentéletű pap, ki maga is egy misszió alkalmával tért meg és a papi pályára lépett, meghívta a jezsuita atyák által tartott mende-i misszióra. A meghívást sértés lett volna visszautasítani és ő pár társával elment a missziós beszédekre, inkább azért, hogy gáncsolja a pátereket. De az isteni Gondviselés éppen ezt a missziót használta fel, hogy az a szív, melyet a világhoz való ragaszkodás hevített, ez a szív teljesen az Övé legyen. Az a hatalmas akaraterő, mely roppant keménységével önmagát akarta hirdetni, ezentúl mindörökre Krisztust hirdesse és tükröztesse vissza, a teljes elfeledkezésben önmagáról, a kiüresülésben, az önmegtagadásban és az áldozatban.

A misszió utolsó napján körmenetet tartottak. Pál csak messziről követte. Az egyik sarkon hirtelen szemébe tűnik a nagy kereszt. Ránéz, és ez az egyetlen pillanat elég volt a kegyelemnek, hogy véghez vigye lelkében azt az átalakulást, mely életének ettől kezdve kitevő eleme volt. „Ettől a pillanattól fogva — mondotta saját maga később — eltökéltem magamban, hogy egészen Istené leszek." A misszió befejezése után meglátogatta nővérét és mindjárt a megérkezéskor így szólt hozzá: „Már mindennek vége! Egészen a jó Istennek szentelem életemet s belépek a Jézustársaságba. Megyek az avignon-i noviciátusba!" Nővére alig tudott hinni e hirtelen változásban és izgalomtól könnyes szemmel kérdezte: „De mi történt, Pál, hogy térített meg az Úr Jézus?" Pál először és utoljára elmondotta megtérése történetét.

„A nagy körmeneten, melyet a szent misszió végén tartottak, az egyik utcasarkon több fiatalembert láttam meg, akik egy tartón hatalmas keresztet vittek. Úgy tűnt fel nekem, hogy a Krisztus-alak hirtelen ragyogni kezd és fénysugarai szívembe hatolnak. Le kellett sütnöm a szemem. Éreztem, hogy bensőmben átalakulok. Nem ismertem többé magamra! Azóta eltökélt szándékom, magamat teljesen Istennek szentelni!"

Erről az eseményről P. Ginhac sohasem beszélt; két emlékiratból azonban bepillantást nyerünk csodálatos megtérésének titkába. Egyiket mint 3. próbaidős páter jegyezte fel, mikor éppen a természetfeletti csodás események felismerésével foglalkozott. Egyik ilyen konferencia után írta naplójába: „A konferencia után öröm és béke. Elérem célomat. Láttam, hogy megtérésem csodálatos volt!" Aki végigtanulmányozta ennek a hős küzdőnek életét, az igazolni fogja e megtérés való teljességét. Aki ismerte őt mint fiatalembert, az valóban észrevehette a kegyelem megnemesítő, tisztító hatását, amely ebből a nyers akaraterőből Krisztusért élő, Érte küzdő lelki gladiátort képezett! Az isteni kegyelem nem kényeztette el, hanem életében meg kellett ízlelnie a szárazság egész sivárságát, a belső lelki szenvedések tömegét, önmaga tehetetlenségének érzetét, de ő sohasem csüggedt, sohasem hagyott fel a küzdéssel, hanem visszavonhatatlanul belekapaszkodott a kézbe, mely a legtöbbször nem simogató, hanem a szigorú Atya keze volt gyermekével szemben, hogy életével példája legyen a kegyelemmel közreműködő emberi akarat diadalának! Az isteni Szív teljesen elégő áldozatává lett nem önmagában bízva, hanem a kegyelem erejében, mint maga írja lelkigyakorlatos jegyzetében: „Az a gondolatom támadt, hogy ha szánalmas középszerűségre törekedném, én, ki annyi jótéteményben részesültem, kit Jézus annyira szeret, nagyobb fájdalmat okoznék neki, mint ha nagyszámú egyszerű keresztény hívő hagyná el Őt. Ezért lelkesítem magam arra, hogy egészen az Övé legyek."

És a lelkek Mestere kemény próbák alá vetette ezt a lelket, hogy kiteljesedjék benne és általa a szentpáli szó: „Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok."

*

P. Ginhac Pál S. J. 1824-ben született, az 1842-ben tartott mende-i misszió körmenetén megtért és belépett a Jézustársaságba. Lelki életét jellemezte a szigorúság önmagával szemben. Nagy lelki vezér és lelkigyakorlat-adó. 1895-ben halt meg. A hivatalos akták szerint boldoggáavatásának előkészítése folyamatban van. Életrajza (francia): Arthur Calvet S. J.: P. Paul Ginhac S. J. — (német): Otto Werner S. J.-től. (Herder-kiadás.) Elfogyott mű.

A vértanújelöltekhez

Írta: Róth Antal S. J.

Tévedés volna azt hinni, hogy csak pogányoknál voltak vértanúk és csak istentelen országokban, csak a kereszténydöző zsarnokok uralma alatt ontják az igazak vérüket. Az élet — mint Szent Ágoston megjegyzi — eleven halódás. A hóhér bárdja megrövidítheti ugyan e halódást, de az élet rendes menete az, hogy apránkint halunk meg.

Teljesen hamis az az életszemlélet, amely csak nyárspolgárokról és igavonókról, vértanúkról és kéjencekről, boldog és boldogtalan emberekről tud. Nincsen egészen boldog, sem teljesen boldogtalan ember, mert az élet itt a földön nagyon megállapodatlan valami. Csak boldog bodogtalanok és boldogtalan boldogok vannak. Ez azonban nemcsak szójáték, csak a látszata az; valójában ez az élet dióhéjban. Az örömnek is könnyek kellenek, mint a napnak az eső, hogy sugaraival felépíthesse szivárványát; és a szenvedés közepette is kell egy reménysugár, mint a sötétnek a hajnali derengés, hogy fénye eloszlassa a lélek éjtszakáját.

Ne gondoljuk azt, hogy csak az Isten embereinek kell a jármot húzniok és hogy csak az erényes embernek nehéz az élet!

Hirtelen nem tudnók eldönteni, hogy könnyebb-e a tűzhalál, mint az élvezetekbe fulladás. De kétségtelen világos fogalmunk van arról, hogy nem könnyebb elbírni a végleges pusztulását az édes örömnek, mint az egyszeri végeszakadását a keserves szenvedésnek.

Itt a légyfogó és a gyertya tanúsága!

Csak fel kellene támasztani a legyeket, hogy megörökíthessék végperceiket. A megpörkölt légynek nagyon is rövid a története: nekirepült a lángnak, alig érzett valamit is és már vége volt. De amelyik a méz csábító szagára megtelepedett a légyfogón, az leírná a földi poklot! „Jólesett ugyan az egy-két-három szívás az édes nedűből, — olvasnók memoárjában — azonban már a 10. vagy 30. csömört jelentett. Ezután már csak dagasztottam az öröm-masszát. De milyen undorral és elkeseredéssel! Az életösztön a kimerülésig hajtott... Mikor láttam, hogy minden hiába, erőt vett rajtam a kétségbeesés. Ez csak azért nem volt a teljes pokol, mert végeszakadt."

Vagy azt hisszük, hogy a császári parancsra langyos fürdőben ereit felvágó szenátornak könnyebb volt a halál, mint a fejét kard alá hajtó Ágnesnek?!

De rögzítsünk egy tragikus kettős képet!

Gondoljunk Néró égő fáklyáira a Vatikán-halom parkjában: a szurokban lassan megsülő és a fojtogató kátrányfüstben mind nehezebben lélekző keresztényekre!

— Aztán menjünk néhány lugassal odébb, be a császári palotába! Ugyanaz a Néró kiengesztelő lakomát adott Róma előkelőinek. A mindent felülmúló lakoma és szórakozás után visszavonult a császár, hogy egy utolsó meglepetésben részesítse vendégeit: a magasból rózsaszirmokat hullatott az aranyos tricliniumba. Taps és kacagás fogadja ezt a szellemes ötletet. Mikor már jóideje hull és bokáig ér a rózsahó, az illattól szinte eszüket vesztik a meghívottak. Rohantak, hemperegtek a virágszőnyegen. A tréfa azonban komolyra fordult, mikor már derékig ért a virágpehely. Csak vánszorogni lehetett benne, mint a magas hóban. Mind sűrűbben hullott a rózsaszirom. Menekülni kellett, de minden kijáratot eltorlaszolva találtak. A pillanatra beállott csöndben felülről hallják az isteni cézár gúnyos kacagását. Megtudták, hogy eredeti módon hajtottak végre rajtuk egy halálos ítéletet.

Hogy mi következett erre, nehéz megmondani. Csak amikor néhány nap mulva kikaparták és Néró elé teregették a megkékült hullákat, az élve eltemetetteknek ismert képe tárult eléje: eltorzult arcok, mélyen bekarmolt és felhasított bőr, kopaszra tépett fej, erőszakkal szétroncsolt száj, kivájt szemek, lerágott ujjperecek... egyszóval, borzalmas kínok nyomai. Ó, könnyíteni kellett a lelki gyötrődésen. Hiszen ehhez képest minden testi fájdalom feledtető enyhülést hozott.

Íme, a boldogtalan égőfáklyások és a boldog rózsaszirmosok! Kétfajta vértanúság plasztikus képe! Egyik felé sodortatunk mi is.

Hogyan?

Tények...

(1. Tülekedés a vérpad körül.)

Az ördögnek több és nagy vértanúja van, mint az Istennek, mert sokkal nehezebb azoknak a sorsa, akik átadják magukat a gonosznak.

De ha ez igaz, miért nem menekülnek akkor az emberek és miért keresik az ördög szolgálatát? Mert a légy is rászáll a légyfogóra, és a rózsaszirmosok is jól érezték magukat. Későn tudták meg a veszélyt, amikor már lehetetlen volt a futás. Így veszi körül és tartja áldozatait a sátán.

Az élet nagy piacán úgy vagyunk, mint a vásárban a leghangosabb kikiáltó, neki van a legtöbb bámulója és vevője is. Az ember sorsát örökre irígylő bukott angyal is felkínálja az idegen pénzt, végrendeletet hamisíttat, megízlelteti a gyönyör színmézét, megismertet a bosszú édességével, mások csepülésével toronymagasságba emeli Énünket...

Olyan igézetes az ajánlás, hogy a sátánnak minden portékája kell nekünk. Hisz oly könnyű hozzájutni és annyi mindent ad. Vesztünket okozzuk, mikor körülvesszük a gonosz bódéját, vérpadunk körül tolongunk.

A vásári áru azonban csak egy napig jó, örömünk is csak rövid ideig tart. Úgy járunk mi is, mint a hiszékeny vevők, pénzünket, kincsünket elpazaroltuk. Sőt, bajt szereztünk magunknak.

És kezdődik a vértanúság.

(2. Az üres paradicsomban.)

Isten országában, Isten útjain nincs hazug reklám, nem csábít a neonfény, nincs kiabáló erőszakosság. Nincs alku. Itt értéke szerint van minden feltüntetve. Itt, ahol a boldogságot osztogatják, — és persze, ezt nem ingyen mérik — a templom komoly csendjét az áldozati cselekmények fenséges hangulata tölti be.

Az emberek menekülnek innét, mert sokallják a boldogság árát, nehéznek és meredeknek tartják a szűk utat, messzi távolinak vélik a célt.

Akik megmaradnak, ha nem is mind oltárra kerülő szentek, mind olyanok, akik leszámoltak mindennel, önmagukkal is. De mégis tudják, mit hoz a jövő: szabadulást, el nem múló örömet, magát a paradicsomot.

Egymásmellett...

Isten nagyon is kirívó színekkel állította elénk az ellentétes életsorsokat. Aki vak, az kezével is kitapinthatja.

Nézzük csak egy töredék részét az illusztrált boldogság-kódex paragrafusainak!

1. §. Boldogok a lelki szegények.

a) Szerteszét Isten gondtalan fecskéi és énekesmadarai röpködnek, akik nem szántanak és nem vetnek, sem nem aratnak, és mégis mindenük megvan. Az egész térségen lent pompáznak a mezők liliomai, bájosak és jóság-illatot árasztók. Nem szőnek, nem fonnak és mégis szebbek minden selyemnél.

b) Az ikerképen kincsgyűjtők emlékei sorakoznak egymásmellé: kifosztott sírok; csendőrségben és rendőrségben bízó, de azért örökké aggódó gond-gazdagok. Ott hevernek a molyrágta ruhák és bíborköntösök; alig felismerhető, rozsda emésztette címerek is találhatók rajta. A hátteret egyformára szürkítik elporladt csontok maradványai.

2. §. Boldogok a szelídek.

a) Csatatereken hullahegyek tornyosulnak. Egy erőszakos ember sem birtokolhatja a földet, mert aki kardot ránt, kard által vész el.

b) Megrohant és örökké ostromolt gyóntatószékek, ahol a szelíd Krisztus osztogatja a bocsánatot ember által.

3. §. Boldogok, akik sírnak.

a) Nagyon is tarka kép, tele emberarcokkal! Megvigasztalt Magdolnák, bocsánatot nyerő házasságtörők, paradicsomot öröklő jobb latrok. Kristálytiszta könnypatak, amelyet az emberek önmaguk miatt összesírtak. Itt folyik el szívük keserűsége is.

b) Táncoló Szalomék, próféták vérét szomjazó Heródiások, pénzüket és ifjúságukat mulatozva elverők, könnyelmű tékozlók, akiknek ébresztője a sokszoros „jaj"-ok lesznek.

4. §. Boldogok, akik éhezik és szomjúhozzák az igazságot.

a) Agyoncsigázott emberek Krisztus lábainál, akik csodálatosan szaporított kenyérrel táplálkoznak. A szószék alatt igét váró vasárnapos lelkek. Zörgetésre nyíló ajtók, szemétből előkerülő drachmák.

b) Becsapottak, csalódottak, akik itt reméltek, vártak, bíztak valakiben és valamiben, de éppen ez lett a vesztük.

5. §. Boldogok az irgalmasok.

a) Alamizsnás, áldott emlékű uralkodók. Betegápolók, szegénygondozók. Könnyszárítók, szociális apostolok. Ott látható a púpozott mérték is, mellyel visszaméretik nekik.

b) A vérbosszú szörnyűségei: kiirtott családok. Egymásra acsarkodó irígyek. Egymást legyűrő kartellek és trösztök.

6. §. Boldogok a tisztaszívűek.

a) Légies Madonnák. Eszményi magaslatokra ragadó nők. Acélos karú hősök és példaképek. Az emberiség büszkeségei. Igazi emberpéldányok.

b) Kiélt arcok. Rothadó testek. Bőrklinikák és irgalomházak szörnyűségei. Megmérgezett utódok, elmegyógyintézetek ápoltjai. Kihalt népek.

7. §. Boldogok a békességesek.

a) A nagy hódító és mégis békétvivő misszionáriusok. Igazi kultúrmunkások. Az emberiség kincseit építésre fordítók, nagyotalkotók.

b) Rabszolgavadászok és zsarnokok, embert nyúzó szörnyetegek. Bicskások és kocsmai verekedők.

8. §. Boldogok, akik üldözést szenvednek.

a) Megdicsőült vértanúk. Szobraikkal és templomaikkal tele van szórva az egész világ. Búcsújáróhelyek. Ők alkotják az emberiség igazi pantheonját.

b) Gyáva megalkuvók, hitvány árulók. Szókevények és gerinctelenek. Júdáslelkek, az emberiség söpredéke.

...A mérlegen.

E képek után kell-e még értékelnünk, méricskélnünk? Világos, melyik mérleg serpenyője billen le. Meg tudjuk adni a választ arra, hogy melyik vértanúság könnyebb.

De a következtetést ne hagyjuk ám el!

Megéri-e, hogy az erény nehézségei miatt a bűn könnyelműségét vállaljuk? A jóra törekvéssel járó verejtékezés nem kibírhatóbb-e, mint a rossz epe keserűje?

Csak vésődnék mélyen emlékezetünkbe a bűn és erény kiadása és bevétele; csak égne ott homlokunkon, kezünkön és ajkunkon a szenvedély pillanatában is a kettő egyenlege!

A szó azonban legföljebb csak megindít, de a példa vonz.

Van ám, aki mindkettőt megpróbálta életében! Neked nem kell újra kísérletezned!

Szent Kristóf, így tartja a legenda, szolgált a gonosznak, aztán az Istennek. A hosszú és nehéz munkát egy percre sem cserélte fel heverő semmittevéssel, nem áll még gondolatban sem újra a sátán szolgálatába.

Mégis könnyebbnek találta az istenszolgálatot minden másnál. Pedig nem a tartalékosoknál, sem a hadtápvonalban szolgált, hanem a tűzvonalban.

Legyünk mi is Krisztust vivők, mert a terhe édes és igája is könnyű. A sátánszolgáknak csak a kezdet a csábító, azonban nagyon is hamar kezdődik az örök vértanúság.

Azért úgy révészkedjünk, vértanúskodjunk, hogy Krisztust vigyük az élet folyóján keresztül a túlsó partra, hogy vele érkezzünk megkoronáztatásunk helyére!

Néhány kérdés a szentolvasóval kapcsolatban

Irta: Petruch Antal S. J.

I. Igaz-e az, hogy a szentolvasó pogány eredetű?

Bár a pogányok használtak és használnak napjainkban is hasonló készüléket, mégsem lehet azt mondani, hogy szentolvasónk pogány eredetű. Akinek többször kell bizonyos számú imát mondania, az előbbutóbb magától kitalálja az olvasót. A 4. században élő Remete Szent Antalról azt olvassuk, hogy naponta 300 imát mondott. Hogy el ne vétse, ugyanannyi kavicson számolta meg azt. Innen már csak egy lépés, hogy a kevésbbé praktikus szabad kavics helyébe átfúrható anyag: fagolyó, magvak lépjenek zsinórra fűzve. A szentolvasó további fejlődése részben szorosan összefügg a zsolozsmával: a kolostorokban a papok zengték a zsoltárokat. Számuk — mint ismeretes — 150, és három ötvenes csoportra oszlanak. A föl nem szentelt szerzetesek a zsoltárok helyett 150 Miatyánkot imádkoztak és zsinórra fűzött szemeken ellenőrizték azt. Ezzel adva van a mi teljes olvasónk Üdvözlégyeinek száma (150) és három részre, kisebb olvasóra (5 Miatyánk és 50 Üdvözlégy) való tagozódása. A második évezred elején szokásba jött, hogy minden Miatyánkhoz egy Üdvözlégyet is fűztek. Idővel a Miatyánk száma 15-re csökkent és mindegyikhez 10 Üdvözlégyet csatoltak. A szentolvasó mai alakjában azonban csak a 16. század közepe táján fejlődött ki véglegesen. Rózsafűzérnek is nevezik. Ez bizonyára összefügg egy 13. századbeli legendával: egy jámbor ciszterciita gyakran mondott el 50 Üdvözlégyet, mire látomásban ugyanannyi rózsa jelent meg Szűz Mária homlokán. — Ettől az általánosan ismert, úgynevezett Domonkos-olvasótól vagy rózsafűzértől meg kell különböztetni a Brigitta-olvasót (Szűz Mária állítólagos 63 életévének tiszteletére ugyanannyi Üdvözlégyből áll), a ferences olvasót Jézus Krisztus 33 éve tiszteletére; továbbá Szűz Mária 7 fájdalmának és 7 örömének, valamint Krisztus 5 szent sebének, a Szeplőtelen Fogantatásnak, Jézus Szent Szíve olvasóját stb.

II. Milyen búcsúk nyerhetők a szentolvasó mondásával?

Itt csak a közismert Domonkos-olvasóra szorítkozunk. Aki ezt imádkozza, az *egyszerre* részesedik az ú. n. apostoli, rózsafűzér- és a keresztes búcsúkban. A következő jelentősebb búcsúkat mindenki megnyerheti, és nem szükséges valamely társulathoz való tartozás:

1. *Apostoli búcsúk.* a) Aki hetenkint legalább egyszer elmondja az öt tizedből álló rózsafűzért, továbbá meggyónik, megáldozik és a pápa szándékára imádkozik, teljes búcsút nyerhet karácsonykor, január 6-án, február 2-án, március 19-én, március 25-én, húsvétkor, áldozócsütörtökön, pünkösdkor, Szentháromság ünnepén, Úrnapkor, Jézus Szíve ünnepén, június 24-én, augusztus 15-én, szeptember 8-án, november 1-én, december 8-án, Szent József oltalma, Szent Pál és a többi apostolok ünnepén; b) valamint a halál óráján, ha Istennek ajánljuk lelkünket, a halált pedig készségesen fogadjuk Isten kezéből bűneinkért, meggyónunk és megáldozunk, vagy legalább is, ha ezt nem tehetjük meg, töredelmesen segítségül hívjuk Jézus szent nevét szóval vagy szívvel, ha beszélni már nem tudunk. c) Ha a szentségekhez nem járulhatnánk, akkor a jelzett naponkint 7 évi búcsút nyerünk, ha bűneinket megbánjuk. d) További 3 évi búcsút nyerünk mindannyiszor, ahányszor elmondjuk a szent rózsafűzér 5 tizedét.

2. *Rózsafűzér-búcsúk.* a) A rózsafűzér 5 tizedének elmondásával mindannyiszor 5 évi búcsút nyerünk; b) ha közösben imádkozzuk a templomban vagy otthon, 10 évi búcsú jár, egyszer napjában. c) Minden hónap utolsó vasárnapján teljes búcsúban részesülhetünk, ha minden héten legalább háromszor elmondtuk a rózsafűzér 5 tizedét, továbbá meggyóntunk, megáldoztunk és valamely templomot vagy nyilvános kápolnát meglátogattunk. d) Valahányszor az Oltáriszentség előtt (nem kell, hogy kitéve legyen) öt tizedet imádkozunk(nem kell egyszerre), meggyónunk, megáldozunk, mindannyiszor teljes búcsút nyerhetünk. E búcsúk elnyeréséhez nem szükséges, hogy az olvasó meg legyen áldva, de ha e célra külön meg van áldva, akkor az említetteken kívül, e) még 100 napi búcsú jár minden Miatyánkért és Üdvözlégyért, föltéve, hogy egy nap leforgása alatt 5 tizedet mondunk el a rózsafűzérből, tehát nem kell egyhuzamban az egészet. f) Az, aki naponkint imádkozza az 5 tizedet, egyszer egy évben szabadon választható napon teljes búcsút nyerhet.

3. *A keresztesek búcsúja.* A rózsafűzéren mondott mindenegyes Miatyánkért és Üdvözlégyért 500 napi búcsú jár és nem szükséges, hogy egy nap elimádkozzuk az 5 tizedet.

III. Milyen olvasók áldhatók meg és láthatók el búcsúkkal?

1. Az olvasók alakja feleljen meg az Egyház előírásának. Így például a Domonkos-olvasónak 5, 10, illetve 15 tizedből és ugyanannyi Miatyánkból kell állnia; az utóbbiaknak szánt szemeket a Szentszék döntése szerint nem lehet érmekkel pótolni. Azonban — úgy látszik — nem ellenkezik az Egyház előírásaival, ha a szükséges számú szemek mellett érmeket kapcsolnak az olvasóba.

2. A szemeknek szilárd anyagból kell lenniök: vasból, fából, csontból, gyöngyházból, *tömör* üvegből stb.

IV. Mik a búcsú elnyerésének föltételei?

1. Az olvasó a különböző búcsúknak megfelelően legyen megáldva egy erre illetékes paptól; ez alól részben kivételt képeznek az ú. n. rózsafűzér-búcsúk, de erről föntebb már szóltunk.

2. A szentolvasót ima közben kézben kell tartani, de ha többen közösen mondják, elég, ha egy tartja kezében és használja szokás szerint: szemenkint csúsztatva az ujjak közt. Ha kézimunka vagy más észszerű ok miatt (például az utcán járva vagy vonaton) az olvasót nem tarthatjuk kézben, a búcsúkat megnyerhetjük úgy is, hogy magunknál viseljük (például zsebben, táskában).

3. A Domonkos-féle olvasót a szent titkokról gondolkodva, elmélkedve kell mondani; nem elég csak egy titokról, hanem vagy az összes fájdalmas vagy az összes örvendetes, illetve az összes dicsőséges titkokról kell elmélkedni.

V. Ha elszakad a szentelt olvasó vagy a szemek egyrésze elvész és újukkal pótolják, elveszti-e a búcsúkat?

Ha egy helyen szakad el, nem veszti el a búcsúkat; ha azonban több helyen, vagy lefejtjük a szemeket, búcsút nem nyerhetünk rajta, mert ezek fel vannak függesztve, míg rendbe nem hozzuk, illetve újra fel nem fűzzük a szemeket. Ha néhány, 4—5 szem elveszett vagy eltörött, az olvasó e miatt még nem veszti el a búcsúkat és ezeket a szemek pótlása nélkül is megnyerhetjük, de biztosan elveszítené azokat, ha az olvasó fele menne tönkre. Ha a kevés hiányzó szemet olyanokkal pótoljuk, melyek nincsenek megszentelve, az olvasó nem veszti el a búcsúkat, még akkor sem, ha így lassankint az egész szentelt rózsafűzér cserélődik is ki.

VI. A kikölcsönzött vagy ajándékba adott olvasó elveszti-e a búcsúkat?

Nem veszíti el.

VII. Szabad-e megszentelt olvasót eladni vagy elcserélni?

Lehet, de elveszti a szentelést és a búcsúkat még akkor is, ha önköltségi áron adnók vagy cserélnők el azokat. Azonban nem veszítené el a szentelést és búcsúkat, ha például a kereskedő arra vállalkozna, hogy eladás *után* szenteli meg az olvasót és a kifizetés is csak a megszentelése után történnék.

Aszkézis és világnézet

Irta: P. Petz Ádám S. J.

A szélsőséges végletek közt helyezkednek el a keresztény aszkézis nagy klasszikus rendszerei, melyek változatos színpompájukban a kereszténység szépségéhez tartoznak. Aquinói Szent Tamás életszemléletében az értelmi ismeretet hangsúlyozza, a szeráfi Szent Ferenc és nagy tanítványai a törekvő képességet és a szív szeretetét, Szent Benedek fiai a liturgikus mozgalom révén a képzeletet és kedélyt részesítik előnyben, míg Szent Ignác mint az akarat aszkétikusa ismerős. Kiki választhat e rendszerek közül egyénisége és sajátos lelki szükséglete szerint. Ellentétben az előbb említett végletekkel, ezek a rendszerek nem rontják le egymást, mert mindegyik az egész embert nézi, csak más-más oldalról. Másnak és másnak látom ugyanegyazon tájat, ha különböző helyekről vizsgálom. A hozzám közelebb eső tárgyak megnagyobbodnak, a távolabb esők pedig elmosódnak, a kép azonban e miatt nem lesz hamis. Így vagyunk a világszemlélettel is. Ez is csak akkor lesz hibás, ha egy részlettényező olyan közel jön szemünkhöz, hogy lehetetlenné teszi a többire való kilátást. Szent Tamás is, Szent Ferenc is, Szent Benedek és Szent Ignác is az egész embert veszi figyelembe ugyanakkor, amikor egyikmásik képességünket erősebben kihangsúlyozza.

Célja az alsó, vagyis természetes embernek és a kegyelem Krisztusba öltözött emberének teljes összhangja Isten nagyobb szolgálatára. Ezt a belső összhangot Szent Ignác felfogásában csak a Krisztusba öltözött ember uralma, a kegyelemmel vértezett akarat győzelme biztosíthatja. Küzdelemnek és harcnak az eredménye tehát. E harcban azonban Szent Ignác nem becsüli le a tudatalatti hatalmát.

Ha Szent Ignác sztoikus módon az akaratnak korlátlan hatalmat tulajdonított volna, akkor a lelkigyakorlatokat az alapvető megfontolásokkal, a fundamentummal már le is zárhatta volna. A lelkigyakorlatos könyvnek legszebb és legklasszikusabb helyei éppen ezek, melyekben Szent Ignác kerülő úton kívánja az akarat uralmát biztosítani. Krisztus országáról, a három emberpárról szóló elmélkedések, a kereszt tövében végzendő hármas könyörgés közvetlenül a képzeletnek és kedélynek szólnak és a nemesebb önérzetre hivatkoznak. A szemlélődés és az érzékek alkalmazásának imamódja a kedély és képzelet által hat az akaratra, a lelkigyakorlatok harmadik és negyedik hete elsősorban az irracionális erőket kívánja az emberben Krisztus szeretetének szolgaságába hajtani; a lelkigyakorlatos adalékok pedig, melyek az elmélkedés hangulatát biztosítják (fény és sötétség, vidám és szomorú gondolatok stb.) olyan finom lélektani megfigyeléseken alapulnak, melyekre az irracionális erőkkel dolgozó modern pszichiater tudomány is méltán büszke lehetne. Még a részleges lelki számvétel is, melyben pedig igen sokan az akrobata voluntarizmus diadalát látják, annyira nem az, hogy sok tekintetben a Couéizmussal állítható párhuzamba: egybegyűjti az összes emberi energiákat, a tudatalattiakat is, egy egységes, hatalmas, az egész embert átjáró nagy akarásba. Ehhez egyik eszköze az ismételt, kellő időben és módon történő autoszuggesztió.

*

Szent Ignác azonban még a tudatalatti meghódításában és megtérítésében sem kapcsolja ki az akaratot. A Szent Ignác-féle kontempláció munka és nem pihenés. Lelki képességeinket az imában céltudatosan kell működtetnünk. Ha Isten misztikus kegyelmekre méltat, azokat hálásan fogadjuk, de ilyesmire nem hagyatkozhatunk. Általában az „Adalékok" megtartásán van a hangsúly, a siker ettől függ. Ez pedig munkát, erőlködést és önmegtagadást jelent.

Az így értelmezett voluntarizmus nemcsak a lusta quietizmust zárja ki Szent Ignác aszkéziséből, de bizonyos racionális jelleget is ad neki az irracionális tényezők kidomborodó értékelése ellenére is. Ezzel is szembehelyezkedik a vakoskodó miszticizmus és az önelégült aszkétikus esztéticizmus irányaival. Szent Ignác kitárt lélekkel és tágas szívvel fogadja ugyan magába a kedélyt emelő és Isten közelébe sodró hatásokat, de sohasem merül el bennük az önfeledt esztéta kéjenc élvezésével, hanem mindig föléjük emelkedik és célját, az akarat uralmát szemmeltartva, öntudatosítja és elemzi azokat. „Reflectere et frictum capere", visszapillantani és hasznot meríteni, hangzik szüntelen. A lélek emelkedett vigasza itt a földön nem öncél, hanem a kegyelem diadalát szolgálja.

Mindent összegezve: kedély és ismeret, akarat és ösztön, kegyelem és személyes erőlködés, a miles Christi valamennyi adottsága arányos szerephez jut abban a „világnézetben", melyre Szent Ignác aszkézisét felépítette. Éppen ezért ez az aszkézis nemcsak biztos kalauz az újkor gyakorlati tévedéseivel szemben, hanem Szent Tamás, Szent Ferenc és Szent Benedek fiainak aszkétikus irányaival együtt örökre klasszikus is marad.

Életszentség

Írta: Gologi Lajos S. J.

Külön kegyelmi meghívásnak, megelőző ösztönzésnek kell tekintenünk azt a vágyat, amely például egy szent élterajzának olvasása közben, vagy talán a lelkigyakorlatok fényt árasztó igazságai nyomán támad a lélekben — az életszentség után.

Szentté lenni! — hull a lélekben a Szentlélek mustármagja. *Ma is vannak szentek!... Te is lehetsz szent!* — mélyül tovább a mag a lélek talajában. *Nem akarnál szentté fejlődni? Hisz csak akarnod kell az Isten kegyelmeivel való közreműködést!* — és finom kis hajszál gyökérzettel már is megkapaszkodott a vágy a fogékony szívben. És azon van, hogy az akaratot is mozgásba hozza: *Ők is... akartak szentek lenni! Közreműködtek és szentekké fejlődtek! Hát te nem akarsz...?*

És a magasabb igényű lélekben megindul és végbemegy az első tudatos közreműködés Isten szentségre hívó kegyelmével. Finom levélke búvik ki a szív termőtalajából: *Szentté akarok érni... fejlődni... kiteljesedni! — Bármibe kerül is!* — teszi még hozzá a keményebb akaratú ember.

Ezután a kegyelemfogamzás után is sok minden leköti és érdekli a lelket. De a mélyebb lelki élet utáni vágy még hosszú ideig izzik, dolgozik. A különféle akarati törekvések között még sokáig él és működik a legértékesebb kisarjadt szándék, a szentté fejlődés elszánt akarása!

Hosszú ideig! Még ha lassan-lassan el is fordulna a lélek ettől az isteni meghívástól! — Hosszú ideig! Mert várja a további közreműködést!

De mindvégig is! Ha a kegyelem magja megkapja az ápolást, gondozást!

Egészen a kiteljesedésig: ha egyre tisztultabban és egyre nagylelkűbben dolgozik a tovább ömlő, egyre bővebben ömlő életszentségi kegyelmekkel! — S egészen a megvalósulásig: ha az evangéliumi kincskereső mindenre készségével és a kincstaláló mindent adásával, az Istennel mintegy versenyre kelve felel a lélekben dolgozó kegyelem minden további kezdeményezésére.

A meghívottak közül igen sokan — ugyancsak a kegyelem további vonzására — odairányítják léptüket, ahol az életszentség művéhez minden túláradóan biztosítva van számukra. A szerzetbe!

A másik része a helyén marad, ahová legelőször állította őket a Gondviselő. Ott maradnak a cselédszobákban vagy az irodák íróasztalai mellett, az üzletekben vagy a gyárak esztergapadjainál, a kórházak betegágyainál vagy a katonaélet porondján, kis családjuk körében sok bölcsőt ringatva vagy a világban is krisztusi egyedüliségben, hogy ott aztán — talán amazokat is felülmúló nagylelkűséggel, kitartással és hősiességgel valósítsák meg az életszentség művét, az Isten örök tervét! (S minden bizonnyal ez a nagyobb hűség is oka annak, hogy ma egyre növekszik a világi életművészek száma!)

Akárhová állítja Isten az életszentségre hivatott gyermekét, igen tanulságosan lehet követni a kegyelem sorsát — az elsorvadásig. És a beérésig.

A fejlődés minden stádiumában a szabadakarattól függ az elsorvadás, de a beérés is! Egyetlen durva lépéssel szét lehet taposni a zsenge hajtást. A vékony fácskát sem nehéz kiszárítani. Sokkal ellenállóbb az életszentségi kegyelem, ha már hosszú éveken át lendülettel gyarapodhatott a fiatal, fogékony lélekben. De annál fájóbb, könnyesebb s kínzóbb az életszentségre elindult, gyönyörű reményekkel biztató lélek elsenyvedése, lerongyolódása, kegyelmi kincseinek eltékozlása, szétszórása — az ellanyhulásig! (Jaj, talán az elkárhozásig is!)

Mihelyt megfogamzott az életszentség vágya és komoly akarása, a Szentlélek nyomban tovább dolgozik. Például újabb könyveket, lelkesítő példákat, lendítő szavakat juttat hozzánk. Vagy jóságos, tapasztalt lelkiatyához vezet.

Még nem sokat tudunk abból, amit az életszentség jelent. Még nagyon homályos, bizonytalan, talán valótlan fogalmaink is vannak róla. Sok mellékszándék, nem tiszta Istenkeresés tapad hozzá. — Nem baj! Ez természetes! Annál fönségesebb az életszentség műve, minél messzebbről indult el és érkezett be a lélek.

Nem baj, ha talán nagyon is önmagáért akar szentté lenni. Csak akarja az életszentséget! Csak legyen hűséges! És egészen készséges! A mi Urunknak ez is elég. Nemcsak a kegyelemből, a jóakaratból is elég a mustármag!

Amikor később eszünkbe jut, el-elmosolyogjuk magunkat azon, hogy lelki életünk első tipegésekor milyen kezdetleges elgondolásunk volt a szentekről, az életszentségről! Az Úr Jézus is mosolyog — örömében, mert az ügyetlen elgondolások mögött látta az egyre növekvőbb vágyat, egyre elszántabb akaratot, a hősiesség csíráit!

Akármilyen kezdetleges fogalmakkal is indulnak el a meghívottak, az Útra, az Igazságra, az Életre hamarosan rátalálnak! Az örök Forráshoz nyomban eljárnak. Szól a lelkiatya. Csendül a szentbeszéd. Gördülnek a sorok... És szent vágyaktól szomjasodó lelkük issza, issza a kegyelem élővizét. A heti vagy havi szentgyónásban tisztulnak, gyógyulnak a sebek. És egyre termékenyebb lesz a talaj. Botorkáló, nyiladozó, erősödő hittel térdelnek az áldoztatórácshoz, hogy szívükbe fogadják az életszentség egyetlen Éltetőjét. — S felfogásuk tisztul, ízlésük nemesedik. Már nem találják olyan unalmasnak a lelki könyveket. A szentek életrajza meg egyenesen lefoglalja őket. Könnyebben telnek a percek az imában. Gyakorlottabban kúszik esdeklő akaratuk az elszórakoztató gondolatok

nyüzsgésében Krisztushoz, az Ő Szívéhez! Itt-ott az elmélkedés mezsgyéjére is rálépdelnek. A kívülről vagy éppen belülről támadó kísértésekkel is makacsabb elszántsággal viaskodnak. — Igaz, hogy a szentek életéből legelőször a külsőségeket ragadják meg. De hisz maguk a kezdő szentek is így tettek, amikor az ő kezükben is életrajz nyugodott. Szent Ignác kereste, kutatta, melyik szent hogyan vezekelt, mert ő még keményebben akart vezekelni! Úgy, hogy szervezete egész életén át sínylette.

Azonban hamar ki kell nőni a külsőségek gyermekcipőjéből. Nehogy kínai módra torz topánkába ficamodjék a láb. Minél korábban talál a lélek az életszentség igazi tartalmára, benső értékeire, annál lendületesebbé válik a fejlődés üteme.

Az is természetes folyamat, hogy belül, a lélekben, de kívülről is megindul a támadás, az ostrom, a szédítés, a hízelgés, a csábítás... A kiábrándítás és a látszólagos kiábrándulás! A megúnás és a meguntatás! Hogy eltapossák, letörjék, kilúgozzák a növekvő bimbót, a nyíló virágot, az érő életgyümölcsöt.

Most minden azon múlik, — hogy esdeklő fohászokkal megragadva a Szűzanya kezét, és még ha ügyefogyott iparkodással, de forrón tisztelve Jézus szent Szívét — át akarja-e magát vágni a lélek az egyre ijesztőbben huhogó nehézségek csapkodásain. Mert amelyik pillanatban megalkuszik, omladozni kezd az addig felépített mű.

Vannak, akik egy tál lencséért készek hosszú évek munkáját odadobni, mert hagyták, hogy kifejlődjék az éhség a földi lim-lomok, hulladékok után. Másokban lassan hull ki az első szeretet. A kislelkűség, a csüggedés győzi le őket. Nem hiszik, hogy a naponkénti újrakezdés, a botlások utáni talpraszökkenés is már nagy lelki fejlettséget jelent, nagy kegyelmi kincsek birtoklását bizonyítja. — De nincs sajnálatraméltóbb (és undorítóbb!), amikor a lélek eltelten saját szentszerűségétől, megelégedetten kezd a helybentopogáshoz. Hazudja másoknak (önmagának még inkább), hogy ő szent akar lenni! A leghitványabb játékba, az önámításba kezd. Külsőségekbe merevedik. A legdurvább kilengésektől farizeusi sápítozással fordul el. Ráveti magát a vallás minden előírására. Ajkán hordozza a legszentebb igéket. Sőt, hogy önmagát is megnyugtassa, erőfeszítéseket mímel. De ügyel arra, hogy a könnyebb végét fogja a munkának. Egy bizonyos határon túl pedig nem hajlandó erőfeszítéseket tenni. Azon túl aggódva biztosítja be földi életét. Nem hisz Krisztusnak, hogy ha így biztosítja, őrzi, tartja életét, elveszti azt! Ürügy és kifogás akad bőviben. Önmagukban véve rendes elvekre hivatkozik, de rendetlenül. Igaz jelszavakat használ, de igaztalanul. Józan érvekkel dolgozik, nagyon is földies józansággal, a test józanságával, nem a Krisztuséval!

De akit nem a csüggedés, nem a ravasz önszeretet, nem a hamis világ győz le, hanem ő győzi le a kislelkűség bénító feltörését minden lanyhulás, minden elzsibbadás és lerongyolódás után. Birokra kél szenvedélyeivel. Megtanulja a viaskodást az ellenszenvvel, rokonszenvvel, önelégültséggel, mások lebecsülésével, haraggal és dühkitöréssel... És ami a legdöntőbb: semmiféle hazugságot nem tűr meg szívében. Az ámító önszeretet minden kifogását leleplezi. Az ájtatosan megfogalmazott jelszavak mögé néz, hogy felfedje a titokban lapuló önzést, kényelemszeretetet, irigységet, önakaratimádást... És nyomban ellentámadásba csap... Az ilyen lélek mint az óriás futja az életszentség útját. És az életszentség műve annál fönségesebb, nagyszerűbb lesz, minél makacsabb szenvedélyekkel, minél ravaszabb kifogásokkal kellett az önszeretettel szemben megküzdenie.

Az ilyen lelket még hibái nyüzsgése s az eredménytelenség sem rémíti el. Sőt, már arra is rátalál, hogy hiszen nem önmagamért kell szentté lennem, hanem a lelkekért!...

Majd az is kitisztul előtte, hogy hát nem én vagyok a fontos... sem az életszentség művében, sem az áldozatban, sem az imában, sem a munkában, sem az apostolkodásban, sem a kötelességteljesítésben, de még a benső viaskodásban sem, a kegyelemkincsek gyüjtésében sem, a vezeklésben sem. Nem én vagyok a fontos, hanem egyedül az én Jézusom!... Az én Uram... Istenem... Atyám! Ő, Aki a Végtelen! A Minden! És az Ő akarata! Az Ő műve a lelkekben, itt, a földön — és ott, a mennyekben!

Csak ezután a kitisztulás után kezdődik az új élet, az életszentség igazi fele. Az igazi élet. Az egész élet! A világ-feledett, önfeledett, önelvesztett élet Istenért: Jézusért, meg a lelkekért!

*

A lelki fejlődés, a kegyelmi kiteljesedés itt vázolt útjára sok, igen sok lelket hív, vonz, vezet és irányít az Isten.

Hosszú időn át próbálkozik, újra és újra felkínálja kegyelmét, újra és újra ostromol — a lelkekben dolgozó Isten. Tud várni bűnben töltött évtizedek után is. Lanyhaságban erjedt évek múlva is kész újra kezdeni! A meghívott léleknek sok, igen sok kegyelmi ostromot kell kiállania és visszavernie, ha mindenáron el akarja rontani életét, ha valóban hiába akar élni.

Amit az Isten egyszer akar: azt nagyon akarja. Végtelen nagylelkűséggel, irgalommal, jósággal akarja. Sokáig akarja, egészen addig, amíg a lélek végleg nem akarja.

De amit a lélek is akar: az Isten örök tervét, a számára eltervezett életszentséget, a lelki kiteljesedést, és kitartóan, mindig akarja, egyre kizárólagosabban akarja s egészen hősiesen akarja — az megvalósul! A két akaratnak, Isten végtelen akaratának (*„Istennél minden lehetséges"*, Mt. 19, 26.) és a hűséges, maradéktalanul készséges emberi jóakaratnak érett gyümölcse: az Istenbe növekedett, Vele egyesült, Isten szeretetében szentté formálódott lélek...

De ez nem elég! Hanem ezenfelül — túlcsorduló mértékkel — sok-sok embertestvér (ki tudja megszámlálni!), akit a kárhozat széléről mentett meg, mert egészen odaadta magát Istennek. Isten akaratának feltétlen eszköze lett. Benne és rajta keresztül akadálytalanul dolgozott és mindent végrehajtott az Isten az Ő világművében.

„Önmagát föláldozni annyit jelent, mint állandóan készen állani, hivatásunknak, időnknek és a rendelkezésünkre álló eszközöknek megfelelően, a jó érvényesülésének elősegítésére, a tévelyek és bűnök elleni küzdelemre, s minden erőnket latba vetni, hogy az emberek szeretetben egyesüljenek, alávessék magukat az igazság igájának s odaboruljanak egyedüli Mesterüknek, minden idők Királyának, Jézus lábához."

(Schrijvers—Gerely: Önátadás című könyvéből.)

Irodalom

Müller Lajos S. J.: **Aszkétika.** II. kiadás. Korda Rt. Budapest, 1940. Ára **7.— P,** kötve **9.— P.**

Amióta a hittudományi főiskolákon az erkölcstannal szoros rokonságban levő „Aszkétika" mint önálló tudományos tárgy polgárjogot vívott ki magának, sok kiváló könyv jelent meg a külföldi irodalomban. Sokáig kellett azonban várnunk, míg a tökéletességre komolyan törekvő lelkeknek és a szemináriumokban tanuló papnövendékeinknek magyar nyelvű útmutatást adhattunk e fontos, a lelki életet gyökerében érintő kérdésekben. Végre 1932-ben a szegedi hittudományi főiskola kiváló tanára, az országos hírnévnek örvendő P. Müller, sajtó alá rendezte előadásait. S mi sem bizonyítja jobban a mű időszerűségét, mint az, hogy a komoly, tudományos alapossággal megírt könyv már második kiadásban került a közönség kezébe. A szerző először a tökéletességről értekezik. Bemutatja annak lényegét, formáit és fokait. Majd a tökéletesség eszközeiről ír. Beszél a tökéletesség akadályairól (szenvedélyek), azoknak leküzdéséről a külső és belső önmegtagadás által. Külön fejezetben tárgyal az erényekről. S ezzel már nagy vonásokban vázoltuk is a könyv tartalmát. Teológusok és felszentelt papok, mint a lelki élet vezérei alkalmas vezérfonalat kaptak a lelki vezetés nagy munkájában, de a művelt nagy közönség is haszonnal olvashatja.

Müller Lajos S. J.: **Igazság és élet.** Korda Rt. kiadása. Budapest, 1940. Ára **4.— P,** kötve **5.50 P.**

A közkedvelt Müller-elmélkedések utolsó, nyolcadik kötetében a pünkösd utáni 22. vasárnaptól ádvent első vasárnapjáig találunk bőséges elmélkedési anyagot. A könyv végén pedig 15 elmélkedést közöl a szerző a szentekről. Szinte felesleges is ajánló sorokat, dícsérő megemlékezést fűzni az új elmélkedési kötethez, mert azt P. Müller neve minden szónál és elismerésnél jobban ajánlja. Akik az előző hét kötetet végigelmélkedték, epedve várják az újabb zárókötetet, mert jól tudják és tapasztalták, hogy sok-sok vigaszt, erőt, indítást nyertek az egyes elmélkedésekben. A mostani kötetről is elmondhatjuk mindazt, amit már az eddigieknél is annyian kiemeltek. Az egyes elmélkedések egy-egy lépcsőfok a szentebb, a tökéletesebb, a jó Istennel egyesült élet felé.

Dr. Erdey Ferenc: **Sacerdotium Aeternum.** Korda Rt. kiadása. 334 lap. Ára **4.20 P,** kötve **5.70 P.**

A papi hivatásnak lelkigyakorlatos keretbe foglalt s az élet színeivel festett képe ez a könyv. A hasonló témakörű munkák fölé az emeli dr. Erdey művét, hogy a fiatal papságot odaviszi az átélt kereszténység legtisztább forrásaihoz: Szent Pálhoz, Ágostonhoz és a Summa Doktorához. Kontemplációban vezeti őket a nagyszerű, páli tény felé: *él bennem a Krisztus;* hogy aztán a szociális szeretet munkájába csorduljon a szemlélődés, nagy papi szentek példája szerint. Dogmának és aszkézisnek, elméletnek és gyakorlatnak teljes egyensúlyát szeretjük ebben a könyvben s azt, hogy egész lelkisége, a nagy lelki vezetői tapasztalattal rendelkező szerző programmjának megfelelően p o z i t í v: élni tanít Krisztussal, hogy ha kell, meghalni is tudjunk vele.

Tower Vilmos: **Illemkódex papok és szerzetesek számára.** II. kötet. A szerző kiadása. Budapest. Ára **6.— P.**

Igen sok könyvben a nagyhangú cím mögül hiányzik a tartalom, Tower könyvénél fordítva van: a bőséges tartalom elől hiányzik a mindent felölelő cím. Az I. kötet csak *„papi"* illemkódexnek készült, s a tapasztalat azt mutatta, hogy talán ugyanannyi világi olvasta, mint ahány pap; a II. kötet szintén *„illem"*-kódexnek készült, s bár mindent megkap az olvasó, ami az illem körébe tartozik, mégis nyugodtan nevezhetném modern pasztorális könyvnek, egyes részeiben elmélkedési könyvnek, aprópénzre váltott jogi tájékoztatónak, erkölcstannak, papi karakterológiának, a nélkül, hogy a sokirányúság szétesést, anyaghalmozást, rendszertelenséget jelentene. Hogy mégis a jelzett címet választotta: jól tette. Az „Illemkódex" név alatt sok kényes valóságot készek meghallgatni az emberek. Az író szerénysége és tapintata a legkeményebb igazságokat is elfogadhatóvá teszi. Tömérdek példája érdekessé teszi a könyv olvasását, tartalma pedig valóságos életszükséglet minden teológus számára. A II. kötet után még türelmetlenebbül és még nagyobb bizalommal várjuk a beígért III., befejező kötetet a papi coelibatus-ról, és az Apácák Illemkódexét.

Varga János dr.: **Szűz Mária lelke.** Budapest, 1940. Korda R. T. kiadása. 174 lap. Ára **2.80 P,** kötve **4.30 P.**

A Szentírás, a szenthagyomány és az egyházatyák útmutatása mellett Szűz Mária lelkéhez akar közeledni a szerző. A régi, kitaposott utat követve — újszerűen akar szólni arról az Asszonyról, akiről Ágoston, Bernát, Tamás emberileg minden mondhatót elmondtak. Sikerült-e a szerzőnek ezt a lelket a ma emberének szemszögével igazi és lenyűgöző nagyságában megközelíteni? Hogy sikerült, arról meggyőződhetik a mű olvasója. — A hittudós fegyelmezettségével, a költő ihletettségével, az imádkozó leoldott sarujával közeledik a szerző az emberszívből formált legszentebb Szentségtartóhoz.

Wimmer M. Anzelm O. S. M.: **A Boldogasszony keresztútja.** Megfontolások és imádságok. Korda R. T. Budapest, 1940. 232 lap. Ára **4.20 P,** kötve **5.70 P.**

1240 nagypéntekén gyászba öltözötten jelent meg az Isten Anyja a Senario-hegyen hét előkelő olasznak, s megbízta őket a szervitarend megalapításával és fájdalmai tiszteletének terjesztésével. Az új rend kiváló tagjai által iparkodott hosszú, mozgalmas századok zajlása közt a Szent Szűz várakozásának megfelelni, s erre törekszik napjainkban is. Közkedvelt szerzőnk a jelenés hétszázadik fordulóján ezzel a könyvvel mutatja meg, hogy nagyérdemű rendjével milyen komolyan veszi a Szűz Máriától kapott megbízást. P. Wimmer megismertet bennünket a fájdalmas Szűz tiszteletének alapgondolataival. Vezérfonalul rendjének kedvelt ájtatosságát, a Szent Szűz keresztútját választotta, s annak színekben gazdag, mozgalmas jeleneteihez fűzi a megemlítendő igazságokat és a belőlük levonandó erkölcsi következtetéseket.

A templomi misekönyvek és breviáriumok

1940 július 12-től érvényes új árai:

Missale Romanum kis quart alak 22×29 cm:

Kötetlen — — — — — — — —	20.—	2.70	22.70	41.54	31.—
Félbőr, vörös metszés — — — — —	36.—	2.70	38.70	70.82	53.—
Félbőr, arany metszés — — — —	42.—	2.70	44.70	81.80	61.30
1 a) fekete bőr, vörös metszés — — —	52.—	2.70	54.70	100.10	75.—
1 b) fekete bőr, arany metszés — — —	58.—	2.70	60.70	111.08	83.—
1 c) kecskebőr, vörös metszés — — —	64.—	2.70	66.70	122.06	91.40
2 a) No 1. fekete bőr, vörös metszés —	54.—	2.70	56.70	103.76	77.70
2 b) fekete bőr, arany metszés — — —	60.—	2.70	62.70	114.74	86.—
2 c) kecskebőr vörös, arany metszés —	58.—	2.70	58.70	111.08	94.20
3. alt No 3. kecskebőr, vörös vagy zöld, arany metszés — — — — —	72.—	2.70	74.70	136.70	102.40
4. No 4. Gross-Quartvörös vagy zöld, arany metszés — — — — —	75.—	2.70	77.70	142.19	106.50
2 d) vörös kecskebőr, arany metszés —	66.—	2.70	68.70	125.72	94.10

Missale Romanum nagy quart alak 23×32 cm:

1. félbőr, vörös metszés — — — —	46.—	3.30	49.30	90.22	67.60
2. félbőr, arany metszés — — — —	52.—	3.30	55.30	101.20	75.80
1 a) fekete bőr, vörös metszés — — —	62.—	3.30	65.30	119.50	89.50
1 b) fekete bőr, arany metszés — —	69.—	3.30	72.30	132.31	99.—
1 c) vörös kecskebőr, arany metszés —	78.—	3.30	81.30	148.78	111.40
2 a) fekete bőr, vörös metszés — — —	65.—	3.30	68.30	124.99	93.60
2 b) vörös kecskebőr, arany metszés —	83.—	3.30	86.30	157.93	118.30
3 c) kecskebőr, arany metszés — — —	87.—	3.30	90.30	165.25	123.70
4. vörös kecskebőr, arany metszés — —	95.—	3.30	98.30	179.89	134.70

Gottwald Missale in Grossquart 23×32 cm:

1 a) fekete bőr, vörös metszés — — —	102.—	3.30	105.30	192.70	144.20
2 a) fekete bőr, arany metszés — — —	108.—	3.30	111.30	203.68	152.50
3 a) piros bőr, arany metszés — — —	112.—	3.30	115.30	211.—	158.—
B) piros v. zöld kecskebőr, arany m.	140.—	3.30	143.30	262.24	196.30

Missale Romanum in klein Folio 25×36 cm:

félbőr, vörös metszés, magyar propriummal — — —	61.—	111.63	84.—
1 a) fekete bőr, vörös metszés, magyar prop.-mal — —	72.—	131.76	97.70
1 b) fekete bőr, arany metszés — — — — — — —	82.—	150.06	112.40
1 c) piros bőr, arany metszés, magyar prop.-mal — —	92.—	168.36	126.—

Missale Defunctorum in klein Folio 25×36 cm:

vászonkötés, vörös metszés — — — — — — —	6.50	11.90	8.90
vászonkötés, arany metszés — — — — — — —	7.60	13.91	10.40
bőrkötés, vörös metszés — — — — — — — —	14.—	25.62	19.20
bőrkötés, arany metszés — — — — — — — —	15.50	28.37	21.30

Missale Defunctorum in Grossquart 23×32 cm:

vászonkötés, vörös metszés — — — — — — —	5.40	9.88	7.40
vászonkötés, arany metszés — — — — — — —	6.60	12.08	9.—
bőrkötés, vörös metszés — — — — — — — —	11.80	21.59	16.20
bőrkötés, arany metszés — — — — — — — —	13.—	23.79	17.80

Gottwald Missale Defunctorum in klein Folio 25×36 cm:

vászonkötés, vörös metszés — — — — — — —	13.—	23.79	17.80
vászonkötés, arany metszés — — — — — — —	14.50	26.54	19.90
bőrkötés, vörös metszés — — — — — — — —	21.—	38.43	28.80
bőrkötés, arany metszés — — — — — — — —	22.50	41.18	30.90

Pustet kiadású BREVIÁRIUMOK magyar propriummal.

Breviarium Romanum in 16, 110×163 mm, legújabb:

vékony papíron, fekete bőr, vörös metszés —	55.50	101.57	76.—	8.— vám
vékony papíron, fekete bőr, arany metszés —	63.50	116.21	87.—	8.— vám

Breviarium Romanum in 12, 120×178 mm, legújabb:

fekete bőr, vékony papír, vörös metszés —	71.50	130.85	98.—	8.— vám
fekete bőr, vékony papír, arany metszés —	81.50	149.15	111.60	8.— vám

1940 július hó 12. Rm 1.83 helyett 1.37 P a márka átszámítási kulcsa.

RÓZSAFŰZÉREK:

Gyermek rózsafűzér fehér, piros, zöld, rózsaszín és kék színű üvegszemekkel **30, 40** és **50 fillér.** — Gyermek rózsafűzér: fehér agát szemekkel **50 f,** fehér opál szögletes szemekkel **56 f,** fekete kőszemekkel **24 fillér.** — Fehér rózsafűzér üvegszemekkel: **50 f,** fabetétes kereszttel **60** és **86 fillér.** — Fehér rózsafűzér csontszemekkel, fabetétes kereszttel **1.10** és **1.30 P.** — Fehér rózsafűzér, gyöngyház kereszttel, oxidált ezüst Corpusszal **1.30 P.** — Fehér rózsafűzér, gyöngyház utánzatú betéttel, ezüst Corpusszal és oxidált ezüst összekötő éremmel **1.70 P.** — Fehér rózsafűzér homályos üvegszemekkel, fabetétes kereszttel **80 fillér.** — Kőszemekből rózsafűzér, krém, rózsaszín, zöld színben **90 fillér.** — Gyöngyház rózsafűzér: fabetétes kereszttel **2.80 P,** gyöngyház kereszttel, oxidált ezüst Corpusszal **3,50** és **4.— P.** — Gyöngyház utánzatú rózsafűzér: gyöngyház utánzatú betétes kereszttel **2.— P,** fabetétes kereszttel, oxidált ezüst Corpusszal **2,20 P.** — Barna, Szent János-magból készült rózsafűzér **80 fillér.** — Barna, faszemekből készült rózsafűzér **68** és **80 fillér.** — Barna, galalit-szemekből készült rózsafűzér, alpaccaláncra fűzve **3.— P.** — Fekete, faszemekből készült rózsafűzér **40** és **50 fillér.** — Kókusz-szemekből készült rózsafűzér fínom kivitelben: **2.40, 2.50, 3.—, 3.50 P,** ritkára fűzve **4.50, 5.50 P.**

Új magyar könyvek:

Tower Vilmos: **Illemkódex.** Papok és szerzetesek számára. **II. kötet.** Ez a kötet a miséző, a szentségkiszolgáltatás, a temetés, a különféle hivatások és helyzetek, a templommal kapcsolatos illemszabályok illemtanát közli. Ára **6.—** P.

Szivós Donát O. S. B.: **Világáramlatok sodrában.** Azokra a problémákra világít rá a közkedvelt, neves ifjúsági író és nevelő, melyekbe igen sokszor beleütközik a mai magyar ifjúság. Kitűnő szentbeszédek a tanév minden vasár- és ünnepnapjára. Ára **3.—** P, kötve **4.50** P.

Wimmer Anzelm O. S. M.: **A Boldogasszony keresztútja.** A „Via Matris", a fájdalmas Szent Szűz keresztútjáról szentbeszédek. A függelékben a keresztúton kívül több szép imát és éneket is tartalmaz ez a választékos stílusban megírt mű. Ára **4.— P,** kötve **5.50 P.**

Müller Lajos S. J.: **Igazság és élet.** Elmélkedések pünkösd 22. vasárnapjától ádvent első vasárnapjáig. Póthetek. Szentek. Ezzel a művel teljes a 8 kötetből álló elsőrangú elmélkedési sorozat. Papok és szerzetesek, mélyebb lelki életet élő világi katolikusok a legjobb anyagot találják benne. A 8 kötetből egymagunkban is végezhetünk szentgyakorlatot, e kötet végén megjelöli a szerző egy 8 napos lelkigyakorlat elmélkedéseit. Prédikációs anyagnak is elsőrendű. E kötet ára **4.— P,** vászonkötésben **5.50 P.** Az egész sorozat ára **30.10 P,** kötve **42.10 P.**

Héjj Erzsébet és Lintnerné: **A magyar gyermeknevelés könyve.** Kisdedóvodák, napközi otthonok, gyermekmenhelyek és családok egészségügyi, pedagógiai és gyakorlati útmutatója a gyermek játékos foglalkoztatásának minden vonatkozásában. Ára kartonkötésben **10.— P.**

A keresztény tökéletességre törekvők figyelmébe ajánljuk:

P. Müller Lajos S. J.:

Aszkétika és Misztika

Az „ASZKÉTIKA" *I. részében* a „tökéletességről általában", *második részében* a „tökéletesség eszközeiről" (ima, elmélkedés, lelkivezetés, Oltáriszentség, lelkigyakorlatok, liturgia, ájtatosságokról) ír. *A harmadik rész* a „tökéletesség akadályairól" tárgyal: a vérmérsékletből eredő akadályok temperamentumokról, a szenvedélyekről. *Negyedik részében* pedig a „tökéletesség akadályainak leküzdéséről" (külső és belső önmegtagadás, lelkiismeretvizsgálatról) ír. *Ötödik részében* az erényekről szól: isteni erények, az erkölcsi erények, a sarkalatos erényeket ismerteti részletesen.

Ára 7·— P, vászonkötésben 9·— P.

A „MISZTIKA" pedig *első részében:* Bevezetés a misztikába, a misztika forrásai, a természetfeletti élet, a misztika lényege, Keresztes szent János misztikája, irányzatok a misztikában, adottság és előkészület a gyakorlati misztikára, a misztikusok lelkivezetése, a nem keresztény és hamis misztika című fejezeteket közli le.

Második részében: a beöntött szemlélődő ima és annak fokozatai, a tökéletlen szemlélődés fokai, a tökéletes szemlélődés fokai, a misztikát kísérő jelenségek, tévedések az igazi vagy ilyennek tartott látomások és kinyilatkoztatások körül, a szellemek megkülönböztetése, a lelkivezető és a kísérő jelenségek, a szemlélődésre hivatottak szenvedéseinek okai, a misztika és az élet című fejezeteket hozza. Ilyen hatalmas, kimerítő mű nincs a magyar irodalomban.

Az értékes mű ára 9·50 P, kötve 11·50 P.

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1940. november 1. VII. évf. 3. szám.

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

a tartalomból:

Dr. Ervin Gábor: Testvéreink, a szentek. — P. Walter János: Szent és üdvös gondolat a holtakról megemlékezni. — Dr. Szivós Donát O. S. B.: Ne úgy, mint a pogányok. — Schnattner Szigfrid O. S. B.: Halottaknak megszabadítója . . . — Vermes Ödön: „Uram, szabadíts meg engem . . . önmagamtól!" — Folláth József: Örök embersors: November! — Róth Antal S. J.: És te is miértezel? — Dr. Gálos László: Theologia symbolica. — Irodalom.

„Utunk“ aszkétikus folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides“ könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4. Előfizetése portóval 28 cseh korona. Romániai főbizományos: Magyar Lapok Kiadóhivatala, Nagyvárad.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — **Egyes szám ára 40 fill.**

HALOTTAK NAPJÁT — a hideg sír és a temető gondolatát a legtöbb ember szeretné kihúzni a naptárból. A halálról való emlékezés ugyanis arra figyelmeztet bennünket, amit Szent Jakab apostol mond: kevéske ideig feltűnő pára, gyorsan ellobbanó láng az élet. Elenyésznek hirtelen óráai, napjai, havai, évei. És hová lesznek? Mi itt átutazó jövevények, vándorúton járó idegenek vagyunk, kik mindannyian meg fogunk halni s lelkünk az Isten országába, a lélek fajsúlyának mértékhelyére kerül, ahol Krisztus szerint fémjeleztetünk. Ám milyen különös Mózes mondása: Elvégeztetett, hogy minden ember egyszer meghaljon — miért fáj annyira nekünk? Miért oly rettenetes a mulandóság s miért oly kínzó tövis a halál tudata nekünk? Hiszen úgy dolgozunk, úgy álmodozunk, úgy szeretünk és úgy gyűlölünk, mintha sose lenne vége egyiknek sem, semminek sem! Benne élünk a halhatatlanságban, de nem tudunk látók lenni, nem bírjuk észrevenni s meggyőzni magunkat róla, hogy a síron túl egy titokzatos, tökéletes és végtelen élet fakad, melybe nekem már itt kell belebimbóznom, belevirágoznom, szeretetem érzéseivel, hitem erejével belefejlődnöm, mint a krizantémum ág, mely a síron fakad . . .

Testvéreim! Ne féljetek a vízhaláltól, ne rettegjetek a sötét gödörtől, kietlen sírtól! Ha minden mulandó és semmi sem marad a szép napokból, bútfeledtető vigasságokból, földi kincsből, szépségből, tisztelet- tekintély- és vagyonból, ha rothadás és férgek tanyája lesz dédelgetett testünk, hogy hamar be kell zárni és föld alá tenni a koporsót az undorító elváltozástól — ugyanakkor hiúság minden dolog, mely elszakít bennünket az örök szépség és tisztaság forrásától: ISTENTŐL! Balgaság a semmi, a por miatt könnyelműen elveszíteni örök éltű, egyetlen lelkünket!

Mily bölcs az, aki a halálról naponta elmélkedik, a jövendőre előkészül, az örökkétartó javakról imával párosult szigorú bűnbánattal, alamizsnával gondoskodik és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken könyörülő, irgalmas szeretettel, mindenféle önsanyargatással, bőjttel, imával — a Megváltó végtelen bérével — szent vérével fizetve — segít! Az ilyen lélek jó úton jár, sok kísértéstől, veszedelemtől szabadul, elhagyja azt, amit a halálban úgyis el kell hagynia s gazdagítja magát Jézus Szívében és abban az örökké világos, virágos, élő koporsóba temeti elaludt kedveseit.

Isten akarata, hogy itt csak mint vándorok legyünk, e világ javaival csak mint útravalóval éljünk s az égre szegezzük tekintetünket, ahová készülünk. „Azért úgy éljünk e világban, mintha nem élnénk!“ (I Kor. 7, 31.)

Az Utunk *hirdeti az elköltözött lelkek hónapjában is a szentek egyességét, segít kialakítani az Isten gyermekeinek lelki közösségét. Kérjük Olvasóinkat, adják lapunk mai számát mások kezébe is. Hadd értsék meg az üdvösségre várók buzgó és okos engesztelésének, a nagylelkű és áldozatos szeretet szellemének mibenlétét ők is! Legyünk róla mindannyian meggyőződve, hogy mikor hitünk mécsesével világítjuk meg drága halottaink csendes, homályos útját, vezekléseinket ajánljuk fel értük, nem az elköltözöttek lelkével teszünk elsősorban jót a Krisztus érdemeinek erejével, hanem önmagunkkal. És amit mi itt kérünk, ők azt odatúl meg is nyerik: Adj Uram örök nyugodalmat nekik, és az örök világosság fényeskedjék nekik!*

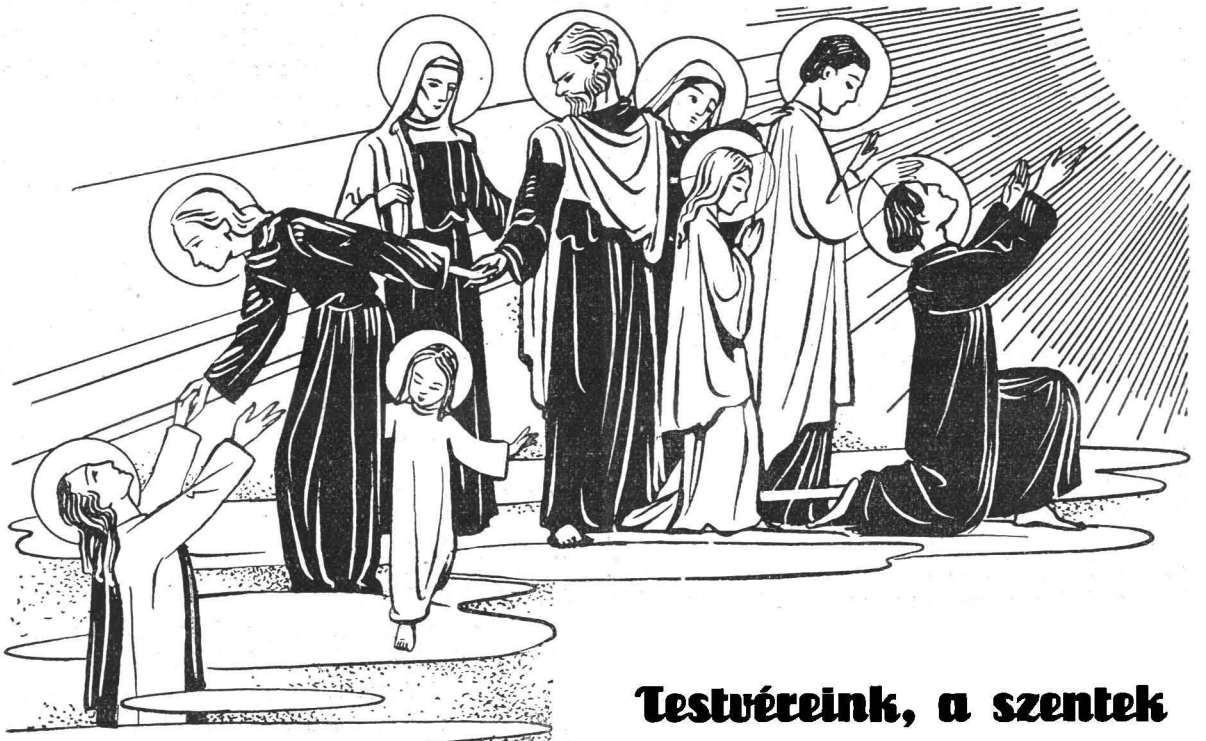

Testvéreink, a szentek

Írta: dr. Ervin Gábor

Mikor a knossos-i (Kréta szigetén) őskori sírokat föltárták, érdekes leletre bukkantak. Nagyon sok sírban aranypillangót találtak és a pillangóhoz közel üres aranybábot. A halhatatlanság, a sírontúli élet örök jelképe ez. Az ember, ez izgő-mozgó kicsi hernyó begubózik a sír homályába. De ismét fényesen fog jönni a napvilágra: egy boldogabb élet fényes pillangóruhájában! Amennyivel szebb a pillangó a hernyónál, annyival szebbnek kell lennie az örök életnek a földinél! Ez a vágy, ez a reménység időtlenidők óta élt az emberek szívében: de csak Krisztus föltámadása tette boldogító bizonyossággá.

Bizonyossággá? Nem föltétlenül. Igazi bizonyosságunk csak a szentek felől van. A szentek már boldogok, a szentek az isteni élet örök napsugarában fürdenek, az ő örömükbe nem vegyül üröm, az ő állapotukhoz nem férhet a kétség.

Mi földi vándorok, még „félelemmel és rettegéssel" munkáljuk üdvösségünket. Szorongatások, üldözések, aggodalmak és nyugtalanság közepette vágyó tekintettel nézünk oda fölfelé, „ahol Isten minden könnyet letöröl a szemükről, ahol nincs többé halál, sem gyász, sem fájdalom", hanem boldogság, amelyet „szem nem látott, fül nem hallott".

Néha talán úgy érezzük, hogy messze, nagyon messze vannak tőlünk a szentek. „Ég és föld különbség" — szoktuk mondani, ha nagy különbségről akarunk beszélni.

Valóban, ég és föld különbség. De vajjon nem ég és föld különbség van-e a szabadon szállingózó lepke és a csúszó, nyomorult hernyó között is? És mégis, egy bennük az életelv. A hernyóban, a bábban már benne rejlik a jövendő lepke. És ugyanígy egy az életelv a küzdő és a dicsőséges Egyház tagjaiban, a földi téreken viaskodó és a mennyei örömben úszó keresztényekben is.

Ez az életelv a megszentelő kegyelem. A megszentelő kegyelem révén testvéreink a szentek. Isten gyermekei és a mennyország örökösei vagyunk, ha a kegyelem állapotában élünk. Törékeny agyagedény testünkben drágakincset hordozunk. Olyanok vagyunk, mint az aranyakat rejtő cseréppersely. El fog törni a persely és napvilágra kerül az arany: megtörik a romlandó test és felcsillan a kegyelemben úszó boldogság fénye.

Most még a halál árnyékában járunk. Megborzadunk a Nagy Kaszás rettenetes háborús aratásától. De testvéreink, a szentek vigasztalást intenek felénk. Ők már túl vannak a sötét kapun. S onnan üzenik: „A halál nem ellenségem volt, hanem jótevőm. Messze jártam az atyai háztól, idegenben bolygó gyermek voltam: a Halál karonfogott és hazavezetett az Atyához." Az Egyház megjegyzi a szentek halálának napját. És minden évben megemlékezik róla a Martyrologiumban. Ilyenformán: ma van ennek és ennek a szentnek a születésnapja (natalis). Milyen jól értette ezt az a haldokló jezsuita novicius (Kaszap István), aki ezt írta egy cédulára szülei vigasztalására: „Ne sírjatok, mennyei születésnap ez."

De a szentek nemcsak a halál kapujában intenek felénk. Vigasztalnak az élet ezer gondjában, megaláztatásában is. Arra tanítanak, hogy nincs az a nyomorult helyzet, amelyben szentekké ne lehetnénk. Valaki azt mondotta: „Én sohasem kérek földi javakat az Úr Istentől. Mindig csak azt kérem, bármilyen helyzetbe jutok is, betegen vagy egészségesen, gazdagon vagy szegényen, szabadon vagy elnyomatásban, de tudjam őt mindig jobban és jobban szeretni!" És a szentek példája valóban erre biztat, erre tanít. Sokan azt mondják: „Élnék én lelki életet, de mikor olyan koldusszegény vagyok!" Hát Labre Szent Benedek közönséges útszéli koldus volt! És mégis szent. „Élnék én lelki életet, de annyi bajom van a gyermekeimmel!" Taigi Anna Máriának is elég baja volt hét gyermekével és borissza urával, mégis szent lett! De necsak a névszerint ismertekre gondoljunk! Gondoljunk a számtalan sok névtelen szentre is! Mindenszentek napján ezeket is segítségül hívja az Egyház. Elsősorban a szent vértanúkat. Százezrekre megy a számuk. Nevüket senki a földön föl nem tudná sorolni. De el kell magunkat szégyelnünk előttük. Mert ha sok áldozatot kíván is tőlünk az Úr, az életünket eddig még sohasem kívánta. Ezek pedig életüket adták. Nem kiváló, nem híres, nem nagy emberek voltak. Olyan egyszerű iparosok meg szatócsok, közvitézek, cselédek, köztük akadt orvos is, ügyvéd is. És nem mondták: „Hát elhagyott engem is Isten, miért ne hagyjam én is el őt?" És nem vigasztalta őket senki: „Majd megsegít az Isten." A földön nem segítette meg, és ők nem is várták, hogy megsegítse, hanem meghaltak. Hogyan tudunk mi zúgolódni és panaszkodni, mikor egy és más dolog nem sikerül! Mikor nem vagyunk megelégedve a körülményeinkkel! A szentek, ezek az egyszerű, névtelen szentek pedig letekintenek az égből, és azt suttogják: „Nézd, mindezeken a bajokon átmentem én magam is. Katonadolog. Mi az a pár perc vagy pár év az örökkévalósághoz képest?"

Mikor az ars-i szent plébános, Vianney János plébániatemplomot épített, külön kápolnát szentelt Szent Filoménának. Filoménáról semmi egyebet sem tudott, csak amennyit a katakombában fekvő sírfelirat elárult: a név volt ezen a sírtáblán, és pálma, a vértanúság jele. És Szent Filoména kápolnájában a buzgó hívek imádságára sok csoda történt. Mert ezek a rejtett szentek is tudnak segíteni, nemcsak az ismert szentek. De csak akkor, ha hittel, áhítattal, buzgósággal közeledünk hozzájuk és követjük példájukat.

Ugyancsak Vianney Szent János tanít meg arra, hogy a szentek tiszteletének legszebb módja, ha magunk is a szentségre törekszünk. Valaki folyton azzal a kéréssel zaklatta, szerezzen neki ereklyéket. „Qu'elle en fasse — Készítsen saját maga" — üzente az alkalmatlankodónak. Vagyis: legyen szentté, s akkor lesznek ereklyéi, ereklye lesz minden holmija.

Kemény beszéd, kemény üzenet ez? Nem. Hiszen mindnyájunknak rendelkezésére áll az, ami szentekké tette a szenteket. Mi az? A segítő és a megszentelő kegyelem!

Nem tudsz böjtölni, mert beteg vagy? Nem baj, lehetsz szent. Nem tudsz alamizsnálkodni, mert szegény vagy? Nem baj, lehetsz szent. Nem tudsz eleget imádkozni, minden percedet leköti a munkád? „A fazekak közt is ott az Isten." (Nagy Szent Terézia.) Elég a szentséghez, ha Istent és felebarátodat mindig, minden körülmények között, teljes, tiszta szívből szereted.

Szent és üdvös gondolat a holtakról megemlékezni (2 Macch. 12, 46.)

Irta: P. Walter János, Róma

Mikor a Seneka-indiánoknál egy lány meghal, kalickába zárt kismadarat tesznek sírjára, és megbízzák a megholtnak szánt sok-sok üdvözlettel, csókot hintenek feléje, fülébe súgják a megholt nevét, elrebegik a halottnak szánt gyengéd szavakat, s aztán kinyitják a kalickát. Amerre elszáll, a szomorkodók kegyelete arra tudja az elköltözött lelkét, és meg vannak győződve, hogy szárnyát addig össze nem csukja, szemét pihenésre le nem zárja, amíg a rábízott feladatnak meg nem felelt: csókot és köszöntést át nem adott a léleknek, és meg nem vitte neki az óhajtott enyhülést.

A katolikus Egyház *halottak napján* beláthatatlan tömegét bocsátja útra a szép fehér madaraknak, az üdvös gondolatoknak és megszentelt sóhajoknak, hogy Istenhez vigyék megemlékezésünket és imánkat, amelylyel halottainknak tartozunk, s könyörgésünk eltávozottainknak enyhületet szerezzen. A Szentírás tanít rá, hogy szent és üdvös gondolat a halál után következő állapotot megismerni és a megholtakért így imádkozni.

*

Ki ne utazott volna késő őszi, novemberi, talán éppen halottak napja előtt való este?! Sötét földeken vág keresztül a vonat s egyszer csak feltünedeznek a temető apró mécsesei, amelyeket kegyeletes lelkek gyujtottak halottaiknak. Nyirkos, ködös, sötét novemberi éjtszaka s távolról integető, nyugtató fényesség: ez a hívő ember számára a halottak napja és általában a halál. A hitetlen semmi vigasztalót nem talál benne. Ahova néz, e sötét napon, mindenütt csak érthetetlenség, köd, sivárság. A hívő számára is elmúlás, de utána örök világosság következik.

Mikor a bányász lent, a föld mélyében dolgozik, nagyon megörül, ha a lámpa fényében tiszta arany csillan meg. Csakhogy a nemesfém salakba van burkolva. Az értéktelen kődaraboktól külön kerül, de a tiszta arany közé csak az olvasztókemence tüzén keresztül jut. A tisztítótűz lelkei a halálos ágyon aranynak bizonyultak ugyan, de a bocsánatos bűn salakja veszi őket körül. Az Úr a mennyei birodalom gyöngyei és ékességei közt nem használhatja őket addig, míg a tisztítótűz szenvedése a salakot róluk és belőlük ki nem olvasztja.

A tisztítótűz a szenvedés helye. Rettenetes lehetett a barlang, ahol Dániel az oroszlánok közt szabadulását várta. Irtózatosnak mondják Timurlenk vaskalitkáját, amelybe ez a kegyetlen ember, vadállathoz hasonlóan Jildirim Bajazidot zárta és a harctereken mindenfelé magával vitette elrettentésül. Borzasztónak tetszik a mamertinusi börtön, fény nélkül, mélyen a föld alatt és elmozdíthatatlan falak között. Rettenetesek voltak a régi velencei ólomkamrák, ahol férfiak és nők, sokszor gyermekek étlen-szomjan pusztultak el.

De sokkal rettenetesebb szenvedések helye a tisztítótűz, ahonnan szívettépő hangok érkeznek elsősorban Istenhez. *De profundis clamavi ad te, Domine*... Ez az ő állandó énekük. A mélységből kiáltok fel hozzád, Uram... Aki kiált, a helyett, hogy szépen kérne, annak igen nagy baja van. A kiáltás nem a szobában kicsiszolt szónoklat vagy levél, hanem természetes megnyilvánulása a nyomorból való szabadulás nagy vágyának: a kiáltás, a clamor a szenvedés anyanyelve. Fület sért, szívet tép és idegeket bánt, hogy meghallgattatást találjon.

*

A szenvedőknek azonban hozzánk is van esdeklő szavuk, hogy szenvedésüket enyhítsük és szabadulásukat siettessük. Mivel segítsünk rajtuk? Szép temetéssel, nagyszerű síremlékekkel, virágokkal és koszorúkkal? Nem lehet tagadni, hogy mindezek lehetnek a szeretet bizonyítékai, de a halottnak már nem használnak. *Pompa exequiarum magis sunt vivorum solatia, quam subsidia mortuorum** — mondja Szent Ágoston (de cura pro mortuis gerenda 2, 3.). Talán könnyekkel? Egy gyászoló anya vigasztalásért ment valakihez. Arcának sápadtsága jelezte, hogy egy sírás az élete, mióta gyermekét eltemette. S mikor az illető kérdezte, hogy imádkozik-e gyermekéért, az anya csodálkozva nézett. Amikor pedig azt a kérdést hallotta, hogy hány szentmisét mondatott már érte, a felelet az volt, hogy egyet, a temetés után, s ismét nagy sírás következett.

Félre *halottak napján* ezzel a szívtelen és tehetetlen szeretettel, amely sír és csak sír. Nem győzi mondani, hogy mennyire szereti halottjait, s egy szemernyit sem segít szenvedéseiken. A halottak hónapjában imádkozzál halottadért, és főként mondass érte minél több szentmisét. A sírokra hullatott könnyek a legjobb esetben párává lesznek, a virágok rajta elhervadoznak, az ott mondott imádságokat ellenben — mondja Szent Ágoston — az Úr összegyüjti. Így szent és üdvös gondolat a holtakért imádkozni. „Ma éjjel — mondja a gyászoló anyáról írt költeményében Sullivan Artúr — gyermekemről álmodtam, aki korán olyan nagy szomorúságba döntött bennünket. Amint őt a magas mennyekben kerestem, szép sorban szelíd gyermekek haladtak el mellettem. Mindegyiken liliomfehér ruha volt és kezükben gyertya égett. Mindegyiket jól láthattam, egyikkel sem beszélhettem. Mindig kisfiamat fürkésztem köztük; végre a sorban ő is elém került. Lámpája nem égett. Mikor már egészen mellettem volt, esdő hangon felém fordulva csak annyit mondott: Anyám, ezt könnyeid oltották el! Ne sírass!"

Amit ez a költemény kifejez, annak lényege teljes valóság. Tehát ne sírj! Helyesebben necsak sírj, hanem dicsőítsd az Istent, az élet és halál legfőbb urát,

* A temetés pompája inkább az életben maradtak vigasza, mint a holtak megsegítése.

akinek az élet kezdetén és befejezésekor, ha csak egy percig tartott is, dicsőítés jár. És imádkozzál minél többet, cselekedjél minél több jót halottad nevében.

*

Mivel a szent szakasz a háborúban elhúnyt hősökről szól, éppen *halottak napján* nem maradhat említés nélkül a hősök és elhúnyt nagyjaink szokásos tisztelete. Van annak két módja; az egyik teljesen profán, minden vallásos vonatkozást nélkülöz; a másik át van itatva a vallásos kegyelet legfínomabb szálaival. A két legismertebb módot az életből ellesett formája mutatja be legjobban.

Nagybritannia az év tizenegyedik hónapjának tizenegyedik napján a tizenegyedik óra utolsó két percében teljes csenddel hódolt a világháborúban elesett hősei emlékének. Pont 11 órakor megkondult a westminsteri apátság óriási harangja, és az egész világbirodalom minden szögletében két percnyi csönd következett. A gépkocsik, vonatok, óceánjárók egy varázsütésre megállottak. A városokban mindenki félbeszakította munkáját, és a katonák ércszoborrá merevedve két percig mozdulatlanul maradtak. A király, a hercegek, a kormány tagjai a legfőbb katonai hatóságok kíséretében, katonai díszben a White Hall mellett lévő katonaemlékre koszorút helyezett, utána szintén megtartotta a kétperces csöndet; mellette London érseke térdelt. A londoni járókelők kalapjaiva kapcsolódtak bele a nagy csönd-hódolatba.

Halottak napján Olaszország minden városában hódolnak a hősök emlékének, és már maga az alkalom mutatja a megemlékezés stílusát. De nemcsak városonként vonul a hívők serege a hősök emlékjeléhez, a De profundis zsoltár szavait mormolva, szentolvasót imádkozva, hanem országos megemlékezést is tartanak. Roveretóban megszólalnak a harangtorony óriási harangjai, amelyeknek zengését a rádióállomások világszerte közvetítették. A szép beszédet karének, majd Lorenzo Perosi: *Libera me Domine*... zenéje követte. Az egészet befejezte a kürtjelzéssel három részre osztott harangzúgás, annak kifejezésére, hogy a megemlékezés a sáncárkok, a tenger és a levegő hősi halottainak szólt. A közvetítést kürtszó zárta be.

Legyen bennünk stílusérzés halottaink iránt, hősi halottainkat sem véve ki. Hiszen nekik talán még több figyelemmel tartozunk. Ne elégedjünk meg *Libera me Domine* és *De profundis* helyett török dobpergéssel. Ne gondoljuk, hogy megemlékezésünk szebb lesz, ha a *Miserere* zsoltár helyett valami melancholikus gyászinduló szerepel a műsorban; ha *Requiem* helyett zavart gondolatmenetű és félistenítő beszéddel,* az álarcosbálban is éppen úgy előadható szentimentális dallal és zenével adózunk emléküknek. Akiket meg akarunk tisztelni, legyen az Kossuth Lajos, Petőfi Sándor, Arany János, Skander bég, bármelyik kuruchős, vagy a világháború vagy a kárpátaljai bevonulás bármelyik hősi halottja, azok mást kívánnak tőlünk. Nekünk ők nagyjaink, de az Úrnak valamikor bűnös gyermekei voltak, akiknek talán még most is szükségük van *Liberára, Miserere* zsoltárra, irgalomra. A mélységből kegyelemért kiáltanak, nyugalmat és örök világosságot áhítanak, miért nem szeretjük hát őket katolikus módon? Ne dobjuk oda prédául a részvétlenségnek, de éppoly kevéssé elégedjünk meg formátlan, semmit érő némasággal, üres ünnepséggel, zagyvasággal. Tiszteletadásunk stílusos volta legyen a hála azért, amit tettek. Így gondolkoztak régi magyarjaink, amikor Vácott a Szüzanya hét fájdalmának tiszteletére készült *Hétkápolna* szentélye mellé állították a *honvédemléket*, 1849-ben Görgey, Damjanich, Földvári seregében a hazáért elhúnyt katonák emlékét. 1868 július 19-én ünnepélyesen avatták fel, s szentmise-alapítványt tettek a hősök lelki üdvéért, amint ezt Szent László is megtette elesett hőseiért. Sok plébános halottak napján este a templomban szentolvasó elmondásával és egy kis szentbeszéddel adózik a község hősi halottainak. Legyen minél több követője e szép katolikus szokásnak és szent gondolatnak.

* Hindenburg azt kérte halálához közel, hogy mellőzzék a dicsőítő beszédet, e helyett ajánlják lelkét Isten kegyelmének.

Ne úgy, mint a pogányok

Irta: dr. Szivós Donát O. S. B.

I. A halottaknapi gyertyák fényénél átértékelődik az élet. Tudjuk, hogy odaát csak az marad meg igazi értéknek, amin rajta fénylik a boldog örökkévalóság fémjele. És mégis: éppen ezek a halottaknapi gyertyák világítanak rá élesen a modern ember lelkére és éppen ezek a sápadt fények mutatják meg, hogy *mennyire pogányos a modern ember lelki beállítottsága halottaival szemben.*

*

Amikor még élő volt az emberekben a hit, és amikor még hittük azt, hogy a halál csak egy szebb, egy boldogabb életre való felébredés, akkor is fájt mindannyiunknak, ha le kellett zárnunk üvegesedő szemét annak, akit nagyon szerettünk... Akkor is összeszorult a szívünk, ha a legborzalmasabb dobpergést hallottuk: a koporsóra zuhogó hantok borzalmas dobolását... De ha összeszorult is a szívünk, mellénk állt a hit jóságos, fehér angyala és így szólt: Tudom, hogy fáj a szíved. Nem baj. Ember vagy. Csak fájjon. Az Isten se tiltja meg a könnyeidet. Jézus is megsiratta Lázárt. De te tudod, hogy a sír szája az örökkévalóság ajtaja. A halottakat könnyekkel fel nem támaszthatod. Hagyd békében a halottakat. Ne úgy bánkódj, mint a pogányok, kiknek nincs meg az a reményük, hogy szeretteikkel találkozhatnak odaát. Te hiszed, hogy még találkozol velük. De addig a találkozóig az elköltözött szeretteidnek is méltóvá kell válniok az Isten színe látására, mert semmi tisztátalan meg nem látja az Istent. Ezért, ha a halottaknapi gyertyák szelíd fényébe nézel, lásd meg szeretteid kérő tekintetét: Segítsetek rajtam ti, kik még segíthettek!... Nyissátok ki nekem is az eget, mert kegyetlenül gyötrődöm a lángokban — és ti kinyithatjátok nekem még az eget is!... Szánjatok meg, de ne könnyekkel, necsak koszorús sírokkal... Ez nem érték a mi világunkban... Áldozatos szeretet! Ez kell nekünk... Ez tárja fel számunkra a boldog örökkévalóság ajtaját!... Könyörüljetek rajtunk!...

... És mi eltemettük halottainkat. Letöröltük könnyeinket és attól kezdve naponta hullattuk az áldozatos szeretet harmatcseppjeit, mert hittük, hogy ezek kioltják a tisztítótűz lángjait — és hittük, hogy így odavezetjük szeretteinket Jézus szentséges Szívére, hogy örökre boldogan megbékéljenek...

És ma?

A hinni már nem tudó vagy nem akaró ember szintén odakényszerül a sír szájához. A Mors Imperator őt is adózásra kényszeríti — és a sírgödör perselyébe kell tennie legborzalmasabb adóját: azt, akit legjobban szeretett: az édesanya elfáradt szívét, az édesapa gondterhes jóságát, a hitves mennyországot ígérő mosolygását, a gyermek mennyországot tükröző szemét... És mindezt hitetlenül, vigasztalanul, kétségbeesetten és örökre...

És összetépi a szívét ez a borzalmas adózás. De mivel hite nincs, összeroppanik kétségbeesésében és pogányul számonkéri az Istent: Miért mutattad meg édesanyám szerető jóságát, ha most megfosztottál tőle?... Miért engedted meg, hogy egyszer is gyermekem ragyogó szemébe nézzek, ha most örökre lezártad azt a kacagó, mennyországot ígérő gyerekszemet?... Miért engedted meg, hogy összedobbanjon a szívünk, ha most örökre elnémítottad szívem másik felének dobogását?... Kegyetlen vagy, Úr!... Te nem a szeretet Istene vagy!... Te kegyetlen vagy, mert abban leled örömödet, hogy akkor, amikor neked tetszik, rátiporj egy emberszívre!

És keserűségében padot épít a felhantolt sír mellé és még a vasárnapi mise helyett is a temetőbe jár. A virág sohase hervad el a síron, de az ima már rég elnémult az ajkán. Halottak napján koszorúktól görnyed a sír. Az emberek csodálják szerető kegyeletét. Ez jól esik neki. De nem gondol arra, hogy könnyítsen az elköltözött lélek terhén. Fáklyákat, gyertyákat gyujt a síron, de nem nyílik imára az ajka, hogy az örök világosságot kiesdje halottjának.

És így megy ez néhány éven át.

Közben azonban már nem olyan éles a fájdalom. A feledés mindent meggyógyít. Már nem lázong kétségbeesetten. Már koszorút is csak társadalmi konvencióból helyez a sírra... A gyertyák számát is csak azért nem kevesbíti, mert fél, hogy mit szólnak az emberek... Néha-néha még kimegy a temetőbe. A virágokat azonban már nem ő öntözi. Fizet a sírgondozónak és az ápolgatja — a bér nagysága szerint — a virágokat. Aztán: egyre több dolga akad és nem ér rá kijárni a temetőbe... Az idő begyógyít minden léleksebet. A sír elnyel bút, örömet, hitvest, anyát, gyermeket — és egyszer csak halottak napján se hallja már a vádat: Hát csak eddig szerettél? Csak eddig volt „felejthetetlen" a drága halott?!

Csak akkor hal meg igazán valaki, ha a feledés fátylát terítik rá szemfödőül.

De ha ez igaz, akkor ezeknek a kezdetben kétségbeesetten számonkérő, aztán oly pogányul gyorsan felejtő modern embereknek a szerettei igen gyorsan meghalnak. Igaz, hogy csak az élők számára halnak meg, de odaát, a másvilágon élnek örökké. Élnek, mint adósok, kik egyedül törlesztik adósságukat akkor, mikor az élőknek módjukban állna kifizetni minden adósságukat... Élnek kolduskénti és koldulják a boldogságot, amit megadhatnának nekik az élők, ha hitük volna... Élnek és szenvednek, ki tudja, még meddig csak azért, mert azok, akik azt ígérték, hogy sohase felejtik el őket, most már nem törődnek velük.

II. Mi nem úgy vagyunk a halottainkkal, mint a pogányok.

Mi nem esünk kétségbe a sírnál, mert a hitünk fényt gyujt a halál sötét éjtszakájában is. — Mi nem lázadunk, ha sír domborodik szeretteink fölött, mert a remény megvigasztal bennünket. — Mi nem tagadjuk, hogy nekünk is fáj, ha a halál őfensége a földi élet adóját követeli attól, akit mi annyira szerettünk. — Mi nem feltűnősködünk, mi nem tüntetünk bánatunkkal, de nem is felejtünk olyan könnyen. — Mi nemcsak a sírdombon gyujtunk gyertyákat, hanem a halottainkért mondatott misék oltárain is.

A pogánykodó kor nem szereti a halottakat, mert irtózik a halottak birodalmától, a temetőtől. Örül, ha túl van a társadalmi konvencióktól rákényszerített halottaknapi gyertyagyujtáson. És ha egyszer letörölte a könnyeket, iparkodik elfelejteni mindent, hogy ne zavarja nyárspolgári életét és ennek a nyárspolgári életnek nyárspolgári örömeit.

Mi tovább élünk halottainkkal a nélkül, hogy azok zavarnák a mi életünket:

Imáinkban az ő boldogságukért könyörgünk. A szentmiséinkben leszállunk a tisztítóhelyre és Krisztus vérével oltjuk ki a szenvedés lángjait. Önmegtagadásainkat drága váltságdíjként ajánljuk fel halottaink még nem törlesztett adósságaiért. És ha úgy érezzük, hogy egyedül nem vagyunk elégségesek, hogy enyhülést vigyünk szenvedő szeretteinknek, akkor megkérjük a Szűzanyát, hogy könyörögjön a szenvedőinkért, mert tudjuk, hogy az ő könyörgése által juthatnak el az Isten boldogító látására.

A pogánykodó kor könnyen felejt.

Mi talán nem járunk mindennap a temetőbe. Mi nem tüntetünk gyászunkkal. Mi nem gyujtunk feltűnően lobogó fáklyákat a sírokon. — És mégse felejtünk.

A hála kényszerít, hogy Isten irgalmas jóságát esdjem le szüleimre, kik mindent odaadtak nekem, míg éltek. A szeretet kulcsolja imára a kezemet, hogy azt kérhessem, hogy az Isten legyen a jutalma gyermekemnek, akinek én már nem teremthetek boldogságot. A hűség térdeltet le, hogy kikönyörögjem Isten irgalmas szeretetét annak, akit én már nem szerethetek hitvesként. A mindenkit átfogó keresztény szeretet adja számba az imát és könyörgöm: Adj, Uram, nyugodalmat az összes megholt híveknek...

A pogány koi irtózik a sírtól — és hitetlenül bámul bele.

A mi emberi természetünk is megborzad a sír mélységétől, de nem állunk tépelődő hitetlenséggel a sír szélén. Mi tudjuk, hogy minden élet idetorkollik. Még azok élete is, akiket mi annyira szerettünk. És nem lázadunk. Mi nem a kegyetlen Nagyúr csontkezeibe adjuk halottainkat. Mi hisszük, hogy a sírgödör szélén, az örökkévalóság e sok hitet kívánó ajtajánál csak elbúcsúzunk szeretteinktől. Mi hisszük, hogy a síron keresztül vezet szeretteink azon útja, ahol Jézus várja őket, hogy megpihenhessenek — örökre — szentséges Szívén.

Mi nem úgy temetünk, mint a pogányok.

Mi nem felejtünk, mint a pogányok.

Minket a szentek egységébe vetett hitünk arra tanít, hogy szívünk utolsó dobbanásáig segíthetünk azokon, kik odaát a mi segítő szeretetünket és Isten irgalmasságát várják.

Halottaknak megszabadítója . . .

Írta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

Máriát nevezi így az első, ránk maradt magyar nyelvű eredeti himnusz. Sok címe között a Szent Szűznek igen közismert volt így szólítani Őt; már a legrégibb kortól kezdve tisztelték vele az Isten anyját, mint kiváltságos módon üdvösségünk közvetítőjét és zálogát.

Mária által jött az Üdvözítő, következésképen Mária útján lesz az üdvösségünk. Márián keresztül kapunk minden kegyelmet, Mária közvetítésével nyerjük a legfőbb kegyelmet is: az örök üdvösséget. Mária a mennyország ajtaja, így örök boldogságunk záloga és előkészítő oka.

Szent hitünk mindennapi és komoly átélése annyi vonzó és meleg szépséget talál a Szent Szűz tiszteletének szorgalmazásában, ahány okot, hogy azt hatékonyan és találóan gyakorolja is. Földi életünk Mária-tisztelete egészében véve szüntelenül természetfölötti világra utal és mutat, s e tiszteletnek két összetevője van: földi és égi. Máriához vonzódó, őszintén ragaszkodó gyermeki tiszteletünknek legtömörebb földi kifejezése: holtunk után Szent Fiadat, mutasd meg boldogságodat. Ime, ez a célja, foglalata, summája a Boldogságos Szűz iránt mutatott hűséges, odaadó, kegyeletes és fiúi viselkedésünknek. Anyai szeretetében bízva óhajtjuk látni a boldogságot, oltalmában remélve várjuk a szabadulást és a bejutást az örök hajlékokba. Mintha azt mondaná a gyarló emberi hang: Anyánk, ki szent az Isten előtt? Te szent vagy! Ki állhat meg rettegés nélkül trónjánál? Te megállhatsz! Tudjuk, hogy semmi tisztátalan, bűnös nem léphet a végtelen Szentség közelébe, hát Tőled várja a gyarló lélek az Isten túlvilági börtönéből a szabadulást, Tőled, halottaknak megszabadítója.

Éppen ezért a túlvilági vonatkozásért nem sekélyesedhetik el soha a katolikus Mária-tisztelet üres és lényegtelen formalizmussá, nem akadhat fenn soha mulandó és földi külsőségeken, hanem mindig transzcendentális jelleggel és tartalommal mutat a legfőbb Jó elérésére, az üdvösség tárgyának birtoklására, a végtelen Boldogság színelátására. A földi hangra parallel égi echo: Aki megtalál engem, életet talál és üdvösséget merít az Úrból. (Péld. 8, 35.) Ebben határozódik a földi Mária-tisztelet égi jutalma: üdvösséget meríteni annak kezével, Aki elhozta nekünk az üdvösséget.

A földi és égi összetevő közös eredője: Máriánál az út és igazság minden kegyelme, Máriánál az élet és erény minden reménysége. (Sir. 24, 25.)

*

Pannonhalmán a bencések temetkezőhelye az ú. n. Boldogasszony-kápolna kriptája. A „Bencések Gyönyörűségé"-nek ölében pihennek Szent Benedek halott fiai. A kis kápolna belsejében három oltár áll. A jobb mező oltárképe a szent rendalapítónak, a nyugati szerzetesek pátriárkájának és ősatyjának istenesen szép halálát ábrázolja. A főoltár a Boldogságos Szűz Máriának dicsőséges mennybevitelét, míg a kápolna bal felének oltárképe Jézus Krisztus diadalmas feltámadását mutatja.

A három kép összefüggése és szimbolikus magyarázata: Az Istenben elhúnyt halottak a Boldogságos Szűz Mária által várják a boldog feltámadást.

Mária megdicsőülése feltámadásunk kezessége; Mária mennybevitele szabadulásunk reménysége.

*

A ma embere sokszor gyermekeket megszégyenítő könnyelműséggel, hihetetlen közömbösséggel és felületes egykedvűséggel gondolkodik a halál utáni dolgokról. Pedig a legtöbb a lelke mélyén hisz és mégis megtörténhetik, hogy olykor gonosz hitetleneket is felülmúlni akaró hányavetiséggel nyilatkozik az éppen aktuális novemberi dolgokról, a pokol vagy tisztítótűz szenvedéseiről.

Az emberiség kalendáriumának feljegyzése szerint tíz év híján hét évszázada lesz annak, hogy a Boldogságos Szűz Mária megjelent Stock Szent Simonnak, átadott neki egy posztódarabot, egy félaraszny ruhácskát, az ú. n. skapulárét, e szavakkal: „Aki e ruhával felékesítve hal meg, nem gyötrődik majd a pokoli lángokban, mert ez az üdvösség jele, a veszélyben oltalom és az örök szövetség záloga."

Így őrizte meg számunkra a jámbor hagyomány. XIV. Benedek pápa: „Stock Szent Simon látomása valóban megtörtént s mi azt hisszük, hogy az egész világ ilyennek e l f o g a d h a t j a."

Hány őszinte, hitből élő, Egyházának engedelmeskedő, igazi Mária-tisztelő fogadja a skapulárában az égi Édesanyának földi gyermeke iránt érzett nagy szeretetének látható jelét, és kedves biztosítékát látja annak, hogy az Isten édesanyja így is, hathatós közbenjárásával és szinte mindenható hatalmának erejénél fogva — a halottaknak megszabadítója lesz.

Láttam már a fővárosi országos skapuláré-körmenetet, vidéki városit és falusit. Mindig meghatott a skapuláré-ének: Ékesítve szent ruházatával, mint erős védelme pajzsával, lelkeinket szörnyű kárhozatnak lángja már nem égeti... Jó ilyenekre gondolni novemberben.

*

A világ egyik legszebb temetője lehet a chyrowi katonatemető. Szép, rendezett sorokban, virágos hantok alatt tízezer magyar katona nyugszik ott — a boldog feltámadás reményében. Az alacsony, dísztelen és sok jeltelen fejfa körül messzire magaslik a Boldogságos Istenanya szobra. Szép jelkép: Mária anyai oltalmának árnyékában, üdvösségünk zálogának és előkészítő okának lábainál pihennek a halottak...

Kis falum temetőjében a törvény parancsolta ház falába egy Mária-szobrot tetettem. Amint az ember belép a halottak birodalmába, Máriára esik tekintete; a temető nem olyan hideg, zord és barátságtalan, hisz ott van az Isten édesanyja, a halottaknak megszabadítója.

És egy hívem se megy el ebbe a birodalomba rózsafűzér és skapuláré nélkül...

*

Novemberi tesszera: Máriát igazán tisztelni és — elkárhozni — lehetetlenség.

„Uram, szabadíts meg engem... önmagamtól!"

Írta: Vermes Ödön

Volo, nolo, malo, — akarok, nem akarok, inkább akarok. Nem gimnáziumi emlékek felrajzását jelenti ez a három szó; — itt sokkal mélyebb, lelkibb értelme van. A francia jezsuita, P. Ginhac Pál aszkézisében ez a három szó jelentette a régi ember, az egész „én" felajánlását Krisztusnak.

Akarom, amit Ő akar; — nem akarom, ami Neki visszatetszik; — inkább akarom, ami Neki jobban tetszik. Nem volt szépen kidolgozott, részletes életvázlata. Egy célja volt, egy törekvése: az egész embernek Krisztusba öltözése!

Honnan e hihetetlen változás? Ez a hirtelen váltóállítás? Ez a gyors elhatározás? Vagy talán nem jelentett ez neki erősebb megrázkódtatást? Talán abból a típusból volt, mely nagyobb benyomásra jobban hat vissza? Nem így ismerték őt! Sem szülei, sem tanárai, sem iskolatársai, sem a Rend elöljárója, akinél felvételét kérte. Nem abból a fajtából való volt, mely viasz módjára alakítható. Talán kissé nagyobb adag jutott ki neki az önakaratból, mint más embernek. Sőt talán nem is egy kissé. Hatalmas energiák forrtak lelkében, óriási tetterő izzott szívében és ezek az erők — mint akkoriban látnivaló volt — arra irányultak, hogy az önakarat kis körforgásának szolgálatába álljanak. Nagyobb, fenségesebb eszmék, magasztosabb eszményképek nem párosultak lelke vágyó törekvéseivel. Egészen más tér, egészen más célok rajzolódtak az elszánt, keménykötésű ifjú belsejében. Sokkal inkább voltak azok az önakarat, az én „csak azért is"-e, mint az embernek alázatos Krisztusba torkolása!

Így tudták róla iskolatársai is. Tanáruk nem szívelte, ha valaki haját túlságosan gondozta. Egyik napon mégis feltűnően „kikészítve" jelentek meg a növendékek, Ginhac Pál frizurája meg éppen a legfeltűnőbb. A mennydörgő feddés azonban, mely utána méltán következett, nem érintette egyetlen hajszálát sem: merev maradt, mint a fal.

Nem volt megfelelő számára az intézet kemény fegyelme sem; igyekezett hát alkalmat keresni, hogy minél előbb az emlékezet raktárába helyezze el.

Nem így gondolkozott róla a jezsuita rend tartományfőnöke sem, akinél felvétel ügyében jelentkeznie kellett. Fejcsóválva tudakozódott előbbi élete felől, és komoly megfontolás tárgyává tette az engedélyt; még nem sejtette, nem is sejthette, hogy ez az ifjú valamikor rendjének példaképe lesz, akinek kezében az ujoncok és az életbe induló apostoli tüzű páterek lelke formálódik és izzik mindig nagyobb vágyódással — szent mesterük példája szerint — a Krisztusba öltözés áldozatos melegétől!

A kegyelem erősebb a természet erőinél. Egy pillanat alatt beleizzott lelkébe az „ecce venie" — íme, jövök — jelentősége. Egy pillanat alatt kigyulladtak lelkében az összemérhetetlenül nagyobbszabású, mélyrehatóbb, nagyszerűbb távlatok: azok a világot átfogó tervek, azok az isteni kigondolások, melyek a végtelen szeretet sürgető, visszafojtott bugyogásával törtek elő Jézus Szívéből!

És P. Ginhac nem gondolkozott tovább, nem kételkedett egy percre sem! Volo — akarok! Suscipe: fogadd el, Uram; amim van; fogadd, ami a legnagyobb, a legértékesebb bennem: fogadd el akaratomat!

Ez az elhatározás nem állott meg az egyszeri meglátásnál, hanem beivódott örökre, kitörölhetetlenül lelkébe. Az önzésnek az önzetlenség tengerébe kellett belemerülnie; az önérdekeknek Krisztus-szándékokká alakulniok, az „én"-nek, a dédelgetett, önkereső énnek Krisztusba olvadnia! Ő akart.

Nem győztek eléggé csodálkozni a hozzátartozók, mikor látták, mily komoly elhatározással adja magát arra, amitől előbb még futni igyekezett. Így nyilatkozik róla bátyja, mikor térdenállva bocsánatot kért tőle előbbi viselkedéséért: „Ha hitetlen lettem volna, amit akkor tapasztaltam, visszaadta volna a hitemet. Az előbb oly hetyke, gőgös fiatalember, aki az egész világnak akart parancsolni, s senki fiától nem volt hajlandó tanácsot elfogadni, most kész volt mindenre, ha mégoly nehezére esett is." Ezek a szavak is igazolják azt a nagy eltökélést, melyet naplójába írt: „más emberré kell válnom!"

Eddig kereste a hírnév jóleső örömét, a siker boldog elmélázásának érzetét, most egyedüli boldogsága lett, ha megsemmisülhetett az Úr lábai előtt! Sportjává tette, hogy minél kisebbé legyen a saját szemében. Életelvévé finomította a Krisztusba olvadást. Hogy Krisztus legyen szívének Uralkodója, és az én minél ködösebb távlatokba vesszen, minél halványabban lássék... és minél messzebb... „Mert az emberi szellem nagysága nem abban van, hogy a saját szemében nagynak látszó dolgokat szeresse és ölelje át: a földi nagyságokat; hanem, hogy a legsilányabbakra árad ki. A kereszt és a semmiség szeretete vall igazán bátor lélekre, nem a hatalomé és a nagyrabecsülésé." (Boldog Fáber.)

Ő megértette ezt a lelki nagyságot, azért küz-

dött oly erőfeszítéssel, akkora hévvel és szinte bámulatraméltó kitartással — önmaga ellen. Vannak akadályok? Kevélység? Hírnév? Keresni a megaláztatást, eltűnni az emberi szemek elől!

Egyik apácahúga az egész család nevében panaszkodott, hogy a páter sohasem hallat magáról.

— Irj nekik helyettem! — mondja P. Ginhac.

— Igen, de mit írjak? — kérdezte az apáca.

— Mondd meg nekik, hogy Istenre gondoljanak és minden egyebet felejtsenek el! — válaszolta P. Ginhac.

Most fejtette ki röviden, amit ő maga élt: elfelejteni saját magát, hogy Krisztus minél tökéletesebb alakot öltsön!

De van még egy akadály: az élvezetvágy. Talán benne nem volt? Sőt! Azért akart Párizsba menni, hogy kimulathassa magát! Most hát késedelem nélkül felveszi a harcot ez ellen az akadály ellen, mert ha valami, akkor ez az, ami legjobban ellenkezik azzal a tudománnyal, mely veri az összes többit: „Mert nem szándékoztam másvalamit tudni köztetek, mint Jézus Krisztust, éspedig a megfeszítettet." (I Kor. 2, 2.) Nemcsak elfogadta, de mindig többre vágyó akaratával nagyobb részt követelt magának Krisztus még hiányzó szenvedéseiből. Megillette őt az a szellem, mely Szent Ignác lelkigyakorlataiból árad ki: minél többet és többet vonni el a testtől, annál jobb. „Félre minden élvezettel, minden megnyugvással, amelyet valamely teremtmény nyujthatna! Félre minden bizalommal, mely valamely teremtményben bírja alapját!" Lázongott a természet? Túlzónak tartották? Egyenesen tartott célja felé, és sohase a mások személyére való tekintet, se mások véleménye el nem térithette kitüzött irányától.

A krisztusi vonások lassan állandósultak. Önmegsemmisülése, önmegtagadottsága észrevétlenül árasztotta a szentség illatát maga körül. Művésze lett az önfeláldozásnak és az önuralomnak! Csoda-e, hogy Krisztus megdicsőült benne már életében? Csoda-e, hogy akik érintkezésbe kerültek vele, önkénytelenül is megérezték Krisztus jelenlétét? Akinek minden tekintete, minden mozdulata Krisztust másolja, csoda-e, ha egyszercsak észreveszik, hogy hű a másolat?

Ez a szentpáli levelekben meghirdetett krisztuskövetés alapja is: „Ugyanazt az érzést ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban is megvolt." (Filipp. 2, 5.)

Igy történhetett, hogy egy munkás gyónni szeretett volna nála, de nem tudta a nevét, a portásnál tehát így tudakozódott: „Kérem azt a pátert, hogy meggyóntasson, aki annyira hasonlít a mi Urunkhoz!"

Élete bizonyítéka, hogy vértanú volt; nem a császárok erőszakos rendeletei következtében, hanem mert ellenállt — saját vérének, megtagadta saját énjét, ellenszegült önakaratának. Nem a vér áldozata, hanem saját akaratának feláldozója az isteni Terv szerint... aki még halálos ágyán is gyülölte önmagát: „Uram, szabadíts meg a világtól... és önmagamtól!"

Örök embersors: November!

Irta: Folláth József

Itt jársz hát újra közöttünk, hontalan vándor: örök November...

Lepergeted előttünk ismét az elmúlás misztériumdrámájának fönséges, hideg, de mégis örökszép képeit...

S hej, milyen szívet borzongatóan nagy újra a sikered! Mert e Pompée Funébre látása nyomán — úgy-e ez misztériumdrámádnak a címe? — édes-bús hangulatokba omlik az ember; Poe Edgar fekete hollóinak sötét tónusú életérzése borul a lelkünkre és Ady Endre gazdátlan nyergekkel száguldozó halállovainak patacsattogása riogatja a szívünket...

Gyászkomor, ernyedt színképekbe ölelkezik bennünk és körülöttünk minden...

Hiába villan fel e nyomasztó hangulatborúban, mint sötét felhőgomolygásban kigyúló s tisztulást kereső villámfény, az emberi elme, hogy gondolatsoroknak hol cikázó, hol dacos, hol szelíd, hol alázatos futamaiban keressen megoldást az elmúlás dramatikus félelmességének eloszlatására, újra csak magába roskadt, fényevesztett szavakkal ismeri be: a problémát meg nem oldhatta, az elmúlás misztériumának félelmességét el nem oszlathatta.

Igy hát nem marad más hátra számunkra se, mint *a hódolat* e rejtelmesen félelmes Hatalmasság előtt!

De a hódolat mindig ünneplő tiszteletérzés! És hogy *ez a mi* hódolatunk is ilyen ünneplő tiszteletérzés legyen, kell egy kissé felmelegednünk e félelmes Hatalmasság: Mors Imperatorral szemben.

Ki ő? Mi a neve? Hogy néz ki?...

Eltérők a vélemények! Ó, — mert annyi mindent mondottak már róla bölcs oktondiak és oktondi bölcsek...

Mondják róla, ő az a nagy Ismeretlen, akivel mindenkinek meg kell ismerkednie, de erről az ismeretségről soha senkivel nem beszélhetünk többet. Ő az a nagy Ismeretlen, akivel evilági életünkben utoljára ismerkedünk meg, de ez az ismeretség egyesek számára tragikus, mások számára vigasztaló lesz.

Mondják róla, hogy kegyetlen Kaszás, akinek félelmesen jól dolgozik a kaszája, mert hiszen évente 33 millió, naponta 92 ezer, óránként közel 4 ezer embert vág le acélos vasa...

Micsoda aratás ez! Micsoda hulló rendek! Hullik fiatal és öreg, beteg és egészséges, szép és rút, délceg és szikár...

Mondják róla, hogy ő a világ legigazabb Demokratája. Nem ismer rangot, nem szédíti meg a hatalom, a pénz, az illat és a báj...

Bejáratos kunyhókba és palotákba egyaránt. Kopogtatás nélkül lép az egyszerű szobákba, bejelentés nélkül a fejedelmi termekbe és *vizitjeivel feldúlja* az otthonok derűs harmóniáját...

Mondják róla, hogy alattomos Tolvaj, aki lelopja az anyák keblének legszebb díszét: a pajkos szelídséggel rájuk omló kicsike élő ékszert — a gyermeket.

Elrabolja az apák küzdelmes életének értelmét és jelentést adó csillagát, a leányszív testet öltött álomhercegét, a szerelmes férfiszív királykisasszonyát...

Mondják róla, hogy Isten követe, akinek követi küldetése van minden emberhez...

Küldetése van arra, hogy figyelmeztesse az emberiséget: ne ragaszkodjék túlságosan az evilági dolgokhoz, mert tarsolyában hordozza minden ember számára az evilágból elszólító isteni parancslevelet. Megbizatása van arra, hogy figyelmeztesse a munkaadót: ne sajtoljon vért a munkásból, mert azért egyszer számolnia kell! Ne szédítsen meg senkit a hatalom, mert az egyszer elvétetik tőle! Ne tegyen senkit magabízóvá 120-as tempóban roharó autója, mert oda is kézbesíti az isteni parancslevelet! Ne vakítson el senkit ezer holdakra terjedő birtoka, mert abból úgysem marad meg számára több, mint amennyi minden embernek jut: egy 2 méter hosszú, 80 cm széles 185 cm mély terület...

Mondják róla... (és ki tudná felsorolni a róla szóló véleményeket? ..)

Nagy Ismeretlen! mi igaz, melyik igaz ez eltérő vélemények közül? Ezt tudni akarjuk, ezt tudnunk kell!

Mert ha „Kaszás" vagy, bár félünk tőled, mégis megvetünk. Megvetünk mohó kapzsiságodért, mert levágod azt, amit ersz — a fiatal és az öreg emberkalászt — és nem nézed, vajjon érett-e az már a Te aratásodra...

Ha „Demokrata" vagy, — kacagunk fölötted (igaz, hogy kacajunk nem szívből fakad, mert benne reszket Tőled való félelmünknek borzongó érzése), mert még azt sem tudod, hogy a demokrácia nem egyenlő a modortalansággal. *A te demokráciád pedig csak modortalanság...*

Ha „Tolvaj" vagy, — gyülölünk, mert nem tudunk védekezni alattomos betöréseid ellen. Gyülölünk, mert elvetemült vagy, amikor könnykristályokból építesz magadnak palotát és a lélek bánatgyöngyeivel ékesíted azt...

Ha Isten követe vagy, miért vagy oly rideg, miért oly kegyetlen? Hiszen utadat mindenütt anyakönny, férfibánat és gyermeki szíveknek vérharmata szegélyezi...

Ha Isten követe vagy, miért vagy oly könyörtelen? Miért nincs vigasztaló szavad számunkra, amikor feltör ajkunkon a fájdalomtelt sikoly: Istenem, micsoda iszonyú mélység a sír!

Igaz, csak 185 cm a mélysége, de mit számít ez, amikor ez a 185 cm-es mélység is oly áthidalhatatlan szakadékot von élő és halott közé; mit számít ez, amikor e 185 cm-es mélység is képes örökre magába fojtani a gyermekajkak gügyögő édes érthetetlenségét, amikor ezen a mélységen se tud többet áthatolni e dallamtelt szó: anyuskám!

Mit számít ez, amikor ezen a mélységen se tud kiverődni az anyaszív melengető szeretete; amikor ebből a mélységből se tud soha többet kinyúlni az oda lehanyatlott erős férfiúi kar, hogy csitítólag magához ölelje fájdalomtól megroskadt özvegyének törékeny alakját, amikor ezt a földréteget se tudja ledobni magáról a 18—20 évet számláló ifjúi életerő...

Hej! micsoda mérhetetlen mélység ez a 185 cm, ha sír a neve...

Ó, felelj, Isten-követ! Hiszen ha Istentől küldött vagy, kell hogy enyhületet adj e kínzó problémákra...

Csend!... Iszonyú csend és némaság! ... *Mert a halál mindig néma, ha az elme kopogtat ismeretlenségének kapuján. Ezen a kapun csak a hit kopogtathat! Csak a hit nyerhet itt megvilágosodást! De ő is csak megvilágosodást!*

És ennek a megvilágosodásnak lágy villódzásában felfénylik szívünk mélyén mint sejtelem: a halál nem Kaszás, nem is demokrata, nem is tolvaj és nem Isten-követ!

A halál büntetés! Az első bűnnek büntetése! Büntető eleme pedig éppen az a kín, az a fájdalom, az a bánat, az a vérharmat, mely nyomában fakad és útját szegélyezi...

De az Isten világnevelő elgondolásában még a büntetés is fölségessé magasztosul...

Mert evvel a büntetéssel emel az evilági életrendből a másvilági életrendbe; evvel a büntetéssel szüntet meg minden földi kínt, hogy az ő bírásának sejthetetlen gyönyörűségével helyettesítse azt; evvel a büntetéssel koppint a szívünkre, hogy kiirtsa abból az evilági életbe való túlságos belefeledkezést; evvel a büntetéssel zsendíti meleg érzelemmé szívünk mélyén az „Ad maiora natus sum" igazát; evvel a büntetéssel szakítja ki lelkünket a test romló keretéből, hogy örökké ékes keretbe foglalja azt...

E büntetés által teliti Isten lelkünket a lélek legigazibb éltető elemével: harmóniával, derűvel, színnel, ragyogással, békével és boldogsággal!

Ezt a megvilágosodást nyeri a Hit! Ez az üzenet az alázat jegyében felvillanó érdeklődésre...

Ezt az üzenetet fogja a kereszténység dalba, ezt a dalt hinti a novemberi sírokra, ezzel ékesíti a fejfákat, ezzel permetezi telistele a novemberi koszorúkat és krizantémumokat.

Evvel a dallal fakaszt nyugtató derűt a novemberi sírok mellett elfogódó és elboruló emberi szívben.

De evvel a dallal rejt békés feloldást mindama misztériumdrámák finálájának feszültségektől reszkető végakkordjába, amely misztériumdrámáknak a címe: „AZ ÉN ÉLETEM"... „A TE ÉLETED"... „AZ Ő ÉLETE"... — vagy egy mindent átfogó fogalomban kifejezve: amely misztériumdrámának a címe: ÖRÖK EMBERSORS : NOVEMBER...

És te is miértezel?

Írta: Róth Antal S. J.

Az Isten emberi szemmel.

— Mi a neved?
— Ember.
— Mivel foglalkozol?
— Javítgatom, foltozgatom a világot.
— Mi az, talán nem jól sikerült?
— Valahogy úgy.
— Ezt meg honnan tudod?
— Onnan, hogy eszem van.
— ?!...
— Nem bírja az ember ezt a nagy összevisszaságot, a sok értelmetlenséget. Felgyülemlik benne — éppen eszes volta miatt — a keserűség, amikor látja, hogy éppen eszét teszik csúffá a történések és sorsalakulások. Nagy árnyékok suhannak végig a világon, és mindegyiknek ijesztő a sötétje; óriási meteorok rohannak és söprik el farkukkal a szokott rendet. Néha meg állóvíz az élet, amelyben minden mozgásunk világot kavar fel. Nemcsak minden lépésnél, hanem *minden gondolatnál belebotlunk egy miértbe.*

Miért engedi ezt-azt az Isten? — ez a leggyakrabbi kérdés, amellyel az ember a kis és nagy szfinksz elé áll.

Ezzel a miérttel nézi az ember az életet és annak Intézőjét, ez a világszemlélete.

1. A világ miértjei.

Rejtély az ember előtt a háború iszonyatossága, a forradalmak tömegrombolásai, a világégések és a világkatasztrófák ártatlan áldozatai. Érthetetlen az árvíz és tűzvész nemzedékek munkáját elnyelő pusztításai. Elviselhetetlen a szegénység és gazdagság ordító különbsége. De még az időjárás szeszélyessége, viharok, jégesők és égiháborúknak is rejtvényarcuk van számunkra.

Miért van mindez? Miért olyan nyomorult féreg az ember — a teremtés koronája — otthonában, birodalmában, a Földön? Miért olyan tehetetlen a tengert és levegőeget meghódító ember a saját gyarmatain?

2. Az élet miértjei.

Legfájóbb tüske szívünkben a folytonos egyéni szenvedések. Mintha csak örömét találná Isten abban, hogy kínozzon céltalanul, mértéken felül.

Ó, az osztóigazsággal nagyon rosszul állunk!

Miért *én* vagyok a vakonszületett, a süketnéma, a sánta, a nyavalyatörős, a púpos, a nyomorék?

Sírkereszt, koporsó — mindenki számára elkészül. Ezt tudjuk és félve várjuk. De ez a fejfa miért is áll itt? ezzel a dátummal? ilyen sorrendben? Miért *tőlem* vette el Isten fiatalon hitvesemet, boldogságomat? élete aranykorában egyetlen gyermekemet, reményemet? serdületlen koromban szerető szülőmet, gondozómat?

3. A vallás miértjei.

A becsületes ember kálváriája a jó és rossz problémája.

Szemet szúr a tolvajok és sikkasztók, harácsolók palotája és gyöngyélete. Romboló a gyilkosok — orvosok és angyalcsinálók — szövetségének büntetlen garázdálkodása. Vérforraló, amikor az emberi verejték és a nyomor könnyei tengerében tenyészthetnek lelkiismeretlenek aranyhalakat. Miért süket az ég, mikor az égbekiáltó bűnök naponkint is megreszkettetik a társadalom alapjait?

Miért kedvez minden időjárás és viszontagság a bűnnek? Ez mindenütt burjánzik! Sikerekről és eredményekről miért csak a gonoszok számolhatnak be?

Nemes törekvéseink, áldozatos erőfeszítéseink a jóért, a szenvedőkért miért meddőek? Évszázados intézményeinkbe máról-holnapra miért ülhetnek be jöttment csavargók? Miért rombolhatja le és gyönyörködhetik a csőcselék az égő katedrálisokban, Isten embereinek megbecstelenítésében és lemészárolásában?

De itt vannak még *az egyéni tragédiák* is!

Hányan vannak, akik önmagukon is átléptek, akik minden katonai erényt megcsúfoló hősiességgel vállalták a tanácsokat, akik készek voltak a vértanúságba rohanni, akik az istenszeretettől majdnem megégtek és mégis visszacsúsztak, elbuktak, nyárspolgárokká lettek? Éspedig nem is annyira saját gyengeségük miatt, hanem a felső segítség hiánya miatt. Hiszen olyan szédítő magasságokban jártak, ahol emberi erő már nem elégséges.

Az imaélet keresztjei nehezednek a legtöbb jó emberre. Minden igyekvésünk mellett sem tudunk Melletted maradni. Minden csekélység kizökkent ájtatos hangulatunkból. Amikor szánk hirdeti dícséretedet, szívünk az ördöggel cimborázik. Annyira fajul ez az ellentét, hogy csömört kapunk attól, ami éltetné igazi énünket. Érzéketlenek leszünk a magasabb dolgok iránt. A szent dolgok hétköznapiakká lesznek és elhagyjuk azt, ami legfőbb büszkeségünk.

Miért hagyod magadra híveidet? Miért tűrőd, hogy kárbavesszen minden munkájuk? Miért nem sanyargatod inkább a gonoszokat és segíted a jókat?

Miért vagy Te Örökfény, számunkra sötét? Te sikoltó Öröm, vigasztalan? Te végtelen Jóság, gyötrő? Te nagy Rendező, zavartkeltő? Te mérhetetlen Boldogság, keresztetosztó?

Az ember isteni szemmel.

— Mi a neved?
— Angyal.
— Mivel foglalkozol?
— Javítgatom a nagy világtervet.
— Miért kell azt javítani?
— Mert az ember megcsúfolja a legvilágosabb kombinációkat is.
— Csak nem azt akarod mondani, hogy belekontárkodik a világ folyásába?
— De éppen azt. Összekapar mindent, mint a konyhakertbe tévedt tyúk; feltúrja a legszebb parkot is, akár a vakond. Vakmerősége a matematikai remény megcsúfolása. Ezer ellen egyet tesz, és mégis ezerszeresét várja. Imagináriusaival valóságos boszorkányjátékot üz! Pedig micsoda egyszerű és mégis biztos vonalakban adta meg neki Isten az emberfeletti lehetőségeket!

A harmónia alapja — amivel az ember következetesen vétkezik a Rend és önmaga ellen — az értelem. Az eszes ember esztelenül cselekszik.

Miért tette ezt-azt? Semmiért, csak azért, mert tette — ez a „kielégítő" válasz.

Így látják onnan felülről a mi világunkat.

*

1. *Az Istennek is vannak miértjei,* elnémító, megsemmisítő miértjei. Ó, nem marad ám felperes az ember, hanem a vádlottak padjára kerül. És most ne bújjál el, amikor hallod a hívást a bűnbeesés után: „Ádám, hol vagy?" Ne takaródzál más gyengeségével, az okosak ravaszságával! Ne gyerekesen kieszelt okokkal mentegesd magad! Hanem állj ki, ha pőrén is, és felelj!

Állóvíz sokszor az élet, — mondod — de te tenyésztetted ki a rothasztó-bomlasztó lényeket. Kellenek tehát a viharok, hogy fenékig felkorbácsolják a bűzhödt mocsarat. Csak sodorják a hullámok a partra a szemetet, piszkot és hullákat! Csakis így megtisztulva kezdődhetik új élet.

A forradalom — amelyet bűnösen emberek csinálnak — tisztító munkát végez. Milyen merevek tudnak lenni az emberek, milyen görcsösen ragaszkodnak formákhoz és életölő tradícióhoz. Nagy erő kell, forradalom, hogy széttörjenek a bilincsek. És ha karddal-bárddal tesznek is igazságtalanságot, ez csak töredéknyi megtorlása annak, ami szülte a forradalmat.

A háború vérzivatara felesleges erő- és értékpazarlás. De ezt megakadályozni azért sem érdemes, mert a békét is csak a kard őrzi.

Micsoda terméketlen sivatagok terülnek el életadó vizek mellett! (A paradicsom helyén, a Tigris és Eufrát mellett, ma is kietlen homoktenger terpeszkedik!) Kell az árvíz! Akkor is, ha néhány hajlékot magával is sodor. A tunyákat fel kell rázni és megingatni a magabízókat.

A bűnösök (haramiák is) meghúzódnak az erdőben, ligetekben, bozótokban, sétányokon és folyóparti füzesekben. Kell, hogy fákat törő viharok, fülsiketítő égzengések megijesszék őket, hogy érezzék, van nagyobb hatalom a szenvedélyeknél és van tanúja minden cselekedetüknek.

Szegénység-gazdagság nem probléma. Mi pusztítja ki a fáradt és halálraítélt népeket, ha nem a jólét és gazdagság, és mi hoz haladást, fejlődést, ha nem az iparkodó szegénység? És ha az egyik szemet szúr, a másik meg fáj, ösztöke mindkettő.

(Folytatása következik.)

Theologia symbolica

A növényvilág szimbolumai

Írta: dr. Gálos László

(Folytatás.)

1. *A kalász és a fürt.* Eucharisztikus szimbolum. A kalász és a fürt az Oltáriszentség anyagának: a kenyérnek és a bornak eredőhelye. Szerepel ötvösműveken, áldoztatórácsokon, tabernákulumajtókon és Szent Vencel király kezében, aki az Eucharisztiához szükséges búzát maga vetette, aratta, őrölte, és a szőllőt sajátkezűleg nyeste, szedte, sajtolta. A földművelésnek két ősi típusos terméke a kalász és a fürt, a kenyér és a bor viszont az asztalközösségnek és békének lett szimboluma, biztosítéka.

Úgy a kalász, mint a fürt csoportos termés: sok szem egyesül kenyérré és borrá. Már az őskeresztény Didaché észreveszi ezt és ezáltal mondja az Oltáriszentséget a keresztény összetartozás zálogának és az Egyház biztosítékának. A kenyér sok szemnek közös eredménye, éppígy a bor: a kenyérben és a borban az egyes szemek többé már meg nem állapíthatók. Így Szent Pál tanítása szerint az egy kenyéren élők és az egy kehelyből részesülők egy testet alkotnak: az eucharisztikus Test és Vér vétele építi a misztikus Krisztus-testet: az Egyházat.

2. *A pálma.* Eredetileg az olimpiai győzők és a háborúból dicsőségesen hazatérők jutalma. A Jeruzsálembe bevonuló Krisztust is lengedező pálmák fogadták. Nálunk a vértanúság jelvénye lett. Sudár teste a legnagyobb szélvihart is kibírja a tengerpartokon, sőt: sub pondere crescit palma: ebben erősödik és fejlődik. A vértanúk Isten atlétái, „akik a nagy megpróbáltatásból jöttek és akiknek kezében pálma van". (Titk. jel. 7, 9.) Ők is az aréna homokján küzdöttek, de mint a lelki erő hősei. A pálma virágai és gyümölcsei magasan vannak, innen a Szentírás szava: „Az igaz, mint a pálma fog virágzani", azaz az égnek, égi napból s esőből merítve erejét, termékenységét. Így kerül a pálma a keresztény egyházművészetbe.

3. *A liliom.* A tiszta élet áldott jelképe. Izmos, erős virág, hófehér kehellyel, átható illattal. Júniusnak, a nyár teljének virága, illata alkonyatkor felszáll és belengi a kertekből a falut, elnémítva istállók bűzét. Ilyen a tiszta élet: sok erőt tételez fel, színné és illattá dolgozza fel a földet, arányos tisztaságát csodálja az ember. Illata messze száll: a tisztalelkű embert, mint Krisztus édes illatát, messziről meg lehet ismerni. „Oh, mily szép a tiszta nemzedék! halhatatlan az emlékezete", kiált fel a Zsoltáros. Csak a kegyelmi élet nyarában élhet, Jézus Szentséges Szívének júniusi verőfényében nyílik egyedül. A tiszta természet televényföldje magától nem termi meg, ezért ismeretlen ez az erény a kereszténység áldott kertjén kívül. A bűnbánat harmata csodálatosan üdévé teszi, mint ahogyan Szent Alajosról mondja az Egyház remek imája: „Ruháját könnyei felértékelhetetlen gyöngyökkel ékesítették."

Azért van kevés liliomos lélek, mert sokan télben élnek, mikor hideg ködökben trágyadombok gőzölögnek, rothadó őszben élnek, melyben sárgul, aszik, őszül minden szépség. A nagy isteni életforrás: a kegyelem az nekünk, ami a növényeknek az egyre jobban erősödő napfény, melyet megérez a gyökér a föld alatt és a legpiszkosabb környezetből is kiemeli illatos fejét a hófehér virág. Oltárainkon a Szent Szűz, szűzek és a tisztaságos férfiú: Szent József tartják kezükben.

4. *Az ibolya.* A tavasz egyik első hírnöke március lassan melegedő és színesedő napjaiban. A nagyböjt lila színét viseli, kiemeli édes kis kékkalapos fejecskéjét fák tövén, bokrok alján a téli avar alól és szerény, finom illatát szétleheli kis környezetében. Maga kicsiny és igénytelen, de ígérete: a tavasz biztos, hatalmas és roppant intenzitású.

Az alázatosság és szerénység szimboluma, mely erényeket isteni Szívére hivatkozva maga az Úr oly

szépen ajánlotta. Ezek a kedves, keresztény erények is gyakran öltik fel a bűnbánat lila ruháját, szeretnek rejtőzködni, semminek látszani hatalmas eszmék vagy egyéniségek lábainál. De illatuk, színük rájuk irányítják a figyelmet: a szerény és alázatos ember ne féljen, hogy valahonnét lemarad, lekésik: Isten figyelme, napsugara megtalálja a mégoly mély földi avar között is. Viszont ezek az erények vezetik be a lélekvilágnak egyre jobban izmosodó tavaszát: ezeket követik a többi erényvirágok, madarak, lombok: azaz a lelki tehetségeknek, értékeknek teljes kibontakozása, Isten kegyelemnapjának nyara.

Irodalom

Zsigovits Béla dr.: **Utazzál velem a Föld körül.** Budapest, 1940. Szerző kiadása. 352 lap. Ára fűzve **7.— P,** kötve **9.— P.**

Az európai civilizáció számára örök talány más világrészek fekvése, nyelve, élete. S azért sokan indultak el már, hogy felfedezzék az ismeretlen Földet. Egyesek a kíváncsi turista szemével akarták megismerni, mások a tudós analizálásával próbálták megfejteni a talányt. Csak kevesen akadtak, akik az anyag, a külső formák mögött a lelket is keresték. E kevesek közé tartozik Zsigovits dr., aki egy éven át nézte, tanulmányozta, csodálta földünk legszebb országait, és a látszat, a remekművek mögött a lelkiséget kutatta. A vaskos és számos jól sikerült képpel illusztrált kötetet olvasva egyre jobban átéljük mindazt, ami megragadta a szerző figyelmét. S főleg lelkünkbe markol az Egyház terjesztésén fáradozó hős hithirdetőknek áldozatos működése a pogány világ ezernyi veszedelme közt.

Müller Lajos S. J.: **Jegyesoktatás.** Második, javított kiadás. Budapest, 1940. Korda R. T. kiadása. Ára fűzve **1.— P,** kötve **2.30 P.**

Szerző jegyesek és házasságra készülő felnőtt ifjak és hajadonok számára írta kis könyvét. Hasznos, áldásos munkát végzett vele. Világos írásmódjával mindenki számára könnyen érthetővé válik. Gyakorlati mondanivalója pedig nagyon időszerűvé teszi e művecskét. Célja a házasulandó fiatalságot nemcsak felvilágosítani, száraz jogi és erkölcstani ismereteket közölni velük, hanem ezenfelül úgy óhajtja őket lelkileg is diszponálni, hogy tulajdon belátásuk, saját igényeik alapján maguk is komolyan, gyakorlatilag készüljenek fel a házasság szentségére, a házaséletre. A könyv kis terjedelme lehetővé teszi azt, hogy a szegényebbek kezébe is könnyen eljuthasson.

Dr. Nagy J. Győző: **Békesség.** Megbeszélések szerzetesnők számára. Budapest, 1940. Korda R. T. kiadása. 159 lap. Ára fűzve **1.80 P,** kötve **3.30 P.**

Rövid, élvezetes kis olvasmányok ezek a szerzetesi erényekről: a békességről, alázatosságról, szilenciumról, vidámságról és örömről, türelemről, szeretetről stb. Nagyon elősegítik, hogy ezeket a szerzetesi életben annyira szükséges erényeket, melyek gyakorlása könnyen sablonossá válhat, lélekkel, tartalommal töltsük meg. Azt akarja, hogy a lélek naponkint megújuló fiatalos lendülettel szálljon a jó Isten felé a világ szemei előtt rejtett erények gyakorlása útján. A tökéletességre törekvő lelkek újabb ösztönzést, kitartást, erőt és bátorságot fognak meríteni ebből a könyvből, hogy amire vállalkoztak, azt teljesítsék is.

Fehérváry Margit: **Isten békéje.** Korda R. T. kiadása. Budapest, 1940. 90 lap. Ára fűzve **1.50 P,** kötve **3.— P.**

A szerző az elbeszélés háttereként a XIII. század utolsó negyedét választotta. Akkor IV. (Kun) László uralkodott és a főurak szerte az országban kiskirályok voltak birtokaikon. Az irigység és ellenségeskedés napirenden volt. Egymás ellen küzdöttek meg véres ütközetekben. Az elbeszélésben a Ludányi- és Aba-családok állnak egymással szemben. S mégis az egyik Ludányi-leány, Mária (atyját az Aba-család egyik tagja ölte meg), hogy a két családot kibékítse, férjhez megy édesanyja akarata ellenére Aba Péterhez, miért kiátkozzák. A másik Ludányi-leány, Klára nem akar Gutkeled Imre felesége lenni, mert Aba Amadét (Péter öccsét) szereti. Természetesen édesanyja, Anna úrasszony, hallani sem akar a dologról. Nagy lakomát rendez, amelyen megtörténnék Klára eljegyzése Imrével. Közben azonban Imre beleszeret Csák Katicába és Amadé is megérkezik lantos jelmezben a várba. Lakoma közben, amikor Klárát megkérik Imre számára, feláll a várkáplán, aki ismeri a fiatalok titkát, és Klárát Amadé számára, Imrének pedig Csák Katicát kérte szüleiktől. A pillanatnyi meghökkenés után beleegyeznek. Nem volna teljes az öröm, ha a két családot továbbra is a bosszúvágy fűtené. Mária csellel kisleányát édesanyja várába küldi. Éppen az eljegyzés boldog percében ér oda. Nagyanyja kedvesen fogadja és utána jön Mária is a férjével. Bocsánatot kér, kibékülnek s megszólal a kolostor nagyharangja, mely nekik az Isten békéjét hirdette. — A kedves, könnyed stílusban megírt elbeszélést, melyben a harag és a véres bosszúvágy felett a megbocsátó szeretet győzedelmeskedik, mindenkinek és főleg a leányifjúságnak nagyon ajánljuk.

Gausz Tibor S. J.: **A jegygyűrűért.** Sajtó alatt.

A jeles szerző már első könyvével, a „Ragyogó szemek"-kel oly sikert ért el, mely a legújabb pedagógiai irodalmunkban igazán párját ritkító esemény. Jelen könyve kényesebb témájú ugyan, de annál csodálandóbb annak mesteri kezelése. Biztos szakismeret, precíz teológiai tudás, kitűnő lélektani hozzáértés teszi ezt lehetővé. Nagy motívuma: a tiszta életideál. Minden sorát ezért való szent lelkesedése sugallja. Ez ragyog fel még a bűn útjának szükségszerű bemutatásánál is, hol rögtön építő munkába is kezd s így a bűn fájó élét letompítja. Ezt követi az alkalmas eszközök kézbeadása. Végül szellemes meglátással csoportosítja a jegygyűrű fogalma köré a női hivatások alapformáit.

Egész társadalmunkra kiható ereje, miként Tóth Tihamérának is, abban lesz, hogy képes átalakítani leányifjúságunkat, mert minden szava eleven életet tükröz, hisz leányaival beszélteti el legnagyobb problémáikat. Ügyesen ő maga vezette rá őket. Tehát nem csupán íróasztal mellett kigondolt elméletről van itt szó! Az általa megújult leányifjúság új kor hajnalhasadását fogja jelenteni.

Nemcsak a leányoknak, de azon szülőknek és pedagógusoknak is, kik szívükön viselik a magyar jövő szebb kialakulását, mely nagy mértékben függ a családi élet megújulásától, feltétlen ajánljuk!

Kérelem előfizetőinkhez!

Nagyon kérjük lapunk *kedves Előfizetőit*, hogy amennyiben még nem rendezték volna idei előfizetésüket, kegyeskedjenek azt a 42,881-es számú csekklapon mielőbb beküldeni.

Lapunk csak úgy tudja magát fenntartani, ha minden előfizetési összeg pontosan befolyik, mert más pénzforrásunk nincsen. Éppen ezért arra is megkérjük kedves Előfizetőinket, hogy az *idei karácsonyi ajándékozásnál az „Utunk"-ra* is gondoljanak és lepjék meg jóbarátaikat ajándékkép azzal, hogy részükre

előfizetnek az „Utunk" folyóiratra!

Kedves Olvasóinkat a Szent Szív szeretetébe ajánlja a hálás kiadóhivatal.

Mutatványszámokat megadott cimekre örömmel küldünk.

November havi imakönyv:

Könyörülj rajtuk, Uram!

Dr. Czapik Gyula veszprémi püspök szerkesztésében.

November minden napjára tartalmaz egy kitűnő elmélkedést imával a tisztítótűzben szenvedő lelkekről. Ezenkívül szentmisét, rózsafűzért, keresztutat, búcsúimákat a szenvedő lelkek javára. Csinos zsebalak.

Ára kartonkötében 1·20 P, vászonkötésben 2·50 P.

Imádkozzunk a megholt hívekért!

Búcsúfohászok gyűjteménye, a függelékben imát is tartalmaz a haldoklókért. Ára 30 fillér.

Értékes könyv áldozási előkészületre:

P. Meschler S. J.:

Készület a nagy lakomára

Intelligens katolikusoknak igen ajánljuk a híres német jezsuita atyának mély gondolatokban gazdag áldozási előkészület- és hálaadó könyvét. Ezeket az elmélkedéseket a szentéletű szerző saját magának szánta s később került közkinccsé. Néhány oldalon keresztül szentmise-elmélkedéseket is közöl. A magyar kiadást P. Csávossy Elemér, az ismert lelki író rendezte sajtó alá.

Imakönyvalak. Ára kartonkötésben 2·— P, fekete vászonkötésben 3.— P, színes díszkötésben 3·50 P.

Kitűnően szerkesztett reálkonkordancia!

A magyar aszkétikus irodalomnak közkincse a nemrégiben megjelent:

SZENTIRÁSI IDÉZETTÁR

melyet nagy gonddal és szakértelemmel dr. Egyed Lajos veszprémi teológia tanár rendezett sajtó alá. Egyházi irodalommal foglalkozók, szónokok szinte nem is nélkülözhetik, de minden Szentírást szívesen olvasó világi is nagy hasznát veszi ennek az értékes munkának.

A hatalmas mű ára 7·50 P, kötve 9·50 P.

Új magyar könyvek:

Lelki könyvek:

Plus Raoul S. J. **Krisztust sugározzuk!** A férfiakkal foglalkozó lelkipásztoroknak, apostoli lelkű férfiaknak igen értékes vezérkönyv. Ára **1.60 P**, kötve **3.10 P.**

Keresztes Szent János: **Útmutató a tökéletes életre.** Aranytanácsok szerzetben élők s általában a tökéletességre törekvők számára. Ára **30 fillér**, kötve **1.30 P.**

Nagy Győző dr.: **Békesség.** Megbeszélések szerzetesnők számára. A keresztény erényekről közöl 27 konferenciabeszédet. A lelki életben haladni akaróknak kitűnő lelki olvasmánya lesz. Ára **1.80 P**, kötve **3.30 P.**

Plattner Félix: **Jezsuita mandarin.** Egy lap Kína misszióinak történetéből. A tudós és szentéletű P. Schall Ádám életéből érdekfeszítő jelenetek. Ára **1.50 P**, kötve **3.— P.**

Szivós Donát O. S. B.: **Világáramlatok sodrában.** Exhortációk a tanév minden vasár- és ünnepnapjára. Rávilágít az ifjúság lelke előtt nagy kérdőjelként álló problémákra. A diáklelket kitűnően ismerő tanár könyvét főleg a hittanárok figyelmébe ajánljuk. Ára **3.— P**, kötve **4.50 P.**

Trochu—Árvay-Nagy Bálint: **Az ars-i plébános.** II. kiadás. Vianney Szent Jánosnak, a szentéletű plébánosnak regénynél is érdekesebb életrajza. Mindenki számára lekötő olvasmány, de főleg papoknak hasznos. Ára **5.— P**, kötve **7.50 P.**

IFJÚSÁGI KÖNYVEK ÉS SZÉPIRODALOM:

Báró Zechné Kiss Alice: **Csillagok mesélnek.** Vallásos színezetű mesék gyermekek részére. Egyik bájosabb a másiknál. A könyvet több szép rajz díszíti. Ára **1.— P**, kötve **1.70 P.**

Fehérváry Margit: **Isten békéje.** Gondosan megírt ifjúsági elbeszélés a magyar történelem köréből. Egy fiatal magyar nemesi leány küzdelmeit írja le, aki végül is eléri célját és boldog lesz. Több kép díszíti. Ára **1.50 P**, kötve **3.— P.**

A legpraktikusabb férfi imakönyv:

Dr. Czapik Gyula veszprémi püspök:

KATOLIKUS FÉRFIAK IMAKÖNYVE

A mindennapi imádságokon kívül 2 szentmiseimádságot közöl (egyik a liturgikusszöveg). Ezenkívül a délutáni ájtatosságot, több litániát, az ünnepekre való és alkalmi imákat, énekeket tartalmaz. Ügyes zsebalakú.
Ára vászonkötésben 2·— P. Bőrkötésben 4·50 és 5·50 P.

Két értékes német ifjúsági beszédgyüjtemény:

Hatzfeld: GOTTESFRÜHLING.
7·32 P helyett 5·48 P.

Roetzer O. S. B.: GEHEILIGTE JUGENDZEIT
9·88 P helyett 7·40 P.

Mindkettő a tanév minden vasár- és ünnepnapjára közöl értékes szentbeszédeket.

ÚJ IMAKÖNYVEK:

Szivós Donát O. S. B.:

Imádkozzunk

Imádságos- és énekeskönyv a római katolikus hívek számára.

A szokásos imákon kívül 2 szentmiseájtatosságot, a kat. család imádságait mindenféle alkalomra, gyónási és áldozási imákat, sok litániát, az egyházi év minden ünnepére imákat és bő énekrészt közöl. Kedvelt zsebalak. Ára bőrkötésben, fekete és barna színben 5·30 P, csattal 5.60 P. Diákoknak is alkalmas, főleg fiúknak.

Szunyogh Xav. Ferenc O. S. B.:

Az Úr előtt

Imádságos- és énekeskönyv a művelt közönség számára.

Általános imádságokon kívül, magyar és latin nyelven közli a liturgikus miseszöveget, azonkívül Pázmány Péter szentmiseájtatosságát, 1 gyászmiseszöveget ad. Szentbeszéd előtti és utáni imákat, sok litániát, különféle alkalmi imákat, keresztutat, délutáni ájtatosságot, stb. stb. és sok éneket foglal magában.

Ára vászonkötésben 3·— P, bőrben 6·30 P, csattal 6·60 P.

Az idei karácsonyi könyvpiacnak sokat ígérő újdonsága lesz:

Gausz Tibor S. J.:

A JEGYGYŰRŰÉRT

című értékes könyve.

A szerző előző kötete „RAGYOGÓ SZEMEK" címmel két kiadásban forog közkézen, az első kiadás úgyszólván hetek alatt elfogyott.

A könyv megjelenik november hó közepén.

Zaymus Gyula: **A rejtélyes örökség.** A közkedvelt író ez alkalommal is remekelt művében. Bájos ifjúsági történet, mely nemcsak az ifjúságnak, de a felnőtteknek is élvezetes, szórakoztató olvasmányt nyujt. Illusztrált munka. Ára **2.50 P,** kötve **4.— P.**

Lenzen—Sebregondi—Dienes Adorján: **„Kő kövön nem marad."** Regény Jeruzsálem pusztulásának idejéből. Kitűnő fordítás. Érdekfeszítő leírása az Úr Jézus jóslatának. Ára **4.— P,** kötve **6.— P.**

Dr. Zsigovits Béla: **Utazzál velem a Föld körül.** Illusztrált mű, kb. 110 képet és 6 térképet közöl. Élénk színekkel festi meg benne a neves szerző világkörútját, mely pont egy esztendeig tartott. Igen lekötő, szórakoztató, de egyben nevelő hatású, ismeretgyarapító olvasmány felnőttek s az ifjúság számára egyaránt. Ára **7.— P,** kötve **9.— P.**

NAPTÁRAK
az 1941-es évre:

Jézus Szíve Gyermeknaptár. Főleg szívgárdisták részére. Ára **30 fillér.**

Kláver missziós naptár az afrikai missziók ismertetésére. Ára **30 fillér.**

Jézus Szíve-naptár, a Jézus Szívét tisztelő hívek számára. Ára **50 fillér.**

Szent Mihály missziós naptár az 1941-es évre. Tartalmas, sok képpel díszítve. **50 fillér.**

St. Michael Kalender (német). Ára **80 fillér.**

KÖZÉRDEKŰ KÖNYVEK:

Dr. Molnár Olga: **Budapest Székesfőváros statisztikai lexikonja.** 572 oldal. II. kiadás. Érdekes adatok gyüjteménye. Ára **1.— P.**

Kogutowicz: **Magyarország közigazgatási térképe.** Könyvalakra összehajtható (falitábla nagyságban), új határokkal **2.50 P.**

Mohay Ádám: **Légoltalmi ismeretek** 5 füzetben. II. kiadás. I. rész **20 fillér,** II. rész **24 fillér,** III. rész **40 fillér,** IV. rész **40 fillér,** V. rész **30 fillér.**

3 óra alatt minden felnőtt megtanulja a zsinórírást! Luttor-rendszer. **Ára 1.20 P.**

Károly Pál: **Gyorírás 20 nap alatt az egységes gyorsírás alapján.** Ára **2.— P.**

Erdély. Kiadja a Magyar Történelmi Társulat. Hatalmas albumalakú, sok képpel díszített munka. Leszállított ára **28.— P.**

ÚJ NÉMET KÖNYVEK:

Gräf: **Herr, lehre uns beten.** Az „Igen Atyám" harmadik kötete. Ára 5.22 helyett **3.90 P.**

Blieweis: **Dreissig Pfarrer geben Anregungen zur Seelsorge.** Ára 3.63 P h. **2.73 P.**

— **Zum Aufbau unserer Pfarrgemeinde.** Ára 2.28 h. **1.73 P.**

Mindkettő kitűnő útbaigazításokat tartalmaz plébánosok részére.

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1940. december 1. VII. évf. 4. szám.

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Csávossy Elemér S. J.: Hármas ádvent, hármas karácsony. — Dr. Sellye Vince S. S.: Az Emmánuel-valóság. — Endrődy László S. J.: Isten csodái tanítanak! — Schnattner Szigfrid O. S. B.: A szeplőtelen fogantatás dogmája és pápája. — Dr. Gálos László: Theologia symbolica. — Mócsy Imre S. J.: Gyakorlati Jézus Szíve-tisztelet. — Dr. Tóth K. János: A férfi. — Petruch Antal S. J.: Halottlátás. — Gologi Lajos S. J.: Szentek élete. — Pintér József: Sohasem egyedül. — Zsámár Jenő S. J.: „Teljetek be Istennek egész teljességével." — Dr. Tóth János S. O. Cist.: Isten akarata mindenek fölött. — Dr. Nagy J. Győző: Gnóthi sauton. — Irodalom.

Korda R.T. Kiadása Budapest.

„Utunk" szakértikus folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides" könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4. Előfizetése portóval 28 cseh korona.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — Egyes szám ára 40 fill.

Álmos, ködös, hideg és sötét téli éjben hangzik az ádvent Virrasztójának szava: „Az Úr közel van . . . Hordjatok le minden hegyet, töltsetek be minden völgyet, mert az Úr csak úgy jön el, ha bűntől tisztult szívek virágos pázsitjára léphet!" Az Isten országa ugyanis legfőképen bűntelenség. Aki a kevélység, harag, indulatos önérvényesülés, a fösvénység, az irígység s a szellemi vágyak mértéktelenségének hegyeit lehordta, aki a lelki restség, a blazírtság, a lelki élet iránti teljes érzéktelenség, a mértéktelenség és a kéjjel sorvasztó testiség völgyeit kitöltötte, az új irányt szabva, már helyes úton keresi az Istent.

Arra kell iparkodnunk ebben a szent, Krisztust váró időben, hogy tiszta szívünk legyen! A tiszta szív, a tiszta kéz, a tiszta szem, tiszta ajak, a tiszta lelkű ember az élet remeklése, az Isten vágya, a kegyelem művészi alkotása, a legkényesebb méltóság és a legfinomabb valóság. TISZTA SZIV! Köröttünk ma — sajnos — nem a tiszta szívek világa uralkodik. Látjuk, hogy az egész világ bűn . . . Vajha nem ismétlődnék annyiszor a szent karácsony nagy tragédiája: KRISZTUS AZ ÖVÉI KÖZÉ JÖN, ÖVÉI AZONBAN NEM FOGADJÁK ŐT BE! Mert piszkos, tisztátalan a szívük. EMBERSZIV! Örökös útszéli vendégfogadó! Átjáróhely, melyben a mindenfajta kóbor szenvedélyek, ösztönök, indulatok mindenkor vígan üthetnek tanyát. De Krisztus, az Úr küldötte, az ártatlan isteni Gyermek nem talál állandó otthont, puha, meleg fészket, végleges lakást. — Ó, vajha legalább szent karácsonykor megértenők, hogy a magunkban hordozott tiszta szív, az élet fehérsége, a lélek üde áttetszősége, Krisztussal töltekezése a legnagyobb királyság, a földi mennyország! Ott keressük a békét, megnyugvást, az isteni Kisded hozta karácsonyi szent harmóniát, a titokzatos istenközelséget, gyöngyözve fakadó életforrást!

S még valamit! Tudjunk örvendezni Krisztus Jézus születésén, csináljunk nemcsak magunknak, de másoknak is örvendező, a szeretet melegétől virágos karácsonyt! Karácsony előtt ne feledjük, hogy a nemes gondolatokat nyujtó, fényt és meleget sugárzó jó könyv a legjobb barát! Helyet kérünk kis lapunknak a karácsonyfák alatt! A szeretet ünnepén szeretnénk otthon lenni mi is minden katolikus magyar családban! A kedves meglepetések szerzésénél ne feledkezzünk meg az

Utunk *ajánlásáról, ajándékképen való előfizetéséről sem. Nagy anyagi áldozat nélkül egész évre szóló, lelket gazdagító, szívet nemesítő olvasmányt adunk az UTUNK-kal szeretteinknek, s az igazi katolikus gondolkodást és lélekkultúrát terjesztve — békét és örömet hintve — dicsőséget szerzünk vele a felséges Istennek!*

Írta: Csávossy Elemér S. J.

Ádvent nem más, mint készület karácsonyra. Lelkünkben azonban hármas karácsonyt ünnepelhetünk: a betlehemi karácsony emlékét, a kegyelmi karácsonyt, melyben Jézus naponként lelkünkben megszületik, s ennek örök forrását, a karácsonyt a Szentháromság isteni ölében.

Az isteni Gyermek Krisztusnak ugyanis háromféle születése van. Első: örök születése az Atyjától, második: földi születése a Boldogságos Szűztől, harmadik: titokzatos születése lelkünkben a kegyelem által.

Az elsőről szól a 109. zsoltár: „A méhből a hajnalcsillag előtt nemzettelek én téged." A másodikat e szavakkal vezeti be Szent Pál: „Megjelent Üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete." (Tit. 3, 4.) A harmadikról mondja ugyanaz az Apostol: „Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy megerősödjetek benső emberré az ő Lelke által, hogy Krisztus a hit által szívetekben lakjék." (Ef. 3, 16—17.)

1. Az első születés, az örök karácsony nem ismer ádventet. A második zsoltár zengi róla: „Szólt hozzám az Úr: Fiam vagy te, a mai napon nemzettelek téged." A mai nap az örökkévalóság napja, mely sem kezdetet, sem véget nem ismer. A mai nap az az örök tény, mellyel az Atya isteni ölében hordja öröktől fogva a vele egylényű Fiút, akit a Szentlélekben öröktől fogva szeret, s az viszont őt. Ez a Szentháromságnak végtelenül dicsőséges és boldogságos karácsonya.

Merüljünk bele kissé ennek a karácsonynak dicsőséges voltába.

1. A Szentháromság titka tárul itt fel előttünk. Ebben szemlélem az Ige odaadását a mennyei Atya iránt. A Szentháromság személyei között teljes egyenlőség van. Azért igaz értelemben szó nem lehet az Ige alázatáról vagy hálájáról a mennyei Atya iránt. De mégis igaz marad, hogy az Ige az isteni természetet, bár öröktől fogva, de az Atyától kapta. S habár az tökéletességben, méltóságban nem jelent csorbát vagy kisebbedést, mégis az Atya személye az isteni élet forrása, s a Fiú az Atyától meríti az isteni életet. Ezt a tényt a Fiú is elismeri s azért végtelen odaadással és szeretettel egészen az Atyáé. Ezt az elismerést és odaadást lehetne valamikép az Ige isteni alázatának s hálájának nevezni, mert az istenségben ugyan nincs valódi alázat vagy hála, de alapját képezi annak az alázatnak s hálának, melylyel az emberré lett Fiúisten emberi természetében adózott a mennyei Atyának.

A Fiú örök születése az Atyától ősképe és forrása a mi istenfiúságunknak is a kegyelem által. Ebben a végtelen dicsőséges születésben látom előképezve az én viszonyomat a mennyei Atyához, egyszülött Fiához és a Szentlélekhez, aki az Atyát és Fiút szeretetben egybefűzi. Szent karácsonyi titkok ezek számomra, ádventi titkok, mikor lelkemet megünneplésükre előkészítem.

2. Ebben a titokban látom az istengyermekség mérhetetlenül nagy méltóságát, mellyel a mennyei Atya engem megajándékozott. Ezt a méltóságot, ezt az istengyermekséget szentül meg kell őriznem, soha el nem vesztenem, soha be nem szennyeznem, mindig jobban tökéletesítenem. Ennek az istengyermekségnek kell megfelelnie lelkületemnek, mellyel az Atya iránt viseltetem. Ez a lelkület a bizalom, a hála, az odaadás, a pietás, a szeretet lelkülete, a szent szeretetből fakadó gyermeki félelem lelkülete, melylyel irtózom az Atyának minden legkisebb megbántásától, amivel nemtetszését magamra vonnám. Mert így vagyok egészen az övé, amint a Fiú is egészen az Atyáé. Az Atya minden legkisebb akarata s tetszése az én akaratom és tetszésem is.

Ebben a titokban szemlélem viszonyomat a Fiúhoz. Ő az én nagy Testvérem, valóban „elsőszülött a sok testvér közt" (Róm. 8, 29.), az öröktől fogva szülött, akinek istenfiúsága szerint alakította az Atya az én örökbefogadásomat is. Ő mint testvér a nagy példakép, mely szerint alakulnom, melyet követnem, lelkemben lemásolnom kell. Ez a legtökéletesebb szeretet, amellyel imádva fűződöm nagy Testvéremhez, köt engem össze a Fiúisten személyével.

A Szentlélek a kapocs, mely az Atyát a Fiúval összefűzi. Ő a kapocs, mely engem is az Atyához s a Fiúhoz kapcsol. Azért lakik bennem s „szavakba nem foglalható sóhajtásokkal közbejár értem" (v. ö. Róm. 8, 26.), általa „vettük a gyermekkéfogadás lelkét". (V. ö. Róm. 8, 15.) „Maga a Lélek tesz lelkünkkel együtt bizonyságot, — mondja Szent Pál — hogy az Istennek fiai vagyunk." (Róm. 8, 16.) „Mivel pedig fiak vagyunk, az Isten elküldé Fiának Lelkét szívünkbe, ki azt kiáltja: Atya!" (V. ö. Gal. 4, 6.) Lelkem tehát a Szentlélek temploma. Azért szentség és áhítat kell, hogy ezt a templomot betöltse. „Uram, szeretem házad ékességét és dicsőséged lakóhelyét", kell nekem is a Zsoltárossal mondanom (Zsolt. 25, 8.) és szentül őrködnöm lelkem szentélye fölött. Embertársamban is ezt a szentélyt kell tekintenem és ezzel a tisztelettel, ezzel a szeretettel feléje közelednem.

Lelkemnek előkészítése mindezekre a szent érzésekre s törekvésekre, ez az ádventi időszak első feladata.

II. Az Ige második születése, földi születése a Szűzanyától Betlehemben. Ennek a születésnek alapja a megtestesülés nagy titka, melynek emlékét ádventben, a Szűzanya szent várakozásának napjaiban üljük.

Ez a születés is dicsőséges, dicsőséges az emberi természetre nézve, melyet az isteni Ige a megtestesülésben magára vett. Ennél a születésnél éneklik az angyalok: „Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jóakaratú embereknek!" (Lk. 2, 14.) De ugyanez a születés és maga a megtestesülés egyúttal az isteni Igének a legmélyebb megalázkodása, leereszkedése. „Kiüresítette önmagát, mondja Szent Pál, felvette a szolga alakját, emberekhez hasonlóvá lett és külsejét tekintve úgy jelent meg, mint ember." (Fil. 2, 7.)

1. Mit ad ebben a szent egyesülésben az isteni Ige az emberi természetnek, s mit kap viszont tőle? Amint az Atya a Szentháromság titkában mindenét, egész isteni természetét adja a Fiúnak, a Fiú pedig egész fiúi odaadásával az Atyáé, úgy a megtestesülés szent titkában is az isteni Ige némikép egész Istenségét ajándékozza az emberi természetnek, melyet felvesz, s ez az emberi természet viszont egészen lemond önmagáról, személyiségéről, s tökéletesen beleforr az Ige személyébe, annak mintegy része lesz.

Az Ige Jézus emberi természetének adja minden isteni méltóságát. Amint a királyról minden királyi méltóság átháramlik a királynéra, amint a gazdag úr minden gazdaságának részesévé teszi hitvesét, amint a feleség urának nevét viseli, úgy ez a választott emberi természet is, melyet Krisztus a megtestesülésben magára vett, részese az Ige minden gazdagságának, bölcseségének, mindenhatóságának, szentségének, egész isteni méltóságának. Ez az emberi természet imádásra méltó, minden cselekedete végtelenül érdemszerző, elegendő, hogy ezer világot megváltson, olyannyira egy az isteni Igével, hogy minden gondolatát, szavát, tettét az Igének tulajdonítjuk, mert ez a természet nem is személy önmagában, hanem az Ige személyének tulajdonába ment át. Azért mondjuk, hogy Isten születik, Isten sír, Isten fázik, Isten éhezik, Isten szenved, Isten hal meg.

2. Mit ad viszont az emberi természet az isteni Igének? Adhat-e egyáltalán neki valamit? Olyan dolgot semmiesetre sem, mely az Igét valamikép tökéletesebbé, gazdagabbá tenné. Hiszen az Ige maga is Isten, aki magában rejt minden gazdagságot és tökéletességet. Mit adhat tehát az emberi természet az Igének?

Azt, amit az Ige isteni természetében épp végtelen tökéletessége miatt nem bírhat: hogy szenvedhessen, hogy szegény legyen, nélkülözzön, fáradságot elviseljen, éhezzen, szomjazzon, verejtékezzen, vérét ontsa s meghaljon. Erre az isteni Igének is emberi természetre volt szüksége, ezt adja neki az emberi természet.

Mily önzetlenül odaadó ez az emberi természet! Minden dicsőség ez isteni Igéé, minden fáradság, megaláztatás és szenvedés az emberi természeté. Csodálat tölti be szívünket a megtestesülés titkának szemlélésénél, s lelkünk szeretetre gyullad Jézus embersége iránt s követésre érzi magát ösztönözve, mert Szent Pál szavát véli hallani lelkében: „Ugyanazt az érzést ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban is megvolt, aki megalázta magát s engedelmes lett a halálig, éspedig a halálig a keresztfán." (Fil. 2, 5. 8.) Ez az ádvent második jelentősége.

III. Végül a harmadik születés, melyre ádventben készülünk, Krisztus lelki megszületése szívünkben. Ez a kegyelem által történik, mely velünk Krisztus életét közli s minket titokzatos testébe bekebelez. Krisztus mintegy újból megszületik bennünk, személyünkben új emberséget vesz fel, s mi az ő folytatása, némileg befejezése leszünk Szent Pál szava szerint: „Örömest szenvedek értetek s kiegészítem testemben azt, ami híja van Krisztus szenvedésének az ő teste, az Egyház javára." (Kol. 1, 24.)

Ez a születés is dicsőséges, kimondhatatlanul dicsőséges ránk emberekre nézve. Van-e ennél nagyobb felmagasztalás, mint hogy részünk van magának az Igének életében, s hogy Krisztus élete ömlik lelkünk ereibe s Isten fiának nemcsak neveztetünk, hanem azok is vagyunk? (V. ö. Ján. 3, 1.) Krisztus részéről azonban ez a születés is a legmélyebb leereszkedés, mikor a bűnös emberi nemet eggyé teszi magával s testvéreivé, titokzatos testének tagjaivá vesz föl minket, hogy velünk némileg csak egy személyt, egy erkölcsi embert, a „nagy Krisztust" alkossa.

Mit ad ebben az egyesülésben Krisztus nekünk, s mit kap viszont tőlünk?

1. Ebben az egyesülésben is Krisztus némileg saját magát, érdemeit, istenfiúi méltóságát adja nekünk. Krisztus érdemei, az ő titokzatos testébe való bekebelezésünk által, a megszentelő kegyelemben minden cselekedetünk kimondhatatlanul értékes és érdemszerző Isten előtt. Minden cselekedetünk jutalma a mennyország maga. Ezt a jutalmat Isten az igazságosság címén adja, mert a megigazult és Krisztusban újjászületett ember minden cselekedete igazságosság szerint megérdemli a mennyei jutalmat. A megszentelő kegyelemmel felékesített s Krisztusba beleojtott lélek szépsége, gazdagsága s méltósága pedig ezerszer felülmúlja az angyalok szépségét és méltóságát, ha azokat csak természetük szerint, nem a megszentelő kegyelem ékességében tekintjük.

2. De mit adunk viszont Krisztusnak ebben a titokzatos frigyben, melyre vele lelki újjászületésünk által lépünk? Itt is elmondhatjuk, hogy olyan dolgot nem adhatunk neki, mely őt nagyobbá, gazdagabbá tenné. De egy dolgot adhatunk neki.

Ő feltámadása és mennybemenetele után már nem élheti tovább földi életét: az alázat, a szegénység, a munka, a szenvedés életét. Viszont életét folytatni akarja a földön is Atyja dicsőségére a világ végéig. Ezt az életet csak általunk, csak bennünk folytathatja. Nekünk kell a földön továbbélő Krisztusnak lennünk. Értelmünket, akaratunkat, szemünket, ajkunkat, kezünket, lábunkat, szívünket, testünket, lelkünket, mindenünket neki kell adnunk, szolgálatára felajánlanunk, hogy a mi kezünk, szívünk, szánk által tovább dolgozzon, szeressen, tanítson, vigasztaljon s dicsőítse mindenben a mennyei Atyát. Így éli tovább az idők befejeztéig földi áldozatos, szenvedő életét, melyet dicsőségében már nem folytathat.

Sőt az égben sem elégszik meg azzal, hogy csak egyedül dicsőítse, szeresse, imádja mennyei Atyját, hanem ezer szívvel, ezer ajakkal akarja ezt tenni, annyi emberben s annyi ember által, ahány csak él és élt és élni fog az egész világon, s ahány csak üdvözül s bejut a mennyei boldogságba. Hogy ezt megtehesse, erre van ránk szüksége. Ezt adjuk mi neki, amikor ő titokzatos módon a kegyelem által lelkünkben megszületik s mi viszont ő általa újjászületünk, s vele egy test, egy lélek leszünk a keresztség és az Oltáriszentség által.

Erre a lelki születésre kell készülnünk napról-napra egész életünkön át, de főleg az ádventi időszakban. Mert ha ez a lelki születés a kegyelem által minden pillanatban s minden szentség felvétele által meg is ismétlődhetik bennünk, annak külön ünnepe mégis karácsony, mely Krisztus történeti, testszerinti születésével együtt titokzatos lelki születésének emlékét is lelkünk elé állítja.

Az Emmánuel-valóság

Írta: dr. Sellye Vince S. S.

„És szülé az ő elsőszülött fiát, és bepólyázá őt és jászolba fekteté, mert nem kaptak helyet a szálláson." (Lk. 2, 7.)

Vannak események, élmények, amelyeknek nagyszerű, lélekmozgató ereje, iszonyú feszültsége előtt megtorpanunk. A képzelet cserben hagy, szárnyszegetten vergődik az események súlya alatt. Ilyenkor megelégszünk az esemény egyszerű, száraz megrögzítésével.

Az örök Emmánuel-vágy valóraválását is az események ilyen egyszerű, színtelen megrögzítésében szemléljük az Evangélium lapján. — Pedig az érzéseknek, a gondolati villódzásoknak és akarati hevüléseknek micsoda feszültsége lappang a néhány szó mögött! Nem vakmerőség-e, elbizakodottság részünkről, odalopódzani a karácsonyi titokhoz, hogy képzeletünk kicsiny kagylójával átmerítsük tartalmának végtelen tengerét...? Nem bölcselkedni akarunk, nem fogalmak csontjain rágódni, sem ikaroszi vakmerőséggel a Napba fúródni. Az Emmánuel-valóság előtt térdre akarunk borulni, hogy szabadjára engedjük örömünket, imádásunkat, hálánkat, csodálkozásunkat és szeretetünket.

*

Örülünk, mert az igazi öröm nem más, mint Isten-bírás. Vannak hamis örömök is. Olyan örö-

mök, amelyek külsejükkel, csalogató színükkel és csábos ízükkel megejtik az embert. Az életfának ezek az örömei azonban belül férgesek. Beléjük harapunk és undorral eldobjuk. Ezekről a testi örömökről írja a költő: „J'éprouve un tel dégoût, que je me sens mourir — Úgy érzem, hogy a gyönyör csömörébe belehalok." (A. de Musset.) Vannak esztétikai és intellektuális örömök is. Tudunk örülni a vonalak arányán és a színek összhangján, és tudunk örülni új eszmék kibogozásán és régi eszmék bámulatos, tekervényes összeszövésén. Ez az öröm is csak „insatiabilis satietas — ki nem elégíthető kielégítettség."

Valódi örömfánk a Szűzanya ölén virágzott ki. A velünk lakó Isten személyében a legtisztább, a legnemesebb örömök forrása fakadt földünkön. *„Nagy örömet hirdetek nektek, mely lészen az egész népnek"* — mondotta az angyal a pásztorembereknek.

Thébában még ma is áll az a húsz méter magas szobor, amelyről azt beszélik, hogy valamikor, mielőtt egy római császár kijavíttatta volna, minden reggel elkezdett csengeni. Mihelyt a felkelő nap rávetette aranysugarait, az oszlop titokzatos, lágy hárfahangokon ujjongott, énekelt. Csak mióta velünk az Isten, mióta ránk löveli igazságának és szeretetének sugárözönét, tudunk igazán örülni, ujjongani, hárfázni. Csakis azóta parancsolhat ránk az Isten Szent Pál személyén át: *„Örüljetek az Úrban mindig, újra mondom, örüljetek."* (Filip. 4, 4.)

Örüljünk, mert testté lett az Igazság, a Szeretet, a Szépség, a Tökéletesség. Örök Emmánuel-vágyunknak van már kibe olvadnia, kiben horgonyoznia, kiben élnie és kielégülnie. Velünk lakik az Isten és velünk az Öröm.

Áldott az Úr, aki emberi testben megjelent közöttünk, hogy Isten-keresésünk és Isten-szolgálatunk öröm legyen és legfőbb örömünk.

*

És a Gyermek lába elé tömjénezzük mélységes imádatunkat. — Mert Benne a *„Magasságbelinek Fiát"* tiszteljük. Az imádás imádságba keretezett teremtményi öntudat. Világos magunkba tekintésünknek és tiszta Istenbe tekintésünknek illatos tömjénfüstje.

Az Emmánuel-valóság imádásra hangol. Izaiás abban a látomásában, amelyben Isten meghívta a prófétai tisztségre, az Urat magas és kiemelkedő királyi széken szemlélte. Hosszú fényköpenye eltöltötte a templomot. Előtte szeráfok lebegtek és oly erővel kiáltották az imádás fönséges szavait, hogy „megrendültek a küszöbök alapjai és a ház betelt (tömjén-) füsttel. — *„Szent, szent, szent az Úr, a seregek Istene,* — zengték — *dicsőségével tele van az egész föld."* (Iz. 6, 3.)

Amikor Istenünket a jászol királyi székén nem látomásban, hanem testszerinti valóságban láthatjuk, hívó szavát hallhatjuk, biztató mosolyát szívünkbe zárhatjuk, ajkunkra tódul az imádás himnuszának újszövetségi változata:

„Dicsőség a magasságban Istennek,
És a földön békesség a jóakaratú embereknek."
(Lk. 2, 14.)

Ne álljunk meg a külsőnél! A hit szemével a lényeget kell megragadnunk! Mária szülöttje a Magasságbelinek Fia, az Üdvözítő. A lényéből, művéből kiáradó dicsőség csak úgy töltheti el az egész földet és a magasságokat, ha ez a dicsőség mind ott feszül lényének rejtett mélységeiben. A Gyermek személyében az ég és föld Isten dicsőségével van tele, mert ő az Isten, akinek dicsősége az emberi természet füstfelhőjéből árad szét az égen és a földön.

Áldott az Úr, aki emberi testben megjelent közöttünk, hogy egyrészt istenimádásunk szörnyű melléfogásait helyreigazítsa, másrészt a legalázatosabb, legtisztább imádásra hangoljon! Mert az istenimádás a Krisztus-imádásban hágott a tetőpontra és hatolt le a legszédítőbb mélységekbe.

*

A jászol előtt el is csodálkozunk. Nem mintha kétely felhősítené be lelkünket! Nem mintha gyönge lábon állna hitünk! — Ó nem! Szűk látókörű teremtményi mivoltunk sokszor a szalmaszálban is megbotlik. Mennyei Atyánk, bocsásd meg gyermeki együgyűségünk őszinte megnyilatkozását!

Elcsodálkozunk Bölcseséged remeklésén. Tudjuk, hogy nagy bölcseséggel teremtetted és tartod fönn a világmindenséget. Tudjuk, hogy bölcseségről beszél a csillagos ég és a harmatos fűszál, a költöző darumadár és nyíló rózsaszál. Hogy azonban úgy irányítsad császárok és helytartók törvénytartó kezét, hogy milliókat és milliókat mozgató népszámlálást parancsoljanak rá a tömegekre és ilyenmódon a próféta által megjövendölt Betlehembe menjen az Emmánuel szűz anyja, ezt nem gondoltuk volna. Csodálatos, megfoghatatlan összeszövődése ez isteni mindentudásodnak, akaratodnak és az emberi szabadakaratnak! Az Emmánuel gyermekarcáról világosan leolvassuk, hogy egyének és nemzetek történeti szálai titokzatos módon a Te kezedben futnak össze.

És elcsodálkozunk azon a tapintaton, amelyet a Szűzanya iránt tanúsítottál. Nem akartad, hogy a természetfeletti módon fogant Emmánuel születése akár az anyát, akár a gyermeket gyanúba keverje. Az Emmánuel-titok is azoknak a drágaköveknek sorozatában ragyog, amelyekről az Üdvözítő később azt mondja majd: *„Ne adjatok szent dolgot ebeknek, se ne vessétek gyöngyeiteket a sertések elé; nehogy eltapodják azokat lábukkal, és megfordulván, széttépjenek benneteket."* (Mt. 7, 6.) Egy népszámlálási tömegláz hullámain kiviszed tehát az Emmánuel-anyát Názáret ismert környezetéből, és kiviszed Betlehem zsúfolt házaiból. Barlangot avatsz szentéllyé és ennek a szentélynek a magányában adod a bűnös emberiségnek egyszülött Fiadat.

És engedd meg, ó örök Bölcseség, hogy egy kissé azon a viselkedéseden is elcsodálkozzunk,

amelyet választott néped iránt tanúsítottál. Kétezer éven át szemet káprázató, hátborzongató teofániákban szólottál hozzájuk. Hozzászoktattad őket a lenyűgöző távlatokhoz és a megdöbbentő méretekhez, és íme az Emmánuel-vágy egészen más, a sokezeréves fölrajzolástól lényegesen elütő keretek közt válik valóra. És így megtörtént, hogy míg az ószövetség megkötésénél százezrek és milliók remegve lesték szavadat és hódoltak Fönségednek, az újszövetség megkötésénél csak a Szűzanya és a nevelőapa tanúskodott. Az írástudók, a papok, a vének, a választott nép vezető rétegei és egyszerű elemei a saját maguk alakította Emmánuel-eszme lidércfényét hajszolták és hajszolják ma is. — Ó, Uram, *„mennyire megfoghatatlanok a te ítéleteid és felkutathatatlanok a te utaid!"* (Róm. 11, 33.)

*

Ami azonban legerősebben hozzád köt, ó Emmánuel, az a lelkünkben felgyülemlett szeretet. — Ó, mily sokat dideregtünk, botorkáltunk, bűnöztünk, mert nem ismertük a szeretetet!... Ó, mily üresek voltunk gondolatainkban és romlottak cselekedeteinkben, mert nem hevített a szeretet!... Hiszen a te nagy apostolod írja: *„Ha szeretetem nincsen, semmi sem vagyok."* (Kor. I 13, 2.)

A szeretetnek két arca van. Az egyikkel önmagából kitekint, a másikkal önmagába tekint. Az egyikkel odakívánkozik, akiben megtalálta önmagát, a másikkal önmagába megy, hogy átélje, boldog birtoklásban mintegy magába olvassza mások javait.

Ó, Emmánuel, megtestesülésed titkában minden életöröm és boldogság alaptörvényét nyilatkoztattad ki: a szeretetet. Azon az úton, amely az Atya ölétől a szűz ölébe torkollik, a szeretet törvénye sugallja a terveket, mozgatja az elhatározásokat és eseményeket. *„Úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy mindaz, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen."* (Jn. 3, 16.) — És azon az úton, amely a szűz ölétől a Golgotáig vezet, a szeretet törvényét nyilatkoztattad ki: *„Tüzet jöttem bocsátani a földre; és mit akarok mást, mint hogy már felgyulladjon?"* (Lk. 12, 49.)

A szeretetnek ez a kinyilatkoztatott, ránkzúdított görgetege lobog, izzik a lelkünkben. Ezzel a szeretettel csüngünk rajtad, ó Emmánuel, mint szívünk Örömén, Boldogságán, Békéjén, örök Megnyugvásán. Ezzel a szeretettel kívánkozunk Beléd, vágyaink Céljába, reményeink Csillagába, nyugtalanságaink örök Csillapítójába.

És ezzel a szeretettel tapadunk Hozzád, szívünk minden rostjával, lelkünk minden idegszálával. Mert hiszen azért is testesültél meg, hogy emberi természetünket, a bűnt kivéve, mindenestül, mint boldogító valóságot, isteni lényedbe olvaszd. Örömünk, bánatunk, hevüléseink, csüggedéseink, könnyeink, lelki vívódásaink, megrázó csalódásaink, tiszta vágyaink mind-mind a tieid, ó Emmánuel! Benned továbbélnek és továbbrezegnek, mert amikor a magunk boldogságát hajszoljuk, akkor is a Te dicsőségedet hirdetjük. Azt a dicsőséget, amellyel tele van ég és föld és minden jóakaratú ember szíve.

Isten csodái tanítanak!

Irta: Endrődy László S. J.

A karácsonyi Mária-titok és lelki életünk

Isten a Szentírásban szólott hozzánk.

A Biblián kívül azonban beszél műveinek szent képeskönyvében is. Teremtményei örök elgondolásainak szószólói, csodái isteni elhatározásainak hirdetői.

De amit Isten a látható világban tesz és végbevisz, végső célját és értelmét nem az anyagban találja, hanem az örökérvényű lelki rendben.

S ezért Isten csodái minket mély misztériumokra tanítanak.

A magasztos karácsonyi Mária-titok, a természet ámuló rendjében feltündöklő, soha nem látott, egyetlen és hallatlan csoda: *az Istenszülő szűzi anyasága,* — egyszerre lett Máriának örök, fölülmúlhatatlanul csodás megdicsőülés és minekünk mélységes, szent, isteni oktatás.

Mit tanít Mária szűzességéről az Egyház?

Kinyilatkoztatott isteni igazságként vallja, hogy Mária Jézust szűzi módon foganta, szűzen szülte és azután is mindörökre szűz maradt.

A lateráni zsinat már 649-ben ünnepélyesen hitet tett Mária e hármas szűzessége mellett, melyekre utal a Szentírás is (Iz. 7, 14.; Mt. 1, 22.; Lk. 1, 27.) és amelyet az egész keresztény Szenthagyomány fénylő szavakkal magasztal. (Az ősi szent írók közül elég, ha Szent Irénre, Ambrusra, Ágostonra, Chrysologusra hivatkozunk, Origenes és Tertullián is ezt tanúsítják és sokan mások, mint pl. Szent Efrém, aki himnuszban ünnepli az Istenanya örök szűzességét.)[1]

[1] Az Úr Jézus „testvérei" (Mt. 12, 47.) kifejezésből vett protestáns ellenvetés a szentírási nyelvek ismeretével teljesen eloszlik. A görög *„adelphoi"* szó az igazi testvéreken kívül jelenti a *vérrokonokat,* sőt a pusztán erkölcsi értelemben vett *„testvériséget"* is. S ez a kifejezés az Evangéliumban az arámi *„achim"* szó helyett áll, amely általában *vérrokont* és mindenféle *„atyafit"* jelent.

Mária szüzi anyasága tehát a katolikus hit dogmája, azaz olyan abszolút igazság, melynek valóságáért maga az Isten szavatol!

De lássuk most, a teológia egyik nagy mesterének, P. Charles magyarázatainak nyomán mily titkokra tanít minket Mária szüzi anyaságának csodája?

Mária hármas szűzessége három lelki oktatásban részesít.

„Fogantaték Szentlélektől..."

A Hiszekegy e szava az Úr Jézusról szól, de tanúságot tesz Anyjának első, a születést megelőző szüzességéről is. Mert Jézus nem embertől, nem férfiútól, hanem Istentől, a Szentlélek erejéből lett.

Jézusnak ez a közvetlenül a Szentlélektől való isteni eredete, — mint már Szent Fulgentius püspök írja — rávilágít az egész titokzatos isteni üdvösségrendre.

Mert: *„Ugyanabból a Lélekből, melyből Krisztus született, lett a mi újjászületésünk. És a Krisztus minden hívő szívében ugyanabból a Lélekből alakul ki, mint amelyből testileg formát öltött a Szűzben."* (PL. 65, 476.)

Mit jelent ez?

Azt, hogy a hit és a hitnek minden legelső kis rezdülése is a szívben, ami az üdvösség legkezdete és megfoganása bennünk, nem emberi akarásból vagy tettből megy végbe bennünk, hanem egyedül a Szentlélek erejéből, mellyel „reánk száll és megárnyékoz minket", amikor kegyelmét befogadja a szívünk.

S ez az első mély tanítás, melyre Isten minket Mária szüzi anyaságának csodájával oktat. Érdemes imádkozva elgondolkodni rajta: a mi lelkünkben is úgy fogan meg a Krisztus, mint Máriában, szüzi módon, *nem embernek, hanem magának a végtelen Istennek kezdeményező akaratából.*

„Születék Szűz Máriától..."

Illő volt, hogy a Szeplőtelen, akit nem ért az Évára sujtott átok „és fájdalommal szülsz", s aki Istentől szüzi módon fogant, a betlehemi éjtszaka szent csendjében szüzi módon váljék édesanyává.

Isten ebben a csodában is részesítette Máriát. És miként a gyémánton csak átsugárzik a fény a nélkül, hogy sértené, bántaná, csak fölragyogtatja szépségét, tisztaságát, úgy szentelte meg Jézus születése is Mária szüzi érintetlenségét.

Ez a csoda, mely Mária kimondhatatlan személyes dicsősége, minekünk megint mély lelki oktatás.

Jézus születése u. i. az ő testben való eljövetele, belépése a világba, megismételte és új kifejezésre juttatta (*„rekapitulálta"* — mondanánk Szent Irén híres tana szerint) az isteni Ige örök belépését az ő művébe.

A betlehemi születéskor meglátjuk, miképen lép a teremtett mindenségbe az Ige, „aki által mindenek lettek". (Jn. 1, 3.) S e kérdésben sokszor nem is sejtett, mélyen vigasztaló titkok fénylenek.

Jézus szüzi módon született. Nem úgy lépett a világba, mint ellenséges hadúr vagy rabló, akinek rombolnia és letörnie kell, mert ellenség és idegen, hanem szelíden és sérelem nélkül, mint aki úr és otthonába lép. „Tulajdonába jöve" — írja születéséről Szent János. (1, 11.)

S így jön majd el a világra a jókhoz a dicsőséges feltámadáskor is, amely övéinek a béke és öröm ünnepe lesz. És így lép már most is hívei szívébe, mint Teremtő az ő kedvelt világába...

Jézus a lélekbe, mint tulajdonába jön, s ha hódolattal fogadják (mint Mária anyai karjai a Kisdedet), nem sért és nem tör ott le semmit, hanem mindent megszentel, megbékít és mindenen felragyogtatja jelenléte karácsonyi fényét, mint a barlangban Mária szüzi arcán.

Mert Isten nem a háború és a földrengés, hanem a béke és az egyetértés Istene.

„Mindörökre áldott Szűz!..."

Mária Jézus születése után is mindörökre szűz volt.

Miként is lehetett volna ez másképp? Hiszen ami egyszer Istené, az rendeltetése legfőbb végcéljába ért! Szolgálhat-e épület nemesebb célra, mint hogy Isten temploma legyen? Található-e a kehelynek magasztosabb rendeltetés, mint hogy Krisztus vérét foglalja magába? Lehet-e anyaság teljesebb, tökéletesebb, mint az, amely Istent vallja gyermekének?

Ha azonban Isten templomát, az oltár kelyhét, más világi célra használják, ez megszentségtelenítés. És épp ezért Mária is, akinek maga az Isten lett szüzi gyermeke, nem is kívánhatott magának soha más földi magzatot.

S ebben megint belső, lelki tanítást nyerünk: *aki Jézust bírja, az többre nem vágyik, mert Jézusban mindene megvan.*

A lélek, amely a megszentelő kegyelemben már Istenben részes, az örök élet kezdetét hordja magában. Az örök élet pedig a mennyország, Isten látása, bírása, vele bensőleg egyesült élet.

Aki ennek a boldogságnak részese, nem akarhat többet vagy jobbat. S ezért, aki a megszentelő kegyelemmel Isten életét őrzi a lelkében, az ne vágyódjék másra, hanem csak arra, hogy őrizze és növelje ezt az életet, mígnem beteljesül benne Jézusnál, az Égben.

Amint Mária sem vágyott senkire és semmi másra, csak hogy Jézust őrizze, gondozza és nevelje, övé legyen és vele legyen mindörökre!

Erre vezessen el minket az Isten szüzi Anyja, aki minékünk is jó Anyánk!

A protestánsok ma sajnos általánosan tagadják Mária szűzességét, de nem mind és vannak íróik, akik meggyőződéssel védik ezt a hitigazságot. (Így pl.: Gore, Chase, Sanday, Robinson, Orr, Briggs, Box, Grützmacher, Feine, stb.)

A szeplőtelen fogantatás dogmája és pápája

Írta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

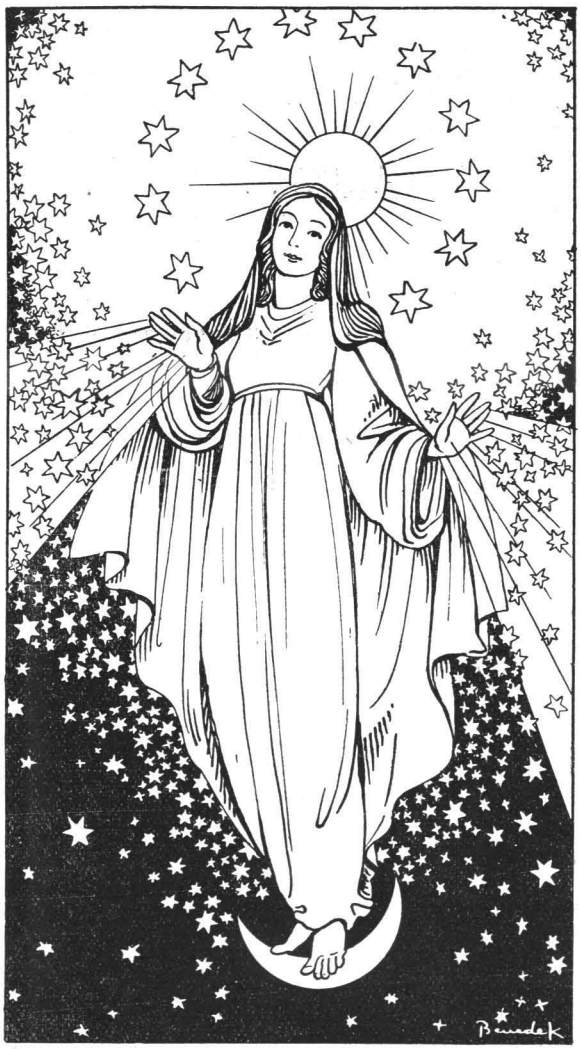

1854 december 8-án a római Szent Péter-bazilika világraszóló, fényes és meleg ünnepség színhelye volt. Ötvennégy bíbornok és százharminchárom püspök jelenlétében, az egész keresztény világ hallatlan örömétől kísérve hirdette ki IX. Pius pápa a Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen fogantatásáról szóló hitágazatot. Amiben soha nem volt kétség, aminek töretlen hite az apostoloktól kezdve a katakombák világán át egészen szépen és romlatlanul mindaddig elevenen élt a hívők lelkében. Nyolcvanhat esztendővel ezelőtt ez a decemberi nap csak gondviselésszerűen kedvező alkalom volt arra, hogy a kereszténységnek ez a bimbóba burkolt erős hite ezernyolcszázötvennégy év után virágba boruljon és illatával hivatalosan és ünnepélyesen beleragyogjon a világba.

A pápa e napon kiadott és sokat emlegetett apostoli levelében mindenekelőtt erre az ősi hitre hivatkozik. Már elődeink, mondja a pápa, nagy dicsőségnek tartották, hogy az anyaszentegyházban a fogantatás ünnepét apostoli tekintélyükkel szorgalmazzák. Emelték díszét a külön zsolozsmával és a saját misével, amely az eredeti bűntől való mentességet világosan hirdette. A szeplőtelen Istenanya tiszteletét mindenképen terjeszteni és öregbíteni akarták, majd búcsúk engedélyezésével, majd pedig városoknak, tartományoknak és országoknak adott kiváltságokkal, hogy az Istenanyát a szeplőtelen fogantatás címe alatt maguknak védőszentül választhassák. Megkülönböztetett örömmel hagyták jóvá azon társulatoknak, egyesületeknek és szerzetesrendeknek szabályait, amelyek a Szeplőtelen Fogantatás tiszteletére alakultak. Kitüntető dicséretekkel halmozták el azokat a hívőket, akik a Szeplőtelen Fogantatás címével alapítottak zárdákat, építettek templomokat és állítottak oltárokat. IX. Pius szószerint idézi VII. Sándornak határozott rendelkezését, amely 1661 december 8-ról kelteződik: „Valóban már régi Krisztus híveinek azon ájtatos hite a Boldogságos Szűz Máriáról, az ő édesanyjáról, hogy annak lelke a teremtés és a testbe öntés pillanatában, Istennek különös kegyelméből és kiváltságából, fiának, Krisztus Jézusnak, az emberi nem Megváltójának érdemei tekintetéből, az eredeti bűn szeplőjétől megváltott s ezen értelemben tartják és tisztelik ünnepélyesen az ő fogantatásának ünnepét." Ugyanezt a tant hirdette IV. Sixtus, V. Pál, XV. Gergely pápa, mégis az isteni előrelátás és Gondviselés a megfellebbezhetetlen és ünnepélyes kihirdetést IX. Piusnak tartja fenn. Ő volt az, aki Mária szépségeinek legszebbikét az isteni tekintély csalatkozhatatlanságával hirdethette ki a világnak, neki jutott az a szép feladat, hogy az Isten malaszttal teljes édesanyjára úgy mutathatott rá a pápai trónhatározattal, mint aki a szeplőtelen fogantatással „az ártatlanságnak és szentségnek azt a teljességét érte el, melynél nagyobb Isten után nem ismeretes és amelyet Istenen kívül gondolattal senki föl nem érthet".

A Vatikánban láttam egy képet, amelyen a festő éppen azt a jelenetet állítja elénk, amikor IX. Pius pápa kihirdeti ünnepélyesen a Szeplőtelen fogantatás dogmáját. A pápa trónon áll, körülötte a bíbornokok, püspökök, az egész hivatalos Egyház ott szorong Szent Péter széke körül. A világ legnagyobb templomában ádventi, ködös homály borong, a kortanúk leírása szerint már napokon át nem lehetett látni egyetlen napsugarat sem. S alighogy a pápa apostoli levelének leglényegesebb szavaihoz ért: „...hogy... a Boldogságos Szűz Mária... fogantatásának első pil-

lanatában az eredeti bűnnek minden szennyétől óva maradt, Istentől ki van nyilatkoztatva..." a sűrű ködhomályból szikrázva villódzik elő egy tündöklő napsugárkéve s ráhullik a pápa fehér ruhájára, helyesebben nem is a pápára, hanem a kezében tartott papírlapra s a papírlapnak is arra a helyére, melyen ennek a hittételnek szavai ragyognak, s a napsugár ott rezeg addig, míg a pápa ki nem hirdeti egészen, azután ismét visszahúzódik, eltűnik a felhők mögé.

Az igazság igazság maradt volna, ha kint zuhogott volna is az eső, mégis mintha a természet is kivételt tett volna, ahogyan Isten is kivételt tett Máriával, amikor kivette Éva minden gyermekének törvénye alól, kivette a megátkozott természet rendjéből; mint az emberiség legmagasabb ormát, a szeplőtelen hófehérséggel az isteni mindenhatóságnak és szeretetnek valóságos csodájává tette.

Krisztus abszolút szentsége követeli a szeplőtelen fogantatást.

Krisztus megváltó ereje diadalmaskodik Mária bűntelen tisztaságában.

Máriának páratlan kiválósága és a megváltás nagy munkájában neki szánt szerepe kívánja az ártatlanságát, tökéletes fiatalságát, maradéktalan szentségét és mindezek foglalatát, gyökerét és zálogát: a szeplőtelen fogantatást. A bűntől való mentmaradás érintetlen szépségében a kegyelmeknek, erényeknek és kiváltságoknak soha nem látott, kifejezhetetlen bősége és rendkívüli nagysága jelenik meg az emberiség tragikus történetében. A szeplőtelen fogantatásban úgy tűnik fel Mária, mint Ábel áldozati oltára, akinek Isten bárányát kell ölén hordoznia és a világ váltságáért nyujtania; Noé bárkája, amely egyedül maradt sértetlen és töretlen a bűnözönben; Jákob létrája, földtől az égig ér és maga a felséges Isten támaszkodik rá; Mária az égő, lobogó és világító csipkebokor, amely nem ég a természet törvényei szerint; Gedeon harmatos, hófehér gyapja, amelyben a természet Ura csodálatosan módosítja törvényeinek hatását; Mária a zárt kert, amit semmi meg nem ronthat; Ő az Isten dicsőséges városa, a Magasságbeli fönséges temploma, akit a bűnnek egészen el kellett kerülnie, egyszóval mindezek, a szeplőtelen fogantatás pápája szerint, e l ő k é p e k, amelyek „az Isten anyjának magasztos méltóságát, teljes ártatlanságát és semmi hiba által, soha meg nem sértett szentségét jelesen előre hirdették".

Amikor a választott nép a frigyszekrénnyel a Jordán vizén át akart kelni, a habok megálltak, magas fallá tornyosultak. Az eredeti bűnnek rohanó árja, amely irtózatos katasztrófával hömpölygött végig a világon és borított el minden embert, a szeplőtelen fogantatás pillanatában megállott... Márián nem csaphatott át. Az ördög gonoszsága által bűnbe sodort világ siralmas romlásának a szeplőtelen fogantatáskor kezdődik az első orvoslása. A paradicsomi szomorú bukás után azonnal kilátásba helyezett újjáépítésnek a szeplőtelen fogantatás az első hajnalpírja! A szeplőtelen fogantatás csodálatos tényével Mária Isten irgalma folytán az emberi méltóságnak olyan tovább nem fokozható magaslatán jelenik meg, amely csak egyszer fordulhat elő az emberiség történetében és a szentség kezdettől való ragyogásával, tündöklő szépségével és sugárzatával egy csapással az útszélen hagyja a legtökéletesebbnek hitt görög és római istennőket!

A szeplőtelen fogantatás pápája a hasonlatoknak, képeknek és kifejezéseknek oly sokaságát kápráztatja apostoli levelében az Immaculata elé, hogy felülmúlhatatlan. Kölcsönkéri a Szentírásnak, a Szentatyáknak, egyházdoktoroknak legszebb nyelvezetét és színültig megtetézi vele a hivatalos Egyház ünnepi manifesztumát az Isten egészen szép anyjáról. Tövis között ő a liliom, aki a bűnnek minden bojtorjánjától ment földnek örökké áldott, soha nem illetett, sértetlen virága. Ő a hervadhatatlan fa, amelyet a vétek férge soha meg nem ronthatott. Mária a halhatatlanságnak, az ártatlanságnak és a feddhetetlen szépségnek legszebb paradicsoma. A Szentlélek mindenható erejével lezárt forrás; a halhatatlanság kincstára. Mária nem a halálnak, hanem az Életnek egyetlenegy leánya. Mária a bíborból készült hajlék, „aki a kegyelem által a bűnnek minden szeplőjétől ép, a test, lélek és értelem minden fekélyétől ment volt, hogy örökké Istennel társalkodva és örök szövetséggel Vele egyesülve, soha sötétségben nem volt..."

Mintha szépségtorlódás lenne a csalhatatlan pápa szavaiban s talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a dinamikus erőt és isteni ihletet mondanivalójának az a fontos körülmény adja, hogy ennek az Egyházzal egyidős, ősi hittételnek ünnepélyes kihirdetése a mariológiának legfontosabb alappillére volt és lesz. Mária szeplőtelensége az Isten munkája, Mária anyasága is az Isten műve; az előbbi tehát nem veszélyeztetheti az utóbbit, sőt mint egészen sértetlen, teljes kegyelmi állapot: Mária istenanyaságáért van. A minden bűntől való mentesség a legtökéletesebb állapot, amit ember itt a földön el sem érhet. Mária ugyanis nemcsak bűn nélkül fogantatott, hanem anyasága mellett is szűz maradt. Istentől csodával neki adatott, hogy anyaságával szűz maradhatott... Ezért mondja a pápa, hogy Máriát úgy kell dícsérnünk és tisztelnünk, mint aki az egyetlen meg nem rontott galambja a szépségnek, aki az örökké ragyogó, mindenképen legtisztább, mindig szeplőtelen, örökké boldog rózsa, úgy kell magasztalnunk, mint a soha meg nem sértett ártatlanságot, mint a második Évát, aki Emmanuelt szülte.

Minden Mária-ünnep között a szeplőtelen fogantatás ünnepén látjuk a Szent Szűzet a legtökéletesebb emberi mivoltában, tökéletes volta pedig végtelen szeretetében áll. Szeplőtelensége közvetlen Isten közelébe helyezi és minden ember fölé emeli.

A szeplőtelen fogantatás pápája szinte csak felsőfokban akar és tud Máriáról szólni, hisz tudja, hogy szavait örök emlékezetül szánja minden idők emberének. Ezért magasztalja Máriát „ártatlannak és legártatlanabbnak, érintetlennek és mindenképen érintetlennek, szeplőtelennek és minden tekintetben szeplőtelennek, szentnek, a bűnnek minden foltjától távol levőnek, egészen tisztának, egészen bántatlannak, szép-

ségnél szebbnek, gyönyörűségesnél gyönyörűbbnek, szentségnél szentebbnek, egyedül szentnek, testben és lélekben kegyelmeknek lakóhelye, aki Istent egyedül kivéve, mindeneknél föllebbvalóvá lett, maguknál a kerubok- és szerafoknál, sőt az angyalok egész seregénél természetére nézve szebb, ékesebb és szentebb, akit az égi és földi nyelvek nem győznek dícsérni".

Nem lehet, nem lehetséges eléggé magasztalni azt, Akit Fiának nagy kegyelme kezdet óta őrizett, Akihez a legparányibb bűnhomály se lérkezett...

Theologia symbolica

A növényvilág szimbolumai

Irta: dr. Gálos László

(Folytatás.)

5. *A rózsa.* A virágok királynője színben, illatban, sziromgazdagságban. Van egyenesen álló rózsató, van bokor, van futórózsa ezer és ezer változatban az alakot és színt tekintve. Kétszer virágzik: júniusban és szeptemberben a nyarat nyitva és zárva, de e két határpont között is azért állandóan virít. Erős tüskéi vannak, mert nagyok az értékei. A vadrózsa a rét szegélyzetének álmodozója, a nemes viszont a kertek legnagyobb ékessége. Szirmai csodálatos fínoman vannak a bimbóba gyúrva és mégis töretlenül bomlanak ki bársonysímán és ráncok nélkül. Szívét nem lehet látni, a szirmok bő ruhája szemérmesen elfedi, eltakarja. Halála egyetlen érintésre csak egy surranás: szirmai tövéhez hullanak, mint piros vércseppek, elfoszló felhők vagy sápadt kisdedarcok.

A Boldogságos Szent Szűznek, a szentek Királynőjének szimboluma, aki a titkos értelmű rózsa. Szemérmes tisztasága a kegyelmek teljével van felruházva, mint ékesen illeszkedő sziromlevelekkel, erényekkel és erőkkel van védve mint tüskékkel. Titka: a szűzi istenanyaság láthatatlan, de az ég harmatát befogadja, magába zárja, mikor így köszönt rá az ég követe: „Az Úr van veled." Kétszer várjuk és kétszer kérjük áldott segítségét: most, az élet májusában és halálunk óráján: az élet októberében. Szűzessége bimbója és kinyílt anyasága egyaránt töretlen, gyűretlen, áldott. Halála édes elszenderülés, sírjából rózsák illata száll, teste nem lett az enyészeté, hanem az örök élet ékessége. Isten új paradicsomának: az Egyház kertjének pedig a becsületes, erős karóhoz: Szent Józsefhez kötött rózsája.

6. *A füge.* A szégyen és a bűntudat szimboluma. Ősszüleink mezítelenségüket ezzel födik el, mikor a bűntudat értésükre adja, hogy ruhátlanok. Nagy, húsos leveleiből készül az első fogyatékos emberi ruha, amit az Isten által adott bőrruha vált fel. (Gen. 3, 7.) Krisztus Urunk megátkozta a terméketlen fügefát, mire elszáradt. (Mk. 11, 21.) A fügefa alól hívta el Nathanaelt (Ján. 1, 48.) és vette apostolai sorába. Az utolsó ítélet rajzát is kapcsolatba hozza a füge érésével, a nyár közeledtével (Mt. 24, 32.), mert az ítélet is a bűn következménye, kifejlete.

A szégyen a bűn társa és kísérője Isten akaratából és jóságából. Ez a javulásunk kezdete: a bűnbevallás ilyen titkos szégyenérzés a gyóntatószék mélyén, magunk és Isten képviselője előtt. A bűntudat szégyenének pirulása arcunkon jelzi, hogy már közel van a nyár: a lelki élet pompás gazdagságú nyara, hogy megérjen az erények és érdemek áldott vetése az ítélet aratására.

7. *A tövis és bojtorján.* A terméketlenség szimboluma, mint a megátkozott föld terméke, mint a bűn következménye, mint emberi verítékünk hiábavalóságának tanúja, hirdetője. Földi törekvéseink eredménytelenségének jelképe tehát. Jób nagy nyomorúságában panaszolja, hogy kertek helyett tövisek verik fel házatáját. (Jób 31, 40.) Ezek fojtják meg az isteni Magvető vetését (Mt. 13, 7., Lk. 8, 7.), amikoris az Úr világi gondokkal és örömökkel azonosítja őket. Bölcsen, mert a földi örömök és célok bizony tüskések. Az isteni Megváltó áldott fejére vette mint koszorút (Mk. 15, 17., Jn. 19, 2.), hogy ezáltal kiengesztelje minden bűn ősét: a kevélységet. Valóban így van: a paradicsomi tiltott gyümölcs helyett, mely szemre szép és sokatígérő volt — tövis és bojtorján terem, a gőg aranykoszorújának engesztelése sem lehet más, mint a töviskorona. Így áll a szenvedő Megváltóra: „Mint liliom a tövisek között." (Én. 22.) Földi zarándoklásunk ideiglenességéről ez győz meg: vicissitudines huius saeculi: a tövisek, melyek nem hagynak nyugodni, földi dolgok mellett elmaradozni, hanem a tövistelen rózsák ligetei felé keltenek vágyat szívünkben megfelelően Isten akaratának és földi rendeltetésünknek. Ezeket a tövistelen rózsákat látta és élvezte a nagy assisi Poverello: Isten dalosa, trubadúrja, szegénye.

8. *A mákvirág.* Az érzéki bűn jelképe a virág, a halálé a termés. A mákvirág lágy, lengő, színes fejével olyan, mint a kiöltözött parázna személy: kívül ékes, kelyhe mélyén azonban sötét-fekete, termésében viszont szédítő, bódító, haláltokozó mákony. A pogány ókorban a virág Vénus virága volt. Szirmai lágyak, petyhüdtek, mint a szépségét eltékozló példabeszédekkönyvebeli rossz nőnek arca. Nem takarják be a kelyhet, amit a rózsánál látni sem lehet, a virág tágan nyitva áll, mint a nem jól ruházott ember. Lenge és hamar lehullik, de azért hivalkodó a búzatábla szélén, erősen pirosas, kék ruhája messzire ellátszik, amint lobog a könnyű szélben.

Termése temetők szimboluma: a hosszú alvás ópiumára, mákonyára célozva. Az érzékiség és a pusztulás éppúgy együttjárnak, mint a tiszta élet és a halhatatlanság. Ezért tükröződik tiszta lelkek szemén az örök élet visszfénye, hímpora, ragyogása.

III.

Az anyagvilág szimbolumai

1. *A víz.* A legkedvesebb szimbolumok egyike. A víz már természeti mivoltában is megérdemli azt a nevet, mellyel az Egyház éneke köszönti: „sancta et innocens creatura: szent és ártatlan teremtmény." Szent Ferenc poétikus lelke húgának nevezte naphimnuszában és magasztalta alázatosságát, tisztaságát és hasznosságát. Alázatos, mert mindig lefelé törekszik, tiszta, mert átlátszó, nemes, csillogó és hasznos, mert öntözi a földet, a rétet, viszi a hajót, élteti a halat, oltja a szomjúságot, tisztítja a ruháról, a testről a szennyet. Nem nyugszik, míg bele nem árad a végtelenbe: a tengerbe, benne van a pondus aeternitatis, a szentágostoni irrequietum. Ott a tengerben, mint álló vízben lesz a legteljesebb értelemben mozgó, míg itt az időnek, ott az örökkévalóságnak jelképe a víz, hiszen az örökkévalóság sem megállott élettelenség, időtlen merevség, hanem a tevőlegesség teljessége. A víz megvan a föld alatt, megvan a levegőben, mint felhő, télen, mint hó, jég kristálycsodákat alkot és nem törődik vele, ha nem is csodálja meg senki, majd mint eső, harmat, árnyék termékenyít, nemesít, éltet. A legérzékenyebben reagál a nap sugaraira: párolog, lehull, mozaikozza az égboltot, jelképezi és őrzi Isten áldását, de haragját is, mert benne van úgy a szivárvány, mint a villám. Utja a természetben áldás, kincs, nélküle minden sivatag és pusztulás.

A víz az isteni kegyelem jelképe, mely nélkül semmit sem tehetünk. Az élet vizéé, mely az örök paradicsom kútja, mely örök életre szökell Jézus szerint. Mint a természetes élet első feltétele, jól jelképezi a természetfeletti élet elvét: az isteni malasztot. Teológiai vonatkozásait a keresztvíz-szentelés prefációja adja sorban. Négy ágban öntözte a paradicsomot, a vízözönben a világ tisztulása lett. Mózes vesszejének intésére szétvált, ütésére a sziklából fakadt, majd keserűből édesre változott. Az Úr első csodáját vele művelte Kánában, beleállt és megkeresztelkedett benne. Járt rajta, lecsendesítette, halait tömegesen Szent Péter hálójába terelte. Az utolsó vacsorán szent véréhez vegyítette és a kereszten szent vérével együtt szívéből kicsordulni engedte. A sátán vizetlen helyeken jár, mert a terméketlenség és a sivatag az ő világa. Jézus meggyógyította a vízkórost, és a vizet, mely a pogány mítoszok szerint démonok lakhelye volt, megtisztította és a legelső szentség anyagául rendelte. „A Lélek, a víz és a vér — ez a három egy" — írja Szent János apostol. (I Jn. 5, 8.)

A víz az élet forrása, földanyánk teje, tehát belőle és a Szentlélekből születünk a természetfölötti életre. Krisztus a szikla, melyből a vérrel és a Lélekkel együtt kiárad. A tisztulás eszköze lelki értelemben is a bánat könnyeinek vize által. Mert állva megposhad, férgek teremnek benne, mozgásállapotában viszont áldás kíséri útját, ebben a tétlenség és a szorgalom hatásait szemlélteti. Többféle halmazállapota a kereszténység egyetemes, mindenre kiterjedő katolikus hivatását és változatosságát állítja elénk. Oldódnak benne ásványok, savak, mint a keresztény vallásban kultúreszmék, kultúrirányok. A legtermészetesebb üdítő ital: a keresztény hit is legjobban megfelel a lélek nemes vágyainak, tehetségeinek. Sokféle természeti hasznossága ajánlja a vizet, mint szenteltvizet segítő kegyelmek közlésére, mint Gergely-vizet templom- és oltárépítésnél égi áldások közvetítésére és jelzésére.

„Szomjazók, jöjjetek a vizekre!" (Iz. 5, 1.)

2. *Az olaj és a balzsam.* A meggyógyulás, illat, világosság és a símaság eszközei, alkalmas anyaga tehát a szentségeknek, szentelményeknek. Sebeknek gyógyulás, különösen égési sebeknek ősidők óta enyhülés, nem csoda tehát, ha a betegek szentségét kenet alakjában szolgáltatja ki az Egyház. Az ókor illatszere, a finom illó olajok és balzsamok méltók voltak Jézus lábait, haját illatosítani, szent testét a sírbatétel alkalmával bebalzsamozni. Így mondjuk a Boldogságos Szent Szűzre is: „kiöntött olaj a te neved", „keneteidnek illata nyomán" haladunk mi is, akik Krisztus édes illata vagyunk magunk is. A mécs, e legősibb világító eszköz is olajból él, felemésztve önmagát — mint ahogyan a hit mécse világít szemeimben, tetteinkben. Birkózóknak, gépeknek a símaság eszköze, biztosítója, a rozsda távoltartója, ekként a szeretet jelképe, mely nélkül lelkünk csikorog és a kígyó gyűrűző öleléseiből nem tud kisiklani. Ezzel avatta oltárrá Jákob a követ, melyen aludva csodás látomása volt, ezt szaporította meg Illés a sareptai özvegynél, ezzel kenték fel a papokat, királyokat, templomokat. Ez hiányzik a balga szűzeknek, akiknek nincsen semmi hasznuk coelibatusból, fogadalmakból, ezért késnek le az isteni Vőlegény jöttéről, mivel szívük mécsében nem ég a kegyelem olaja, amit az égi kereskedőtől: a Szentlélekistentől, a Krisztust felkentté tevő isteni személyes Kenettől vehettek volna.

3. *A tűz.* Krisztus a világ világosságának mondta magát, követőit a világosság fiainak nevezte, akik nem járnak sötétségben. Tüzet jött küldeni a földre és azt kívánta, hogy felgyúljon. (Lk. 12, 49.) Isten égő csipkebokorban beszél (Exod. 3, 3.), Illés égő szekéren távozik. (IV Kir. 2, 11.) A Szentlélek tűznyelvek alakjában jelenik meg az első Pünkösd napján, mi pedig tűzzel és Szentlélekkel keresztelteténk meg Krisztus által. (Mt. 3, 11.) Krisztusnak és természetfeletti fénynek: az élet világosságának jelképe gyertyán, örökmécsesen. Világít, melegít, utat mutat, veszélyre figyelmeztet az előttünk járó fény, mint Krisztus tanítása, evangéliuma, kegyelme. A tűz azonban lehet belső tűz is; láz, szenvedély, harag, emésztő bűnös vágy, melyeknek büntetése is örök tűz, mely soha el nem alszik (Mk. 9, 43.), mely megemészti az ellenséges ember konkolyát (Mt. 13, 42.), a jó gyümölcsöt nem termő fát. (Mt. 3, 10.) Tűzben égtek az ószövetségi áldozatok, benne tisztulnak a tisztítóhelyi lelkek és már itt a földön a szenvedés tüzében próbálja meg Isten választottait, mint az ékszerész az aranyat. (I Pét. 1, 7.) A tisztítóhelyen hogy minő kinek-kinek a munkája, tűz próbálja meg (I Kor. 3, 13.), amint a történelem végén az egész világ tűz által újul meg Szent Péter szerint. (II Pét. 3, 7.)

Gyakorlati Jézus Szíve-tisztelet

Irta: P. Mócsy Imre S. J.

1927-ben Szegedre kerültem. Egyenesen a noviciátusból jöttem nagy buzgósággal, de bizonyos tájékozatlansággal, tele egészséges problémákkal. Rektorom P. Biró volt. Mindjárt az első napokban bementem hozzá. Szóba került a Jézus Szíve-tisztelet és a szeretet is. Beszélgetés közben azt a megjegyzést kockáztattam, hogy fontos a szeretet, de az az ember, aki főerényének választja, abban a veszélyben forog, hogy gyönge lesz.

A páter rám mereszti szemét:

— Mit mond? Gyönge? — Aztán egy nagy könyvre mutat: — Adja csak ide! — A Szentírás. Felüti. — Olvassa! — szól.

— Erős, mint a halál a szeretet — olvasom.

— Érti? — kérdi. — Ezt nem én mondom, hanem az Isten!

Erre ecseteli a szeretet erejét. A szavakra már nem emlékszem, de most is látom, amint fölemelkedik a székről és lelkesen beszél a szeretetről és az áldozatról, amelyre a szeretet képes: az édesanya, a jegyesek, a szentek áldozatairól; rúgója valamennyinek a szeretet. A végén egészen nekitüzesedik és azt bizonyítja, hogy szeretet nélkül nincs is igazi erő, legföljebb makacsság és akaratosság; ez nem is erő, hanem a tehetetlenség leplezése és a gyöngék önvédelme.

Egy más alkalommal, akkor már tartományi rendfőnököm volt, betértem hozzá; gondoltam, két percre. Hogyis-hogynem, rögtön a teremtmények használatára terelődött a szó. Atya lassan belemelegedett a beszédbe és annyira magával ragadott, hogy mindenről megfeledkezve mohón ittam szavait. Panaszkodott, hogy a teremtmények helyes használatát nem hangsúlyozzuk eléggé, pedig a lelki életben és az apostolkodásban is majdnem minden ezen fordul meg. Felhívta figyelmemet a világgal szemben való pozitív beállítottságra: ne fussunk a világtól, hanem álljunk belé és Isten dicsőségére használjuk fel azt.

A két percből másfél óra lett. S megismertem P. Biró másik oldalát: praktikus lelkiségét. Mint hadvezér tünt fel előttem, aki Krisztus országának az egész világot meg akarja hódítani; katonáinak azonban nem annyira fönséges dogmatikai tanokat hirdet, hanem azokat az egyszerű, hétköznapi tényeket magyarázza, amelyeken a praktikus életben eldől Krisztus ügye; amelyektől a gyakorlatban függ, hogy Krisztus vagy a sátán uralkodik-e bennünk és fölöttünk. Ezért vetette rá magát az anyagi világra, azért alapított az anyaggal, iparral, kereskedelemmel, gazdasággal, mozival stb. hivatásszerűen foglalkozó egyházi intézményt. Ezért volt kedvenc témája a teremtmények helyes használata.

Akkor még nem értettem, hogy függ össze P. Birónak ez az erősen a gyakorlatiasságra beállított lelkisége az ő lelkes Jézus Szíve-tiszteletével. Ma azonban tisztán látom. Ugyanis a Jézus Szíve-tiszteletnek lényeges gyakorlata az engesztelés. Ennek azonban a hivatalos, tanító Egyház szerint három fokozata van: expiatio, compensatio és reparatio.

Az expiatiót lehet „vigasztalásnak" is venni, de ilyen értelmezésben imagyakorlatra szűkül össze és a férfiakat valahogy taszítja.

A compensatiót már nem lehet ilyen szűken értelmezni, és így lehetne összefoglalni: minél jobban megbántanak Téged, annál inkább akarlak szeretni, annál tökéletesebben akarok én élni, hogy örömet szerezzek Neked!

Reparatio... Ez teszi teljessé az engesztelést. Reparatio annyit jelent, hogy valamit eredeti jó, helyes állapotába visszahelyezünk. Tehát Jézus Szívére alkalmazva, ez nemcsak sopánkodás, imádság, vigasztalás, nem is a rossznak valami jóval való kompenzálása, hanem a törekvés, hogy minden erőnkből a katasztrófának, a bűnnek minden nyomát eltüntessük; másszóval: omnia restaurare in Christo — Krisztusban mindent megújítani. Itt ölelkezik a Jézus Szíve-tisztelet Krisztus királyságának eszméjével. És nagyon érthető, hogy igazi engesztelők lelkében fogant meg Krisztus királyságának gondolata és ők sürgették ünnepének behozatalát.

Ez a reparatiós vagy restaurációs gondolat érvényesül legjobban P. Biró Jézus Szíve-tiszteletében. Azt kívánta, hogy nemcsak imával, hanem minél tökéletesebb élettel, minél nagyobb életszentséggel és hétköznapi munkánkkal engesztelje ük a bűnökkel megbántott Istenséget. Az ő szemében az engesztelés egyik legkiválóbb módja az, hogy azt az anyagi világot, mely szinte minden megnyilvánulásában a bűn és a sátán szolgálatában áll, kiragadjuk ezek rabságából és Krisztus szolgálatába állítsuk, annak a Krisztusnak szolgálatába, aki mindenek Ura és Királya.

A férfi

Írta: dr. Tóth K. János

Az évezredes Krisztus-várás sejtelmes ködéből döbben elénk fönséges alakja. Az örök ádvent hírnöke és útmutatója marad a világ végéig. Benne testesül meg a Teremtő egyik legdiadalmasabb gondolata: a talpig férfi eszménye. Ennek az eszménynek minden mozaikdarabja kemény acélból van, amelyet nem hajlít meg semmiféle belső bizonytalanság, semmiféle olvadozó puhaság, semmiféle érzelmi zűrzavar. Ezt a férfijellemet meg nem töri a legzivatarosabb ellentmondás, a legkegyetlenebb külső erőszak sem. Barátai, tanítványai rajonganak érte. Ellenségei félnek, rettegnek tőle, de lelkük mélyén becsülik tiszteletreméltó férfiasságát. A kereszténység történelmében a Megváltón és Édesanyján kívül senkivel sem foglalkozott annyit az egyházatyák lángelméje, a szentek buzgalma, az egyházi s világi irodalom, a keresztény művészet alkotó géniusza, amennyit a Jordán-parti Próféta alakjával. Tengernyit beszéltek és írtak már Keresztelő Szent Jánosról, de minden kor megtalálja benne a követésre buzdító eszményt. Amíg élni fog az evangélium, addig az ő nagyságát hirdeti a krisztusi Egyház.

Ma a gerinctelenség, a megalkuvás és a hajbókoló jellemtelenség korát éljük. Gombamódra elszaporodtak a társadalmi kaméleonok. Ezek annyiszor változtatnak színt, elvet és meggyőződést, amennyiszer „időszerű". Jelszavuk: a kompromisszum, a gyáva meghátrálás. Megdöbbenéssel szemléljük ezt a jelenséget a politikai mozgalmakban, ahol sokan szélkakasmódra forognak a divatos eszmeáramlatok sodrában. Így születnek meg a társadalomban azok a biciklista jellemek is, amelyek fölfelé, a magasabb polcon állók felé nagyokat hajlonganak és szinte hétrét görnyednek, de lefelé, a rangban alacsonyabb embertársak felé rugdalódznak és a durva, szívtelen zsarnokot adják. Szomorú valóság, hogy még a vallásosság területén is nőnek ilyen elvtelen, gerinctelen férfitorzók. Megszaporodott az opportunista keresztények, az ötvenszázalékos katolikusok száma, akik egy tál lencséért, egy kis népszerűségért, a hivatali szamárlétrán való kevés előmenetelért, néhány csillogó rendjelért eladják vagy megtagadják keresztény elveiket, katolikus világnézetüket. Hiányzik lelkükből a sziklaszilárd elvhűség, a megalkuvás nélküli meggyőződés. Ez pedig férfias erény! Keresztelő Szent János elsősorban az elvekhez, a meggyőződéshez, az igazsághoz való ragaszkodás és töretlen hűség példaképe. Iskolába mehet hozzá a mai férfitársadalom. Egyetlen eszme uralja életét, a Messiás országa. Egyetlenegy álma van: Krisztus. Nem ismer kicsinyes, önző célt, nem kerget egyéni vágyat, nem törődik önmagával, mert minden gondolatával, szavával és idegszálával egy eszméhez tapad. Ez pedig: a lelkek előkészítése, a szívek meghódítása Krisztus számára. Nem prédikál a választott nép világuralmi álmairól, nem hízeleg a politikai Messiást váróknak, nem hajszolja a népszerűséget. Az egyenes utat követi. Kimondja azt, amit hivatása megkövetel. Hirdeti azt, amit rábízott az Úr. Lelkének kaptárába hosszú éveken át összegyűjtötte a Szentlélek sugallatait, amelyek megvilágosították értelmét. Azért tudja megfesteni oly megrázó színekkel a jövendő Messiás arcát. Azért hangzik minden szava úgy, mint az égzengés, amikor beledörgi a megdöbbent tömeg lelkébe a metanoia, a százpercentes életátalakítás, a bűnbánat szükségességét. Lángoló szavai ostorcsapások, melyek fölrázzák, fölkorbácsolják a lelkiismeretet. Nyilvános bűnösök, vámosok, utcaleányok, durva katonák beletántorulnak a bűnbánatba és könnyes szemmel kérik a haragvó Isten irgalmát. A Keresztelő szelíden inti őket a jóvátétel, az irgalmasság, a felebaráti szeretet kötelességére. De pőrölycsapásként hullnak szavai a bűnökben megátalkodottak, a kétszínű farizeusok és a hitetlen szadduceusok fejére. Viperákhoz hasonlítja őket, mert megmérgezik, megrontják a vallásosságot és életükkel megcsúfolják az Úr törvényeit. Szent János egyenes, őszinte lelke nem bírja el a kétszínűséget, az alakoskodó képmutatást. Nem tűri el a kétkulacsos istenszolgálatot, amely hódolni akar az Úristennek, de tömjénez az ördögnek is, mert ragaszkodik megszabott bűneihez s szenvedélyeihez. Azért olyan esküdt ellensége a farizeusoknak. Azért undorodik tőlük, mert nem átalják fölhasználni az Isten tekintélyét sem, hogy elpalástolják vele piszkos életüket. A Keresztelő kristálytiszta szeme meglátja bennük azt a hitványságot, amely még a vallást is ugródeszkának, üzletnek nézi. Ő nem azért imádkozik, bőjtöl, vezekel és prédikál, mert a népszerűség, a megcsodálás fényére áhítozik, hanem hogy példát adjon a helyes életút követésére, a bensőséges, meleg, Istenbe kapaszkodó vallásosságra. Ő csak a „pusztában kiáltónak szava". Nem akar ragyogni a próféták dicsőségében. Férfias, rövid szóval szétvágja a köréje fonódott legendákat és suttogó sejtéseket, amikor a jeruzsálemi főtanács küldöttségének kíváncsi, fürkésző kérdéseire, hogy vajjon az áhított Messiás-e, vagy valamelyik próféta-e, azt feleli: Nem! Ő csak hang az Isten hárfáján; ő csak a lelkiismeret ébresztője. Fönséges alázatosság! Csodá-

latraméltó önzetlenség! A talpig férfi, ha eszmét képvisel, nem törődik egyéni érdekeivel. A Keresztelő lelkében hordozza a Messiás birodalmának eszméjét. Ezért lelkesít, toboroz és hódít. És amikor megjelenik a várva-várt Krisztus, akkor minden irígység, sértődöttség nélkül szemléli, hogyan gyülekeznek Jézus köré azok a tömegek, amelyek eddig az ő szavait hallgatták. A pusztában kiáltó örvendezik és ujjong, amikor legkedvesebb tanítványai is elhagyják, hogy Krisztushoz szegődjenek. Néhány rövidlátó hívének irígykedő panaszára azt feleli, hogy Jézusnak növekednie kell népszerűségben, hatalomban, dicsőségben, neki pedig kisebbednie. Hiszen ő a „vőlegény barátja", aki pedig örül a vőlegény boldogságának! Ilyen önzetlenség a férfiasság legértékesebb legragyogóbb drágaköve.

Az önzetlen szívben oroszlán bátorsága dobog. Keresztelő Szent János egyéniségétől távol van minden gerinctelen meghunyászkodás, minden köntörfalazó megalkuvás, minden hajlongó gyávaság. Elvei kiverődnek cselekedetein. Lelkében, mint valami tűzkohóban, ott izzik a mindent lángra lobbantó, a mindent felgyujtó buzgóság. Nem fél semmitől, csak a lelkiismeretétől. Nem retteg senkitől, csak az Istentől. Odaáll a nyilvánosság porondjára és meghirdeti az örömhírt, az evangéliumot. Kikiáltja a világnak az igazságot. Nem törődik azzal, vajjon a közvélemény melléje áll-e, vajjon szavai tetszenek-e mindenkinek. Nem rémítik meg farizeusoknak és csatlósaiknak fenyegetései. Nem ijed meg a politikai pártok vezetőitől. Szemébe mondja még a bíborban kevélykedőnek is az igazságot. Kemény szavai halálra rémítik a koronás, vérfertőző paráznát, Heródest: „Neked sem szabad élő testvéred feleségét bírnod!" Szörnyű bosszúra ingerlik, izzó gyűlöletbe taszítják ezek az őszinte, elítélő szavak Heródiást, a királyi bűntársat. A hatalom, az erőszak fegyvere sem tudja megtörni Keresztelő Szent János jellemét. Hiába hurcolják nyirkos, földalatti börtönbe, hiába zárják el előle éltető elemét, a szabadságot, Macherus várának tömlöcében férfi szenved, nem pedig hitvány, gyönge báb. És ez a férfi inkább meghal, de elveit, meggyőződését, hitét, hivatását és az igazságot meg nem tagadja. Jöhet a hóhér, akit az érzékiség puhánya és a bosszúálló asszonyi hiúság küldött, levághatja azt a fönséges férfi-fejet, de a keményen összeszorított, néma ajkak ekkor is hirdetni fogják: Él az igazságos Isten! Jaj a képmutatóknak és megrögzött bűnösöknek! Jaj azoknak, akik eladták lelkiismeretüket! Jaj, ezerszer jaj a gerinctelen, az elvtelen, a jellemtelen férfitorzóknak! A pusztában kiáltó meghal, de szava örökre ott zeng a lelkiismeretben. Dicsőségét maga Krisztus hirdeti a legelső és legszebb szenttéavatási beszédben: „Bizony mondom nektek, nem támadott az asszonyok szülöttei között nagyobb Keresztelő Jánosnál." (Máté 11, 11.)

Halottlátás

Irta: Petruch Antal S. J.

Kit nem érdekelne a túlvilág? Ki nem szeretné tudni, mi van drága hozzátartozóival ez élet után? Mindig akadtak a történelem folyamán, akik vállalkoztak az összekötő kapocs megteremtésén az élők és a megholtak között.

Néhány évvel ezelőtt az ország északi peremén értesültem egy halottlátó asszonyról. A túlvilágot úgy ismeri, — mondták róla — mint a saját otthonát; de még a holtak földi életéről is föllebben előtte a fátyol. Személyesen nem győződhettem meg erről. Közben megtudtam, hogy másutt is akad halottlátó az országban, s mindenütt nagy keresettségnek örvendenek: nemcsak az egyszerű emberek hisznek nekik, hanem még előkelő urak autói is megállnak lakásuk előtt.

Pár hete, hogy magam is szemtől-szembe láttam egy ilyen csodálatos asszonyt. Papi ember beszélte el, hogy meghalt édesanyjáért vagy 40 szentmisét mondott. Erre megkérdezte a szóbanforgó halottlátót, mi van a drága elköltözöttel. Az asszony homályos, gyászos helyen fedezte fel őt: „Sok misét kapott, jegyezte meg róla — kettő kellene még neki, s akkor kiszabadulhatna innen." A pap elmondta a két misét és megtudta, hogy édesanyja most már a Szentháromság templomában van; terített asztal mellett ül egy kis gyermekkel. „Meglepő, — mondta a pap — hogy korán elhalt testvéremet látta, pedig erről emberileg tudomása nem lehetett." — Megkérdezték ettől a halottlátótól azt is, hogy N. N. hol van. Felelte: a Szentháromság templomában. „De hiszen öngyilkos" — vetik neki ellen. „Szenvedett is sokat, míg a Szentháromság templomába léphetett; aztán nem is volt egészen beszámítható, amikor kioltotta életét" — válaszolt amaz. — Érdeklődtek nála Néró felől. „A tenger fenekén van" — hangzott a válasza. — Igy beszélték ezeket. Értesültem arról is, ha valaki kétkedve keresi föl őt, abban a pillanatban, amikor a hitetlenkedő útra kerekedik, tudomást szerez róla az asszony s megérkezésekor kijelenti a tamáskodónak, hogy semmi közük egymáshoz, menjen Isten hírével.

Szorongó érzés fogott el: hátha engem is kitessékel, aki a kérdések egész litániáját állitottam össze, amikor azt a megbizást kaptam, hogy „vizsgáljam ki az ügyet". Azonban alaptalannak bizonyult a félelmem: készségesen felelt mindenre. Megtudtam róla, hogy magyar nemzetiségű, 57 éves, 5 gyermeknek édesanyja; bizonyára lett volna több is, — mondta ő — ha ura a csatatéren nem marad: srapnell érte őt, föltépte a hasát és belei kifordultak. Igy látta ezt az asszony; csak később értesitették ura haláláról. A saját édesanyja még most is él, 86 körül van; gyermekei is egészségesek, ő maga is az volt, csak néhány év óta nehezen lélekzik, úgy látszik, asztmás és szivbajos. 1921-ben szintén betegeskedett egy hétig, de utána teljesen fölépült. Különben sem ért rá gyöngélkedni, mert mielőtt másodszor ment férjhez, egyedül kellett gyermekeiről gondoskodnia. Sem családjában, sem pedig a környéken emberemlékezet óta halottlátás nem fordult elő. Ő 1921-ben lett azzá. Egy reggel feküdt még az ágyban, amikor ezt a szót hallotta: „Készülj a szenvedésre!" Fölriadt. Nem tudta, mire vélje. Azzal nyugtatta meg magát, hogy álmodott. Szokása szerint munkába állt. Amint kiért a mezőre, kimondhatatlan rosszullét fogta el. Kisfia nehezen birta hazavezetni. Az orvos pedig csak vonogatta a vállát: ilyen betegséget nem ismer. Nyolcadik napon összeasszott teste átlátszó lett, az erekben még a vér folyását is megfigyelhette. Félnapig tartott ez. — A kérdésre: látta-e az orvos ilyen áttetsző állapotban, azt vallotta, hogy igen, de tudománya csődöt mondott; a nevére már nem emlékszik; azt sem tudja, hogy most hol van; zsidó volt. Amikor ez az átlátszóság eltűnt, egészségesnek érezte magát s föl akart kelni, de szörnyű meglepetésére rimánkodó emberre hágott. Ahányat lépett, annyi embert taposott: férfit és nőt, fiatalt és öreget. Dörzsölte a szemét, hátha káprázik. De hiába! Vagy eszét vesztette? „Uram, add vissza józan eszemet, — fohászkodott — mert ki fog szegény gyermekeimről gondoskodni?" Isten azonban nem hallgatta meg kérését: Megkérte tehát testvérét, vezesse el az orvoshoz. Ez azonban egészségesnek találta. „Annyi kidobni való pénze van magának?" — kérdezte az asszonytól. „De a szemem!" Az orvos megállapitja, hogy szemének semmi baja. „Akkor az agyam!" „Agya egészséges" — felelte amaz. Ennek ellenére az asszony rettenetesen rosszul, sőt meghibbantnak érezte magát: amerre csak nézett, mindenütt kezüket tördelő alakokat látott; minden lépésénél kénytelen volt taposni őket; sikoltásuk pedig velőkig hatolt.

Testvére hazakisérte s közben korholta, minek dobja ki hiába a pénzt, amikor semmi baja. Ekkor már nem birta tovább s megtörte a titkot, melyről senkinek sem akart szólni. Testvére azonban nem hitte el neki, hogy miket lát. Csak amikor hallotta, hogy édesatyjuk a Szentháromság templomában ragyog a boldogságtól 7 gyermekétől körülvéve, gondolkodóba esett. Eddig anyjuk sohasem árulta el nekik, hogy hányan voltak testvérek. Amikor hazaértek, az öregasszony ismét megtagadott minden felvilágositást. Nagy ámulatára ők árulták el neki, hogy 16-an voltak, 7 meghalt, 9 pedig él. Most már nem kételkedtek a halottlátó szavában, hire pedig úgy terjedt, mint a „felborított köcsögből a víz". Attól a pillanattól kezdve, hogy megtörte a titkot, megszűnt kinzó látomása és taposása; azóta csak külön hivásra jelentkeznek a megholtak és buzgó segitőjük ő.

Minthogy eleve nem volt bizonyos, vajjon a gonoszléleknek nincs-e valami köze a halottlátáshoz, azért minden eshetőségre biztositani akartuk magunkat és a gonosz szellemet kizárni. „Kedves néni, — kezdtem — ha maga annyit imádkozik a szenvedő lelkekért, nem volna jó, ha most imádkoznánk értük?" Szivvellélekkel helyeselte a tervet: „Imádkozzunk tehát azokért, akikről senki sem emlékszik meg!" Elimádkoztuk a Miatyánkot, Üdvözlégyet, Hiszekegyet, Adj, Uram, örök nyugodalmat... és befejezésül megújitottuk a keresztségi fogadalmat: Ellene mondok a sátánnak..." — ismételte az asszony is.

Erre a halottlátó felajánlotta szolgálatát: bárki iránt érdeklődhetünk; nem számit, hol halt meg, föltéve, hogy 40 napja fekszik. A kérdésre, hogy beszél velük, azt felelte: „Én se irni, se olvasni nem tudok, tehát a magyaron kivül más nyelven nem beszélhetek velük."

Társam most Miki Pál felől érdeklődött. „Plébános (vagyis egyházi férfi) volt, sok jót tett életében, a Szentháromság templomában van, a természet halálával halt meg" — magyarázta az asszony tekintetét mereven a padlóra szegezve. A kérdésre, mikor halt meg, bevallotta, hogy ez meghaladja tudását, erről máskor sincs biztos tudása; de lehet — teszi hozzá — úgy 40—50 esztendeje. A természet halála azt jelenti, hogy nem erőszakos halállal, hanem a természet rendje és módja szerint halt meg. — Társam tovább érdeklődik X. Y. felől. „A Szentháromság templomában van ugyan, boldog is, de mégis szomorkás, mert életében keveset alamizsnálkodott, kissé fukar volt, a természet halálával halt meg." — „Hát Kaszap Pista?" „Plébános volt, — felelte az asszony — ő már sokat alamizsnálkodott, nem is szomorkodik a Szentháromság templomában; magas, szőke; a természet halálával halt meg néhány évtizeddel ezelőtt."

Bár tisztán láttam már akkor, mire véljem az asszony halottlátását, mégis nagyobb biztonság kedvéért én is kérdeztem: „Mit tud Cz. I.-ről?" „Plébános volt, jószivű, nagy hírnévnek örvendett, a Szentháromság templomában igen boldog; a természet halálával halt meg" — felelte ő. — „Hát Alonso Villalobos?" Erre ő: „Nagyon híres plébános volt, a természet halálával halt meg; most a Szentháromság templomában van."

„Fényképről ráismerne?" — kérdeztem. „Itt áll előttem, látom, amilyen életében volt. Hogyne ismerném meg!" Előhúztam egy fényképet, ránézett és mosolyogva biztosított: „Igen, ő az!" — „És Annus húgom?" — érdeklődtem végezetül. Kissé várt az asszony, majd fölragyogott az arca: „Mekkora szépség! Fiatalon halt el — állapította meg. — Milyen boldog! Mennyit kell még nekünk szenvednünk, míg mi is ott leszünk, ahol ő van!"

Megköszöntük a szíves felvilágosítást s biztattuk, hogy a halottlátásnál inkább imádkozzék az elhúnytakért.

*

Mi a véleményem?

Bár gyanús, hogy az asszony Nérón kívül — tudtommal — senkit el nem kárhoztat, mégsem hinném, hogy a gonoszléleknek valami köze volna ehhez a halottlátáshoz. Ugyanis kéthetenkint gyónik, áldozik az asszony, kifogástalan a viselete; tévhitet nem terjeszt, az embereket csak jóra buzdítja; olyan helyesen állapította meg: „Nemcsak a megholtakért kell imádkozni, hanem a bűnösökért is!" Nem rátartós, a plébánosnak szótfogad; a felvilágosításért nem kér semmit; mint mondta, nem örül tudományának, nem szereti, hogy beszélnek róla, hogy látogatják az emberek; de mintha ebben sok közük volna a csendőröknek, akikkel kezdetben többször is meggyűlt a baja: ha fizetni nem bírt, 8 napot kellett ülnie a hűvösön.

Talán a jó szellemnek tudható be? Az asszony maga kifejezetten Jézus Krisztust és a Boldogságos Szűzet emlegeti; véleménye szerint nekik köszönheti tudását. Mégis ki kell jelenteni, hogy semmi közük a halottlátáshoz, különben érthetetlen, hogy annyira felsült az asszony. Lássuk sorra az egyes eseteket!

Miki Pál bennszülött japáni; 1597-ben keresztre feszítették és 1862-ben mint vértanút szentté avatták. — Halála után még nem telt el 40 nap, amikor társam X. Y. iránt érdeklődött. Nem a természet halálával halt meg, hanem bombatalálat érte hajóját, amikor Angliából Amerikába tartott. — Kaszap Pistát lehet ugyan bizonyos jóakarattal plébánosnak (papi embernek) megtenni, amennyiben jezsuita volt valamikor, de súlyos betegsége miatt távoznia kellett a rendből; de hogy miből alamizsnálkodott annyit, az már titok. — Cz. I. még nem is készült soha egyházi pályára; semmiképen sem jószívű, mindenki rettegett tőle; nem is örvendett jó hírnek, és szíven lőtte magát, így halt meg. Húgom pedig ép egészségnek örvend, családanya.

Hogy a kérdéses halottlátás nem természetfölötti adomány, a következőkből is kitetszik: Elárulta az asszony, hogy heten vannak ilyen halottlátók az egész világon; illetve csak voltak, mert az egyiket farkas tépte szét. Magyarországon egyedül ő van. Évente néhányszor találkoznak éjjel; a szellem testvér hozza össze őket. Ilyenkor megbeszélik, hogy és miként vannak; legutóbb úgy találták, hogy ő a legbetegesebb köztük. — Szűz Mária — beszélte az asszony — tudtára adta neki: bármennyire öreg is valaki, azért csak fehérben vagy kékben temetkezzék, mert a fekete ruha égeti a lelket.

Talán megtévesztésről van szó?

Bár hangoztatja az asszony, hogy abban a formában jelennek meg előtte a megholtak, amelyben életükben voltak, mégsem látja a valót: a japáni bennszülöttön nem vette észre a sajátságos faji jelleget; amikor P. Biró fényképét mutattam neki, mosolyogva föltedezte benne Alonso Villalobost. Ennek ellenére mégsem gondolnám, hogy az asszony meg akarna téveszteni. Inkább elhiszem neki, hogy lát valamit, amikor mereven a földre szegezi tekintetét és kisvártatva mondja: „No, itt van előttem!" — kezével pedig mutatja, hol a jelenés. Ez a látás azonban szubjektív, öntudatlanul mintegy kisajtolhatja képzeletéből. Ugyanis a halottlátás nagyon fárasztja őt, ezért elég gyakran meg kell szakítani, s mintha idegzetét is nagyon megviselte volna ennek az amúgy is törékeny testű nőnek. Elárulta, hogy valamikor másokkal is közölhette a halottlátást, de most már nem mer erre vállalkozni, mert (idegzetileg?) nem elég egészséges hozzá; akit pedig egy alkalommal látóvá tett, az alig bírta (idegzetileg?) elviselni.

Az asszony mintha kombinálással egészítené ki képzeletét, rólunk — azt a benyomást kaptam — föltételezte, hogy csak „plébánosok" felől érdeklődünk. Van érzéke az iránt is, hogy az érdeklődőnek kellemetlent ne mondjon: bennünket külön kért, bocsássunk meg neki, ha valamivel megbántott volna; az is olyan különös, hogy pokolra nem kárhoztat. — Sok mindent tudhat ő azonkívül saját tapasztalásából is, de még többet a feladott kérdésekből és nem utolsó helyen a kérdező csodálkozásából; a legtöbb intimitást talán innen szerzi. Az sincs kizárva, hogy esetleg bizonyos fokban gondolatolvasó. Az így kialakult képet az asszony — úgy látszik — objektívnak, valódinak tartja, bár Alonso Villalobos esete furcsa fényt vet rá.

A kérdésre, máskor miért találja el oly pontosan a való igazat, ezt felelem: én nem győződtem meg arról, hogy máskor mennyire találja el a való igazat; de ha eltalálja, úgy gondolom, okait épp az előbb jelöltem meg. Én arra iparkodtam, hogy semmi támpontot ne nyujtsak a halottlátónak, sőt még arra is vigyáztam, hogy gondolataimat ki ne lesse, és következménye az lett, hogy szörnyen felsült.

Bár csak egy halottlátó esetét vizsgáltam ki, mégis megállapítással kellene lezárnom: a „halottlátó" egyáltalán nem halottlátó, a túlvilág titkai teljesen rejtve vannak előtte.

Szentek élete

Irta: Gologi Lajos S. J.

A lelkünkbe hullott és kibontakozást sürgető életszentségi kegyelem egyik jellegzetes működése a meleg érdeklődés a szentek élete után. Nem véletlen, hogy az életszentség kialakításán dolgozó Istenünk kezében is igen hatékony eszköz a szentek életrajza, életpéldája. Igen sok kegyelmet szokott általuk közvetíteni, hogy az ő részéről minél jobban biztosítsa életszentségünk kibontakozását. S mindent előkészítsen hűséges közreműködésünk számára. Életrajzok elmélyedt olvasása mögött, szentbeszédekben előforduló, a szentek életéből merített példák mohó meghallgatása mögött — ki nem mondottan ott feszül a kérdés: *hogy csinálták ők?* És ebben benne rejlik: *mert nekem is úgy kell tennem, hiszen erre hív az Úr, ezt sürgeti a kegyelem!*

De a teremtés legfönségesebb művét, az életszentséget formáló Isten nemcsak a lélek talaját munkálja és készíti elő — vágyat, érdeklődést, vonzódást ébresztő kegyelmével. Mihelyt valóban megfogamzik a kegyelem nyomán a vágy és éled a készség, nyomban nyujtja — főkép a szentek példája által — további lélektápláló kegyelmeit, melyek a vágy megfogamzását várták s a készség csírázását tételezték fel, hogy kifejthessék erejüket. Ha aztán — akarati készségünk folytán — kifejthették erejüket, pl. a kegyelem fényénél ösztönzően megláttatták velünk, miben legyünk hűségesebbek vagy nagylelkűbbek, megbocsátók vagy türelmesek — következik az újabb kegyelmi benyúlás... És ez így folytatódik tovább, így helyeződik egyik kegyelem-tégla a másik után, így kapcsolódik egyik láncszem a másikhoz... Komolyan elszántuk magunkat a nagyobb türelemre vagy a bocsánatkérésre, hibánk jóvátételére: máris világít egy jó sugallat és megérteti velünk, hogy biz' ehhez a jófeltételhez, elszánáshoz imádkozni is kell, különben úgy járunk, mint annyi, imával eléggé nem támogatott jófeltételünkkel jártunk. A végrehajtás nem megy símán, küzdelemre kerül a sor. Most már a küzdelem kifejlődése közben siet segítségünkre az Úr. Lelkünk legmélyén belátjuk, ha most kérem a Szűzanya, az Úr Jézus segítségét, megmenekülök a csatavesztéstől, sikerül a harc, meghozom az áldozatot. Ha követjük ezt a kegyelmi belátást, a harc Krisztus és a lelkem (meg a lelkek) javára dőlt el. Ezzel újabb kegyelmi téglasor indul. Újabb kegyelmi láncszemek kapcsolódnak...

De legyünk egészen reálisak. Épp a szentek életéből tárul elénk, hogy nem megy ilyen símán a láncszemek kapcsolása. Bizony botladozunk, meghátrálunk, hűtlenkedünk a kegyelemmel. Főkép kezdetben sok kegyelmet egyszerűen nem veszünk észre. Aztán lanyhulunk is. Újra kell kezdeni. Mindig elölről kell kezdenünk... Jól ismer minket erről az oldalról a mi igazi Lelkiatyánk és tudja, milyen nyomorultan fogunk a komoly lelki munkához, azért hát minduntalan, minden hibázás, lanyhulás után kegyelmével sürgeti az újrakezdést... És a szentek életéből a javítgatást, a foltozgatást is meg kell tanulnunk. Bizony ez is hozzátartozik az életszentség munkálataihoz. Nagyon is jelentős helyet foglal el. Csak ebben kell igazán nagy gyakorlatra, ügyességre, kitartásra szert tenni. A hibák, a szakadások és a foltok — ha eltaláljuk a módját — sokszor több haszonnal járnak, mintha minden zökkenő nélkül folyna lelki életünk.

Milyen felüdítő ilyenkor olvasni Szent Ágoston vallomását, vívódásait! Vagy megfigyelni Kis Teréz apró küzdelmeit! Fellapozni P. Doyle naplóját! S szinte lélekzetet visszafojtva követni Boldog Colombière Kolos önelemzését egy-egy hibázás után! Vagy látni, hányszor kellett Nagy Szent Terézt figyelmeztetnie az Úrnak, míg végleg lemondott a fölösleges látogatásokról...

Sajnos nem sok életrajzban figyelhetjük meg a lelki harcnak szemléltető példáját. Részint a mi gyakorlatlanságunk és hamar túlidealizáló képzeletünk miatt, de még inkább az életrajzok egyoldalúsága miatt, nem kapjuk meg a szent igaz képét. A legtöbb életrajz olvasása után úgy áll elénk a szent, mint akinek az első perctől fogva minden sikerül. Aiknek első tette is emberfeletti teljesítmény. Aztán minden következő lépése egy-egy ilyen szédítő művelet.

De azért a mi szentségünket szomjazó Urunk talál rá módot, hogy ezekkel az életrajzokkal is kegyelmet közvetíthessen. Megragadja Ő lelkünket lélekzetelállító példákkal, tettekkel, viaskodásokkal is. Újra meg újra begyujtanak. Magukkal sodornak. És erőnk támad. „Ha ők, a szentek annyit és oly nagyot tettek Istenért, akkor csak meghozom én is ezt a kis áldozatot!..." S a mi kis körülményeinket, a mi kis szenvedéseinket, jóval kisebb méretű megpróbáltatásainkat sikerrel oldjuk meg.

(Folytatása következik.)

Sohasem egyedül

Írta: Pintér József

Ez a mondat azt a félbe nem szakítható követelést jelenti, hogy az embernek hozzá kell magát szoktatnia ahhoz, hogy nemcsak magára, hanem másokra is gondoljon az örök üdvösség kérdésében. Ne akarjon csak egyedül végcélhoz érni, hanem másokat is segítsen hozzá. Senki sem élhet csak magának. Senki sem húzódhat félre az egyéni élet nyugalmába, amelyből kikapcsolhatja felebarátja iránti érdeklődését. Ez nemcsak a természeti élet terén van így. A természetfeletti rendben is a kölcsönös függés törvénye uralkodik. Jó volna, ha senki sem feledné el ezt!

Az evangéliumos gondolkozásnak semmi köze a részvétlen önzés ama alávalóságához, amely elkerüli a másokért való fáradozás porát, szennyét. A közöny ridegsége ürügyeket teremt még a semmiből is, csak ne kelljen megvalósítani azt, amit az ószövetségi bölcs kíván: „karold fel társadat, amint csak teheted". (Jéz., Sir. 29, 27.)

Egy katona, aki rossz életet élt és másokat is bűnökbe sodort, általános szentgyónást végzett Ravignan atyánál. Az eredmény őszinte életjobbítás lett. Ezután is sokszor felkereste a pátert és ilyenkor mindig elhozta magával egy-két bajtársát. Megkérte a pátert, hogy fogadja őket szeretettel és hallgassa meg a gyónásukat.

Egyszer aztán Ravignan atya megkérdezte a katonától, hogy miért teszi ezt?

És ő így felelt:

— Ha eddig katonatársaimat rossz példámmal az ördöghöz vittem, most ezután már az Istenhez akarom őket vinni!

Istenhez akarom vinni! Ime, a vállalkozásra késztető gondolat. Amit Nagy Szent Gergely így fogalmazott meg: „Mialatt Isten felé törekedtek, legyetek rajta, hogy ne magánosan jussatok hozzá." Szent Ágoston pedig ezt a figyelmeztetést teszi: „Nem szereted igazán felebarátodat, ha üdvössége elérésében nem segíted, mely után magad is törekszel."

Tehát sohasem egyedül csak a saját erényességünk tökéletesítésén fáradozzunk, hanem segítőtársa legyünk egy-egy embernek megtévedt lelke helyrezökkentésének munkájában. Ne elégedjünk meg az önmagunk lelki fejlődésével, gazdagodásával. Ne zárkózzunk be az előkelő elszigeteltség elefántcsont tornyába, hanem legyünk tevékeny eszközök mások lelki életének megalapozásában és növelésében.

Szülő, rokon, elöljáró, nevelő, munkástestvér, földesúr, jóbarát, hivatalfőnök, szomszédasszony, kiveszitek-e részeteket ebből a munkából, amely megkívánja tőletek, hogy mások lelkét átsegítsétek a lélekpróbák komor óráin? Kiléptek-e kényelmetek páholyából egy-egy lélekért, hogy az ne álljon ellene az Isten sokszorhívó kegyelmének, és ezt ne forgassa kárhozatra? Érzitek-e a nagy felelősséget, mely rajtatok van, hogy leállítsátok a rátok bízottak életének bűnberohanó iramát? Gondoltok-e arra, hogy közönyösségtek vagy hanyagságtok miatt a közeletekben lévők közül hányan lesznek a sátán áldozataivá, mert éppen a ti segítségtek hiánya miatt nem tudtak kibontakozni a bűn hálójából? Vállaltok-e némi nehézséget és fáradságot azért, hogy életet nemesítsetek? Hogy embertestvéreteket, ha haragos, megszelidítsétek. Ha reménytelenkedne, bátorítsátok. Lázongó kifakadásait megalázkodásra fordítsátok. Akaratát erősítsétek. Jó elhatározásokban szilárdítsátok. Mert ha nem így van, akkor tudjátok meg Ezekiel próféta ajakáról (3, 18.), hogy az Isten a ti kezetekből fogja követelni az ő lelküket.

— De mit tehetek én? — kérdezheti valaki.

Megfelelt már erre Nagy Szent Gergely: „Ne mondja senki, hogy gyarló vagyok arra, hogy másokat intsek, hogy alkalmatlan vagyok mások buzdítására; tégy csak annyit, amennyit tudsz, hogy a talentumot, amit kaptál, készakarva el ne hajítsd a pokolra."

Tehát az a fontos, hogy az ember ne tanúsítson érdektelenséget és tehetetlenséget felebarátja lelki ügyében. Nincs szükségünk Krisztus csodatévő hatalmára, sem a szentek erejére. Részünkről elég a jószándék latbavetése és az igyekvő erőlködés, — a többi az Isten dolga. Nagy az ő kegyelme. Ennek árnyékában kevéssel is sokat tehetünk. Éljünk azokkal az eszközökkel, melyekkel mindig tudunk járható utakat mutatni a bűn miatt bajba került testvérnek.

Ilyen eszköz először is a jó szó hatalma. A szeretettel alkalmazott szónak csodás ereje van. Evvel kialudni készülő hitet új lángra tudunk szítani. Csüggedő akaratokat tudunk tettre lendíteni s a léleknek önbizalmát visszaadni. Aki a szív és szeretet törvényeinek hatalmával istenes igéket tud mondani, az előtt kinyílnak a szívek. Sokszor egyetlen szó is elég, hogy átsegítse a lelket szorongató állapotán.

De a lélek erkölcsi rendülései között a világ minden beszédjénél nagyobb eredménye van a példaadásnak. Az emberek inkább hisznek a szemüknek, mint a fülüknek. Az életjobbítás csodái sokszor csak azért történnek meg, mert a lélek látja is az irányítást az adott jópéldában. Ez olyan útmutatásokat is tud tolmácsolni, amelyekre a szó elégtelen.

A testvéri segítésnek leghatásosabban munkáló eszközei közé tartozik még az imádság. Evvel igazítjuk felebarátunk fejére az Isten kezét. Evvel feltartóztatjuk Isten haragjának kitörését. Imánkkal kiesedezett kegyelmének besugárzására érjük el azt, hogy embertársunk nem hullatja el végleg a lelkét megfényesítő katolikus életnézetet.

Semmivel sem nyerhetjük meg inkább Isten tetszését, mint avval a buzgósággal, melyet felebarátunk lelki üdvösségének dolgában kifejtünk. „Minden istenes dolgok között a legistenesebb: közreműködni Istennel a lelkek üdvösségén." — mondja Areopági Szent Dénes. Ezen dolgozni: legyen vágya és öröme szívünknek, és tartozzék lelki szükségletünkhöz. Ne nézzük közönyösen felebarátunk rossz úton járását. Segítsünk rajta. Óvjuk meg őt a késői bánattól azáltal, hogy vigyük magunkkal a jó úton. Ez fogja megadni a mi Istenhez való közeledésünknek is legnagyobb értékét és boldogságát.

„Teljetek be Istennek egész teljességével" (Ef. III 19.)

Irta: Zsámár Jenő S. J. kínai misszionárius

Természetfeletti életet élni: Istennek élni. Mindent tiszta szándékkal tenni: Istenért élni. Állandóan Isten jelenlétében járni: Istenben élni. Istennek élni, Istenért élni, Istenben élni: megistenülve Isten életét élni.

Egész szívünkből szeretjük Istent, ha szeretetünk kizárólag Öreá és egészen Öreá irányul. Ha mást is szeretünk, azt csak Öérte, Öbenne.

A világ nyujtotta nagy élet-lomtárban lázasan ki kell keresni Isten legszentebb érdekeit, akaratát, tetszését, — és minden mást, mint limlomot félrelökni, elhajítani: Istennek, Istenért, Istenben élni. A világ millió és millió szívleadó hullámából az „egy szükségeset", a Lélek, az Isten hangját kiszűrni és az élettelen rezgésből a szeretet felfogó készülékében a Bárány menyegzős énekét kicsalni: Istennek, Istenért, Istenben élni. A világváros bábeli nyelvzavarából az édes otthon anyanyelvét megpihent szeretettel hazaküldeni az égbe: Istennek, Istenért, Istenben élni, — Istenbe belemerülni, betelni az Istennek egész teljességével.

Az emberi szív mély, mint a tenger. Az Isten a mélyben lakik. Ahová nem hatol le sem a remény keleti szele, sem az öröm déli áramlata, sem a nyugati bánatszél halálos szomorúsága, sem az északi szél félelmet keltő, vad viharja. Ezek csak a felszínen tudják felkorbácsolni a hömpölygő, vadul csapkodó hullámokat, a mélybe lehatolni nem tudnak.

Semmit sem remélni, semminek sem örülni, semmi miatt nem szomorkodni, semmitől nem félni, mindig csak Istenre tekinteni, csak Isten után vágyakozni, minden más törtetést kiölni magunkból, az egész szívből szeretni Istent. Ez a lelki ember, az Isten embere, ez a szent.

Mily szomorú annak a lelki embernek az élete, aki földi élvezeteket, földi érvényesülést keres. A mulandó gyönyörökben és dicsőségben alig részesül, mert az Isten törvénye, a lelkiismeret csak az asztalról leesett morzsákat juttatják neki. Az Isten örömére, amely minden érzéket felülmúl, nem tarthat számot, mert abban csak az részesül, aki egészen lemondott a földiekről, önmagáról, sőt még az égi vigasztalásról is.

A szeretet egyeneslelkű. Nem tud megalkudni, kiegyezni, osztozkodni. Istenben a szeretet és az igazság egy és elválaszthatatlan: tűz, mely világít és éget. Vakító fehér fénye nem fér össze semmi folttal, homállyal, sötétséggel. Mindent megolvasztó hevében nem gyöngyözhetik vízcsepp, semmi tisztátalanság, semmi hidegség nem talál helyet a szerelem tűzkohójában. Teljes, egész és tökéletes. Csak fényt és lángmelegséget áraszt, csak fénnyel és melegséggel egyesül.

Kíváncsiság és unalom, ellenszenv és rokonszenv, kislelkűség és öntudatosság, szertelenség és közöny, sikervágy és csalódottság, önteltség és irígység, féltékenység és kíméletlenség, merengő töprengés és lelketölő hajszamunka, kínos aggodalom és megelégedett pihenés, ideges türelmetlenség és fáradt nemtörődömség, szavaló lelkesedés és fekete pesszimizmus, mindent felforgató forradalmi láz és üres formákhoz görcsösen ragaszkodó maradiság, mind-mind bálványimádás.

Ne legyünk keresztvízzel lemosott pogányok, fehérre meszelt fakoporsók. Követni a természet vak ösztönét, keresni az emberek tetszését, megengedni önmagunk kielégülését, hajszolni magunk érvényesülését, és azután hatalmas szónoki gesztussal mindent „beállítani Isten országának nagy munkájába", mint mondani szokták, — becsapjuk vele a világot, talán magunkat is, de nem Istent!

Amíg csak részleges erények gyakorlatával foglalkozunk, önmagunknak, önmagunkért akarjuk megszerezni őket, szép szavakba öltöztetett bálványimádást gyakorlunk: igaz, „szeretetet gyakorlunk", „magunkat legyőzzük", „lelkeket mentünk, apostolkodunk", „jó elöljárók, tanárok, hasznos munkások akarunk lenni", „kötelességünket akarjuk teljesíteni," és ez mind szép, de ha önmagunkat tartjuk szem előtt, egyoldalúak leszünk, bele-beleütközünk magasabb érdekekbe, innen maradunk vagy túlhajtunk, minduntalan az önszeretet csapdájába esünk, de mindenesetre a földön csúszunk-mászunk. Legtöbbször a kevély és élvvágyó én leplezett célkitűzései ezek. Tisztán Istent keressük! Sursum corda! Felnézni az égre! Szembe a nappal! Ha a tennivágyás, az aktivitás, az ambíció, az idealizmus nyugtalanít, hajszol, követelődzik, nagy terveket rajzol eléd, pompás kilátásokkal kecsegtet, nagy istendicsőséggel hiteget, — ne higgy nekik!

De hogy tudjam biztosan, mi az Isten igazi dicsősége? Tartsd magadat ehhez a szabályhoz: engedelmeskedj vakon a Gondviselésnek, elöljáróidnak, merd feláldozni „tehetségeidet, rátermettségedet, istenadta képességeidet".

Ha feláldozod önmagadat, Istennek lesz reád gondja: oltár leszel, a megsemmisített én helyébe az élő Isten egész teljességével eljön, lakást vesz nálad, örökre egyesül veled, Krisztussal egyesülve világmegváltó munkát végzel.

„Ami nem Isten, az mind semmi, azt mind semmibe kell venni". Krisztus követése, III. 31, 2. Megesik ugyan, hogy „valaki magát valaminek tartja, holott semmi", de „önmagát vezeti félre". Gal. VI. 3. „Semmi vagyok előtted". Zsolt. XXXVIII. 6.

Sokan érzik is állapotuk fonákságát, szeretnének is tökéletesek lenni, de hiányzik az erő és a bátorság. Félnek a véres penitenciától. Pedig igazán nem azon múlik az életszentség. Az csak rendkívüli szenteknek a hivatása. Ellenben teljesen, fenntartás nélkül lemondani mindenről, és főképen elszakadni önmagunktól, — soha semmiféle ürügy alatt sem keresni a legkisebb földi élvezetet, kielégülést, — külsőleg, bensőleg, lelkileg teljesen megsemmisülni — az alázatosság, önmegvetés álláspontjára helyezkedni, — ez mindenkinek föltétlenül szükséges, ez alól nem ad és

nem adhat Isten senkinek sem felmentést, aki nagyobb kegyelmekben akar részesülni, Vele óhajt egyesülni, Benne, az Ő szeretetében akar élni.

És ez a munka reánk vár. Senki sem végezheti el helyettünk. És ha meghozzuk az áldozatot, Isten bőséges, túláradó kegyelme nem fog késni, nem fog elmaradni, mert „hűséges az Isten". (I. Kor. X. 13.) Ha biztos az, hogy „mindaz, aki kér, kap és, aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtót fognak nyitni", Lk. XI. 10., még biztosabb az, hogy aki meghal a világnak és önmagának, abban az Isten fog élni.

Akarod teljes szívedből szeretni Istent? Szeresd! Tőled függ! Látod, mi kell hozzá! Tégy úgy, amint a jó Isten előtt jónak látod. De csak úgy! És semmivel mással, senkivel mással, se multaddal, se jövőddel, se embertársaid ítéletével, se önmagad aggodalmaival ne törődj! Bízz mindent Istenre! Tőled nem vár mást, mint ezt! De minden mást hagyj rá! Ne kérj, ne remélj semmit, — se vigaszt, se keresztet — ne elégedetlenkedj, ne türelmetlenkedj semmi miatt, — ne vesd Istennek szemére, hogy szűkkeblű veled szemben, mintha bizony Istennek gazdaságában vagy bőkezű szeretetében volna hiány, ha nem haladtál előre annyira, mint szeretnéd és mint illenék, — igen, vesd magadat egészen Atyád édes gondviselő karjaiba, és örömben, bánatban, jósorsban, balsorsban, dicsőségben, megvettetésben, vigaszban, vigasztalanságban egyaránt mosolygó lélekkel mondd és imádkozd szívből: Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet! És más imád önmagadra vonatkozólag ne is legyen. Őneki majd lesz mindenre gondja!

A tudás és akarás útja nagyon lassú, sokáig tart, amíg eljutsz rajtuk Istenhez. Ha ugyan eljutsz odáig! A szeretet (amely okosságot, gyengeséget, hogyan-t és miért-et felejt) sasszárnyakat ad és kiindulópontnak Jézus lábaihoz ül. Hogy azután Szent Szívén pihenjen meg.

Ha el akarok jutni erre a szeretetre, mindent távol kell tartanom magamtól, ami távol tarthatna engem Istentől. Felüdülésben, olvasmányban, barátkozásban, játékban, írásban és beszélgetésben, mindenben kizárni azt, amiből nincs lelki haszon, ami lefoglalhatná lelkünket, amiben örömünket tudnók találni. Ha a szükség, engedelmesség, köteles szeretet kényszerít, tegyük meg, de ha szabadságunkban áll elfogadni és visszautasítani, hallgassuk meg a kegyelem szavát.

Mert Isten nekünk mindenünk és rajta kívül semmink sincs. Ahhoz, hogy Istenen kívül bármit akarjunk, elfogadjunk, szeressünk, az engedelmesség, szükség, kötelesség parancsszavára van szükség. Minden más esetben éljük az Isten életét: szeressük Istent, Önmagáért, Önmagában.

„Tehát akár esztek, akár isztok, akár bármi mást tesztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek." I. Kor. X. 31. Így szenteli meg minden gondolatunkat, szavunkat, cselekedetünket a legtisztább isteni szeretet. Ha nem így járunk el, a természetes hajlam, a szenvedély, az önszeretet vezet, azaz félrevezet bennünket, legalább is megfosztja cselekedeteinket az érdemtől, természetfeletti értéküktől, az isteni szeretet szépségétől.

Nehéz? Felejtsd el, hogy rólad van szó! Hiszen valóban nem rólad, Isten ügyéről van szó! Szeresd Istent úgy, mintha te nem is léteznél, szolgáld Istent, mintha Isten és te egyek lennétek. Ha Istenről, Isten bennünk lakásáról, az Istennel való egyesülésről van szó, törődhetünk-e kicsinyes, apró érdekekkel? Törődhetik-e a katona egészségével, amikor hazáját kell védenie? Törődhetik-e a király egyesekkel, amikor országa millióiról van szó? Nem kell-e nekünk még inkább mindent, önmagunkat is feláldoznunk a Mindenek Uráért. Annál is inkább, mert hiszen ha meghaltunk önmagunknak, a mindenek ura,... mi leszünk! Szent nemtörődömség tehát egészséggel, előrehaladással, tudománnyal és minden mással, — amennyiben Isten akarata, nagyobb dicsősége ezt így kívánja, — igen, érthetetlen szabály ez a földi okosság számára, de természettörvény az istenszeretet számára. Egész szívvel Istent! Igen, de úgy, hogy egy porcika se jusson másnak, senkinek és semminek, magunknak se, az énnek se. Még saját lelkét is gyűlölnie kell annak Lk. 14. 26, aki tanítványa akar lenni. Hát akkor annak, aki barátja, jegyese (nem: Ő) akar lenni! Önmagunk legmesszebbmenő gyűlölete, önmagunk legőszintébb, legtermékenyebb szeretete: megistenítése. Ha be akarunk telni Istennek egész teljességével, ki kell üresíteni magunkat önmagunk teljes megsemmisítésével, ki kell vetkőznünk minden teremtmény közvetlen szeretetéből, mindig mindenben csak kizárólag Istent kell szeretnünk. De Őt egész szívvel.

CSALÁDI NAPOK

Érdekes kísérlet történt a mult években Franciaországban. Lelki napokat tartottak házastársaknak és jegyeseknek közösen. Alkalmasan megválasztott napon a lelkigyakorlatos házban összejöttek a házas- és jegyespárok, majd közösen és külön-külön oktatásban részesültek a férjek és feleségek, völegények és menyasszonyok. Napközben a beszédek és ájtatosságok hatása alatt egymással valláserkölcsi szempontból családi kötelességeiket, vagy jövendő családi életük helyes berendezését megbeszélték. Isten igazságaitól és kegyelmétől áthatva tértek azután haza ebből a lelki magányból és iskolából. Voltak házastársak, akik nyiltan megvallották, hogy eddig egymásközt soha vallásos dolgokról nem beszéltek, de a családi nap után ez lelki szükségletük lett.

Ennek az áldásos kísérletnek mintájára az Unum-Szövetség a Jézus Szíve Népleányok péceli lelkigyakorlatos-házában családi napokat rendez, melyeken főleg a családi élet keresztény berendezéséről és egységéről, esetleg érvénytelen házasságok rendezéséről, de gyakorlati kérdésekről is felvilágosító és buzdító előadásokat tart egy lelkiatya vezetése alatt. A legközelebbi ilyen családi nap vasárnap, december hó 15-én lesz. Érdeklődni és jelentkezni lehet a Jézus Szíve Népleányoknál (Pécel, Lelkigyakorlatos ház.)

Isten akarata mindenekfölött

Írta: dr. Tóth János S. O. Cist.

Betlehemben angyali ének hirdette Isten dicsőségét és a jóakaratú emberek békességét. Nyugodtan hirdethették az angyalok a dicsőséget is meg a békességet is, mert a betlehemi barlangban már megjelent az isteni Kisded, aki a *mennyei Atya akaratának teljesítésével* meg tudta valósítani Isten dicsőségét és az ember békességét.

A Miatyánk első és második kérésében azt kérjük, hogy valósuljon meg Isten dicsősége és az ember boldogsága. A teremtés ezen kettős célja azonban magától nem valósulhat meg, ahhoz eszköz is kell. Meg is említjük ezt az eszközt a harmadik kérésben: *Legyen meg a te akaratod*, miképen mennyben, azonképen itt a földön is.

Tehát dicsőség, boldogság és békesség ezen fordul meg: Isten akarata mindenekfölött! *Ezt hirdette az Úr* a Miatyánkban, ezt hirdette tanításaiban, ezt hirdette Betlehemtől Golgotáig életének példájával. Ezt hirdette, hogy minket is megtanítson arra, *miért* és *hogyan* kell Isten akaratát teljesítenünk.

1. Jézus életének irányító csillaga mindig az Atya akarata volt.

„A világba jövén így szól: „Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem... Akkor mondám: Ime, eljövök! A könyvtekercsben rólam van írva: hogy cselekedjem, Isten, a te akaratodat." (Zsid. 10, 5—7.) A megváltó halál készséges vállalása ez a megtestesülés első pillanatában a mennyei Atya szándéka szerint. És miért választotta Jézus működése teréül Palesztinát? Miért akart tehetetlen kisded lenni? Miért akart istállóban születni? Miért töltött harminc évet a názáreti magányban? Nyilvános működése idején miért választotta egyes tanítások és csodák helyéül és körülményéül azt, amit az evangéliumban olvasunk? Mindezekre a kérdésekre csak egy a felelet: *a mennyei Atya így akarta!*

Midőn három napi kínos keresés után szülei megtalálták a jeruzsálemi templomban, a tizenkét éves Jézus így szólt hozzájuk: „Miért, hogy engem kerestetek? Nem tudtátok-e, hogy Atyám dolgaiban kell lennem?" (Lk. 2, 49.) Ez az első szó, amit az evangélium Jézus ajkáról följegyez. Ez az ő életének alapelve.

Galileában nem akarták továbbengedni. Ő azonban *küldetésére* hivatkozva továbbmegy. A leánya gyógyulásáért esdeklő kánaáni asszonynak azt mondja: „Én csak Izrael házának elveszett juhaihoz *küldettem*." (Mt. 15, 24.) A keresztelésnél szerénységből vonakodó Szent Jánoshoz így szólt: „Igy illik teljesítenünk minden igazságot." (Mt. 3, 15.) Jákob kútjánál, midőn a városból visszatérő tanítványok élelemmel kínálták, azt mondta az Úr: „Az én eledelem az, hogy annak *akaratát cselekedjem*, aki engem küldött." (Jn. 4, 34.) A csodálatos kenyérszaporítás és tengerenjárás után Kafarnaumban így beszélt küldetéséről: „Nem azért szállottam le az égből, hogy a magam akaratát cselekedjem, hanem *annak akaratát, aki engem küldött*." (Jn. 6, 38.)

Jézus másokat is Isten akaratának teljesítésére figyelmeztetett. A hegyibeszédben mondta: „Nem mindaz, aki mondja nekem: Uram, Uram! megyen be a mennyek országába; hanem aki *Atyám akaratát cselekszi*, az megyen be a mennyek országába." (Mt. 7, 21.) A Szent Szűzet boldognak hirdető asszonyhoz így szólt: „Sőt inkább boldogok, akik az Isten igéjét hallják és *megtartják azt*." (Lk. 11, 28.)

Az egész szenvedéstörténetben azt látjuk, hogy az Atya akarata szerint vállalt Jézus mindent. Kínszenvedésében az ószövetségi jövendöléseket akarta teljesíteni, világosan megmondta ezt az emmauszi tanítványoknak: „Hát nem ezeket kellett-e szenvednie a Krisztusnak és így bemenni az ő dicsőségébe?" (Lk. 24, 26.)

2. Miért kell nekünk is mindenben Isten akaratát keresnünk?

Jézus példája világosan áll előttünk, azt nem kell tovább bizonyítanunk. De a *szentek élete* is erre tanít. Minél magasabbra jutottak az életszentségben, annál inkább követték Isten akaratát.

Elkerülhetetlenül *szükséges* Isten akaratának teljesítése azért is, mert a nélkül nincs békesség a földön és nincs boldogság a másvilágon. A szentek bőséges tanúskodása szerint már itt a földön annál nagyobb az ember lelki békessége, minél inkább Istenre hagyatkozik. A mennyei boldogság nagyobb fokát pedig szintén csak úgy érjük el, ha Istennek egészen átadjuk magunkat.

3. Hogyan kell Isten akaratát teljesítenünk?

Isten kezéből kell fogadnunk mindent, még a *szenvedéseket* is. Bizalommal tehetjük ezt, mert „Isten közreműködtet mindent azok javára, akik

őt szeretik". (Róm. 8, 28.) Minden egyéni és közös megpróbáltatásban Isten akaratát kell fölismernünk, s alázatos lélekkel vagy bűneink büntetését, vagy az érdemszerzés alkalmát kell abban látnunk, az Apostol szavait követve: „Alázzátok meg magatokat az Isten hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket a látogatásnak idején." (I Pét. 5, 6.)

De necsak a szenvedések elviselésével szolgáljuk Istent, hanem *tevékenységünket* is állítsuk az ő szolgálatába. A negyedik boldogság szellemében éhezzük és szomjúhozzuk az igazságot, vagyis törekedjünk mindig inkább megismerni, megszeretni és követni Isten akaratát. Ha a bölcs nagyban követi Istent, a szentnek a legkisebb dologban is követnie kell. Különösen hivatásunk teljesítésében várja el tőlünk Isten a lelkiismeretességet még kicsinyben is.

Azután necsak magunk teljesítsük Isten akaratát, hanem a Miatyánk harmadik kérésének szellemében arra törekedjünk, hogy mindenben és *mindenki által* érvényesüljön Isten akarata. Adjuk át magunkat Istennek apostoli lelkülettel, használjon fel bennünket, s így megszenteltessék az ő neve és jöjjön el az ő országa.

Engesztelésül is ajánljuk föl magunkat, imádságunkat, munkánkat, hiszen sok ellensége van Istennek. Sokan sátáni gyűlölettel tervszerűen dolgoznak az ő dicsősége és az emberek boldogsága ellen. De még a keresztények között is akadnak olyanok, akik bántalmazzák bűneikkel, hidegségükkel, lanyhaságukkal.

Isten hűséges szolgálatának belső akadályát, a rendetlen önszeretetet is győzzük le magunkban. Áldozatos lélekkel minden fenntartás nélkül adjuk oda magunkat Isten szolgálatára. *Tartsunk ki még üldöztetések között is*, így teljesülnek rajtunk az Úr szavai: „Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa... Örüljetek és vigadjatok, mert jutalmatok bőséges mennyekben." (Mt. 5, 10. 12.)

Nem fölösleges éppen mostanában ezek fölött elgondolkozni!

Ádvent vágyakozása, karácsony öröme, az angyalok betlehemi éneke és — a mostani világégés Istent szomorító és embert megszégyenítő dicstelensége és békétlensége egyaránt ezt hirdetik: csak akkor lesz dicsőség és békesség, ha mindenekfölött Isten akarata teljesül.

Gnóthi sauton

Irta: dr. Nagy J. Győző

Az önismeret a leginkább gyakorlati bölcseség. Az ókori delphi jósda klasszikus tudósok jórészének véleménye szerint nem annyira vallásos berendezkedés volt, hanem inkább politikai összeköttetésekkel rendelkező, sokszor jólértesült irányító központ, és bejáratának fölötte állott a kétségek között biztonságot kereső embernek, mint fölényes figyelmeztető, hogy ismerd meg önmagadat. Mintha azt jelentette volna, hogy sok esetben azért nem tudunk tájékozódni, mert nem ismerjük önmagunkat: hogyan ismernők akkor helyesen a körülöttünk levő világot embereivel és eseményeivel együtt?

A művész akkor kezd művész lenni, amikor elkezdi ismerni a saját belső világát. Ez áll az etikai szabályoktól távolélőkre is közülük. De a legprózaibb kereskedő is hasznát veszi az önismeretnek még üzleti összeköttetéseinek kiépítésénél is. Annál megdöbbentőbb, hogy habitusuk szerint megítélve gyakran gyónó és naponkint önmagukat vizsgáló emberek mennyire elteltek önmagukkal, mennyire nem ismerik jó és gyenge oldalaikat, tehetségüket és kevélységüket, felcserélik a kettő mértékét és csodálkoznak, ha intézkedéseiket megnemértés, kudarc követi és a legjobb szándékuk mellett sem tudják azt az eredményt felmutatni, amelyre mások félannyi fáradsággal, talán félannyi felkészültséggel és felényi erényfegyverzetben is képesek. Titok ez, melynek egyetlen nyitja van: a helyes önismeret.

Jó üzletembernek lenni, sikereket elérni, ez ugyan nem mindig a lelki élet síkján mozgó dolog. Embereket kezelni, önmagunkat helyesen adagolni és adminisztrálni, ez sem mindig a megszentelő kegyelemmel belénk öntött kiválóság. Az önismeret sok esetben a meg sem keresztelt, csupán idegzetileg egészséges ember használhatóságának alapja és ugyanez az alapja sok esetben a kegyelmi életben törekvők használhatatlanságának is.

És ha szívesebben beülnék egy önismerettel ren-

delkező repülőtiszt mellé a felhők között, mint az önmagával eltelt taxisofőr kocsijába az Andrássy-úttól a Nyugati-pályaudvarig, akkor ez azt jelenti, hogy az élet minden viszonylatában, technikától kezdve az operatőr tudományáig és a történész íróasztaláig azok a leginkább emberi emberek, tehát Isten gondolatai szerint való emberek, akik csak egyszer voltak a delphi jósda barlangjában, de ott sem az ragadta meg őket, amit a papnő kijelentett, hanem az, amit a bejárat felett olvastak: Ismerd meg önmagadat.

A nehéz kérdés: hogyan? A könnyű felelet: lelkiismeretvizsgálásokkal és szentgyónások által. De a nehéz kérdésekre adott könnyű feleletek sorsa itt is érvényes: hogy kiegészítésre szorulnak és önmagukban nem adnak mindenki számára olyan megoldási képletet, amely biztosít a helyes eredmény sikere felől. S ezért keres az aszkétika, amióta az egyéni önnemesítés gondolata felébredt a magasabbra törekvő emberben, módszereket és kisegítő elméleteket. Ezért foglalkoznak a lelki vezetők a kegyelemtanon felül karakterológiával is, amelynek tételei vitathatók és elméletei elavulhatnak, de közben mégis sok kérdés megoldásához segítik a törekvő embert. És lehet, hogy valaki nem tudja megtalálni a helyét a szangvinikustól flegmatikusig terjedő skálában, lehet, hogy túl egyszerűnek találja a schizothym és zyklothym lehetőségeit, amíg azonban teljesebb rendszerek nem alakulnak a meglevőkből, ezek is sok esetben hozzásegítik a törekvőt a belső béke kérdéseinek megoldásához. Hogy lehetséges-e teljesebb rendszer felfedezése? Teljesebbeké lehetséges, de abszolút teljes önismereti és karakterológiai rendszer felállítása sohasem lesz valószínű, mert Isten is benne van minden emberben, az Örökkévaló felé törekvés is benne van minden törekvésünkben, és mivel Deum nemo vidit unquam, vagyis: Isten teljes ismerete lehetetlen az ember számára, éppúgy csak az Istenemberről lehet kimondani az emberismeretre nézve, hogy ille scit, quid est in homine. Hogy mi van az emberben, annak csak részletein csodálkozhatunk vagy szörnyűködhetünk. A teljes emberismeret és a maradék nélkül való önismeret rendszere égi szivárvány, amely felé közeledhetünk, de elérni nem fogjuk talán soha.

Jézus tudja, hogy mi van az emberben. És akik fehérre akarnak tisztulni az Ő országának számára, azok akkor tesznek helyesen, ha az önátadást gyakorolják, hogy keresztülvezesse Isten a lelket az érzékek és a lélek éjtszakáján, melynek folyamán Isten maga tisztítja meg a lelket olyan tökéletlenségektől, amelyeket felismerni is nehéz feladat, még inkább tőlük saját erőnkből megszabadulni. Hogy ez így van, arról biztosít a misztikus teológia, de ezzel bizonyságot ad arról is, hogy abszolút teljes karakterológiai rendszert adni, melyben minden ember megtalálja a saját helyét, hiú önhittség vagy tájékozatlanság.

Ne becsüljük le ezzel azonban a teljesség felé törekvő önismereti iskolákat. És módszereiket a magunk részére is hasznosítva tökéletesíthetjük az örökléstan elért adatainak felhasználásával. Ma pedig, amikor családfa-kutatással kell foglalkoznia üres óráiban úgyszólván minden európai embernek, jól tesszük, ha tisztába jövünk felmenőink jellemével. Műveltségük, foglalkozásuk megállapítható, temperamentumuk kikövetkeztethető az elérhető családi adatok és élethivatásuknak részletei nyomán. S ha több felmenő alakja életté tud válni előttünk, saját cselekedeteink is érdekes megokolást nyerhetnek olykor, és esetleg olyan feltűnő ismétlődésre is bukkanhatunk, amelyben emberi biztossággal megláthatjuk Isten akaratát, mellyel bennünk akarja továbbtökéletesítve látni azt, amit az elődd csak félig tudott elvégezni.

Lenzen—Sebregondi Mária—Dienes Adorján: „Kő kövön nem marad"... Elbeszélés Jeruzsálem pusztulásának idejéből. Korda R. T. kiadása. Budapest, 1941. 238 lap. Ára 4.— P, félvászonkötés 5.— P, vászonkötés 6.— P.

A szerző mindvégig lebilincselően érdekes könyvben Jeruzsálem pusztulásának megrázóan komoly és végzetesen tragikus történetét dolgozza fel. Filmszerűen pereg le előttünk Vespasianus császár fiának, Titusnak fényes győzelme, a nagy veszélyben egyedül szükséges egység hiánya a zsidó népnél, önző széthúzások, belső viszályok, a fejetlenség, a ragályos betegség és éhínség. A végső küzdelem borzalmas erőfeszítései is hiábavalóknak bizonyulnak a félelmetes ellenséggel szemben. E történeti háttérben két fiatal szerelmes meséjét szövi a szerző. Az egyik zsidó főpap leánya, Ada, szereti Dávid ivadékát, Adoramot, aki Krisztus vallására tért. Azonban a fanatikus farizeus csak úgy adja leányát Adoramhoz, ha visszatér ősei hitéhez. A véres harc szétválasztja a két szerelmest. A zsidó főpap pedig a nagy pusztulás után a Nilus partjára vetődik és ott kiábrándulva az ősi zsidó hitből, nem találja lelkének nyugalmát. Úgy gondolja, hamis Istennek szolgált eddig, és a folyóba veti magát. — A krisztusi jövendölés beteljesedését szép, élénk stílusban vázoló könyvet mindenkinek nagyon ajánljuk.

Irodalom

A Korda R. T. kiadásában kerül a karácsonyi könyvpiacra id. dr. Kray István báró **Nikodémus** c. regénye. Kray báró az angyali üdvözlet bájos jelenetével kezdi könyvét, elvonultatja az olvasó szemei előtt a Szent Józseffel az Augustus római császár által elrendelt összeírásra Betlehembe utazó Boldogságos Szüzet, majd bemutatja regényének főhősét, Nikodémust, az Úr Jézus későbbi titkos tanítványát, akinek viszontagságos élettörténete a regényben szervesen kapcsolódik bele az evangéliumoknak a Megváltó születéséről, földi életéről, keserves kínszenvedéséről, haláláról és feltámadásáról szóló elbeszéléseibe. Látjuk az agg Simeont, amikor a jeruzsálemi templomban karjai között tartja az isteni Kisdedet, majd ugyanott azt a csodálatos jelenetet, melynek kapcsán a tizenkét éves Jézus az írástudóknak a Szentírást magyaráza. Egy hajótörés lélekzetfojtóan izgalmas jelenetén át elvezeti a regény Nikodémus leányát, Juditot, Pontius Pilátus házába, ahol a szép zsidó leány Pilátus nejénél, a nemeslelkű Claudia Proculánál és bájos leányánál, Corneliánál szeretetet és egy kedves, új otthont talál, amíg a regény végén felesége lesz Pilátus kereszténynyé lett fiának, Juniusnak. A szerző beleszövi regényébe a Krisztus korabeli Róma erkölcsi züllését és politikai cselszövényeit is. Megrázóan ecseteli a jóérzésű farizeus Nikodémus súlyos lelki küzdelmeit elveszettnek hitt leánya hollétének felkutatása közben és kimutatja, miképen lesz képes Nikodémus lelke a krisztusi tanítás befogadására. A regény elviszi az olvasót a Jordán partjára, ahol Keresztelő Szent János tanít és keresztel, leírja Jézus éjjeli találkozását Nikodémussal, majd a hegyibeszédet, a kenyérszaporítás csodáját, és elmondva Jézus jelentősebb csodái és példabeszédei egynémelyikét, megismerteti az olvasóval az Üdvözítő nagyjelentőségű kafarnaumi beszédjét az Oltáriszentségről. A továbbiakban látjuk Lázár feltámasztását, a Jézus élete ellen törő zsidó főtanácsot és a Megváltó ünnepélyes bevonulását Jeruzsálembe. A szerző azután elvezet minket még az utolsó vacsora termébe, a Getszemáni-kertbe, Annás és Kaifás házába, majd Pilátus ítélőszéke elé és végül a Golgotára. A Jézus által a keresztúton művelt csoda hatása alatt Pilátus felesége és leánya Jézus követői lesznek és Nikodémus is ekkor találja meg éveken át hiába keresett leányát. Jézus feltámadása után végül szeretetben egyesülnek mint tanításának követői zsidók és pogányok, és Krisztus Egyháza a kegyetlen üldöztetés ellenére hamarosan elterjed az egész akkori művelt világon.

Schnattner Szigfrid O. S. B.: **Tanárszem, diákszív...** (Szerzetestanár jegyzetei.) Korda R. T. kiadása. Budapest, 1940.

Schnattner könyve a diákélet mosolygós, színesen eleven világába viszi az olvasót. Látjuk a gondtalan, rövidnadrágos kisdiákot gyermekszívének minden szépségével, de elénk áll a nagydiák komoly küzdelmével, a férfiválevés minden nehézségével. A diákok maguk beszélnek, maguk mondják el problémáikat, terveiket és örömeiket, a szerző pedig a lelkiatya meleg szívén keresztül fogja meg lelküket és emeli Krisztushoz. Új hang, új világ ez a könyv, mert nem az elmélet, nem a tudás tógájában tanít, hogyan vigyázzunk a ránk bízott ifjúságra, hanem tettekben mutatja be a krisztusi nevelés örökké új, mindig életerős elveit. Megtanít az egész diákéletet a lélek szemével nézni, hogy „milyen boldogító az ifjúság atyjának lenni". Nevelők, szülők, diákok hálásak lehetnek a szerzőnek ezért a gazdag lélekkel és papi szívvel megírt könyvért. A könyv december elején jelenik meg.

Horváth Miklós és Reök Iván: **Isten, papok, orvosok.**

A maga nemében páratlan mű. Hasonló tárgyú könyv magyar nyelven egyáltalán nem, a külföldi irodalomban is csak egy-kettő jelent meg. Az orvos hivatása és munkája mögött keresi a lelket, vagyis azokat a szálakat, amelyek a tudományt a valláshoz kötik. Egyrészt az örök igazságokat az orvostudományból vett illusztrációkkal nagyon ügyesen hozza közelebb az olvasóhoz, másrészt pedig eligazítást nyujt az orvosok számára a legfontosabb erkölcstani problémákban, melyek hivatásukkal összefüggnek. A papok viszont, különösen az intelligencia lelkipásztorai, ügyes és modern beállítását kapják benne a hitvédelem legfontosabb kérdéseinek, mint amilyenek a lélek és halhatatlansága, az agy és a lélek viszonya, Isten létezése, stb. A könyvnek eredeti beállítású tartalmán kívül nagy értéke stílusa is, ez az egészen meglepően élvezetes előadásmód, mely hol szellemes, hol szinte tobzódik a képekben, találó hasonlatokban. Valóban nagy szükség van ilyen szintézist adó írásra, mely megmutatja, hogy hit és tudomány nem összeegyeztethetetlen, és eligazítást ad korunk nagy problémáiban, segítséget nyujt arra, hogy végre okos képet alkothassunk a világról, tudásanyagunk kétségbeejtő szétanalizáltsága ellenére is. A könyv határozott nyeresége úgy vallásos, mint bölcseleti irodalmunknak; értékesen gyarapítja minden orvos, pap és művelt ember könyvtárát.

Trochu—Árvay-Nagy: **Az arsi plébános.** II. kiadás. Korda R. T. Budapest, 1940. Ára fűzve **5.— P,** kötve **7.50 P.**

Első kiadásában már közismert és közkedvelt nálunk ez a könyv. 460 lapján keresztül elénk áll egy kopott ruhás, hajlott vállú, igénytelen plébános, akinek virrasztástól és kíméletlenül kemény életmódtól végigszántott arcára meleg sugárzású, mélytüzű szemek árasztanak valami csodálatos nyugalmat és derűt. Ez a plébános azt mondja a lelkek üdvéért aggódó, önmagával bizalmatlan papnak, aki talán kishitűen néz a lelkipásztori munka elé: az én utam előtted is

nyitva áll. Isten kegyelme nem a napkirály udvarát beragyogó, világhírű szónokok által vonzott jobb életre százezreket, hanem az én gyóntatószékemen keresztül, rajtam keresztül, aki „azt hittem, hogy eljön az idő, amikor püspököm bottal fog engem Arsból kikergetni, fölfüggeszt, és börtönben fejezem be életemet". — Az alázat és a gyóntatószék csodája, ami talán leginkább megragad bennünket ebben a papi életben. Alázatos emberen és gyóntatószéken keresztül Isten kegyelme árad szét a bűnösökre.

Tóth Nándor: **A bátai Szentvér.** Kiadja a bátai plébánia. Ára **1.50 P.**

„A bátai Szentvér" címen ízléses kötetben most hagyta el a sajtót Tóth Nándor, a „Kereszt a félhold ellen" írójának új novellás kötete. A novellák előtt Fájth Jenő apátplébános ismerteti történelmi hitelesség alapján Báta nagy csodájának, a Szent Vérnek és a multban világhírű templomának történetét. Az ugyancsak történelmi novellák pedig költői feldolgozásban pergetik vissza a multat. Nem sablonos propaganda-könyv, hanem mind tartalmánál, mind pedig stílusánál fogva komoly irodalmi érték.

Gausz Tibor S. J.: **A jegygyűrűért.** Korda kiadása. Ára fűzve **3.— P,** vászonkötésben **4.50 P.**

„Oly szép a leánytisztaság" — hirdeti a könyv egyik fejezetcíme. És csakugyan ez lesz élménye annak, aki kézbe veszi. Bár a szerző nem hagyja oktalan álomvilágban élni a sok vihartól fenyegetett, törékeny leánylelkeket, hanem reális látáshoz szoktatja, sorain mégis végigömlik a tisztaság ragyogása. Így lesz ereje megtartani leányolvasói lelkét tisztán a jegygyűrűig és ezért tudja visszahívni azokat is, akik szédülni kezdtek a kísértések között. Ez igen nagy értéke a könyvnek, valamint a praktikus lelkiismereti problémák ügyes megvilágítása. — Leányifjúsági irodalmunk sokat nyert vele!

Maria Land: **Titkok útján.** Ára fűzve **3.— P,** kötve **5.—P.**

Egy kiválasztott leánylélek bájosan romantikus története ez a könyv. Protestáns környezetben, félreismerés, racionalista orvosok, különös betegségek közt érik teljessé Marianna kontesz áldozata, aki így veszi le családjáról a reá súlyosodó végzetet: a Torony árnyékát. Ősök bűnei, örökségharc, főúri szerelmek sötétednek a háttérben, de a titkok útján, a szenvedés megváltó erejével az győz, akinél nagyobb szeretete senkinek sincs, mert életét adja barátaiért. — A könnyed, fínom fordítás Bolváry Margit S. J. C. munkája. Élvezetes olvasmány.

Zaymus Gyula: **A rejtélyes örökség.** Korda R. T. kiadása. Budapest, 1940. 143 lap. Ára fűzve **2.50 P,** kötve **4.— P.**

Zaymus legújabb regényében a tőle eddig is megszokott egyszerű, világos stílussal szövi meséjét a „rejtélyes örökség" körül. A szenvedélyesen régi pénzeket gyűjtő Makuska mesternek négy kapzsi gyermeke volt. Miután férjhez mentek ill. megházasodtak, Annuskát házába fogadta, aki őszinte ragaszkodással enyhítette az öregség nehéz napjait. Makuska halála után gyermekei természetesen mindent elkapkodtak és Annusnak semmit sem adtak, csak emlékül egy régi, kopott földgömböt. Annus Kampós fiatal tanár nagyanyjánál kapott lakást. Családtagként kezelték s végül is Kampós, amikor kinevezték tanárrá, megkérte Annus kezét. A boldog előkészületben megtisztították a kopott földgömböt is s lám, aranyból készült Szentháromság-szobor volt benne! Az esküvő napján nászajándékul a múzeumtól huszonötezer koronás megvételi ajánlat érkezett a „rejtélyes örökségért". A szép regényt mindenkinek nagyon ajánljuk.

Keresztes Szent János: **Útmutató a tökéletes lelki életre.** Fordította Endrődy László S. J. Budapest, 1940. Korda R. T. kiadása. Ára fűzve **.—30 P,** kötve **1.30 P.**

A fordító a keresztény misztika egy híres szentjének és tudós képviselőjének kis útmutató művecskéjével akarja az ezirányú magyar lelki irodalmat gazdagítani. A mű szerzője elegendő biztosíték a mellett, hogy munkája nem volt hiábavaló.

R. Plus S. J. **Krisztust sugározzuk.** Franciából átdolgozta: Uhl Antal. Budapest, 1940. Korda R. T. kiadása. Ára fűzve **1.60 P,** kötve **3.10 P.**

A könyvecskéhez adott előszavában Mihalovics Zsigmond így ír: „Szeretném, ha az Actio Catholica minden munkatársa, egyesületeink mindenegyes tagja átforgatná e nagyszerű könyvet." Világi apostoloknak íródott. Munkájukhoz lelket és szellemet kíván adni, nehogy gerinctelen s merő külsőség legyen kifelé ható munkájuk. Mert nem adhatja másnak, nem sugározhatja Krisztust az, aki nem a krisztusi világrend küldetésében él és nem táplálkozik Krisztussal.

P. Csávossy Elemér S. J.: **Egy leányélet elindul a jó Istenhez vezető úton.** Ára **—.20 P.**

Bogner Mária-Margit nővérnek, az érdi vizitációs apácák egyik szentéletű tagjának életéből mutat be a szerző néhány jellemző esetet ebben a kis füzetben. De ennyi is elég, hogy megszerettesse velünk ezt az egyáltalán nem közönséges lelket, akinek közbenjárására már több imameghallgatás történt, és felbuzduljunk nagyobb életrajzának elolvasására. A díszes illusztrációk csak hatásosabbá teszik ezt az értékes kis füzetet.

Báró Zechné Kis Alice: **A csillagok mesélnek.** Korda R. T. kiadása. Budapest, 1940. 72. l. Fűzve **1.— P,** kötve **1.70 P.**

Jörgensen paraboláira és Lagerlöf Krisztuslegendáira emlékeztet e könyvnek nyolc allegorikus elbeszélése. S mégsem utánzata, kopírozása e nagynevű íróknak, hanem egészen eredeti, sajátos stílusban csillogtatja meg olvasói előtt gazdag mesélő képességét. Megragadóan érdekes az egyes fejezetekben elrejtett igazságok háttereként szereplő mese. Mindegyik fejezet valami emberi gyengeségből származó bűnnel, ferdeséggel kezdődik és a végén győzedelmeskedik az áldozat, az igazság és a szeretet! Haszonnal olvashatják a gyönyörű rajzokkal illusztrált könyvet gyermekek és felnőttek egyaránt, a szónokok számára pedig nyolc megkapó képet jelent beszédeik élénkítésére, megvilágítására.

Kérelem kedves Előfizetőinkhez!

Kérjük kedves Előfizetőinket, hogy karácsonyi ajándékaik megválasztásánál az *„Utunk"*-ra is gondoljanak s tegyék le ajándékkép néhány karácsonyfa alá az *„Utunk"* egyévi előfizetési nyugtáját egy lappéldány kíséretében.

Gondoljunk szeretteink lelkére is! Azt gondozzuk, azt ápoljuk, ha lélekemelő, lelket üdítő folyóiratot adunk kezükbe.

Kegyelemmel teljes szent karácsonyt kíván összes kedves Olvasóinak az

Utunk
szerkesztősége és kiadóhivatala

NAPTÁRAK

Gyermekek részére:

Jézus Szíve-kisnaptár	**30 fillér**
Kláver Péter-missziósnaptár	**30 fillér**

Felnőtteknek:

Jézus Szíve-naptár	**50 fillér**
Szent Mihály-naptár	**50 fillér**

Állónaptár:

Prohászka-naptár, a nagy püspök mondásaival	**1·20 P**

Legszebb ajándék férfiak részére:

Dr. Czapik Gyula püspök:

KATOLIKUS FÉRFIAK IMAKÖNYVE

Kis zsebalak. Tartalmazza az összes fontos imákat: 2 szentmisét, gyónás és áldozási részt, alkalmi imákat.

Ára 2·— P, bőrkötésben **4·50** és **5·50 P.**

Képeskönyvek, társasjátékok, meséskönyvek, elbeszélések, ifjúsági művek, szépirodalmi könyvek, regények, egyszerű és díszes kivitelben kaphatók!

◆

Imakönyvek, szentképek, jászolos Jézuskák viaszból és gipszből, betlehemi készletek, karácsonyfadíszek, olvasók nagy választékban.

◆

Karácsonyi és újévi üdvözlő lapok mélynyomásos és több színes kivitelben, sokféle változatban borítékkal együtt 4 és 5 filléres árban beszerezhetők kiadóhivatalunkban.

◆

Karácsonyi levelezőlapok szép, modern, vallásos rajzokkal, rendkívül ízléses szép kiállításban kaphatók. Darabja 8 fillér. Mélynyomásos kivitelben 4 filléres árban.

◆

Levélpapír 25-ös, 50-es és 10-es csomagolásban, **Jézus Szíve-pecséttel, Eucharisztikus szimbolumokkal,** kedves kis **karácsonyi rajzokkal** díszítve, bő választékban beszerezhető lapunk kiadóhivatalában.

Adományok Bogner Mária Margit boldoggáavatására: Nagy Edit, Bős-Varjas 4·— P, Dr. Rába Miklósné, Hosszúpályi 10·— P, Pasi Szabilla, Hosszúpályi 2·— P, Haidekker László né, Veszprém 5·— P, P. Cser M. Margit gyűjtése 20·— P, P. Bleiziffer Laura gyűjtése 16·— P, P. Vámossy Irén gyűjtése 10·— P, Peyrl Ágnes, Csörötnek 1·50 P, N. N. 2·— P, Kissziváth Ernő 3·20 P, Gályász László 10·— P, Gályász László 5·10 P, Sch. T. „imameghallgatásért" 10·— P, N. N. 3·08 P, Nemesházy Miklós, Budapest 1·— P, Simon Istvánné 3·— P, Csóti Vendelné, Kisdombegyháza 2·— P, Timár Margit, Szombathely 3·— P.

Új magyar könyvek:

Gausz Tibor S. J.: **A jegygyűrűért.** Ez a könyv változatos színekben az élet legkülönbözőbb helyzetét mutatja be fiúk és leányok beszámolói alapján. Itt ismerik meg a leányok a fiúk lelkületét és azt, hogy hogyan kell velük bánni. Ez a könyv a nagyobb leányok részére nélkülözhetetlen. Sok szép kép díszíti. Ára művészi kartonkötésben 3.— P, keménykötésben 3.80 P, díszkötésben 4.80 P.

P. Jámbor László S. J.: **Levelek Húgomhoz.** II. kiadás. „Laci bácsi" levelei hozzá méltó díszes kiállításban hagyják el december hó elején a sajtót. A praktikus tanácsok adásában senki sem múlja felül a leánylelkeket annyira jól ismerő jezsuita atyát. Három kötetében mindenre kitér, ami egy leány életében szerepet játszhat. Jóízű stílusa annyira közkedveltté tette P. Jámbort, hogy neve fogalom úgy a leányok, mint a nevelők előtt. Sajtó alatt.

Zaymus Gyula: **Izzó talajon.** Regény, mely elejétől végig érdekes, lekötő. Minden megvan benne, amit a mai olvasó keres: a ma világát tartja szem előtt, üdíti a lelket, kitűnő szórakozást nyujt. Sajtó alatt.

Ajánljuk ismerőseinknek

az *„Utunk"*-ban ismertetett és hirdetett könyveket! Küldessünk prospektusokat barátaink címére!

Minden Önt érdeklő ajándéktárgyról kérjen árjegyzéket!

Értékes német nyelvű ajándékkönyvek:

Gräftől:

Ja Vater. 6·95 P helyett 5·21 P. Selig die Hungernden. 5·49 P helyett 4·11 P. Herr, lehre uns beten. 6·95 P helyett 5·21 P.

Lippert S. J.-től:

Einsam und gemeinsam. 7·69 P helyett 5·75 P. Der Mensch Job redet mit Gott. 10·61 P helyett 7·95 P. Aufstiege zum Ewigen. 8·24 P helyett 6·17 P. Vom guten Menschen. 10·98 P helyett 8·22 P. Aus dem Engadin. 7·58 P helyett 5·67 P. Vom Gesetz und von der Liebe. 10·61 P helyett 7·95 P.

Schryverstől:

Meine Mutter. 4·58 P helyett 3·43 P.

Valamennyi szép lelki olvasmány.

Szentírások, Újszövetség:

Ketter-féle vászonkötésben 1·83 P helyett 1·37 P.
Rösch-féle vászonkötésben 1·83 P helyett 1·37 P.

GYERMEKKÖNYVEK:

Pichler—Schumacher:

Katolisches Religionsbüchlein. 3·11 P helyett 2·33 P. Knoll: Geh aus mein Herz und suche Freund. 2·75 P helyett 2·06 P.

Bohatta—Morpurgo:

Mausi. Képes állatmeséket tartalmaz. 5·12 P.

Finom kivitelű képes-, verseskönyvek 2 P-s árban:

Besuch beim lieben Jesulein, Das brave Bienchen, Vom lieben Christkindlein, Die Himmelsküche, Das brave Kind, Gegrüsset seist du Maria, St. Nikolaus, Ein Tag in Betlehem, Vater unser.

2·20 P-s árban:

Familie Braun, Bunte Flüglein, Fritz Osterhaus und Sohn, Der Heinzelwirth, Mach mein Herz bereit, Die heiligen drei Könige, Mäuschensorgen, Miau, Salve Regina, Schneeflöckchen, Die lustigen Springer, Alle Vöglein sind schon da! Wauwau, Doktor Allesgut Eismännlein, Tannenbaum.

2·38 P-s árban:

Die braven und schlimmen Beeren, Die heilige Familie, Mein Gärtlein, Heinzel wandert durch das Jahr, Sei barmherzig! In den Wurzelstübchen.

Nagyobb alakú, finom kivitelű verses képeskönyv, könyvalakú:

Hui, die Himmel 8·78 P helyett 6·58 P.
Scholly: Wolkenkinder 3·48 P.

Grimm, Andersen, Bechstein meséskönyvek, kisebb-nagyobb alakban nagy választékban kaphatók, úgyszintén különféle elbeszélések is.

Lenzen—Dienes Adorján: **„Kő kövön nem marad"..** Kitűnően felépített regény. Változatos, izgalmas. Tárgya történelmi: a rómaiak rettentő pusztítását ecseteli olyan megrázóan, hogy az olvasó le sem tudja tenni a könyvet. Ára kartonkötésben 4.— P, papírkötésben 5.— P, vászonkötésben 6.— P.

P. Pál: **Péterke. Nagymamák ünnepe.** Két kis ifjúsági elbeszélés. Mindkettőről csak azt mondhatjuk, amit a többi megjelent P. Pál-könyvről, hogy tartalmát tekintve felér bármily hatalmas kötettel, annyi kedves, finom esemény, érdekesség, érték van benne. Kartonkötésben 60 fillér darabonként, kötve 1.— P.

Mária Land: **Titkok útján.** Fordította Bólváry Margit S. J. C. Izgalmas, sok eseményben gazdag, de kitűnő katolikus szellemű regény. Ára 3.— P, kötve 5.— P.

Dr. Nyisztor Zoltán: **Kalandozás a Balkánon.** Az ismert író jóízű tollával megírt élvezetes útirajza a balkáni országokról: Bulgária, Török- és Görögországról. Ára 5.60 P, kötve 7.20 P.

P. Finn Ferenc S. J.: **Wynn Percy.** Roppant érdekességű amerikai diáktörténet. Ki ne ismerné P. Finn S. J. kitűnő nevelőhatású, de egyben mozifilmérdekességű könyveit: Tom Playfair, Harry Dee, Merton Ada, Fülöp, a kis énekes! Ezt a könyvet már régen várták úgy a fiúk, mint a leányok. Most, **december folyamán** megjelenik a II. kiadás.

Emmy Néni: **Királyfia, Királyleánya.** Tanulságos elbeszélések. Elemista gyermekek veszik majd nagy hasznát és azok, akik velük foglalkoznak. Szép kis képek díszítik. December elején hagyja el a sajtót.

P. Csávossy Elemér S. J.: **Érd Angyala.** A nemrégiben elhúnyt fiatal magyar vizitációs apácának életét és erényeit ismerteti benne a szerző. Mária Margit nővérről szóló könyv: **„Egy sír a Duna felett"**, már 3. kiadásban fogyott el. Tisztelői sürgetésére jelenik meg, s most más beállításban hagyja el a sajtót.

Ugyancsak Margit Mária nővér életét ismerteti 16 oldalon keresztül egy ízléses kivitelű, 16 oldalas mélynyomásos füzet is:

„Egy leányélet elindul a jó Istenhez vezető úton" címmel. A füzetkét Balázs Benedikta nővér rendezte sajtó alá. A fényképek eredetiek után készültek. Az ízléses rajzokat Pál György készítette hozzá. Mária Margit nővér tisztelőinek tömegterjesztésre is igen ajánljuk. Ára 20 fillér.

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1941. január 1. VII. évf. 5. szám.

Utink

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Wimmer Anzelm O. S. M.: Visszfény. — P. Gyalogi Szevér: Őszinte szó az életszentség kérdésében. — Schnattner Szigfrid O. S. B.: A. C. az Istenanya szellemében. — Dr. Tóth János S. O. Cist.: A nyolc boldogság. — Jancsó Imre S. J.: Isten, Egyház, háború. — Dr. Ervin Gábor: Hivatás és lelki élet. — Irodalom.

Korda R.-T. Kiadása Budapest.

„Utunk“ szakkétköz folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides“ könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4. Előfizetése portóval 28 cseh korona.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — Egyes szám ára 40 fill.

Mult és jövő határán, újesztendő jégvirágos hajnalán hódoló szeretettel köszöntjük a Szent Szívet, minden kegyelem kútforrását, az isteni Fölségnek töviskoszorús, kereszttel koronázott drága szimbolumát.

Megemlékezve a fenséges ígéretekről, amelyeket az Úr Alacoque Szent Margitnak a sokpontú szerződésben tett, hő imával kérjük, áldja meg az érkező újévet, benne egész életünket; űzzön távol minden aggodalmat, bánatot, bút, félelmet, hadat és inséget; gyullassza áldozatos szeretetre, öntudatos hitéletre gyarló szívünket, hogy az Ő követségében járva — mint világi apostolok — tevékeny szeretettel, egész emberként szolgáljuk az újévben Isten országa térfoglalásának és a lelkek üdvösségének ügyét. Hadd hirdesse élőszó, követésre vonzó tiszta életpélda, hogy az Ő tanítványai vagyunk!

Isten kegyelmével, az Ő dicsőségére az újesztendőben — világpusztulásban, lélekrombolásban is — az UTUNK-kal építeni, sebet gyógyítani akarunk. A hit mécsének olaját akarjuk táplálni, a lelket sugárzó szeretetnek lángját akarjuk éleszteni, a katolikus öntudatot erősíteni. A legszentebb véren megvett drágagyöngyökért: a halhatatlan lelkekért akarunk továbbra is dolgozni!

Jöjj és tarts velünk! Jöjj, segíts nekünk! Légy Te is sok örömöt szerző apostola a szentséges Szívnek, a mi apostolunk!

Sötét az éj, nehéz az út?

Ne félj!

Krisztus megy előttünk. Piros rubinként égő szent Szíve világít nekünk. Biztos lesz UTUNK!

E gondolatok jegyében kíván Kedves Olvasóinak és Barátainak sok szeretettel békés, boldog újesztendőt

az Utunk.

Férfiak számára legszebb újévi ajándék:

Dr. Czapik Gyula:

Katolikus férfiak imakönyve.

Kitűnő zsebalak. Igen tartalmas: 2 szentmisén, gyónás- és áldozási ájtatosságon s a mindennapi imádságon kívül litániákat, az egyházi év ünnepeire és különféle alkalmakra hoz imákat. Énekrész is van benne. — Ára vászonkötésben **P 2·—**, bőrkötésben **P 5·50.**

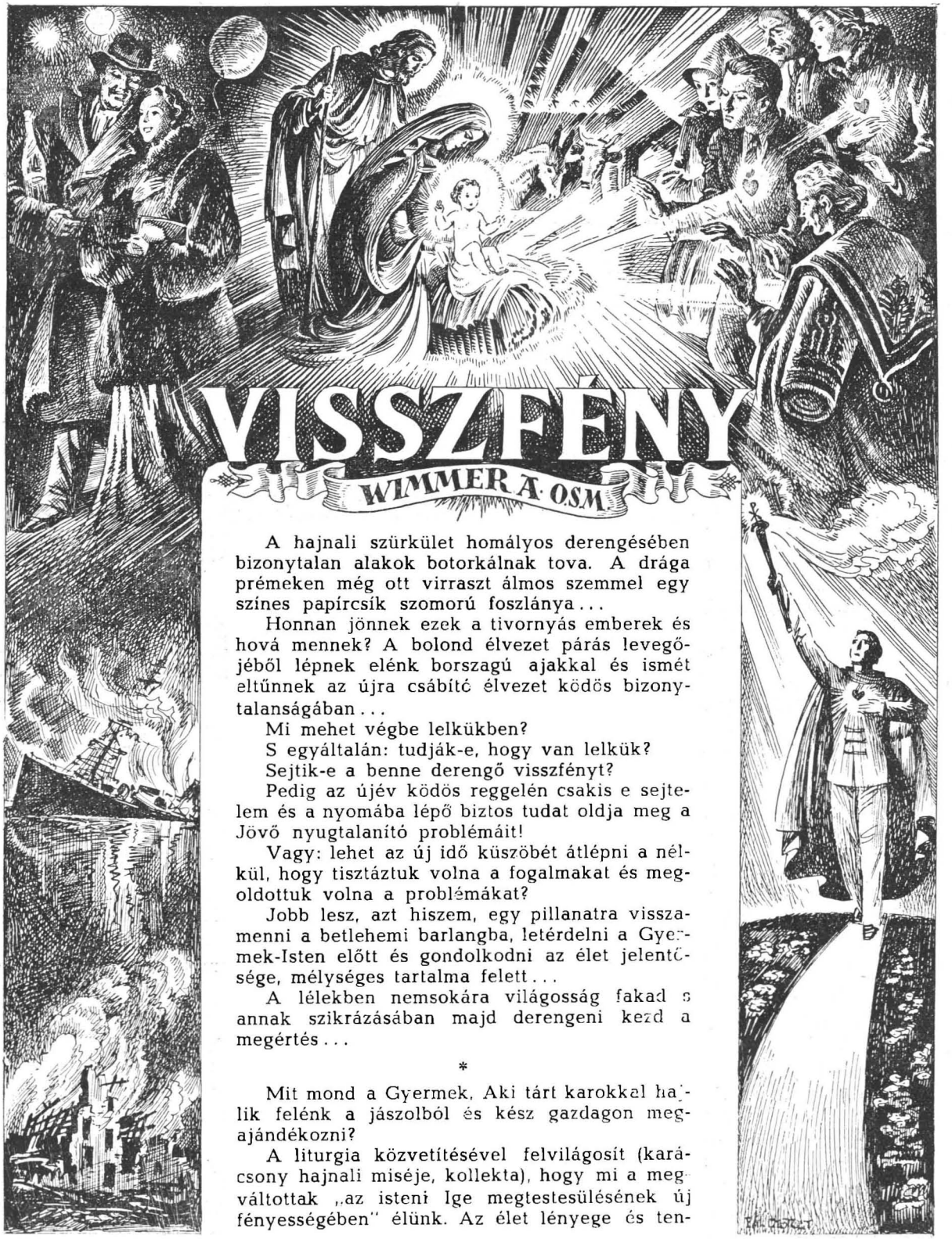

VISSZFÉNY

WIMMER A. OSM.

A hajnali szürkület homályos derengésében bizonytalan alakok botorkálnak tova. A drága prémeken még ott virraszt álmos szemmel egy színes papírcsík szomorú foszlánya...

Honnan jönnek ezek a tivornyás emberek és hová mennek? A bolond élvezet párás levegőjéből lépnek elénk borszagú ajakkal és ismét eltűnnek az újra csábító élvezet ködös bizonytalanságában...

Mi mehet végbe lelkükben?

S egyáltalán: tudják-e, hogy van lelkük?

Sejtik-e a benne derengő visszfényt?

Pedig az újév ködös reggelén csakis e sejtelem és a nyomába lépő biztos tudat oldja meg a Jövő nyugtalanító problémáit!

Vagy: lehet az új idő küszöbét átlépni a nélkül, hogy tisztáztuk volna a fogalmakat és megoldottuk volna a problémákat?

Jobb lesz, azt hiszem, egy pillanatra visszamenni a betlehemi barlangba, letérdelni a Gyermek-Isten előtt és gondolkodni az élet jelentősége, mélységes tartalma felett...

A lélekben nemsokára világosság fakad s annak szikrázásában majd derengeni kezd a megértés...

*

Mit mond a Gyermek, Aki tárt karokkal hajlik felénk a jászolból és kész gazdagon megajándékozni?

A liturgia közvetítésével felvilágosít (karácsony hajnali miséje, kollekta), hogy mi a megváltottak „az isteni Ige megtestesülésének új fényességében" élünk. Az élet lényege és ten-

gelyszerű feladata e szerint nem egyéb, mint Isten világosságával, az újszülött Megváltó ragyogó fényességével való töltekezés.

Krisztus, a megtestesült Ige megszületett Betlehemben. Eljött hozzánk és magával hozta legértékesebb ajándékát, a világosságot. A betlehemi barlangot a világosság forrásává tette meg. Innen, az egykor oly sötét és nyirkos oduból árad a világba, a történelem századaiba, a lelkekbe, elmékbe, felfogásokba és gondolatokba a megszabadító világosság.

A helyzet nagyot változott. Már nem élünk a tévely sötétjében, a bizonytalanság homályában, a tapogatódzás ködében. Ez a szomorú idő végleg elment. Világosság fakadt Betlehemben, és mi szerencsések, irígylésreméltók a kinyilatkoztatott igazság, Krisztus, a megtestesült Ige, a Logosz ismeretének felbecsülhetetlen fényáradatában, a ragyogó világosság teljességében élünk.

Élni ennek alapján annyit tesz, mint meríteni ebből a páratlan forrásból, eltelni fényességével, töltekezni gazdagságával és bővelkedni kincseiben. Csak így van értelme életünknek, csak így változunk át a világosság gyermekeivé és csak így sikerül száműzni azt a gomolygó ködöt, amely sokak — és szerencsétlenek — számára oly reménytelenné teszi az újév kijózanító reggelét.

*

A Gyermek-Isten adománya, a világosság csakis a hit tüzében termékenyül meg. Krisztus a betlehemi beteljesülés pillanatában tüzet gyujtott lelkünkben. A belőle kipattant és belénk átpattant szikra lobbantotta lángra bennünk Isten fényességét. Ez a természetfeletti hit. Mint olyan, a kegyelem legtündöklőbb megnyilvánulása és Isten legpazarabb ajándéka.

A hit tüze megtanít látni. Az út immár világosan fekszik előttünk. A célra vonatkozólag nincsenek többé kételyeink. A törvényt is ismerjük. Nem kell kérdezősködni, hogy hogyan, mily magatartással és mily erőforrások igénybevételével kell az előttünk fekvő, a távol messzeségben elvesző utat végigjárnunk. A problémák önmaguktól oldódnak meg ebben a szent tűzben és a kérdések nem maradnak kielégítő felelet nélkül.

Élni tehát annyit tesz, mint lángra lobbantani a lélekben, a szívben szunnyadó hitet és e lobogó fáklyával kezünkben indulni útnak az eljövendő idő kanyarulatos messzeségei felé.

*

Az izzó hit ragyogó fényt fakaszt lelkünkben. Ez a keresztény szellem és katolikus életfelfogás. A fény viszont fényt szül. A bennünk izzó ragyogás sem vész el terméketlenül: visszahatást kelt és *visszfényt* fakaszt.

A visszfény a szó gyakorlati értelmében annyit jelent, hogy a bennünk fényeskedő katolikus szellem tetteinkben, cselekedeteinkben, magatartásunkban tükröződik vissza. A hit által alakított és meghatározott lelkületről a cselekedet tesz fényes és megcáfolhatatlan tanúbizonyságot. Magatartásunk, stílusunk, életalakításunk pedig nem egyéb, mint visszfénye annak a benső, kegyelemteljes kultúrának, amely egyedül a hit természetfeletti adományára vezethető vissza.

Magától értetődik, hogy a hit által megalapozott lelkiség, életfelfogás, világnézet és a tett, a cselekedet, az erkölcsi magatartás között sohasem szabad szakadásnak, diszharmóniának vagy ellentmondásnak lennie. Kell, hogy a kettő között mindig kifogástalan legyen a harmónia.

Élni tehát annyit tesz, mint eme eszményi harmónia, összhang és kölcsönös kiegészülés megvalósulásán fáradozni.

Vagy pedig: gondoskodni a bennünk izzó fény tüzes világosságáról és annak az életalakítás konkrét cselekedeteiben, teljesítményeiben felragyogó pompás, meggyőző és lenyűgöző visszfényéről.

*

Az élet sikeres alakításához sok művészi érzék, kifínomult tapintat és még több megtermékenyítő, feszültségben gazdag, izzó tűz kell.

Csak ez a tűz támaszt fel jeges dermedtségünkből és olvasztja le lelkünkről azt a kemény kérget, amely oly fájóan szorítja körül megkínzott lelkünket.

Újévre ébredtünk.

A fagyos, jégvirágos januári reggelen bizony nem tudunk meglenni termékeny melegség nélkül. A jégvirágot megcsodáljuk ugyan az ablaktáblán, amely alig ereszti át a későn kelő, lusta téli nap tétova derengését, de a lelkünkben nem kérünk ezekből a virágokból, a halál és meddőség szimbolumából.

Az újesztendőben nem cicomázzuk fel lelkünket jégvirággal és zuzmarával.

Azt már nem!

Inkább tüzet gyujtunk, lobogó, fényes tüzet, amely visszfénye az isteni tűznek.

Lángjánál melegedünk át termékennyé és benne alakulunk át a krisztusi szellem cselekvő visszfényévé.

És mint a krisztusi Arculat ragyogó visszfénye suhanunk keresztül az életen és bizonyítjuk, hogy végre elfogadtuk a Gyermek-Isten adományát és megtanultunk élni . . .

Őszinte szó az életszentség kérdésében

Írta: P. Gyalogi Szevér

Egészen túlzó és egészen hamis, a messiásváró zsidók ábrándjaihoz hasonló fogalmak keringenek a szentekről, az életszentségről.

Vajjon honnan származnak ezek a szép hamisságok? Miből táplálkoznak ezek a rengeteg tévedést kiváltó színes elgondolások?

Részint abból az általános emberi törekvésből, hajlamból, amely sok mindent idealizál, túlzott színekkel szépít. De másrészt: abból a gyáva és kényelmes irtózásból, amely remeg az egész keresztény (= szent) élettől és menekül az igazi erőkifejtés elől, amibe az igazi keresztény élet kerül.

Igen! Innen is forrásoznak azok az egyoldalú dicsőítések, amely sokak elől — csüggesztő csodálkozással — inkább eltakarják, mint lendítő vonzással feltárnák a szent fejlődését és egyéniségét.

Kiszakítjuk és eltávolítjuk Isten embereit abból a reális életből, amelyben ők szentekké vésődtek. A messze-magasságokba emeljük őket, hogy csak az ő megdicsőült, emberfeletti ragyogásukat lássuk és már csak mint hatalmas közbenjárók tündököljenek, akiket minden bajban és kívánságban mozgósíthatunk. Ezzel együtt azonban életpéldájuknak épp azok a vonásai homályosulnak el, amelyeket pedig nekünk — Isten szent szándékai szerint — élettel és tettekkel követnünk kell.

Távoli, fényes felhővel burkoljuk be a szentek életét, hogy igaz színben tűnjön fel hamis mentegetődzésünk, amellyel gyávaságunkat, lelki restségünket vagy épp üres önérzetességünket akarjuk igazolni. És hogy megejtőbben csengjen álnok kibúvásunk a keresztény élet, a lelki élet kötelességei alól. Meg hogy tetszetősen hangozzanak azok a kegyes jelszavak, amelyekkel a földhöz, a teremtményekhez való rendetlen tapadásunkat, nem egyszer a bűnökhöz való ragaszkodásunkat szeretnénk elleplezni. Így aztán még azt az olcsó sikert és nyomorult önigazolást is elkönyvelhetjük magunknak, hogy megcsillogtatjuk „nagy lelki igényünket" is, mert hiszen mi meg akartunk felelni a jó Isten életszentségre hívó és az egész-egész katolikus életre kötelező kegyelmeinek, de hát miért lebegnek a keresztény élet hősei olyan utolérhetetlen magasságban, miért emelte őket oda az Isten...? Végül talán titokban meg Istenre és a szentekre is hárítjuk a felelősséget, mert sokszor még az út kezdetét is — álokoskodásunkkal — járhatatlannak kiáltjuk ki!

És mi a következménye ennek a be nem vallott felfogásnak? Az, hogy úgy járunk, mint a zsidók, amikor közéjük szállt az Isten, fészerben megszületett a kis Jézus, s eldugott faluból, kiábrándító egyszerűséggel eléjük lépett az igazi Megváltó: nem ismerték fel... Mi sem ismerjük fel Őt. Nem akarunk felfigyelni a kegyelem jöttére, sürgetésére. És még igazoljuk is magunkat azzal, hogy Krisztusnak és az Ő kegyelmének, az Ő szolgálatának és szeretetének nem ilyennek kell lennie... hanem egészen másnak! Káprázatosnak!... És nyomában fénynek és dicsőségnek kell támadnia... Mindennek úgy kell történnie, ahogy mi kigondoltuk magunknak... Semmiképp sem lehet szó igazi szenvedésről, kereszthordozásról, fáradságos vagy megszégyenítő, unalmas vagy felháborító helyzetekről, folyton ismétlődő lelki küszködésekről, mert kell, hogy letörje a tövis hegyét, kiédesítse a keserűség csöppjét csaknem állandó vigaszával... kegyelmének könnyítésével...

És a szentek is!? Szentnek születni kell... A szent sziklákkal dobálódzó óriás lehet csupán... A szentnek minden sikerül... minden símán megy... Még a keresztútját is délcegen szökdeli... Szóval nagyszerű körülmények között él, már eleve kitűnő lelki adományokkal felszerelve...

Következőleg a keresztény élet, a szürke názáreti élet vagy a fáradságos, rogyadozó hordozása a munka, a gyönge egészség, a gyermeknevelés keresztjének, a hibáinkkal való vergődés, nehéz természetű embertestvérek vagy előljárók elviselése, a megjegyzések és lenézések pírba borító ütése és a visszavágó szavak lenyelése, s főleg az a sok mulasztás, visszaélés, ügyefogyottság és nemtörődés, amellyel mások — annyian — minduntalan akadályozzák a jót... s keresztezik terveinket stb.: mind-mind kívülesnek az igazi keresztény élet, az életszentség útján...

Nem olyan ez a mi suta észjárásunk, mint amilyen a zsidóké volt?! — Nem ez Az, Akit mi vártunk... *Nem ez Az*, Akit én vártam, amikor nagy lelkesedéssel a benső és a Vele kapcsolatos kegyelmi életre szántam magam! Nem ez Az, Akinek magam a — keresztség szentségében vagy még hozzá a hármas fogadalommal — örökre eljegyeztem! Nem ez Az, Akinek szavára kell építenem életem... Akihez hűnek kell lennem a bűn, a teremtmények közepette... Akihez hűnek kell lennem akkor is, amikor lelkemre szakad a magány, az egyedüliség, a sikertelenség, ábrándösszeomlás, félreismerés, lelki szárazság, undor és csalódottság fojtogató homálya!

És nekem *nem olyanná kell gyúrnom magam*, amilyenné maga az Úr Jézus — a külső és belső megpróbáltatások útján, az emberek jóságát vagy rossz akaratát is felhasználva — formálni akar: Szíve hasonlóságára. És nem azzá kell alakulnom, amire az Ő kegyelme ösztönöz: egyszer a lelkigyakorlatokban vagy a gyóntatószékben, másszor csendes beszélgetés vagy lelki olvasás idején vagy épp az imazsámolyomon... Sokkal légiesebb, káprázatosabb tüneménnyé kellene... születnem, — esetleg délutánra, legalább is holnap reggelre — ébrednem, amivé — sajnos (és sóhajtunk béna lemondással, de titkos megelégedéssel) — amivé nem lehetek...

Amikor aztán a nap folyamán közeledik a galileai ács Fia, a hétköznapiságba vagy épp mások szeretetlen-

ségeibe rejtőzött kegyelem pillanata, az igazi Jézus-szeretet drága alkalma, fel-feltűnik az egyszerű, közönséges, kis önlegyőzéssel megvalósítható, minden álokoskodást elnémító követelménye a krisztusi életnek, az életszentségnek: akkor úgy teszünk, mintha ezt nem is számunkra küldené az Úr... És nem látunk benne semmi mást, csak az emberek tűrhetetlen áskálódását, aljas támadását, hitvány képmutatását, amiért kötelesek vagyunk elégtételt szerezni...

És elmegyünk a Krisztus mellett, a Krisztus-másolás örök értékű alkalmai mellett! Elmegyünk a kegyelem mellett...

És mi marad az eltékozolt örök értékű kincsek helyett? Mit szerzünk az elszalasztott kegyelem helyett?

Vagy a bosszúállás, elégtételszerzés olcsó diadalmámorát. Vagy az emberi megbámultatás kétes sikerét vagy egy földi hitványságot. A Teremtő helyett a teremtmény mulandó, rendetlen és lealázó birtoklását, amely aztán Krisztus és a lelkem közé fészkelődik... hogy megakassza, talán véglegesen megakassza lelkem fejlődését, Istenbe-szeretését!

*

Amit mi akartunk, az álomvilág, nem valósult meg, szétfoszlott! Amit Isten akart velünk, a valóságos Krisztus reális követését, azt meg valamiképen mi nem akartuk... Nem akartuk megérteni, nem akartuk elfogadni és megvalósítani! Pedig mi szerettük volna a kegyelmi életet élni! Sőt még köteleztük is magunkat erre!...

*

Vajjon nem ilyenek *vagyunk* mi lelki életben eltöltött annyi esztendő után is?

Egyedül mi leszünk a felelősek, ha lemondunk az életszentségről és ilyenek *maradunk!*

Mert tőlünk függ, hogy ebből a ferde, hazug gondolkozásmódból, ebből a féléletből, ebből a béna és kényelmes lemondásból, a reszkető megosztottságból!... *kigyógyuljunk!*

*

Elmélkedjünk a mi Urunk örökérvényű, gyógyító igéin:

„Senki két úrnak nem szolgálhat..." (Mt. 6, 24.)

„Aki nem hordozza keresztjét és jön utánam, nem lehet az én tanítványom." (Lk. 14, 26.)

„Ki le nem mond mindenről, amije van, nem lehet az én tanítványom." (Lk. 14, 33.)

„Senki, aki kezét az ekére tévén hátratekint, nem alkalmas az Isten országára." (Lk. 10, 62.)

„Kövess engem, és hagyd a holtakra... halottaikat." (Mt. 8, 22.)

„Aki meg akarja menteni életét, el fogja azt veszteni; aki pedig elveszti életét énérettem, meg fogja azt találni." (Mt. 17, 25.)

Elmélkedésünk gyümölcsét kell hogy ez a mély, kegyelmies költemény fejezze ki:

Nem! Gyülölöm a lemondás igéit.
Minden félélet átkozott legyen.
Nem kellenek a félszemű hunyorgók:
Én óriásira nyitom a szemem.

Hogy beleférjen minden, ami fény,
És ami tűz, mind a lelkemben égjen.
Átkozott, aki lehúnyja szemét
És megbújik penészes pincemélyen.

Nem! Ez a könny nem a letörtek könnye,
Akik siratnak pernyés perceket.
És nem a bénák bágyadt reszketése,
Akik nyögnek egy zárt ajtó megett.

Ama látóknak könnye ez a könny,
Akik a déli napfényben nevetnek,
Ebben a könnyben arany arca ég
Álmatlan lángú mélységes tüzeknek.

És ez a dal nem az elfordulóké,
Táncos, tüzes, nevető nászdal ez,
Azoké, akik mindig mosolyognak,
És akiknek az éj is énekes.

Megkoszorúzva égő homlokom,
Fehér köntösben, daloló szemekkel,
A menyegzőre szökdelve megyek
Ezekkel a halk, nászi énekekkel.

Mert átkozott, aki a teli kelyhet
Csak félig issza. Törvény ez, kemény.
És halott, aki félig mer csak élni.
És aki sír a násznap reggelén.

Én a kelyhemet fenékig iszom,
Bokrétám szedem minden kis virágrul:
Amelyik fönt a hegyeken fehérlik,
És amelyik kint a sírokon sárgul.

Mert enyém minden és bennem a Minden,
A nap és árnyék, könny és szerelem.
És mind testvérem, kinek szent az élet,
És ők a nevető nászi kíséret,
És ők dalolják a nászdalt velem.

(Sík: Menyegzős ének.)

„Ébredj fel lelkem! Még tovább akarsz aludni? Hallgasd az üzenetet, melynek átadásával megbíztak: az egeken túl egy Király lakik, Aki tégedet bírni akar. Egész Szíve utánad vágyik, szeret téged minden mértéken felül. Szeretete oly gyengéd és oly hű, hogy éretted elhagyta királyságát és alászállt a földre.

Még soká kell neki várakoznia, hogy szíved válaszoljon neki? Téged kíván: szívedet!" (Szent Gertrud.)

A. C. az Istenanya szellemében

Írta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

„Komoly időkben komoly feladatokat helyezett vállatokra az isteni Gondviselés, Katolikus Akció az Istenanya szellemében: ti vagytok arra hivatva, hogy új barázdákat vágjatok a jövő ugarába és az isteni igazság szerencsés aratását előkészítsétek." (Acies Ordinata, 1939 Nr. 8. 95. l.)

*

Az utóbbi esztendők jelesebb pápai leveleinek tükrében az A. C., korunknak e legjelentősebb lelki mozgalma úgy jelenik meg, mint nagy segítség, amelyet a világiak nyujtanak az egyházi hierarchiának az apostolság gyakorlásában. Az apostolkodás pedig, az Egyház fejének intenciója szerint, nem más, mint a keresztény életrenddel együttjáró súlyos kötelezettség, a Krisztus-ország széleskörű terjesztésének munkája, aktív hozzájárulás a Test kiépítéséhez és a Fej megdicsőítéséhez. (Ef. IV. 12—16.) Péter utóda útnak és eszköznek nevezi ezt a mozgalmat, amelyet az isteni Bölcseség és Jóság arra rendelt, hogy általa az Egyház, legkülönbözőbb áldásos és üdvös javait ossza szét a népek között.

A pápa az A. C. szervezetével nem tömeg-, hanem minőségmozgalomra gondol (Quamvis nostra...), elitcsapatot szervez (Peculari quadam...), amelyet szemefényének nevez, Jézus Krisztus hadseregének ismeri, amelynek jelszava: cselekedni, hisz ez a keresztény élet igazi kifejezője és így vesz részt a hívő az apostolságban, amely — szerinte — a Krisztus Urunk által végbevitt megváltás után a legnagyobb dolgok egyike. S ezzel adva van a legnagyszerűbb földi hivatás: apostolkodni az Egyház kebelében, Jézus nevében — az Istenanya szellemében. Mik ennek a jegyei?

1. A rendületlen hit.

Nem volt a földön senkinek nagyobb hite, mint a Boldogságos és Szentséges Istenanyának.

Hit nélkül átérezni, hogy az apostolság gyakorlására égető szükség van — képtelenség; hit nélkül odaadni képességünket, meggyőződésünket, sőt életünket is a nagyszerű gondolat és vele egy kiváló lelki mozgalom diadaláért — lehetetlenség.

A hit megismerésének egy módja: szüksége van erőimre az Egyház ügyének és ennek a hitemnek indítóoka Isten tekintélye, szentsége, szavahihetősége s megismerésemben az Egyház megfellebbezhetetlenül komoly szavára támaszkodom. Tehát nem tévedhetek.

Hitemnek oly hatalmas és verhetetlen bizonyítékai vannak, mint amikor az Istenanya életét hámozom ki az Evangélium szűkszavú elbeszéléseiből és értem, hogy Mária nem kért jelet az égből, mint a farizeusok, nem várt csodákat, mint az írástudók, nem kételkedett, mint Tamás, hanem hitt, hitt minden fenntartás és kikötés nélkül Betlehem szegénységében, a názáreti ház rejtett egyszerűségében, az egyiptomi számkivetésben, a keresztfa elhagyatottságában.

Önmagamban átélem és meleg énemmé teszem azt a rendíthetetlen szent hitet, amely minden habozás és kétkedés nélkül bocsátja a legjobb készségeit a földi Édesanya, az Egyház szolgálatára az égi Édesanya, az Istenanya szellemében.

Csak ezzel a hittel lehet hódító csatákat nyerni, így tudom környezetemet átalakítani, ezzel a hittel tudok a szó szoros értelmében apostolkodni. Körülöttem romlás, pusztulás, apokaliptikus idők félelmes jelei, rendületlenül hiszek a jónak, az igaznak feltétlen diadalában, mint Mária hitt, bár a föld megindult, a nap elsötétedett, mikor az apostolok hite is megrendült. Hitem nem érzelmi alapokon nyugvó könnyelmű hiszékenység, hanem az elit lelkek öntudattal teli hite a hitgyenge környezetben.

Ez a hit az apostolkodás lelkületének legfontosabb pillére és feltétele. Jézus azt mondotta egykor apostolainak: „Nem hagylak árván benneteket." (Ján. 14, 18.) Előrelátta, hogy köztük marad az apostolok Királynője, a szentséges Istenanya is s majd ő lesz a hitnek megrendítően fönséges példája előttük, aki nemcsak enyhíti majd az árvaság vigasztalanságát, de hirdeti is: Úgy higgyetek, ahogyan én hittem! Apostolkodástoknak ez lesz az első feltétele és így válik munkátok valóságos istentiszteletté...

Hit nélkül nincs üdvösség, de nincs apostolkodás sem, tehát nincs A. C. sem. Az Isten-ország terjesztésének nagy munkája ha meglazult vagy ellanyhult, mindig a hitgyengeségnek volt a következménye s ekkor következetesen mindig megfogyatkozott Jézus Egyházában az Isten szépséges Édesanyjának tisztelete, szelleme.

2. A tevékeny szeretet.

Ahogyan az Istenanya szerette Jézust és Jézusban mindannyiunkat.

Az apostolkodás leglelke a szeretet. A közönynek, a nemtőrődömség káini szellemének, a hideg elzárkózottságnak egyetlen gyógyszere és ellenszere: a szeretet. Az apostoli buzgalom megannyi formája is mind-mind a szeretetből forrásozik. Az áldozatkészségnek, a kitartó buzgalomnak, az irgalom lelki és testi gyakorlásának olaja a szeretet. Kezünket a szeretet kulcsolja imára, hogy kérjük a mi Atyánkat — testvéreinkért. Szent Ágoston azt mondja, ha Szent István protomartír nem imádkozott volna oly szeretettel gyilkosai számára irgalomért, az Egyháznak ma nem volna Szent Pál apostola.

Ki tudja, mit köszönhetünk a szeretetből fakadó ima-apostolságnak?!

Az elit lelkek tulajdonsága a nyughatatlan Isten felé törekvés és nyomában a kínzó vágy: magammal kell vinnem testvéreimet is, minél többet, igen sokat.

Csak a szeretet sugallja, hogy összetartozunk, mert egy Atyának vagyunk a gyermekei, Jézusnak testvérei és így az Ő Édesanyjának is fiai.

Legtöbb embernek ki nem mondott vágya, hogy több és jobb ember lehessen, de csak a szeretettel bélelt testvérkéz segítheti ehhez, olyan, aki már „több" lett. Így válik az A. C. a szeretetnek elitmozgalmává.

Az apostolkodás ihletője: megtenni Jézusért a legnehezebbet, a szeretet parancsát. Szeretni a tévelygőket, a mocsárba szédülteket, a nyughatatlan lázadókat, a konok bűnözőket és megváltani az embereket a sehova tartozás kínjától.

Csak az elit lelkek képesek erre a művészi szolgálatra, mert Mária szelleméből értik meg a Krisztusország örök lélektanát: többnek lenni annyi, mint másokért élni. Ahogy a virág másnak nyílik, a gyümölcs másnak érik, az örök lámpa Másért lobog, ahogyan Mária csak Jézusért élt. Az Istenanya bennünket szeretett abban a tél-túl pólyált síró Gyermekben, minket ölelt aggódó szívéhez az egyiptomi futásban, fölénk hajolt, amikor a Golgota-hegyén szent Fia holttestét tartotta ölében. Nincs nagyszerűbb példája ennél az igazi szeretetnek!

Mert a legkisebb ruhát is kétfelé szabni, a legvékonyabb kenyérből is kanyarítani és egy darab szenet is eltörni — még nem a legnagyobb foka a szeretetnek. A puszta fizikai életlehetőséget biztosítani még csak állati nívó! A tevékeny keresztény szeretet itt is a többet, a többletet keresi és az apostolság karitatív munkájában rátapint a lélek igényeire.

Az A. C. lelke a szeretet, annak az embernek öröme, aki a testvér testén és lelkén segíteni tudott, aki mást jobbá tett.

3. Az Egyházzal és az Egyházért.

a) Apostolkodásunknak erőt és bátorságot nyujt a tudat: az Egyházzal vagyok.

Az Egyházat sokszor és méltán hasonlították olyan dómhoz, amelynek portáléja a Boldogságos Istenanya. Tehát amikor az Egyházban és az Egyházzal vagyok, ugyanakkor Máriával is vagyok, hisz ahol Jézus, ott Mária is, ahol Jézus és Mária, ott az Egyház is, az igaz Egyház. Ha együttérzünk Máriával, együttérzünk az Egyházzal is, s mint a misztikus test tagja résztveszünk a kegyelmi élet áramlásában.

Meg kell éreznünk, mit kíván tőlünk az Egyház! Valamikor a világiak küzdöttek a hierarchia ellen, ma az Egyház a legünnepélyesebben felhívja a világiakat, hogy vegyenek részt a hierarchia munkájában. Ma az Egyház a legnyomatékosabban hangsúlyozza az általános, mindenkire kiterjedő papság gondolatát s méltóképen állítja a hierarchia mellé a világiakat.

Az A. C. nem emeli ki a „több" embert, az elit lelket, a jó elemeket: az apostolokat a tömegből, hisz nekik mint kovásznak össze kell keveredniök a lisztel, hogy azt átalakítsák.

A fontos, hogy legyen az apostolokban: tudás, kedves nyájasság, lelki ízlés és előkelőség, szerénység és életszentség, csupa olyan tulajdonság, amely a legmagasabb mértékben megvan az Istenanyában, az apostolok Királynő Asszonyában. „Engem látva, ismerjenek fel téged, Jézusom!" (Perreyve.) Ugyan, ki ne ismerné fel Jézust, látva Máriát? Ki ne ismerné fel Máriát, látva Jézust és az Egyházat?

b) Ahogyan Mária mindent Jézusért, az apostoli lelkeknek mindent az Egyházért, mint a továbbélő Jézusért kell tenniök. A papi hivatások kérdése, a hívek vallásos buzgósága, a bűnösök megtérése, a haza jóléte — az Egyház érdeke. A nem reverendás apostolok minden ügybuzgalmának célja és iránya: az Egyházért. Ha az Egyházban és az Egyházzal vagyok, az Egyházért is élek és érte dolgozom: jópéldával, kapott talentumaim felhasználásával, lelkesedésem szent tüzével.

Régen úgy mondották: beszélni ezüst, hallgatni arany. Az A. C. szelleme ezt így mondhatná: beszélni arany, hallgatni bűn.

A Katolikus Akció nem a néma hallgatás, a tétlenség, hanem a tettek katolicizmusa. Egy példa a sok közül. Szabadgondolkodó gyűlés volt az egyik rajnamelletti városban. A szónok türelmetlen kirohanást intézett az apácarendek ellen. Elavult intézmény, társadalmunk szégyene... A beszéd elhangzott, az elnök kérdezi: ki szól hozzá? A jelenlévő sok katolikus közül senki. Egy munkás mozog a hátulsó sorok egyikében. Ne szólj! Ülj le! Kinevetnek! De beszélni kezd: „Egyszerű, tanulatlan ember vagyok. Szónokolni nem tudok, de ami igaz, azt elmondom. Családomban kiütött a différia. Feleségem és kisleányom mozdulatlanul feküdtek. Apácát kértem, hogy ápolja őket. Feleségem egészséges, a kisleányom is meggyógyult. Az apáca megkapta tőlük a betegséget és belehalt. Csak ennyit akartam mondani." Ezzel a pár mondattal megcáfolta a hallgatni nem akaró apostoli lelkületű ember a „nagyszerű" beszédet.

Van-e bátorságunk, hogy környezetünkben szót emeljünk az Egyházért?

Ha nincs, csak az ajkunk hirdeti az akció katolikát!

*

Valamikor a keresztesháborúk idején felhangzott a jelszó: Menjünk! A pápa akarja, s amit a pápa akar, azt akarja az Egyház, azt akarja az Isten!

A. C. az Istenanya szellemében...

A pápa mondotta, az Egyház óhajtja, az Isten akarja.

„Isten minden pillanatban teremt életet és fenntart bennünket, az ő kegyelme minden pillanatban hatást gyakorol reánk és sürget minket. Minden pillanatban reánk szorulnak a lelkek, és minden pillanatban kéri az Atya, hogy Őt dicsőítsük, és kéri a Fiú, hogy segítségére legyünk." (P. Plus S. J.: „Krisztust sugározzuk" c. könyvéből.)

A nyolc boldogság

Írta: dr. Tóth János S. O. Cist.

A krisztusi életbölcseségnek legrövidebb összefoglalása, az evangéliumi tanításnak magna chartája a hegyibeszéd kezdetén található a nyolc boldogságban. Ez a rövid életprogramm csodálatos mélységével kielégíti a lelki életben nagyon előrehaladott lelkeket is, de a kezdőknek is egészen megfelel. A lángelme belemélyedhet annak tanulmányozásába, sohasem tudja teljesen kimeríteni mérhetetlen gazdagságát, de annak lényegét könnyen megértheti az egészen egyszerű ember is. A parancsok közönséges útját járó hívő is eligazítást talál benne, de az evangéliumi tanácsok útján tökéletességre törekvő lélek is kellőképen eligazodhatik rajta, sőt az életszentség hősies magaslatain járó lélek sem mondhatja, hogy már teljesen kimerítette.

Nyilvánvaló, hogy ennek az életprogrammnak szerzője sastekintetével látta az egész örökkévalóságot, azért tudta tanításaival minden lélek vágyát kielégíteni és azért tudott minden idők követelményeinek megfelelni. Ilyen emberfölötti bölcseség nyilatkozik meg a gondolatok sorrendjében is. Az első három boldogságban az üdvözülés három legnagyobb akadályának leküzdését hangoztatja. A másik három boldogságban az Isten, embertársak és önmagunk iránt való legfőbb erény kialakítását sürgeti. Az utolsó kettőben pedig a hősies tökéletesség kellékeit állapítja meg. Így jut el fokozatosan a tisztulás útjának kezdetétől az Istennel való egyesülés legmagasabb fokáig.

1. A szív szabadsága a boldogság előfeltétele.

A földi vagyonhoz, a testi élvezetekhez és az énhez való rendetlen ragaszkodást kell először leküzdenie annak, aki boldog akar lenni. A kapzsiságnak, érzékiségnek és kevélységnek kell határozottan hadat üzenni. Erről szól a három első boldogság.

„Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa." (Mt. 5, 3.) A lélek legalacsonyabb vonzalma az anyagiakra irányul. Aki ezt a hajlamot határozottan le nem küzdötte, nem tud égfelé szárnyalni. Lehúzza a földi rög, megköti az auri sacra fames. Azért hangoztatta Krisztus, hogy a lelket meg kell szabadítani a vagyonhoz való rendetlen vonzódástól. Szöges ellentétben áll ez a krisztusi tanítás a farizeusok tanításával és a mai mammonisták gondolkozásával. A szerencsétlen Júdás története is mutatja, milyen örvénybe taszíthatja a bűnrehajló embert a kapzsiságnak meg nem fékezett szenvedélye. Azért itt Krisztus radikalizmusára van szükség! Minél jobban meg tudja közelíteni valaki ezt a határozottságot, annál szabadabb lélekkel jár az Isten törvényeinek útján. Minél nagylelkűbben tudja meghozni Ábel-áldozatát, annál kedvesebb lesz Isten előtt. Minél tökéletesebben követi a szegény Krisztus példáját, annál nagyobb jutalomra számíthat az égben.

„Boldogok a szelídek, mert ők bírják a földet." (Mt. 5, 4.) A kevélység gyökere a legmélyebben van az emberi szív talajában. A rendetlen önszeretet ellen a sírig kell küzdeni mindenkinek. Tulajdonképen hármat kíván tőlünk ez a küzdelem. Először alázatosnak kell lennünk Istennel szemben. El kell ismernünk Isten végtelen fölségét és a mi gyarló kicsinységünket. Azután engedelmesnek kell lennünk elöljáróinkkal szemben, bennük Isten helyetteseit kell látnunk. Végül szelídnek kell lennünk mindenkivel szemben. Aki nem tud alázatos lenni, elveszíti Isten barátságát, valósággal elzárja az utat Isten kegyelme elől. Aki pedig nem tud engedelmes és szelíd lenni, elveszíti az emberek barátságát. Ezért hangoztatja annyira Krisztus az alázatosság, engedelmesség és szelídség szükségességét. Itt is határozottságra van szükség! Minél jobban meg tudja valaki közelíteni a krisztusi életeszményt, annál inkább megszabadul saját romlott természetének zaklatásaitól, annál bőségesebben árad lelkébe az Isten kegyelme, annál több lesz lelkében az Istenből, annál eredményesebb lesz minden fáradozása, munkája, törekvése. Minél jobb lélekkel tudja meghozni ezt az áldozatot, annál több lelket tud meghódítani itt a földön.

„Boldogok, akik sírnak, mert ők vigasztalást találnak" (Mt. 5, 5.) Szükséges a szív megszabadítása az élvezetekhez és kényelemhez való rendetlen vonzalomtól is. E nélkül nincs boldogság. Aki nem tudott úrrá lenni a lázadó test fölött, azon nem ragyog a lélek fölénye, az aljas indulatok rabságában sínylődik. Krisztus Betlehemtől Golgotáig a szenvedés rögös útját járta. Követésére pedig ilyen szavakkal szólította tanítványait: Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és kövessen engem." (Mt. 16, 24.) Ebben a pontban egyáltalán nem lehet alkudozni, hanem csak határozottsággal lehet a rendetlen hajlamokat legyőzni. De aki meg tudja hozni lelkének ezt az áldozatát, aki fenntartás nélkül tudja követni Krisztus példáját, annak bőséges lelki vigasztalásban és a lelkek megmentése körül végzett munkájában örvendetes eredményekben lesz része. Aki pedig teljesen le tud mondani a házaséletről s így a vérszerinti utódokról, annak a lelke termékenyül meg és nagy bőségben lesznek lelkéből lelkezett gyermekei.

2. Jézus erényeinek követése.

Ez a boldogság második feltétele. A tökéletesség útján nem végez elegendő munkát, aki csak a hibák ellen küzd. A kertész sem elégedhetik meg a gyomok és dudvák gyomlálásával, hanem virágokat is kell ültetnie. A lélek kertjébe is el kell ültetni az erények virágait. A sokféle kapkodás azonban minden rendszeres munkának megölője szokott lenni. Azért a lelki életben is igen sok függ a tervszerűségtől. Tehát tudnunk kell, mi adja meg a lélek helyes tájékozódását Isten, önmagunk és embertársaink irányában, vagyis mi a három általános erény. Krisztus erre a három erényre tanít a negyedik, ötödik és hatodik boldogságban.

„Boldogok, akik éhezik és szomjúhozzák az igaz-

ságot, mert ők kielégíttetnek." (Mt. 5, 6.) Ez az általános erény Istennel szemben. Az igazság, amit éheznünk és szomjúhoznunk kell, az Isten akarata. Tehát boldog az, akinek az a lelki beállítottsága, hogy mindenben Isten akaratát keresi. Csak annak tud örülni, ami Isten szándéka szerint való és szomorúsággal tölti el, ha valami Isten akarata ellen történik. Jézus szentséges Szívének ez volt az alaphangulata a megtestesülés pillanatától kezdve halálának pillanatáig. Az első szó, amit ajkáról az evangélium följegyez: „Nem tudtátok-e, hogy az én Atyám dolgaiban kell lennem?" (Lk. 2, 49.) és utolsó szava: „Atyám, a te kezeidbe ajánlom lelkemet." (Lk. 23, 46.) A farizeusok tanítása ellentétben állt ezzel a példával, nem a törvény szellemét keresték, hanem az apró külsőségek megtartását. Krisztus hűséges követőinek életét ezzel szemben mindig ez a szabály irányította: Isten akarata szerint mindent! Aki mindig ezt éhezi és szomjúhozza, annak vágya teljesül, az maga is Istent dicsőíti életével és mások részéről is sok jócselekedetben gyönyörködhetik.

„Boldogok az irgalmasok, mert irgalmasságot nyernek." (Mt. 5, 7.) Az irgalmas szeretet a felebarátok iránti kötelességek foglalata. „A szeretet nem cselekszik rosszat a felebarátnak. A törvény teljessége tehát a szeretet." (Róm. 13, 10.) A legszebb példát az irgalmasságra is az Úr Jézus adta. Megtestesülésétől haláláig szóval és példával, imádsággal és cselekedetekkel számtalanszor bizonyságot tett irgalmas szeretetéről. A megtért Máté házánál mondta: „Tanuljátok meg, mit tesz: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot." (Mt. 9, 13.) Másokban is elítélte a lelketlen, szeretetlen viselkedést, különösen az irgalmas szamaritánusról szóló példabeszédben a zsidó pap és levita viselkedését. Apostolaitól megkívánta, hogy kövessék Őt az emberek szeretetének gyakorlásában. És az első pünkösd napjától a mai napig Krisztus vallásában diadalmaskodott az irgalmas szeretet. De Istent nagylelkűségben nem lehet felülmúlni, az irgalmasokat meg is jutalmazza már itt a földön és még inkább a másvilágon.

„Boldogok a tisztaszívűek, mert meglátják az Istent." (Mt. 5, 8.) Nemcsak a hatodik parancs megtartásáról van itt szó, hanem a szív teljes tisztaságáról, minden bűn kerüléséről. Ez a legfőbb erény önmagunkkal szemben. Az szereti magát helyesen, aki lelkének tisztasága fölött gondosan őrködik. Ennek a teljesen bűnnélküli tisztaságnak elérhetetlen példaképe szintén az isteni Üdvözítő volt. A bűntudatnak soha legkisebb jelét sem adta, bűnbánatot soha nem tartott és még elkeseredett ellenségei sem tudták bűnnel vádolni; amit pedig vakmerően felhoztak ellene, az mind rágalomnak bizonyult. Követőitől is joggal megkívánhatta az Ur a szív tisztaságát. És ez a tiszta lelkület önmagában hordja jutalmát. A tiszta lélek ugyanis olyan, mint a tiszta tükör, mindent világosan lehet benne látni. A tisztalelkű embernek már itt a földön az a nagy jutalma, hogy nem botorkál sötétségben, meglátja Isten gondolatait, szándékait, terveit, mindent Isten mértéke szerint tud értékelni. Maga is biztosan jár, másokat is helyesen tud irányítani azon az úton, amelyik oda vezet, ahol teljes valóságában lehet látni az Istent.

3. Apostoli tökéletesség.

Még tovább is lehet jutni a tökéletesség útján? Hiszen aki látta az Istent, az már elérte életének célját. Tehát akkor a hatodik boldogsággal befejeződik a krisztusi tökéletesség útja? Nem! Az első hat boldogság elég az egyén megszenteléséhez. De mások is vannak rajtunk kívül! S az Istent igazán szerető lélek nem elégszik meg azzal, hogy maga jó, hanem mindenkit szeretne megnyerni Isten számára. Apostolkodik. Erről az apostoli tökéletességről szól a két utolsó boldogság.

„Boldogok a békességesek, mert Isten fiainak neveztetnek." (Mt. 5, 9.) Az evangélium latin szövege a békességest „pacificus" szóval fejezi ki. Ez a szó pedig a „pax" és „facere" szavak összetételéből keletkezett. Tehát a „pacificus" a béke terjesztőjét jelenti. Az igazi béke pedig Krisztus békéje, azok az áldások és kegyelmek, amiket megváltó halálával szerzett. Boldogok azok az apostoli lelkületű emberek, akik Krisztus békéjét terjesztik. Ilyen értelemben imádkozza az Egyház az apostolok zsolozsmájában: „Mily gyönyörűségesek azok lábai, akik hirdetik a békét, hirdetik a jókat." (Róm. 10, 15.) Akik ennyire szeretik Istent, azok apostoli buzgóságuk miatt „Isten fiainak neveztetnek", Isten házanépéhez tartoznak: „Igy tehát most már nem vagytok idegenek, hanem a szentek polgártársai és az Isten házanépe". (Ef. 2, 19.) Ezeknek szólnak a búcsúbeszéd szavai: „Már nem mondalak benneteket szolgáknak, hanem barátaimnak." (Jn. 15, 15.)

„Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa." (Mt. 5, 10.) Ez a krisztusi tökéletesség legmagasabb foka, a vértanúk boldogsága. Az apostoli buzgóság jutalma a keresztnek hősies szeretete. A lélek ebben a magasságban annyira elfordul a világtól, annyira megvet minden földi értéket, amit a rozsda és moly megemészthet, hogy nem óhajt mást, „csak Jézus Krisztust, éspedig a megfeszítettet". (I Kor. 2, 2.) A kereszt nem botrány többé előtte, mint a zsidók előtt, nem is bolondság, mint a pogányok számára, hanem a krisztusi életbölcseség szemléltető képe. A szent kereszt az emberiség Tanítómesterének katedrája, amelyikről sugárzik a nyolc boldogság minden igazsága; a Királyok Királyának trónja, amelyről uralkodik a világ fölött; az emberiség Főpapjának áldozati oltára, amelyen megváltó áldozatát bemutatta. A vértanúlélek megérti a szent kereszt titkát, és szívesebben feszítteti magát keresztre Isten ügyéért. Itt lobban legmagasabbra a szeretet lángja, itt torkollik bele a földi élet a boldog örök életbe: „Örüljetek és vigadjatok, mert jutalmatok bőséges a mennyekben." (Mt. 5, 12.)

Ez a nyolc boldogság értelme! Itt röviden együtt van az evangélium egész bölcsesége. Benne van a három evangéliumi tanács: lelki szegénység, tisztaság, engedelmesség. Benne van a három általános erény: Istennel szemben az igazság éhezése és szomjúhozása, az embertársakkal szemben az irgalmas szeretet, önmagunkkal szemben a tiszta lelkület. Benne van az apostolkodás és vértanúság tökéletessége. Ilyen röviden és világosan csak maga az isteni bölcseség tudta összefoglalni az evangélium lényegét.

„Egyetlen szent gondolat, egyetlen nagylelkű elhatározás, egyetlen természetfeletti cselekedet, bármily kicsiny is legyen az, mivel Isten egyik fogadott gyermekétől származik, olyan *nagy értékű*, hogy nincs a világnak az a kincse, amellyel megvásárolható: *Isten egyik örök gondolatához kapcsolódik.*" (P. Plus S. J.: „Élet Istennel" c. művéből.)

Isten, Egyház, háború

Írta: Jancsó Imre S. J.

A modern háború borzalmas dübörgése, bombák robbanása, repülők zúgása nyeli el az idén a karácsonyi angyalok békét hirdető énekét. Összefacsarodik az ember szíve, ha meggondolja, hogy *a 2000 évvel ezelőtt elhangzott békeszózat mily szörnyű arculcsapást szenved napjainkban.* Mikor ott ülünk a karácsonyfa alatt és háborús hírekről olvasunk, szinte önkénytelenül feltámadnak bennünk azok a kérdések, melyek a háború és a békét hirdető krisztusi tan viszonyát vizsgálják. És sokszor úgy tűnik fel, mintha a krisztusi tan képviselője, az Egyház, nem állna ki egész tekintélyével e béketanok megvalósításáért, vagy talán még maga az Isten sem veszi egészen komolyan a karácsony éjjelén meghirdetett békét...?

„Hol marad az Isten."

„Ha van Isten és van gondviselés, nem engedhetné meg a háborút!" Az ilyen felfogás rendesen nagy fájdalom szülötte és így beszámíthatósága is csökken. Akik ezt mondják, azok rendesen a szívükkel gondolkodnak az eszük helyett, mert *józan ésszel az Istent a háborúért felelőssé tenni nem lehet.* A háború a bűn szülötte, az önzés, nagyravágyás, hatalmi mámor gyermeke. A bűn viszont az emberi szabadakarat gyümölcse. Az Isten pedig nem teheti meg azt, hogy meghagyja a szabadakaratot mint okot, de ugyanakkor valósággal eltusolja annak következményeit. Istent nem tekinthetjük foltozó vargának, akinek más dolga sincs, mint az emberi szabadakarat által támasztott réseket bedugdosni.

Mindenesetre az Isten jóra fordítja azt, amit az ember elrontott. A háborúból jó is fakad! Egyének és államok megtanulnak imádkozni. Példa erre a jelenlegi Franciaország. Mintegy az Isten büntetésének tekintve a nagy csapást, komolyabban veszik az erkölcsöt. Kevesebb az oktalan fényűzés és mulatozás. Nagyobb az összeforradás egyes emberek és társadalmi osztályok között, fronton és otthon egyaránt. De ez természetesen mind nem teszi kívánatossá a háborút, hanem csak dícséri Isten irgalmát, aki még a rosszat is javunkra tudja fordítani!

„Hol marad az Egyház?"

„Miért nem áll az Egyház a teljes pacifizmus álláspontjára?" Látszólag ellentmondás van Krisztus tana és az Egyház eljárása között, mert hisz Krisztus azt mondotta: „Tedd vissza hüvelyébe kardodat, mert mindazok, akik fegyvert fognak, fegyver által vesznek el."

Az Egyház először is azért nem áll a teljes pacifizmus álláspontjára, mert *van jogos háború is,* amikor a fegyverrel való síkraszállás egyenesen kötelesség. A természetjogon pedig még az Egyháznak sincs joga változtatni.

De mit is jelentene tulajdonképen az Egyház részéről a teljes pacifizmus álláspontjára való helyezkedés? Nemde azt, hogy az Egyház latba vesse minden lelki hatalmát a béke mellett, vagyis szükség esetén kiközösítéssel sujtsa nemcsak a háború okozóit, hanem a háború résztvevőit is! Átkozza meg a katonákat, a fegyvergyártókat, sőt még az édesanyákat is, akik gyermekeiket a hazáért feláldozzák! Tagadja meg a szentségeket mindezektől, sőt még az egyházi temetést is az elesett hősöktől! *Egyszóval: ez azt jelentené, hogy az Egyház épp akkor vonja meg az emberektől a lelki erőforrásokat, amikor azok arra leginkább rászorulnak!*

De most kérdem: mit szólnának az Egyháznak ehhez az eljárásához épp azok, akik most kifogásolják, hogy az Egyház nem így cselekszik?! Micsoda felhördülés lenne: Hát az Egyház hazafiatlanságra nevel? A legnagyobb bajban hagyja cserben az államot? Lelkiismereti megoszlást okoz és a megterhelt bűntudat nehezékével indítja a katonákat a haza védelmére! Stb.

Azt hiszem, ezek az utóbbi vádak nem is lennének egészen alaptalanok. Mert *nem lenne-e rút dolog az Egyház részéről, ha a béke napjaiban kiélvezi az állam támogatását, háború esetén pedig egyenesen ellene foglalna állást* és a béke idején szerzett nagy befolyását a lelkiismeretek megzavarására és a haza erőinek megoszlására használná fel? Az ilyen eljárás minden ép érzékű ember előtt undort keltő dolog lenne. *Ellenkezőleg: Neki épp most kell kamatoztatni a béke idején szerzett tőkét!* Most kell erősítenie, bátorítania, vigasztalnia, most kell minden természetes és természetfeletti erejével az egyén lelkét és a nemzet lelkét edzenie, mikor arra a beállított borzalmak miatt különösen szükség van! Most kell kihasználnia az alkalmat, hogy az isteni Gondviseléssel közreműködve, a meglévő rosszat is jóra tudja fordítani, amit bizonyára nem tehet meg félreállással, hanem csak úgy, ha kovász gyanánt bemerül a harcoló felek közé!

Kötelességmulasztás?

További kérdés: „De ha az Egyház nem is szögezheti le magát a teljes pacifizmus mellett, akkor *legalább miért nem akadályozza meg a háborút?* Nem kell-e szégyenkeznie az Egyháznak a szociáldemokraták vagy egyes szekták, például az üdvhadsereg mellett, akik nyiltan oly nagy propagandát csinálnak a háború ellen?"

Felelet: *Az Egyház igenis megtesz minden tőle telhetőt a háború megakadályozására.* Igaz, nem csinál nagy kongresszusokat a háború ellen, de e helyett a legbiztosabb kezeléssel *a háború gyökerét iparkodik eltüntetni:* küzd a nagyravágyás, önzés, kevélység, felelőtlenség ellen, természetesen nemcsak az egyének lelkében, hanem az államokkal szemben is, mikor például az államimádat, a túltengő faji öntudat és nacionalizmus vad hajtásait nyesegeti, mikor az államokat is kötelezi az Isten törvényeinek való meghódolásra, a szeretet és az igazságosság parancsának megtartására stb., stb

Az azonban igaz, hogy mégsem sikerül neki mindig megakadályozni a háborút, de ebben igazán nem hibás. *A népek sorsának intézői ugyanis sokszor figyelembe sem veszik az Egyház szavát.* Példa erre XV. Benedek pápának erőlködése a világháború alatt a béke létrejötte érdekében, illetőleg e kísérletek végső eredménytelensége, melynek oka nem utolsó sorban egyes uralkodók és nemzetek felekezeti elfogultsága volt. Nevetséges elképzelés azt kívánni a pápától (mint megesett), hogy menjen el személyesen Hitlerhez és eskesse meg a béke megőrzésére.

A béketárgyalásoktól, népszövetségektől pedig mindig távoltartották a pápát és képviselőit azok, akiknek zsebét érzékenyen érintené az igazság és a méltányosság, amelyet a pápa képviselője élő lelkiismeret gyanánt hangoztatna!

Mi az igazság a fegyvermegáldás körül?

„Jó, ha már nincs is módjában az Egyháznak megakadályozni a háború kitörését, *legalább ne áldaná meg a fegyvereket* és zászlókat, mert így az a benyomás, mintha a rendesen anyagi érdekből vagy önzésből, esetleg talán igazságtalanul kezdett háborút a maga erkölcsi tekintélyével szentesítené és helyeselné a vérontást!"

Először is le kell szögezni, hogy fegyverek szoros értelemben vett megáldásáról szó sincs! A Római Szertartáskönyv tartalmaz mindenféle áldást, a telefonközpont megáldásától kezdve az ételek megáldásáig, de a fegyverek megáldása teljesen hiányzik. Ezzel tehát elveszíti erejét az a vád, mintha a hivatalos Egyház a maga áldásával valamiképen is helyeselné a háborút. *A fegyverek ú. n. megáldása tulajdonképen egy nyilvánosan elmondott ima,* amelyben Isten segítségét kérjük ügyünkre. *Ahhoz pedig mindenkinek joga van, hogy imádkozzék az igazság győzelméért,* mert hisz a saját ügyünk diadaláért végzett ima tulajdonképen az igazság győzelmére irányul, mivel mi meg vagyunk győződve saját ügyünk igazvoltáról.

Látszólag bonyolódik a helyzet, ha ez a bizonykodás pusztán alanyi és minden tárgyi biztosítékot nélkülöz az éppen folyó háború jogos voltát illetőleg. A felelet ez: egy háború jogosságának eldöntése még a megfelelő forrásokból rendelkező történetíróknak évek multával is elég bajos feladat, és így ezt az egyes emberek döntésére bízni teljes lehetetlenség lenne, ami iszonyú következményeket vonna maga után. *De ebben az ügyben még az Egyháznak sem áll módjában dönteni,* még ha békebírónak kérnék fel is, mert a csalatkozhatatlanság ebben az ügyben nem ígértetett meg neki.

Nagyon helyesen és bölcsen jár el tehát, midőn megengedi, hogy a szembenálló felek egyaránt imádkozzanak az igazság győzelméért, hogy a rejtett szándékokat és titkos rúgókat is ismerő Isten a maga végtelenül bölcs gondviselésével egyeseknek és nemzeteknek, győzteseknek és veszteseknek egyaránt javára fordítsa azt a borzasztó nagy csapást, amelyet mi magunk idéztünk fel és magunk zúdítottunk magunkra!

Hivatás és lelki élet

Irta: dr. Ervin Gábor

— Szórakozott vagyok a templomban. Nem tudok imádkozni. Mindig tele van a fejem. A gyerekek, a hivatal, a politika!

Hányan panaszkodnak így! És hányan szenvednek így, bár nem panaszkodnak felőle! Hányan gondolják, hogy ők nem élhetnek lelki életet. Nem érnek rá. Sok a gondjuk. Sürget a munka, az élet föladatai nem hagynak nyugtot!

Tudják-e ezek a csüggeteg és lemondó testvéreink, hogy a lelki élet és a munka nem ellentét? Hogy az embernek kell lelki emberré válnia. Krisztusba öltöznie!

Egyes egyházatyák Krisztus Urunknak tulajdonítják a következő, az evangéliumokban meg nem található mondást: „Hasítsd el a fát és megtalálsz benne, emeld fel a követ és megtalálsz alatta." És úgy értelmezik, hogy munkánkban Krisztussal kell találkoznunk. Munkánkat Vele kell végeznünk, amint azt a KIOE ismeretes szentképe olyan szépen ábrázolja. „Szünet nélkül imádkozzatok" (I Tessz. 5, 17.) — kívánja Szent Pál. De ne összetett kézzel! Hanem „akár esztek, akár isztok vagy bármit csináltok, mindig az Isten dicsőségére"! (I Kor. 10, 30.)

Isten a mi életünkből nem tizedet kér magának, meghagyva nekünk a többit. Életünk heteiből nem elégszik meg a vasárnapokkal, s vasárnapjainkból nem elégszik meg a templomban töltött félórával. „Féltékeny Isten az ő neve." (II Móz. 34, 14.) Teljes szívünket, minden erőnket kívánja.

Ezt az igazságot másszóval úgy is mondhatjuk, hogy: mindegyikünknek hivatása van. Földi tevésünk-vevésünk, mesterségünk, foglalkozásunk, életmódunk, föladataink Isten előtt nem közömbösek. Vagy úgy végezzük őket, hogy ezzel Istent is szolgáljuk, tehát hivatásunkat töltjük be; vagy pedig az ő szent szándékai ellen cselekszünk munka közben, s akkor imádságunk sem sokat ér.

Imádság és munka nem úgy követik egymást, mint alvás és ébrenlét. Inkább összefonódnak, egymásba válnak, mint a gyümölcs íze és illata. Gondoljunk egy édesanyára, aki gyermekeiért imádkozik. Közben

eszébe jut egy-egy jó szó, amellyel nevelhetné, buzdíthatná őket. Eszébe juthat, milyen karácsonyi ajándékkal hozhatná őket közelebb az Úr Jézushoz. Milyen munkalehetőséggel őrizhetné meg őket a bűnalkalmaktól. Hogyan készíthetné őket elő a szentségekre — szentáldozásra vagy akár házasságra. Szórakoztató gondolatok ezek? El kell ezeket úzni? Ó nem. Miért ne beszélgessen az édesanya a jó Istennel az ilyesmiről is. Hiszen annyira a szívén fekszik ez az édesanyának. Isten pedig szereti, ha bizalommal vagyunk hozzá. Nem valami cifra, kényes vendég Ő a mi lelkünkben, aki előtt ne hozakodhatnánk elő gondjainkkal, aggodalmainkkal, akivel ne beszélhetnők meg teendőinket.

És éppígy megbeszélheti, sőt éppígy fontos, hogy megbeszélje Istennel a tanár tanítványainak, a boltos személyzetének, az iparos munkásainak, a koldus adakozóinak ügyeit, dolgát. Sőt, csak ez az útja annak, hogy a kenyérkereset, az életpálya, a mesterség hivatássá nemesedjék.

A „lelki élet" gyakorlatai mindjárt egészen más színt, életet kapnak, ha a hivatás meleg lehellete éri őket. A lélektan nagy jezsuita mestere, P. Lindworsky kimutatta, hogy nincsen „erős akarat". Csak lendítő motívumok vannak, dolgok, amelyeket nagyon szeretnénk. És ha igazán nagyon szeretnénk valamit, és azt szép színesen el tudjuk képzelni magunkban és összefüggést látunk, összefüggést teremtünk megálmodott vágyunk és a valóság között: akkor mindenre képesek vagyunk. Ezért mindenkinek szépen, színesen el kell képzelnie hivatását. Sokszor kell arra gondolnia, mit is vár tőle Isten? Milyen munkát, milyen alkotást, milyen cselekvést? És ha ezt szépen elképzelte, ehhez mérje minden cselekedetét. Gondoljon arra: hát elérhetem ezt valaha? És ha fél, hogy nem érheti el, gondolja meg, miért nem? Azt fogja látni, hogy jellemében van a hiba. Nem tud ideális, hivatásos boltos lenni, mert nem elég barátságos az emberekhez, nem szereti őket eléggé. Nem tud ideális, hivatásos mérnök lenni, mert nem elég pontos, nem elég lelkiismeretes. Így a hivatáshoz, az Istent szolgáló eszményhez mérve új fényben látjuk kicsinységünket, hibáinkat. A lelkiismeretvizsgálat egyébként száraz, unalmas gyakorlata élettel telik meg, érdekes, izgató, eredményes lesz. Mert már nemcsak úgy általában kutatunk hibák után, hanem életünk sikere és balsikere, sorsunk alakulása, egész napi munkánk eredménye van hozzákötve ehhez a gyakorlathoz.

Vagy vegyük másik például az önmegtagadást. Ez a szó is milyen hosszú, furcsa, idegenszerű! Kérdezzünk meg egy derék, szorgalmas mosónőt, végzett-e már önmegtagadást? Nagyot fog nézni, nem fogja érteni. De ha így fordítjuk a kérdést: hozott-e már áldozatot az Úr Jézusért, akkor érteni fogja! Hogy is ne hozott volna! Mikor hajnalban kel, mikor a más piszkos ruháját fogdossa, mikor lúggal maratja a kezét, mikor nem kíméli szegény fájós hátát: csupa áldozat, csupa önmegtagadás ez a hivatás vonalán. Ne messze keressük az áldozat alkalmait, ne törjük a fejünket, ne találjunk ki különös bőjtöket és más sanyargatásokat: az ilyesmi egész különleges helyzetnek, különleges körülménynek lehet csak az eredménye egyes szenteknél. De azok az áldozatok, amelyeket a hivatás kíván, egy szent életéből sem hiányoznak. Az ápolónő a pontossággal, tisztasággal, szolgálatkészséggel, halk mozdulatokkal áldozatot hoz, önmegtagadást végez. A tanuló önmegtagadása az ő engedelmessége, hallgatása, a hivatalnoké a nyűgösködő felekkel való türelmes, emberséges bánásmód, a villamoskalauzé a sok zsémbes utassal szemben a türelem, a rendőré a végtelen hosszú strázsálás és talponállás, figyelés: szóval minden hivatás megtermi bőséggel a maga töviseit. A hivatásának élő ember sok-sok alkalmat talál, hogy szíves, önkéntes, mosolygó áldozattal engesztelje a Szent Szívet.

A hivatás szeretete nagy erő a bűnnel szemben is. Aki csak fél a bűntől, csak nem akar rágondolni, nem akar vele találkozni, az nagyon könnyen belé esik. A támadás a legjobb védelem. A lélek, a figyelem felajzott legyen! Tervekkel, vágyakkal, szent szándékokkal, elhatározásokkal. De necsak úgy általánosságban, necsak úgy a papiroson vagy a szánkkal tegyünk elhatározásokat! Kezdjünk bele valamely nagy munkába, vágjuk be fejszénket valami nehéz fába! Akkor a képzeletünk, az érzéseink, gondolatvilágunk megtalálják táplálékukat. Az állóvíz megposhad, a mozgó egészséges marad. Az üres telek hamarosan szeméttelepp válik.

Aki nem hivatással él a világon, annak munkátlan, tunya képzeletét, üresen hagyott lelkének telkét hamarosan belepi a bűn nyomorult tenyészete. A gazt nem kell ültetni, elég, ha a kertet parlagon hagyják. Különösen a tisztátalan bűnökre áll, hogy nagy részüknek okozója a lézengés és tehetetlenség, a világon semmi szent célt, semmi komoly törekvést és munkateret nem látó, poshadt unalom.

A dzsungel utasai nagy tüzet gyujtanak éjtszakánként: ez a tűz távoltart tőlük minden éji vadat. Isteni küldetéssel, hivatással élesszük, tüzeljük szívünket a földi élet sötét éjtszakáin keresztül: a hivatásunkért égő lelkesedés megóv a rossztól, megszentel minket. Mindent Istennel akarunk végezni, semmit nélküle, mindig az ő jelenlétének tudatában, sohasem bujdokolva előle. Életünk nem kettős élet lesz, megosztott élet, nem ímmel-ámmal szolgálunk foglalkozásunknak, hogy azután ímmel-ámmal szolgáljunk egy kicsit Istennek is! Hanem a mesebeli hősnőkkel mondjuk Urunknak Istenünknek: „Egy életem, egy halálom: azt is a Te kezedbe ajánlom."

Irodalom

Andor Géza S. J.: **A hivatás.** A hivatás kérdésére vonatkozó tudnivalók katekétikus összefoglalása.

Nagyon sok ifjú lesz hálás a szerzőnek ezért a kis füzetért, mert a hivatás nehéz kérdésében ad világos eligazítást. Megmagyarázza, mi a hivatás, hogyan fejlődik, mint lehet elveszíteni és mit kell tenni annak megőrzése érdekében.

Zaymus Gyula: **Izzó talajon.** Regény. II. kiadás. Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Pille Péter, a szemináriumból éppen csak kikerült fiatal pap első próbálkozásának és „tűzkeresztségének" regénye. Pille Péter először remegve gondol azokra a nehézségekre, melyek egy egészen új állomás megindulásánál adódnak. Aggodalmait még fokozza az is, hogy az új állomást egy gyártelepen kell felállítani, melynek munkásai nagyrészben szociáldemokraták és semmiképen sem akarnak papot. Ezek a munkások zajos gyűléseken tiltakoznak a lelkészi hivatal felállítása miatt. Sok kellemetlenséget és szenvedést okoznak a fiatal papnak, aki csupa szeretet. Igazi papi lélekkel karolja fel éppen azt a családot, melynek feje, Retkes Mihály, a fő szocialista a legnagyobb szenvedést okozza neki. Ördögi módon hozza rossz hírbe a papot. De ő megbocsát neki. A sok türelem, munka, szeretet és szenvedés megtermi gyümölcsét. A telepen lakó emberek szívét sorra meghódítja. Régi nagy vágya is teljesül: a munkások ingyen munkával felépítik a telepi templomot. — Pasztorációs szempontból igen érdekes és értékes olvasmány.

Wimmer Anzelm O. S. M.: **Orabo spiritu, orabo mente.** Szociális Misszió Társulat kiadása. Ára **9.50 P.**

Az elmélkedő könyvek legtöbbször szubjektív tartalmú áradatában mindeddig figyelmen kívül maradt a római misekönyv felmérhetetlen gazdagsága. Pedig benne találkozik a két hitforrás: a Szentírás s az eleven Egyház: az az imádságos lélek, mely kétezer éven át öntötte Krisztus tagjaiba az életet. Wimmer Anzelm csakugyan „szívvel-lélekkel" hozza föl ennek a tengernek elrejtett gyöngyeit. A gyakorlati aszkétikus cél azonban helyenként mintha kizökkentené a liturgia objektív szellemiségéből. Alapvonalaiban mégis jó kalauz azoknak, akik elindultak megkeresni a misekönyv szántóföldjében elásott kincset.

P. Pál: **Péterke utazása.** Korda R. T. kiadása. Budapest, 1941. 55 lap. Ára **60 fillér,** kötve **1.— P.**

Tolmácsy Ákoska korán elveszti édesanyját. Édesapja újra nősül, hogy kisfiának szerető anyja legyen. Kati néni már előre elidegeníti a gyermek szívét új anyjától ostoba meséivel a gonosz mostoháról. A fiú engedetlen, pontatlan kötelességei teljesítésében, nem tudja igazán szeretni kis öcsiké jét, mert az neki mostohatestvére és ezért ellenfélt lát benne minden alapos ok nélkül. Pontatlansága miatt az iskolában is többször kellemetlenség éri. Szülei egyszer távollétükben rábízzák kis öcsikéjét, neki azonban ismét kedvesebbek a játszópajtások; vigyázatlansága miatt kis öccse beleesik a kertük alatti folyóba. Ez észre téríti Ákost, megbánja bűnét és erősen hozzáfog jellemhibájának, a pontatlanságnak kiirtásához. Kis öccse, akit már megsirattak, megkerül: tutajosok fogták ki. Ákosból derék orvos lesz, aki környezetéből mindenáron kiirtja a pontatlanságot, ezt a kis hibák között is a legnagyobbat. — Főleg a fiúknak nagyon alkalmas ajándékkönyv.

P. Pál: **Nagymamák ünnepe.** Korda R. T. kiadása. Budapest, 1941. 51 lap. Ára **60 fillér.**

Fordulatos, vidám és eseményekben gazdag történet keretében a nagymamák áldozatos életét mutatja be, akiknek öreg napjaikban legfőbb örömük az unokák. Nagyon alkalmas arra, hogy a kisebb gyermekekben a nagyszülők iránti szeretetet fejlessze.

Stettner Emmi: **Királyfia — Királylánya.** Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. 45 lap. Ára **1.— P,** kötve **1.70 P.**

Ez a nagyon ügyesen összeállított könyvecske a hét szentségre vonatkozó ismereteket adja elő gyermekeknek élvezetes, könnyed elbeszélések keretében, melyeket a bennük szereplő kis Muki személye fűz egységbe, aki a végén maga is pap lesz. A könyv nyomán játszva ismerik meg a gyermekek az Egyháznak a szentségekből forrásozó gazdag kegyelmi kincseit. Hitoktatóknak elsőrendű segédkönyv.

Finn Ferenc S. J.: **Wynn Percy.** Fordította az esztergomi növendékpapság. Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. Ára **3.— P,** kötve **4.50 P.**

Az ifjúság körében nagy közkedveltségnek örvendő trilógia második része. Az első rész: Tom Playfair, diákságunk kedvenc könyvei közé tartozik és ifjúsági könyvtáraink legkeresettebb könyve. Wynn Percy méltó folytatása a Tom Playfairnek. Főszereplője, Percy gyermekkorát hat nővére társaságában töltötte el; tőlük minden szépet és jót megtanult, ami leányoknak díszére válik, de fiús erényekkel nem dicsekedhetik. Így kerül 13 éves korában a maurachi jezsuita konviktusba. Tom és társai, Quip, White, Hodder, Donnel, Keenan (mind ismerős nevek) pártfogásba veszik és egy év leforgása alatt nagyszerű fiút nevelnek belőle. — A könyv alapgondolata a nemes diákbarátság értéke és annak kedves, behízelgő ajánlása. — Az elbeszélés folyamán számos megragadó, kalandos eseményen vezet át az író. Kedélyes intézeti jelenetek, érdekes kirándulások, utcai harcok, önfeláldozó bátorságról és hűségről tanúskodó jelenetek váltakoznak. — A mindvégig egészséges optimizmussal megírt könyv minden alsós diák kezébe való. Reméljük, hogy a trilógia harmadik része, a Harry Dee átdolgozása és új kiadása sem várat már sokáig magára.

Szikrák Loyolai Szent Ignác lelkéből. Összeállította: Mócsy Imre S. J. II. kiadás. 111 lap. Ára **50 fillér.**

A szerző Szent Ignác irataiból, főleg lelkigyakorlatos könyvéből gyűjtötte össze ebben a kis könyvben a jelesebb mondásokat és tanácsokat, amelyek biztos eligazítást adhatnak az élet különféle helyzeteiben és nehézségeiben. Nagyon alkalmasak az egyes kis „szikrák" rövid elmélkedésekre is. Különösen most időszerű ez a könyv, amikor Szent Ignác rendje 400 éves jubileumát ünnepli. — Sok lélek merített már ezekből a kis szikrákból lelki világosságot, sokakban gyujtotta fel a szeretet tüzét és sok lelket serkentettek az apostoli munkára.

Az „UTUNK" kedves Olvasóinak áldásos, boldog újesztendőt kíván a Szerkesztőség és Kiadóhivatal.

Új magyar könyvek:

LELKI KÖNYVEK

Andor Géza S. J.: **A hivatás.** A hivatásra vonatkozó tudnivalók katekétikus összefoglalása. Ára **40 fillér.**

Csávossy Elemér S. J.: **Érd angyala.** Bogner Mária Margit életét és erényeit dolgozta fel a neves szerző ebben a kötetben. A szentéletű vizitációs apáca boldoggáavatási pere mostanában Rómában folyik. Megjelenik január elején.

Faber W.: **Mindent Jézusért.** Elmélkedések. Ára **4.80 P.**

Dr. Halász Pál: **Krisztus országáért.** Lelkigyakorlattervezet. Ára **1.50 P.**

Hetényi Gyula: **Krisztus világossága.** Elmélkedések. Ára **3.40 P.**

Horváth Miklós—Reöck Iván: **Isten, papok, orvosok.** Ilyen könyv még nem került a magyar könyvpiacra. Nemcsak orvosok részére érték, minden intelligens katolikus haszonnal olvashatja. Ára **3.50 P,** kötve **5.— P.**

Jámbor László S. J.: **Levelek Húgomhoz.** Teljesen átdolgozott, sok új levéllel bővített kiadás. Három kötetben. „Laci bácsi" leveleit fiatal leány és felnőtt egyaránt haszonnal forgathatja. Stílusa oly élvezetes és annyi gyakorlati tanácsot sorol fel benne, hogy egyetlen nő könyvtárából sem hiányozhat. A kötetek külön is kaphatók, kartonkötésben **2.50 P,** darabonként, kötve **4.— P,** egybekötve **10.— P.**

Báró Kray István: **Nikodémus.** Csodaszép katolikus regény az Úr Jézus korából. Élvezetes, lekötő, szórakoztató és közelebb visz Istenhez. Ára **4.— P,** kötve **6.— P.**

Keresztes Szent János aranymondásai. Ára fűzve **—.30 P.**

Klug—Bilkei: **Örök dolgok, örök utak, örök források.** Újabb kiadása a sokat keresett, híres műnek. Ára **3.— P.**

Ligeti L. József: **Ünnepi és alkalmi prédikációk.** Ára **5.20 P.**

P. Marcell: **A bizalom Szentje.** Ára **50 fillér.** Kis Szent Terézke Istenbe vetett nagy bizalmáról.

Misenaptár az 1941. évre. Ára **—.90 P.**

Mócsy Imre S. J.: **Szikrák Loyolai Szent Ignác lelkéből.** II. kiadás. Ára **50 fillér.**

Pehm József: **Az édesanya.** I. rész. Gondolatokban gazdag, életreszóló eszméket tartalmazó könyv az édesanyáról. Ára **8.— P.**

Schnattner Szigfrid O. S. B.: **Tanárszem, diákszív.** A gyermeklelkeket kitűnően ismerő pedagógus pompás könyvet írt, főleg az ifjúsággal foglalkozó tanárok, nevelők, szülők számára. Hosszú éveken át gyűjtött tapasztalatait foglalja írásba. A gyermekeket is megszólaltatja a könyv hasábjain. Értékes mű s különösen alkalmas ajándékkönyvül szülők számára. Ára **5.— P,** kötve **7.— P.**

Simon Árkád: **Krisztus a te példaképed.** Diákexhortációk. Ára **3.60 P.**

Stadler Frida: **Újrafoglalt régi gyöngyök.** (Az olvasóról.) Ára **2.20 P.**

Szunyogh X. Ferenc: **Könnyes vértanúság.** Elmélkedések a türelemről. Ára **3.20 P.**

Wimmer Anzelm: **Orabo spiritu, orabo mente.** Gyönyörű liturgikus elmélkedések. Ára **9.50 P.**

IFJÚSÁGI KÖNYVEK

gyermekek részére

Blaskó Mária: **Vörös Princi, a mesterdetektív.** Ára **3.20 P.**

Blaskó Mária: **Anyuka.** Ára **3.90 P.**

Blaskó Mária: **Gyönyörűség kapuja.** Sok rajzzal. — Ára **1.20 P.**

Blaskó Mária: **A Király és a gyermek.** Ára **1.— P.**

Collodi—Disney: **Pinokkio.** Egy fabábu kalandjai. — Ára **1.45 P.**

Kovács Dénes: **Csíkországi mesék.** Ára **3.90 P.**

Stelly Gizella: **Mit játszunk, gyerekek?** Ára **3.90 P.**

Stettner Emmi: **Királyfia, Királylánya.** Elemista gyermekek számára kitűnő ajándékkönyv. A hittan tanításához is kiváló segédeszköz. Oktató meséit szép képekkel illusztrálja a szerző.

Fiúknak

Ajtai **Álmok hercege.** Ára **4.20 P.**
Fábián Gyula: **Sajkások hadnagya.** Ára **4.20 P.**
Honti Jenő: **Bolyongások a természet birodalmában.** Ára **4.60 P.**
Szira Béla: **Farkas Jóska nyakkendője.** Ára **3.90 P.**
Tomka Ágoston: **A nagyság varázsa.** Ára **5.20 P.**
Zaymus Gyula: **Különös vakáció.** Ára **3.80 P.**
Szegváry: **Szekundairtó r. t.** Ára **3.80 P.**
Fáth Imre: **Forradalom a VI B)-ben.** Ára **3.80 P.**
Orbán Dezső: **Visóvölgyi vakáció.** Ára **4.— P.**
Kalló Ferenc: **Itt a piros — hol a piros.** Inasélet küzdelmeiről. Ára **3.80 P.**

Leányoknak

Csűrös: **Kalotay Margit.** Ára **4.40 P.**
Dénes Gizella: **Veronka és a város.** Ára **3.90 P.**
Nagy Méda: **Négyek szövetsége.** Ára **3.40 P.**
Pálossy Éva: **Klára testvér.** Ára **3.90 P.**
Szimon Istvánné: **Évi pártot alakít.** Ára **3.90 P.**
Tihanyi Tibor: **Helyesen és szépen.** Ára **—.80 P.**

REGÉNYEK, ELBESZÉLÉSEK, VERSEK

Balla Borisz: **Brüsszeli napló.** Ára **3.90 P.**
G. v. Lefort—Ijjas Antal: **A magdeburgi menyegző.** Ára **3.90 P.**
Kincs István: **Emberfaragás.** Ára **3.90 P.**
Kinizsi Andor: **Igy kell férjhez menni.** Ára **3.90 P.**

Pozsonyi László: **Kaleidoszkóp.** Ára **3.90 P.**
Puszta Sándor: **Versek.** Ára **3.90 P.**
Van der Meersch—Zigány Miklós: **Emberhalászok.** — Ára **3.90 P.**
Harsányi: **Fejjel nagyobb mindenkinél.** Regény Szent Lászlóról. Ára **5.60 P.**
Mécs László: **Forgószínpad.** Versek. Ára **4.— P,** kötve **5.— P.**

TUDOMÁNYOS MŰVEK

Bangha S. J.—Ijjas Antal: **A keresztény Egyház története.** A nyolckötetes munka utolsó két kötete most jelent meg. VII. kötet I. rész: Ijjas Antal: **Az Egyház és az uralkodói abszolutizmus.** — VII. kötet II. rész: Meszlényi Antal: **Az Egyház a forradalmak korában.** — Mindkettő együtt **5.— P,** kötve **6.50 P.** — VIII. kötet: **A jelenkor egyháztörténete.** Ára **5.— P,** kötve **6.50 P.**
Brandenstein Béla: **A lét forrása.** Ára **5.20 P.**
Evetovics Kunó: **Katolikus erkölcstan.** 2 kötetben. — Ára **7.80 P.**
Jánosi József S. J.: **Bölcselet és valóság.** Ára **5.20 P.**
Schneider—Dromuth: **Katolikus családi nevelés.** — Ára **4.40 P.**
Schütz Antal: **Bölcselet elemei.** Új kiadás. Ára **7.80 P.**
Schütz Antal: **Titkok tudománya.** Ára **4.80 P.**
Vigh Bertalan: **Erősáramú villamosfelszerelések.** Ára **5.80 P.**

IMAKÖNYVEK

Halász Pál: **Plébániai ima- és énekeskönyv.** — Ára **—.20 P.**
Szunyogh X. Ferenc: **Vasárnapi és ünnepnapi misekönyv.** Kisalakú. Ára **5.— P.**
Sík Sándor: **Dicsőség, békesség.** Imakönyv, vászonkötésben, vörösmetszéssel **8.— P;** vászonkötésben, aranymetszéssel **9.50 P;** bőrkötésben, vörösmetszéssel **10.50 P;** bőrkötésben, aranymetszéssel **12.— P.**
Szabó Vilma: **Az édesanya.** Női imakönyv. Ára **3.— P.**

KOTTÁK

Kerényi—Rajeczky: **Éneklő iskola.** Vezérkönyv az énekes ABC-hez. Ára **4.— P.**
Merkel Tivadar Rudolf: **Tantum ergo et Genitori** éneknek új zenét szerzett nagy ünnepek alkalmára. Négy szólamú. Ára **2.— P.**

ÚJDONSÁG:

Megjelent a **Bangha S. J.—Ijjas Antal**-féle

„A keresztény Egyház története"

című könyvnek hetedik és nyolcadik kötete. Ezekkel a sorozat most már teljes lett.

VII. kötet I. rész: IJJAS

Az Egyház és az uralkodói abszolutizmus

VII. kötet II. rész: DR. MESZLÉNYI ANTAL

Az Egyház a forradalmak korában

VIII. kötet: IJJAS ANTAL:

A jelenkor egyháztörténete

Ára kötetenként — fűzve P 5·—, kötve P 6·50
Az egész sorozat ára fűzve P 40·—, kötve P 52·—

Újra megjelent:

P. Jámbor László S. J.:

„Levelek Húgomhoz"

című keresett leánykönyve. Nemcsak a lányok, a felnőttek is sokat tanulhatnak ebből a tartalmas könyvből. Az **I. kötet:** kongregációs gondolatokat tartalmaz és a különféle életpályákról értekezik. A **II. kötet** az erényekről szól, a **III. kötet** pedig legfőbb értékeinket fejtegeti. Mindezt olyan könnyed, élvezetes stílusban, hogy a kötetek olvasása nemcsak tanítólag hat, hanem szórakoztat, lelki élvezetet szerez.
Számtalan példa, történet van felhalmozva benne s így egyházi és egyesületi beszédek készítésénél is elsőrendű anyag. Ára kötetenként kartonkötésben P 2·50, díszkötésben P 4·—
A három kötet egybekötve P 10·—

Két értékes újdonság!

Isten, papok, orvosok

Horváth Miklós kórházi lelkész és **dr. Reök Iván** kórházi sebészfőorvos írta ezt a maga nemében páratlan művet. Szó van benne az örök igazságokról, amelyeket a szerző az orvostudományból vett illusztrációkkal hoz közelebb az olvasókhoz; eligazítást nyujt orvosok számára erkölcstani problémákban; tárgyal a hitvédelem fontosabb kérdéseiről: a lélek halhatatlansága, az agy és a lélek viszonya, Isten létéről, és sok más aktuális kérdésben elsőrendű eligazító.
Ára kartonkötésben P 3·50, kötve P 5·—

Tanárszem, diákszív

Irta: **dr. Schnattner Szigfrid** bencés tanár.

Egy a gyermeklelkeket jól ismerő pedagógus műve e könyv. A diákokat is megszólaltatja a könyv oldalain. Értékes naplórészleteket közöl és nagyszerű exhortációs anyagot is ad benne.

Nevelők, szülők, diákok számára elsőrangú olvasmány ez a mű, amely az életet írja le színesen, a szerzőnek lapunk hasábjairól ismeretes meleg stílusával.

A hatalmas kötet ára P 5·—, díszkötésben P 7·—

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1941. február 1. VII. évf. 6. szám.

Utink

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Dr. Tóth K. János: Virrasztó lángok. — Blazovich Jákó O. S. B.: A Krisztus-hívő történetéből. — Vermes Ödön: Krisztus élő keresztjei. — Schnattner Szigfrid O. S. B.: Az egyházkelő Szent Szűz tanítása. — Ladányi László S. J.: Dunahíd-hossznyi elmélkedés. — Róth Antal S. J.: És te is miértezel? — Petruch Antal S. J.: Fánuel leánya. — Irodalom.

Korda R.-T. Kiadása Budapest.

„Utunk" szakkétkus folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides" könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4. Előfizetése portóval 28 cseh korona.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — Egyes szám ára 40 fill.

Tűnő álomként révlik elénk a régi békeidők farsangjainak képe. Fényes báltermek, boldogságtól piruló leányarcok, táncoló párok, finom parfőmillat, selyemsuhogás, csilingelő kacaj, csapongó jókedv, hullámzó-kavargó színes forgatag, tündéri káprázat mindenütt . . .

Hol van ma már mindez? Kínzó kérdés, melyre nehéz a felelet. Milyen hamar vált halálosan komollyá, tragikussá az élet! Az élettől oly sokat váró, boldogságot kereső ember a boldogtalanság útjaira tévedt. Mert hamis fényeket, lidérctüzeket kergetett. Múló örömöt keresett. Könnyelmű volt. Szabadnak érezte magát, játéknak nézte az életet. És rabszolga lett, láncokat csörget . . .

Az életnek örülni, nemesen szórakozni nem bűn: lehet! Csak tartsunk mértéket! Mert a mérték tartja az embert. Mi a mi mértékünk? Isten törvénye. Mit kell vele tenni? Tisztelni kell. Mikor tisztelem a törvényt? Ha benne nem valami félelmetes, kényszerítő hatalmat látok, hanem jóakaratot, szeretetet, szépséget. Mert Szeretet diktálta a törvényeket. A több, nemesebb, puhább, szebb és teltebb élet végett. A törvénnyel az Úr akar meghitt közösségbe, Magával meghitt, szívbeli kapcsolatba vonni minket.

Milyen nagyszerű erkölcsi kultúra sarjadna itten, ha Magyarországon minden ember tisztelné s szeretné Isten és az Egyház parancsait: a törvényeket! Lehetetlenség ez? Aligha! Mert Isten kegyelme minden jóra ráképesít bennünket!

Az isteni mértéknek, a törvény tiszteletének, a kegyelem átalakító erejébe vetett nagy hitnek programmját hirdeti az UTUNK minden száma — sora. Azt célozza, azt akarja: emelkedj ki a szürke tömegből, légy az élet világosságát hordozó, hívő lelked sugárzó fényeivel testvéreidnek is világító, Krisztus gondolataival töltekező lélek!

Ha Krisztus lelke a Tiéd, akkor Neked erős, gazdag, világot győző lelki világod lesz.

Az Utunk *szeretettel kér, segíts erre a fölséges egyensúlyra másokat is, Testvér! Barátaid, ismerőseid körében ajánld, tedd szóvá, emeld ki minden lehető alkalommal folyóiratunk egyes cikkeit! Hadd vegyék és olvassák el ők is! Hadd nyíljék ki a lélek virágoskertje a kellem illatával bennük is! Hadd lobbanjon lángra a cselekvő katolikus öntudat tüze az emberszívek oltárán másokban is!*

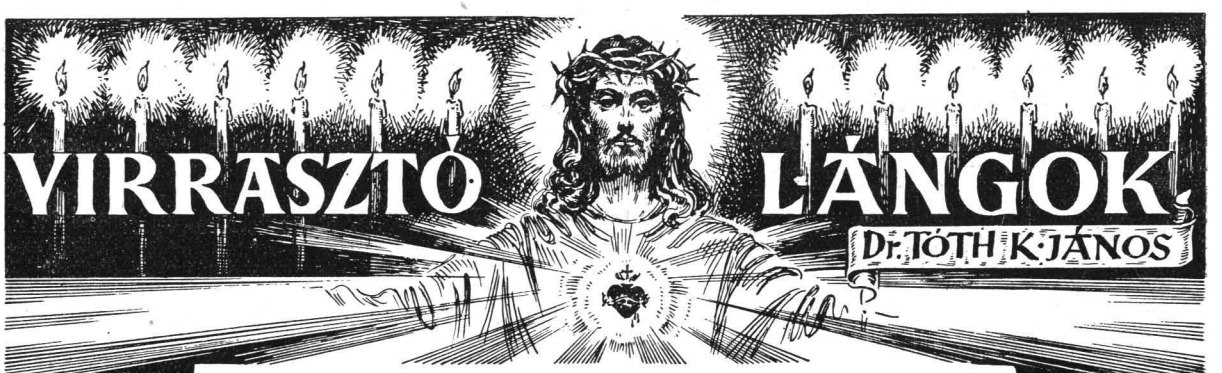

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén minden templomban kigyullad a Lumen Cristi, a Krisztus világossága és imbolygó, apró lángok viszik mindenfelé a boldogságos örömhírt: Emmanuel! Velünk az Isten! Hajdan régen erre a világosságra sóvárgott az emberiség. Ez a vágy gyújtotta meg az áldozati máglyákat a pogány világ jóshelyein, szent ligeteiben és számtalan templomában. Ez a vágy sírt fel a töprengő görög bölcsek ajkáról. Ez a vágy hajszolta az emberi értelmet, hogy megtalálja az élet célját és meglelje az igazságot. De az Akropoliszon hiába állt őrt a sisakos Pallas Athéné, *a tudomány nem mutatta meg az Istenhez vezető utat.* A római Fórumon hiába kérkedett *a jog és a hatalom* erős vesszőnyalábja, *nem tudta megkötni a bűnös szenvedélyeket, nem tudta megmenteni a jóságot és az emberszívekből száműzött szeretetet.* Az emberi ész találós kérdésekbe, kétértelmű jóslatokba és üres szóvirágokba tévedt. A megrokkant akarat pedig szenvedélyeknek emelt oltárt és bűnöket istenített. Ha valaki végigböngészi a pogány ókor történelmét, rádöbben arra a keserű igazságra, hogy *Krisztus előtt sötétségben és a halál árnyékában vergődött a világ.* Még az isteni ígéretek népe is hűtlen lett ahhoz a fénysávhoz, amely a Sinai-hegyről és a próféták látomásaiból lövelt feléje. Ott táncolt, ott keringett az aranyborjú körül. Halott betűkbe, megcsontosodott törvényekbe dermesztette a vallásosságot. Kitermelődött a kétarcú ember típusa, aki nyelvén hordja az Úristent, de szívétől távol van a bensőséges, az őszinte és átélt istenhit. Hiába fenyegettek, ostoroztak és átkozódtak a próféták, Izrael sohasem hódolt meg szívből az Úrnak. És akadtak magános virrasztók, akik fájdalmas szóval belekiáltották a sötétségbe: „Meddig tart még, Uram, ez az éjtszaka?" És a süket csendből kijajgatott az emberiség vágya: „Jesuah! Segíts!"

Évezredes vágy és sóvárgás teljesedett be, amikor végre eljött a jeruzsálemi templomba a „Szövetség Angyala", a Krisz-

tus. Szinte észrevétlenül, csöndben érkezett. *Kicsoda figyelt fel, amikor a szegényes ruhájú, alázatos názáreti Szűz karján Jézussal átlépte a templom küszöbét? Kicsoda vette észre azt a lobogó lángot, amely a legboldogabb édesanya szeméből sugárzott?* Meglátta-e valaki azt a vakító fényözönt, amely szétömlött a Szentek Szentjének kárpitján, mert megjelent előtte a megtestesült Isten? Egy fáradt öregember, Simeon és egy évektől meggörnyedt, őszhajú özvegy, Anna hódolnak csak az Úrnak. Ketten látják csak meg a Christi Lumen-t, a Krisztus világosságát. Magános virrasztók az éjtszakában.

Ma a szentelt gyertyák apró lángjai virrasztanak a földön és jelképezik az éjtszakába zuhant emberiség Isten felé sikoltó vágyát. Talán sohasem volt olyan eleven a Krisztus világossága felé törő sóvárgás, mint éppen napjainkban. Micsoda vigasztalan sötétség zuhog körülöttünk!

Éjtszakába kerültünk agyondícsért kultúránkkal. Amit évszázadok hangyaszorgalma összehordott, azt most könnyelműen eltékozoljuk és meggondolatlanul elverjük. Évtizedek fáradságos munkájával dómokat építettünk és most összebombázzuk őket. Áldozatok árán könyvtárakba gyüjtöttük az emberi gondolat kincseit, vakuló szemmel lemásoltuk az emberi értelem remekműveit, féltő szeretettel üvegbúra alá rejtettük az emberi szív csodáit és most tüzet okádó gépszörnyetegek tipornak el mindent. Verejtékes munkával törtük az ugart, aranykalászba érleltük a vetést és most kerekeken száguldó acélerődök tapossák halálra a sarjadó életet. Küzdöttünk a gyilkoló, a pusztító járványok ellen, bacillus-vadászok lettünk és kórházakat építettünk, hogy enyhítsük a szenvedést és a fájdalmat. Most pedig a leggyötrelmesebb kínok kieszelésén törjük fejünket, amikor mérges gázzal roncsoljuk embertársaink testét, robbanó golyókkal szilánkokká tépjük őket. Valamikor arra törekedtünk, hogy a hajléktalanoknak otthont ajándékozzunk, ma pedig földönfutókká tesszük azokat is, akik meleg családi fészekben élnek. Micsoda eltévelyedése ez az emberi kultúrának! Igaza van Eötvösnek, amikor azt mondja: „Az ember mindenhatósága a rombolás."

Éjtszakába zuhant az emberszív is. Ennek a piciny, nyugtalan jószágnak éltető lelke a szeretet. És ma sokszor gyűlölettel dermesztjük meg. A villámvonatok, a táviró, a telefon, a rádió és a repülőgép a legtávolabbi népeket és országokat is közel hozzák. Mégis talán soha ember az embertől olyan távol nem volt, soha annyi gyűlölködés, fekete önzés nem uralkodott a lelkekben, soha olyan mélységes szakadék nem tátongott az egyes társadalmi osztályok között, mint éppen ebben a rádiós, telefonos, villámvonatos világban! Éjtszakában járunk, mert jövendőt, boldogságot akarunk építeni szeretet nélkül. Sötétben tévelygünk, mert tűrjük, hogy bölcső helyett koporsót faragjon az emberkéz és hogy oktalan állatok, kényes ölebek bitorolják az anyai szeretetet. Éjtszakában kóborlunk, mert családi életünkben letértünk az evangéliumi útról és a gyönyört tesszük meg a hitvesi hűség értékmérőjének, nem pedig az önzetlen áldozatvállalást. Éjtszakában vergődünk, mert a vidám gyermekkacagásnál többre becsüljük bérházainkban a meddőség temetői némaságát. Szánalmas sötétségben bandukolunk, mert nem követjük életünkben a Krisztus világosságát, aki azt mondotta önmagáról: „Én vagyok az út, igazság és az élet".

Virrasztó lángok, szentelt gyertyák fényénél elmélkedünk és tetemrehívjuk katolikus lelkiismeretünket. Krisztus közöttünk van. *Nincs okunk gyáva kislelkűségre, bátortalan beletörődésre.* Meg kell törnünk a ránkszakadt sötétséget és éjtszakát. *Előttünk ragyog a Lumen Christi. Velünk az Isten!*

A Krisztus-hívő történetéből

Irta: Blazovich Jákó O. S. B.

Kétezer év óta az emberiség, de különösen Európa történelmének egyik főszereplője, lényegi alanya a Krisztus-hívő. Két évezred történelméből időben, térben, munkában, alkotásokban, kultúrában a legnagyobb rész őt illeti. Voltak századok, amelyeknek lelkét kizárólag ő adta.

Minket ehelyütt nem a Krisztus-hívő munkája, alkotásai, történelmi súlya érdekel, hanem magának a Krisztus-hívőnek, az egyén krisztusi hitének története. Mert ilyen is van — ha legtöbb részében ma még megíratlanul is. Krisztus minden embertől, minden kortól követelt hitet, két évezreden át a Föld minden pontjáról megszámlálhatatlan millióktól kapott is. A mi kérdésünk: hogyan felelt az egyes korok, kultúrák, nemzetek embere Krisztus fölhívására, milyen a különböző korok emberének krisztusi hite?

Kérdésünk csak némileg is kielégítő megválaszolására kötetek kellenének. Így pl. a kiváló Henri Bremondnak csak a francia Krisztus-hívő történetének elbeszéléséhez, a francia katolikus lelkiség történelmi jellemzésére hat súlyos kötetre volt szüksége. Az európai kultúrtörténet annyi, a Krisztus-hívőnél sokkal jelentéktelenebb szereplőjének — egyénnek, közületnek, intézménynek stb. — részletes története meg van írva; a Krisztus-hívő történetéből igen sok részletet ismerünk, de összefoglaló, áttekintő történelmünk róla napjainkig sincsen. Pedig mennyire szükségünk volna rá! Olyan kor gyermekei vagyunk, amelyre aggasz-

tóan illik Krisztus szemrehányó meghatározása „modicae fidei" — kicsinyek a hitben! S itt elsősorban nem is a Krisztus-hívők számának szomorú süllyedésére gondolunk, hanem a Krisztust vallók hitének kicsinységére, sorvadására. Hány különben jóakaratú keresztény van, akinek magáról a krisztusi hit mivoltáról, lényegéről sincs szabatos, tisztult fogalma. Milyen áldásos volna ránk, hitben oly szegényekre a mult rendületlen hitű Krisztus-hívő testvéreit közelebbről látni, jobban ismerni. Az életértékek forradalmának folyton erősbödő viharában állunk, az átértékelések lázában égünk — milyen fontos volna a krisztusi hit értékének védelmében, megőrzésében a multra is támaszkodni. A nyers materializmus, a vakmerő racionalizms, a szélsőséges individualizmus, a krisztusi hit e nagy kártevőinek fölszámolása folyik, de mennyi munkára lesz még szükség az eddig okozott károk eltakarítására, még mindig érezhető hatásuk közömbösítésére. Mily felbecsülhetetlen szolgálatot jelentene e nagy katolikus korföladat elvégzésében a krisztusi hit történetének ismerete!

Ilyen gondolatok nyugtalanításának eredményei az alanti sorok. Amit mondunk, még kísérletnek, vázlatnak sem nevezhető — talán a jelzett nagy hiány gyakori szemléletéből, átérzéséből fakadt eszmélődésnek.

*

A Krisztus-hívők történelmének legkezdetén a „hitvallók Királynőjének", Máriának felséges alakja áll. Mária egyénisége az isteni kegyelem teljében alakult ki, természetes tehát, hogy fölülmúlhatatlan gazdagságú. Amikor ezt az Isten két kezével összehordott csodálatos gazdagságú értékvilágot a földi ember szemével nézzük, talán legmeghatóbb, legnagyobb értékét rendületlen hitében látjuk. E meglátásunkat igazolják rokonának, Erzsébetnek sugalmazott szavai is: „Boldog vagy te, ki hittél" — a mondatot nyugodtan átírhatjuk: Boldog vagy, mert hittél.

Egy pillanatig sem kételkedhetünk azon, hogy Krisztus imádandó lényébe Mária látott bele legmélyebben. De a kinyilatkoztatás nem hagy kétségben bennünket arra vonatkozólag sem, hogy a Fiú teljes valósága édesanyja előtt sem tárult föl: a Krisztusmisztériumhoz Máriának is hittel kellett közelednie. Szent Lukács nyiltan beszél: Mária és József „nem érték a beszédet, melyet (Jézus) nekik mondott", amikor tizenkétéves korában a jeruzsálemi templomban való elmaradását nekik magyarázta. Mária nem értette meg Fiát, de „szívében tartja vala mindez ígéket" — azaz hitt. Mária hitt Fiában, amikor mint gondozásra szoruló gyermeket táplálta, ruházta, anyai szeretetével őrizte-gondozta. Hitte, hogy názáreti kis házában azt a „Szentet" őrzi, akiről az angyal beszélt ama titokzatos órában. Hitében nem rendült meg akkor sem, amikor ezt a Szentet évek során át úgy látta dolgozni, ácsolni, amint nevelőatyja tette. Hitét a Golgota vihara sem dúlta föl: a kereszt alatt állva is rendületlenül hitte, hogy szent az ő keresztrefeszített Fia. Amikor a tanítványok hitének mécsese már csak füstölgött, Máriának hite akkor is, a Krisztust körülfogó sötétségben is töretlen lánggal fénylett. Valóban a Krisztus-hívők Királynője állt a kereszt alatt.

A Krisztus-hívő története voltaképen az első pünkösddel indul meg. Valóban hívőkké az apostolok is csak akkor lettek. Szemükről csak most esett le a hályog — a csak nézőkből valóban látókká most lettek. A pünkösd fénysugárzásában meglátták, ki is volt a Názáreti Jézus. A pünkösd tüzében elhamvadt minden kétely, minden félelem, s ők életre-halálra egybeforrtak a krisztusi hit ügyével. Az első pünkösddel a Szentlélek nyúl bele a Krisztus-hívő történetébe, pneumatikus erők állnak munkába. S ez nem képletesen, hanem szószerint értendő. Ezek az erők vitték világgá az apostolokat, törték meg a szörnyű ugart, érlelték meg az elvetett magokat, hordják napjainkig az egymást követő századokat. A racionalisztikus történelemszemlélet számára, amely a Lélek erőit létükben is tagadja, a Krisztus-hívő története érthetetlen marad.

Az első pünkösd tüze-fénye szétszóródott, gyujtott. Először a Földközi-tenger körül támadtak a pogányság mindent elborító éjtszakájában fénypontok, majd az egyes földrészek belsőbb területére is benyomult a „lumen Christi" — Krisztus világossága. Csodálatos évszázadok, kharizmatikus, kegyelmi erőkben gazdag idők következtek, amelyek alatt a föld színe megújul. Külső és belső gátlások ellenére, hatalmas kultúrával pörbe szállva, egy világhatalom kegyetlen üldözései közepette föltartóztathatatlanul tör előre Krisztus népe. A krisztusi hit a görög-római humanizmussal szemben új embereszményt sürget, új életcélok felé lendít. Az eszmény millió és millió Krisztus-hívőben ölt a századok folyamán testet. Milliók vértanúi halállal pecsételik meg hithűségüket, mások egész életüket — a földi célok hősies föladásával — az evangéliumi életeszmény megvalósítására szentelik. Nagy elmék Keleten és Nyugaton minden erejüket a krisztusi hit szolgálatába állítjuk. Szent Ágoston, az emberiség gondolkozóinak egyik legnagyobbika mint hatalmas világítótorony áll e századok hullámverésében és sugározza szét lángelméjének szikrázó fényét, nagy, izzó szívének csodálatos melegét a krisztusi hit öntudatosításának, mélységes föltárásának munkásaira.

A Krisztus-hívő történetének első évezrede is ismer természetesen sötét árnyékokat, erős visszaeséseket, hanyatló szakaszokat, de a maga egészében az út föltartóztathatatlanul halad a keresztény Európa felé. Az első évezred elteltével befejeződik a nagy őrségváltás: a pogány Európa Krisztus uralma alá kerül. A delelőjén álló, virágzó középkor — tehát a 12—13. század — hordozója, ura a Krisztus-hívő. A krisztusi hit történetének e fényes lapjainál kissé el kell maradoznunk.

A virágzó középkor emberétől — dacára gyakori és nagy viharoknak, amelyek Európa fölött tomboltak — ezer és ezer emlékünk van, amelyek világosan, sokszor meghatóan beszélnek a kor eleven, életerős, öntudatos hitéről. Akár a kor sokszor csodálatos bájú vásznai előtt állunk, akár metafizikát kisugárzó, merész gótikus dómjait járjuk, akár költőinek, misztikusainak, bölcselőinek, teológusainak hatalmas alkotásaiban merülünk el, mindenünnen gyermeki hitvallomások, átélt credo-k csendülnek felénk. E vallomások alapján valóban nem nehéz feleletet találni arra a kérdésre, hogyan hitt e kor embere Krisztusban. Annál kevésbbé, mivel a kérdésre magától a kortól is van számtalan egyenes feleletünk. E századok feltűnően gazdagok nagy gondolkozókban, melegszívű teológusokban, akik közül akárhányat szentjei közt tisztel az Egyház. A legtöbben közülük szerzetesek — Szent Benedek, Szent Bernát, Szent Domonkos, Assziszi Szent Ferenc fiainak sorából, — akik számára a krisztusi hit világának fölkutatása nem pusztán tudományos föladat, hanem az élet megszentelésének

egyik módja, tudatos istenszolgálat is. A krisztusi hit e nagyjai nyomán kíséreljük meg vázlatozni a középkor Krisztus-hívőjét. Különösen Cant. Szent Anzelm, Szent Benedek e nagy fiának, a „skolasztika atyjának" tolmácsolását vesszük igénybe. A középkori Krisztus-hívő tolmácsának ilyen megválasztása nemcsak azért indokolt, mert Szent Anzelm a középkornak valóban nagy és termékeny gondolkozója s szenttéavatott hitvallója, hanem azért is, mert hatalmas alakja olyan korból emelkedett ki, amelynek szellemi, lelki igényei a hit szempontjából sok tekintetben hasonlók időnk igényeivel. A ma embere számára megfelelőbb hitoktatót Canterbury nagy érsekénél nehezen találhatnánk.

Krisztus élő keresztjei

Írta: Vermes Ödön

Szenvednünk kell. Így akartuk. Nem éreztük jól magunkat szenvedés nélkül. Most hát szenvedünk, mert bűnbeestünk.

Az az Úr szeretetének jele, ha szenvedést bocsát reánk. Hogyan? — Sokféleképen.

Hogy kiábrándítson bennünket apró lepke után való lótás-futásunkból. Hogy tudatára ébredjünk az élvezet pillanatnyi voltának. A legjobb orvosság az Úr Jézustól erre a kórra a szenvedés. Kisebb vagy nagyobb. Kinek-kinek teherbírása szerint.

Akit pedig különösképen szeret az Úr, arra nagyobb szenvedést bocsát. Akit szűkebb szolgálatára hív, azt sokszorosan próbára teszi. Azért szenvedett Szent Pál annyit, tengeren és vizen, hívőktől és hitetlenektől.

Ilyen szenvedő lélek volt P. Ginhac Pál francia jezsuita is. Míg nem értette a szenvedést, addig Krisztust sem ismerte. Azért szabadulni szeretett volna Tőle. Hívta az Úr. Ő félt követni, mert félt a keresztől. Felsértette foghúsát, csakhogy kitegyék, mint tüdőbajost a szemináriumból. De sokáig nem győzte. Legyőzte Krisztus keresztje. És belészeretett. A keresztbe. Fájt neki, nehéz volt, énje gyenge volt és húzódozó, de a kegyelem segített. S ő tudta, hogy egyedül nem bírná. Nem tudta, érezte. Nem titkolja el maga előtt: „Észrevettem, hogy kislelkűség uralkodik szívemben nagylelkűség helyett, mely ösztönöz nagyot művelni Istenért és Érte sokat szenvedni. Irtózom a munkától, a fájdalomtól, a türelempróbáktól s mindattól, ami nekem valami áldozatba kerül..." De nem csügged. E szavakat éppen Paray le Monialban, Colombière páter sírja előtt fontolgatja. S mindjárt utána Jézus Szívébe helyezi bizalmát, a kegyelembe kapaszkodik és hozzálát a küzdéshez: „A részleges lelkiismeretvizsgálás tárgyául ezt választom: küzdelem a kislelkűség ellen és a nagylelkűség gyakorlása, eleinte minden szabály és előírás tökéletes megtartásában, azután pedig a „mindenkinek mindenévé lenni" gyakorlásában, és végül az áldozat szellemében."

Szóval szenvedett. Hősies felajánlással. Keményen. Lelkileg. Szívós szervezete volt, sokat elbírt; a testi szenvedésből nem jutott neki oly nagy rész, mint sok más embernek. Nemcsak szentnek. Igaz, hogy ezt a hiányt pótolták kemény vezeklő gyakorlatai. Az igazi szenvedése azonban a lélek szenvedése volt. S ebből ugyancsak kijutott neki. Szerette őt az Úr. Most már megállapíthatjuk nyugodtan, mikor az Egyház is megengedte tiszteletét. De ez a szeretet nem a simogató atyai kéz szeretete volt, hanem a hősöket formáló kemény Krisztus szeretete. Aki a gyengének tejet ad, az erőst pedig nehéz keresztekkel sujtja. Elárasztotta kegyelmeivel — ez kétségtelen, mert hiszen akik körülötte éltek, mind tanúskodnak szentségéről. Pedig nem voltak kevesen. Több mint negyven éven át volt a rendtagok lelki vezetője. Sok embert vezetett és ismert meg, hiszen volt év, amikor ötven páter állott vezetése alatt különböző országokból. Volt ideje, hogy megismerhesse alattvalóit és viszont ők is megismerhették mesterüket. A kegyelemmel való szorgos együttműködés volt egész lelki élete. Tehát az Úr szerette, kedvelte őt. Mégis milyen különös és más szeretet volt ez, mint sok léleknél! Azt hihetnők, hogy ez a lélek úszott a lelki vigasztalásokban és repült a lelki öröm szárnyain...

Bátran állíthatjuk az ellenkezőjét. P. Ginhac súlyos lelki megpróbáltatások közt szerezte meg a lelki békét. Mint közelálló alattvalója írja róla: „Az az állandó béke, melyet elöljárónkban annyira csodáltunk, folytonos küzdelmek és folytonos győzelemnek volt a gyümölcse." S míg hosszú évtizedeken keresztül oly szépen beszélt a lelki örömről és vigasztalásról, addig ő a legnagyobb lelki szárazságban szenvedett.

S mikor egy szenvedő lelket kell megvigasztalnia, saját lelki nyomorúságát tárja fel előtte; mely valóban vigasztaló balzsamként tölthette el a szenvedőt; ez a néhány mondat a hitből élő lélek vallomása: „Ha a mi Urunk kegyelmével Önnek segíthet valamit e vallomásom, kijelentem, hogy nekem is nagyon nehéz úton kell haladnom, úgyhogy rendesen minden sugallattól és minden vigasztalástól meg vagyok fosztva: egyedül a hit vezet.

Életemben csak háromízben adott Isten érezhető kegyelmeket. Először szerzetesi hivatásom alkalmával... Azután algír-i tartózkodásom alatt... Azóta mégegyszer éreztem hasonlót...

De e három időponton kívül soha többé, semmit többé, semmit, büntetésül nagy hűtlenségeimért. Húsz év óta mindennap megyek gyónni a nélkül, hogy valamit is éreznék, mindennap elmondom a misét a nélkül,, hogy valamit is éreznék, és mégis arra törekszem, hogy egészen átadjam magamat a mi Urunknak, valahányszor a kezemben tartom a legszentebb áldozatnál. Hasonlóképen vagyok a breviáriummal és összes egyéb lelki dolgaimmal is."

— De Atyám, honnan meríti mindazt, amit Ön mond, amikor lelki dolgokról beszél? „Ó igen, amikor másokról van szó, egész másként áll a dolog. Akkor Isten megadja, ami azoknak hasznos lehet, és ezt úgy fogadom, mintha magam átéreztem volna." — És hogy lehetséges az, hogy Ön ima alatt Istenben teljesen elmerültnek látszik? „Talán csak kívülről látszom ilyennek, de bensőmben nincs más, mint szenvedés, elhagyatottság és sötétség. Törekedjünk Isten felé tiszta hittel és szeretettel, ha nincs is azzal semmi érzés összekötve."

Érdemes sokszor elolvasni e szavakat. Lassan, behatóan. És megértjük, hogy mit jelent Krisztus keresztje. S mit jelentett, mikor a Golgota hegyére vitte. Mert kereszthordozásunk ennek a keresztútnak folytatása, míg csak szenvedni kell a lélekért. Nemcsak az enyémért, de sokakért. Az Ő szolgáinak személyében Krisztus folytatja áldozatát. Az az áldozat pedig súlyos volt. Maga Krisztus is érezte. De az Ő keresztjét továbbvinni, szenvedését magunkban kiteljesíteni mégsem szenvedés csupán, de boldogság: Krisztus sorsában való részesedés!

„Kell, hogy az Úr Jézus a kereszten maradjon a világ végéig szolgáinak személyében és folytassa a Kálvária nagy áldozatát. Boldogok, akik hivatva vannak az isteni Mester sorsát megosztani. Nincs tiszteletreméltóbb, mint az az ember, aki magán viseli a kereszt jelét!"

Az egyházkelő Szent Szűz tanítása

Írta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

„Nekem szentelj minden elsőszülöttet... mert minden az enyém." (Exod. 13, 2.) A mindenható Isten rendelkezik így, aki az élet és halál feltétlen és korlátlan ura és szent akarattal kívánja, hogy az élet minden zsengéjét váltsák meg kezéből. Rendelkezése szerint a váltságdíj: „egy esztendős bárány égő áldozatra és egy galambfiók vagy egy gerle a bűnért." (Lev. 12, 6.) Minden édesanyát és vele együtt kivétel nélkül minden gyermeket, aki e világra jött, kötelezett az Isten szent törvénye. Egyedül azt a Gyermeket nem, aki a legtisztább, egyedül ártatlan és bűntelen volt minden asszony szülöttei között és akinek Édesanyja már ezen a gyertyaszentelő ünnepen, Szent Bernát szerint vérpiros az áldozattól és hófehér a szentségtől...

*

a) Alázat.

Emmerich A. Katalin látomása szerint ezen a legszentebb purifikációs ünnepen több asszony jött elsőszülött gyermekével a templomba, hogy teljesítse a törvény parancsát. Simeon, a Lélektől ihletve, az áldozati asztal elé vezeti Máriát, majd egyik pap felemelte Jézust, kezében tartva, a világ négy tája felé fordul Vele és imát mond, majd visszaadta Édesanyjának. Simeon erre újra karjára vette a Gyermeket, ég felé nézett és örömteli hangon adott hálát Istennek, hogy láthatta a Messiást, akit rendelt népének dicsőségére és a nemzetek világosságára.

A szertartás ezzel teljesen befejeződött.

Egészen hihető, hogy e napon gyermekeiket bemutató édesanyákon az Isten különös kegyelme volt; de minő kegyelme lehetett azzal, akit már kilenc hónap és negyven nap előtt is mint malaszttal teljeset köszöntetett? Akinél az anyaság kitüntetése a szüzesség szépsége és a szeplőtelenség fehérsége hivatásának nélkülözhetetlen feltétele. Aki a négyezer év óta epedve és imádkozva várt Világosság hajnalpírja itt a templomban a purificatio ünnepén. A betlehemi szentséges éjtszaka után negyven nappal úgy tűnik elénk Mária, mint a mindenség első és legnagyobb csodája, az Élet fája, a völgyek lilioma, a kegyelem forrása. (Szent Efrém.)

Purificatio napja: a szülés előtt, alatt és után is sértetlenül maradt szűz-anyaság diadala.

Purificatio ünnepe: a minden emberi képzeletet felülmúló mérhetetlen alázatosság megjelenése.

Sem előtte, sem utána nem kapott a világ megrázóbb tanítást az alázatosságról, mint az első Gyertyaszentelő Boldogasszony napján.

Mária azzal a körülménnyel, hogy felment a templomba és a tisztulás rituális szertartásának maradéktalanul eleget tett, úgy látszik, mintha legalább egy pillanatra a többi, a közönséges édesanyák sorába lépne. Mária istenanyai méltóságának tudatában nem alacsonyodhatott le a többi édesanyák szintjére, hanem, mint egyedül áldott az asszonyok között, az alázat útján felmagasztosult a közvetlen istenközelségig! És azóta járják az egyházkelő édesanyák az ő útját; amióta az alázatos Szent Szűz engedelmeskedett és felment Gyermekével a templomba, azóta tisztulnak és szentelődnek meg a „közönséges" édesanyák abban a kegyelemben, amit Édesanyja kezével akar nekünk adni Jézus. Talán egy röpke percre annak is áldozatává leszünk, hogy az egyházkelés ténye árnyékot vet az Istenanya szeplőtelen szüzességére, amelyről pedig oly szent féltékenységgel és izgalommal válaszolt még az arkangyalnak is...

De Mária csodálatos alázatossága itt is megment bennünket és épp ez az alázat a kulcsa a Szent Szűz gyertyaszentelői „tisztulásának".

b) Áldozat.

Áldozat nélkül nincs Istennek tetsző élet, áldozatos lélek nélkül nincs felemelkedés.

A purificatio tényét a legszentebb áldozat szel-

leme ragyogja be, azért lesz egészen tetsző Isten szemében és azért emelkedik az újszövetség reggelén mindjárt a legmagasabb csúcsra, amely emberi erővel soha el nem érhető.

Az ószövetségben az áldozatok rendeltetése kettős volt: 1. kidomborítsa az ember függő helyzetét a Teremtő Istennel szemben, 2. közelebb vigye a nép lelkét a messiási gondolathoz. A Messiásnak Mária karján megtett útja az Atya házába, az áldozatok rendeltetését véglegesen felszámolja. A gyertyaszentelői áldozatos út mottója: „áldozatot és ajándékot nem akartál... égő és bűnáldozatot nem kívántál, akkor mondám: Ime, jövök". (Zsolt. 39, 7—8.) A függési viszonyt semmi jobban ki nem fejezheti, mint a testté, emberré lett második isteni személy, aki „egyenlő az Atyával istensége szerint, de kisebb az Atyánál embersége szerint" (Symbolum). A megváltásra szorult nép pedig közvetlen közelségbe jutott a Messiáshoz a purificatio napján, aki mint áldozat mutatkozik be az alázatos egyházkelő Szent Szűz karján. Ebben a pillanatban Mária karja lesz az áldozati oltár, rajta Jézus teste pedig a legszentebb, legtökéletesebb, egészen hibátlan, hófehér és szeplőtelen áldozat.

Az áldozat bemutatásának lényege mindig az volt, hogy Isten felszentelt papja tegye az oltárra a kettős áldozati ajándékot: a testet és vért. Az első gyertyaszentelőkor a legszentebb, bűntelen kéz tette az Úr oltárára a legszentebb, bűntelen áldozatot. Mária úgy lép elénk a purificatiókor, mint a virgo sacerdotalis, papi ténykedést végző Szent Szűz.

Soha tisztább kéz nem mutatott be tisztább áldozatot, mint az első gyertyaszentelőkor a Szent Szűz. A világ első úrfelmutatását Mária végzi a jeruzsálemi templomban! Purificatiókor kezdődik meg Mária áldozatos élete és a Mater dolorosa fájdalmas útjának itt van első állomása.

c) Példaadás.

Mária mint örvendező, boldog Szent Szűz ment be a templomba és mint összetört szívű, fájdalmas Anya jött ki.

Ha semmi mást nem őrzött volna meg számunkra az Evangélium, csak azt és csak annyit, hogy Mária karácsony után negyven napra felment a templomba, noha erre ő nem volt kötelezve, máris hihetetlenül sokat tudnánk Róla. Ezt a tettet csak egészen alázatos lény, áldozatos lélek teheti, és jó példaadása minden beszédnél, a legszebb prédikációnál többet ér.

Sok jó és vonzóan szép példát látott már a világ, de minden nemes példaadás ábécéje lehet az egyházkelő Szent Szűz gyertyaszentelő útja. Talán épp azért, mert semmi rendkívüli, semmi szenzáció nincsen benne. Egyszerű, természetes és épp azért magasztos, fönséges, mint Ő maga. Egészen észrevétlenül, csendben, majdnem titkon történik; ha a Lélek nem világosítaná fel az ősz Simeont, talán senki sem vett volna tudomást arról, hogy az egyházkelő Szűz ölén most az jött a templomba, akit óhajtanak a népek és nemzetek. (Agg. 2, 8.) Elképzelhető lett volna a purificatio úgy is, hogy zsúfolt templom várja Máriát, a papok sorban álltak volna, amint bevonul Édesanyja karján a Messiás, a szertartásokat felfüggesztették volna, de hova lenne így az alázat illata, az áldozat lelke és a példanyujtás értéke? Ha igaz a szállóige, hogy inkább a névtelen és ismeretlen katona a háború hőse, mennyivel igazabb, hogy a purificatio nagyjainak és ünnepének győztese Mária és győzelmének pálmája a jó példa.

Foch marsall, amikor 1919-ben Lourdesba ment, a nép igen ünnepélyesen fogadta. A marsall a hivatalos üdvözlés után a szent barlangba ment és ott nyilvánosan rózsafűzért imádkozott. Talán éppen azt a tizedet: akit Te Szent Szűz purificatiokor a templomban bemutattál...

Ha Lourdes összes papjai kivonulnak és a püspök mondotta volna a prédikációt, nem lett volna oly eredményes, mint a győztes hadvezér gyönyörű példaadása. Mit mondjunk akkor az egyházkelő Szent Szűz alázatos és áldozatos példanyujtásáról gyertyaszentelőkor?

Dunahíd-hossznyi elmélkedés

Irta: Ladányi László S. J. (Peking)

A Duna fölött jártam Kínába indulásom előtt egyik este. A Ferenc József-híd szürke vas tornyai alatt. Ezerszer megjártam már életemben ezt az utat, de mindig új, mindig szép és mindig érdekes. Lent a Duna csendes, feltartóztathatatlan menetelése, apró halászbárkák és nagy folyami gőzösök, a hídon hömpölygő embertömeg, ezernyi arc és mögötte ezernyi lélek, odaát magános egyedül a sziklatömb, ahonnan az első magyarországi vértanút, Szent Gellértet letaszították; a sziklák tövében szerényen meghúzódik és mégis diadalmasan néz le a nagy vízre a fehér barátok fehér kolostora. Rálépek a hídra és érzem, távoli misztériumok szele csap meg. A híd, minden híd titokzatos *szimbolum*. Költők világosan érzik ezt és most, mikor belépek a szűk gyalogjáró hömpölygő embertömegébe a Duna fölött, most mintha én is megsejteném a titkot. Azt mondják, minden ember élete hídverés, valami óriási hídépítés. Nem tudom, igaz-e. S nem tudom, nem igazabb-e, ha azt mondom, az emberek ritkán vernek hidat, inkább a kész hidakon járnak. És ezek a hidak nagyon különbözők. Vannak, akik pogány vagy félpogány filozófusok hídján járnak, összeolvasnak Kantot, Marxot, Schopenhauert és Nietzschét, összevissza. Szegénykék zűrzavaros fejjel kóvályognak a hídon. Vannak aztán mások, óriási tömegek, akik járják a hidat, de sose nézik, hol van a túloldali pillér. Rövidlátók. Olyanok, mint itt a Duna-hídon járók, mikor télen ködbe burkolva sietnek. Lihegve futnak és nem veszik észre, hogy nem látnak és nem hallanak, csak amit a szemük

lát és a fülük hall, de azon túl semmit. Nem érdekli őket csak a ma és csak a gyomor, és főként csak ez a kis földi lét. Így aztán nem is gondolnak rá, a híd túlsó fele hová vezet, csak sietnek, futnak, összedugják fejüket, tárgyalnak, gondterhes arccal róják a hidat. Szegény vaksi kis emberkék, azt sem tudjátok, miért, miért! — Ni, mi az ott a híd túlsó felén? Egy elegáns férfi hirtelen ledobja kiskabátját, és mire az emberek odaugranak, már át is vetette magát a szürke korláton, le a rohanó vízbe. Pillanat alatt, látom, csődület gyűl össze, a rendőri mentőcsónak berreg, pár másodperc, és hosszú rudakkal keresik... Nincs. Elmerült. Az Isten már ítéli lelkét. Uram, légy irgalmas neki! — Ezekből a vaksi vakondemberekből, akik kis földtúrásokon túl nem látnak, ezekből lesznek a sötétenlátók, a kétségbeesettek, az öngyilkosok.

Istenem, milyen jó a Te hidadon járni! Felemelt fejjel, vígan, énekelve! Ahogy a nagy fehérvári püspök mondta: menetelni és énekelni, énekelni és menetelni. És biztosan tudni a célt és biztosan járni a hidat. Milyen könnyű nekünk a hídon járni, hisz előttünk megy a Nagy Hídépítő, ezt jelenti magyarul a Szentatya ősi elnevezése: Pontifex Maximus. Milyen biztonság, milyen öröm a fehérruhás római Nagy Hídépítő nyomában haladni! Látom a túlsó partot, annak kimondhatatlan szépségét, az örök isteni Békevár ragyogását és elfelejtem a menetelés minden fáradságát. Megújul minden erőm, felfrissül a tekintetem. — De most valami egészen új dolog ötlik az eszembe: *egyedül?* Körötted kis céltalan hidakon embertestvérek botorkálnak a ködben és te csak egyedül akarsz a Pontifex nyomán az Isten hegyére érni? Nem, nem. A céltalan emberhidacskákat ráépítem, rávezetem az Egyház híd-jára, hogy ők is lássák, amit én látok, hogy ők is éljék, amit én élek, hogy ők is eljussanak, ahová én Isten segítségével, remélem, eljutok.

Már elhagytam a Ferenc József-híd közepét. Nagy meditációvá alakult át bennem a híd, a víz, az emberek. Most épp tömött villamoskocsi robog el mellettem. Nem is olyan régen a villamoson egy széplelkű kommunistával beszélgettem. (Mert az Isten kegyelme néha az ő lelkükben is művel csodát.) Nem felejtem el soha, miket mondott. És főként azt a hallatlan idealista emberszeretetet, ami belőle sugárzott. Hogy ő nem bír embereket éhezni látni, és hogy egész életében az emberekért akar dolgozni. És tudtam már azelőtt róla, hogy nyomortelepekre járt ki, nem szégyelte, és tanácsokat adott meg segített a szegény proletároknak. Éreztem szavaiból, mennyire együttérez, mennyire azonosítja magát az emberiség összügyével, mennyire saját szívügyévé tette más emberek nyomorát. Mikor búcsúztunk, azt mondtam neki: Barátom, hát még ha látná az emberek lelki nyomorát! Gondolja, mit jelent az, hogy milliók az örök pusztulásba rohannak! Persze, kell törődni a testi nyomorral! De még sokkal inkább a lelkivel! Láttam, kicsit furcsán néz rám. Tudtam, nem hisz a lélekben. Akkor hirtelen ez engem nem is bántott, mert valami sokkal maróbb seb égetett. Az, ami most is eszembe jutott, amikor a tömött villamos elrobogott mellettem és a kommunista barátomra gondoltam: Istenem, milyen sokan járnak a Nagy Pontifex hídján *önzőn!* Milyen sokan mennek *egyedül* és nem is gondolnak arra, hogy előttük, mellettük, mögöttük emberek járnak, akiknek lelkük van, akik az Isten után vágynak — és nincs, aki odavezesse őket! Valami undorérzés fogott el, mikor ezekre az egyedüljáró „szentekre" gondoltam. Úgy mennek, mint nem egyszer a pesti utcán az emberek. Valaki közülük összeesik, az aszfaltra zuhan, a mellette menők tovább sietnek, mintha misem történt volna, és jó, ha a századik ember lehajol hozzá és megkérdi, mi baj.

Már a híd budai vége felé járok. Lenézek a szürke vízre. Milyen csodálatos ez a tengernyi folyam. Lám, ott egyik csepp magával ragadja a másikat, tolja, húzza, vonszolja, mind összetart, mind együtt fut a végtelen tenger felé. És egy kínzó kérdés rajzolódik a lelkembe: hogy lehet az, hogy vallásos emberek lelkileg süketek és vakok? Nem látják pogány embermilliók testi-lelki nyomorát, nem hallják szívettépő vészkiáltásukat. Hogy lehet az, hogy talán naponta lelkükbe fogadják minden emberek Királyát, és mégsem érzik dobogó Szívének lüktetését? Hogy lehet az, hogy az én kommunista barátom a maga kis anyagias távlatában jobban együttérez az emberekkel és többet áldoz értük, mint mi, akik egy test vagyunk Krisztusban? Hogy lehet az, hogy nem égünk és nem áldozunk fel mindent, hogy embermilliók ismerjék és szeressék Istent és akit küldött, aki az Út és az Élet, aki naponta a hófehér ostyában áldozza fel magát minden emberért? Hogyan lehetséges? Hogyan, hogyan?

A budai parton már égnek az utcai lámpák. Mielőtt a Gellért-térnél bekanyarodnék, felnézek a Gellért-hegyi barlangkápolnára, esti litánia van éppen, gyertyák özöne ragyogja be a magyarok lourdesi barlangját. Most gyulladt meg fölötte a Gellért-hegy óriáskeresztje. Szelíd kék fénye komolyan és mégis olyan derűsen ragyog messze a hömpölygő folyam és a város fölött; rávilágít, rámosolyog az emberekre, és azután mintha kereszt alakja lassan nagy kérdőjellé alakulna át: Emberek, mikor lesztek olyanok, mint itt alattam a Duna? Mikor lesztek kis vízcseppek, melyek folyamokat ragadnak magukkal? Mikor látjátok meg, hogy milliók botorkálnak és keresik a hidat és a Nagy Hídverőt, és nincs aki őket odavezesse? Mikor értitek meg, amit a szelíd apostol, Szent János már oly régen megírt, hogy hazudik, aki azt mondja, szereti az Istent és ugyanakkor nem tárja ki karját, szívét az embereknek?

És te is miértezel?

Írta: Róth Antal S. J.

(Folytatás.)

2. *De miért kell felelnie Istennek* a sok haszontalan kérdésre? Mi jogon vonja felelősségre a teremtmény Alkotóját?

Az emberi életnek nincsenek miértjei, hanem csak azért, mert-jei vannak!

Azért van szenvedés, mert az ember fellázadt és fellázított mindent, és most a fékevesztett erőkkel nem tud megbirkózni. — Azért ingott meg a szilárd világrend, mert az ember kirántotta a tartóoszlopot — a törvénytiszteletet. — Azért nem forog rendesen a világ malomkereke, mert az ember elapasztotta vizét — a kölcsönös segítést. — Azért keserű az élet, mert az ember eltékozolta annak színmézét, — a szeretetet. — Azért van szabadsághiány, mert mindenki tilalomfaerdőt állított kis birodalma minden szegletére. — Azért ordasa az ember társának, mert nem tudja meglátni benne, amit Isten alkotott — képmását.

Aki a rendet felforgatta, nem kívánhatja, hogy a rend éppen őt védje. Aki amivel vétkezett, azáltal bűnhődik. — Bűnhődik a 2—4. nemzedékben is, mert a szentesítés a törvény ereje. És van olyan bűn, amelyet egy nemzedék le nem vezekelhet.

De mindezideig csak kis zavarok vannak, mert csak a lehetőségét kapta az ember a bajcsinálásnak. Mi volna, ha képessége is meglenne és rombolhatna ahol és amikor akarna. Így is kis és nagy istenek csúsznak-másznak a földön. Hátha még felfelé is nőhetnének az égig?

3. A csodavárók légiója és az eredményt készenlesők hada perlekedik, hogy *nincs, aki toldozza-foltozza, amit maguk tettek tönkre.*

Miért nem lesz boldog ember a gyermekből? Mert szülője azzal még törődik, hogy legyen mit ennie és mivel ruházkodnia, pontosan megtanítja, kit hogyan kell köszöntenie (hisz ezért van gyermekszobája!), de lelkét már elhanyagolja. Nagyon aggódik a kis dolgok miatt és a nagyot és fontosat egészen mellőzi. Miért lenne az emberpalántából derék és mást boldogító lakója a földnek, mikor az ellenkező példát látja otthonában?

Miért akartál férjed kezdő fizetésével is túllépni minden irigyeden? Tolvaj voltál! Ne korhold tehát a nagy rablókat!

Miért keresed a dicsőséget és hasznot lemondásaidban is? Ne kívánj uzsorakamatot Istentől alamizsnafilléreid után!

Miért nem tudod megvédeni, amit apáid, dédapáid szereztek, építettek? Miért vagy csak annyira hős, hogy a silányok lesznek úrrá feletted?

Miért olyan sivár az imaéleted? — Idő és nyugalom kell az elmélyüléshez. Ne gondold, hogy a harmadik égig ragadtatol, amikor a délutáni korzózásból egy Üdvözlégyre betérsz egy templomba! Talán a bálok és áttáncolt éjtszakák után is azt kívánod, hogy a másnapi elmélkedésed szórakozásmentes legyen? A bálozástól a nyugalmas imáig hosszú az út!

Csak az Istent túllármázni akarók és túlkérdezni törekvők vannak magukra hagyva. Azok, akik magukban bíztak és csúfot vallottak erejükkel. Ahol az Isten működik, ott van siker. Igaz, nem csillogó, de maradandó; nem azonnali, de elmaradhatatlan.

Az Isten fény, de nem az üvegtestű szemnek. Az Isten öröm, de nem a szenvedélyben lobogó szívnek. Az Isten pazarló Jóság, de nem az arasznyi földi lét idején. Isten a Rendező, de nem felfogható a kurta emberi észnek. Isten a teljes Boldogság azoknak, akik majd színről-színre látják és betelnek.

*

És te ezek után is miértezel, ember?

Ne is hagyd abba! Csak a sorrendet ne feledd! Ne az Istennek rohanj kérdéseiddel!

Nagyon is világos lesz számodra minden, ha saját életed értelmetlenségei, kiszámíthatatlanságai és szeszélyeinek miértjeit ismered!

Maradhat ugyan még kérdés, de azokra a választ nem fogod kutatni, mert nem akarsz hóhéra lenni önmagadnak azáltal, hogy feleslegesen kínozod magad.

De tudod, hogy valaki szeretettel virraszt feletted és őrzi álmaidat.

Tudod, hogy sokat hibáztál és csak mea kulpázni van jogod.

És tudod, hogy van egy örökkévalóság, ahol kártérítést kapnak mindazok, akik az emberi gonoszságnak és az Isten földi igazságszolgáltatásának áldozatai voltak.

Fánuel leánya

Írta: Petruch Antal S. J.

Én nem ismerem Fánuelt. Kétezer évvel élt előttem. De nem hiszem, hogy az egykorú pogánykeresztények, akiknek Lukács elsősorban szánta evangéliumát, nálam többet tudtak volna erről a férfiről: én is, ők is csak a Szentírásból szereztünk róla tudomást.

Kit érdekelhet ennek az ismeretlen Fánuelnek Anna nevű leánya? Talán Theophilust, az előkelő pogányt, akinek Lukács evangéliumát ajánlotta? Leány általában számíthat ugyan férfi érdeklődésére, ez az Anna azonban „igen előhaladott napjaiban". Öregasszony pedig kit érdekelhet? Egy-két csípős megjegyzéssel szokták elintézni.

És mégis az ismeretlen Fánuel nyolcvannégy éves özvegy leánya igen érdekelte Lukácsot és biztosra vette, hogy érdekli Theophilus kegyelmes urat, valamint a pogánykeresztényeket, sőt még a 20. század gyermekét is.

Sok nővel találkozott életében az evangélista, sokat szerepeltet is evangéliumában: előkelőket, bűnösöket és Krisztushoz hűségesen ragaszkodókat. Azonban mindezeknél jobban érdekelte a szent Irót Fánuel leánya. Szinte az a benyomásunk, hogy Erzsébetnél, Keresztelő Szent János anyjánál, mi több, talán még a Boldogságos Szűznél is jobban érdekelte ez a koros nő. Másokról, igaz, sokkal többet mond, — mily megható például a bűnös nő megtérése, azonban könnyekre fakasztó ecsetelése, gazdag részletezése nem a bűnösnek, hanem az isteni Irgalomnak szól. Annyira nem érdekli a bűnös személye, hogy Lukács elbeszéléséből azt sem tudjuk, hogy Mária Magdolna vagy pedig más volt-e a megtérő. Ha figyelemmel forgatjuk az evangéliumot, arra a meggyőződésre jutunk, hogy nem személyek, hanem a velük kapcsolatos dolgok, események kötik le a szent Iró figyelmét. Ez a megállapításunk nemcsak a nőkre, hanem a férfiakra is vonatkozik. Kivétel Jézus Krisztus, talán még szűz anyja és a keresztelő, de egészen biztos: Fánuel leánya. Lukács a Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepére rendelt evangéliumrészben szereplő Simeonnal együtt lépteti föl. Hadd lássuk, hogyan bánik az egyikkel, hogyan a másikkal.

Részletesen tárja elénk az evangélista Simeonnak Krisztus-várását, megtalálását, e fölötti örömét és jövendölését. Mindezt azonban Krisztusért teszi. A férfi személye azonban mintha egyáltalán nem érdekelné. A néven és a megjegyzésen kívül: „igaz és istenfélő férfiú", semmit sem mond róla, aminek tisztára egyéni íze volna. Most fordítsuk tekintetünket Annára! Milyen egészen másként bánik vele! Megmondja nevét; megnevezi atyját, — Fánuel leánya; megjelöli törzsét — Áser törzséből; elárulja korát — „igen előhaladott napjaiban", hiszen már 84 éves; azt sem hallgatja el, hogy csak egyszer volt férjnél, de hétéves házasélet után özvegységre jutott, azóta Istennek élt, „nem vált meg a templomtól, bőjtöléssel és imádsággal szolgálván éjjel és nappal".

Valóban Fánuel leányának személye is érdekelte Lukácsot. Pedig sohasem látta, sohasem beszélt vele: amikor először fordult meg az evangélista Jeruzsálemben, az öregasszony már megtért őseihez. Annál feltűnőbb tehát ez az érdeklődés. Magyarázatát abban leljük, hogy Anna asszony nagyon jelentős, sőt közismert és közkedvelt egyéniség volt. Mintegy 20 éves korában vesztette el urát — talán az utolsó Makkabeusok áldatlan testvérharcában. Azóta zarándoklat alkalmával a jeruzsálemi templomban akadtak rá gyermekkori pajtásai, akikkel az utca porában játszadozott. S mikor ezek sok év mulva gyermekeikkel, sőt unokáikkal húsvétkor újra megfordultak a szent városban, még mindig ott találták őt, amint a kor súlya alatt meggörnyedt, botra támaszkodva húzta öreg lábait a templom felé, és állandó bőjttel meg imával készült a Messiás fogadására.

Fánuel leányának Messiás-várása oka annak, hogy Lukács az öregasszony személye iránt is érdeklődik. De Anna nem volt az egyetlen Messiás-váró! — mondhatná valaki. Ez igaz. Simeon is az. Miért nem érdekli akkor az evangélistát ennek az istenfélő férfiúnak is a személye? Azért, mert Lukács nem ér rá minden Messiás-várót külön bemutatni; beéri eggyel, Fánuel leányával, a többiek lelkével, fejével.

Nemcsak Simeon és Anna várták a Messiást, hanem egész Izraelben izzott a megváltás reménye. Míg azonban a többség az idegen zsarnokság alól való felszabadulás, a nemzeti függetlenség kivívásának vezérét és az anyagi nyomor megszüntetőjét látták az eljövendő Megváltóban, addig egy kis csoport: Simeon, Anna és társaik

belátták, hogy a politikainál súlyosabb az ördög rabsága és hogy az anyagi nyomornál válságosabb a lelki nyomor. Ez a kevés ember az Istentől megígért és a prófétáktól megjövendölt lelki Üdvözítőt várta, aki megtöri a bűn, az ördög igáját. Ez az igénytelen mag, ezek az álnokságtól és erkölcsi rothadástól mentes izraeliták szívük mélyéből fohászkodtak: „Harmatozzátok egek az Igazat..." De a felhők nem szakadtak meg s nem bocsátották le a Megváltót. Egy nap azzal lepte meg Simeon a várakozásba belefáradt társait, hogy közel az Üdvözítő, mert a Szentlélek kijelentette neki, „hogy halált nem lát, míg csak meg nem látja az Úr Fölkentjét". Múltak az évek, egyik évtized a másikat követte, azonban a Szentlélek ígéretéből nem lett semmi. Talán tévedett Simeon? Vagy Isten feledkezett meg szaváról? Már Simeon sem tudta, mire vélje. Ekkor mutatkozott Anna asszony egész nagyságában. Csüggedést, bizalmatlanságot nem tűrt meg, mert hűséges az Isten. És új erőt öntött a lankadókba, új reményt gyujtott a kételkedőkben; óvta és táplálta mindenkiben a messiási hitet. Valóban prófétaasszonya volt ő a Messiást váró igazaknak, — amint ezt Lukács külön kiemeli róla.

Általában a próféta fogalmát a jövendőmondóra korlátozzák; pedig ez nem egyezik meg a szentírási nyelvhasználattal. A szent könyvekből tudjuk, hogy Fülöp diákonus négy leánya szintén prófétált; sőt az első keresztények közül nem is kevesen. Ezek a próféták nem jövendőmondással tűntek ki, hanem azzal, hogy a Szentlélek rendkívüli megvilágosítása folytán intuitíve fogták fel a keresztény hitet és az isteni végzést. E miatt azonban még nem nevezték volna őket prófétáknak. A megismert igazságokat lelkesedve, meggyőzően és magukkal sodróan kellett előadniok. A messiási hitnek ilyen istápolója és az isteni Gondviselés sötét útjainak ilyen megvilágító fáklyája volt Fánuel leánya az Üdvözítő megérkezése előtt. Azonban akkor sem bizonyult kisebbnek, amikor a betlehemi csillag kigyulladt az Égen. Csak szembe kell állítani őt Simeonnal. Amint az karjaiba zárhatta a Megváltót, szíve boldogságában csak egyet kívánt: hogy békességben meghalhasson. Anna nem így! Az ő öröme semmivel sem volt kisebb. S úgy találja, hogy úgy igazában csak most érdemes élni — nem önmaga miatt, hanem másokért. Boldogságában is apostol maradt: nem magára gondolt, hanem azokra, akikben eddig élesztette a messiási hitet és az üdvözítő reményt. Most, hogy valóra vált a hitük és beteljesedett reményük, ő elviszi nekik az örömhírt, hogy ők is boldogok legyenek.

Az igazi Messiás-várók joggal lelkesedtek a prófétaasszonyért; kegyelettel meg is őrizték emlékét. Tőlük vette hírét Szent Lukács. Ilyen önzetlen, hatalmas apostoli egyéniség méltán érdekelhette őt. Az egész utókor hálájára számíthat a szent Iró, hogy evangéliumában örök emléket állított Fánuel leányának.

Irodalom

Schnattner Szigfrid: **Tanárszem, diákszív.** Korda R. T. kiadása. Budapest, 1941. 335 lap.

Mozaikképek egy szerzetesgimnázium életéből. Mondhatnók azt is, hogy egy szerzetestanár naplója, aki egyúttal cserkészparancsnok és diáklelkipásztor is. Szürke, hétköznapi események, amelyek más iskolában is mindennaposak és talán éppen e miatt fel se tűnnek, de szerző oly megvilágításban tárja azokat az olvasó elé, hogy az észre sem veszi az események hétköznapiságát. És ez az értéke a könyvnek. Csak az a pedagógus számíthat nehéz munkaterületén maradandó sikerre, aki ilyen apró esetekre is figyel és ezeket is arra tudja felhasználni, hogy a rábízottak testi-lelki fejlődését előmozdítsa. A könyvet tanárok, nevelők, diáklelkipásztorok, szülők, de maga az ifjúság is nagy haszonnal és élvezettel fogja olvasni.

Pintz Bálint: **Az apostolkodás s a katolikus akció.** Szalézi Művek. 124 lap. Ára 2.— P.

Ritkán volt annyi szó a világiak apostolkodásáról, mint napjainkban. Pápák, püspökök sürgették a világiak aktív belekapcsolódását a nagy megváltói munkába; enciklikák, pásztorlevelek jelentek meg erről, s mégis sokan távol maradtak ettől a munkától. Nem a készség hiányzott. Az emberek nagy része nem tudja, hogyan is apostolkodjon, hogyan mentsen lelkeket, mikor egész nap hivatalban ül vagy a gyárban dolgozik, vagy házi teendőkkel van elfoglalva.

Arra akar minket megtanítani ez a könyv, hogy miként valósíthatja meg mindenki saját hivatásán belül a nagy megváltói munkát. Örömmel üdvözöljük tehát ezt a kis munkát, mely gyakorlati oldalról mutatja be a katolikus akciót.

Trikál József: **Az élet újjáteremtése.** Szalézi művek. 145 lap. Ára 1.30 P.

Filozófiai s teológiai elmélkedéseket nyujt a szerző; a háborútól végigszántott, világnézetében végzetesen megtévedt korunk váltotta ki azokat lelkéből. Művével fényt sugároz szenvedő, az öntudatlanul is Isten

után sóvárgó lelkekbe. Megsegíti azokat, akik egyéniségek akarnak lenni, akik ki akarják csiholni lelkükből a beléjük adott isteni szikrát, hogy bennük és általuk „a krisztusi, hősi szellemiség a való életbe szökkenjen". Nagy vonalakban ugyan, de megkapóan feltárja a lelki újjáteremtéshez vezető utat. Többek közt sajnáljuk, hogy egy ilyen kitétel is csúszott a műbe: „Az élet küzdelem, harc és győzelem. Az egészen elméleti élet, a tisztán csak elmélkedő élet, a fogadalmak kalitkájába (!) zárt élet, nem élet. Az csak lusta álmodozás. Álomélet." Nem ismerünk nagyobb küzdelmet, harcot és győzelmet, mint aki önmaga fölött diadalmaskodik, márpedig ezt teszi a tisztára kontemplatív lélek, aki hűségesen tartja meg fogadalmait.

Megyesi Schwartz Antal: **Bevezető az elmélkedő imába.** I. rész. Szalézi Művek. Rákospalota. Ára **80 fill.**

Ez a kis mű mesteri módon foglalja össze a jó elmélkedés szabályait. Nagyszerű hasonlataival játszva vezet be a lelki élet e nagy művészetébe. Előnye, hogy nemcsak megismerteti az elmélkedés módját, hanem meg is szeretteti a léleknek Istennel való társalgását. Mindenkinek őszintén ajánlhatjuk: azoknak, akik még nem próbáltak szerencsét az elmélkedéssel, de azoknak is, akik helyes módszer hiányában nem leltek örömet benne, sőt még azoknak is, akik már esztendők óta haszonnal elmélkednek.

Szent Bonaventura: **Itinerarium mentis in Deum. A lélek útjai Istenhez.** Fordította: dr. Dám Ince O. F. M. — Budapest, 1940. 82 lap. Ára 1.50 P.

A most meginduló „A lelki élet ferences mesterei" című könyvsorozatnak első száma ez a kis könyv. Szent Bonaventura egyháztanító, XII. Leó szerint az „összes misztikusok fejedelme", ebben a művében megmutatja az Istenhez vezető utat különböző fokaiban: a tapasztalati világban, a lélekben és a misztikus elragadtatásban. Komoly elmélyedést kívánó könyv.

Boros Fortunát: **Szentföldi utam.** Szent Bonaventura-könyvnyomda, Kolozsvár, 1940. 134 lap.

Riportszerű feljegyzések. A szerző szentföldi zarándokútjáról számol be közvetlen egyéni élmények alakjában, népies stílusban.

P. Marcell: **A bizalom szentje.** Kármelita zárda kiadása. Győr, 1940. Ára **50 fillér.**

Az Úr Jézus egyet kért, amikor gyógyítani akart: Bizalmat! „Bízzál, fiam..." Napjainkban is így szól hozzánk az Úr, ha nem is közvetlenül, de szentjei példája által. Ma nagy szükség van bizalomra. Testi és lelki megpróbáltatások napjait éljük s úgy érezzük, hogy szinte senkihez sem lehetünk teljes, őszinte bizalommal. Sőt néha még magával a jó Istennel szemben is bizalmatlanok vagyunk. Nem tudunk bízni az Ő jóságában. Ilyenkor jó, ha kézbe tudjuk venni Marcell atyának 80 lapos kis könyvecskéjét, s kilenc rövid elmélkedésben a bizalom szentje, Kis Szent Teréz útján lelkünkbe becsepegtetjük a lelki előhaladásnak fontos erényét, a határtalan gyermeki bizalmat az Úr Jézussal szemben.

Klug Ignác dr.—Bilkei Ferenc: **Örök dolgok. Örök utak. Örök források.** (A katekizmus gondolatai.) Ötödik kiadás. (17,001—19,000.) Vörösmarty Nyomda, Székesfehérvár, 1940. Ára **3.— P.**

A mű vallásos irodalmunk komoly értéke. Sikerének titkát kétségtelenül az író egyéniségében, témafeldolgozásában, a tárgykör örök aktualitásában s a jó magyar fordításban kell keresnünk.

Klug mint pap egész életét küszködő, szenvedő emberek között töltötte. Különböző iskolatípusokban volt tanár, árvaházi, fogházi, tébolydai lelkész. Hivatása betöltésében atya volt és vezető. Ez akart lenni írásaiban is. A nagy lélekismerő nagy tudással és gyöngéd szeretettel a szíven keresztül beszél a lélekhez. Munkáiban nem elmélet, elvont tanítás, hanem való élet áll elénk. S Klug mestere a lélekolvasásnak. A legsúlyosabb problémákat játszi könnyedséggel, igen sokszor egy-egy szívhez szóló elbeszéléssel vagy költeménnyel oldja meg.

A Katolikus Akció vezérkönyve. Összeállította: dr. Dombi József S. J. Kiadja a gyulafehérvári római katolikus püspökség. Ára **4.— P.**

Dr. Dombi József S. J. műve összegyűjti mindazokat a dokumentumokat, nyilatkozatokat, amelyek főleg XI. Piustól, az A. C. pápájától származnak, de nem mellőzi azokat a leveleket sem, amelyeket a római egyházkormányzat felelős férfiai (Pacelli és Gasparri bíborosok) írtak. Mindamellett nem csupán idézethalmaz, hanem szerencsés csoportosítás által az A. C.-nak szinte minden elméleti és praktikus problémájára feleletet ad; például az A. C. és a politika, A. C. és a szerzetesek, egyetemi hallgatók feladata az A. C.-ban, az A. C. búcsúi és hasonlók. Külön értéke a könyvnek, hogy nem egyéni tervezgetésekkel, problémabogozással bajlódik, hanem alapot vet a leghitelesebb források, az Egyház szívéből jövő irányítások összegezésével. A végén mellékeli az A. C.-t érintő fontosabb körlevelekből a lényeges részeket; továbbá összegyűjtve találjuk az A. C. felépítési tervezetét országok szerint. Befejezésül bőséges irodalmat közöl a további érdeklődőknek és az A. C. dogmatikájában elmélyülőknek.

Nyisztor Zoltán: **Kalandozások a Balkánon.** Franklin-Társulat. Budapest. Ára **7.20 P.**

Európa sokat emlegetett, de talán legismeretlenebb zugát mutatja be a szerző. A felfedező kíváncsiságával, éles szemével és éhségével járja be a Balkán hegy-völgyes, napsugaras vidékeit. Csupa szín ez az

útirajz, mint ahogy a vidék is, melyet a szerző bejárt; csupa változatos, tarka keveredése az embernek és a tájnak, eredeti balkáni együttesben. Érdekes és érdemes olvasmány. Sok elevenséggel és közvetlenséggel, gazdag tapasztalatokkal megírt könyv. A balkáni országok és a balkáni ember megismeréséhez sokban hozzásegít.

Plattner—Waigand: **Jezsuita mandarin.** (Egy lap Kína misszióinak történetéből.) Budapest, 1940. Korda R. T. kiadása. Ára **1.50 P,** kötve **3.— P.**

Akik P. Väth A. S. J. „Johann Adam Schall von Bell" című könyvét olvasták, bizonyára azzal a kívánsággal tették le ezt az érdekes és izgalmas életrajzot, hogy bárcsak magyarul is megvolna legalább lerövidítve az ifjúság számára. Most itt a kívánság teljesülése és a 80 lapos könyvben, melynek már a címe is izgató, egyik legnagyobb misszionáriusunk hősies élete ível föl előttünk. Schall Ádám 16 éves, Rómában terem, papnak készül. Majd belép jezsuitának, nyolc év mulva indul a hajója Kelet felé s Krisztusért mandarin lesz a jezsuitából. A nagy reményekkel és aggodalmakkal teli évek gazdagok eredményben s csapásban. A fiatal császár atyai barátja, az ágyúöntő, a naptárkészítő Schall végül meghurcolva hal meg, hogy némileg hasonló legyen nagy elődjéhez Xavérhoz és Urához, Krisztushoz. — A fordítás igen jó. Szinte kár, hogy a német szerző kihagyta az európai fejedelmek ajándékainak érdekes sorát, a hajóút izgalmas részleteit stb. De ezt csak az veszi észre, aki P. Väth nagy életrajzát olvasta.

Dr. Halász Pál: **Krisztus országáért.** Lelkigyakorlattervezet, egyházközségi és katolikus egyesületi vezetők számára. Kiadja az Actio Catholica Országos Elnöksége. Ára **1.50 P.**

Eredményes és természetfölötti egyházközségi élet csak ott lehet, ahol megfelelő világi vezetők vannak. E könyv, mely egy háromnapos lelkigyakorlat vázlatát adja, ilyen egyházközségi és egyesületi vezetők, világi munkatársak kialakítását tűzte ki céljául. A nagy emberismerettel és gyakorlati érzékkel megírt könyv biztos segítőtársa lesz mindazoknak, akik az új embertípus s elsősorban az egyházközségi vezető kialakításában a lelkigyakorlatok áldásos eszközét fogják igénybe venni.

Harsányi Lajos: **Fejjel nagyobb mindenkinél.** Révai-kiadása. Regény. Ára **5.60 P.**

Harsányi Lajos regényének köszönjük irodalmon kívül, hogy újra belénk elevenítette az egészséges, magyar férfiszentség követnivaló képét: Lászlót, akinél a természetfeletti nem nyomorítja meg a természetet, hanem átjárja azt új életenergiákkal, mint lélek a testet. Aki szent akkor is, mikor Jézus Úr nevére köszönti a jó kupa vörösbort. Szent, mikor belefelejtkezik a kerlési ispánlány szeme kékségébe, akit rabló kún karmaiból ölelt maga elé a lóra. Csodatermő hittel jár serege előtt rettentő csatabárddal ez az imádságos, misztikus mélységű magyar. — És annyira magyar, hogy egy dunántúli öreg paraszt térdreomlik a lovonülő legény-király előtt s eszelősen dadogja: „Koppány úr! Koppány úr!" — mintha László dédöregapjának hazajáró lelkét látná: a fiatal Koppányt! — A visszatért Erdély szentjének ez az életregénye a legaktuálisabb könyv.

Pehm József: **Az édesanya.** I. k. Zalaegerszeg, 1940. Ára 8.— P.

A testes kötet sok esztendő gondos gyűjtéséből és szorgalmas munkájából nőtt ki. A szerző műve tele van finomsággal, sok meleg és gazdag gondolattal, mely társadalomnevelésünk egyik fő és alapvető kérdésével, az édesanyával foglalkozik. Az édesanyáról ír, ezért is való minden hivatással készülő leendő édesanya kezébe. A világirodalom remekeiből merítette anyagát, amellyel olvasóit nevelni akarja. El kell olvasnia ezt a könyvet mindenkinek, aki a maga vagy mások lelkébe az édesanyáról gazdag gondolatokat, életreszóló eszméket akar átültetni.

Jámbor László S. J.: **Levelek húgomhoz.** I., II. és III. kötet. Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. Ára kötetenként **2.50 P,** kötve **4.— P.**

Második kiadásban hagyja el a sajtót a Mária-Kongregáció lapjairól jólismert Laci bácsi levelezése a leányifjúsághoz. Sorai katolikus leányok számára gondolatokat és tanácsokat visznek magukkal az életbe. Ezek a levelek valamikor az ugartörő szerepét vállalták és végezték, de manapság, amikor a leánypedagógiai irodalom sok szép és okos könyvvel ajándékozta meg a közönséget, ezek a sorok sem veszítették még el jelentőségüket. A szerző közvetlen és derűs írásművészete, gyakorlati útmutatásai révén sok nemes eszme plántálódik át az ifjúság lelkébe, amiből egy szép és egészséges lelki élet fejlődhetik ki.

Keresztes Szent János aranymondásai (maximái) az év minden napjára. Fordította: P. Ágoston. Budapest, 1941. Kiadja a budapesti kármelita zárda. Ára **1.— P.**

Keresztes Szent János az Egyház legnagyobb misztikusai közé tartozik, akinek írásai világirodalmi szempontból is a legkiválóbbak. Ezek a rövid mondások mély bepillantást engednek az ő Istenbe merült lelkébe. Szinte kimeríthetetlen kincsek rejlenek ebben a kis műben, de igazán kiaknázni csak az tudja ezeket, aki éli is ezt az életet: így jut mélyebb megértésükhöz.

ÚJDONSÁG!

Bogner Mária Margitról, a szentéletű érdi vizitációs apácáról már igen sok sajtótermék jelent meg. Boldoggáavatási pere most van folyamatban Rómában. Erényeiről könyvet írt lelkivezetője,

P. Csávossy Elemér S. J.:

Érdi Angyala

címmel. A könyvet mindenki megszerezheti kiadóhivatalunkban, kartonkötésben 2·20 P.
díszkötésben 3·70 P.

Kérelem Előfizetőinkhez!

Nagyon szépen kérjük lapunk kedves **Előfizetőit,** hogy ha még nem küldték volna be az előfizetés összegét, kegyeskedjenek hozzánk juttatni a 42,881-es csekkszámlánkra. Nekünk is azonnal kell fizetni a nyomdaszámlát s lapunknak az előfizetési összegeken kívül semmi más jövedelme nincsen.

Mély tisztelettel
a Kiadóhivatal.

Estrade K. J.:

A lourdesi jelenések

Egy tanú bizalmas emléklapjai.

Horváth Győző felszentelt püspök fordította le magyar nyelvre ezt, a Boldogságos Szűzanya megjelenéséről szóló könyvet. Roppant érdekesen írja le a Szűzanya és a kis Soubirous Bernadette között lefolyt párbeszédeket, jelenéseket.

Ára 1·— P.

Lourdesi kilenced. Kilenc napi ájtatosság a Szűzanya tiszteletére. Ára —·50 P.

Az aszkétikus fiúirodalom kedvenc művelője,

LANTOS-KISS ANTAL

ismét értékes könyvet írt a fiúk pasztorálásával foglalkozók számára.

E legújabb kötete

IGÉT VÁRÓ FIÚK

cím alatt március közepe táján hagyja el a sajtót. A könyv egy teljesen kidolgozott lelkigyakorlatot tartalmaz fiúk számára. Márton Lajos rajzai díszítik.

ÚJDONSÁG:

GÁRDAVEZETŐK FIGYELMÉBE!

Három értékes könyv kerül ismét könyvpiacra:

P. Donászy Szabó Ernő S. J.: **Tavaszváros** címmel kitűnő lelkigyakorlatokat írt a gyermekek számára. Sok színes, tanulságos mese és kép díszíti. — A könyv március elején jelenik meg.

P. Csávossy Elemér S. J.: **Az Úr Jézus kis kegyeltje.** II. kiadás. Korai áldozók számára készült a könyv. Rengeteg kép illusztrálja. Szülők, nevelők igen nagy haszonnal olvashatják.

Dr. Czapik Gyula: **Gyermeklelkigyakorlatok.** II. változatlan kiadás. Kitűnően megírt, sok példával átszőtt szöveg. Papok és lelkigyakorlatok adásával foglalkozó gárdavezetők nagyon jó hasznát veszik e keresett münek. Ára **4.— P.**

NAGYBŐJTI ELMÉLKEDÉSEK:

P. Müller Lajos S. J.: **A kereszt iskolája.** Jézus Krisztus kínszenvedéséről meghatóan szép, teljesen kidolgozott elmélkedések. II. kiadás sajtó alatt.

Grönings S. J.: **Jézus Krisztus kínszenvedésének története.** A nagybőjti idő minden napjára egy-egy lelki olvasmány Jézus kínszenvedéséről. I—II. kötet. Ára **2.80 P,** kötve **4.50 P.**

P. Plus—Uhl Antal: **Lumen Christi.** II. kötete a nagybőjti időszakról közöl rövid, magvas elmélkedéseket. Ára **1.80 P,** kötve **3.10 P.**

IFJÚSÁGI LELKIGYAKORLATOK TARTÁSÁHOZ:

Iskolásleányoknak:

Ervin Gábor dr.: **Mutasd meg az Atyát!** Az iskolás diákok életéből vett példákkal és nagyszerű hasonlatokkal megírt könyv. Középiskolás leányok részére kitűnő anyag. Ára kartonkötésben **2.80 P,** kötve **4.30 P.**

Dr. Czapik Gyula: **Triduum leányok részére.** Fiatal leányok részére 3 napos lelkigyakorlatok adásához elsőrendű vezérkönyv. Sok példát ad benne. II. kiadás sajtó alatt.

Fiúknak:

Dr. Szivós Donát O. S. B.: **Diáklelkigyakorlatok.** Gimnazista fiúk lelkigyakorlatához teljesen kidolgozott szöveget szolgáltat. Ára **3.40 P.**

P. Bangha Béla S. J.: **Lelkigyakorlatos konferenciák.** Felsős diákok számára 4 meggyőző beszéd az utolsó dolgokról. Ára **40 fillér.**

Gyermekeknek:

Dr. Czapik Gyula: **Lelkigyakorlatok vázlata.** Vázlatok háromnapos gyermeklelkigyakorlatokhoz s vele kapcsolatos triduum felnőtteknek. Ára **70 fillér.**

LELKIGYAKORLATOS KÖNYVEK felnőttek részére:

P. Biró Ferenc S. J.: **Hasonló akarok lenni Hozzá!** Jézus Szíve jelvényeiről hat bensőséges, szép lelkigyakorlatos előadás. Ára **40 fillér.**

Blazovich Jákó O. S. B.: **A csend mélységeiből.** Intelligens világiak számára igen szép, felemelő gondolatok az utolsó dolgokról. Ára **2.80 P,** kötve **4.30 P.**

Dr. Czapik Gyula: **A lelkigyakorlatok.** Lelkigyakorlatot adó egyháziak számára Szent Ignác rendszere alapján megírt kitűnő vázlatok. Csak papok számára készült. Ára **3.— P.**

Dr. Gálos László: **Isten magányában.** Háromnapos lelkigyakorlat hazajáró egyének részére. Ára **1.60 P.**

Csávossy Elemér S. J.: **Kereszt és feltámadás.** Nyolcnapi lelkigyakorlat, melyben különösen az Úr Jézus kínszenvedése és megdicsőülése van kidomborítva. Ára **6.50 P,** kötve **8.50 P.**

Csávossy Elemér S. J.: **A nagy Király nyomdokain.** Teljes 8 napos lelkigyakorlat. Különösen Jézus életéről és apostoli működéséről elmélkedtet benne a szerző. Ára **6.50 P,** kötve **8.50 P.**

Tomka Ágoston S. J.: **Három nap a Manrézában.** Háromnapi lelkigyakorlat napi 4 elmélkedéssel. Különösen az intelligens férfivilágnak szánt konferenciák. Ára **3.60 P,** kötve **5.10 P.**

Zborovszky Ferenc S. J.: **Isten országa mibennünk.** Kitűnően felépített, intelligens közönség számára alkalmas lelkigyakorlatok. Elmélkedései olyanok, hogy belőlük mindenki vezető nélkül is kitűnő szentgyakorlatot tarthat. Ára **4.— P,** kötve **5.50 P.**

MISSZIÓS BESZÉDEK:

A német Kassiepe nyomán kitűnő magyar fordítást készített:

Lajos Balázs és Gálffy Sándor plébános: **Missziókönyv** címmel. Az elméleti részt tartalmazó I. kötet teljesen elfogyott, a második kötet, mely úgy az ifjúság, mint a felnőttek részére ad kitűnő beszédeket, **7.50 P**-be kerül.

Lukács Manszvét O. F. M.: **Kövess engem!** Két kötet missziós beszéd. Minden kötet 34 szentbeszédet tartalmaz. Ára kötetenkint **6.— P.**

Hauser Imre: **Missziókönyv.** 8 napi missziós beszédanyagot tartalmaz missziót tartó világi papok számára. Ára **5.— P.**

Új magyar könyvek:

P. Csávossy Elemér S. J.: **Érd Angyala.** Bogner Mária Margit nővér élete és erényei. A függelékben az imameghallgattatások leírásával. Ára fűzve **2.20 P,** kötve **3.70 P.**

Gróf Pálffy Erzsébet: **Szent Klára-kilenced.** Ára **—.20 P.**

Báró Brandenstein Béla: **A lét forrásai.** Ára **5.20 P.**

Trikál József: **Az élet újjáteremtése.** Ára **1.40 P.**

Pintz Bálint: **Az apostolkodás és a katolikus akció.** Ára **2.— P.**

Dr. Pataky Géza: **A megváltásból fakadó élet.** Ára **2.50 P.**

Szent Bonaventura: **A lélek útjai Istenhez.** A Szent szavai a ma emberéhez. Ára **1.50 P.**

Megyesi Schwartz Antal: **Bevezető az elmélkedő imába.** Ára **—.80 P.**

Szendrey Miklós: **Korszerű katolikus olvasókönyv.** Ára **3.60 P.**

Sáfrán Györgyi néni: **Üzenet.** Falusi leányok számára. Az életből vett elbeszélések. Ára **2.40 P.**

P. Finn S. J.: **Wynn Percy.** Amerikai ifjúsági regény. A közkedvelt „Tom Playfair" folytatása. Ára **3.— P.**

Remetei Ferenc: **Ilyen az élet.** Komoly és víg novellák.

Újra kaphatók:

Szunyogh: **Misekönyv.** Vászonkiadásban. Latin, magyar, mindennapra való szöveggel. Ára **8.40 P.**

Gräf: **Igen, Atyám!** Kitűnő lelkiolvasmány. Ára **3.40 P.**

Nagyböjtre alkalmas könyvek:

Dr. Hynek R. W. orvos:

Czékus Géza dr. fordításában:

Krisztus kínhalála

a modern orvosi tudomány világánál

Krisztus valódi arcmásának felfedezése.

Fotográfiákkal illusztrált munka.

Ára kartonkötésben **2·20 P,** vászonkötésben **3·70 P.**

Pakocs Károly:

Örömet akartok?

Hét nagyböjti konferenciabeszéd, amelyben a kereszt felemelő és lelki örömet adó oldalát mutatja be a szerző. Ára **1·60 P.**

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1941. március 1. VII. évf. 7. szám.

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

a tartalomból:

Dr. Tóth K. János: Álmodnak az ibolyák. — Blazovich Jákó O. S. B.: A Krisztus-hívő történetéből. — P. Walter János: A puszták bölcsei. — Vermes Ödön: Naponkint meghalok . . . — Schnattner Szigfrid O. S. B.: Az alázatos Szent Szűz. — Dr. Gálos László: Theologia symbolica. — Pákozdy József: Legyetek tökéletesek! — Petruch Antal S. J.: Meghalt-e az Isten? — Irodalom.

Korda R.-T. Kiadása Budapest.

„Utunk" szakkötetes folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides" könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4. Előfizetése portóval 28 cseh korona.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — Egyes szám ára 40 fill.

„Akkor méne Jézus velük a majorba, mely Getszemáninak neveztetik . . ." (Máté 26, 36.)

A jó lélek, a Szentlélek vitte Jézust a pusztába és a kísértésbe. Oda a kertbe is, ahol olyan szomorú lett az isteni Megváltó, hogy erőtlenül omlott a földre és vért izzadott. Vajjon miért? — Hogy példát adjon nekünk az élet harcaira. Hogy lélekkel járjuk mi is a szenvedések országútját, a kísértések pusztaságait, emberi sorsunk szakadékait.

Úgy elnézem ezt a régi képet. A holdvilágos kert árnyas fái alatt vért verítékezve imádkozik az Üdvözítő. Isten Bárányának lelke most végtelenül szomorú. Ereje is elhagyja, leomlik. Istennél keres erőt és imádkozik. De keresne erőt és vigaszt az embereknél is. De tanítványai búba szunnyadva alszanak. Igen, alusznak, mikor Krisztus kopogtat szívük ajtaján s halálos szomorúságában vigaszt, enyhet keres. S íme, megjelenik Neki az angyal, Isten küldötte és vigasztalja Őt.

Gondolsz-e vele, Testvér, mikor embertársaidat vigasztalod, voltaképen Krisztust vigasztalod? Mit adott az angyal Krisztusnak? Azt, amit az apostolainál keresett. Jó szót, megértést, bátorságot, vele virrasztó részvételt, szívességet, őszinte szeretetet. És Jézus elfogadta ezt. Mert az igazi vigasz — ha nem is tud semmi különöset mondani — szívből fakadó, a szenvedőn megeső részvét: sugárzó szeretet legyen. A szenvedők majd megérzik ezt! Ha nem is tudjuk levenni a keresztet embertestvéreink fáradt, sebes válláról, jól esik nekik, ha szívbeli részvétet tanúsítunk irántuk.

Annyi ma a bánatos, keresztjével, bújával-bajával, kínjával el nem készült, lélekben letört ember! Ezeknek az életúton helytállani olyan nehéz! Töviskoszorú szurdalja szívüket, vérzi lelküket. Sorscsapás, életgond, betegség, más tragédiák megrendítik a lábuk alatt a talajt, elsötétítik fejük felett az eget. — Sebzett szíveket nem lehet azonnal megvigasztalni, a bajokat sem lehet elfújni. Idővel heged be csak a sajgó seb. Ne szóljatok hát hozzájuk most! Hagyjatok nekik békét! Nagy szomorúságuk van, talán nagy-nagy gyászuk!

De álljatok lélekben mellettük és imádkozzatok értük! A tisztelet és részvevő szeretet néma sóhajával menjetek el mellettük. S Veronika kendőjeként, mintha Krisztust akarnátok vigasztalni, az

Utunk *egy-egy példányát adjátok oda szeretetet sugárzó tekintettel nekik! A jó gondolatok és Krisztus szent keresztjének áldott fénye mutat majd irányt, ad szenvedésük útján világosságot nekik.*

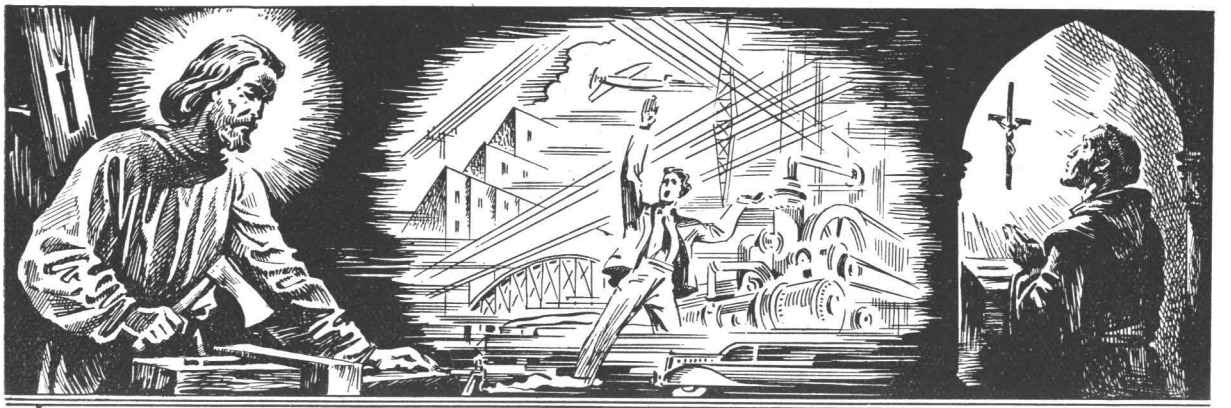

ÁLMODNAK AZ IBOLYÁK

Írta: Dr. Tóth K. János

Az ébredező erdők rejtett magányában kibújnak ismét a tavasz apró hírnökei: az ibolyák. Hamvas arcukat még félénk aggódással simogatja a márciusi napsugár. Kék szemükből azonban már rácsodálkozik a világra az a titkos életerő, amely elevenné, termékennyé varázsolja a fázós földet. A márciusi ibolyák kék szemében dalol a béke és a boldogság, amely ott terem a megbúvó csendben. E kicsi virágajkak üzenetet hoznak nekünk a rejtett élet birodalmából. Elmesélik az igénytelenség, az alázatos szerénység csodáit. Elmondják, hogy micsoda kincses vagyon rejtőzik annak lelkében, aki száműzte életéből a lármás világot. *Álmodnak az ibolyák Valakiről, aki a szürke gyalupad mellett történelmet csinált, aki megértette a csönd tanítását, aki meghallotta mindig az Isten szavát . . .*

A Názáreti Ács valóban *március Szentje.* Szent Józsefről álmodnak a márciusi ibolyák. Életét a szerénység, az igénytelenség és a néma csönd kíséri. Mindig háttérbe húzódik. Nem kívánkozik a kirakatba. A Szentírás is szűkszavú, ha róla emlékezik. Elmondja Szent Józsefről, hogy királyi vér folyik ereiben, mert Dávid király nemzetségének leszármazottja. Őseinek vagyonából nem maradt neki semmi, csak a kemény gyalupad, amelyre ráhull verejtéke, amelyre ránehezedik két munkás keze. Jellemét, erényeit egyetlenegy mázsás szóba tömöríti az evangélium, amikor „igaz" embernek nevezi. Ez a szó sokat mond. Elmondja, hogy talpig férfi, aki lelkiismeretes a kötelességteljesítésben, aki buzgón megtartja a törvényt, aki teljes odaadással engedelmeskedik az Isten parancsainak és sugallatainak. Fölséges dícséret, ha valakiről azt mondja a Szentlélek, hogy igaz ember Isten előtt! *Ennek az igaz férfinak életföladata, hivatása: Krisztusnak és Szűz Máriának szolgálata!* Ez annyira kidomborodik az evangéliumokban, hogy Szent Józsefet csak akkor szerepeltetik, ha e szolgálat megkívánja. Életsorsáról semmit sem tudunk egészen addig, amíg a Gondviselés Szűz Máriához nem vezeti. Ekkor lesz a Názáreti Szűz istenanyaságának védője és oltalmazója. Így lesz a megtestesülés titkának őre. És ettől a pillanattól kezdve szolgálja Máriában, az élő szentségtartóban az Úr Jézust. Ez a szolgálat súlyos terhet ró vállaira. Gondoljunk csak arra a gyötrelmes betlehemi estére, amikor József hiába kopogtat a csukott ajtókon, hiába keres szállást az eljövendő Messiásnak. A karácsony éjjelének boldogsága is oly rövid! A napkeleti bölcsek csodálatos hódolása után már fölcsendül az isteni parancs: „Kelj fel, vedd a gyermeket és anyját, és fuss velük Egyiptomba." (Máté II 13.) József szempillantás alatt engedel-

meskedik. Micsoda féltő fájdalom hasít szívébe, amikor Heródes gyilkos poroszlói elől menti a Gyermek Jézust és a messze idegenbe, a szörnyű bizonytalanságba vezeti a legboldogtalanabb Édesanyát! És mennyi gondjába, verejtékébe kerül a bálványimádók földjén az a mindennapi kenyér! És amikor újra fölhangzik az isteni szó és visszatérhet a Szentcsaláddal Názáretbe, milyen robotos élet szakad rá! Pirkadástól napnyugtáig keményen dolgozik, hogy biztosítsa „a Gyermeknek és Anyjának" a betevő falatot. Ezekről a hétköznapokról, amelyek az ismeretlenség szürke ködébe vesztek, nem tudunk semmit. Szent József alakja is eltűnik a 30 évről szóló, iratlan evangéliummal együtt. A szenthagyomány azt tartja róla, hogy még az Üdvözítő nyilvános szereplése előtt költözött át az örökkévalóságba. Sírját eltemette a csönd. Emlékét csupán az ibolyák őrzik . . . Az *isteni Gondviselés megengedte, hogy Szent József, akinek annyira szívéhez nőtt a rejtett élet, még közel ezer esztendőn keresztül visszahúzódjék az ismeretlenség homályába.* Csak ekkor fedezi fel rejtett erényeinek virágoskertjét a kereszténység. Ettől kezdve rohamosan nő tisztelete Krisztus Egyházában. A mult század végén eléri a legmagasabb elismerést. *Ünnepélyes pápai szózat az egyetemes Egyház legfőbb Védőjévé avatja az alázatos názáreti Ácsmestert.*

Lármás korban élünk. *Mindenhonnan száműzzük a csöndet.* Mindenfelé vonatok zakatolnak, autók tülkölnek, ágyúk bömbölnek, golyószórók kattognak, bombák robbannak, hajók sípolnak, repülőgépek berregnek. Napkeltétől napnyugtáig nagyhangú rotációs gépek harsogják szét a híreket. Még az éjtszaka nyugalmát is fölkavarja a síró hegedű, a pattogó zongora vagy a jajgató szaxofon. Csupa zaj, csupa hír, csupa szó az élet! A modern ember menekül a csöndtől. Fél a magánytól, az ismeretlenségtől. Nem bírja elviselni a hétköznapok szürkeségét. Neki társaság kell és hangos szórakozás, dáridó, amely elnémítja, túlharsogja a lelkiismeret fel-feltörő sírását. *A modern ember fél őszinte önmagától. Azért olyan kirakatos, külsőséges és magnéziumfényes az életszemlélete.* Azért csak azt a munkát, azt a teljesítményt becsüli és értékeli, amely biztosítja a külső sikert és érvényesülést. *Jelszava: karrier és rekord!* Azért van annyi könyöklő, törtető, cím- és rangkórságtól megszállott ember. Szobrot emelnek ma az Ismeretlen Katonának, de senki sem óhajtja ezt a kitüntető címet.

A névtelen hősiesség, az ismeretlenség ködébe burkolt jócselekedet, a csöndben megbúvó kötelességteljesítés, a belelé sírt könnyek nem érdeklik a modern társadalmat. Az eszmék is ma csak akkor hódítanak és vonzanak, ha trombitaszó és dobpergés jár előttük. Jó volna pedig, ha korunk embere rádöbbenne arra az igazságra, amelyet még a bomlott agyú Nietzsche is elismert: *„Azok a gondolatok, amelyek galamblábon jönnek, irányítják a világot."* Valóban elmondhatjuk, hogy a gondolatnak magány a bölcsője és csönd a dajkadala. *A gondolatszegénységet nem pótolja a lázas tevékenység.* Korunk emberének kezében szinte ég a munka. Látástól vakulásig dolgozik. Csupa alkotásvágy, csupa teremtésláz, csupa tűz. De hiányzik a kiforrott eszme, a megérett gondolat. Hiányzik műveiből a vallásos lélek gazdagsága, az átélt igazság szépsége. Ezt pedig sehol sem lelheti meg, csak a keresztény életépítés szentélyében: a lelki magányban, a csönd termékeny forrásvizénél. *Elmélkedő, szemlélődő, rejtett élet vagyon, amelyből él az emberi és a keresztény kultúra.*

Sajnos, *korunk a kirakatos tevékenységet többre becsüli az alkotó szemlélődésnél,* elmélkedésnél. *Ez az irányzat belopódzott már a lelki életbe is.* Csak az ú. n. aktív erényeket hirdeti és dicsőíti. Meddő életnek, álomvilágnak nevezi a szerzetesi fogadalmak sorompójával lezárt lelkiséget. Nem tartja időszerűnek az alázatosságot, a vak engedelmességet, a béketűrést, a megbocsátó irgalmasságot, a csöndes vértanúságot. Ezek passzív erények, tehát értéktelenek. Az így gondolkozó ember szemében üres, cifra lim-lom a rejtett élet vagyona. Az igazság legfőbb őre, a pápa azonban már 1899-ben fölemelte szavát az effajta *„amerikanizmus"* ellen és kárhoztatta tévedéseit, hamis tanítását. Jó lesz, ha XIII. Leó pápa „Testem benevolentiae" kezdetű levelét odaállítjuk tiltó sorompónak a modern eszmeáramlatok útjába.

Szent József rejtett élete a legfényesebb bizonyítéka annak az igazságnak, hogy az Úristen szemében az értékmérő nem a külső tevékenység, hanem a belső szándék, a lélek kegyelmi élete. Erről álmodnak ma is a márciusi ibolyák!

A Krisztus-hívő történetéből

Írta: Blazovich Jákó O. S. B.

Ha a középkor hitét akár művészeti, irodalmi emlékeinek tolmácsolásában, akár ismert egyéniségei, szentjei életének tükröződésében vizsgáljuk, az első jellegzetesség, amely szemünkbe ötlik, a hit magas értékelése. A középkori ember a hitben legközépontibb életértéket lát. Gondolkozásában hinni annyit jelent, mint lenni, élni. Életszemléletében a hit nem határozatlan élmény, nem igazságok egyszerű birtoklása, vallása nem merő világnézeti tájékozódás, hanem legfontosabb életelem, existenciális, azaz az egyedi közületi létet formáló, meghatározó valóság. Mint ilyen kisugárzik az ember egész lényére, létezésére, értelmi, érzelmi, akarati világára. A középkori Krisztus-hívőben a hívő nem különülhet el a tudomány munkásától, a művészi alkotótól, a bölcselőtől, a politikai, gazdasági, társadalmi stb. éntől. Az egyedi és közületi életnek a krisztusi hit megszabta értékvilág irányában, az Istentől való függésben, e függés eleven tudatában kell folynia. Minden ezen iránytól való eltérés — a kor élete természetesen ilyenről is tudott — a bűn tudatával kapcsolatos.

Ha a középkori embert megkérdeznők, miért hiszi ezt vagy azt az igazságot, természetes, szinte gyermeki őszinteséggel, közvetlenséggel kapnók a feleletet: mert az Egyház így tanítja. A középkori Krisztus-hívő a maga hitével az Egyházból nő ki, az Egyházban marad meggyökerezve. Ezt az embert nem mérgezte még meg az újkor szélsőséges individualizmusa, én-imádata, fejlett érzéke volt az emberi közösség iránt, ennek következtében sokkal teltebb, gazdagabb fogalma volt Krisztus Egyházáról is. Ez az eleven, érintetlen egyház-tudat a krisztusi hit meggyökeresztetésében, biztosításában is erőteljesen érvényesült. A középkori ember nemcsak mint eszmét, hanem mint valóságot élte át a tant, hogy az Egyház a krisztusi hit legfőbb őre, gondozója. Talán harcolt az Egyház politikai érvényesülése, a papság előjogai ellen, de „in rebus fidei et morum" — a hit és erkölcs dolgában ez az Egyház volt szemében a legmagasabb, mert krisztusi tekintély. A középkor fölfogásában „hinni nem annyit jelent, mint az elszigetelt én-ből, a hic et nunc-ból, hanem az Egyház átfogó együttességéből, hagyományából, közösségi énjéből fordulni az Isten felé" (R. Guardini).

A középkor a valóságok világa. Egész gondolkozásában még nem szakadt el úgy az egyedi, konkrét valóságoktól, hogy megelégedjék vértelen fogalmakkal, elvont igazságokkal, a légürben kóválygó eszmékkel, rendszerekkel. Ez a godolkozási mód még nem hajlandó a szellemet a fogalommal, a lelket az anyagtól való elvonatkozással azonosítani: a szellemben is, a lélekben is valós létezőt lát. Ennek megfelelően a középkori ember hite sem puszta fogalmak, elvont hitigazságok, hanem valóságok birtoklása. Az Isten nem az örök igazság, jóság, szépség tökéletes eszméje, hanem személyi, konkrét Valóság, aki Jézus Krisztusban az emberi történelembe is belépett. A Kinyilatkoztatás az Isten valóban elhangzott közlése. A szentségek nem jelképek, hanem a természetfölötti élet valós előtényezői. Az „Isten országa" nem szókép, hanem éppen olyan valóság, mint a történelem bármely állama. S. i. t. A középkori ember azzal, hogy az Egyház szavára Krisztusban hisz, valóságok birtokába jut.

A krisztusi hit isteni Alapítójának akarata szerint az egész ember életté váltódó meghódolása Isten előtt. Az ember lényének milyen erői tevékenyek e hódolat megadásában? Szent Anzelmet ez a kérdés sokat foglalkoztatta. Így művein keresztül éles képet kaphatunk a középkori Krisztus-hívő hitéletének lélektanáról. Kíséreljük meg ez utóbbi vázlatozását.

A krisztusi hit útját előkészíti az emberi értelem. Ez az értelem föl tudja ismerni, hogy „Isten létezik s hogy Isten a legnagyobb jó, amely semmi más jóra nem szorul". Szent Anzelm (Kierkegaard-hoz, Pascalhoz hasonlóan) egy új, sokat vitatott istenérvvel is igazolja tételét. Hasonlóképen átlátja értelmünk egy isteni kinyilatkoztatás lehetséges voltát is. Ha pedig Isten nyilatkozott, lényénél fogva csak igazságot adhatott: Isten sem nem csalhat, sem nem csalatkozhatik. Az isteni Kinyilatkoztatás elfogadása tehát „észszerű hódolat". Az így kialakuló meggyőződés természetesen még nem krisztusi hit, hanem csak annak úttörője. Maga a krisztusi hit az Istentől az Egyház közvetítésével kapott hittételeknek mint igazságoknak birtokbavétele. Azonban „a dolog nem úgy áll, mintha a puszta szellemi birtokbavétele az emberben már létrehozná a hitet . . . Csak amikor a birtokbavételhez a kegyelem révén a helyes akarat is hozzájárul, akkor születik meg a hit". Az akarat szerepe a hit kialakításában az olyan hitigazságok elfogadásánál, amelyek az emberi értelem erőit meghaladják, kézenfekvő. De a hitigazságok mint igazságok birtokbavételének akkor is az isteni Kinyilatkoztatás alapján, tehát akarati erők közreműködésével kell történnie, amikor nem hittitkokról, hanem az emberi értelem által is fölismerhető igazságokról van szó, mint pl. Isten léte, Isten tökéletességei. A krisztusi hit alapja tehát nem a hittételek igazságtartalmának átlátása, hanem a kinyilatkoztató Isten igazmondásában való rendületlen bizalom.

Szent Anzelm nem győzi sürgetni, hogy az így értelmezett hitnek kell megelőznie minden munkát, törekvést, amely a hitigazságokban való elmélyedésre, azok minél tökéletesebb megismerésére irányul. „A helyes rend megköveteli, hogy a keresztény hit mélységeit először higgyük s csak azután próbáljuk meg értelmünkkel kikutatni azokat." Egy másik helyen így ír: „Senki se merészkedjék ki az isteni mélységekre, ha nincs lehorgonyozva a hitben". Krisztus világának megismeréséhez az első feltétel a hit. A hitigazságok helyes ismeretéhez csak a hívő jut el. Szent Anzelm ezt a követelményt lélektanilag is megalapozza. „Aki nem hisz, az nem tapasztal, aki pedig nem tapasztal, az nem juthat ismerethez." A hit tehát a természetfölötti életrendben azt a szerepet játssza, amit az érzéklés természetes lelki életünkben. A színvak sohasem juthat el a színek szépségének helyes, teljes ismeretéhez — a süket előtt zárva marad a hangok, melódiák csodálatos világa. Így vagyunk a hit világának igazságaival, szépségeivel is: csak a hívő előtt tárulnak föl. A Krisztus világába behatolni akaró számára a hit az érzékszerv.

A hitben meggyökerezett Krisztus-hívő aztán vesse is munkába összes szellemi erőit, hogy hitének igazságait valóban megismerje. Ez a munka a krisztusi hit egyik fontos életfeladata. Szent Anzelm eszménye a „fides quaerens intellectum" — hit, amely értelmi megisme-

résre törekszik. A sokat emlegetett szentanzelmi elv: „Credo, ut intelligam" — hiszek, hogy azután értsek. Szent Anzelm a középkor nagy intellektualistái közé tartozik, akik gyermeki hitük mellett imádságos lelkülettel hatalmas erőfeszítéseket végeznek a hitigazságok értelmi úton való megközelítésére, de ez az intellektualizmus konstruktív, építő szándékú és jellegű. A középkori Krisztus-hívő tisztalátását még nem zavarta meg az újkor racionalizmusa, tehát jól tudja azt is, hogy az Isten országának sok a titka, amelyeket az emberi értelem sohasem fog felfödni, de viszont éppen úgy meg van győződve arról is, hogy a hitben meggyökerezett hívő elme egyre mélyebben nyomulhat le a hitigazságok megismerésében. Különösen a Szent Anzelm korát követő idők csodálatosan gazdag, virágzó teológiai irodalma, amelynek teljes ismeretétől — sajnos — még messze járunk, fényesen igazolta ezt a meggyőződést. A középkor meleg lelkű, az élettel mindig szerves kapcsolatban álló nagy teológusai hatalmas távlatokat nyitottak Krisztus világába. Ezen a tényen nem változtat az a körülmény sem, hogy a nagyobb kritikai készséggel rendelkező újkor ezeken a távlatokon itt-ott igazított, tágított.

A középkori Krisztus-hívő élénk tudatában volt annak a lényegi szerepnek, amely a hit megőrzésében, gondozásában az ember akarati világát illeti. Az akarat nem állhat meg az Isten előtti hódolat egyszeri meghozatalánál, hanem talán még fontosabb föladata a hitnek mint élő valóságnak megőrzése. „Az emberi szellemnek" — sürgeti Szent Anzelm — „nem szabad a magasabb valóságok megismerésére törnie a nélkül, hogy hinne s az Isten parancsait megtartaná. De nemcsak ez — a már megszerzett ismeret is elveszhet, maga a hit is meginoghat, ha a lelkiismeret helyes életét elhanyagoljuk". Tehát a krisztusi hit megőrzése nem bízható csak az értelemre — a hitnek van (R. Guardini szavaival élve) aszkézise is. „Man muss gut wollen, um wahr denken zu können" — a legbiztosabb, legrövidebb út az igazság birtokbavételére a nemes, erkölcsös akarat. Krisztusnak van egy egyszerű, mégis csodálatosan mély mondata: „Cselekedjétek, amiket mondok nektek, s meglátjátok, hogy mindaz az igazságból jön." A hitetlenség legtermékenyebb melegágya az egyéni, társadalmi erkölcs-romok. Az élet erről sokat tud beszélni.

A krisztusi hit végső és legtökéletesebb fokon szeretet. „Istenben csak az tud hinni, aki szereti Őt." Szent Anzelm szerint élő hit csak az lehet, „amely szeret". A legerősebb bizonyossággal hívő hit is hiábavaló, sőt halott, „nisi dilectione valeat et vivat" — ha erős szeretet nem élteti. A krisztusi hit a maga legszebb kivirágzásában nem egyéb, mint Isten felé szárnyaló szeretet.

A középkor irodalmi emlékeit olvasgatva lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy Istenről, a krisztusi hitről szóló legmélyebb eszmélődései rendszerint imában csendülnek el. Ez a kor tudta, hogy a hit végső elemzésben az isteni kegyelem ajándéka, tényе. Hogy is mondotta Krisztus? „Nélkülem semmit sem tehettek" — tehát nem is hihettek.

Természetesen a középkori Krisztus-hívő hitében sem ismeretlenek a zavarok, tökéletlenségek. Így pl. hitébe sokszor beleszövődtek legendás, sőt babonás elemek. De ne felejtsük el, ez az ember mint Krisztus-hívő még gyermekkorát éli, hiszen csak tegnap küzdötte föl magát néha nagyon mélyre süllyedt pogány eszmevilágból Krisztushoz. Babonás hajlamán sajnálkozhatunk, de már botránkozáshoz alig van jogunk — nekünk: akiknél a tudomány minden haladása mellett is vígan burjánzik a babona. A középkori ember ismerte természetesen a hitkételyt is. De már a hitkételyek elleni harcban helyesebb úton járt: tudta, hogy a hitkétely elsősorban kísértés s csak másodsorban noetikai, ismereti probléma.

A 13. század végétől kezdve, még inkább a 14. században világos jelek mutatják, hogy Európa nagy fordulóhoz ért. A kultúrélet minden ágában nyugtalanság észlelhető. Új gondolatok, új célok, új eszmények kóválygognak a levegőben. Európa története a reneszánszon át kifut az újkor veszedelmes vizeire. A Krisztus-hívő története is új utakra terelődik.

A puszták bölcsei

Szentgyakorlati elmélkedés a világforradalomban

Írta: P. Walter János piarista, Róma

A minden ízében gyakorlati római liturgia annak a szellemnek megszentelt terméke, amely légióival és törvényeivel világbirodalmat teremtett, amelyben Krisztus országa elhelyezkedett. Tudományával meghódította a közelébe jutott népeket. Ez a római liturgia évenként remetéknek szentel néhány napot. Jól értsük a szót, a tisztelet a remetéknek szól, de nemcsak a miséző papnak és kolostorok lakóinak szánja a liturgia közvetítette kegyelmeket. Nem, maga előtt látja főként a most eszeveszetten lüktető életnek új világról álmodozó minden szereplőjét, hódítóját, katonáját, termelőjét és kézimunkását, tisztviselőjét. Szentleckéjének (Eccli. 45, 1—6.) néhány verse szószerinti értelemben a választott nép pusztai vezérének, Mózesnek szerepét írja le pár mesteri vonással. A liturgiában pedig remeték jelennek meg előttünk; s főként most nagyböjtben, a szentgyakorlatok idején arra intenek, hogy okuljunk, s a kétezer év óta mutatott irányt tündéreszmék befolyása alatt szem elől ne tévesszük.

Szent Hilárion remete 291—371 körül élt. Fiatalon vonzotta magához Szent Antalnak akkor már ismert életmódja. Vadonjában két hónapot töltött nála. Majd visszatérve palesztínai Thabatha nevű falujába Gaza mellett, pogány szüleit halva találta. S akkor az alig 15 éves ifjú végleg elhagyta a világot, Majuma pusztaságba vonult. Az eső ellen kunyhót készített magának, de puszta földön aludt. Nyers zöldségfélével élt, amihez kevés füge járult. Napjait a Szentírás igazságainak megértésére fordította. Egyetlen ruháját nem igen változtatta, sőt nem is mosta . . . Nem folytatom, mert a mai ember megborzadva fordul el ettől a kerettől, a liturgia pedig nem ellökni akar a lényegtelen hangsúlyozásával.

Nem szabad feledni, hogy ma 1600 évvel többet írunk, és nem vagyunk Keleten, ahol ma is igen nehéz és furcsa vezekléseket lehet látni. Szentünk vezeklése Nyugat nyelvén az a szellem, amely a lelket többre tartja, mint a ruhát. Meg tud barátkozni egyszerűséggel, sőt szegénységgel, elhagyatottsággal; az egész vonalon kikapcsol pompát és nagyralátó pöffeszkedést meg terpeszkedést.

Szent Epiphan († 403), jelentős egyházatya és püspök érte éppen úgy lelkesedik, mint a korabeli püspökök és papok és falusiak és nagyurak meg városi nők, akik mint zarándokok mentek hozzá, hogy tanácsát hallják. S amint lelkesedik *Szent Jeromos*, aki az utókor okulására életrajzát adja. „Ámuljanak bár mások csodáin, tudományán és vezeklésén, mondja. Ami engem megfog, az a dicsőség és tisztségek megvetése." S a liturgia, amely e szentet bár nem volt vértanú, szentmisével tisztelte meg, amikor hitvallókat nem érte e kitüntetés, tiszteletével nem a szennyes ruhára, hanem a minél tisztább lélekre irányítja figyelmünket. A remete nem azért megy a pusztába, hogy ott is a világgal és ízlésével törődjék, hanem hogy lelkét féken tartsa, a gonoszt közelébe se engedje. Aki Szent Hiláriont másnak akarná látni, mint aki és ami ő történelemben és liturgiában, az megfeledkezik róla, hogy a vasalt nadrágban járó és ujságot olvasó remete éppen olyan csodabogár volna, mint amilyen lehetetlen a nyárspolgár hős. *Ce qui fait le héros, dégrade souvent l'homme.* A remete a köznapi gondolkozás előtt lehet kevesebb ember, de a szentgyakorlat csöndjében s a bölcs ember ítéletében így lesz a jó legveszélyesebb akadályát bontó és taposó hős, akit életkörülményeinknek megfelelően követni nagy tisztesség és szent vállalkozás.

*

Másfélszáz évnél előbb elhangzottak már az Üdvözítőnek a pusztába hívó és az élet káros tüneteitől elszakító szavai, és Decius véres keresztényüldözésének kellett eljönnie, hogy sokan megértsék, mit jelentenek a szavak. Húszéves volt *Szent Antal*, mikor a Nílus mellé vonult, a mostani Der el Memun lábához. Oda, ahol napjainkban angol és olasz katonák mérik össze ereiket, új világot ígérvén, amint valamikor ott táborozó római légiók tették ugyanazt. Korszakok múltak el azóta, s az ígérő katonákról senki sem emlékszik meg, de e szent bölcsesége azóta sem vált hiúsággá. Példája ma is teljes valóságában tündöklik előttünk.

Elszakítva a világhoz kapcsoló kötelékeket az Istennel való együttélés bölcseségét tanulta. Értelme csak róla gondolkozott. Ajka a magányban is csak őt dícsérte. Messze földön híre kelt a különös életmódnak, s nem egy látogatója kereste fel, hogy lássa békés, nyugodt önmegadását az Isten akarata iránt. Egyszer Nagy Konstantin udvara ment hozzá tanácsot kérni. Máskor bölcsek keresték fel, hogy megvizsgálják, vajjon megfelel-e hírének a valóság. Meglepődtek rajta, hogy jelenlétük a legkisebb változást sem idézte elő rajta.

— Miért jöttetek ki egy ostobához? — kérdezte tőlük.

— Ostoba nem vagy. Ellenkezőleg csodáljuk bölcseségedet — felelték a jövevények.

— Az ostobához kár volt megtenni az utat, viszont ha bölcset találtatok, kövessetek. Ha én hozzátok mentem volna, rajta volnék, hogy hozzátok hasonló legyek. Ti is tudjátok kötelességteket velem szemben.

Csodálkoztak rajta, hogy nincsenek könyvei.

— Mondjátok meg nekem, mondta, mi volt előbb: agyvelő vagy betű.

— Agyvelő, feleltek a kérdezettek.

— Nos, akinek az agya ép, annak nincs szüksége sok könyvre.

Azt is megmagyarázta, hogy egyetlen könyve a nagy természet Isten sok csodájával teleírva.

Újabb látogatók elől útnak indult. Három nap és három éjjel ment egy magas hegyre, ahol még szorosabb összeköttetésben élt az Úrral. Fekvőhelye a puszta föld volt. Kenyérrel és sóval táplálkozott. Szomjúságát víz oltotta. Naplemente előtt ritkán vett magához eledelt. Viszont sokszor két napon keresztül sem evett semmit. Éjjeleket töltött imádságban. A történelem szerint csak kétszer hagyta el magányát: a keresztényüldözés sujtottjait vigasztalni s Árius eretneksége ellen prédikálni. A szárd legenda szerint ugyanezt tette egy kemény télen, amikor még a növények is panaszra nyitották ajkukat, és tömegesen találták a fák alatt a megdermedt madarakat. Elment a pokol bejáratához tűzért. A kismalac ide is elkísérte. Lucifer tudta, hogy ennek a szentnek csak engedelmeskedni lehet, s már készítette a tüzet. Minden ördögnek el kellett vonulni a szent előtt, aki a kezében lévő korbáccsal jót húzott a hátukra.

Halála után teljesen ismeretlen akart maradni, de Szent Atanáz egyházatya megismerte életét, s megismertette a világgal könyvet írván róla. Sokan követésére buzdultak. Teodózius császár († 395) két embere Trier városából a szabad természetbe indult, s egy erdőben remetelakra bukkantak. A remete szívesen fogadta őket, beszélgetett velük s kezükbe adta Szent Antal életét tartalmazó könyvet. Letelepedtek s olvasni kezdtek. Utána gondolkozóba estek.

— Ugyan mondd meg, mondá az egyik a másiknak, összes szolgálatainkkal mi mire megyünk? Ha nagy szerencsénk lesz, a császár legbensőbb barátai leszünk. S akkor kell még csak megküzdenünk a legtöbb veszéllyel és ellenünk támadó ravaszsággal. Én itt maradok és Istennek szolgálok, mint ez a remete.

A másik udvari ember hasonlóképen cselekedett és a többi remetével együtt dícsérték az Urat. Ezt beszéli el Szent Ágoston. (Vallomások 8, 15.)

*

Azóta nagyot fordult a világ. Szent Antal a szerzetesi élet alapítója. Közelebbi követői 127 férfi és 140 női szerzetben közvetítik e világnak szellemét. Hogy csak a legnépesebb férfiszerzeteket említsem, a világon 26,293 jezsuita, 22,527 ferences, 15,125 iskolatestvér, 12,613 kapucinus, 10,971 szaléziánus, 9070 bencés, 6700 domonkos, 6612 marista, 6239 redemptorista, 4449 minorita halad zárt sorokban utána. Szentünk a liturgiába akkor került bele, amikor Franciа- és Olaszországban nagyon terjedt az orbáncszerű, „fene" nevű betegség, és a hívők közbenjárását kérendők, mindenfelé kápolnákat kezdtek építeni. Szellemét azonban a hívek jobban a pusztábavonuláskor, szentgyakorlattartáskor ismerik meg, amikor az élet javítása céljából pl. a Manrézába bevonulnak. Az ott töltött idő lelke Szent Antal hagyatéka Szent Ignác közvetítésében. Első szabálya az, hogy a gyakorlati életnek igaz támasza mindig az időnként a pusztába való elvonulás volt és lesz, mert közbeeső feladatait az tudja jobban megoldani, aki a végcéllal tisztában van. Vasmunkás, miniszter, törvényhozó vagy egyetemi tanár között e tekintetben nem lehet különbség. Munkakörében az állja meg jobban a helyét, aki legnagyobb akadályaitól megszabadult.

*

A pusztában élő remete fáradhatatlanul kiáltotta Isten nevét és a lélek megszentelésének kötelességét.

— *Miért kiáltasz, hiszen senki sincs közeledben!* mondotta neki valaki.

— *A közelben senkit sem látok, de távol lehetnek olyanok, akik meghallják szavamat. Azokat akarom lelkelni tanácsommal.*

Ma 1941-ben nagyon sokan meghallják a pusztából kiáltó szavát. Korunk rokon azokkal az időkkel, amidőn e remeték éltek és istenközelségben akarták lelküket megszentelni. Hogy sikerüljön, pusztaságunkba ne vigyük magunkkal az élet terhében megrontott gondolatainkat, hogy ott is azokon rágódva hagyjuk el aztán pusztaságunkat, hanem az ott hallott szent gondolatokkal szenteljük meg életünket, mindennapi kötelességeinket.

Naponkint meghalok . . . (I Kor. 15, 31.)

Irta: Vermes Ödön

A nagy szentek aszkéták. A szó legszorosabb értelmében. Mesterek. Sok gyakorlat után. Előbb tanítványok voltak. A Mester tanítványai. Később oklevelet kaptak és a Mester nyomába léptek . . . A Mester pedig exinanivit semetipsum — kiüresítette önmagát, — mondja róla Szent Pál. A szentek tehát hasonlóképen követték a Mestert. Szórólszóra. Így voltak csak a Mester igazi tanítványai, Krisztus iskolájából valók; hogy nem nézték saját kívánságaikat, hanem az övét, Krisztusét. Az Övéi lettek. „Akik Krisztuséi, megfeszítették testüket a vétkekkel és kívánságokkal együtt." (Gal. 5, 24.)

P. Ginhac Pál S. J., ez a kemény francia jezsuita, aszkéta volt. Igazi aszkéta. Ez nemcsak egyéni meglátás csupán, hanem az Egyház hivatalos állásfoglalása is, mert kijelentette, hogy tiszteletreméltó P. Ginhac az erényeket hősies fokban gyakorolta. Nem egyszer, nem véletlenül, nem olykor-olykor, hanem állandóan, egy hosszú életen keresztül. Haláláig. Egészen az utolsó lehelletig követte a Mestert, Krisztust az állandó önmegtagadásban. Önmegtagadás. Állandóan. Mi ez? — Nehéz. Nagyon nehéz. Ez hősies dolog! Hősies erény, de egyben a szentséghez elengedhetetlenül szükséges. Mi tehát? „Hogy miután az ember mindent elhagyott, magát is elhagyja, tökéletesen kivetkőzzék önmagából és az önszeretetből semmit se tartson meg." (Kr. köv. II. 11.)

Ez nehéz, hősies, de mégsem oly lehetetlen. Mert az önmegtagadás nem a véres ostorozásokat, hosszú bőjtöket jelenti, hanem azt, hogy akaratunkat megnemesítjük a példakép szerint. Nehéz, mert énünk visszaborzad a legkisebb áldozattól is, de igenis lehet, mert a kegyelem az akarattal, semmi egyéb, ez a kettő teszi szentekké az embereket.

Mikor P. Ginhac még mint fiatal szerzetesujonc először nézett mélyebben Krisztus szemébe, felajánlotta magát egészen, öntudattal; kimondotta: „más emberré kell lennem!" Azután hozzáfogott a munka véghezviteléhez. Nem nagy lármával, annál nagyobb következetességgel. Nem kezdte rendkívüliségekkel, hanem a lehető legnagyobb pontossággal tartotta be a szabályokat, a kevésbbé fontosakat is. Volt egy noviciustársa, már javakorabeli pap, ez azt mondta róla, „hogy nem volt rajta semmi különös, de a legkisebb szabály betartása által élete az Istennel való egyesülés és az önmegtagadás állandó gyakorlatává válott". Ez a kettő együtt jár, mert a régi ember halála Krisztus trónfoglalása a lélekben. Ebben követhetjük mi is bátran a hős lelkeket, a szentségre törő embereket!

Nagy gondot fordított a szeretet kis gyakorlataira is. Nem volt könnyű neki. Bizonyos merevség volt benne, nehézkesség. Társai észre is vették rajta. De azért mindenki szerette, mert tudták nemes szívéről, hogy minden áldozatra kész.

Merevségével sokat kellett küzdenie későbben is. Megengedte az Úr, hogy legyen akkor is fogyatékossága. Mert a szentek modernek. Vagyis közülünk való emberek. Tehát vannak nekik is félszegségeik. Kisebbek, nagyobbak. De vannak.

Kemény, önmegtagadott szelleme, szigorúsága önmagával szemben kiült egész arcára, és bizony a családi pihés fészkekből alighogy kiröppent ujoncok megrémültek, amikor megpillantották ezt az aszkéta ujoncmestert. Nem sok csalogatót olvastak le róla. Egyik ujonca meg is mondotta neki, hogy „kissé fél tőle és valahányszor ajtaján kopog, magában azt szeretné, bárcsak ne volna otthon!" De nemsokára megváltozott a véleménye, mikor egy kissé megízlelte a lelki életet és jobban megismerte lelki mesterét. Meglátta, hogy a zord külső alatt milyen Istenért élő szív dobog.

Igen, ő egészen élte az önmegtagadás életét. Nem kereste a rendkívülit, de a hősies lelkek nem elégednek meg a közönségessel, ők minél többet, minél jobbat akarnak adni az Úrnak. Szent szenvedély ez, mely folyton ösztönzi őket, hogy önmagukban mitse tartsanak, csak ami megszentelt és alkalmas az Úr befogadására. Így jött elő nála is a vezeklés és kivette részét a külső önmegtagadásból is. A kemény aszkéta-pap liesse-i lelkigyakorlatos jegyzetéből minden leírásnál jobban kiviláglik saját halálos ítéletének kihirdetése önmaga felett: . . . „Üdvözítő Jézusom jelenlétében elhatároztam, hogy az Ő kegyelmére támaszkodva ezentúl szándékosan semmit sem engedek a természetnek; semmiféle élvezetet nem engedek meg magamnak, akármi is legyen az, a nélkül, hogy Istenre ne vonatkoztatnám; nem állapodom meg annál az élvezetnél, melyet az élet szükségletei: a táplálék, az alvás, a felüdülés, az utazás, az olvasmány nyujthatnak, hanem mindezt csak egyedül Isten nagyobb dicsőségére akarom elfogadni és teljesen kész vagyok arra, hogy velük akkor is éljek, ha nagy ellenszenvet éreznék irántuk." — Kevés ember szokott e dolgokkal szemben türelmetlen lenni . . . inkább nagyon is engedékeny! Ezekben nem tudjuk megérteni őt. Nem is követhetjük. Nem mindenkit erre hív meg az Úr. De a kicsinyekben igen. P. Ginhac nem mulasztotta el a pillanatadta alkalmakat. Azokat, melyeket senki sem vesz észre, csak a vesék vizsgálója! . . .

Néha azonban kiderül egyik-másik ilyen titok is. Mint fiatal szerzetest Algírba küldötték, ahol egy árvaház prefektusa lett. Sok önmegtagadásra nyílott itt alkalom. A kis arab gyerekekre való felügyelet, a tűző nap és főképen az éjjelek. Mikor az éj be-

köszöntött, a levegő a hálóteremben elviselhetetlenné vált. A kis árvák a nehéz munkától fáradtan, jóízűen aludtak és nem ébredtek fel egész reggelig, de a fiatal prefektus a hőségtől és a különféle rovaroktól alig tudta lehúnyni a szemét. De ez az önmegtagadás még nem volt elég neki. Egy önkénteset is csatolt hozzá. Ugyanolyan ágyban aludt, mint apró növendékei, amely azonban az ő hosszú termetének természetesen ugyancsak kicsi volt. Egy szavába került volna, hogy a helyzeten segítsenek. Nem szólt. Csak kétévi ottartózkodása után vették észre az áldozatot, melyet a hős lélek hozott az Úrnak oly hosszú időn keresztül, mikor utódja megérkezett.

Az önmegtagadás által lett hősies lélek. Hős. Exinanivit — elfelejtette önmagát. Elszánt lélek volt, tehát elszántan küzdött. Élet-halálra. És meghalt még életében sokszor, — naponkint, hogy Krisztus éljen benne napról-napra tökéletesebben!

„Egyszer halálra kell ítélnünk magunkat és ezt az ítéletet aztán naponkint végre kell hajtanunk!"

Így leszünk hősies lelkek, szentek.

Az alázatos Szent Szűz

Írta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

Dante isteni színjátékában, a Divina Commediában, a költő képzelete szerint a purgatórium egy igen nagy hegyen épül, amely éppen ellenlábas a szent várossal, Jeruzsálemmel. A hegy kilenc nagy és széles körre oszlik, mindegyikben egy-egy bűn miatt bűnhődnek a lelkek. Azonkívül, hogy megfelelő büntetést kell elszenvedniök, még a bűneikkel ellenkező erényt is kell szemlélniök.

Az első körben a kevélyek bűnhődnek.

A kör belső része hófehér márvány, amely hihetetlenül gazdag és nyugtalan díszítéssel pompázik s az ábrázolt jelenetek mind az alázatosság példáit mutatják. Valamennyi fölött uralkodik a Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepének csodálatosan szép és mérhetetlenül alázatos jelenete: Gábriel arkangyal Isten megbízásából köszönti a Boldogságos Szűz Máriát . . .

„Ave Maria, — Üdvözlégy Mária" — szavakkal kezdődik az égi és földi párbeszéd és az „Ecce ancilla Domini — Ime az Úrnak szolgálóleánya" — kijelentéssel végződik.

„Oly igaznak tűnt fel szemünk előtt A kőbe vésett angyal és oly szép volt, Hogy néma képnek nem hihettük őt. Esküdni mertünk volna rá: Avét mond, Mert Azt is, ki a legfőbb Szeretetnek Tartá a kulcsát, ábrázolta kép ott! És mozdulatja oly híven felelt meg Az Ecce ancilla Dei szavának, Viaszba nyomni sem lehet hívebbet." (Purg. X. 37—45.)

Gyümölcsoltó Boldogasszony napján az Isten mindenható erejének és végtelen irgalmasságának legnagyobb titka nyilvánul meg az emberi nem előtt, amelyről szólva térdet hajtunk. Megváltásunk alapja és kezdete e nap; a tény és tárgy fontosságánál fogva nem csupán egy ünnepi megemlékezéssel, hanem éven át naponként háromszor harangszóval figyelmeztet bennünket az Egyház: ne felejtsük, mi történt Gyümölcsoltó Boldogasszony napján!

Gyümölcsoltókor beteljesült a próféták jövendölése, Izaiás epekedése meghallgatást nyert, megnyílt az ég és összeölelkezett a földdel és az Ige testté lőn . . .

Gyümölcsoltókor történt, hogy a követségbe küldött arkangyal megváltásunk föltétele fölött alkudozott Máriával . . .

Gyümölcsoltókor Mária páratlan alázatossága miatt megkezdődhetett megváltásunk . . .

Gyümölcsoltókor a Boldogságos Szűz szeplőtelen méhében az Isten a maga isteni természetét egyesítette emberi természetünkkel. Mit csodálkozol ezeken, ember, kérdi Szent Ágoston, miután az Isten egyszer elhatározta, hogy emberré lesz . . . Istennek a Megváltóra nézve adott régi ígérete teljesült Gyümölcsoltókor és az angyal szavai csodálatosan egyeznek Isten kijelentésével. Az Úr egykor azt ígérte: Ime, egy szűz méhében fogan és fiat szül . . . ma pedig így szól: Ime, méhedben fogansz és fiat szülsz . . . Régen így szólt: Új dolgot cselekszem a földön, egy asszony férfiút vesz körül (Jer. 31.), ma pedig: A Szentlélek száll tereád és a Magasságbelinek ereje megárnyékoz téged . . . Ennél újabbat és egyben csodálatosabbat nem cselekedhetett volna Isten a földön! Mária Gyümölcsoltókor befogadta, körülvette, szívére ölelte azt, akinek nevét majd Jézusnak fogják hívni és akinek adja Isten Dávidnak, az ő atyjának székét és aki majd uralkodik Jákob házában mindörökké. Ennek az uralkodásnak kezdete a Gyümölcsoltó és Szent Ágoston szerint kiterjed az égre, hogy ott örökké boldogítsa azokat, akik Neki önként hódolnak, kiterjed a földre, hogy innen biztos úton vezessen bárkit az örök boldogságra. Gyümölcsoltókor jelenti ki Isten ünnepélyesen országlásának kezdetét s királyi székének alapja: Mária alázatossága. Mert ezen fordul meg a bűnös emberi nem üdvözítése, boldogulása és megváltása, tehát Mária alázatosságán nyugszik a Gyümölcsoltó Boldogasszony dogmája. Mária alázata felelet a gőgös és kevély világ lázadására. A paradicsomi lázadástól kezdve a mai napig ez a világ ugyancsak megdöbbentő jeleneteit mutatta a dacnak és az ágaskodó büszkeségnek, de sohasem tudott és nem is tud olyan alázatos lenni, mint Mária volt Gyümölcsoltókor.

Ha a mérleg egyik serpenyőjébe gyűjthetnők a világ minden arcpirító hálátlanságát, gőgös és dacos kevélységét, amelyet valaha is kitermelt, s a másik serpenyőbe pedig egyedül Mária szerény alázatosságát tennők, az utóbbi többet nyomna, mint az előbbi valamennyi együttvéve. Vagyis mondjuk ki, ez a világ nem tud oly szemtelen lenni, mint amilyen alázatos tudott maradni Mária Gyümölcsoltókor!

Emberi gondolatnak merész a szédítően méltóságos hatalom, amelyben Isten kegyelméből Mária részesülni fog. És Mária inkább óhajtott szűz maradni, mint Isten Fiának anyjává lenni . . . Miképen lesz ez? — kérdi alázatosan. Szent Ambrus szerint

emberi ésszel alig érthető, hogy Isten legcsodálatosabb, legmagasztosabb, legnagyobb kitüntetést hirdető szavai Mária szívében a kevélységnek parányi szikráját sem keltik fel. Gyümölcsoltó napján Máriát az Atyaisten legkedvesebb leányának jelenti ki, a Fiúisten édesanyjának kéri s a Szentlélek jegyeséül választja s Mária magának e címet óhajtja: Az Úrnak szolgálóleánya . . . Hát volt valaha valaki Máriánál alázatosabb? Tudott valaki szerényebb lenni, mint Mária?

A Gyümölcsoltó napja Isten részéről is megalázkodást követelt. A Symbolum Athanasianum ezt így fejezi ki: non horruisti Virginis uterum, nem borzadtál a Szűznek méhétől, csakhogy bennünket megváltsa. Isten e megalázódását Mária alázatosságával előzi és egészítteti ki, mint Szent Ambrus mondja: illik, hogy aki az alázatost szüli, alázatosságban járjon elől.

Minden lázadó hangot elfojt az Úrangyalára hívó harang szavának egyetlen kondulása! Embert még nem ért nagyobb kitüntetés, mint Máriát Gyümölcsoltókor, amikor az Úrangyala köszöntötte, és ember még nem volt alázatosabb, mint az Úrnak szolgálóleánya.

•

Nemcsak a Divina Commedia, de az egész világmindenség minden köre fölött ott ragyog a Gyümölcsoltó-nap feledhetetlen emléke és szépsége. Jézus megtestesülése teszi örökké emlékezetessé, Mária alázatossága teszi örökké széppé.

Naponként háromszor harangozunk, térdet hajtunk, mellünket verjük, mert nem szabad és nem lehet elfeledkeznünk arról a fölségesen magasztos tényről, hogy az Úrangyala köszönté a Boldogságos Szűz Máriát és Ő méhébe fogadá Szentlélektől szent Fiát . . .

Theologia symbolica

Az anyagvilág szimbolumai

Írta: dr. Gálos László

(Folytatás.)

4. *A hamu.* A tűz terméke, a halál, mulandóság, valamint a bűnbánat szimboluma. A megsemmisült életből ennyi, ami megmarad: cinis, pulvis ac nihil, mint a konstanzi dóm egyik remek síremlékének felírása mondja. Ezért ezzel írja homlokunkra az Egyház: Memento homo . . . Másrészről a bűnbánat eszköze, a vele való meghintés tagadása az élet minden kísértő színének. A magábaroskadó Jób, a világtól elforduló özvegységben élő Judit, a megtérni kívánó ninivei király és udvara hintik meg ezért fejüket hamuval. Az alázatosságnak is szimboluma: Ábrahám nevezi magát hamunak, aki hogy is merne Istennel szóbaereszkedni. (Gen. 18, 27.) Tyrus és Sidon hamuban tartottak volna bűnbánatot, ha olyan csodákat és jeleket láttak volna, mint aminők Corosainban és Betsaidában történtek. (Mt. 11, 21.)

A hamu tehát a színtelen, semmirevaló árnyéklét jelvénye szemben az elégetés előtti állapottal, ezért a halálnak, a bűnbánatnak és az alázatnak üdvös kifejezője. A halál a testre nézve mutatio in deterius az előbbi állapottal szemben; a bűnbánat visszaszívása és lefokozása annak a túltengő életnek, amit a bűn lázadása hirdetett; az alázat viszont mint a gőg ellentéte — színtén a csendes, szürke, kiégett valóságra állít vissza bennünket egészségesen. In cinere et cilicio: megtagadva az élet puhaságait és kényelmeit — „szentül, igazán és jámborul kell élnünk ebben a világban, várva a jó reményt és a mi Urunknak Jézus Krisztusnak eljövetelét". (Tit. 2, 13.)

5. *A tömjén.* Illatszer, fák illatos gyanta-könnye, mely izzó parázson önmagát felemésztve illatos füstté válik. Már az ószövetség szentélyében ott állt az illatoltár, a kis betlehemi jászol előtt pedig mint az emberiségnek e kisded Jézus részére adott egyik első ajándéka illatozott a tömjén. Felszálló illatos füstje az áhítat szimboluma, mely mint kedves, meg nem kötött illatfelhő Istenhez felszáll innét alulról az önmegtagadás, szenvedés parazsáról. Szerepel az Oltáriszentség előtt mint hódolatunk jele, áldásoknál és szenteléseknél, hogy Isten előtt kedves legyen a mi megszentelt gyertyánk, oltárunk, templomunk stb., és a temetés szertartásában, hogy Isten kedvesen fogadja a megboldogultért mondott könyörgésünket.

Krisztus édes illata vagyunk — mondja Szent Pál. (II Kor. 2, 15.) Tehát vallásosságunk vonzó, toborzó erejű, kedves legyen, ne visszataszító, elidegenítő. Az illat láthatatlan és mégis kellemesen érzékelhető, jelenti tehát azt a megnevezhetetlen jó hatást, amit a helyesen vallásos jó lélek környezetére gyakorol: mindenki érzi és élvezi, ha beszámolni nem is tud róla. Aki ellenben fél tőle, az gonosz ember, mert áll rá a jó magyar közmondás: „Fél, mint az ördög a tömjéntől."

6. *A hajó.* Az élet és az Egyház jelképe, mert mindkettőnek célja a bizonytalan sorson mint tengeren keresztül átvergődni és egy másik világban parthoz érni. Életünk utazás, mindnyájan vándorállapotban vagyunk, életünk váza testünk, benne az utas a lélek, a rakomány az erények és érdemek. Árbocunk Szent Jusztinus vértanú szerint a kereszt, vitorlánk a hit, szelünk az isteni Lélek fuvalma. Utunk viszontagságos: a víz és a szél, tehát a természet és a kegyelem összehatásán múlik, vannak viharok, szirtek, zátonyok, a legborzasztóbb pedig az árboc összetörése: naufragium circa fidem: egész világszemléletünk összeomlása. Noé bárkája, Jónás hajója, Szent Péter áldott bárkája, melyből Jézus tanított, melyben a csodás halfogás történt, mely felé a tengeren átment, melyből a vihart lecsendesítette, azután Szent Pál hajója, mely Máltán át vitte Róma felé, — mind szimbolumai az Egyháznak, melynek összes találkozópontjait klasszikusan szedi össze Pázmány. (Össz. Munk. VI. 361—2.) A Példabeszédek könyve magasztalja a jó kormányos hajóját (Péld. 31, 14.), mely messziről hozza a kenyeret — ezt Cienfuegos hittudós a Boldogságos Szűzre érti, aki messziről: a megtestesülésen keresztül hozta hozzánk az Oltáriszentség kenyerét. Szent Ambrus a testre magyarázza Noé bárkáját, benne az állatokat a szenvedélyekkel, indulatokkal azonosítja. (De Noe et arca.) Szent Ágoston a bárka ajtaját Jézus szentséges Szívének sebével veti össze: ezen kell belépniök, akik nem akarnak elveszni a bűnözőnben, mert az Egyházon kívül nincsen üdvösség. Az örök élet a kikötő, ott kell teljesülnie véglegesen az evangéliumi szónak: „És partra húzván hajóikat elhagyták mindenüket és követték Őt." (Lk. 5, 11.)

(Folytatjuk.

Legyetek tökéletesek!

Írta: Pákozdy József

Az ember lelkében mindig ott élt a vágy a boldogság, az örömök után. Ez természetes is, hisz boldogságra teremtette őt az Isten. Azért hívta elő a semmiségből, hogy majdan elmerüljön Benne mint az örömök végtelen tengerében.

Ezért itt a földön is, emberi természetünknél fogva, úgy vonzódunk minden után, ami vidámságra hangolja lelkünk húrjait, ami mosolyra simítja arcunk gondtól szántott barázdáit, ami örömet, derűt önt belénk s pár percre is boldoggá teszi életünket.

Az Egyház sem fordul szembe az ember eme természetes örömsóvárgásával. Bölcs figyelmeztetésével sürgeti ugyan a bűnbánatot és a lemondást, de csak azért, hogy ezek választóvizében megtisztítsa örömeinket, elválassza az igazi, emberhez méltó, léleküdítő örömet a korlátlan szenvedéllyé fajulható, testet és lelket lealázó és a bűn mocsarába fojtó kicsapongásoktól. Vigyáz reánk a gondos édesanya szeretetével, hogy el ne merüljünk az élvezetek mámoros hajhászásában. Időről-időre elénk áll, komoly magunkbaszállást, lélekbenézést kíván tőlünk, hogy életünk igazi céljáról meg ne feledkezzünk.

Ilyen bensőnkbe tekintést, lelkünknek ellenálló erővel, céltudatos komolysággal telítését várja tőlünk az Egyház mindenegyes nagyböjtben is. Elénk állítja a súlyos kereszt alatt roskadó vállú, töviskoronás Krisztust, aki életét adta övéiért, hogy azok közül senki el ne vesszen, hanem mindegyiknek élete legyen, örökké tartó, boldog élete.

A keresztfáról kisugárzó végtelen szeretet szinte ellenállhatatlan erővel húzza minden jószándékú ember szívét a lándzsával átvert Szívhez, a tökéletesség egyetlen forrásához. El is indulnak feléje nagyon sokan. De aztán jönnek az akadályok, a nehézségek és elveszik kedvüket a további küzdelemtől. A tökéletesség útja rögös, kényelmetlen gyalogút. Bár rózsák szegélyezik, az Isten kegyelmének csodás szépségű virágai díszítik, mégis tele van tövisekkel, amelyek szúrnak, sebeket ejtenek. Vannak rajta testünk kényelemszeretetének egyáltalában nem ízlő lemondások, önmegtagadások, harcok, megalázkodások, szenvedések. Nem csoda, hogy már az út elején annyian megtorpannak és tépelődve kérdezik önmaguktól: Dehát kötelezve vagyok-e én erre a küzdelemre? Hiszen én nem akarok semmit sem túlzásba vinni! Nem akarok komor, aszkéta szent lenni. Csak éppen olyan átlagos jó ember, aki úgy-ahogy megtartom Isten parancsait. A halálos bűnöket elkerülöm, vagy legalább is nem hagyom sokáig a lelkemen. De többre már igazán nem pályázom! Elég nekem az arany középút. A nagyobb tökéletességet meghagyom azoknak, akik kívánkoznak utána, akik szentek akarnak lenni.

Kérdés, helyes-e ez a gondolkodás?

Egyáltalán nem az! Először is az emberi természet alapos ismeréséből merített tapasztalat azt bizonyítja, hogy a középszerűségben a lelki életben csak akkor lehet megmaradni, ha magasabbra törekszünk. Jóval feljebb célozunk, mint amennyit el akarunk találni. A lélek útjain nincs megállás. Ott folytonos haladás van. Vagy előre vagy hátra. Aki előre nem megy, az visszaesik. Csak állandó és kitartó munka árán sikerül még a legcsekélyebb eredményt is felmutatni és a legserényebb erőfeszítések, harcok után lehet az elbukástól és teljes elmerüléstől megmenekülni. Aki csak éppen elégséges osztályzattal, vagy csupán pótvizsgákkal átcsúszó lelki ember akar lenni, annak a veszte csaknem teljesen biztosra vehető. S a legnagyobb baj az, hogy az örök élet érettségijén osztályismétlésre bukni, az elrontott földi élet újból kezdésére ítéltetni nem lehet. Ott a bukás mindig végleges és örökké tartó időkre szól.

De az Istennek kifejezett óhaja is az, hogy tökéletesek legyünk, vagy legalább is törekedjünk a tökéletességre!

Már Ábrahámnak is kijelentette az Úr: „Én vagyok a mindenható Isten. Járj előttem s légy tökéletes!" (Móz. I 17, 1.) Még határozottabban szól az Úr Jézus felhívása is: „Legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes!" (Mt. 5, 48.)

A gazdag ifjú fellelkesedve Jézus magasztos tanításától, elszántan kérdi meg a csodás szavú Mestert: Mi jót cselekedjem, hogy elnyerjem az örök életet? Ki mondá neki: Ha be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsokat. Kérdé amaz: Melyeket? Jézus pedig mondá: Ne ölj, ne törj házasságot, ne orozz, hamis tanúságot ne szólj, tiszteld atyádat és anyádat és szeresd felebarátodat, mint tennenmagadat. Mondá neki az ifjú: Mindezeket megtartottam fiatalságom óta; minek híjával vagyok még? Mondá neki Jézus: Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el, amid van és oszd el a szegényeknek és kincsed leszen a mennyekben, és jer, kövess engem. Hallván az ifjú az igét, megszomorodva távozék, mert jószága vala. (Mt. 19, 16—24.)

A bibliai ifjú is vágyódott az Isten országa után. Még a parancsokat is megtartotta. Megtette mindazt, amit a közepes vallásosság előírt neki. De visszariadt a nagyobb tökéletességre törekvéstől s ezért valószínű veszélybe jutott örök boldogsága is. Legalább is erre engednek következtetni Krisztus szavai: „Könnyebb a tevének a tűfokán átmenni, mint a gazdagnak bemenni a mennyek országába." (Mt. 19, 24.)

Kötelességünk tehát mindannyiunknak a tökéletességre törekednünk! A lelki életben a megállás egyenlő a halállal. Még az is, aki csupa jószándékkal telve, komoly törekvéssel folyton előre küzdi magát, többször megbotlik és visszaesik. Hányszor előről kell kezdenie a fáradságot, mint annak, aki a lejtőn felfelé görgeti a kereket; valahányszor csak kicsúszik kezéből, mindig újból a hegy tövébe kell érte visszamennie. Hát még hányszor elesik, hányszor indul a pusztulásba vezető lejtőn lefelé az, akinek nincsenek magasabb lelki igényei. Aki csak a minimumot tartja szem előtt!

Legyetek tökéletesek! Hangzik felénk ebben a nagyböjtben is Krisztus figyelmeztető szózata. A tökéletességre törekvés, önmagunk jobbítása, állandó ellenőrzése, csiszolása egyedül a szebb, nemesebb, Istennek tetsző emberi élet. Aki erre törekszik, biztos úton jár. Kincseket gyűjt magának fenn a mennyekben, amiket sem a moly, sem a rozsda meg nem emészt, sem a tolvajok el nem lopnak tőle, amiknek élvezése kárpótolni fogja minden önmegtagadásért, minden áldozatért, amit itt lenn a tökéletesedés érdekében magára vállalt és örömmel viselt.

Meghalt-e az Isten?

Irta: Petruch Antal S. J.

Miért halt volna meg az Isten? — Azért, mert ha él, sok mindent nem értek meg. Csak egynéhányat említek.

Az arsi plébános egyik híve, egyszerű mezei munkás, a templom mellett haladt el. Kapáját a falhoz támasztotta, ő pedig betért Isten házába. Társa hiába várta őt. Hazamentében ez is benézett a templomba és ámulatára ott találta barátját. „Mit csinálsz itt annyi ideje?" — kérdezte őt. „Én nézem az Istent, és Isten néz engem" — hangzott a válasz.

— Én is be szoktam térni Isten házába, tisztelettel le is térdelek s nézem az oltárszekrényt. De hiába! Én nem látom Őt, s Ő sem lát engem. Meghalt talán az Isten, hogy én nem látom Őt, és Ő sem lát engem?

Liguori Szent Alfonz elmondja, hogy a keresztesloyagok elmentek a Szentföldre; háborút, betegséget és mindenféle küzdelmet vállaltak magukra csak azért, hogy az Üdvözítő szenvedéseinek helyéről emléket hozzanak magukkal. „Balgaság" — kiált fel a Szent. „Nem kell a Szentföldre mennünk, hiszen ott csak volt Krisztus, de itt oltárainkon mindig jelen van; jelen van éjjel-nappal, s bármikor bárki megközelítheti Őt. Miért nem fordulunk tehát Őhozzá, miért nem kérjük, hogy segítsen meg bennünket életpályánkon, valamely baj elhárításában, valamely akadály megszüntetésében? Nem kell messzire menned, itt van az Oltáriszentségben. Nézd, Szivére mutat s azt mondja: ez a Sziv egészen a tied, a tied volt akkor, midőn szenvedett, a tied most is, mikor szüntelenül boldogságodért dobog."

Megyek én az Üdvözítőhöz, elmondom én Neki bánatomat, örömömet, mint fiú szokta atyjának, mint a jóbarát barátjának; kitárom előtte szívemet: Mindenemet Neked adom, Uram, bűnös vagyok, de mint a tékozló fiú, én is lelkem rongyaiban Hozzád vágyódom, átölelem térdedet s igy kiáltok fel: Atyám, vétkeztem, bocsáss meg méltatlan fiadnak! — Kiáltok én, de Ő nem válaszol; Ő nem hallja szómat. Talán meghalt az Isten, hogy nem hallja szómat?

Prohászkánál olvasom: „Mily képtelenség, hogy Isten úgy szeret, hogy emberré lesz. Eljött, lejött, egyikünk lett és itt élt! Azután áldozatunk lett, szenvedett és meghalt. Mi ez? Nagy felgyulladás, felkotrás, odaadás, hév és hevület. Magába akar felvenni s azért kivánja, hogy együk mi Őt. Ha bennünk lesz, fölperzsel. S most itt tartjuk a testét, külön a kiömlött vérét s úgy vagyunk, mint akik szent őrületben járunk, megállunk, magunk elé nézünk s könnybelábadt szemünket az égre emelve suttogjuk: hostia sancta, pura, immaculata — szent, tiszta, makulátlan áldozat . . . Ezt meg kell élni, tapasztalni; ettől kigyúlni s megint elolvadni és áttetszően tisztává, fehérizzásúvá hevülni."

Eszem én Őt a nagy Szentségben, de nem gyulladok lángra; hidegen lépek az áldoztatórácshoz és hidegen távozom onnan. Magamhoz veszem Őt, de Ő nem perzsel föl, édessége nem részegít meg, szeretetének ritmusa nem lüktet bennem. Meghalt talán az Isten, hogy melege nem áramlik belém?

Szent Pál kérdi a korintusi híveket: „Nem tudjátok-e, hogy tagjaitok a Szentlélek temploma, ki bennetek vagyon, kit az Istentől vettetek." Vettük Őt, hogy megismertessen bennünket „Istennek titokzatos, elrejtett . . . öröktől fogva a mi dicsőségünkre elrendelt" bölcseségével, amelyet senki fia magától ki nem találhat. Ezért adta nekünk Isten saját Lelkét; előtte nincsen titok; „hisz mindent kikutat, még az Isten mélységeit is". Amint ugyanis bensőmet nem ismeri senki, csak a saját lelkem, „éppúgy az Isten dolgait sem ismeri senki, csak Isten Lelke. Mi azonban nem ennek a világnak a lelkét vettük, hanem azt a Lelket, mely Istentől vagyon, hogy megismerjük, amit Isten nekünk ajándékozott" Jézus Krisztusban. (I Kor. 2, 6—12.)

Én is vettem Isten Lelkét a szent keresztségben, de Ő hallgat bennem; nem ismerteti velem Isten mélységeit; sem azt nem mutatja meg nekem, amit Isten ajándékozott nekünk Jézus Krisztusban. Miért hallgat bennem az Isten Lelke? Meghalt talán?

•

Meghalt talán az Isten? Ezt kérdezi ma nem egy ember. S a kérdés — mi tagadás benne? — zavarba ejt. Kétezer éve, hogy Krisztus megváltott bennünket, és hol az Ő uralma? Kit ejtett rabul szeretete, kit töltt el az Ő szelleme? Ki éli evangéliumát a maga egészében és hamisítatlanságában? Ki fogta fel tanításának örvénylő mélységeit? Mily megdöbbentő! Állandóan emelkedik a napi áldozók, valamint a vérszegény, angolkóros keresztények száma; kereszténységük nem üde, feneketlen tengerszem, hanem sekély, békanyálas pocsolya.

Mi ennek az oka? Vajjon Krisztus szentségei nem az élő vizek forrásai többé? Evangéliuma nem életformáló, lélekmélyitő többé? Vagy talán az Isten halt meg maga?

Nem! Isten nem halt meg. Lelke is tovább működik. Krisztus szentségei ma is az élő vizek forrásai, evangéliuma napjainkban is életalakító és lélekmélyítő.

Ha az oltárszekrényt nézem, Krisztus lát engem, csak én nem látom Őt, mert szememet hályog födi.

Ha imádkozom, ha lelkemből sóhaj tör elő, Isten meghallja szómat, csak én nem hallom válaszát, mert fülem bedugult.

Az Oltáriszentségben lángol Krisztus szeretete; megrészegítő édessége patakzik belőle; soha ki nem apadó életerő hullámzik benne, de megszakadt Közte és köztem az összeköttetés, a vezeték. Ha Ő akkumulátor, akkor én huzal vagyok; a huzal azonban oxidálódott, tehát megszakadt a kapcsolat. Következménye, hogy az isteni áram nem ömölhet belém vagy csak nagyon hiányosan.

Az Istentől vett Lélek nem némult el, Ő oktat, feltárja ma is az istenségben örvénylő mélységeket, de az én értelmem nem fogja föl ezt. Észre sem veszem a lélek hangját, mert e világ lelkének szirénhangjára hallgatok, mert érzéki ember vagyok; márpedig „érzéki ember — állapítja meg Szent Pál — nem fogja fel, ami az Isten Lelkéé" (I Kor. 2, 14.) A teremtmények rendetlen szeretete ugyanis eltompítja az értelmet, érzéketlenné teszi a szivet, oxidálja a vezetéket, betömi a fület és elhályogosítja a szemet mindazzal szemben, ami természetfölötti, ami az Isten Lelkéé.

Ha én látni akarom az Istent, le kell operálnom szememről a hályogot. Ha én hallani akarom Isten szavát, fülemet ki kell tisztítanom. Ha Isten szeretetétől lángra akarok gyulladni, szívemet ki kell szárítanom. Ha az isteni élet áramlását akarom érezni magamban, a vezetékről le kell vakarnom az oxidot. Ha lelkembem tengerszemet akarok hordani, le kell csapolnom a teremtmények rendetlen szeretetének békanyálas pocsolyáját. Ha meg akarom érteni azt, ami Isten Lelkéé, le kell vetnem értelmi tompaságomat.

Honnan vegyem az operáló kést; mivel nyissam meg fülemet; mivel szárítsam ki szívemet; minő savval marassam le az oxidot; hogyan vezessem le a pocsolyát; miként szabaduljak az értelmi tompaságtól?

Most húsvét előtt kezembe adja az Egyház az operáló kést, kezembe nyomja az eszközt, mellyel hallóvá tehetem fülemet, mellyel kiszárithatom szívemet, mellyel lemarathatom az oxidot, mellyel lecsapolhatom a pocsolyát és mellyel megszüntethetem az értelmi tompaságot. Mi ez a csodaszer? A lebecsült és megvetett bőjt. S a bőjtön nem is annyira a koplalást értem, mint inkább az állandó önfegyelmezést, önmegtagadást, hogy semmiféle pók — teremtmény — be ne hálózzon rendetlen szeretetével.

Kétezeréves tapasztalat bizonyítja: ahol kevés a bőjt, — önfegyelmezés, önmegtagadás — ott kevés a kereszténység; ahol nincs bőjt, ott nincs is kereszténység. Aki pedig nem bőjtöl, annak valóban meghalt az Isten.

Irodalom

Dr. Czapik Gyula: **Triduum lelkigyakorlatos témákkal.** II. kiadás. Korda R. T. Budapest, 1941. Ára 80 fillér.

Szerző serdülő leányoknak tartott triduum-előadásainak vázlatát közli. Minden napra 3—3 lelkigyakorlatos témát vázol: az ember rendeltetéséről, az eszközökről, a bűnről, az utolsó dolgokról, a megtérésről, a szenvedésről, Isten szeretetéről, szentáldozásról, mennyországról, Szűz Mária tiszteletéről. S végül három rövid vázlatot ad a Jézus Szívetiszteletről.

Csávossy Elemér S. J.: **Érd Angyala.** Bogner Mária Margit nővér élete és erényei. Korda R. T. 1941. 130 o. Ára 2.20 P, kötve 3.70 P.

Érd ősrégi kastélya mindjobban ismert és egyre látogatottabb hely kezd lenni. Mindig többen és többen zarándokolnak a szentéletű Bogner Mária Margit nővérnek a kastély ősrégi fái közé elrejtett sírjához. Jönnek, hogy megköszönjék azt a jót, amelyet az egyszerű apáca esdett ki számukra és jönnek mások, hogy nehéz bajaikban támogatását kérjék. És ő meghallgatja kérésüket. Számos imameghallgatás tanúskodik erről. Ennek a szentéletű apácának erényekben és szenvedésekben gazdag életét ismerteti ez a könyv. Aki olvassa, nem tud szabadulni a hatása alól és önkénytelenül is megszereti az egyszerű és kedves nővért.

Sudbrack S. J.—Csávossy S. J.: **Az Úr Jézus kis kegyeltje.** II. kiadás. Korda R. T. Budapest, 1941. Ára 2.— P, kötve 4.— P.

Korunk egyre jobban magáévá teszi X. Pius nagy gondolatát, a gyermekek korai áldoztatását. A kísérletezések meglepő eredménnyel jártak. Már az 5—6 éves gyerekek is elérték gondos előkészítés után azt a fokot, amit az előírások megkövetelnek. Azért örömmel üdvözöljük 2. kiadásában is a nagyszerűen bevált vezérfonalat és gyakorlati útmutatást, amit P. Csávossy ad e fordításában a magyar tapasztalatok figyelembevételével. A szülők, nevelők és lelkipásztorok biztos kalauzt kapnak kezükbe a tiszta és ártatlan gyermeklelkek Jézushoz vezetésében.

Pálffy grófné: **Kilenced Assisi Szent Klára tiszteletére.** Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. 16 lap. Ára 20 fillér.

Szent Klára Assisi Szent Ferenc példáját követve 18 éves korában elhagyta előkelő családját s megalapította a róla klarisszáknak nevezett apácák rendjét. — Ez a kis kilenced elmélkedések keretében a Szent hősi szeretettől izzó lelkét mutatja be életének

nevezetesebb eseményei kapcsán, hogy tisztelői is az ő mennyei pártfogása alatt hasonló nagy lélekkel törekedjenek a tökéletességre.

Faber Frigyes Vilmos: **Mindent Jézusért.** Budapest. Szent István-Társulat. Fordította a budapesti növendékpapság. Ára 4.80 P.

Igen érdekes és hasznos könyv. Arról olvasunk benne, hogy hogyan lehet a lelki életet könnyen megoldani. Sikeresen mutatja be, hogy a komoly lelki élet nem is olyan nehéz, mint amilyennek látszik. — Az önsanyargatás nem mindenkinek való, a nagyobb bőjtöt nem mindenki bírja, de lelki életet mindenkinek kell élnie, aki üdvözülni akar. Ezt a mindenkinek való lelki életet mutatja be a híres angol szerző kedves közvetlenséggel.

Szunyogh Ferenc: **Könnyes vértanúság.** Budapest. Szent István-Társulat. 226 l. Ára 3.20 P.

Akik a komoly és alapos lelki könyveket szeretik, nagy örömmel olvassák majd ezt az írást. A szerző igazán jól eltalálta a módot, hogyan lehet a mai ember lelkéhez közel vinni egy alapvető keresztény erényt, a „könnyes vértanúságot", a türelmet. A könyv főereje nem annyira az eredetiség, hanem az alaposság. Figyelme mindenre kiterjed, amit a kétezeréves keresztény irodalom a türelem erényének ajánlására és dicsőítésére csak felhozott.

Simon Árkád O. S. B.: **Krisztus a te példaképed!** (Szentbeszédek az ifjúság számára.) Budapest, 1940. A Szent István-Társulat kiadása. 296 lap. Ára 3.60 P.

Színes, eleven, lüktető diákexhortációk. Mindenegyes beszéd vonzó melegséggel állítja Krisztust a diákélet harcaiban fáradó ifjú mellé, hogy vigasztaljon, reményt nyujtson, célt mutasson. Krisztus és a diákszív meglepő közvetlenséggel talál egymásra. Mindig a természetes vonzóerő szépségében tűnik fel Krisztus alakja s így szinte észrevétlenül alakítja, formálja a diákság lelkét.

A szerző új megérzéssel tudja a tanulóifjúság életében tényezővé tenni Krisztust. Nemcsak a diákélet sorsdöntő pillanataiban talál az ifjú lélek Krisztusban segítséget, hanem a napi munka minden apró és jelentéktelennek látszó mozzanatában is.

Dr. Pataky Géza: **A megváltásból fakadó élet.** Szalézi Művek. 1940. Ára 2.50 P.

A hitetlenséggel körülvett ma embere, amikor annyi szeretetlenséget, annyi nyomorúságot, bűnt, háborút lát maga körül, mohón kap az olyan szellemi táplálék után, mely megmutatja neki a biztos utat az örök cél felé. Azért örömmel üdvözöljük a könyvet, mely újra feleleveníti az újpogánysággal mételyezett ember előtt a megváltásból fakadó életet. Szerző az első részben a hitközönybe süllyedt embert elvezeti Teremtőjéhez és bemutatja a végtelen, az örökkévaló, a szent és igazságos, az irgalmas, a mindenható Istent, az ember örök boldogságát. A második részben a megváltás vigasztaló tényét ecseteli, majd a Corredemptrix Anyát állítja olvasói elé s végül röviden az Anyaszentegyházról, mint a megváltott lélek egyetlen biztos lakásáról és az Egyház legfőbb Papjáról, a Királyról ír mesteri tollal.

Dr. Erőss Alfréd: **Majláth püspök lelki arca.** Különlenyomat. Arad, 1940. Ára 40 fillér.

Az író néhány lapon a nagy püspök igazi tartalmát, értékét: lelki arcát vázolja közvetlen gyermeki hűséggel. Együtt élt püspök-atyjával, megfigyelhette közelről az alázatos papot, a híveit szerető főpásztort. Azért is tudott oly megkapó képet rajzolni az áldozatos, a gazdagsága mellett is szegény püspökről. Végigvezeti olvasóit a püspök egész életén. Feltárja ifjúságát, hivatását, lelkipásztori tevékenységét. Elvezet a betegágyhoz s mindenütt a jóságos püspökatyát mutatja be, aki mindenkinek mindene volt.

Jánosi József S. J.: **Bölcselet és valóság.** A filozófia és a valóságmegismerés természetének a vizsgálata. Budapest, Szent István-Társulat. 1940. 387 lap.

A szerzőt az a vágy vezérelte, hogy a filozófiai gondolat a szigorúan vett szakkörökön túl eljusson a magyar intelligencia szélesebb rétegeihez. Azt az újjászületést kívánja szolgálni, melynek egy zűrzavaros és krízisekkel teljes korszak után be kell következnie. Megmutatja a zsákutcábajutás okait, téves felfogások szirtjeit és a helyes kibontakozás útját. Nemcsak ismertet, hanem értékel is és rendszert ad az ismeretelmélet helyes felépítésére. E mellett olyan kérdéseket is tárgyal, melyek minden művelt katolikus érdeklődésére számíthatnak. (Hit, tudomány, bölcselet, világnézet stb.)

Schütz Antal: **Titkok tudománya.** A Szent István-Társulat kiadása. Budapest, 1940. 350 lap.

A tudós szerző az utóbbi években különböző folyóiratokban megjelent dolgozatait gyűjtötte itt össze egy könyvbe. A nála megszokott világossággal tárgyal korszerű hittudományi kérdésekről, amelyekről ma már jó tudnia az intelligens magyar közönségnek is. Az első részben a vallás lényegét, mai helyzetét tárgyalja, majd „Időszerű missziós meggondolások" címmel a nagy missziós feladatokat tárja az olvasó elé. A második résznek „Titkok tudománya" címet adta. A tulajdonképeni teológiai kérdéseket ebben a részben fejtegeti. „Miért nem adja meg a kereszténység az eredeti épséget", „Az Eucharisztia helye a hitrendszerben", „Szűz Mária egyetemes kegyelemközvetítése", „A glosszolalia" mind olyan kérdések, amelyek a ma teológusát foglalkoztatják. A harmadik részben a klasszikus ferences hittudományról, a negyedikben pedig Szent Tamás teológiájáról vet fel néhány érdekes kérdést.

Március hónapra kitűnő lelki könyvek:

Gallus Tibor S. J.: SZENT JÓZSEF LELKE. Szent Józsefről mint nevelőatyáról és pártfogóról ír. Lelki olvasmánynak kitűnő ez a Szent József nagy erényeit szemeink elé állító kis mű. Lelki életre törekvőknek nagyon ajánljuk. Ára 1·40 P, kötve 2·70 P.

P. Bíró Ferenc S. J.: MENJETEK JÓZSEFHEZ! Szent József nagy hatalmát ismerteti és imarészt is tartalmaz. Ára 25 fillér.

Dr. Czapik Gyula: KILENCED SZENT JÓZSEFHEZ. Szentkilenced valamely kegyelem kiesdésére, imával. Ára 25 fillér.

SZENT JÓZSEF IMÁK 3 és 4 filléres árban kaphatók.

SZENT JÓZSEF IMAKÖNYVEK 3·—, 3·20, 3·80 és 5·— P-s árban.

Lelkigyakorlatos könyvek:

Középiskolás leányok részére:

Dr. Ervin Gábor: MUTASD MEG AZ ATYÁT. Sok példával illusztrált 115 oldalas lelkigyakorlatos könyv. Jól használható. Ára 2·80 P.

Loyolai Szent Ignác LELKIGYAKORLATOS KÖNYVE. Fordította: HITTER JÓZSEF S. J.

Szent Ignác szószerinti szentgyakorlatos könyve. Kitűnő jegyzetekkel és magyarázatokkal P. Hitter látta el. Papoknak elsőrangú. Ára 2·50 P, kötve 4·— P.

Kispapoknak:

Dr. Erdey Ferenc: SACERDOTIUM AETERNUM. A Budapesti Központi Szemináriumban kispapoknak tartott lelkigyakorlatok. Az elmélkedések azonban évközbeni elmélkedéseknek is kitűnőek. Ára 4·20 P.

Papok számára értékes ajándékkönyvek:

Dr. Egyed Lajos: A SZENTIRÁS IDÉZETTÁRA Nagyszerűen összeállított reálkonkordancia, melynek végén verbálkonkordancia is van. Ára 7·50 P, kötve 9·50 P.

PAPI BREVIÁRIUM. Pustet-féle, magyar propriummal:

18-as alak 11 × 16·3 cm nagyságban bőr, pirosmetszéssel 104·90 P helyett 78·80 P, aranymetszéssel 120·02 P helyett 90·20 P.

12-es alak, Pustet-féle, magyar propriummal: 12×17·8 cm nagyságban, bőr, pirosmetszéssel 135·14 P helyett 101·50 P, aranymetszéssel 154·04 P helyett 115·70 P.

A breviárium áraihoz még 8.— P vámköltség járul!

BOGNER MÁRIA MARGIT BOLDOGGÁAVATÁSÁRA:

Cser M. Margit gyűjtése, Budapest 51.— P — Furmann Ilona gyűjtése, Budapest 28.90 P — Rieder Jenőné, Káloz és dr. Varga János, Székesfehérvár 10.— P — özv. Berics Apollónia, Petrograd, dr. Bojárszky Béláné, Miskolc, Haidekker Jánosné, Budapest 5.— P — Mihályffy Lenke, Szeged és Pleyer Margit 2.— P — özv. Altdorfer Istvánné, Kassa 5.— P — Vadász M., Érd-Újtelep 1.— P — N. N., Kassa 1.— P — ifj. Kinzler Sándor, Kiskunhalas 3.— P — Imameghallgatásért 30.— P — Imrics Ilona, Cegléd 1.— P — dr. Bogner Mihályné, Budapest 4.40 P — Mater Jakab angolkisasszony gyűjtése 11.— P — özv. Török Mihályné, Jánoshalma 2.20 P — Lakó Erzsébet, Jánoshalma 1.— P — Goór György, Sopron 5.10 P — özv. Mészáros Istvánné, Egyházaszamár 12.— P — Platthy Gy.-né, Budapest 15.— P — Földváry Sándor, Kisvárda 1.10 P — özv. Kondor Zsigmondné, Debrecen 10.— P — Platthy, Budapest, Olasz-fasor 20.— P — Ágoston Józsefné, Kővágószőllős 10.— P — Goda Gabriella, Budapest 20.14 P — Makóiak adakozása 100.— P — Cser M. Margit gyűjtése 36.— P — Győri Mária, Adács 9.90 P — Peyerl Ágnes, Csörötnek 1.50 P.

KERESZTÚTI ÁJTATOSSÁGOK:

Gróf Pálffy Erzsébet: **Elmélkedések a keresztútról.** Megható, rövid, szívhez szóló megfontolások. Képpel díszítve. Ára **20 f.**

P. Endrődy László S. J.: **Keresztút.** Két értékes sorozat keresztúti ájtatosság van benne. Az egyiket a középkor híres misztikusa, Boldog Suso Henrik írta, a másik P. Endrődy tollából való. Könnyen kezelhető, zsebalakú. Ára **40 fillér.**

Endrődy S. J.: **Gyermekek keresztútja.** Ára **16 fillér.**

Szent keresztúti ájtatosság. Négy oldal terjedelmű imalap. Mélyenszántó gondolatok Jézus kínszenvedéséről. Tömegterjesztésre igen alkalmas. Ára **4 fillér.** 100 drb. **3.— P.**

Keresztúti ájtatosság. Prohászka-féle. Ára **2.— P.**

Szent keresztúti ájtatosság, amint a Ferencrendieknél végzik. Ára **20 fillér.**

Szent keresztút, ahogy Jeruzsálemben végzik. Ára **20 fillér.**

Máriabesnyői keresztút. Ára **20 fillér.**

Szent keresztút az Oltáriszentség engesztelésére. Ára **10 fillér.**

Benigna nővér keresztútja „Kalauz" című füzetben. Ára **80 fillér.**

KERESZTÚTI SOROZATOK:

Külméret:	Belméret:	Barna fénykép:	Kéziszínezésű:
21×28 cm	12.5×20 cm	**20.— P**	**26.— P**
33×45 cm	20 ×32 cm	**50.— P**	**65.— P**
43×56 cm	23.5×38 cm	**85.— P**	**95.— P**

Egyszerű színnyomatban:

19×26 cm	**5.60 P**	39×51 cm	**28.— P**
32×42 cm	**16.80 P**	54×73 cm	**50.— P**

Levelezőlap nagyságban, barna fénykép kivitelben:
8.5×13.5 cm-es méretben **2.80 P.**

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK:

Cserné Zucsek Gizella: **Szól a harang.** 34 kis versike, kis gyermekek számára. Ára **60 fillér.**

Dr. Czapik Gyula: **Triduum lelkigyakorlatos témákkal.** Serdülő leányok 3 napos lelkigyakorlatához kitűnő vázlatok. II. kiadás. Ára **80 fillér.**

Dr. Czapik Gyula: **Gyermeklelkigyakorlatok.** II. kiadás. A gyermeklelkigyakorlatok elvei, földolgozásuk homiletikus és katekétikus alakban. I. rész: A gyermeklelkigyakorlatok elméletéhez. II. rész: A gyermeklelkigyakorlatok feldolgozása homiletikus alakban (háromnapos ciklus 10—14 éves gyermekek részére). III. rész: A gyermeklelkigyakorlatok feldolgozása katekétikus alakban. Háromnapos ciklus 7—10 éves gyermekek részére. Ára **4.— P,** kötve **6.— P.**

Dr. Czapik Gyula: **Nagybőjti beszédvázlatok.** II. kiadás. Kitűnő szentbeszédanyag a nagybőjti időszakra. Sok példával átszőtt vázlatok. Ára **80 fillér.**

Donászy Szabó Ernő S. J.: **Tavaszváros.** A kegyelmi életre nevelés kézikönyve. Gyermeklelkigyakorlat és egyben egész évi szívgárda-nevelési programm. Hitoktatóknak, szívgárda-vezetőknek, 8—11 éves gyermekek nevelőinek nélkülözhetetlen. 150 lap. Kétszínnyomású melléklettel, 12 egész oldalas képpel, számos szövegközti ábrával. Ára **3.80 P,** kötve **5.50 P.**

Dr. Erőss Alfréd: **Mailáth püspök lelki arca.** A nemrégiben elhúnyt szentéletű erdélyi püspök erényeit festi le az író ebben a kis művében. Nagyon épületes olvasmány. Ára **40 fillér.**

Dr. Ervin Gábor: **Krisztusi nagykorúság.** Úgy a bérmálkozóknak, mint a megbérmáltaknak nagy érték. Feltárja előttük e szentség kegyelmi kincseit, bevezet a szertartások titokzatos értelmébe, a Szentlélek ajándékaival kapcsolatban az egész életre szóló alapvető útbaigazítást ad. Ára **2.80 P,** kötve **4.— P.**

Ibrányi Ferenc egyetemi tanár: **Krisztus, a keresztény életeszmény.** Krisztusról mint az erkölcs példaképéről szóló értekezés. Ára **80 fillér.**

Lantos-Kiss Antal: **Igét váró fiúk.** Nemcsak a pap számára hasznos ez a könyv, mint ifjúsági lelkigyakorlatos könyv, az ifjúság részére is értékes lelki olvasmány lesz. Megjelenik március végén.

Dr. Magyar László: **Játszva latinul.** 1320 kétnyelvű mondatgyüjtemény. Ebből a könyvből olyan szülők is taníthatják gyermekeiket, akik latinul nem tanultak. Ára **2.50 P.**

Dr. Erdey Ferenc: **Ilyen az élet...** Az életből vett érdekes, tanulságos, komoly és kacagtató novellák. Ára **1.— P.**

FELHIVÁS KEDVES ELŐFIZETŐINKHEZ: Kérjük kedves Előfizetőinket, hogy az előfizetéseket olyan néven kegyeskedjenek beküldeni, amilyen névre a lap jár. Ellenkezője sok kellemetlen tévedésre ad alkalmat. Címváltozásnál pedig kérjük az előző cím közlését is, miután sok hasonnevű előfizetőnk van. A KIADÓHIVATAL.

Férfiak számára elsőrangú ajándék:

Dr. Czapik Gyula püspök:

Férfiimakönyve.

Kitűnő zsebalakú. Több szentmise és minden szükséges imarész megvan benne. Ára vászonkötésben 2·— P, bőrben 4·50 és 5·50 P.

P. Bús Jakab S. J.:

LELKITÜKÖR rövid utasításokkal.

A szentgyónás végzésénél kiváló segédeszköz. Ára 30 fillér.

Elsőáldozási képek!

A külföldiekkel vetekedő kiadásban kaphatók a **KORDÁNÁL** színes és matt kivitelben. Szívesen szolgálunk prospektussal!

Diákok részére rövid, rendkívül ügyesen összeállított illemkönyvek:

Helyesen és szépen (leányoknak) 80 fillér.
Úriasan, finoman (fiúknak) 60 fillér.

Két értékes nagyheti füzet:

Cser Palkovits István S. J.:

Nagyheti kilenced

A nagyhét és húsvét ünnepeire 1—1 kitűnő elmélkedési anyagot szolgáltat. Sok ima, litánia van benne. Ára 40 fillér.

Barna István kántortanító:

A nagyhét-délutáni szertartások

A nagyhét-délután s a feltámadási szertartás van benne.

HÚSVÉTI CIKKEK:

Feltámadási szobrok, kis zászlóval, művészi olajfestéssel és aranyozással. 65 cm nagyságban földgömbbel 22·— P.
65 cm nagyságban talpazattal 27·— P.

Úrsír-corpus, színes: 65 cm nagyságban 24·— P, 85 cm nagyságban 45·— P, 100 cm nagyságban 66·— P.

HÚSVÉTI ÜDVÖZLŐLAPOK:

Mélynyomásos, aranyozott kivitelben, 36 változatban, több új mintával. Ára borítékkal együtt 4 fillér, 100 drb.-nál 3·— P.

HÚSVÉTI LEVELEZŐLAP: Fenti kivitelben, több mintával, darabonként 4 fillér, 100 drb.-nál 3·— P.

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1941. április 1. VII. évf. 8. szám.

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Wimmer Anzelm O. S. M.: A húr végre elpattant. — Dr. Novák János Soc. Sal.: Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek! — Pintér József: Elhibázott életek vigasza. — Dr. Tóth K.: Verőfényes világnézet. — Schnattner Szigfrid O. S. B.: Örülj, szép Szűz, Alleluja! — Petz Ádám S. J.: Az élet művésze. — Müller Lajos S. J.: A Szentek mint emberek. — Niedermann István: A Szentháromság kultusza a hét szentségben. — P. Gyalogi Szevér: Engesztelők. — Róth Antal S. J.: Örök gyanú. — Krespay Sándor: Két front. — Székely Imre: A százarcú „ember". — Petruch Antal S. J.: Örvendezzünk! — Irodalom

„Utunk" szakkétikus folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides" könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4. Előfizetése portóval 28 cseh korona.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — Egyes szám ára 40 fill.

Húsvét hajnalán az üres sír és a felfordított sírkő hirdeti, a Fölségesnek villámló tekintetű angyala jelenti a sírhoz siető szent asszonyoknak és a hitetlen világnak Jézus legnagyobb csodáját, az erő és győzelem evangéliumát: „Nincs itt, föltámadott!"

Rendületlenül hisszük a legcsodálatosabb valóságot, a Krisztus istenségét hitelesítő világraszóló tanúságot: Krisztus halottaiból föltámadott. A világ legszentebb és legfontosabb története: kínszenvedése, melybe Jézus egész lelkét fektette bele — új, diadalmas élet kezdetének bizonyult. A föltámadt Üdvözítő győztes, világhódító diadalútra indult. De Isten Fiával együtt életretámadt az Ő bűnön és tévelyen győzedelmeskedő műve: Szentegyháza is, amely mint Ő, megmarad a világ végezetéig! És Jézus feltámadása, a valóságos halhatatlanság, egyéni örök életünk, test szerint való bizonyos feltámadásunk záloga nem pillanatnyi győzelem volt csupán, hanem egy immár kétezer év óta nap-nap után száz és százezer titokzatosan megismétlődő, minden bizalmatlanságot, kételyt, kislelkűséget kizáró csoda. Az irgalom, a kegyelem és szeretetnek a jeges télből, sötét, hideg-rideg világából üde tavaszt, virágos életet, aranyos napsugarat varázsló, békét és megnyugvást teremtő csodája. Életgond megfáraszthat, a bűn terhe lesujthat bennünket, ám a Jó Pásztor hivogató szelíd szava s bocsánatot kínáló drága ígérete újra meg újra visszairányítja ezer és ezer lélek, a tékozló fiak lépteit az apai házhoz vezető útra a századokon és világrészeken át.

Krisztusnak legszentebb és nekünk legkedvesebb húsvéti adománya: a békesség ajándéka. Békét a lelkeknek a szívtisztaságban, békét a vérnek a fegyelemben, békét a világnak az áldozatos, önzetlen megbocsátani tudó, egymást eltűrő jóságos szeretetben!

Adja meg a békességet hirdető föltámadott Krisztus az

Utunk

minden kedves Olvasójának és Barátjának ezt a lelket, a cselekvő jóság és a megbocsátó szeretet lángjával átizzító kegyelmet, hogy Istennel meghitt viszonyban élő, felebarátunkat meleg szívből-lélekből szerető emberek legyünk. Nemde lángolt az emmauszi tanítványok szíve, mikor Jézus az úton ment velük s magyarázta a prófétákat? Kövessük hát mi is őket, az Úr Jézus köztünk van, hozzánk szól ma is. Az Utunk útján is!

Mutassuk meg hát kis lapunkat a világ útjait fáradtan, csüggedten, reménytelenül és szomorúan, bajban és kínban járó embereknek. Hiszen Üdvözítőnknek vágya, hogy velünk is lehessen! Oh, ne legyünk passzív lelkek! Forró imában kérjük a kegyelmet: Uram, add, hogy legyünk mi is lángoló szívű emberek, Téged lelkünk tiszta hajlékában tartóztató emmauszi lelkek! A húsvét örömétől csengő szívek!

Áldásdús alleluját kíván

az „UTUNK" Szerkesztősége és Kiadóhivatala.

A húsvéti harangzúgás és a feltámadás győzedelmes allelujaéneke voltaképen a túlfeszített húrok elkerülhetetlen elpattanásához hasonlítható. Ez nem is lehet másként, mert a Golgotajárás és a Koponyák hegyén végbement isteni tragédia végső, elviselhetetlen feszültséghez vezetett. Az emberi megterheltségnek is van határa: sokat elbírunk, de az, ami a Golgotán történt messze felülmúlja minden elviselő képességünket. Annál is inkább, mert a Golgota véres eseményeire a sírbolt, az elárvulás, az egyedüllét, a reménytelenség, a benső összeroppanás komor és súlyos éjtszakája következett. A helyzet annyira kritikussá vált, hogy történnie kellett valaminek.

És történt is valami!

A legyőzöttnek, megsemmisítettnek vélt Krisztus isteni ereje ősegyszerűségével feltámamadott.

A húr, melyet láthatatlan kezek a végsőkig feszítettek, elpattant. Ezzel megszűnt, ami volt, útnak indult, aminek következnie kellett, az új élet.

A húsvéti harangok ezt az elindulást, vagyis az új életet dicsőítik. A diadalmas Alleluja is ennek szól és a győzedelmes életet magasztalja.

A húsvéti harangzúgásnak az idén különös jelentősége van.

Győzedelmes életet magasztal ott, ahol az áldozat hekatombái hevernek temetetlenül.

Győzedelmes életet hirdet ott, ahol a tovaszáguldó, őrjöngős áradat mindent lehengerelt, sivár reménytelenséget hagyva maga után.

Győzedelmes életet hirdet ott, ahol tömegek rohannak egymásra s ássák egymásnak a kárhozat tüzes sírját.

Győzedelmes életet hirdet ott, ahol — palotákban vagy kunyhókban, ami elvégre is egyre megy — fiatalon kioltott, tömegsírba dobott, egykor virágzó életet gyászolnak.

Győzedelmes életet hirdet ott, ahol a szívek mélyén utolsót lobban az élniakarás tüze, hogy fojtó füstnek, szennyező koromnak engedje át helyét.

Győzedelmes életet hirdet ott...

Hol?

Mindenütt, ahol emberek vannak, akikben összetört valami és ahol ez a „valami" rombadőlt világot jelent.

A feszültség elérte a tetőpontot. A ma embere szenvedése is eljutott az elviselhetetlenség azon pontjához, ahol biztosan tudjuk, hogy történnie kell valaminek.

És ez a valami meg is történik.

A túlfeszített húr egyszerűen elpattan.

A harangok megkondulnak.

És a feltámadás nyomában útnak indul az új, a diadalmas élet.

Lehetséges ez? Ma? 1941-ben?

A lehetségesnél több! Beteljesült valóság.

Vagy még mindig nem érezzük a Feltámadás, a nyomában fakadó új élet forgószelét? És nem látjuk a diadalmas Krisztus, a Feltámadott ragyogó nyomát?

Pedig ott tündökölnek mindenütt, ahol a magábaszállás, a megkomolyodás, az elmélyülés, az építeni akarás első jeleivel találkozunk. E jelekkel pedig úgy vagyunk, mint a kikelet első hírnökeivel, a lassan zöldülő rét szerény virágaival: szégyenlősen és csendesen bújnak elő a föld termékeny méhéből, s mire ráébredünk ittlétükre, már elborítják a mezőt s ujjongva terítenek a fiatal tavasz lábai elé színpompás szőnyeget.

Hallgassunk csak mélyen bele a még mindig fenyegetően dúló vihar vad morajlásába: a fülsiketítő zúgások között nem hallunk semmit? Nem „mellékzörej" e pár, csakis a finomfülűek által észlelhető hang! A viharos felszín alatt gerjedező élet nesze ez! Most még csak alig hallható hang, rövidesen diadalmámoros ének, melynek ritmusa majd az új élet felépítő munkája ütemét szabályozza.

És nem tűnik fel nekünk, ha mélyen a szemekbe nézünk, az a megmagyarázhatatlan, szokatlan fény, amellyel azelőtt sohasem találkoztunk? Nem lidércfény ez s nem is a háború füstölgő zsarátnokainak vagy véres rémlátásainak visszfénye! Több mindennél, ami ezelőtt volt: az ismét felújuló élni, alkotni s építeni akarás nagy ígérete...

Nem. A húsvéti harangok nem szólaltak meg hiába! És nemcsak a világvárosok eszeveszett zajába eleve belefulladó feltámadási körmenetek kísérő zenéje.

A húsvéti harangszó az idén a Feltámadott nyomában feltámadott új életet kíséri diadalmas elindulásában.

Higgyünk ebben az életben. S ami lényegesen több: csatlakozzunk a diadalmenethez. Legyünk mi is ott az új élet, az új építés, az új teljesítmény, az új kultúra alapkőletételénél. Legyünk ott, mert a Feltámadott, aki legyőzte a halált és ártalmatlanná tette a romlást, munkatársaivá avatott s akarja, hogy Vele együtt fáradjunk az új világ felépítésén.

Higgyünk munkánk sikerében. Végső elemzésben nem mi építünk és emelünk gigantikus méretű falakat, hanem a Feltámadott. Mi csak szerény eszköz vagyunk és leszünk az új életet fakasztó kezében. Ez azonban teljes odaadással akarjunk lenni...

A húr végre elpattant.

Ami volt, megszűnt, hogy ne legyen többé.

És ne kísértse a riadt, a kimerült emberiséget.

Az új élet pedig elindult a Feltámadottal, hogy ismét újraépítse az annyiszor romba dőlt világot.

Erről a nagy elindulásról tanúskodik a diadalmas húsvéti harangzúgás...

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek!

Írta: dr. Novák János Soc. Sal.

Hányszor mondom el imáim végén e szavakat és nem is gondolok rá, hogy voltaképen életemnek isteni fogalmazású programmját jelentik. Nemcsak az enyémét, hanem az egész teremtett világét. Hisz a sok ragyogó ásvány, csillogó kristály, harmatkoronás virág, színes madár mind csak azért van, hogy lelkemben felhangolja az Isten-dícséret húrjait. A természet hódolatát azután nekem, a teremtés koronájának és főpapjának továbbítanom kell a nagy Tervező és Alkotó felé. A sok millió fényes csillag is egy lángbetűkkel megírt néma glória az égbolt sötétkék vásznán. De talán nem is oly néma, mint gondolom, mert Isten dicsőségéről beszél szüntelen...

Ha ez így van, akkor gondolataimnak, szavaimnak és tetteimnek állandó Isten-dícséretnek kellene lennie. De hányszor lesz mégis alacsony öndícséret, nem éppen nemes önszeretet belőle? Prohászka elgondolása szerint minden fa és bokor önálló költemény. Bátran tehetjük hozzá, hogy Isten dicsőségét magasztaló költemény. Ennek kellene lennie az ember életének is. De szép is volna, ha életem olyan lenne, mint a tiszta olaj az öröklámpában, mely az oltár csendjében ég és világít. Ég az Istennek, világít az embereknek. Mennyien indulnának el jópéldám mécsfényében, mint ahogy az örökmécses is utat mutat az oltárhoz. De jó is volna, ha életem napjai alkotnák azt az illatos virágcsokrot, mely egyedül az oltáron illatozik és hervad el a tabernákulum isteni Foglyának mosolyával. Mennyire jó volna, ha lelkem aranyhárfa volna, egyetlen melódiája: Gloria in excelsis Deo! Dicsőség a magasságban Istennek!

És a szív, e nemes szerv vajjon néma maradhat ebben az Istent dicsőítő nagy koncertben? Hisz a szívnek is megvannak a maga húrjai és megvannak a maga mélységei. Ennek a mérhetetlen és sokszor felkorbácsolt tengernek a mélyén is fel kell csendülni gyakran a szent érzelmekből szőtt dalnak, melynek szövege az első tengeralatti kábelsürgöny tartalmával azonos: Gloria in altissimis Deo! Dicsőség a mélységben Istennek!

Nem akarom a vízipókot utánozni! Nem akarok ezerméteres mélységeknek csak a felszínén száguldani! „A mélységből kiáltok Hozzád, Uram!" A szív mélységes tárnáiból, ahol jelen vagy, mint a tengerek mélyén. Keveset gondolnak erre az emberek. Istent magukon kívül keresik. Pedig szívükben van az Isten a megszentelő malaszt révén. Fokozottabb mértékben van ott, mint a nagy természetben. „Valóban az Úr van ezen a helyen és én nem is tudtam!" — mondhatom Jákobbal. De ezentúl többször gondolok szívem vendégére és elbeszélgetek Vele.

Egy amerikai megvett egy tengeralattjárót és esténkint vendégeit ki szokta vinni a messze tengerre és annak titokzatos mélységeibe, ahol üvegfalon keresztül ámulva szemlélhették a tengervilág bevilágított csodáit. Én is gyakran akarom elhagyni a hétköznapi élet partjait, ki akarok evezni a mélyre, a szív mélységeire, ahol szemlélni fogom Istent varázsos szépségében. Miként a fotocellás légvédelmi gépfegyver messziről megérzi az ellenséges repülőgépet és önmagát állítja be a tüzelésre, úgy én is meg akarom érezni a közellévő isteni jóbarátot, feléje fordítom figyelmem reflektorfényét és szívem szeretetszikráival hirdetem dicsőségét. Hirdetem a csendes templomban és a zajos utcán. Hirdetem úri szalónokban és külvárosi ínséglakásokban. Hirdetem a közhivatalok aktacsomói közt és kormos falú gyárak géptitánjai mellett. Hirdetem nappal és hirdetem, ha beköszönt az éjtszaka.

Tudom, hogy isteni Uram elvárja ezt tőlem. Bár parancsolhatná, mégis esengve kéri szeretetemet. Azt a szívet kéri, melyet már ezerszer felkínáltam, de titokban visszaloptam és magamnak megtartottam. Botorul feledtem, hogy az Ő dicsőítése és szeretése szívem egyetlen igaz boldogsága. Mit is mondott az emberi lélek nagy ismerője, Szent Bernát? „Az eszes lelket a teremtmények elfoglalhatják, de ki nem elégíthetik." Most újra az áldozati oltárra teszem a szívet, de úgy, mint egykor régen, az első szentáldozás ragyogó reggelén...

Igy nőnek majd gyöngyök a mélységek ölén. Olyan gyöngyszemek, melyek égi koronámnak lesznek díszei egykoron. Akkor majd felcsendül ajkamon az Úr dicsőségének fényhonában a soha meg nem szűnő dal, az örök dal: Dicsőség az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek, miképen kezdetben vala, most és mindörökké!

Elhibázott életek vigasza

Irta: Pintér József

Az olajfa-ligetek tavaszillata húsvéti fodrozással áradt el Arimatheai József kertje felett. Már hajnalba tisztult át nagyszombat éjtszakája, mikor „Mária kinn álla a sírboltnál sírván". (Ján. 20, 11.)

Arcán a virrasztás sápadtsága feñérlett. Fájdalmas tanácstalanság nehezedett a szívére, mert Krisztus sírját üresen találta. E miatt szenved.

Közben valamelyes zörej támad mögötte. Hátrafordul és egy idegent lát maga előtt. Ezt a félhomályban a kert gondozójának tartja s ezt mondja neki: „Ha te vitted el őt: mondd meg nekem, hová tetted s én elviszem őt." (Ján. 20, 15.)

A kertésznek nézett idegenben Magdolna nem ismerte fel Jézust. Hogy ez megtörténjék, ezért Jézus egy szót mond neki. De olyan hangon, hogy annak a melegsége szíven találta őt. A szó ez volt: „Mária!" Az isteni jóságnak mily mérhetetlen tengere lehetett ebben a szóban! Magdolna a felismerés örömében odaborult Jézus elé s átkarolta lábait, magához szorította, mintha attól félne, hogy ismét elveszítheti. El tudjuk-e képzelni, hogy micsoda határtalan emberi boldogság feszült Magdolna e felkiáltásában: „Rabbóni!"

Az evangélisták feljegyzése szerint Magdolna volt az első, kinek Jézus megjelent. Őt érte ez a páratlan kitüntetés. Nem részesültek ebben Jézus barátai, apostolai, sem ellenségei és gyilkosai. „Megjelenék először Mária Magdolnának" — írja Szent Márk. (16, 9.)

Ha okát keressük e kiváltságnak, megtaláljuk Krisztus magyarázatában, melyet ő maga adott Magdolnáról. A farizeus Simon ebédje alatt ez a nő, kiről eddig csak úgy beszéltek városszerte mint közismerten nyilvános bűnös leányról, arábiai drága illatos olajjal kente meg Jézus lábait és hajával törülgette le azt. A megbotránkozó farizeusoknak ekkor mondta Jézus: Megbocsáttatik e nőnek „az ő sok bűne, mert nagyon szeretett". (Lk. 7, 47.)

Míg idáig jutott Magdolna, addig lelkiismerete sokszor megszólalt benne panasszal és korholással azért, mert hűtlen lett családjához, népéhez és leánysságához.

Egyszer aztán csak belesodródott a csodatevő és bűnöket megbocsátó Messiásnak nagy híre az ő szívébe is. Vágyott hozzá, hogy enyhülést találjon nála szüntelenül nyilaló nyugtalanságaira. Ettől a vágytól hajtva állott Jézus előtt Simon farizeus házában. A buja élet zavaros bűntudatával omlik térdre s a tökéletes bánat tükröződik megeredt könnyeiben. A szeretetnek micsoda gazdagsága és gyönyörűsége gyűlt össze a szívében, mikor Jézus azt mondta neki: „A te hited megszabadított téged, menj el békével." (Lk. 7, 50.)

Jézus nem volt érzéketlen a jóságához menekülővel szemben. Multjáról soha egyetlen szóval sem tett neki említést. Sőt megengedte neki, hogy más jámbor szolgálattevő asszonyokkal együtt elkísérhesse őt útjaira. S ezekben a hosszú hónapokban, mikor Jézus ajkairól hallgathatta az örök élet igéit, lelki állapota leülepedett, mint a megáradt folyó szennyes vize szokott. Végérvényesen leszámolt újra kisértő ösztöneivel s győzelmét nem tette kockára soha többé.

Jézus kiválasztotta őt arra is, hogy a Szűzanyával és Szent János apostollal együtt ott állhasson a kereszt tövében. És itt, Jézus halálakor nehezedett rá ólmos súllyal a fájdalom, amelyet aztán Jézus sírjához cipelt. Csak az ő kivételesen nagy szeretete volt az, ami átsegítette őt a kétségbeesésen. S Jézus ezt a nagy szeretetet jutalmazta meg azzal, hogy Magdolnának jelent meg először sírból való kilépése után.

Magdolna nevét és egyéniségét az evangéliumi hírnév fényes zománca övezi. Élete és példája nagy bátoritása és vigasza az elhibázott életeknek. Megmutatja, mit tud alkotni Isten kegyelme a lélekben. De azt is megmutatja, hogy mit tehet meg a lélek, ha hűségesen együtt dolgozik ezzel az isteni kegyelemmel.

Bármily mélyre zuhanjunk is, sohase csüggedjünk el. Nincsen olyan bűnbe merült élet, amelyből ki ne verekedhetné magát a javulást akaró erőfeszítés. Ezért sohase ereszkedjék lelkünkre sötét felhőként az a tudat, hogy: nincs bocsánat! De igenis van! Mert az Istennek módjában áll kegyelmeinek sugarával új életet inditani. Ha most bűnösnek érezzük is magunkat, merjük hinni és remélni, hogy még szentekké is lehetünk, csak kapaszkodjunk az Istenbe. S ha ő velünk lesz, — márpedig velünk lesz, mert megígérte! — akkor nem kell magánosan roskadoznunk elhibázott, szomorú életünkkel.

Hogy szentté lehessünk, mint Magdolna, azt kell tennünk, amit ő tett.

Először is el kell fordulnunk a bűntől. Meg kell lenni bennünk a nagybátorságú készségnek ahhoz, hogy mindent: személyt, bálványt, szokást, kényelmet összetörjünk, ha ezek eltorlaszolják az utunkat Isten felé. Ha rádöbbenünk arra, hogy a kárhozat szakadékain járunk, akkor boruljunk mi is Jézus lábaihoz s öntözzük azt könnyeinkkel, melyeket drágagyöngyül szívünk kagylója adott. Ezekkel kell ragyogóvá mosni bemocskolt multunkat. Aki bűnei megismerésének és bevallásának megrendítő pillanatát kibírja és magában hordja azt az erőt is, hogy ezeket megbánja és jóvátegye, az ne aggódjék a bocsánat sikere felől.

Multunknak bűnbánat által eltemetett rétegei fölé aztán meg kell építenünk a jövőre szóló javulás betonfedezékeit. Innen kell irányitanunk harcainkat az erkölcsi szépért és jóért. Csak a tiszta és alázatos életvállalás, az éber erkölcsi ellenőrzés és a mult hibáinak jóvátevése biztosít az ellen, hogy a lezárt mult megzavarhassa lelkünk megszerzett békéjét.

Keményen vezekelni bűneinkért és bátor akarással munkálni a javulást: ez a Magdolna példaadása. És ez a példaadás nagy bátoritás és vigasztalás az emberek részére. Krisztus is ennek szánta. Ő nem taszítja el magától azokat, akik azért folyamodnak irgalmasságához, hogy megjavulhassanak. Az ő szeretete erőt, megértése segítséget s vigasztalása talpraállást jelent.

Boldogok, akik magukra eszmélnek, s lelkükre meg Krisztusra néznek. Boldogok, akik megmerítik szivüket a bűnbánatnak és jóságnak vizében, hogy Krisztus szeretetében erősödve félrelépés nélkül haladhassanak az örök boldogságba vezető békés úton.

Verőfényes világnézet

Írta: Dr. Tóth K.

A keresztény, a krisztusi életszemléletet torzképekből nem lehet megismerni és megszeretni. A XIX. század megbocsáthatatlan bűne, hogy a kereszténységet beteg lelkek vigaszává, sápadt, vérszegény, üvegházi szentek vallásává torzította. A romanticizmus valószerűtlen és együgyű legendái, a szentimentalizmus érzelmektől csöpögő imádságai és szemforgató eksztázisban vonagló „vallásos" képei és szobrai elhitették az emberekkel, különösen a művelt férfivilággal, hogy a Krisztus evangéliuma nyomán a dekadens kultúra penészvirágai nőnek. Akadtak hamis próféták is, mint pl. Nietzsche, Tolsztoj, Dosztojewskij, Mereskovskij, akik a történelmi iskolázottság és műveltség nélkül felcseperedett középosztálynak csillogó írásművészetük segítségével bebeszélték, hogy a keresztrefeszített Jézus követése, a keresztény világnézet szükségszerűen sötét élettagadás és mosolytalan, fénytelen, komor, rideg világ. Ezek a dallamos szavú mesemondók és hitegetők regényeikben visszasírták a dionizusi pogányságot, a materialista és érzéki gyönyörök birodalmát, ahol nem rémítette az emberiséget a kereszt véres árnyéka, ahol nem keserítette meg a földi életet a lemondás, az önmegtagadás, a szenvedés szöges ostora. Nem csoda tehát, hogy ha lábra kapott úton-útfélen az a meggyőződés, hogy a keresztények, a katolikusok bőjtös kámzsába bujtatott világgyűlölők, akik behúzódnak a fanatikus önkínzás és keserűség ködös barlangjaiba. Hiába int feléjük a teremtett szépség, jóság és öröm virágos ága, cinikus megvetéssel eltaszítják azt magaktól és csak a temetői fakeresztet értékelik. Hiába hívják őket a csillagos magasságok, a napfényben fürdő hegycsúcsok, továbbra is földreszegezett szemmel bandukolnak és nagy gondosan kerülgetik a bűnpocsolyákat... És a köztudatba becsempészték ezek a történelmi fércmunkák azt az ostoba véleményt, hogy a Krisztust követő, vallásos, istenfélő emberek mindig savanyú képű, fejlógató, szánalomraméltó madárijesztők, akiknek közelében megdermed a mosoly, megfagy a jókedv és az életöröm...

A krisztusi életszemléletnek, a katolikus világnézetnek ezt a förtelmes torzképét ma is terjesztik és csábító beszéddel bizonyítgatják olyan írók és „gondolkozók", akik a 2000 esztendős Egyház történelmét hajmeresztő inkvizíciós rémdrámákból ismerik, akik összes vallási ismeretüket és „világnézeti" tudományukat a kártyaasztal mellett vagy a borospohár társaságában tanulták, akik erkölcsi elveiket a kéteshírű mulatók, a korcsmák, a bárok stb. szemétdombjáról szedték fel. Ezek a szurtos lelkű és rothadt szívű keritők, ezek a züllött „nevelők" ma különösen a tanulóifjúságra vetik ki hálójukat, mert a történelmi tapasztalatlanság és a legmohóbb örömhajhászás éppen a fiatalság gyöngéje. Így esik meg aztán, hogy sok fiatalember és fiatal leány agyában csak torzképekben él a katolicizmus, a kereszténység világnézete. Érthető, ha fáznak, dideregnek, húzódoznak, sőt undorodnak az effajta életszemlélettől, mert nem látnak benne vonzó eszményt, nem találnak benne kicsattanó életerőt és mosolygó szemű élethősöket.

A hamisítatlan kereszténység, a katolikus világnézet azonban napsugaras, verőfényes életszemlélet. Mi vagyunk az igazi öröm vallása! Miénk a húsvéti öröm allelujája! Nálunk leli meg korunk szomorú embere az életkedvet, a boldogságot.

A mi vallásunk nem a csecsemők, nem az iskolásgyerekek, nem a vénasszonyok és a fáradt öregemberek életszemlélete, hanem a talpig férfiaké, a hős lányoké és édesanyáké. Mi nem a fejlógató, nem a bárgyú, nem a törvények megtartására kancsukázott szolgalelkek Egyháza vagyunk, hanem a büszke homlokú, kemény gerincű, napsugaras szemű embereké. Krisztus tanítása nem gyászos, buddhista élettagadás, hanem örömteljes életigenlés, amelyben az eredeti bűn által megromlott emberi természet meggyógyul az isteni kegyelem ezerjófüvétől. Hogyan lehetne a kereszténység az öröm ellensége, amikor evangeliont, vagyis örömhírt hirdet? Hogyan száműzhetné az örömöt az a diadalmas világnézet, amelynek jelszava ez a szentpáli buzdítás: „Örvendjetek az Úrban mindig, újra mondom: örvendezzetek!" (Philipp. 4, 4.) Kicsoda merészeli azt állítani, hogy Krisztus keresztje tövében megdermed a mosoly, megfagy az életkedv, amikor még a kereszthordozóktól, a szenvedőktől, az önmegtagadóktól is megköveteli az Úr a vidám lelkületet? Hiszen az Apostollal együtt valljuk: „A jókedvű adakozót szereti az Isten." (II Kor. 9, 7.) Szentjeink között nincs egyetlenegy sem, aki keseredett szívű, fejlógató pesszimista lett volna, akinek arcát nem sugározta volna be a mosoly. Gondoljunk csak Assisi Szent Ferencre, Néri Szent Fülöpre, Szalézi Szent Ferencre vagy Don

Boscóra! Még a nagy szenvedők is, mint pl. Lisieuxi Szent Teréz vagy Szent Lidvina nem felejtették el az örömöt, sőt mosolyra deritették környezetüket. Szomorú szentek valóban „szomorú" szentek lennének!

Az Üdvözítő földi életében a nyolc boldogság és az igazi béke verőfényét sugározta szét a szenvedélyektől hajszolt, nyugtalan emberszívekre. A föltámadt Krisztus is békét, örömöt, boldogságot hozott tanítványainak, híveinek. „Miért vagytok szomorúak?" — kérdezi az emmauszi vándoroktól. Valóban, nincs okunk szomorúságra, ha őt követjük. Hiszen minden kegyelemkincs, amely áldott keresztje tövéből szakadt ki, kimondhatatlan örömök, lelki vigaszok forrása! Szentségeiből szünet nélkül árad a boldogság, még a legkínzóbb bűntudat bánatkönnyeiből is örömcsodák születnek a megbocsátó, az irgalmas Jézus közelében, a gyóntatószékben. Hol találunk annyi megelégedett és boldog embert, ha nem a Krisztushívők, a Krisztus-követők táborában? Hol csilingel a jókedv, hol muzsikál a béke olyan gazdagon, ha nem azok szívében, akik az Istent szeretik, a Krisztust szolgálják? Hogyan lehet tehát száműzött nálunk az öröm, amikor Boldogasszony az édesanyánk? Mi mindig örömhordozó, napsugaras emberek vagyunk, akiknek verőfényes az életszemlélete, akiknek győzelmes mosoly a kísérője, mert az Örök Napnak, az igazi örömök ősforrásának, az Úristennek világító és melegítő fényében élünk és ezt sugározzuk szét a felebaráti szeretet fényszóróján keresztül a világra.

Örülj, szép Szűz, Alleluja!

Irta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

Végigharsog, végigzúg és viharzik a világon: Feltámadott, alleluja! Hogy az ember vigadozzon, alleluja!

A húsvét alapszíne, tónusa és uralkodó áriája: az öröm. Vége a lamentációk siralmának, lehullik oltáraink lila színű leple, eltűnik a bűnbánat és fájdalom színe: fehérbe öltözködik az Egyház, alig bír örömével és egyre zengi: alleluja, alleluja...

Olyan az emberiség ebben az áldott húsvéti szent időben, mint valami fényesarcú család, ahol mindenki ujjong, a csordultig tele minden örömmel s mégis mintha valami megmagyarázhatatlan módon hiányos lenne a húsvéti boldog örvendezésünk, — ha nem kérne részt belőle a Szent Szűz és nem vegyülne örömünkbe a Győző Édesanyjának öröme. Mennynek Királynő Asszonya, Örülj szép Szűz, Alleluja!

Mert kinek volna húsvét reggelén nagyobb jogcíme az örömre, mint Máriának? Hisz ki szenvedett többet, mint Mária? Már a fájdalmas péntek zsolozsmájában így imádkozik az Egyház: „... A Boldogságos Szűz, akinek szentséges lelkét Krisztus áldott szenvedésének órájában a fájdalom tőre járta át, a feltámadáskor túláradó öröm töltötte el..." Ha a földi életben nagyon is igaz és lélektani alapon helytálló, hogy csakis azok az órák értékesek és becsesek előttünk, amelyeket aggódó szenvedéssel érdemeltünk ki, mennyivel igazabbak ezek Mária életében?!

Kinek a szíve volt hét tőrrel általverve, mint Máriáé?

Ki járta a Golgotát nagyobb bánattal és sötétebb keserűséggel, mint Mária?

Ki állott roskadóbb szomorúsággal a kereszt tövében, mint Mária?

(Híveim egy Fájdalmas Szent Szűz-szobrot hozattak templomomba. Kérve-kértek: nagyon összetört és bánatos legyen Mária alakja; megindító fájdalom legyen szent arcán és édesanyai szeméből lássuk, amint csorognak a könnyek...)

Kinek is lehetett szívet tépőbb fájdalma és bánata ama nagypéntek estbe hajló délutánján, mint Máriának, amikor ölébe tették Jézusnak összetört és száz sebből vérző szentséges testét?

Elképzelhető-e, hogy valakinek a földön oly döbbenetesen szomorú nagyszombatja lett volna, mint Máriának?

Csupa negatívum, a húsvét reggele adja meg a diadalmas pozitívumot!

*

A spanyol véres viadalokon, amint a győztes véres szigonnyal elhagyja a pályát és átmegy az ujjongó tömegen, a nép szüntelenül ezt kiabálja feléje: Sokáig éljen az édesanyád!

Úgy látszik, nem tud szebbet, nagyobbat és megrázóbbat mondani...

*

Amikor Jézus két vállra fektette az addig legyőzhetetlen és veretlen hatalmast, a halált, s mint diadalmas Győző húsvét hajnalán lobogó pálmaággal

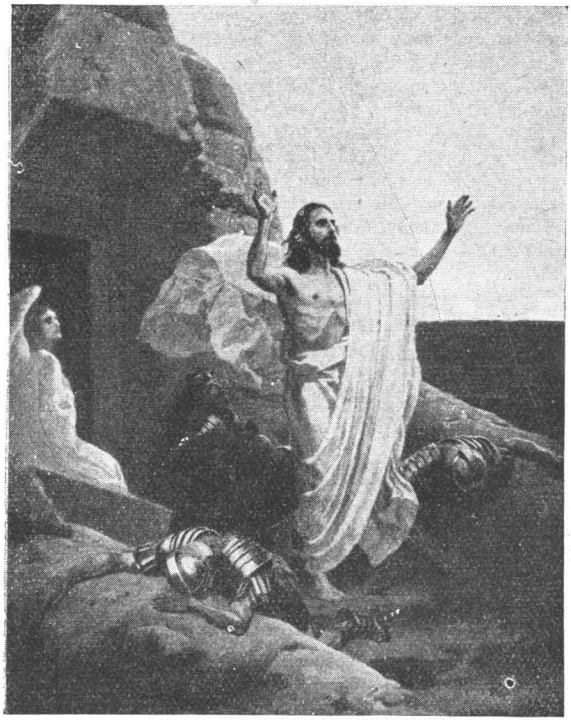

bevonul a világtörténelembe, csodálkozhatunk-e azon, hogy örömének első pillanatában is Édesanyjára gondolunk. Nincs méltóbb a maga nemében páratlanul szép húsvéti örömre, mint Mária, mert Kit méhedben hordozni méltó voltál, feltámadott, alleluja!

Szent Bernardin szerint Mária fájdalma nagypénteken oly nagy volt, hogy ha Isten azt az összes emberek közt elosztaná, a ránk eső porcióktól menten elpusztulnánk. De akkor igaz az is, hogy Mária öröme húsvétvasárnap reggelén akkora volt, hogy akkorát az emberi szív, Isten kegyelme nélkül, elbírni képtelen lenne!

Mária pirosra sírta szemét a Golgotán, de nem is lehetett az övénél fényesebb, örömtől ragyogóbb, boldogságtól csillogóbb szem húsvét napján.

Mária mérhetetlen bánattal és kifejezhetetlen szomorúsággal lett a kereszt tövében örök Pieta, de a feltámadás reggelén kicsattanó örömével ő lett a legboldogabb alleluja!

Kinek volt keservesebb és fájdalmasabb keresztútja, mint Máriának, de nem is lehetett senkinek boldogabb húsvétja, mint Máriának...

*

Hadifogoly üzen haza, kis falujába, édes otthonába. Mit? Mi lenne a legszebb emlék, felejthetetlen és maradandó?... „Mondd meg az édesanyámnak, hogy élek..." Ennél nagyobbat nem tud mondani.

*

Sírrepesztő, napsugaras húsvét reggelen Jézus megszabadul a föld háromnapos ölelő fogságából. Fénylő sebekkel, tündöklő arccal, a töviskorona rubinnyomaival homlokán jelenti Édesanyjának: Élek! Anyám, letepertem az enyészetet, legyőztem a halált. Anyám, én vagyok a feltámadás és az élet! Az örvendező szép Szűznek pedig eszébe juthatott: amint mondotta vala, feltámadott, alleluja...

(Híveim stációképeket hozattak. Jelentem: a családok, jelentkezés sorrendjében, szabadon, tetszésszerint választhatják az egyes állomásokat. Jellemző, a negyedik stációt vitték el legelőször és utána még vagy tíz család kérte. Az állomás jelenete: Jézus találkozik Szent Anyjával.)

Sokszor megpróbálta már az ábrázoló művészet minden eszközzel szívhez szóló, beszédes formában elképzeltetni velünk azt a szépséges húsvéti jelenetet, amikor a megdicsőült Jézus megjelenik Édesanyjának. A Szentírás e pontnál titokzatos gyengédséggel magunkra hagy bennünket és nincs ember, sőt nem is lesz a földön, aki csak megközelítően is meg tudná mondani, milyen lehetett! Egy földi halandó, aki a megpróbáltatások sok keserű kelyhét kiürítette és a szenvedések sok pokolkövét megjárta, szóról-szóra így ír: „Homlokomról az anyámtól kapott legelső csók már a szülőház küszöbén mindörökre letörölte a töviskoszorú nyomait."

Így a halandó, gyarló, földi lény.

Mit mondhatunk akkor a halhatatlan, megdicsőült Istenemberről, akin húsvét reggel óta, Szent Pál szerint, a halál többé nem diadalmaskodik.

A negyedik stáció fájdalmas jelenete alapján Máriának a legboldogabb húsvét hajnali találkozásra volt joga.

Ha a nagypéntek kérdése: Van-e fájdalom, mint az én fájdalmam, akkor a húsvét napjáé csak ez lehet: Van-e öröm, mint az én örömem?

*

Örvendező, boldogságos, húsvéti Szent Szűz, imádd Istent, hogy lemossa bűneinket, alleluja, alleluja!

Az élet művésze

Írta: Petz Ádám S. J.

Boldogult P. Bíró Ferenc S. J. gazdag lelkének legkiemelkedobb vonása a lüktető, intenziv élet. Semmi merev vagy holt nem volt benne. A kétezer éves katolicizmus is dogmaival, örök törvényeivel, állandó kegyelmi eszközeivel friss életként pezsgett lelkében és elevenen járta át minden idegszálát. E katolikus élet diadaláért vívódott, ebből merített erőt, ezt formálta változhatatlan tartalmának tiszteletbentartásával, ezt alakította folytonosan saját egyénisége és a korszükségletek szerint. Akik a katolicizmust P. Bíróban szemlélték, eleve megcáfoltnak találhatják azokat a gyakori vádakat, amelyek nyomán sokan a faj, a vér és az élet mítoszának hódolva megmerevedett Egyházról beszélnek és a katolicizmust is dogmák, erkölcsi törvények és szentségek nelkül akarják elképzelni.

Az élet lényegéhez tartozik a megváltozott viszonyokhoz való gyors alkalmazkodás. P. Bíróban épp ez a képesség volt a legpompásabb, legsikerültebb természetes adottság. Erre épített nála a kegyelem is és ezzel a képességgel lett ő a Gondviselés kiválasztott eszköze. Ezért kapta életfoladatául, hogy megteremtse az Istenbe merült természetfölötti élet korunknak való új stílusát. Ez az új szellemiség P Bíró kegyelmi fejlődésének értelme és befejezése. Ezt akarta az Egyhazat vezető Szentlélek a világba árasztani. Honnét tudjuk ezt?

A katolicizmus tőretlen vitalitásának jele, hogy korfordulók idején új lelkiséget termel ki a Krisztustól rárótt feladatok sikeres megoldására. Ha a történet folyamán jelentkező lelkiségeket összehasonlítjuk, azt találjuk, hogy az Istenben mindnyájan találkoznak. Hisz minden időnek és minden kor gyermekének csak egy célja lehet: az Atyához eljutni, és nincs is más út, melyen hozzá juthatunk, mint Jézus Krisztus, aki „életünk és feltámadásunk", és nincs más eszköz, mint a természetfölötti kegyelmi szeretet, mely „erősebb a halálnál" s „mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel". Az egyes lelki irányok csak abban különböznek, hogy mindenikben az általános katolikus tartalom olyan konkrét formát öltt, mely az illető kor sajátos feladatainak megoldására képesít. Így lesz eredeti a ferences lélek, mely a Betlehem misztériumából és a szent sebek tiszteletéből táplálkozva, örömteli szegénysegével a földi javak lértékelésélhez és a szeráfi istenszeretet önfeledett boldogságához kíván elvezetni Különbözik ettől a jezsuita lelek, mely az alázat harmadik fokának gondolatkőreben, Jézus Szíve szeretetszomjától meghatva a vak engedelmességben befejeződő lelki függetlenségre törekszik, hogy a teremtmények használatában mindíg a célszerűséget tekintve, ad majorem Dei gloriam, Isten nagyobb dicsőségére a lehető leghatásosabb apostoli tevékenységet fejtse ki. Hasonló eredetiséggel s a modern lélek vágyára válaszolva P. Bíró lelkében is a kegyelmi élet új stílusa alakult ki. Az így kikristályosodott lelkiség célja: *széles népretegeknek a teremtmények helyes használatával elérheto megszentelődése.* Erőforrása a Szent Szív, helyesebben Krisztus királyi személye; eszköze pedig az élet példája. Ebben az új életformában a profanizált anyag, melyről a modern ember lemondani nem tud, Krisztus Király tulajdonává válik, és a versenyben agyonhajszolt, az üzletben teljesen lekötött modern pogány, aki alig ér rá szóval Istent dícsérni, az anyag megszentelt használatával állhatatos imádkozóvá lesz. Ám valamely hatásos új lelkiségnek mindíg a Szentlélek az elindítója. Ez a Lélek formálta tehát P. Bíróban is az anyaghoz kötött és anyag közt élő modern ember új természetfölötti életstílusát. A forrongó lelkű jezsuita kegyelmi fejlődésének és belső életének ez a rendkívüli hivatás adja meg magyarázatát. Ez mutatja egyszersmind egyéniségének hősi nagyságát. Ennek az új lelkiségnek hátterében olvad harmonikus összhangba a sok próbálkozás és csalódás, az öröm és a könny, a lázas munka és a tehetetlen betegeskedés, a megaláztatás és a siker, a szorongás és a feszült életfigyelés. Amivel P. Bíró örökké lüktető és változó életében találkozunk, egy rejtett, de következetes kegyelmi hatás munkája, a „Lélek", az Örök Művész alakító kalapácsütése, melyből az egységes, szerves természetfölötti új életstílusa alakult ki.

Ilyen nagy munkához valóban a Szentlélek Úristennek egy, a kegyelemhez a lelki sötétben is hű, önmagáról teljesen megfeledkező, mindíg csak Istent kereső, az emberi vélekedéstől magát függetleníteni tudó, a vértanúságig elszánt, Istent szerető hősi lélekre van szüksége. Mert csak az ilyen lélek nem roskad össze az isteni Művész kalapácsütései alatt, melyekre pedig feltétlenül szükség van, míg a jóakaró ember természetes hozománya, környezetének befolyása és a saját elgondolásai helyébe a Szentlélek műveszi koncepciója léphet.

P Bíró ilyen hős és nagy lelek volt, tudott élni és éltetni, formálni és alakulni, tervezni és engedelmeskedni Alkalmas eszköznek bizonyult a Szentlelek kezeben új életforma és életstílus kialakítására.

A Szentek mint emberek

Irta: Müller Lajos S. J.

Labre Szent Benedek (1748—1783)

Nincs az az életállapot, amelyben az ember Istennek kegyelmével szentté nem válhatnék. Ez a tanulság kínálkozik fel elsősorban, ha Labre Benedek életével behatóbban foglalkozunk.

1783-ban húnyt el Rómában. Életszentségének híre csakhamar bejárja Európát, sőt az egész művelt világot. Beszélnek a csodákról, amelyeket Isten az ő közbenjárására művelt. A halálát követő évben már megjelent hiteles életrajza gyóntatóatyjának tollából, aki könyvének előszavában a Szentre már mint közismertre hivatkozik. Ha csodáljuk, hogy Lisieux szerény kis virága, Szent Teréz oly gyorsan meghódította mondhatnók a földkerekséget, mennyivel csodálatosabb Labre Benedek tiszteletének hirtelen elterjedése. Hiszen eltekintve attól, hogy másfél száz évvel ezelőtt a közlekedés az országok és népek közt minden szempontból még sokkal lassúbb volt, azok az idők mindenre inkább alkalmasak voltak, mint arra, hogy egy szent *koldus* magát belopja az emberiség szívébe. Nem szabad ugyanis figyelmen kívül hagynunk, hogy Voltaire és Rousseau alig öt évvel előzte meg Szentünket az örökkévalóságban és már tíz évre rá a francia forradalom a leghevesebben dühöng és áldozatul követeli annyi vértanúnak s magának a trón magasztos lelkű birtokosának, XVI. Lajosnak fejét. Ez a borús háttere annak a csodálatos életnek, amelynek vázolására vállalkoztunk. És ezt nem szabad felednünk, ha Szentünket teljesen meg akarjuk érteni.

Annyit mindjárt eleve le kell szögeznünk, hogy Benedek földi pályafutása kezdetétől fogva végéig valami egyedülálló eredetiség. Alig van Szent, aki annyira világlátott ember lett volna, mint ő, s aki magát a világtól mégis annyira függetleníteni tudta volna. Amit csak látott a világon, mind csak azt a hő kívánságot fokozta benne, hogy mindenről lemondjon, ami csak az emberi szívet birtoklásra és élvezetre csiklandja. Ami másnak örömet okoz, attól ő annyira undorodott, hogy csaknem beteggé tette. Míg az emberek átlaga szomjazza a pénzt és mindazt, amit azzal szerezni lehet, Benedek jóformán azt sem tudta, hogy az ember a pénzzel mit is kezdjen. Míg mások rabjai a divatnak s a társadalmi üres, de mégis kényuralmat gyakorló szokásoknak, addig Benedek mindettől szabaddá tudta magát tenni. Járta a maga útjait kényekedve szerint, mert hiszen ez a föld mi egyébre is való, mint arra, hogy az ember lábbal tapodja. Vándorolt ezen a világon, mint a természet szabad gyermeke és édeskeveset törődik azzal, hogy mit szólnak ehhez az emberek. Olyan akart lenni, maradni, amilyennek Isten teremtette. Szinte egyenesen Isten kezéből kívánta fogadni, amit az neki nyujtott s végül mindent a Teremtőnek érintetlenül és szennytelenül visszaadni.

De nem kell gondolnunk, hogy Benedek ezt a hivatását már elején tisztán látta. Ó nem! Mielőtt Isten örök tervébe s szándékába bepillantott, sokat kellett tapasztalnia, vándorolnia és számos csalódáson átesnie.

Nem messze Boulognetól született mint tizenöt testvér közt a legidősebb. Olyan családnak volt tehát tagja, amelyben természetszerűleg mindenik gyermek érzi, hogy lehetőleg hamar kell magáról gondoskodnia. Ifjúságát nem különbözteti meg a megszokottól semmi rendkívüli. Azonban minden életírója kiemeli, hogy Benedek csendes, nyugodt kedélyű fiatalember volt. Kissé zárkózott, önmagába elmerülő, akit éppen azért nehéz kitanulmányozni s könnyű félreérteni. Az élettől kissé távol állott. Inkább szemlélte azt, mint sem részt vett abban. Azok közé tartozott, akiket az ember szívesen tud barátjának, de akihez mégsem tud teljes bizalommal közeledni. Mindig barátságos volt, — ezt mindenki kiemeli róla — de a mélabúnak bizonyos vegyülékével. Férfi, aki a nők figyelmét magára vonja, de akihez férközni nem lehet. Talány, akit bár senki sem tud megfejteni, de akit mégis mindenki kénytelen tisztelni. Megegyeztek ugyan a vélemények, hogy Benedek „mély" ember, de ebből a „mélységből" igen eltérő következtetéseket vontak le. Egyesek megbízhatatlannak ítélték, mások megint olyannak tartották, akire az ember feltétlenül hagyatkozhatik.

Benedeket derék szülőkkel áldotta meg Isten, akik jó módban éltek. Leghőbb vágyuk volt, hogy legalább egyik gyermekeik közül mint felszentelt pap szolgálja Istent. Benedekre gondoltak, akit véleményük szerint higgadt vérmérséklete erre a pályára legalkalmasabbá tett. Nem is kíméltek semmi költséget, hogy Benedekből Isten hű szolgáját neveljék. Nagybátyja amúgy is plébános volt egyik nem nagyon messze fekvő helységben. Ez vállalkozott is, hogy az akkori viszonyok szerint Benedeknek az előző elemi oktatást a teológiai tanulmányokhoz megadja.

Szentünk tehát a nagybácsi házába költözött, hogy ott annak vezetése mellett a deák nyelvvel megbirkózzék és aztán ezen a nyelven tudja a Szentírást olvasni. Nem is hiányzott volna itt a plébánián, a pap bácsi oldala mellett, Benedek boldogságához semmi sem, ha tanulni nem kellett volna. Azzal az átkozottul unalmas latin nyelvtannal azonban semmiképen sem tudott megbarátkozni. El is hanyagolta. A Szentírást azonban az anyanyelven valósággal élvezte. Meg aztán nagyon vonzották őt a helység egyik negyedében lakó vagy inkább tanyázó szegények, a természetnek ezek a szabad gyermekei, akik még mentesek voltak a társadalmi formaságok kényszerzubbonyától. Benedek sokszor felkereste őket s odaadta nekik a pénzt, ami éppen nála volt. Valami titkos vágy ösztönözte, hogy folyton a legelhagyatottabb helyeket keresse fel, ott a legmegvetettebb emberekkel érintkezzék, a „különcökkel" barátkozzék. Mikor aztán az effajta kirándulásaiból hazatért, odaborult a plébániatemplomnak oltárszekrénye elé és ott, az Úr Jézussal társalogva szőtte a jövő terveit. Úgy érezte, hogy neki vándo-

rolnia kell... De hova? Merre? Ezt még nem látta tisztán. A nagybácsi épüléssel figyelte meg öccsének hosszú, elmerülő imáit, de az a vándorlási vágy, amely rajta minduntalan kiütközött, alapos kétséget támasztott benne, vajjon az ilyen jellemű és tulajdonságú egyén egyáltalán alkalmas-e a papi pályára? Időközben felötlött Benedek lelkében a gondolat, vajjon nem trappistának hívja-e öt az Úristen? Ezek a szerzetesek valóban „eredeti" életet élnek, olyat, aminőbe az ő „eredeti" gondolatvilágával talán bele tudna illeszkedni. A nagybácsihoz fordult tehát, hogy ebben neki tanácsot adjon. Ez nem merte a kérdést eldönteni, és a 16 éves fiút ügyével szüleihez utasította. Ezek azonban a merész tervről hallani sem akartak. Gyermeküket túl fiatalnak és éretlennek tartották ahhoz, hogy ilyen nagyon komoly lépésre szánja magát. Benedek tehát még két évig a nagybácsinál maradt. A papi hivatás ismertető jelei azonban csak nem akartak nála kibontakozni. A nagybácsi ebben a fontos dologban teljesen tanácstalanul állott. Pedig Benedek ekkor már 18 éves volt. Időközben a helységben ragályos betegség tört ki. A bácsi és öccse most egészen a betegek szolgálatára szentelték idejüket és erejüket. A munkán azonban igazán eredeti módon osztoztak meg. A nagybácsi mint plébános, természetesen elsősorban a lelkeket vette gondjába, nem feledkezve meg a test ápolásáról sem. Az öccse pedig ezalatt a gazdaságban igyekezett a betegeket helyettesíteni. Nevezetesen azok barmainak legeltetését vállalta magára. Pedig ő a betegápolásra is kész lett volna, hiszen a ragadós betegségtől s haláltól mitsem félt. A magányt, az egyedüllétet azonban ezen egyhangú foglalkozásban még jobban megszerette. Ha tőle függ, a diáksorsot nyomban felcserélte volna véglegesen is a pásztorélet poézisével. A Gondviselés azonban meghiúsította effajta ábrándjait. Váratlan sorscsapás következett be. A nagybácsi hivatása hősies betöltésének lett áldozata. Ő volt egyike az utolsóknak, akiket a dögvész elragadott. Benedeknek tehát a nagybácsi halála után el kellett hagynia a plébániát. Ez a válás ugyan magában véve neki nem esett túl nehezére. Hiszen szinte szenvedélye volt minden teremtett dologtól magát függetleníteni. Isten tehát megfosztotta őt lakóhelyétől. Nos, most megpróbál egyáltalán lakóhely nélkül is élni. Ámde miképen lehet ez? Miből tud majd megélni? Erre a kérdésre neki is csak valami feleletet kellett adnia... Úgy érezte, hogy neki a közönséges utak, megszokott életmód valahogyan nem való. Tehát megint barát- vagy remeteéletre gondolt. Igaz ugyan, hogy ehhez szülei beleegyezését előbb nem tudta elnyerni. De elvégre azóta már jó idő múlt el, ő öregebb lett, és abba a korba lépett, amelyben az emberek már pályát szoktak választani. Benedek tehát már határozottan megformált tervvel tér vissza a boldogult nagybácsi plébániájáról a szülői házba. Nagyon szerette szüleit. Erről több bizonyságot tudunk életéből felmutatni. Az ilyen jellemek, aminő Benedek, különben is általában nagyon mélyen és hőn tudnak szeretni és ennek megfelelő arányban vágynak is arra, hogy viszontszeressék őket, ha ezt az ösztönt nem is viszik piacra. Azért kizárt dolog volt, hogy Benedek szülői beleegyezés, jóváhagyás és áldás nélkül a családi meleg otthonnak búcsút mondjon. Ámde a szülők nem engedtek álláspontjukból. Főleg az édesanya maradt hajthatatlan s így az iránta való tiszteletből és szeretetből a többi családtag sem mondott igent. Benedek tehát maradt és várt, de szándéka mellett, amelyet Isten hívásának vélt, kitartott.

Végre is belátták, hogy további ellenkezéssel célt amúgy sem érnek, és így engedtek.

Benedek tehát összeszedve csekély holmiját, vígan vágott neki az útnak a trappisták legközelebbi kolostora felé.

Azonban itt nagy csalódás várta. Az apátságnak ugyanis az utóbbi időben igen sok kellemetlenséget kellett elszenvednie olyan fiatalemberek miatt, akik a rendnek szigorú fegyelmét és kemény életmódját nem bírták. Miért is a szerzetesek elhatározták, hogy ezentúl csakis teljesen erős és egészséges egyéneket fogadnak be. Benedek nem felelt meg a követelményeknek. Gyenge testalkatú volt, s hozzá még túl fiatal. Nem akartak vele sem kivételt tenni. Miért is útnak bocsátották. Visszatért tehát családi körébe, ahol mindenki azzal fogadta: „Ugye, megmondtuk?" De Benedek ennek ellenére is kitartott szándéka mellett.

Egy időre másik, távolabb lakó plébános rokonához ment, hogy annak vezetése mellett a latin nyelvvel nagyobb eredménnyel birkózzék meg. A vágy azonban, hogy a világot elhagyja, állandóan élt lelkében.

— Ha nem lehetek trappista, — gondolta magában — talán majd karthauzinak beválok. Előadta szándékát kedves szüleinek. Ezek azonban megint csak ellenkeztek, annál is inkább, mert az első próbálkozásának sikertelensége bizonyságul szolgált, hogy fiuk ilyen szigorú szerzetekben nem boldogulhat. Árnyakat kerget, közben elprédálja az időt, amelyet jövője megalapozására kellene fordítania. Azt mondták neki, hogy nemcsak ők, a szülők, hanem minden komolyan gondolkodó ember elítéli az efféle kalandos terveket, és meg van győződve, hogy ily gondosan nevelt fiú, mint ő, másutt sokkal több jót tehet. Benedek azonban kitartott és folytatta az ostromot, hogy megnyerje az engedélyt a további próbálkozásra. Végre győzött és nagy reményekkel indult útnak, hogy a montreuili karthauziaknál kopogtasson. Itt azonban éppen úgy járt, mint a trappistáknál. Bár igen kedvesen fogadták, de igyekeztek őt meggyőzni, hogy a karthauzi hivatás nem neki való. Először is még nagyon fiatal erre az életmódra, de meg még csak egy évi filozófiát sem végzett s a korális énekhez semmit sem ért. Ha ezek a kellékek nincsenek meg, náluk a felvételről szó sem lehet. Benedek tehát odébb állt. De azúttal nem tért otthonába. „Ha egyik karthauzi háznak nem kellek, — úgy vélte — talán befogadnak a másikban." A longuenessei kolostorra gondolt, amelyről azt hallotta, hogy új jelentkezőkben szükölködnek, miért is szívesen fogad be posztulánsokat. Ide vette tehát útját, és ennek a kolostornak kapuján kopogtatott. Nagy örömére hajlandók is voltak a jó szerzetesek őt próbaképen befogadni. A kísérlet azonban itt sem sikerült. Bár Benedek minden erejét megfeszítette, hogy a házirendhez alkalmazkodjék, de nem ment. És sajátságos! Éppen a karthauzi kolostorokat jellemző nagy elzártság, feltétlen magány, amelyre pedig Benedek annyira vágyott, okozta most neki a legnagyobb nehézséget. A helyett, hogy meghozta volna az epedve kívánt békét, a teljes egyedüllét lelkét homállyal és kétségbeeséssel töltötte el. Már a józan esze elborulásától féltek. Miért szeretettel tudomására hozták, hogy távoznia kell, mert nincs hivatása a karthauziakhoz.

Benedek most megint csak hazatért. De terve és

szándéka, hogy zárdába lépjen, még mindig rendületlen. Édesanyját a próbálkozások csődje csak mindinkább arról győzte meg, hogy neki van igaza, és fia téves úton jár. Igyekszik is erről őt meggyőzni, de hasztalan. A barátok és szomszédok is hozzásegítenek. Szemrehányásokkal illetik Benedeket, hogy vastagnyakú, hozzá még vak is, aki nem akarja látni, hogy Istennek más szándéka van vele. Hozzá még híjával van a szeretetnek, önző, lomha, aki csak ki akar térni az élet gondja és küzdelmei elől s azt mások nyakába akarja varrni. Benedeknek rosszul esett mindezt hallania s folyton csak védekeznie. De arról meg volt győződve, hogy neki van igaza, és őt előbb-utóbb, de biztosan révpartra vezérli az elhivatottságnak lelke egén tündöklő csillaga. Élt benne a Szenteket annyira jellemző kérlelhetetlen, megalkudni nem tudó következetesség, mikor egyszer az isteni akaratot felismerték.

A karthauziak azt mondották, azért nem tudják használni, mert még egyetlen év filozófiát sem végzett és nem is konyít a korális énekhez. Nos hát tanítót keres, aki ezekben a tudományokban kioktatja. S bármennyire nem ízlett neki a tanulás, mégis egész álló éven át nekifeküdt a könyvnek, hogy valami kis tudományt, amely a mértéket az akkori igények szerint megütötte, összehozzon. Ezután megint csak Montreuilnek vette útját. Most már szerinte nem lehet kifogást emelni sem a kor ellen, mert már idősebb, sem egészsége ellen, amely megszilárdult; tanult is valamit, és így mindenképen bizonyságot tett állhatatosságáról.

Egyesek a jó szerzetesek közül csak csóválták a fejüket. Mások meg azzal érveltek, hogy a fiú megtette, amit tőle kértek, igényeltek, hát legalább próbára fel kell őt venni. Fel is vették. Az eredmény ugyanaz volt, mint az előző esetben. Hiszen megtett ő minden tőle telhetőt. De csakhamar nyilvánvaló lett, hogy ez az életmód neki semmiképen sem való. Szinte csontvázzá soványodott. Meg a szabály azt parancsolta, hogy kiki szép csendben őrizze a celláját. Ezt a néma, szent rabságot Benedek nem bírta ki. Mit volt egyebet tenni, mint hogy az útlevelet újra csak kiadják neki. Most azonban nem fordult hazafelé, sőt elhatározta, hogy soha, de soha az életben nem tér többé otthonába. Megint csak a trappistákra gondolt vagy valami hasonló szerzetre. Járta tehát sorra a kolostorokat s eltökélte, hogy nem tágit addig, míg végre nyugvópontra nem jut. Azt nem tudta lelkére venni, hogy otthon szüleinek terhére essék. A Montreuilből való elbocsáttatása után az országút mentén levelet ír kedves szüleinek eleven bizonyságául annak, hogy szívéből a kegyelet és szeretet övéi iránt sohase aludt ki. Szóról-szóra ezeket írja: „Kedves Atyám és kedves Anyám! Közlöm veletek, hogy a karthauziak nem találtak engem alkalmasnak az ő hivatásukra, miért is házukat október 2-án elhagytam. Most az a szándékom, hogy La Trappe-ba megyek, amelyhez már régóta vonzódást érzek. Bocsánatot kérek minden engedetlenségért és mindama gondért, amelyet okoztam. Isten kegyelmével most már azon leszek, hogy többet reám kiadástok ne legyen s ne kelljen fáradnotok. Biztosíthatlak titeket, hogy tőlem megszabadultatok. Sok költségbe kerültem nektek, de legyetek meggyőződve, hogy amit reám fordítottatok, azt mind jól felhasználom, hogy bő gyümölcsöt teremjen. Adjátok reám áldástokat és én ígérem, hogy több gondotok, bajotok velem nem lesz. Remélem, hogy a „La Trappe"-ba felvesznek. De ha nem sikerülne oda bejutnom, akkor a „Hétforrás"-apátsághoz fordulok, mert mint nekem elbeszélték, ott nem oly szigorúak és bizonnyal engem is befogadnak. De én hiszem, hogy „La Trappe"-ban sikerül a felvételem."

Tehát ilyen reményekkel jelentkezett a híres ősi trappista kolostorban. De megint csak ki kellett ábrándulnia. A jó szerzetesek hallani sem akartak szándékáról. Erre mint levelében említi is, a „Hétforrás"-apátsághoz fordult. Itt csakugyan fel is vették, hogy hivatását harmadszor is kipróbálják. Nyolc álló hónapig ki is tartott, és úgy látszik, itt nyugodtabb és boldogabb is volt, mint a többi kolostorokban. De még itt sem volt teljesen megelégedett. Ez a fiatalember, akit ellenállhatatlan vágy ösztönöz, hogy Istenért mindent feláldozzon, még ezt a sanyarú trappista életmódot sem tartotta elég szigorúnak. Még többet akart bőjtölni, mint amit itt a szabály előír, no meg még szegényebb akart lenni, mint amennyire itt módja volt. Az az ösztönös vágy, a szegények közt is a legszegényebbnek lenni, annyira gyötörte, hogy egészen lefogyott, akárcsak Montreuilben. Hozzájárult még, hogy betegségbe is esett, ami őt két hónapra teljesen munkaképtelenné tette. Mindez a szerzetesi közösségnek nagy gondot okozott. Látták, hogy a fiatal jelölt a zárdai életre nem való. Vártak, míg annyira magához tér, hogy járni tud. Erre aztán kijelentették előtte, hogy ebben a kolostorban nem maradhat és el kell távoznia.

Benedek tehát egy ajánló levéllel a zsebében és megnyugvó fohásszal az ajkán: „Legyen meg Isten akarata", átlépte a kolostor szent küszöbét, hogy visszatérjen abba a világba, amelytől pedig szíve annyira távol állott. Egy nagy haszna azonban a kolostorban eltöltött hónapokból mégis maradt. Végre valahára látása hivatását illetőleg tisztulni kezdett. Hő vágya ugyan az elvonult élet után nem csökkent, de belátta, hogy ennek az ösztönnek valami más formában kell érvényesülnie. Hiába! Ő már egyszer nem volt olyan ember, mint a többi. Olyan szerzetes nem lehet, mint mások, — ezt látta tisztán — no hát lesz másmilyen. A kolostor falai közé nem zárkózhatik, hát akkor zárda lesz számára az egész világ. Egyedüllétben, magányban akart élni Istennel, mint az elhagyottak közt is a legelhagyatottabb, mint az elvetettek közt is a legelvetettebb, a nyomorultak közt is legnyomorultabb, mint az eltiport féreg. „Én azonban féreg vagyok, nem ember, embereknek csúfja, népnek útálata." (Zsolt. 21, 7.)

Tehát vándorló akart lenni, Isten szegénye, aki abból él, amit neki az emberek nap-nap után könyörületből nyujtanak, aki most már állandó zarándokúton van az égbe. még hátralévő egész életében. Akkoriban 25 éves volt. Megindult Rómába. Ez legyen vándorlásának első célja. Ruházata hosszú kabát, amelyet a derekán kötéllel övez át. Keblén keresztet hord, nyakán pedig egy öregszemű nagy olvasót. Lábán valami cipőféle, amely azonban tervszerűen úgy van összetákolva, hogy ne óvjon a kőtől, esővíztől. Ebben az öltözékben aztán dacol viharral, szélvésszel, hóval, esővel, hideggel és meleggel. Szembenéz mindezzel szemhunyorítás nélkül, nem is kívánva semmi egyebet, mint azt, amit a Gondviselés éppen jónak lát reá bocsátani. Vállán zsákban hordja minden kis vagyonkáját. Ebben a legfontosabb és legféltettebb: a Szentírás meg egy imádságoskönyv. Táplálékát koldulással szerzi. Ha nem kapott semmit, akkor keresgélt magának valamit az út mentén. Csak a mára gondolt, a holnappal nem törődött. Ha egyik napon a szükségesnél többet kapott,

más szegénynek adta. A szinte végső szegénység főleg a külső tisztaság dolgában éreztette hatását. Benedek nem a legkellemesebb szagot terjesztette maga körül, és gyóntatóatyja, aki első életrajzírója is, bezzeg bevallja, hogy nagyon kellett óvakodnia a férgektől is, ha Benedek őt a gyónáskor megközelítette. Jobb módban élő egyének, sőt még olyanok is, akik benne Szentet láttak, éppen azért távoltartották magukat. Mikor Benedek ezt észrevette, ujjongott örömében. Megtalálta így, amit keresett: a jól körülkerített helyet, a zárdát, amely őt a világ közepén is óvta és elválasztotta a földi dolgoktól. Minél inkább kerülték és elfelejtették őt, annál hálásabb tekintetet vetett az égre, Istenre.

A nap felkelt szívének egére és csakhamar eléri delelőjét. Hosszú újoncidőt töltött el azzal, hogy mintegy két világ ütközőpontjában élt. Az egyik világ neki nem kellett, a másiknak pedig ő nem kellett, jóllehet nem egyszer ajánlotta meg magát neki. Végre megkezdi az ő tulajdonképeni hivatásos életét, bár itt-ott a szoros szerzetesi élet vágya még mindig fel-fellobban szívében. Hangulatát elárulja levele, amelyet kedves szüleihez akkor intézett, midőn római zarándokútjában átlépte hazája határát. Ez a levél is telve van szívvel, szeretettel. Részvétet és érdeklődést lehel mindenki iránt. Nincs egyetlen szava, amely keserűségre vagy csalódottságra engedne következtetni. Írója a szerencsés, boldog ember benyomását kelti, aki nem vádolja az életet és akinek nincs megbánni valója.

Írója csak egytől fél, hogy t. i. szeretteinek fájdalmat, gondot okozott. A levél egyébként így hangzik:

„Kedves Atyám és kedves Anyám!

Már értesítettelek titeket, hogy a „Hétforrás"-apátságot elhagytam. Bizonnyal most aggódtok miattam és tudni szeretnétek, hogy merre járok és hogyan vagyok? Tudtotokra adom tehát, hogy én a „Hétforrást" július hónapban hagytam el. Kilépésem után láz lepett meg, amely négy napig tartott. Most útban vagyok Rómába. A hőség miatt, amely Piemontban augusztus hónapban igen nagy, csak lassan haladok előre. Mert most ebben az országban vagyok. Kisebb rosszullét miatt egyik kórházban tartózkodom, ahol nagy szeretettel bánnak velem. Más tekintetben jól megy dolgom. Olaszországban igen sok kolostor van, ahol a szerzetesek nagyon szabályosan élnek. Az a tervem, hogy egyikbe majd belépek, és remélem, hogy Isten megáldja szándékomat. Azért ne aggódjatok miattam. Időnkint majd biztosan írok. Magam is szívesen hallanék valamit rólatok meg fi- és nőtestvéreimről, de erről egyelőre nem lehet szó, amíg nincs állandó lakásom. Naponkint imádkozom értetek. Bocsánatot kérek mindama gondért, amelynek oka voltam. Kérem áldástokat, hogy Isten is megáldja tervemet. Nagyon örülök, hogy erre az útra vállalkoztam. Üdvözöljétek nevemben nagyatyámat, nagyanyámat, nagynénémet, Jakabot és minden fi- és nőtestvéremet meg Ferenc nagybátyámat. Én most abba az országba megyek, ahol a vándorlás nagyon kellemes. A levélbélyeget erre a levelemre, amelyet Franciaországba küldök, nekem kell megfizetnem. Ismételten áldástokat kérem s bocsánatot az aggodalomért, amelyet okoztam.

Szerető fiatok: Labre Benedek József. Noziers Piemontban, augusztus 31-én, 1770."

A Szentháromság kultusza a hét szentségben

Irta: Niedermann István hittanár

Isten nagy gondolatai mindig bizonyos anyagi érzékeltetések által jutottak tudomásunkra. Mint ahogyan mi emberek is külső jelek, hang, beszéd, írás által közöljük gondolatainkat, úgy az Isten is a külső jelek, hang, beszéd, taglejtés természetes útját választja kegyelmi áramlásainak közlésére. (Kinyilatkoztatás, szentségek.)

Isten eszméit közlik számunkra a különféle kultuszok (Jézus szentséges Szíve, Neve, Keresztje, Sebe, Szentlélek stb. kultusz) és az ünnepek. Ezt közlik számunkra a szentek is. Hisz mindenegyes szent Isten egy-egy gondolatát élte meg, s a körülötte alakult kultuszban egy isteni gondolat rejlik. Szent Ferenc: szent szegénység, Szent Ignác: hitegység, apostolkodás, Szent István: világi apostol, nagylelkűség, országépítő.

A kultusz lényege, hogy egy isteni eszmét, Isten egy gondolatát külsőleg megvalósulás felé viszi, megérteti velünk, s ezért a gyakorlati hitélet mindig egy-egy kultusz köré csoportosul. (Jézus szent Szíve.)

Mégis az Isten nagy gondolata: a megkegyelmezés, mely miatt a többi (incarnatio, redemptio stb.) történt, a maga valójában egyetlenegy, külsőleg is látható tény, a szentségek által lett számunkra megközelíthető, viszont egy-két szentséget — Oltáriszentséget — leszámítva, alig látunk olyan megmozdulást, amely a szentségek kultuszát lenne hivatva terjeszteni.

Évekkel ezelőtt történtek ilyen megmozdulások (keresztségi, bérmálási fogadalom megújítása, triduumok az Oltáriszentségről), mégis a szentségek összefogó, nagy kultuszának a nyomait hiába keresnők az egész hitéletben.

A kultuszok közül annak kellene kiemelkedni, amely isteni rendelés alapján közli a kegyelmet, mégis sajátságos, hogy a szentségek körül kultusz nem alakult ki.

Pedig ezt maga az Isten adta, nem magánkinyilatkoztatások vagy más rendkívüli intézkedések, csodák megtétele által, mint ami miatt egy-egy szentnek a kultusza bizonyos helyeken kialakulni szokott, hanem a krisztusi rendelés alapján.

Valahogy úgy vagyunk ezzel, mint a Szentháromság kultuszával.

Ha az egyházi évben nem lenne a Szentháromságnak ünnepe, híveink talán még azt a keveset sem tudnák a Szentháromságról, mint amit tényleg tudnak. Budapesten nincs Szentháromság-templom, még a régi templomokban akad egy-egy oltár, szobor a Szentháromságról, az újakban, a városmajorit leszámítva, vajmi kevés. Pedig az egész mennyország élete a Szentháromság jegyében áll. Minden élet és aktivitás forrása, az Isten benső élete, melybe odaát betekintést enged s melynek szemléletével egy örökkévalóságon át telünk meg. A Szentháromság telíti a Szűzanya s az összes szentek, millió-millió üdvözültek életét, sőt ami mindennél végtelen fokban több: magának az Istennek életét, mégis a Szentháromságnak kultuszát nem nagyon találjuk meg itt a földön, kultuszaink között.

Röviden, a mennyország tele van vele, de itt a földön hiányzik vagy szerény, utolsó helyet foglalja el a többi között.

A Szentháromság kultusza valami módon összekapcsolódik a hét szentség kultuszával.

A keresztséget az Egyház az Atya, Fiú és Szentlélek nevében szolgáltatja ki. A lelki újjászületés szentsége.

A bérmálás kétségtelen a Szentlélek szentsége, viszont a Szentlélek az Atyának és Fiúnak a Lelke, hiszen az Atyától és Fiútól származik.

Az Oltáriszentség az Úr Jézus valóságos szent Teste és Vére. De mint az előbbi szentségnél, a három isteni személy csodálatos egysége révén, valami módon (circumincessio) a másik kettő is jelen van.

A szentgyónást az Egyház a Szentháromság nevében szolgáltatja ki, mint a keresztséget. A lelki feltámadás szentsége.

A szentkenet kiszolgáltatásakor Isten nevét mondjuk a Szentháromság határozott, kifejezett megemlítése nélkül, mégis ez az a szentség, amely megerősítve a halálharcban a Szentháromság színelátására juttat minket.

Az egyházi rend a Szentháromság legnagyobb adományának, a természetfeletti életnek fenntartója és közlője a firenzei zsinat szerint.

A házasságból születnek azok, akiket a Szentháromság saját képére teremtett és megszentel.

S bár igaz, hogy egész egyházi életünk a Szentháromság tiszteletének jegyében áll (karácsony az Atya ünnepe, aki elküldte szent Fiát, húsvét Jézus feltámadásának, pünkösd a Szentlélek ünnepe), mégis a hét szentség alapján is kiverődik az esztendő egy-egy hetén a Szentháromság képe.

Isten, illetve a Szentháromság tisztelete pedig az, amit a hatnapi teremtéssel Mózes kinyilatkoztatás alapján kifejezett:

Isten hat napig dolgozott, a hetediket megszentelte, az ember is e hetes beosztásban szenteli meg életét.

A hétnapos beosztást véve alapul, lehet felépíteni a hét szentség kultuszát.

Vasárnap: keresztség,
hétfő: bérmálás,
kedd: Oltáriszentség,
szerda: szentgyónás,
csütörtök: viaticum, szentkenet,
péntek: egyházi rend,
szombat: a házasság szentségének a napja.

E hét szentség, illetve nap köré lehet csoportosítani az összes dogmákat, kultuszainkat a következő táblázat szerint:

VASÁRNAP: KERESZTSÉG (SZÜLETÉS, ÉLET).

a) Misztérium.* 1. Krisztus isteni születése, 2. megtestesülése, 3. emberi születése. 4. Az ember újjászületése. 5. Az Egyház születése (megalakulása).

b) Kegyelem. 1. Bűntörlő hatás. 2. Büntetéstörlő hatás (ideiglenes és örök). 3. Egyháztagság. 4. Istengyermekség. 5. Mennyország örökösei leszünk.

c) Kultusz. 1. Keresztelkedés. 2. Misszió a/ pogányok, b/ zsidók megtérése, c/ Lisieuxi Szent Teréz-, Xavéri Szent Ferenc-kultusz (missziók főpártfogói). 3. Őrzőangyal-kultusz. 4. Védőszent-kultusz. 5. Szentek egyessége.

HÉTFŐ: BÉRMÁLÁS.

a) Misztérium. 1. Istenben: processzió. 2. Emberben: a Szentlélek az emberbe száll. 3. Megerősítés (hitben, apostolkodásban).

b) Kegyelem. 1. Szentlélek 7 ajándéka (bölcseség, értelem, tanács, erősség, tudomány, jámborság, Úr félelme). 2. Négy sarkalatos erény: okosság, igazságosság, mértékletesség, erősség. 3. Nyolc boldogság.

c) Kultusz. 1. Imádság az egyházi és világi elöljárókért. (Az Egyházat a Szentlélek láthatatlanul vezeti és kormányozza. Világi elöljárókat felvilágosítja.) 2. Jó sajtó terjedése. 3. Actio Catholica, világiak apostolkodása (lásd u. í. az a) pontot).

KEDD: OLTÁRISZENTSÉG.

a) Misztérium. 1. Átváltozás. 2. Jelenlét. 3. Egyesülés. 4. Átalakulás (asszimiláció in Alter Christum). 5. Feltámadás.

b) Kegyelem. 1. Krisztus vétele. 2. Krisztustestvériség.

c) Kultusz. 1. Egyház IV. parancsa. 2. Szentáldozás (havi, heti, napi). 3. Szentségi körmenetek (Úrnap). 4. Eucharisztikus kongresszusok (Paskál). 5. Szent Alajos, 6. Szent Antal kultusza.

SZERDA: BŰNBÁNAT SZENTSÉGE.

a) Misztérium. 1. Megváltás. 2. Eleve elrendelés. 3. Kegyelem hatálya. 4. Szabadakarat. 5. Megigazulás. 6. Bűnbánat. 7. Bűnbocsánat. 8. Búcsú.

b) Kegyelem. 1. Bűntörlő hatás. 2. Büntetéstörlő hatás. 3. Megkegyelmezés. 4. Egyház élő tagsága. (Az Egyház holt tagjai e szentség által lesznek élővé.) 5. Egyház uniója. 6. Mennyország.

* A következő hármas beosztás is a Szentháromságra mutat.

c) Kultusz. 1. Töredelem (ima a bűnösök megtéréséért, Vianney Szent János, Bűnbánó Magdolna tisztelete). 2. Szentgyónás. 3. Jóvátétel. 4. Vezeklés. 5. Zarándoklás. 6. Búcsújáróhelyek. — Szent József-kultusz az Egyház úniójával kapcsolatban. Az Egyház egysége mindig a szentgyónás által áll helyre. Eretnekeket, szakadárokat e szentség által fogadjuk vissza. Szent József az Egyház főpártfogója. (Ünnepe húsvét után harmadik szerdán.)

CSÜTÖRTÖK: VIATICUM. SZENTKENET.

a) Misztérium. 1. Csoda. Testi: meggyógyulás (Lourdes), lelki: megtérés a halálos ágyon. 2. Itélet. 3. Tisztítótűz. 4. Végítélet. 5. Kárhozat. 6. Üdvözülés.

b) Kegyelem. 1. Erősség a haláltusában. 2. Perseverantia finalis (végső állhatatosság kegyelme).

c) Kultusz. 1. Betegek felkenése. 2. Betegek vigasztalása, ápolása. 3. Életfeláldozása (betegség türelmes elviselése, napi szenvedések felajánlása). 4. Halál feláldozása: a) Egyházért, b) hazáért.

PÉNTEK: EGYHÁZI REND.

a) Misztérium. 1. Krisztus és az Egyház hármas hivatala. a) Tanítói (prófétai, inspiratio, hagyomány, élő tanítás). b) Papság. Hivatás: papi, férfi, női szerzetesi hivatás. c) Krisztus királysága. 2. Szenvedés. 3. Keresztrefeszítés. 4. Megváltás. 5. Újszövetség (vallás). 6. Szabadakarat: a) természetfeletti halál: vétek, b) természetfölötti élet: erény.

b) Kegyelem. 1. Bűnbocsánat. (Megváltás alkalmazása.) 2. A pokol ereje megtört. 3. A mennyország megnyílt. 4. Isten kibékült: pax.

c) Kultusz. 1. Szent Szív. 2. Szent Vér. 3. Szent kereszt. 4. Szent sebek tisztelete. 5. Fájdalmas Szűzanya kultusza. 6. Mortifikáció (bőjt).

SZOMBAT: HÁZASSÁG.

a) Misztérium. 1. Teremtés. 2. Természetes élet. 3. Atyaság. 4. Anyaság. 5. Gyermek.

b) Kegyelem. 1. Hűség (elváltakért imádkozni). 2. Szeretet. (A házasság Isten-adta céljainak megvalósulása.)

c) Kultusz. 1. Boldogságos Szent Szűz mint Isten Anyjának kultusza. 2. Karitatív szolgálat: a) a családban, b) az emberiség nagy családjában (kórház, szegényház, lelencház, fegyház, elmegyógyintézet, szegények, nyomorultak, ínségesek támogatása, gondozása).

Ezek lennének azok az eszmék, kultuszok, kegyelmi áramlások, amelyek egy-egy szentség körül csoportosíthatók. Természetesen ez nem jelenti azt, mintha a betegek ápolása csak csütörtökön, illetve szombaton volna kötelességünk, viszont a missziókra csak vasárnap kellene gondolnunk, vagy hitünket csak hétfőn kellene megvallanunk. Ezeket csak azért csoportosíthatjuk így, hogy a gondolatot ezzel állandóan ébrentartsuk s azon a napon különösen azon szentség hatásának kegyelmi kiáramlását kérjük, egybefoglalva mindennap mindazokat a szándékokat, amelyek szolgálatába állítottuk lelki életünket.

Ezért a legcélravezetőbb reggel vagy már előző napi imánkban felkelteni a szándékot, így:

Ó Szentháromságú Egyisten, hálát adok neked a ... szentségéért, a belőle áramló kegyelmekért, a vele kapcsolatos misztériumokért, és a... kultuszok által szeretnélek ma dicsőíteni. Alázatosan kérlek, teljesedjék e szentség által a Te legszentebb akaratod. — Ezáltal híveinknek olyan lelki táplálékot adunk, amely őket állandóan megtartja abban az eszmekörben, gondolatvilágban, amely a természetfeletti élet egyik legfontosabb követelménye. Nem válik unalmassá, mert a hét szentség mint egy prizma a szivárvány hét színében ragyogtatja állandóan a természetfeletti élet, az Egyház nagy imaszándékának célkitűzéseit és a kegyelem kiáramlásait.

Engesztelők

Irta: P. Gyalogi Szevér

A gondviselő Isten irányítja az emberiség történelmének folyását. A Szentlélek-Isten ihleti, élteti az emberiség éltető lelkét: az Egyházat. A Szentlélek az indítója és irányítója az Egyház lelkiségének is, s e lelkiség hordozóinak: a kegyelmi életet élő keresztényeknek.

1. Bele-belefigyelve a lelkek világába, meg lehet sejteni egy-egy kornak szánt isteni tervet. Egy bizonyos lelki irányt, lendülést és diadalmas fejlődést, szóval Istenünknek megvalósuló gondolatát. És azt, hogyan tereli leheletfinomsággal a Szentlélek ennek a tervnek megvalósítása felé a lelkeket, és milyen összhangzatossággal vezeti e felé a cél felé az Egyház kegyelmiségét és egyesek lelki életét . . .

Micsoda fönséges módon, minden lelki megnyilvánulást átitatva valósul a mi Urunk ígérete nyomán szent Szívének diadala, kegyelmi kiáradása! A XV. század nagy lelki fellendüléséhez, a „devotio moderna"-hoz hasonlóan jelentkezik — de még áthatóbban — ez az új virágzásba zsendülő lelkiség!

Hogy lobban fel — a tovaterjedő kegyelmi tűz gyujtására — a lelkekben: gyermekekben és felnőttekben, a legkülönbözőbb állású világi férfiakban és nőkben, valami újult vágy a benső élet után! Saját lelkük kegyelmi kiteljesedése után! És micsoda gyönyörű lelki fejlődésnek vagyunk tanúi mi, az isteni Lelkivezető kicsiny segítői!

A kegyelmi életet élő keresztények folyton növekvő tömegén, lelki arculatán olyan ujjongásra késztetően tűnik elő egyre sugárzóbb ragyogással egy-egy vonás! Éppen az a vonás, amelyet korunknak szánt az Úr. És amelyet maga a Szentlélek formál ki kegyelmi benyúlásaival: mindinkább élesztve a szívekben az engesztelő szeretetet Jézusunk semmibe vett Szíve iránt.

2. Az összefüggéseket nem lehet nem meglátnunk!

Amilyen élesen válik ki az emberiség kavargó tömegéből az Istenatyjukkal nemtőrődő tékozló fiúk tábora és az Istent gyűlölők cinikus gőggel, ravasz símasággal ármánykodó rohamcsapata, annál hódítóbban dolgozik Isten kegyelme, hogy egybegyűjtse a hűséges lelkeket, az Isten ügyéért küzdők diadalmaskodó élcsapatát! És szembeállítsa amazokkal!

A gonoszság leplezett vagy nyiltan kirobbanó gyűlölettel szedi össze minden álnokságát, és ölti magára a hazug elméletek, sikerek, jelszavak megejtő igézetét, hogy csapást mérjen Isten művére, magával sodorja Isten gyermekeit . . .

De Jézus, a mindig győztes Király is kitárja szerető Szívét! És a lelkek nesztelen magányában még ellenállhatatlanabbul árasztja ki kegyelmét, erejét. Belőle indult el az új tűz is. Ez a Szív támasztja a nagy kegyelmi éhséget, izmosítja tetterőssé szeretetünket. És vonja-fonja Maga köré a jóakaratú emberek szívét . . .

A kegyelem sodrába került lelkek előtt először lassan tűnnek elő a természetfölötti világ körvonalai. Majd megremegtető eszmélődések fogják le őket egy-egy percre. Aztán mélyül vágyuk: egyre sürgetőbben jelentkezik az igazi lelkiség után. Megkezdődnek a nagyszerű csaták, hősies viaskodások a csábítás szemfényvesztésével, az ösztönök vad sodrásával, a kísértés és bűn igézetével szemben . . .

És a megharcolt harcok után új öröm, eddig nem ízlelt boldogság, új kegyelmi erősítés árad! Amilyen mértékben tisztulnak ezek a lelkek a földhöz-bűnhöz tapadástól, olyan fokban hatványozódik hitből élő, tettekbe kívánkozó istenszeretetük!

3. A sok-sok buzgó lélekben kigyulladt szeretet ma már egyetlen összhangba csendül: engesztelő szeretetté magasztosul! Az engesztelés hősies akarása feszül ezrek szívében . . .

Minél többet tagadnak meg mások Istentől, annál nagylelkűbben adnak meg Neki mindent, de mindent ezek az engesztelők! Minél ádázabbul rontanak Isten Egyháza ellen a gonoszok, annál apostolibb tűzzel vetik magukat munkába az engesztelők! Minél inkább tapossák, mocskolják Istenatyánk egy-egy művét, gondolatát, akaratát, annál tisztábban — még szenvedés és áldozat árán is — valósítják meg azt az engesztelők!

Az istentervezte házasság beszennyezését az ő tiszta házaséletük engeszteli! A lelkiismeretlen alattvalók és vezetők országbomlasztásáért a becsületes, áldozatos kötelességteljesítésük a megmentő jóvátétel! Káromlást, trágárságot szórnak Isten felé! Imafohászuk, tiszta gondolkozásuk a válasz! Amazok bűnök undokságában hemperegnek. Jézus Szíve engesztelői testükkel viaskodva őrzik lelkük tisztaságát! Az öntelt, nagyhangú gúnyolódó hittagadásnak tántoríthatatlan, bátor hitvallást szögeznek! — Véres kézzel, rút önzéssel nem engedik, hogy rügy fakadjon az emberiség istenültette fáján vagy tépik-irtják a zsenge hajtások százezreit. De Istenatyánk igaz gyermekei vállalják az életadás minden szenvedését, gondját, szorongását!

Üres, söpredék-lelkű ifjúság nemcsak az utcán, a lebujokban, hanem a szalónokban is! Liliomlelkek, Isten örök tervét hordozók, felemelt fejű férfiak, egész értékű lányok — engesztelők! — nemcsak a szalónokban, egyetemeken, hanem a gyárban, műhelyben, cselédszobákban is! Családjukat szétzüllesztő úgynevezett apák és úgynevezett anyák élvezetek után rohannak és gyötrelmek csíráit szórják, terjesztik! Hitveseikért, kicsinyeikért dolgozó, önmagukat felemésztő, drága, szentéletű keresztények: édesapák és édesanyák amazok bűnét és rombolását is jóváteszik!

Így öleli át a megsebzett szívű Jézust percről-percre, meleg szeretettel az igazi lelkiségnek Isten erejéből táplálkozó tett- és életengesztelése!

4. Talán ebben kimerül az igazi keresztények engesztelő szeretete? Nem!

Kétségtelenül az imádság mellett a legnagyobb, legsúlyosabb és semmivel sem pótolható, helyettesíthető az az engesztelő érték, amely a megküzdött keresztény életben rejlik! Az imádság tápláló erőt szívó gyökérzet! A törzs és az erős ágak: a tettek és áldozatok élete!

De virág is fakad a fán! Az engesztelő szeretet szirmot is bont. A hálátlanságokkal megkínzott Szív szemlélete és szeretete is kitárja titkos illatú kelyhét. És kicsordul az engesztelők lelkéből a vezeklés vágya, a vezeklés komoly vállalása!

Csütörtök éjjelén egy órát töltenek el ők az Olajfák hegyén imádkozó vérkönnyes Krisztussal! És virrasztásuk engesztelés az éj sötétjében elkövetett förtelmekért!

A szobák rejtekében a hét egyik napján kemény akaratú erős férfi (világi!) vagy gyönge nő (ő is világi!) egyesül a megostorozott Krisztussal! És ma már mennyien vannak! És számuk egyre nő . . .

Mintha visszatérőben volna a középkor mély, egész életet átható vallásossága! Az elegáns ruha olykor egy-egy órára vezeklőövet takar . . .

És mindez egyszerűen és elrejtetten megy végbe. Mert az igazi kegyelmiség igazi gyümölcse! Mert a Szentlélek benső ösztönzése ihleti! De nem úgy, hogy a gigász szentek megremegtető teljesítményét kívánja. Egyszerű erőnkhöz méri. Keveset kér. Úgyis a vezeklő-véres Jézus érdemóceánjába hull az a csöppnyi alázatos vezeklés. Úgyis a lelkületet, szándékot, szeretetet nézi az Atya! S csak aztán fogadja végtelen viszonzó szeretettel annak egyszerű bizonyítékát.

Hála a mi Urunk Jézus Krisztusnak, megértük, hogy napjainkban ismét kicsókolta a Szentlélek tüze az Egyház kicsiny ágaiból is az engesztelő-vezeklő lelkület titkos illatú, drága, rejtett virágát!

Örök gyanú

Írta: Róth Antal S. J.

Szívesen olvassuk, különös belső melegséggel hallgatjuk az evangéliumot a Gondviselésről. Annyira emberi és közelálló, — hisz egész érzésvilágunkat betölti — és mégis magasztosan isteni, hogy hasonlóról csak nem is álmodoztak költők, amióta érzelmeiket, meglátásaikat agyagra karcolták, kőbe vésték vagy papírra vetették.

Hatalmasan rezonál a lelkünk erre az isteni tanításra. Szinte átalakulunk és leszünk gondtalanul ugráló verebek, derűsen csicsergő éneklőmadarak. Majd a mezők liliomaival élvezzük a szerető gondoskodást: az erő gyarapodását, a szépség felvirulását. És életöröm és jóságillat kísér és vesz körül, amerre csak járunk vagy megfordulunk.

Megingathatatlanul hisszük, hogy hajszálainkat is számontartja az Isten és csak akkor hullik el egy-egy szál, amikor az angyal kicsupálja szelíd, selymes símogatással, és csak akkor őszül meg, ha égi tündérek beezüstözik.

Meseországgá lesz az egész világ. Mi meg újra gondtalanul játszó gyermekek, mert érezzük, hogy *az Isten szerető Atyánkká lesz*, aki a mi kedvünkért is játszik a világban:

S mily babra kis dolgokkal bibelődik!
Nagy üggyel-bajjal bábok billióit
dugdossa cinkék, harkályok elől,
hogy keljenek ki pillék billiói
és számolgatja, számontarja őket,
akár egy földi fösvény pengő pénzét.
És hogy vigyáz! milyen halálos gonddal,
hogy gazra és csalánra, csudafára
virág kerüljön s Isten-lényegének
méztengeréből játszi angyal-ujjak
csöppentsenek virágba, lány-ajakra,
anyák mellébe egy csipetnyi mézet!
(Mécs: Az Isten játszik.)

Olyan jó tudni és érezni, hogy a törpe, kis ember az óriásvilágban viharok és veszedelmek, ellenségek és kataklizmák között is nem áll védtelenül, elhagyatva, hanem *egy szerető kéz irányít* és biztonságot ad.

*

De azért ember az ember, hogy tönkre tegye boldogságát. De kevés kell az ember-gyermeknek, hogy nevető szája síróvá torzuljon, hogy a határtalan bizalom kétségbeeséssé váljék!

Csak olyan péteri hit van bennünk valamennyiünkben. Egy kis szellő, egy arasznyi hullám, — és hiába áll előttünk biztatólag a Mester, akit éppen az imént az élő Isten Fiának vallottunk — merülünk és kétségbeesve kiáltjuk: Uram, segíts!

Majdnem csak mint hangulat és álom él bennünk a Gondviselés hite és a bizalmunk csak röpke, múló érzés. De ez csak emberi gyöngeség.

Van bennünk gonoszság is, kétféle mértékrendszer és hamis mérleg. Nagyobb baj, hogy sértővé lesz bizalmatlanságunk, gyanakszunk az Istenre és *rosszabbnak tartjuk* az embernél, *a hitvány embernél* is rosszabbnak!

Lássuk csak magunkat, ahogy vagyunk és gondolkozunk! Adjunk testet a bennünk élő valóságnak! Mintázzuk csak meg a szertelen bizalmat a hamis emberek iránt és fessük meg a gondoskodó és örök szeretettel szerető Isten iránti oktalan és sanda gyanakvás markáns vonásait!

Bizalom az emberekben.

Nézzük csak az emberek nagy bizalomragályát, ha úgy tetszik: őrületét!

Nem is kell nagyon betegnek lennünk, csak furcsa belső érzések, kis fájdalmak lépjenek fel, csak gyenge fejhasogatást érezzünk, azonnal orvoshoz szaladunk. Ha telik, még professzorhoz is fordulunk.

És?!... Ha orvosságot ír elő, drága dolgot, megszerezzük. Levegőváltozást ajánl? Este kész útlevél, vízum, csomag-torony, sőt valuta is van bőven. Operációt tart szükségesnek? Akár azonnal ráfeküdnénk a műtőasztalra.

Pedig az orvosok de sok méregdrága orvosságot írtak már elő!

Nem rossz emberek az orvosok, csak néha tévednek. És az emberek mégis bíznak bennük, vakon bíznak. Csak egy karcolás, kis gennyedés és az egyedüli mentő a doktor, nem kell más, csak az orvos.

De nemcsak orvosok léteznek széles e világon, akikben bíznak az emberek.

Az ügyvédek mit csinálnak az emberekkel?! Azért pörösködnek az emberek, hogy a sok ügyvéd meg tudjon élni — mondják a cinikusok. És aki nem egészen biztos a maga dolgában, a legjobb jogtudort keresi fel, hátha így megnyeri pörét.

A hadvezér az eléggé kétes, befutott jelentésekből dönt. Egy szavára, egy intézkedésére ezrek élete pusztul. Ezer özvegy és sokezer árva sír utána. És mégis vakon rohannak az emberek a biztos halálba. — Vagy: az egyik hatalmas fél az erősebbel reménytelen harcot kezdett. Mégis az utolsó szál emberig küzd — a végső leveretésig. De fanatizált százezrek esküsznek és bíznak és rohannak.

De necsak ezeket a nagy eseményeket nézzük, — hiszen nincs szándékunkban sorozatos becsületsértéseket elkövetni az egyes hivatások ellen — csak azt a véresen komoly mozzanatot akartuk kiemelni, hogy sokszor minden remény ellenére is mennyire reménykedünk a reménytelenségben.

A mindennapi élet szürke eseményeiben is így bizalomtól részegen járunk el. Van egy titkod. Éppen reggel kiabálták be neked az utcáról. Rettenetesen fúrja az oldaladat. Hamar a barátnéhoz, az egyetlenhez, a titoktartóhoz. És?!... Hallottad, drágám?... de

csak neked!... tovább ne add! Pedig tudod, hogy akár a nagyharangra köthetnéd!

Kölcsönzünk, becsületszóra adunk, hitelezünk... szóval az élet százféle viszonylatában megbízunk a másikban. Pedig tudjuk, hogy becsapott, tudjuk, hogy már a negyedik elseje, hogy tologatja, halogatja a fizetést... No, de még az egyszer... még egy próbát... Vagy: engem csak nem csap be, hisz kenyeres pajtások voltunk... bizalmasa voltam...

Hány jegygyűrű törött össze és vele hány boldogság ment tönkre, mert az egyik a másik szép szavának hitt... mert ígéretének bedőlt... mert hagyta magát vezettetni és kiuzsorázni...

Ki győzné csak fel is sorolni azokat a szívsebeket, halálnemet és véres bosszút, engesztelhetetlen gyűlöletet és emberirtást, amelyet már a csalódás okozott!

És mindezek ellenére mi emberek fanatikus eretnekei vagyunk a bizalomnak. Ezerszer csalódva újra felesküszünk és újra feledünk és újra kezdünk.

És adunk a talánra... a lehetnére... a volnára... az esetlegre... de a lehetetlenre is.

Tűzbe tesszük a kezünket másért, akit nem is ismerünk igazán. Szívünket odadobjuk a kutyának, a rókának, még a disznónak is, életünket és lelkünket is odaadjuk egy jöttmentnek, mert bízunk benne.

Az álnok, önző embertől hányszor remélünk mindent, mert közelében szívünk hevesebben dobog, mert szimpátiánkat megnyerte. Biztonságban véljük magunkat, mikor éppen a bizonytalanság felé rohanunk.

Ez az érem egyik oldala.

Gyanakvás Istennel szemben.

Nagyon is könnyen elintézzük kínos belső ügyeinket az emberekkel. Részeges jóságunkban osztogatjuk a bocsánatot és felejtjük a rosszakaratú jogtalanságokat...

De micsoda követelményekkel lépünk fel az Istennel szemben?!

Nincs az a szekáns beteg, aki úgy tudja kínozni ápolóit, mint mi gyötörnök az Istent, ha lehetne.

Azok a szeszélyes és naponkint is *sokszor változó,* ellenkezőre forduló *kérések,* amelyeket a pillanatnyi hangulat súg, mellőzzük most. Olyanok vagyunk, mint a kisgyerek, aki minden csillogó után kapkod. Gyűjtsük csak egyszer össze kéréseinket! Szép kiállítás kerülne ki belőle és egymás mellett úgy festenének, mint az elmegyógyintézetek furcsa gyűjteményei, amelyeket a növendékek okulására gyűjtöttek össze a professzorok.

Ha emberektől kérünk valamit, megvárjuk az alkalmas pillanatot. Lesben állunk és minden körülményt számításba veszünk. Nincs az a szenvedélyes vadász, akin túl ne tennénk. — Amikor Istentől kérünk, imádságainkat megtoldjuk a hamar, a most, azonnal szócskákkal. Sőt erre helyezzük a hangsúlyt. Még fenyegetéssel is megtoldjuk az imánkat: ha nem, akkor kötél, folyó, méreg, golyó... Szóval kijelentjük: többet nem szolgálunk az Istennek. Nem engedünk magunkon kifogni. Ő lássa, ha egyszer végünk van, mit csinál a hullánkkal.

Amikor itt a földön csalódunk, nem kapjuk meg az emberektől, amire számítottunk, újra kalkulálunk, mert a sikertelenség oroszlánrészét magunknak könyveljük el. — Ellenben toporzékoló kamaszok leszünk, ha az Isten nem csinál csodát kedvünkért. „Igazságtalan, mert nem adja meg, amire szükségünk van! — hangoztatjuk. — Részrehajló, mert amannak kérés nélkül is ad. Nekem pedig, aki talán már gloriolával járhatnék, semmi sem jut. Szívtelen az Isten, mikor így gyötör, pedig tudja, milyen érzékeny vagyok!..." Hány ember kezdi el ilyenkor a „haragszom rád" játékot az Istennel?!

A magunk hibáira is gyorsan megadjuk magunknak a feloldozást. Orvosi indikációra (nem is annyira az orvoséra!) milyen testi veszélyt és lelki gyötrelmet nem vállalnak sokan! A kényes rákos megbetegedéseknek is megvannak a manipulációs és machinációs előzményei. A „hibáztam — bűnhödöm"-mel elintézzük a magunk okozta gyógyíthatatlan betegséget is. — De nem így, ha az Isten küld ránk valami nyavalyát, hogy komolyabb életre bírjon, hogy közelebb vonjon Magához. Csak sírunk és nyöszörgünk és nem gondolunk arra, hogy nem értelmetlenül szenvedünk.

A nagy törtetésben állások után, milyen megelégedett az egész rokonság, ha kineveztek hivatalba. Gratulálók, jóbarátok és irígyek egyaránt felkeresnek. — Isten is küld meghívót és felkínálja országában a munkahelyet, becsületes, tisztes hivatalt. De jaj, ha elő mer állni vele az „áldozat". Nemcsak szülő, rokon és ismerős, hanem mindenki, aki csak távolról is ismer, hozzászól és ilyesféléket mond: Elment az eszed? Miért hozol szégyent a családra? Ilyen hóbortos álmok? És ha ilyen biztatásokra mégis kitart, még életében halottként siratják. Vagy talán az állam jobban gondoskodik az emberekről?

Hallotta-e azt már valaki, hogy az állam a szülők engedélyét kérte, vagy a feleség és apró gyerekek hozzájárulását, amikor a férfiakat háborúba vitte? Hogy ezrek ottmaradnak és még többen nyomorékként térnek haza, azt csak tudomásul vesszük. — *De ha az Isten hív valakit* magához, élte virágjában, ártatlanságában, jól előkészítve, ki gondol arra, hogy egy nehéz élettől mentette meg, hogy bukástól és a családot szégyentől óvta.

Milyen furcsán tudunk mi mérlegelni, emberek! Sokszor vesztünkön is örülünk és szerencsénken sírunk. Vakok vagyunk, nem látjuk, hogy amit elviselhetetlen keresztnek könyveltünk el, az igazi gondoskodás volt.

*

Nem akarjuk rábeszélni a hiszékeny embereket, hogy ezentúl ne bízzanak már az emberekben. Milyen is volna az életünk, ha állandóan attól kellene rettegnünk, hogy mérgezett ételt adnak, hogy élettársunk gyilkosként leselkedik ránk, gyermekünk euthanázián töri a fejét?

Csak bízzunk az emberben! Ha egy kicsit óvatosabban, mint eddig, az még nem teszi tűrhetetlenné az életünket.

De ne tartsuk Istent rosszabbnak az embernél! Ne gyanúsítsuk kicsinyességgel, igazságtalansággal, részrehajlással! Vessük el Vele szemben az örökös gyanakvást!

Ha néha úgy fel tudunk emelkedni az Evangélium magaslatára, töltsük és erősítsük lelkünket bizalommal és ne higgyünk az esetlegességekben.

Egy igaz, józan és boldogító elhatározás legyen bennünk:

Én nem hiszek a véletlenben!

De hiszek, erősen, megingathatatlanul hiszek a Gondviselőben, a javamat akaró mennyei Atyában!

Két front

Írta: Krespay Sándor

Valamikor évszázadokkal ezelőtt szerzetesek *terjesztették* az Eszmét: földet túrtak, műhelyeket vezettek, prédikáltak, kereszteltek pogányok között, az övükön rózsafűzér csörgött és a barbár pogányból keresztény Európa lett.

Évszázadokkal később lovagok *védelmezték* az Eszmét: harcoltak a Szentsírért, küzdöttek mórok, tatárok, törökök ellen, kardjuk markolatán rózsafűzér csörgött és a Félhold uralma letört, Európa újra keresztény lett.

Ma is *papok és világi apostolok* — korunk lovagjai — törik az ugart és szórják az Igét, ma is papok és világi apostolok terjesztik és védelmezik az Eszmét itthon és Távol-Keleten, Délen, Északon, Nyugaton, az övükön vagy zsebükben rózsafűzér csörög és a tabernákulum előtt térdelnek a hideg kövön, böjtölnek és vezekelnek — az Egyház hajója mégis állni látszik, az elvetett Ige lassabban szökik kalászba: a hódító munka majdnem megakadt. Hihetetlennek látszik ez és tiltakozva rázzuk fejünket! El kell ismernünk: vannak még eredmények és igen gyakran óriási eredmények is, de ezek legtöbbször eltörpülnek az apostolok vagy a keresztény középkor munkásságának *viszonylagosan* óriásibb eredménye mellett. Nézzük csak a világtérképet: egykor katolikus Európa, és jött a keleti hitszakadás, reformáció, szabadkőmívesség, orosz kommunizmus, mindmegannyi tömegaposztázia. És a hithirdetés müveiben a népvándorlás országmegtéréseivel szemben „... tizenkilenc század evangéliumhirdetése után az emberiség kétharmadrésze pogány! Kínában négyszáz millió lakos között két millió katolikus! Afrikában háromszáz millió lakos között három millió a katolikus!" (Plus: Papi elmélkedések, 59. o.) — Ezekért meglehetősen kárpótol a hívők hitéletének fokozott mélyülése, a modern szentek nagy száma és a keresztény ókor lángoló buzgóságának, napiáldozásának stb. visszatérése: és ezek is a hódító munka gyümölcsei, de nagy általánosságban és történelmi szemszögből nézve csökkenés, a hódító munka megakadása tapasztalható.

Évszázadokkal ezelőtt is emberek dolgoztak és küzdöttek emberek között — óriási, napjainkig kiható eredménnyel; ma talán többen és mégis kevesebb (csak *viszonylagosan* kevesebb) az eredmény! Miért?

„Mekkora a mélysége az Isten gazdagságának, bölcseségének és tudásának! Mennyire megfoghatatlanok az Ő ítéletei és felkutathatatlanok az Ő útjai. Mert ki ismerte meg az Úr gondolatát? vagy ki volt az ő tanácsadója?" — kérdi Szent Pál (Róm. 11, 33—34.), s nekünk is bele kell nyugodnunk, hogy az igazi okot csak Isten tudja, és mi tapogatódzni kényszerülünk. De legalább tapogatódzunk és keressük a különbséget.

A papok és lovagok, papok és világi apostolok akkor is, most is Istennek szentelték magukat, Isten országáért: a hit terjesztéséért és védelmezéséért küzdöttek, szentségre törekedtek; ismerték és ismerik a példát: „... úgy van az Isten országa, mintha az ember magot szór a földbe; azután alszik és fölkel, éjjel és nappal, s a mag kikél és növekszik *maga sem tudja hogyan*. Mert magától terem a föld először füvet, azután kalászt, azután teljes gabonát a kalászban. Mikor pedig készen a termés, azonnal sarlót ereszt bele, mert elérkezett az aratás." (Mk. 4, 26—29.) Akkor is, most is tudták és tudják, hogy az ő feladatuk csak a verejtékteli munka — a növekedést a lelki vetésben is Isten adja: *„magától* terem a föld", nem pedig a földmíves fáradságának következtében. Ezért könyörögtek és könyörögnek az Úr áldásáért minden idők apostolai.

Régen papok prédikáltak, lovagok harcoltak — a prédikáció és harc közben imádkoztak, de nemcsak egyedül imádkoztak: velük imádkoztak, litániáztak, zsolozsmáztak az otthonmaradottak, az egész Respublica Christiana — az egész Anyaszentegyház.

Ma a küzdők egyedül maradtak, vagy csak nagyon kevesekkel az imában — nem mintha ma kevesebben imádkoznának, korántsem, sőt aránylag még többen, hisz gondoljunk a szerzetesekre, különösen a kontemplatív apácákra, napiáldozó világiakra, öntudatos, az apostolokért imádkozó és szenvedő betegekre — de az imádozó tömeg, a katolikusan imádkozó tömeg mindenesetre elmaradt. (Hogy mit értünk katolikusan imádkozó tömeg alatt, alább fejtjük ki.) A Küzdő Front elvesztette a Katolikus, az Egységes Imádkozó Frontot, s az Imádkozó Front elmaradásával a hódító munka, a nagyvonalú előretörés lehetőségét is. Nem mintha Isten kegyelme a mi imánk nélkül nem volna elégséges, hanem azért, mert az, Aki imádkozó szájunkra adta a „jöjjön el a te országod ..." könyörgést, valamiképen a mi imánktól függővé tette a kegyelem kiosztását.

Kühnelt-Leddihn Erik regényének egyik főszereplője, az aktív katolikus, ujságíró apostol: Düring Jenő, aki pápai küldetésben a Szovjetben bújkál, kiütéses tífuszszal a rabkórházban fekszik. Lázálmában fenséges, de egyszersmind borzalmas vízióban részesül. Őrjítő tempóban váltakoznak előtte a képek.[1] ... Párizs érseke meghatározza egy fiatal pap külvárosi munkaterét, akit a kommunisták holtra vernek. Mexikóban kivégzett vértanúk állnak talpra és menetelnek kettős rendekben, Pro Mihály, a pap, Pro Humbert, a hivatalnok, Segura Lajos, a mérnök; utánuk „José Gallardo kiszakított nyelvvel, Maria Guadelupe Chairez megkorbácsolt háttal, törött ujakkal, kificamodott karokkal, a káplán

[1] Jezsuiták, nyárspolgárok, bolsevikik. 292—298. oldal.

Sebas Reyes elégetett lábakkal, az ügyvéd Gonzales bajonettszúrásokkal... A csapatnak nincs vége; miszszionáriusok menetelnek leprától kimart arccal, beriberivel dajákoktól lefejezettek, kínai banditáktól megfojtottak, az elefantiazistól megcsonkítottak"... Megjelenik a marinai lepratelepen haldokló Dupuys atya „kifolyt szemekkel, a becsületrend szalagja gombluykában, gennyedő lábujjakkal és elüszkösödött kezekkel, az orra le van marva, és orcáin keresztül be lehet látni szájüregébe — és így szól: Mindebben a legszomorúbb az a körülmény, hogy betegeimet nem tudom tovább ápolni, nem tudok többé cikket írni a tanarivoi „My Feon, my Marína" számára, a könyvemet a behaviorizmus ellen nem tudom befejezni... De... milyen szép lesz majd odaát..." A látvány eltűnik, előtte áll egy a túlvilággal mitsem törődő, csak a sörnek és hasnak élő kispolgár... „közben azonban *belendül a terembe a karmelita apácák csengőhangú imája Lisieuxben:* ...és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek!" És Düring látja magát, amint saját kivégzésére készül, már érzi tarkóján a revolver csövét — azután eltűnik minden és látja az amerikai banditák kivégzését és látja az örmény parasztok kivégzését és látja a hóhérok munkáját... „miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek!" — *imádkoznak az apácák* Lisieuxben — ismétlődik újra és újra a jelenés folyamán. És Sztalin buzdít és lázít a világburzsoázia ellen — hirtelen XI. Piust látja mikrofón előtt, idézve XIII. Leó szavait: „minden munkaadónak kötelessége, hogy alkalmazottainak az igazságos bért megadja!" és minden nemzetbeli katolikus egyetemi tanárok özönlik körül a Szentatyát és a kánoni kamattilalom szigorú keresztülvitelét sürgetik, mert különben a kapitalista uzsora a bolsevizmus karjaiba löki az egész világot. Újra Sztalint, majd a túlzott nemzeti öntudat és a fají mozgalmak ébredését látja. Látja a világ készülődését egy újabb világháborúra. Ismét a Szentatya: Rerum novarum, Quadragesimo anno, a kapitalizmus megsemmisítését sürgető katolikus egyetemi tanárok; ugyanakkor a felső tízezrek pazarlása és pezsgőben fürdése, kínai milliók éhínsége, Brazília kávépusztítása, a politikai élet bűnei, a társadalom, család, művészet erkölcstelensége filmként pereg le lelki szemei előtt. Közben fel-felvillan P. Pro kiterjesztett karral, „acélhüvelyes golyó. Halál. Éljen Krisztus, a Király!" Jön a két szélsőoldal az internacionalista kommunizmus és a túlzott nacionalizmus — felzúg a Pápai himnusz... a földön bűn, erkölcstelenség, tévedés, *és ezek ellen küzdő papok, világiak*... a Vatikán felett világít a kereszt... az égi seregek rohamra indulnak... a földön a bűnt túlharsogja a Pápai himnusz... Krisztus és az antikrisztus seregei összecsapnak... harc... a kereszt *bevilágítja* az egész világot, a Pápai himnusz Te Deumba csap át, egy hang kiált felülről: Aki nincs Velem, Ellenem van!

„Minden eltűnik és elsüllyed, a berlini, pesti, bécsi, prágai kávéházak és sportklubok is, csak a *Kereszt* marad meg. Valóban *csak* a Kereszt.

Ave, o Crux, spes unica!" — És véget ért az álom...

Üdvözlégy Kereszt, egyetlen reménység! Uralkodj az egész földön!

És Düring Jenő víziója megvalósul, mihelyt lesz imádkozó tömeg, mihelyt elnyomják a bűn és fegyverek zaját a *keresztény tömegek:* a papok, az apácák, a világi férfiak és nők imája és rózsafűzér csörgése. Mihelyt *az Élet Filmet átszövi az a szívből jövő apostoli ima:* „... miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek".

Napjainkban gyakran sürgetik a papi hivatások növelését, de ki mástól függ ez, mint Attól, aki ki merte mondani: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket!" (Ján. 15, 16.); de ezt a hívást, a hívás követését, a híváshoz való hűséget *kik* könyörgik ki?

Mikor pedig már elég hivatás lesz, és ha majd minden apostol: pap és világi egyaránt szent lesz, és egyedül Istenért dolgozik; még akkor is szükség lesz az imára, mert Isten teremtményei k ö z r e m ű k ö d é s é t kívánja a kapott kegyelemmel, és elvárja híveitől, hogy ezt a közreműködést ők imádkozzák ki. Mert mit művelt Monika imája? Ágoston, a „könnyek gyermeke" megtért. Hogy pedig Szent Ágostonnak mit köszön az Egyház — nem kell kifejteni. Gondoljuk meg, hogy ez annak az Egyháznak is a felfogása, aki Kis Szent Terézt a világmisszió főpártfogójává tette Xavéri Szent Ferenccel, a nagy térítővel együtt.

Mindenki nem lehet apostol! „Nem ti választottatok engem!..." De mindenki lehet és *kell is hogy legyen* — az ima apostola. Annyiszor sürgetik a lelki életben az önzetlenséget, a magunktól elszakadást; szakadjunk hát el mi is, necsak testi, hanem lelki énünktől is: legyünk imáinkban is önzetlenek! Necsak a mi egyéni vagy családi ügyeinket vigyük az Úr lábai elé, necsak meghatározott személyekért: apostolokért imádkozzunk, necsak konkrét szándékokért végezzünk ima- és erénygyakorlatokat. Helyes és szabad ezeket *is* odavinni, de ne *csak ezeket,* hanem elsősorban az Egyház szükségleteit, a Szentatya szándékait, vagyis az isteni Szív óhajait terjesszük a Szent Szív elé.

Necsak életünk, hitrendszerünk, hitvallásunk, hanem imánk is legyen k a t o l i k u s: univerzális, általános, egyetemes apostoli ima. Ha az egész Egyházat jellemzi a nagy egység: a katolikum — nyilatkozzon meg imánkban is a Krisztus misztikus Testének öntudata: Legyünk egyek a Fejjel az imaszándékban is!

Ne elégedjünk meg azzal, hogy mi magunk minden imánkat, minden önmegtagadásunkat, egész életünket felajánljuk a Szent Szív szándékai: az Egyház szükségletei megvalósulásáért, hanem terjesszük ezt az imaapostolságot, — mert ez az — amint Szent Pál mondja: „opportune, importune... akár alkalmas, akár alkalmatlan..." (II Tim. 4, 2.) Hogy legyen imádkozó: együtt, *egy célért imádkozó tömeg* — legyen újra katolikus: egyetemes imafront, s akkor oly sok munka nem lesz meddő — s az a vízió nem lesz költői elgondolás, hanem a Kereszt uralmának látnoki megjövendölése!

Isten előtt az igaz lelkek kimagaslanak a többi lelkek köréből, miképen mi kimagaslani látjuk a templomok tornyait a város házainak tömegéből.

*

Mindenütt, ahol csak megfordulunk, őrizzük meg azt a tudatot, hogy mindig egy szentély közvetlen szomszédságában vagyunk.

(P. Plus S. J.: „Élet Istennel" című könyvéből.)

A százarcú „ember"

Irta: Székely Imre

Örök alapelv: a tökéletesedés kezdete az önismeret. Ezt hirdette már a delphii jósda felirata, ezt hirdették a keresztény aszkétikus írók és ezt hirdetik az emberiseg gondolkodói és pedagógusai mind a mai napig. Socrates, Pascal, Herder, Foerster, Széchenyi nyilatkozatai e téren megegyeznek egy Szent Ágoston, Szalézi Szent Ferenc vagy Kis Szent Teréz szavaival.

Éppen ezért: tervszerű tökéletességre-törekvésről álmodni sem lehet, vagy legfeljebb csak álmodozni lehet mindaddig, míg nem jövünk tisztába saját „én"-ünk adottságaival, jó és rossz hajlamaival, szenvedélyeivel és általaban jellemünk összetételével. *A kegyelem feltételezi a természetet és csakis a természet elrendezett alapjaira épülhet fel a tökéletesseg tornya.*

Úgy hisszük, jó szolgálatot teszünk a tökéletességre törekvő lelkeknek, ha a morálpszichológia felosztását követve röviden, de rendszerbe foglalva vázoljuk a főbb típusokat, hogy így önismeretünket tökéletesítve annál eredményesebben tudjuk magunkra alkalmazni azokat a gyógymódokat, melyekről egy más alkalommal szólunk. De azért is fontos ezeknek az ismerete, mert mint lelki vezetők, nevelők és általában mint társas lények *sokkal eredményesebben tudunk az emberekkel bánni ha ismerjük őket és a velük való helyes bánásmódot.*

Az értelem embere.

Vázlatunkat talán azokkal kezdhetjük, akiknek beállitottságában *az értelem* túlsúlya észlelhető *(intellektuális típus).* Hasonlattal élve olyan, mint az átlátszó, csiszolt kristály. *Tiszta fő, világos tekintet, logikus agy.* Szeret elmerülni a dolgok láthatatlan mélységeibe, kutatni halvány összefüggéseket, végigvezetni elvont gondolatfűzéseket. De mindennek ellenére, helyesebben éppen ezért a való életet, az embereket és problémákat bizonyos *elméleti madártávlatból* kezeli . . . Az ilyen ember vértelen fogalmakkal dolgozik, az egész életet rendszerekbe, sémákba, tézisekbe préseli és mindent a paragrafusok, kánonok, rubrikák szemüvegén át néz. *Szélsőséges esetben,* főleg ha értelmi készsége negatív, elviselhetetlenül *kritizálóvá* és sötétszemű *pesszimistává lesz,* de legalább is szőrszálhasogató probléma-boncolgatóvá válhat.

Az értelem túlsúlya érezteti hatását lelki életében is: imája száraz, elmélkedése elvont, egész lelki életében kevés a lendület, az érzelem, istenfogalmában kevés a gyermeki kegyelet. Általában: fantáziája vérszegény, érzelmi élete színtelen, szürke. Nagyszerű rendező, világosan fel tudja állítani a teendők elméletét, sorrendjét, mikéntjét, de *a lendületes tett, gyakorlati végrehajtás már nem az ő területe.* Az emberiség történetében nagy szerepet játszottak, mert jórészt közülük kerültek ki a különféle bölcseleti, gazdasági, szociális, politikai rendszerek és elméletek megalkotói és ugyancsak ők voltak a szellemi áramlatok elindítói és megalapozói is.

Az akarat embere.

Másnál viszont a lelki képességek közül az *akarat* nyomul előtérbe *(voluntarista típus).* Nála kevés az okoskodás, elmélyülés, problémák feszegetése: ő azonnal kardot ránt és Nagy Sándorral kettévágja a gordiuszi csomót. A voluntarista *a tett embere,* alkotások, megoldások, határozott döntések jellemzik. *Elszántság, kitartás, ügybuzgóság* szintén nem hiányzik nála. *Hajthatatlansága* és *határozottsága* szintén előnyös lehet. De a fényt itt is árnyék kíséri. A gyorsaság és határozottság sokszor *megfontolatlansággal, elhamarkodottsággal, oktalansággal* párosul. Célja megvalósításában kész mindent és mindenkit legázolni. Megtorpanásra, visszafordulásra, elkanyarodásra még téves irány esetében sem hajlandó vállalkozni.

Lelki életében nem hiányzik ugyan az erőlködés, de *inkább magára épít, mint az Isten kegyelmére* és ha az eredmény nem felel meg várakozásának, düh és harag lesz úrrá rajta. Az akarat embereit ott látjuk a történelem irányítói közt minden korban. Fellelhetők iskolák, egyesületek, vállalkozások mozgatásában jó és káros irányban egyaránt és a megnemesített voluntarizmus ott tündöklik oltárainkon szentjeinkben, akiknek jó nagy százaléka ennek a típusnak előnyeit kamatoztatta a tökéletességre való törekvésben.

Az érzelem embere.

Vannak továbbá emberek, akiket viszont az *érzelmi élet* fölettsége jellemez *(szentiment típus).* Ez természetesen nem azonos a már túlzottan érzelgős, beteges, szentimentális kedéllyel. Az érzelem emberet legtalálóbban lágy, puha viaszhoz lehetne hasonlítani, mert *könnyen befolyásolható,* alakítható az események, hangulatok, benyomások által. Vagy olyan, mint a lobogó tűz, mely hűségesen és gyorsan *alkalmazkodik* minden legkisebb szellő rezdüléséhez, vagyis *minden érzelmi megmozduláshoz.* Az ilyen érzelmeiben, hangulatában, kedélyében él, sok

a benyomása, de *hiányzanak a mélyenjáró élmények* és megmozdulások. Általában nagyon *hajlamos a felületességre* és könnyelműségre, de ugyanakkor éppen *nem hiányzik az együttérzés*, barátkozási hajlam, társaság kedvelése és *a másokon való segítés, adakozás vágya.*

Ha az érzelmek tartósak, mélyebbek és huzamosabb utórezgést eredményeznek, akkor a magyarul nehezen megnevezhető ressentiment típussal van dolgunk. Egy geológiából vett hasonlat szerint az ilyen lélek mélyén hatalmas *szenvedélyek* és *indulatok* ősfolyamai dübörögnek, melyek ha kitörnek, mindent elárasztanak, ha pedig nem kerülnek felszínre, hosszú munkájukkal alámossák a lélek szilárdságát és könnyen *végzetes összeroppanásra vezethetnek.* Az ilyen adottságok kiválóan alkalmas talajt képeznek a kétségbeesett világfájdalmas lelkület kialakulására, mely végül is öngyilkosságot eredményezhet. De éppígy alkalmasak az életszentség kialakítására is, ha ismerjük kihasználásuk helyes módját.

Művészi típus.

Távolról sem kell itt kizárólag festőkre, szobrászokra, hegedű- vagy zongoraművészekre gondolni. E típus alkotótényezői többé-kevésbbé mindenkiben fellelhetők, akiben csak egy kis érzék is lappang a *„szép"* iránt, akár színben, akár hangban, akár formában jelenik is az meg. Szóval *e típus jellemzői az ú. n. esztétikai érzelmek, továbbá hangolhatóság, megilletődés,* a *kifejezés és formaadás ereje.* Ha ez a beállítottság csupán a szép felismerésére és élvezésére irányul, akkor a típus *receptiv,* befogadó. Ha ellenben alkotásra sarkall vagy általában valamely eszme vagy gondolat megvalósítására indít, akkor *produktiv,* alkotó.

Nyilvánvaló tehát, hogy itt nem annyira az anyag a fontos, mellyel dolgozunk, sem az eszme, melynek megvalósítására törünk, hanem *a lényeg valami elemi erővel fellépő belső kényszer az alkotásra,* a bennünk élő, velünk szinte eggyévált eszme megvalósítására. (Találó német szóval: Sich auswirken müssen.) Ily értelemben tehát öntudatosan vagy öntudatlanul, művész a politikus is, ha valamely átfogó elgondolást akar megvalósítani, *művész a tökéletességre törekvő is, aki erkölcsi ideált kíván saját életében kialakítani.* De általában művész mindenki, akinek nemcsak eszméi vannak, hanem azok megvalósítására ösztönző, belső indításai is. Mindebből világos, mily fontosak és értékesíthetők a művészi típus lényeges kellékei.

Vallásos típus.

Talán fölösleges is megjegyezni, hogy itt nem az ú. n. jámbor személyekről van szó. Az itt említett típust *jellemzi az örökös nyugtalanság, előretörés, kutatás az igazságért és állandó éhség és szomjúság az Isten után.* Ez a hajlam tulajdonképen ott szunnyad a lélek mélyén mint titkos csíra, de életre ébredt és szárba szökött a *nagy konvertitákban,* főleg akik nem gyors kegyelmi behatás, hanem hosszú vergődés után találták meg az igazságot és Istent. Ha pedig az ilyen ember szinte beleszületik az igazság bírásába és Isten ismeretébe, *nyugalomban és békében megnyugszik* ott. Az ilyennek megvan az az előnye, hogy természetesnek találja az Istennel szemben fennálló kötelességeket, magától érthetődőnek veszi a hit titkait, könnyűnek a parancsokat, de épp azért *az a veszély fenyegeti, hogy vallásossága nem lesz eléggé öntudatos,* mert nem annyira szilárd meggyőződésen, mind inkább hajlamon és természetes beállítottságon nyugszik.

*

Természetesen sem ez a felosztás nem teljes, sem az egyes típusok jellemzése nem felel meg teljesen a valóságnak, mert hisz az egyesek alkotóelemei rendszerint keveredve fordulnak elő, úgyhogy *bátran mondhatjuk: ahány ember, annyi külön típus.*

Mindazonáltal bármelyik túlsúlyát ismerjük is fel magunkban, előnyeivel és hátrányaival együtt örömmel kell azt fogadnunk az Isten kezéből, mert mindegyik alkalmas talaj a tökéletesség számára. Ennek elérése azonban megkívánja adottságaink értékesítését és okos felhasználását, a célszerű és tervszerű lelki értelemben vett belterjes gazdálkodást. Ez pedig tőlünk függ és annak pusztán természetes fogásait is kötelességünk elsajátítani, éppen a kegyelemmel való hűségesebb és készségesebb közreműködés miatt!

Örvendezzünk!

Irta: Petruch Antal S. J.

Minden percben várták egy híres egyéniség halálát. Ekkor sürgöny érkezett: a pápa áldását küldte a súlyos betegnek. „Örüljön, uram, — mondta neki a sürgöny kézbesítője — rendkívül jó hírt hoztam!" A halálsápadt arcon az izgalom piros hulláma suhant át, a szemek fölragyogtak. „Igazat adtak nekem?" — kérdezte az akkor folyó jelentéktelen pörre célozva. „Ennél sokkal különb hírt hozok! A Szentatya apostoli áldását küldi!" — válaszolta a pap. Az enyhe pírt a csalódottság felváltotta a lesoványodott arcon, mintha csak azt akarta volna mondani: „Eh, pápai áldás! Gondoltam, hogy már valami jelentősebb dologgal lepnek meg; reméltem, hogy végre-valahára igazat adtak nekem!" Nemsokára lehúnyta szemét örökre. Ráeszmélt-e legalább az utolsó percben, hogy többet ér neki ezekben a válságos pillanatokban a pápa apostoli áldása, környezetének eget ostromló imája lelkéért, mint az a semmitmondó hiúság, hogy neki legyen igaza? Bár buzgó katolikus, Krisztus hű követőjének hírében állott, mégis önkénytelenül fölvetődik a kérdés: volt hite ennek az embernek?

Örvendezzünk a jó hírnek! „Miféle jó hírnek?

Fölemelték fizetésemet? Új ruhát kapok? Meglesz talán mégis az eljegyzésem? Jó ebéd vár rám?" Ilyen és hasonló gondolatok motoszkálnak a koponyákban, ha húsvétkor hallják: „Alleluja! Örvendezzünk!" S ha biztosítjuk őket, a fizetésjavításnál stb.-nél sokkal nagyobb örömhír Krisztus feltámadása, félrebiggyesztik ajkukat s legyintenek egyet: „Krisztus feltámadásánál jobban örülnék fizetésemelésnek, új ruhának, eljegyzésemnek, jó ebédnek." Újra ajkunkra tódul a kérdés: Van-e hitük ezeknek az embereknek?

Van is hitük meg nincs is. Van hitük, mert megkeresztelték, hitoktatásban részesítették őket. Nincs hitük, mert nem eleven, hanem bizonytalan, holt tőke az, nem szerinte alakítják mindennapi életüket. A hitnél nagyobb realitás náluk az érzékelhető világ. A földiekért: gazdagságért, élvezetért, hírnévért, egészségért a legnagyobb áldozatokra képesek; a hitért szinte semmire. Álláspontjuk — bár legtöbbször még önmaguk előtt sem merik bevallani — ez: „minthogy bizonytalan valami a hit, nem lehet érte az egész emberi életet kockáztatni. Nincs kizárva, hogy igaz a hit tanítása; lehet, hogy van túlvilág, de ki tudná ezt megmondani? Szétfoszló köd a hitkérdés!"

Úgy vélik, minthogy nincs kizárva a túlvilág létezése, azért okos emberhez illően, be kell biztosítaniok magukat erre az eshetőségre is. A vallást tehát, melyben születtek, nem tagadják meg, misét hallgatnak, szentségekhez járulnak. Minthogy azonban azzal is számolnak, hogy e földi léttel vége mindennek, vigyáznak, hogy plére ne csússzanak. Iparkodnak a világ örömeiből, dicsőségéből, gazdagságából minél többet biztosítani maguknak. Igen sok embernek vallásosságát, hitbeli beállítottságát jellemezhetjük azzal az anekdótával, melyet a német zsidókról terjesztettek: a világháború alatt minden eshetőségre biztosítani akarván magukat, egyforma összegben hadikölcsönt jegyeztek Németországban és az ántánt államokban.

Olyan bizonytalan-e katolikus hitünk, mint a világháború kimenetele? Nem! Sziklaszilárd a mi szent hitünk önmagában! Sok emberben azonban homokos, sőt mondhatjuk: ingoványos talajon nyugszik. Ezért nem szilárd egyéni hitük; ezért csupa következetlenség vallásosságuk a hétköznapi életben. Innen, hogy nincs örömük a hitben, a vallás nem boldogítja őket, inkább teher az nekik. Nincs győzelmi öntudatuk, hanem megalkuvók minden téren.

Alleluja! Örvendezzünk! Nem azért, mert fizetésünket emelték; nem azért, mert új ruhával leptek meg, nem azért, mert meglesz az eljegyzés; nem azért, mert jó ebédet remélhetünk, hanem azért allelujázzunk, örvendezzünk, mert Krisztus Jézus feltámadt! Ha ugyanis Krisztus nem támadt volna fel test szerint, mi keresztények mindenkinél nyomorultabbak volnánk, állapítja meg Szent Pál. (I Kor. 15, 19.) Ha valaki átérezte e tétel súlyát, Szent Pálra hegyóriásként nehezedett. Ki is fejti nézetét: Ha Krisztus nem támadt föl testszerint — ígéretéhez képest, akkor nincs értelme a mi tanításunknak, akkor üres a ti hitetek — mondja ő. Ugyanis mind a keresztény tanítás, mind a keresztény hit a feltámadás tényén alapszik. Ha Krisztus nem támadt fel, szembekerülünk Istennel, mint hamis tanúk, mert azt hazudnók róla, hogy feltámasztotta Krisztust, jóllehet nem tette meg. Ha Krisztus test szerint nem támadt fel, e földi életben továbbra is megmaradunk bűnben, ha pedig meghalunk, menthetetlenül elveszünk. Ha Krisztus nem támadt föl, ő nem Isten Fia, nem az isteni Küldött. Ha pedig nem ő a Messiás, nem is Üdvözítőnk. Ha pedig nem Üdvözítőnk, a benne való hitünk üres, téves és a Krisztus nevében fölvett keresztség hatás nélkül marad. Ebből következnék, hogy csalás az evangélium, hitegetés a megváltás és megigazulás, képtelenség, abszurditás a mi reményünk; következnék, hogy mi keresztények az élet sajnálatos ábrándozói vagyunk: a túlvilági öröm reményében lemondunk e világ örömeiről, gazdagságáról, csillogásáról, sőt még szenvedést és üldözést is vállalunk meggyőződésünkért, a halál pillanatában pedig kisül, hogy csalódtunk; hogy minden lemondás, keresztviselés hiába volt: csak a Semmi vár ránk. Valóban, ha Krisztus nem támadt fel, mi keresztények vagyunk a legszerencsétlenebb, a legesztelenebb emberek! (I Kor. 15, 14—19.)

Krisztus Jézus azonban feltámadt! Örvendezzünk hát! Alleluja! Krisztus feltámadt, ez megdönthetetlen igazság, ez bizonyítható történelmi tény. Többek között Szent Pál is bizonyítja: „Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint,... eltemették,... feltámadt harmadnapon az Írások szerint és... megjelent Kéfásnak (Péternek), azután a tizenegynek (a tizenegy apostolnak), aztán megjelent több mint ötszáz testvérnek (hívőnek) egyszerre, akik közül a legtöbben még élnek (tehát megkérdezhetitek őket, ha nekem nem hisztek), egyesek pedig elszenderültek (már 57 tavaszán, amikor Szent Pál ezeket írta, a feltámadás után mintegy 24 évvel); aztán megjelent Jakabnak (az első jeruzsálemi püspöknek), majd valamennyi apostolnak (tanítványnak); mindnyájuk után pedig... megjelent nekem is." (I Kor. 15, 3—8.) Szent Pálnak biztosan volt tudomása arról, hogy keresztény nőknek is megjelent a feltámadt Krisztus. Erről azonban hallgat, mert csakis egészséges idegzetű, nehezen hívő férfiak tanúságtételével akarja bizonyítani, hogy Krisztus feltámadása nem káprázat, hanem valóság, megdönthetetlen történelmi tény. Ennek igazságáról manap is tudományosan meggyőződhetünk. Példa erre A. Fr. Gfrörer, híres történész, egyetemi tanár, különben hitetlen. Tudományos forrástanulmányai vezették őt vissza Krisztushoz. Ő vallja: ha Krisztus feltámadásáról szóló „adatokat nem fogadom el, nincs jogom, hogy az ókor bármely történelmi tényét kellőleg bebizonyítottnak elfogadjam. Mert ami a bizonyítékokat illeti, nincs olyan, mely Jézus feltámadásának bizonyítékaival vetekedhetne."

Krisztus Jézus feltámadt! Ez valóban megdönthetetlen történelmi tény, tehát örvendezzünk, alleluja! Minthogy Krisztus feltámadt, azért ő valóban Isten Fia, isteni Küldött; tehát a benne való hitünk tartalomban gazdag és színigazság; mivel Üdvözítőnk ő, azért a nevében való megkeresztelésünk megszabadított bűneinktől, titokzatos testének tagjaivá tett s ezért mi is egyszer fel fogunk támadni. Örömhír tehát az evangélium, magvas reménység, mely biztosan teljesülni fog. Minthogy Krisztus feltámadt, mi vagyunk az élet legreálisabb, legbölcsebb emberei, mert nemcsak részben, hanem egész teljességében és összhangzatosan fogjuk fel azt. Minthogy Krisztus feltámadt, mi diadalról-diadalra haladunk e földön épp a lemondás, áldozat, szenvedés és üldözés által; a síron túl pedig ránk vár az atyai ház soha meg nem szűnő boldogságával. Valóban mi hívő katolikusok vagyunk a legboldogabbak és a legeszesebbek, mert Krisztus Jézus feltámadt: Örvendezzünk hát! Alleluja!

Irodalom

Dr. Czapik Gyula: **Nagybőjti beszédvázlatok.** II. kiadás. Korda R. T. Budapest, 1941. 36 l. Ára 80 fillér, kötve 2.40 P.

A kiváló egyházi szónok, jelenleg Veszprém püspöke, második kiadásban nyujtja ügyes és praktikus nagybőjti beszédvázlatait. A hét lélektanilag nagyszerűen összeállított vázlat összefüggő tartalmi egységbe olvad. A kettős keresztút, a jók és a gonoszságba tévedtek keresztútjából indul, majd Júdás példájával a halálos bűn veszélyes állapotára döbbent rá. A jobb lator megtérése a bűnbocsánat, a gyónás felemelő igazságához vezet. Pilátus szerepe rátanít minden katolikust arra, hogy kötelességeinket nem szabad elhanyagolnunk, sem nehézségek, támadások idején semlegesen visszavonulnunk, mint Jézus halálraítélője. Cyrenei Simon és Veronika a megtérő lelket rávezetik az öntudatos hitre és a szeretet gyakorlására. A három hűséges lélek (Magdolna, János, Szűz Mária) pedig a tökéletes szeretetet, a tisztaság ápolását és a szenvedések helyes elviselési módját tanítja. Végül nagypéntek a kereszt gondolatával tartósan összekapcsolja a bűntudatot és az önmegtagadás komoly elhatározására késztet. Az egyházi szónokoknak nagybőjti beszédeikhez vezérfonálként ajánljuk a sikerült vázlatokat.

Donászy Szabó Ernő S. J.: **Tavaszváros.** Korda R. T. Budapest, 1941. Ára 3.80 P, kötve 5.50 P.

A hitoktatók és hittanárok nagyon jól tudják, sokszor milyen nehéz feladat az egyes hitigazságokat világosan, érthetően előadni növendékeiknek. Kemény, alapos előkészületet kíván a hittan tanítása. Ugyanez áll a gyermeklelkigyakorlatokra is. P. Szabó is tapasztalta ezt. Most többéves pedagógiai tanulmányozása és kísérletezése után nyilvánosságra hozza fáradozása gyümölcsét: gyermeklelkigyakorlatát, mellyel már eddig is annyi gyermeklelket vezetett a kegyelmi életre. Ügyesen összeállított mesébe szövi a gyermek lelki életének egész menetét. Elvezet a gyermeklélek első lépésétől kezdve, amikor erkölcsi öntudatra ébred, a Tavaszvárosba, ahol csak olyanok vannak, akiknek lelkében ragyog a megszentelő kegyelem. Innen még a Tavaszcsillagba, a mennyországba kell feljutni. A szerző a mese alkalmazását is tervszerűen feldolgozza. Felhasználható az írás lelkigyakorlatnak, de a szívgárda-gyűlések évi programmját is kitölti. Köszönjük a maga nemében kiváló és a magyar gyermeklelkigyakorlatos irodalomban egyedülálló munkát.

Müller Lajos S. J.: **A kereszt iskolája.** II. kiadás. Korda R. T. Budapest, 1941. 248 l. Ára 2.50 P, kötve 4.20 P.

Az elmélkedő lelkek nagy örömére hiábavalónak bizonyult a kiváló aszkétikus írónak, P. Müllernek aggodalma, amikor elmélkedés-sorozatának első kötetében jelezte, hogy ha kellő felkarolásban részesül, akkor egész évre szolgáló elmélkedéseket bocsát a nagyközönség használatára. Mert nemcsak felkarolták, hanem valósággal széjjelkapkodták a kitűnő tollal megírt és a fáradt emberlelkeket a természetfeletti világba emelő elmélkedéseket. Alig múlt el négy esztendő az első kötet megjelenése óta, máris második kiadásra volt szükség. E tény beszédesebb minden szónál. A lelkek megérezték, hogy alkalmas lelki táplálékot kaptak, amikor P. Müller elmélkedő lélekkel elvezette őket a „kereszt iskolájába", hogy Jézus kínszenvedése megnyissa mindazoknak lelki szemét, akik eddig keveset okultak, tanultak, haladtak a szenvedés útján. Azokat pedig, akik közel álltak a kereszthez, még szorosabban fűzze az üdvösséget hozó szent Fához. — Induljon hódító útjára a második kiadás is és vezesse a lelkeket a „kereszt iskoláján" át a kereszt diadalához is.

T. D. Szöllősy M.: **Makrofilozófia.** Budapest, 1938.

Szerző a modern tudományos kutatások eredményeit és a bibliai teremtéstörténet pozitív adatait teszi meg műve, kutatásai alapjának, hogy ezek szintéziséből eljusson a világegyetemet kormányzó nagy törvényszerűségekhez. Ezzel az egységesítési elvvel sok eredeti meglátáshoz jutott el. Mindenesetre érdemes kísérlet, mely egy még nagyobb apparátusú tudományos kritika, tudományos munka adataihoz sokban hozzájárulhat.

Gerely Jolán: **Életünk a szentmise tükrében.** Szalézi Művek. 1941. 100 l. Ára 80 fillér.

A közkedvelt írónő a „Mária-Kongregáció" című folyóiratban már megjelent, leányok számára írt cikkeit könyvalakban is megjelentette, hogy minél többen hozzáférjenek és beálljanak azok csoportjába, akik a szentmisét életük középpontjába állították. Végigvezet a szentmise gondolatain és mindenütt rámutat arra, hogy a katolikus lélek számára a vallás és az élet nem lehet két külön világ. Az igazi, bensőséges, megalkuvást nem ismerő hit a szentmiséből meríti erejét és ott újul meg Krisztusban.

Tower Vilmos: **A papi celibátus.** Szalézi Művek. 1941. 116 l. Ára 1.80 P.

Szerző a világiakat valláskülönbség nélkül érdeklő és számukra annyira érthetetlen, sok gyanúsításra okot adó papi nőtlenségről ír, hogy az egyoldalú, elfogult, téves, sőt néha teljesen tudatlan vagy rosszakaratú beállításokkal szemben komoly, tárgyilagos ismertetést adjon. Művét az ószövetség és az Úr Jézus szavaival kezdi, majd a celibátus történetét vázolja, foglalkozik a celibátus meghatározásával, jó és árnyoldalaival. Párhuzamot von a celibátus és a házasság között. Végül az ellenvetésekre válaszol. Az ügyesen összeállított, a tárgyra vonatkozó minden témát felölelő könyvet adjuk kezébe mindazoknak, akik botránkoznak a papi nőtlenségen és tamáskodva mosolyognak annak hallatára.

Kausz József: **Legyen egy akol és egy pásztor.** Hévízgyörk, 1940. 140 l. Ára 1.60 P.

Szerző a mai elméletektől hemzsegő világban a vallás helyes fogalmát akarja megadni, hogy a keresztény hangoztatása mellett vakvágányra tévedt erkölcsi felfogásokat, az Istenről, Egyházról alkotott ferde fogalmakat tisztázza. És a verhetetlen igazsághoz jut, hogy az egész kereszténységnek Krisztus egy igaz aklában van a helye.

Schneider—Dormuth: **Katolikus családi nevelés.** Budapest, Szent István-Társulat kiadása. Ára 4.40 P.

A család válságának napjaiban értékes könyvvel gyarapodott a pedagógiai irodalom. A szerző könyvét a művelt katolikus szülőknek szánta. Azonban nagy hasznára lesz mindazoknak, akik nevelő munkájukkal előbbre akarják vinni a magyar ifjúság és a magyar család ügyét. — Az író többek között egész fejezeteket közöl a házastárs megválasztásáról; a születés előtti neveléskérdésekről; jutalomról és büntetésről; játékról és munkáról, irodalmi nevelésről stb., végül a szülőknek oly sok gondot és aggódást okozó serdülő korról. Amint látjuk, a szülők egész nevelői feladatát tárgyalja a születés előtti időtől kezdve egész a serdülő kor befejeztéig. A könyv minden sorát mélységes hitből fakadó katolikus szellem hatja át.

Stadler Frieda: **Újrafoglalt régi gyöngyök.** Budapest. Szent István-Társulat kiadása. 140 l. Ára 2.20 P.

A modern művelt ember nemigen látja értelmét, mirevaló az unalmas rózsafűzér-imádság, nem tartja magához méltónak. Onnan van ez, mert nem tudja, hogyan is kell imádkozni a szentolvasót. Épp ezért nagyon jó gondolat volt kiadni ezt a kis könyvet, mely megtanít ügyesen, mély lélekismerettel ennek a legkatolikusabb imának helyes végzésére. Modern, eleven, közvetlen stílusban írt, a mai ember életkörülményeinek megfelelő gyakorlati elmélkedéseivel nagyban hozzájárul ahhoz, hogy akik olvassák ezt a könyvet, megszeressék a rózsafűzért, legkedvesebb imájuk legyen s ezzel kezükben nemes lélekkel járják az élet útjait. Bár elsősorban művelt leányok számára írta a szerző könyvét, másokat is szem előtt tartott úgy, hogy mindenki nagy lelki haszonnal és örömmel fogja olvasni.

Sáfrán Györgyi néni: **Üzenet.** Kiadja a „KALÁSZ". 1941. 96 l. Ára 2.10 P.

Amikor a magasabb társadalmi osztályok bűnei már-már ellepik és rossz példájukkal végveszélybe sodorják a falu népét; amikor falusi leányaink is már átveszik a város „szokásait" és sokszor félredobva hűséget, vallást, tisztaságot a bűnök áldozatává lesznek, akkor azoknak, akikben még él a magyar faj szeretete és a katolikus nép iránti aggódó ragaszkodás, mindent el kell követniök, hogy megakadályozzák népünk végromlását. E nagy munkából akarja kivenni részét a „KALÁSZ" is. S vele van Isten áldása. Hiszen alig hat év alatt már negyvenezer leány sorakozik zászlaja alá. E leányok számára és minden falusi leánynak küld „Üzenetet" a szegedi és szegedkörnyéki leányok áldozatos vezetője, Sáfrán Györgyi. Mindegyik üzenet egy-egy jótanács, amit megrázó elbeszélések következtetéseként von le. Kiérezzük soraiból a segíteniakarást. Rámutat a faluban egyre jobban felburjánzó eltévelyedésekre: az egyetlenke kiszorítja a testvérkéket, a házasság csak élvezetek forrásává válik, a „fehér halál" pedig napirenden. E szörnyű nemzetpusztító bajok megakadályozásáért küzd a „KALÁSZ" e könyvével is, és a leányok elé állítja a felelősség tudatát. Rávezeti őket érzelmi világuk, a család, a házasság, a gyermek helyes felfogására. Népünk s főleg leányaink katolikus vezetőinek nagyon ajánljuk, olvassák, terjesszék.

MIELŐTT BÉRMAAJÁNDÉKOT VÁSÁROL,

okvetlenül szerezze meg a **KORDA imakönyv-árjegyzékét,** melyben bőséges választékot talál gyermekek és felnőttek számára egyaránt.

IMAKÖNYV

a legszebb és legmaradandóbb bérmaajándék!

A húsvét utáni időszak

ELMÉLKEDŐ KÖNYVEI:

A kereszt diadala. Müller Lajos S. J. tollából. Gazdag tartalmú, minden napra teljesen kidolgozott elmélkedéseket hoz. Közvetlen, világos előadása, nagy gyakorlatiassága a legkedveltebb elmélkedési könyvvé avatta. Ára 4.— P, kötve 5.50 P

Kereszt és feltámadás. Irta: P. Csávossy Elemér. A kereszt diadalát és a feltámadás valóságát tárgyalja mély lelkiséggel megírt elmélkedéseiben. Ára 6.50 P, kötve 8.50 P.

Lumen Christi II. kötetében P. Plus S. J. rövid, de remekszép és tömör elmélkedésekben tárja elénk a húsvéti időszak fönséges gondolatait. Ára 1.80 P, kötve 3.30 P.

Wimmer Anzelm O. S. M.: **Orabo Spiritu.** Hasonlíthatatlanul szép liturgikus elmélkedések. A II. kötet a nagybőjti időszak eseményeiről, a III. kötet a húsvéti időszakra nyujt megfelelő gazdag és mély gondolatokat. Ára kötetenként 9.50 P.

Avancinus Miklós: **A megdicsőült Jézus.** Rövid, de értékes elmélkedési anyagot szolgáltat a húsvéti szent időre. Ára 1.— P.

HÚSVÉTI ÜDVÖZLŐ LAPOK:

Barna és zöld, bronzírozott, mélynyomású igen kedvelt szép húsvéti üdvözlő lapok, borítékkal együtt ára **4 fillér, 100 drb. vételénél 3.— P.**

HÚSVÉTI LEVELEZŐLAPOK

ugyanilyen kivitelben darabja **4 fillér,** 100 drb. **3.— P.**

Színes kivitelű,

világi tárgyú **levelezőlapok is kaphatók!** Ára 5, 8 és 20 fillér.

A Korda-kiadású

ELSŐSZENTÁLDOZÁSI KÉPEK

gyönyörűek és olcsók!

Kivitelük **a külföldiekkel** vetekednek.

Kérjen okvetlenül árjegyzéket!

21 féle mintával, 28×19 cm nagyságban, **7 színnyomatban, dús aranyozással,** ára darabonkint 22 fillér.

14 féle mintával, 19.5×13.5 cm nagyságban, fenti kivitelben, 14 fillér.

18 féle mintával, 24×16 cm nagyságban, barna és **zöld bronzírozott** mélynyomásban, ára darabonkint 8 fillér.

5 féle mintával, ugyanilyen kivitelben 19×12 cm nagyságban, 6 fillér.

Bogner Mária Margit nővér boldoggáavatására befolyt adományok: 1.— P-t adtak: J. J., Tamás, Elefánt Irén Budapest. 2.— P-t adtak: Géczy Erzsébet tanítónő Nógrádsipek, N. N., Jó Pásztor Ikervár, Iskolanővérek Hercegszántó, Iskolanővérek Németkér, Keresztesnővérek Kisvelence. 3.— P-t adtak: Bändzi András Leda, Timár Margit Szombathely, Sz. J., Spirák Emma Ungvár. 4.— P: Karadin Katalin gyűjtése, Budafok. 5.— P-t adtak: N. N., Niedermann István Budapest, Schmercz Imre Tapolca, Angolkisasszonyok Nyíregyháza. 6.10 P-t adott: Keresztes nővérek Somogyvár. 10.— P-t adtak: Leányvári Jánosné, Baágó Sós Lajosné Kalocsa, özv. Jantyik Mihályné Békés, Ranolder Intézet Keszthely, Kármeliták Szombathely, Angolkisasszonyok Veszprém. 11.— P-t adtak: Irgalmas nővérek Esztergom, Szentgyörgymező. 14.— P: Cserjes M. Vencilis gyűjtése, Kapuvár. 16.60 P: Fóti Máriatársulat gyűjtése. 20.— P-t adott: Irgalmas nővérek, Balassagyarmat. 28.40 P: Alsósági Leánykör gyűjtése. 34.60 P: Irgalmas nővér-jelöltek gyűjteménye Budapest, Nagyboldogasszony-útja. 35.— P-t adott: Szent Orsolya-rendi zárda Budapest. 42.56 P-t adott: Isteni Megváltó Leányai Szigetvár. 50.— P-t adott: Legszentebb Üdvözítő Leányai Budapest, Maglódi-út.

Új német könyvek

Edmult Kalt: **Werkbuch der Bibel.** Erster Band. Das Alte Testament. A közkedvelt Schuster—Holzhammer-féle bibliai történetek szellemében vezeti olvasóit az ószövetségi Szentírás megértéséhez. Papoknak igen jó anyagot nyujt bibliai órák tartásához, de világiak is haszonnal gyarapíthatják belőle ismeretüket. Ára kötve 22.30 P helyett 16.76 P.

Scheeben: **Die Mysterien des Christentums.** Scheeben világhírű hittudós művei a közeljövőben ismét kiadásra kerülnek 8 kötetben. A jelen kötet a sorozatban a II., melyet J. Höfer rendezett sajtó alá. Az értékes mű kimerítő tanítást ad a kereszténység hittitkairól. Ára vászonkötésben 31.75 P helyett 23.86 P.

Scherer: **Christliche Weltverantwortung.** A katolikus tan örök igazságairól s a hit erkölcsi átütő erejéről szól. Ára 6.05 helyett 4.54 P.

Sattler: **Das Gebet, die verborgene Grossmacht der Welt.** Elsőrangú buzdító könyvecske a bizalommal teljes imádságra. Ára 71 fillér.

Elsőáldozók előkészítéséhez

Sudbrack—Csávossy: **Az Úr Jézus kis kegyeltje.** Különösen a szülők és nevelők veszik nagy hasznát kisgyermekük oktatásánál. Ára 2.— P.

Túrmezei Ferenc: **Előkészületi oktatások az első szentgyónásra és szentáldozásra.** Hitoktatóknak való segédkönyv a gyermekek előkészítéséhez. Sok rajz illusztrálja. Ára fűzve 3.20 P, kötve 5.20 P.

Virágot Jézus Szívének! Kiszínezhető virágkoszorú, melyet a gyermek erények gyakorlása alkalmával színez ki. Nagyban hozzásegíti a kicsikéket, hogy megfelelő lelkülettel várják az először kis szívükbe térő Úr Jézust. Ára 4 fillér, 100 drb. 3.— P.

Jézus jön hozzátok! Alkalmas kis füzet a szentáldozási előkészülethez. Ára 10 fillér.

Jézusom, Tied a szívem! Szebbnél-szebb példák elsőáldozóknak. Ára 16 fillér.

Bérmaoktatáshoz

ajánljuk:

Dr. Ervin Gábor: **Krisztusi nagykorúság.** Kimerítően szól a bérmálásról, kifejti, mit ad a Szentlélek Úristen ebben a nagy szentségben az abban részesülőknek. Megbérmáltak is nagy hasznát veszik. Bérmaoktatási anyagnak elsőrendű. Ára 2.80 P, kötve 4.50 P.

Túrmezei Ferenc: **Jöjj el Szentlélek Úristen!** Kisebb gyermekek, elemisták előkészítéséhez nagyszerű. Sok rajz illusztrálja. Ára 1.20 P.

Húsvéti ajándékul

Szülőknek, nevelőknek:

Schnattner Szigfrid: **Tanárszem, diákszív.** A gyermeklelkeket jól ismerő, melegszívű pedagógus a diákokat is megszólaltatja a könyv lapjain és saját gazdag tapasztalatait bocsátja közre. Ára 5.— P, kötve 7.— P.

Schneider—Dormuth: **A katolikus családi nevelés.** Szülőknek és a serdültebb ifjúságnak kitűnő neveléstani munka. Ára 4.40 P.

Szabó Vilma: **Az édesanya.** Kitűnő tanácsadó édesanyák számára a gyermek nevelésében. Ára 3.— P, kötve 4.50 P. — Ugyanilyen címmel **imakönyv** is jelent meg katolikus családanyák számára e szerzőtől. Ára 3.— P.

Klug—Bilkei: **Örök dolgok, örök utak, örök források.** A katekizmus gondolatai. A keresztény vallás csodálatos meglátású hitvédelme, egy-egy rajz, elbeszélés, költemény formájában. Ára 3.— P.

Müller Lajos S. J.: **Aszkétika és misztika.** I. **Aszkétika.** A lelki életre nevelő könyv. Egész könyvtárral felér. Ára 7.— P, kötve 9.— P. — II. **Misztika.** Korunk legdivatosabb, de legkevésbbé ismert kérdéseinek feldolgozása. Ára 9.50 P, kötve 11.50 P.

Dr. Marchant: **Előítéletek gátjain keresztül.** Egy holland miniszter írja le, hogy mi hozta őt a katolikus Egyházba. Hitünk igazságait hangsúlyozza. Úgy az apostoli férfiak, mint az Egyházon kívül állók kezébe való nagyszerű olvasmány. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Dr. Czapik Gyula: **Katolikus férfiak imakönyve.** Kicsi, zsebalakú imakönyv. Minden szükséges imarészt tartalmaz. Ára 2.— P, bőrkötésben 5.50 P.

Papoknak:

Dr. Egyed Lajos: **A Szentírás idézettára.** A Szentírás idézeteinek a hit- és erkölcstan szerinti feldolgozása. Ára 7.50 P, kötve 9.50 P.

P. Csávossy Elemér: **Manréza iskolája.** Lelkigyakorlatokat adó papoknak nagyszerű segédkönyv. Ára 4.— P, kötve 6.— P.

Fattinger—Solymos: **Tanít az élet.** Modern példatár. Közkedvelt. Ára 6.80 P, kötve 8.80 P.

Horváth—Reök: **Isten, papok, orvosok.** Újszerű hitvédelmi munka. Főleg papok és orvosok számára kitűnő. Ára 3.50 P, kötve 5.— P.

Bangha—Ijjas: **A keresztény Egyház története.** 8 kötetben. Ára fűzve 40.— P, kötve 52.— P.

Petruch Antal S. J.: **Jézus Szíve apostola.** P. Biró Ferenc jézustársasági atya élete. Ára 3.— P, kötve 5.— P.

Nyisztor Zoltán: **Bangha Béla S. J. élete és műve.** Ára 7.— P, kötve 9.— P.

Tower Vilmos: **Papi illemkódex.** I. rész 4.— P. II. rész 6.— P.

Fiúknak:

Lantos-Kiss Antal: **Vezérférfiúság.** A nagyrahivatottság öntudatát ébreszti fel a szerző ebben a nagyszerű kötetében. Ára 3.60 P, kötve 5.60 P.

Lantos-Kiss Antal: **Igét váró fiúk.** Szentgyakorlatos olvasmányok. Ára fűzve 3.60 P, kötve 5.60 P.

Koszterszitz József: **Viharzóna.** Az érett férfiifjúságnak és szülőknek, nevelőknek írta művét. Ára 4 P.

Deésy: **Krisztusba öltözötten.** Vonzó életrajzok, fiúknak. Ára 3.— P.

P. Gyenis S. J.: **Jezsuita arcélek.** Kiváló jezsuiták élettörténete. Ára 5.— P.

Dr. Zsigovits Béla: **Utazzál velem a föld körül!** Sok képpel illusztrált ismeretterjesztő, élvezetes útleírás. Ára 7.— P, kötve 9.— P.

Plattner—dr. Waigand: **Jezsuita mandarin.** A híres tudós, Schall Ádám S. J. kínai misszionárius élete. Ára 1.50 P, kötve 3.— P.

Fábián Gyula: **Sajkások hadnagya.** Ára 1.20 P.

Tomka Ágoston S. J.: **A viszokai hős fiúk.** Ára 5.80 P.

— **Szenes Péter találmánya.** Ára 4.40 P.

— **A nagyság varázsa.** Ára 5.20 P.

Leányoknak:

Jámbor László S. J.: **Levelek Húgomhoz.** I., II., III. kötet. Kitűnő nevelő hatású, egyben szórakoztató levelek. Egy leánykönyvtárból sem hiányozhatik. Ára kötetenként 2.50 P, egybe kötve 10.— P.

Gausz Tibor S. J.: **Jegygyűrűért.** Nagyobb leányoknak kitűnő eligazító a nehéz kérdésekben. Minden fontos problémára ad tanácsot. Ára 3.— P.

— **Ragyogó szemek.** III. kiadás. Ára 2.50 P, kötve 4.— P.

Gerely Jolán: **A művelt leány.** Leányok illemkódexe. Elsőrangú. Ára 2.80 P.

Gerely Jolán: **Add nekem a szívedet!** Menyasszonyleányok könyve. Ára 4.30 P.

Új magyar könyvek

Csávossy Elemér S. J.: **Manréza iskolája.** Kitűnő könyv lelkipásztorok számára. A lelkigyakorlatok elméletét tartalmazza. Ára 4.— P, kötve 6.— P.

László János: **Az élet iskolája.** Prédikációk az egyházi évre. Használható, gyakorlati beszédek. Ára 4.80 P, kötve 6.80 P.

Horváth Géza: **Égi hullámokon.** II. kötet. A szerző jeles szerzők rádiósbeszédeit gyűjtötte egybe. A bőjti és húsvéti időre tartalmaz választékos beszédanyagot. Ára 4.50 P.

Schrotty Pál: **Krisztus feltámadása.** Hitvédelmi értekezés, a katolikus hit egyik nagy igazságáról. Ára 50 fillér.

Tomka Ágoston S. J.: **Leckefervek** a „Teofil" kidolgozott hitelemzések c. műhöz. Ára 80 fillér.

Túrmezei Ferenc: **Előkészületi oktatások az első szentgyónásra és szentáldozásra.** Kitűnő rajzokkal illusztrált gyónási és elsőáldozási segédkönyv.

Tower Vilmos: **A papi celibátus.** Felvilágosító könyv a papi nőtlenségről. Ára 1.80 P.

Nyisztor Zoltán: **P. Bangha Béla S. J.** élete és műve. A nagy magyar jezsuita hitszónok és sajtóapostol élete, részlet naplójegyzeteiből s működése van feldolgozva e sok képpel illusztrált hatalmas kötetben. Ára 7.— P, kötve 9.— P.

Eszménykeresők. Nagyon sok képpel díszített füzet, amely a Szent Domonkos szerzetesrend életét ismerteti. Pályaválasztás előtt álló ifjaknak s a Rend tisztelőinek igen értékes. Ára 80 fillér.

Kausz József: **Legyen egy akol és egy pásztor.** 140 oldalas kis füzetében a katolikus Egyház igazságaira mutat rá a szerző. Ára **1.60 P.**

Bátor Károly: **Nézzétek a szívemet.** Egy papköltő lélekemelő versei. 3.— P.

Móra Mihály: **Az egyházi adó és az egyházközség alapkérdései az egyházi és a világi jog szerint.** Ára 8.— P, kötve 10.— P.

Lantos-Kiss Antal: **Igét váró fiúk.** Fiúk számára értékes lelkigyakorlatos olvasmány, azonban kitűnő lelkigyakorlatos vezérfonál is egyben. Ára fűzve 3.60 P, kötve 5.60 P.

Gerely J.: **Életünk a szentmise tükrében.** A szentmisét magyarázza ez az értékes kis mű. Ára 80 fillér.

Gabriel Antal: **Szentmisén.** III. kiadás. Nagyon hasznos kis utasítás arról, hogyan hallgassunk szentmisét. Ára 2 fillér.

Vasárnapi szentleckék és evangéliumok az új Szentírás szerint. Ára 7.40 P.

Tahy Endre dr.: **Kereszt az egyetemen.** Ára 1.50 P.

Szórakoztató regények

Ijjas Antal: **Sziénai legenda.** Művészi felépítésű regény. Ára 1.80 P.

Báró Kray István: **Nikodémus.** A bibliai Nikodémus leányának regénye. Lekötő olvasmány. Ára 4.— P, kötve 6.— P.

Krane—Ijjas: **Magna Peccatrix.** Világhírű regény a bűnbánó Mária Magdolnáról. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Lenzen-Sebregondi: **„Kő kövön nem marad..."** Fordította Dienes Adorján. Jeruzsálem pusztulásának korából igen érdekes regény. Ára 4.— P.

Gróf Pálffy Erzsébet: **Foligno Rózsája.** Regényszerű életleírása Foligno Szent Angélának. Ára 3.50 P. kötve 5.— P.

Spillmann S. J.: **Gyónási titok áldozata.** Valóságon felépült regény. Izgalmas, érdekfeszítő. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Zaymus Gyula: **Izzó talajon.** A népszerű író szociális regénye. Lekötő, izgalmasan érdekes. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Szimon Istvánné: **Évi pártot alakít.** Kötve 3.90 P.

Néhány ifjúsági gyermekkönyv

P. Pál ifjúsági sorozatából

fiúknak:

Tél, nyár, ősz, tavasz. 50 fillér, kötve 1.— P. **Matyi.** 50 fillér, kötve 1.— P. **Péterke utazása.** Fűzve 60 fillér, kötve 1.— P.

Leányoknak:

A boldogság szigete. A névnapi torta. A szeretet művésze. A tenger ajándéka. Az elveszett gyűrű. Bodzavár úrnői. Karácsonyi történet. Minden kötet ára fűzve 50 fillér, kötve 1.— P.

Szűzanya oltalmában. Nagymamák ünnepe. Ki gondolta volna. Kötetenként 60 fillér, kötve 1.— P.

A Pál-sorozatnak minden kötete nevelő hatású és szórakoztató!

Fehérváry M.: **Az Isten békéje.** Történelmi elbeszélés fiúk és leányok részére. Ára 1.50 P, kötve 2.20 P.

Dr. Méhes Gyula: **A mi Vágunk.** Lebilincselő útleírás, a Vág mentén épült várak ismertetése. Ára 1.20 P.

Zaymus Gyula: **A rejtélyes örökség.** Különösen leánykákat érdeklő történet. Ára 2.50 P.

Drouven: **A piowói vészkiáltás.** Nagyobb fiúknak megrendítő történet. Ára 1.20 P.

P. Finn S. J.: **Wynn Percy.** Amerikai nevelőintézetben lejátszódó diáktörténet. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Weiser—Belányi: **Alpesi fény.** Izgalmas történet fiúk számára. Ára 1.40 P, kötve 2.70 P.

Stöckl—Petényi: **Fiúk a viharban.** Jellemnevelő történet fiúknak. Ára 2.— P, kötve 3.50 P.

P. Pál: **Igazi szegények.** Közvetlen, kedves története elvált szülők leányának. Ára 80 fillér.

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1941. május 1. VII. évf. 9. szám.

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Schnattner Szigfrid O. S. B.: Május kegyelmes Asszonya. — Dr. Erőss Alfréd: A nagyság titka. — Müller Lajos S. J.: A Szentek mint emberek. — Hajdók János S. J.: A „Tavaszváros" kapuja előtt. — P. Szalóczi Pelbárt O. F. M.: Öröm. — Dr. Tóth K. János: A Szentcsalád Szíve. — A keresztény vidámság. — Dr. Gálos László: Theologia symbolica. — Irodalom.

Korda R.-T. Kiadása Budapest.

„Utunk" szakértikus folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides" könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4. Előfizetése portóval 28 cseh korona.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — Egyes szám ára 40 fill.

A Szentírás első lapjain az Asszonyról beszél, aki összetöri a kígyó fejét. És ugyancsak a Szentírás utolsó lapján Szent János próféta igéivel mutatja meg azt a nemes, tiszta, fölséges Asszonyt, a mennyország Királynéját végleges diadalában. Azt mondja róla: „Nagy jel, — signum magnum — akinek palástja a tündöklő, aranysugaras nap, aki szebb, mint a hold, aki tizenkét csillaggal koronázott diadalmas lélek, aki erő és üdvösség." (Jel. 12, 1. 10.)

Miért nagy jel a Szent Szűz? Miért van az ő diadalmas alakjához kötve erőnk és üdvösségünk?

Szent Pál — a Rómaiakhoz írt levél 8. része, 17. versében azt mondja: „Fiai, örökösei vagyunk az Istennek." Tehát Istené vagyunk, istengyermekek vagyunk. De hogy milyen legyen az ember, aki Istennek gyermeke, azt legelőször Szűzanyánkban mutatta meg nekünk az Isten. Az angyali üdvözletben leng feléje Isten irgalmának és kegyének forró lehelete. „Malaszttal teljes", vagyis olyan Valaki, aki tetszik az Úrnak, akiben Ő kedvét találja kimondhatatlanul. Nézd a Szent Szűznek áhítatba merült arcát, csillogó harmatos szemét, tekintsd lelke elzárt kertjének alázatát és hallgasd meg lelke ömledezését, istenanyaságának boldog himnuszát, a Magnificatot! Ez az illatos, szépséges lélek hálaadással magasztalja az Úr jóságát, Aki megtekintette szolgálójának alázatosságát. Milyen virágos és illatos, milyen örvendező, gyermeki és alázatos, milyen tiszta és méltóságos lélek a Szűzanya: az első igazi istengyermek.

Mi is istengyermekek vagyunk. Arra vagyunk küldve, ahol Ő jár, abba a hajlékba igyekszünk, ahol Ő lakik, úgy kell élnünk, amint Neki tetszik, mert az Ő szeretete és szolgálata a mi méltóságunk, Isten gyermekei vagyunk!

Ime az **Utunk** *programmja: a mi programmunk! Az a feladatunk, hogy az Isten velünk legyen, velünk járjon s dolgozzék, s hogy mi vele legyünk, belőle éljünk s nála kitartsunk. Vajúdó, zűrzavaros világban a mi öntökéletesedést célzó szorgos lelki munkánk, törekvésünk, folytonos iparkodásunk mellett azonban nem szabad elfeledkeznünk testvéreink lelkéről sem! Alázattal, találékony szeretettel, türelemmel kell a gyengébb lelkek, érdeklődők, keresők és tudatlanok körében az Utunk útmutatásai nyomán apostolkodnunk. Biztatást, segítséget, eligazítást, indítást talál hasábjain minden erőre és tökéletességre vágyó és törekvő lélek. Csak legyen meg bennünk a mások üdvéért is aggódó, az Isten dicsőségéért, a Szent Szűz tiszteletéért lángoló apostoli buzgalom.*

Május hónapban tiszteli az Egyház Máriát úgy, mint minden kegyelem közvetítőjét (31-én). Mind általánosabban öntudatossá válik a vélemény, hogy Mária az emberiség számára Isten minden kegyelmének kiosztója és közvetítője, s talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy nincs messze az idő, amikor az Egyház legfőbb tanítói hivatala és megfellebbezhetetlen tekintélye — hittételnek mondja ezt ki.

*

Augusztus császárnak valaki így hízelgett: „Bárhová mész, a jótékonyság előtted megy."

Mi szépet mondhatnók mi, ha a május Kegyelmes Asszonyának csak némikép is „hízelegni" akarnánk? Észre kellene vennünk, hogy összes szókincsünk elégtelen volna annak az ürnek áthidalására, amely a mondanivalónk és a kifejezett gondolat között van. Mert Mária kegyelmes szépségét kellene dícsérnünk...

*

Jézus egy alkalommal ránézett egy mezei liliomra és kijelentette, hogy Salamon király hatalmának teljében és dicsőségének pompájában nincs oly ékesen felöltözve, mint Isten világának ez a hófehér szép virágszála.

A természet ébredésének gyönyörű hajnala, a **május** minden üdeségével, páratlan szépségével és virágpompájával együtt nincs oly lenyűgöző és megkapó, mint Mária káprázatos szépsége Isten kegyelmének teljességében. Mi emberek vagyunk, röghöz kötött, gyarló földi képekben gondolkodunk és sántikáló hasonlatokkal élünk s azt mondjuk Isten édesanyjáról, hogy **szép**, mint a hajnal első sugára, **tiszta**, mint a harmat gyöngye, **fehér**, mint a liliom, pedig beszédünk csak hebegés és dadogás... A májusi hajnal **foltos** — Mária szépségéhez képest, a harmat csillogása zavaros az Isten Édesanyjának tisztaságához mérten és a liliom hófehérsége **sápadt** annak fehérségéhez viszonyítva, aki létének első pillanatától fogva egy röpke pillanatra sem nélkülözte a fokozhatatlan szépséget, tisztaságot és fehérséget: a **megszentelő kegyelmet**.

Isten teremthetett volna a maga végtelen hatalmánál fogva a szép májusi világnál hasonlíthatatlanul szebbet és tökéletesebbet, de Máriánál szebb teremtményt nem alkothatott volna.

Mária kegyelmes szépsége tehát — Isten mindenhatóságának is határát jelzi.

*

Salamon király Istennek templomot épített, a belseje a templomnak színaranyból volt, márvány- és cédrusoszlopok szépítették és száznyolcvanezer ember hét álló esztendeig dolgozott rajta.

A választott nép sírt örömében, amikor meglátta a templomot!

Az Isten legszebb templomának, Máriának belseje az Úr sértetlen tabernákuluma, a kegyelem májusi teljessége szépíti, rajta maga az Isten dolgozott, a munkát a szerencsétlen paradicsomi bukás után pár órával már kezdte s többezer évig tartott...

Ha szabad így mondani, az Isten „eksztázisba" esik, ha legszebb templomát nézi...

*

Egy világhírű festő mondja, hogy a természet szépségét nem tökéletesen, de megtévesztő hűséggel vászonra vinni, a rendelkezésünkre álló színkeverékekkel, lehetetlen. El is hihető. Lehetetlen a májusi természet virágos szépségét és üde báját, a mosolygó ég kékjét és a levegő édes illatát — a képzőművészetnek kifejezni.

Mit mondjunk akkor Mária kegyelmes szépségéről? S egyáltalán lehet-e őt a májusi élet remek pompájához hasonlítani? Ne tévesszük szem elől, hogy a hasonlatnál mi két ellentétes dimenziójú világban mozgunk: az egyik tökéletes, a másik reparált; az egyik egészen bűntelen, a másik szennyes; az egyik hibátlan, a másik csorba; az egyik csetlő, botló, a másik egészen kifogástalan — kegyelmes.

Ha a május szépségét nem sikerül híven tükrözni a képzőművészeteknek, akkor állíthatjuk, hogy Mária minden ábrázolása csak gyerekes kontárkodás. Épp a kifejezhetetlen szépség okozza a legnagyobb nehézséget: a kegyelem.

*

Május Kegyelmes Asszonya és az Isteni Kegyelem Anyja, két egyenértékű kifejezés.

*

Május minden áldott napján százezer meg százezer templomban hódolnak a Kegyelmes Asszony előtt. S az Egyház május utolsó napján úgy tiszteli a legszebb hónap választott Királynőjét, mint minden kegyelem kiosztóját és közvetítőjét. Mintegy az utolsó nappal akarja az egész hónapra rátenni a koronát...

Krisztus isteni természetéhez Mária adta az emberi természetet, amellyel Krisztus bennünket megváltott, az Istent kiengesztelte és a kegyelmet visszaszerezte. Ahogyan tehát Mária résztvett Krisztus üdvözítő munkájában, éppúgy résztvett a Fia által visszaszerzett kegyelem kiosztásában, közvetítésében.

Mária közbenjárónk Krisztusnál, ahogyan Krisztus közbenjárónk — Istennél. (Szent Bonaventura.)

*

Május a természet zsengéje, az anyaföld szerelmes virágbaborulása, gazdag termés hamvas záloga. Életének forrása, ereje: a n a p.

Mária „az örök világosságnak, a Teremtőnek visszaverődő fénysugara, Isten fölségének folt nélküli tükörképe és jóságának képmása." (Sap. 7, 26.)

Szépségének kulcsa, titka: a k e g y e l e m.

A nagyság titka

Írta: Dr. Erőss Alfréd

Mikor az elvetett búzaszem kihajt, zsenge csírája napfényre tör. A hóvirág átküzdi a jeges takaró kérgét. Ha lefedjük, sötétbe tesszük a csírázó életet, kétségbeesetten keres egy fénypontot és csakis arrafelé tud nőni, ahonnan világosság köszönt felé.

Minden életben van ilyen célratörés, de csak az emberben tudatos. A növény, az állat nem tudja, miért keresi a fényt. Az embert minden más földi lénynél különbbé tesz a tudat. Ezért nevezi a görög bölcselet és a skolasztika: *animal rationale*. Tudja, mit akar, hova akar és miért. Ahogy a kőnek természete, hogy lefelé esik, ahogy a virágnak természete, hogy napfényre tör, úgy természete az embernek, hogy tudni akarja útját s annak okát. Igen ám, de még nem látott senki olyan követ, amely felfelé esett volna. Senki sem látott olyan virágot, amely lefelé nőtt volna. De igen sok embert látni, aki céltalanul járja az életutat és nem keresi annak mélyebb értelmét. Az ember szabad. Az ember mondhatja: én nem akarok „animal rationale" lenni, nem akarom tudatossá tenni életemet, hanem csak lézengek és élvezek, nem törődve a lelkemmel, nem törődve a holnappal.

Képzeljünk el egy hóvirágot — lusta, nemtörődöm, nincs kedve áttörni a jégrétegen, nem tör a magasba. Milyen lesz? Csenevész, fonynyadt, fejletlen, sohasem lesz szép, illatos virág belőle. De erre nem is gondol. Hisz azt sem tudja, milyen egy egészséges, szép hóvirág. Azt sem tudja, milyen az élet ott fent a jégkéreg felett — fényben és sugárban. — Hány ember van így! Nem tör a magasba, azt sem tudja, milyen ott az

élet. Meghunyászkodik, satnyul, kényelmeskedik a jégtakaró alatt. Persze, áttörni nehéz. Küzdelembe, erős elhatározásba kerül. Akárcsak a reggeli felkelés. — Télen, hideg dormitóriumban, sötét reggelen, milyen jó a meleg dunyha alatt. Igen ám, de aki ott marad, aki nem kel fel, az sohasem fog nagyot alkotni. A lustaság, tunyaság mindig könnyebb, de nem élet. A megtérés is — a bűnágyból kiugrani.

Ha az a hóvirág látná, milyen fény, ragyogás van a jégkérgen felül; dehogy vesztegelne. Ha az emberek tudnák, értenék, milyen szép a magasbatörés, a lelki nemesség, a lelki élet; dehogy gubbasztanának a kicsinyes, lanyha, lusta földiség odúiban. De ahhoz kegyelem kell. Az eredeti bűn jégkérge nehezedik ránk s azt áttörni saját erőnkkel nem tudjuk, csak Isten segítségével. Ezt a kegyelmet adja meg nekünk, mikor magához hív. Áttörtük a jégkérget, megismertük a legszebb, az igaz utat; Krisztus útját. „Confiteor tibi Pater, Domine coeli et terrae, quia abscondisti haec a sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis."

Első gondolatom: a hála. Köszönöm Istennek a kegyelmet.

Második gondolatom: a felelősség. Tudatosítani akarom magamban a kegyelmet, a felvilágosítást, a hivatást.

Két pontba foglalom.

1. *Excelsior.* Longfellow verse szépen fejezi ki a nagyravágyást, a magasbatörést, mely minden ember lelkében él. Képzelt nagyságot elérni, hivatalból mások felett állani, erőszakkal uralkodni, reklámmal hírnevet szerezni stb., mindez csak hiúság és gőg. Az igazi nagyság nem sért senkit, hanem emel, alázatossá tesz és ugyanakkor helyes önérzetre jogosít. Egyszóval az igazi nagyság — a lelki nagyság.

Magától értetődik.

Ha valakinek nagy az orra, az még nem teszi őt naggyá. Ha nagy a szája vagy a füle vagy a haja vagy a békája. Ez se! Ha valaki két és félméter magas, az se. Ha valaki többet tud társainál: evésben, ivásban, futásban, tanulásban, az se. Mert mindennek a nagyságát a szerint mérjük, milyen nagy benne az, ami a legértékesebb, a legnemesebb, ami őt más lényekhez viszonyítva naggyá teszi. Mi teszi naggyá az embert? Állatnál, növénynél, anyagnál, angyalnál nagyobbá? Nem az orra, nem a feje, nem a tüdeje, nem a teste. Önmagában a tudása sem. Hisz ez csak része az ő szellemiségének. Az egészet vesszük: *naggyá teszi az embert az ő Krisztustól megváltott lelke. Az a lélek, mely neki gondolkozó értelmet, szabadakaratot, dobogó szívet ad. Az a lélek, melyért az Úr Jézus vérét ontotta a keresztfán. Az a lélek, melybe a keresztségkor beköltözött a Szentlélek, hogy templomává avassa. „Aut nescitis, quia templa estis Spritus Sancti?"* (I Kor. 6, 19.)

Tehát magasra törni. Akkor egy célom lesz, a lelkem nemesítése, a lelkem megszentelése. Mert minden nagyság alapja a lelki nagyság. Excelsior! Magam mögött hagyom azokat, akik a testnek élnek, akik a világnak élnek, akik a bűnnek élnek, akik hasuknak, kényelműknek vagy hiúságuknak élnek. Én a léleknek élek és a lelkem Krisztusé. Ad Maiora natus sum! (Róm. 8, 9.)

2. *In eternum.* Másodszor elém világít az a gondolat, hogy Krisztus, aki magának akar, aki hívott és felvilágosított, nemcsak ideig-óráig akar engem szolgálatára szegődtetni és a magasba emelni, hanem: in eternum. Örökre. (Az oltárnál fel fogja kenni vállamat, homlokomat, két kezemet és azt mondja, vési belém: tu es sacerdos in eternum.)

Most még jobban megértem az igazi nagyságot, az nem lehet mulandó. Az örökkévaló. Arra rá van pecsételve az isteni bélyegzővel: örökre; in eternum. Ebből ismét világosan látom; nem lehet igazi nagyság az, ami mulandó. A földi élvezet, a lustálkodás, kényelem, jó falat, hírnév, igen, még a tudomány is mulandó. *Csak egy örök; amit megfog az én lelkem, az én halhatatlan lelkem, éspedig a krisztusi szeretet erejével fog meg.*

Napoleon minden győzelme mulandó, Cicero minden hírneve, a fáraók dicsősége, Carusso gyönyörű hangja, Liszt zenéje, Leonardo da Vinci képei, minden elmúlik egyszer. De a szegény asszony garasa, amit az Úr Jézus előtt a perselybe dobott, a félköntös, amelyet Szent Márton a koldusnak adott, az egyetlen jóságos mosoly, amelylyel Mailáth püspök bátorságot öntött a kis diákok szívébe: az örökkévaló. Minden, amit hittel és krisztusi szeretetből teszünk, az érdemszerző, értékét el nem veszíti az időben, hanem miénk marad az örökkévalóságban.

Ha ezt meg tudtuk érteni, ha imádságos szívvel át tudjuk törni felettük a jégpáncélt s ráismerünk erre a nagy igazságra, akkor tudjuk: csak egy érdemes, *csak egy élet érdemes, az az élet, melyet a lélek és Krisztus szolgálatába állítok. Akkor mindent e szempontból fogok megítélni és mérlegelni, e szerint fogok tenni és gondolkozni. Quid hoc ad eternitatem!*

„Aki alázattal meghódol Krisztus előtt, az felmagasztaltatik; aki pedig dölyfösen megveti, elpusztul... Város, község, család nem lett még szerencsétlen, hogyha Jézus nevéhez hű maradt; és az egyes keresztények gúnyoltatva, üldöztetve is sziklaszilárdan állanak előttünk mint győztesek a túlnyomó hatalom fölött, míg Jézus nevéhez ragaszkodnak".

(Mailáth püspök.)

(Dr. Erőss: „Mailáth püspök lelki arca" c. műből.)

A Szentek mint emberek

Írta: Müller Lajos S. J.

Labre Szent Benedek (1748—1783)

Úgy látszik, ez volt utolsó levele, amelyet szüleinek küldött. Igérte ugyan, hogy még máskor is ír, de ha meg is tette, levelei elvesztek. Úgy látszik, ettől az időtől fogva teljesen eltűnik rokonságának szeme elől. Csak 14 év mulva hallanak róla, amikor nevét mint Szentét emlegetik és egész Európa beszél róla. De Benedek sem hall semmit az otthoniakról. Előre jelezte, hogy majd csak akkor ír levelet, ha állandó lakóhelye lesz. De hát ilyen nem volt többé soha, eltekintve két utolsó évétől. De ekkor is olyan helyen lakott, ahová a levélhordó alig talált. Vándorlásairól csak nagy vonásokban tudunk számot adni. Útja hegyen-völgyön, erdőn-mezőn, városokon és falvakon vezetett keresztül. Majd a szabad ég alatt aludt, majd védett helyen, ahogy éppen a sorsa hozta. Több alamizsnát sohasem fogadott el, mint amennyi éppen napi ellátására elégséges volt. Azt a ruhát hordta, amelyet adtak neki, vagy inkább rákényszerítettek. Mindig egyedül volt Istennel, más útitársat nem is kívánt. Rómából először Loretót és Assisit kereste fel. Véres lábakkal, betegen tért vissza az Örökvárosba, ahol aztán három napra a francia kórházba könyörületből befogadták ápolásra. Ezután nyolc-kilenc hónapig Rómában maradt és látogatta a szent helyeket. Senki sem ismerte és senki sem tudta, hol van az éjjeli szállása. A következő év szeptemberében megint Loretóban találjuk. Az év hátralevő hónapjait és a telet valószínűleg a nápolyi királyságban töltötte. 1772 februárjában legalább még ott volt és innen tért vissza Rómába. Júniusban már megint Loretóban van. Innen nagy körútra indult, hogy felkeresse Európa nagyobb búcsújáróhelyeit. 1773-ban Toscanát járja be, 1774-ben rövid látogatást tesz Rómában és Burgundiában. Ezen év telén ellátogat a svájci híres búcsújáróhelyre, Einsiedelbe. Érdekes, hogy éppen a leghidegebb évszakot választja, hogy ezt a hegyek közt fekvő kegyhelyet meglátogassa. Az 1775-i jubileumi év visszahozza Rómába. A következő évben Németországnak híres búcsújáróhelyeit keresi fel. Ezen év végén véglegesen Rómában telepszik le, s innen már csak alkalmilag intéz egy-egy zarándokutat. Loretóba azonban, amely különösen szívéhez nőtt, minden évben ellátogatott. Nem csoda, hogy erről a különös emberről sok mindent meséltek. Úgy látszik, 10 fillérnél sohasem volt több a zsebében. Ha jóakaró, irgalmasszívű emberek többet ajánlottak fel neki, mint amennyi aznapra szükségesnek látszott, vonakodott azt elfogadni. Loretóban, ahol jobban ismerték már, eleinte éjjelenkint egy, a városkán kívül levő, a kegytemplomtól elég messze fekvő pajtában húzta meg magát. Mikor jóakarói szobácskát ajánlottak fel neki, hogy a kegytemplomot közelebbről érje, nem akarta elfogadni, mert abban a szobában ágy is volt. Rómában éveken át egy lyukban lakott, amelyet a Kolosszeumban fedezett fel. Innen csinálta zarándokútjait naponkint a szent helyekre. Hacsak nem volt beteg, soha nem koldult, csak abból élt, amit neki önként ajánlottak fel. Egyik alkalommal valaki könyörületből 10 fillért adott neki, Benedek szépen megköszönte. De mikor észrevette, hogy ez neki mára felesleges, nyomban más szegénynek ajánlotta fel. Az alamizsnálkodó, aki a dolgot megfigyelte, ezt úgy magyarázta, hogy Benedek a pénzzel nincs megelégedve, és csupa megvetésből adja azt tovább. Vette tehát botját és a koldust jól elnáspángolta. Benedek panaszszó nélkül tűrte a verést. Ezt magának az alamizsnálkodónak vallomásából tudjuk, aki évek multán a kanonizációs perben erről tanúskodott. Bizonnyal ez csak egy ama számos eset közül, amikor a Szent örömmel szenvedett gyalázatot az Úr Jézus nevéért és szerelméért. Kétségtelen bizonyossága ez életszentségének.

Benedek élete állandó imádság volt. Ő trappista maradt, de a maga módja szerint, a saját maga számára alkotott kolostorban. Amennyire csak lehetett, állandóan megőrizte a hallgatást. Vannak, akik tanúsítják, hogy hónapokon át egy szót sem ejtett. Állandó magányban élt, mert Istennel folyton egyedül akart lenni. Azokat, akik ismerve őt, bizonyos rendszerességgel adogattak neki csekély alamizsnát, barátjainak és oltalmazóinak nevezte, de közelebbi összeköttetésbe nem lépett velük.

Egyik apácakolostor, ahol itt-ott megfordult, állandóan be akarta fogadni. Mikor ezt megtudta, ettől fogva nem mutatkozott a zárda tájékán. Ajtatossági könyvein kívül nem volt semmije, csupán egy fabögréje, de ezt is úgy drótozta össze, hogy darabokra szét ne hulljon. Állandóan böjtölt és a hústól mindig megtartóztatta magát, némelykor önként, máskor meg szükségből. Minthogy folyton — minden támaszték nélkül — a templom kövezetén térdelt, mindkét térde kisebesedett. Azon volt szüntelen, hogy az emberek őt megvessék és kerüljék. És ha ezt elérte, az arca csakúgy ragyogott az örömtől. Hallgassuk csak meg, hogy írja le a gyóntatóatyja és életírója első találkozását Benedekkel.

„Éppen bevégeztem szentmisémet Szent Ignác templomában, amely a római kollégiumhoz tartozik, 1782. év júniusa egyik napján, amikor egész közelemben embert pillantok meg. Rút és visszataszító külsejű volt. Tagjait a ruha csak félig-meddig fedte. Haja fésületlen. Ócska, öreg kötél szorította köntösét a testéhez. Ruhája elnyűtt, rongyos. Külsejére nézve a koldusok közt is a legnyomorultabbnak tűnt fel. Itt láttam én először Benedeket."

Mikor a lelkiatya a hálaadást a szentmise után elvégezte, — miként maga beszéli — hozzá lépett Benedek, hogy felkérje általános gyónásának meghallgatására. Megállapították az időt és helyet. A gyónás alatt bámulta a pap nem csupán azt a lelkiismeretes gondot, amelyet gyónója a készületben kifejtett, hanem azt a mélységes és alapos teológiai tudást is, amellyel a legnehezebb hittani kérdésekben rendel-

kezett. Mindjárt észrevette, hogy az, aki előtte térdel, hajdanában jobb napokat látott s valószínűleg teológus volt. Mikor erre célzott is, Benedek nyomban megjegyzé: „Én végeztem volna teológiát? Nem! Én csak közönséges, tudatlan koldus vagyok."

A lelkiatya azonban mindjárt észrevette, hogy rendkívüli emberrel hozta őt össze a Gondviselés, miért is mindjárt elhatározta, hogy vele a legnagyobb gonddal foglalkozik és megtesz mindent érdekében.

Bizonnyal Isten tervezte ezt a találkozást, mert azt akarta, hogy Szentjének emléke, fenséges életpéldája így az emberiségre örökségbe szálljon. Itt volt ugyanis az ideje, hogy az Úr erről gondoskodjék. Hiszen alig volt már egy év hátra Szentünk életéből. A még hátralevő 10 hónapban a gyóntatónak bő alkalma volt Benedeket alaposan megfigyelni. Hétről-hétre mindjobban csodálkozott az életszentségen, amelyet az a rongyos ember elárult. Bár jómaga nagyon ügyelt a fínom tisztaságra, de eszébe sem jutott Benedeket is arra bírni, hogy magatartásán változtasson és nagyobb csínra törekedjék. Bár nagy önlegyőzés volt számára ennek a lerongyolódott, szutykos embernek rendelkezésére állni, de mindig szívesörömest megtette és nagy épüléssel. Csak arra volt gondja, hogy Benedek szentgyónását mindig valami félreeső helyiségben végezze, nehogy a többi gyónónak kellemetlenséget okozzon.

Utoljára a nagyhét előtti pénteken látta Benedeket. Ismét gyónni jelentkezett. De míg máskor rendesen megbeszélte a következő gyónásnak idejét, ezúttal erről hallgatott. A gyóntató már csak azt hallotta róla, hogy meghalt. Éppen egy hétre a gyónás után költözött a boldog örökkévalóságba. A gyóntató nem csodálkozott rajta. Inkább azt bámulta, hogy oly életmód mellett, aminőt Szentünk folytatott, egyáltalán élni lehetett. Eltekintve a kíméletlen szigortól, amellyel önmagával bánt, az utóbbi hónapokban sok daganattól s fekélytől is sokat kellett szenvednie. A gyóntató figyelmeztette is, hogy jobban ápolja magát, de ő erre a jótanácsra alig vetett ügyet. Nála is, mint a többi Szentnél, a forró isteni szeretet elnyomta a vágyat a hosszabb élet után.

Így virradt fel a nagyszerda napja. Ama templomok közé, amelyeket Benedek különös szeretettel keresett fel, tartozott a Kolosszeum közelében levő St. Maria dei Monti. Többnyire itt hallgatta reggelenkint a szentmisét. A környéken mindenki jól ismerte őt. E napon is itt vett részt az istentiszteleten. Midőn délután egy óra tájt a templomot elhagyni készült, a kapu lépcsőin összeesett. Nyomban összefutottak, hogy segítsenek rajta. Pohár vizet kért, de nem tudott felkelni, hogy azt megigya. Egy mészárosmester, aki Szentünkkel szemben már előzőleg jóindulattal viseltetett, felajánlotta neki, hogy közeli lakásába viszi. Benedek nem ellenkezett. Itt ágyra fektették, hogy magát kissé kipihenje, de látták, hogy már a végét járja. Papot hívtak, aki feladta neki a haldoklók szentségeit. A szent útravalót azonban már nem fogadhatta. Túl gyenge volt hozzá. Elkezdték mellette a haldoklók imáit végezni. Mikor e szavakhoz értek: Szentséges Szűz Mária, könyörögj érettünk, Benedek minden haláltusa nélkül kilehelte lelkét, 1783 április 13-án, 35 éves korában.

Erre valami csodálatos dolog történt, amint gyóntatója és életírója jelenti. Alighogy Krisztusnak ez a szegény követője utolsót lehelt, nyomban az utcára futottak a szomszédságból a gyermekek és egyhangúan kiáltották: „A Szent meghalt, a Szent meghalt!" De csakhamar hozzájuk csatlakozott Róma minden lakója s velük hangoztatta: „A Szent meghalt! A Szent meghalt!"

Már sokan éltek és haltak meg Rómában, akiket életszentség és csodák ajándéka tüntetett ki, de még egy sem volt, akinek halálhíre oly hamar elterjedt és akkora részvétet keltett, mint ezé a szegény koldusé. Mindenki érdeklődött felőle és tudakolta, hogy hol is vannak szent tetemei?"

Így beszéli el mindezt a Szentnek gyóntatóatyja, és úgy látszik, előadásában nincs is semmi túlzott. A Szent halála után egy évre írja ezt, amikor még mindenki rácáfolhatott volna. Azt is tudjuk, hogy holta után mindjárt két templom is vetekedett, hogy benne temessék el. St. Maria dei Monti mellett döntöttek, mert itt vett részt legtöbbször az istentiszteleten. A végtisztessége is olyan fényes volt, hogy egy fejedelemnek sem szoktak különbet rendezni. Míg szent tetemeit a templomban nyilvánosan felravatalozták, a tömeg állandóan tolongott körülötte. Nagycsütörtökön és nagypénteken ott feküdt a templomban kihűlt teste a szertartások alatt is. A nép csak egyre tódult a koporsójához, úgyhogy a bíboros helynök végre megengedte, hogy negyednap is temetetlenül hagyják. Felkereste és búcsúzott tőle minden rendű és rangú ember. A szegény koldusnak, Benedeknek lábánál mindenki egyformán kicsinynek érezte magát. Húsvétvasárnap délutánján temették el ott az oltár közelében. Mikor a sírba helyezték, észrevették, hogy teste még mindig olyan hajlékony, mint mikor kiszenvedett.

Temetése után nem akart lelohadni a lelkesedés iránta. Tömegestül keresték fel sírját, úgyhogy katonaságot rendeltek ki a rend fenntartására. De még ez sem használt. Végre a templomot néhány napra be kellett zárni. Ez sem sokat változtatott a dolgon. Amint kinyitották a templomot, a tömeges zarándoklás újra kezdetét vette. Így folyt ez hónapokon keresztül. Ilyesmit még Róma sem igen látott. „A nép szava Isten szava." És ha valakit a nép kiáltott ki Szentté, ez kétségkívül Benedek, a szegény koldus volt. Rómából a Szentnek híre és tisztelete csakhamar egész Európába kiáradt és nem telt bele egy esztendő, és íme, Benedeket már mindenki ismeri és emlegeti.

Életrajzát többen is megírták. Egész legendakör támadt személye körül és mindenütt állítólagos csodákról beszélnek, amelyek közbenjárására mentek volna végbe.

Még csak egy megható vonást csatolunk az elmondottakhoz.

Közben még éltek Benedek atyja és anyja Boulongneban. Fiukról 12 éven át mitsem hallottak. Talán azt hitték, hogy már nincs is az élők sorában. Egyszerre csak azt hallják ám, hogy az Egyháznak egy újabb Szentje támadt, és ez.. az ő fiuk.

Elmondhatták a tékozló fiú atyjával: „Az én fiam megholt vala és feltámadt, elveszett vala és megtaláltatott." (Lk. 15, 24.)

A „Tavaszváros" kapuja előtt

(Jegyzetek P. Donászy Szabó könyvéhez*)

Irta: Hajdók János S. J.

Ezt a könyvet nem lehet a könyvismertetések szokásos se hideg, se meleg modorában elintézni. Követelése van, küldetése van s állásfoglalásra kényszerít. Még csíra, de egy mozgalom virágsátora lobban benne.

Nem kevesebb t. i. az igénye, mint hogy a bennünk rejlő természetfeletti életet (a láthatatlant, hangtalant, mozdulatlant) hallhatóvá, láthatóvá, ízessé s kívánatossá tegye — mese formájában. A legprimitívebb műfajt, a vénülő emberiség legkődösebb ősidejére emlékeztetőt, a tündérmesét forrasztja eggyé az érzéki, szellemi s metafizikai világon túlfekvő kegyelmi élettel. Úgyis kezdődhetnék: hol volt, hol nem volt... Úgyis: Krisztus Jézus született, megszületett bennünk. Eszmeköre a legszentebb szentély, s meseköre profán, a szónak ősi, „szentélyelőtti" értelmében.

Gyémánterdőben (mesevilág) van az Aranyház (családi otthon) és az Édesanya. Duruzsol a családi kályha, de: szólít az élet s a két testvérke, Gyémánttestvér s Harmattestvér (az örök gyermektípusok) elindulnak Tavaszvárost megkeresni (belépnek az életbe, az emberek közé). Az Életerdő fekete és csúf. Csak a Nagy Fehérruhás (a pap) tud átvezetni rajta. Vezeti is őket, míg a Kis Fekete Kutya (bűnalkalom) el nem csábít másfelé, a Fekete Pók (élvezetvágy) aranyfonalához. De ez a fonál nyálkás, mihelyt megfogjuk (bűn), s a Pók vérünket szívja, mígcsak a Fehérruhás meg nem szabadít (gyónás). Megkapjuk tőle a Varázskövet (megszentelő kegyelem), ezzel minden vidám lesz s megyünk a Feketefolyón át (leszámolás a halálos bűnnel) Tavaszsziget (választottak) felé. Vissza nem nézhetünk. De jaj, Harmattestvér visszanézett s a Nagy Fekete Hal (sátán) elnyelte varázskövét. Fehéruhás és Gyémántestvér ellenben ott vannak már a kék Életházában (Eucharisztia) s a Tavaszkirály (Krisztus) ölelésétől (szentáldozás) megfényesedik a varázskövük. Piros Tudásháza (Szentlélek) a tanítás háza, hol a sok Ragyogóarc (testvériségünk) egyetlen kórusba csendül. Mindez tündéri volna, ha Harmattestvér nem feküdne véresen a Feketefolyó kövein. Megkondulnak hát a harangok s testvérkezek felhozzák az eszméletlent a Tavaszhegyre (Egyház, missziók) s meggyógyítják. Csak az Édesanya hiányzik már, de csoda! — Tavaszvárosból (kegyelmi élet) híd vezet az Aranyházba (családi ház), mert ez is a Tavaszországhoz tartozik, de „ezt a titkot csak azok tudták, akik átkeltek a Feketefolyón és feljutottak a Tavaszhegyre". Akik befulladnak a folyóba (pokol), nem látják meg Tavaszkirályt. Aki megőrzi Varázskövét, feljut Hozzá (mennyország) a Tavaszcsillagba örökké.

* Donászy Szabó Ernő S. J.: Tavaszváros. A kegyelmi életre nevelés. (Gyermeklelkigyakorlat. Egy évi szívgárda nevelési programm.) Budapest, 1941. Korda R. T. 147. l.)

Szinte kívánkozik a folytatása a Tavaszkirálynőről (Szűz Mária), Tavaszkirály Szívéről, Tavaszváros harcáról (Katolikus Akció) stb. Nincs lezárva: bárki felveheti a fonalat, amint Donászy is fel fogja venni. Nincs művészien kiszépítve, a l'art pour l'art igénye szerint. Művészi fantáziák (előadóké, tanároké, papoké, íróké) alakíthatnak rajta; szépíthetik fel, fel az esztétikum magasságig. De nincs is elnagyolva: ha csupán felolvasod is, vagy betanulva „leadod", a gyermekszívek kigyúlnak tőle. Van hozzácsatolva feldolgozás, magyarázat: ha nagyobbaknak adsz elő, ebben remekelhetsz. Vannak csillogó Pál György-rajzok benne: kisebbeknek megmutathatod, rajzoltathatsz velük hasonlókat, színesben, kartonra vagy iskolafüzet hátuljára. Ha még élnek benned gyermekkorod mesevíziói, gyermekké lehetsz s tündérien mesélhetsz. Ha úgy gondolod, felütheted a keleti s a magyar mesegyüjteményeket és eposzokat, az Ezeregyéjtszakát vagy Rahmajanát, a Fedics Mihályokat vagy Grimm testvéreket. Kompilálhatsz vagy kivonatolhatsz. Csinálhatsz belőle rosszakat fegyelmező mesesorozatot (abbahagyva mindig, ahol a legérdekesebb): bár így is elértik, mire célzol. Csinálhatsz belőle értekezéseket nagyoknak a legfenségesebb kegyelmi életről: bár így is ott settenkedik a mesehangulat. De ha a célod: Tavaszvárost csinálni Tavaszhercegekből (elsőpéntek, mindennapi szentáldozás, gyakorlati élet Istenből): tedd úgy, ahogy Donászy Szabó megálmodta, nagyon ismerve a kisgyermek lelkét. Mese mesél messzi tájakon, de a kopott iskolapad, a rakoncátlan elemiiskolás (8—12 éves) s a kezdő gimnazista lett mesévé. Fantáziájukat bearanyozza a megejtően szép Varázskő titka, s ha bűn alattomosodik körül-körül, hirtelen eléjük ugrik a Feketepók ravaszsága.

Vannak bizonyára (mindig voltak) szkeptikusan nézők: minek összekeverni a mesét a valósággal. Pósa bácsit Szent Pállal. Megtéveszti a fogékony gyermeklelket. Hallja a katekizmust s elhiszi, hogy van ördög. Hallja a mesét s elhiszi, hogy van Feketepók. Aztán egyszer rádöbben, hogy Feketepók, Feketefolyó, Tavaszvár és Tavaszkirály: mese, mese, mese. Nincs hát ördög se, Krisztus se, mint nincsenek karácsonyfát hozó angyalkák se.

Ezzel szemben el-elnézegetem egy lelkigyakorlatozó elemista lánykának meseillusztrációját: Feketeerdő, mérges Pók s a testvérke lelánczolva, mint Gulliver a törpék között, felírás: „A csúnya Pók, a Bűn befonta Harmattestvért." Dehogy nem tud a gyermek (már a 8 éves is!) különbséget tenni! Ha nem magyarázkodunk is, tud! Érzi például a lelkiismeret szavát a vétkezés pillanatában, s ezt mindig érezni fogja. Érzi a jótett jutalmát, örömét önmagában, s ez is mindig visszakiált a Tavaszvárosba. Nos, a mozgalom célja épp ez: minél több örömet ilyen értelemben, minél kevesebb rosszat olyan értelemben. Meg aztán erre való a kifejtés, akár a könyvben közölt („müncheni

módszer" szerint (katekétikus visszakérdezés, hogy mi mit jelent, magyarázás, gyakorlati alkalmazás), akár egyéni, sablonba nem fogható ötletek szerint. Világos. hogy az előadó szétválaszthatja, sőt — ha igazi eredményt akar, lelkigyakorlatot vagy a gyüléseken gyermekmegszentelődést — szét is kell választania. Csak látni kell, hogy felismerik már a kicsinyek is a valót, s versenyezve jelentkeznek, tudják ám, mi mit céloz! Egy tőlünk távoleső, középkori mesesorozatnak, a Grál-legendának ilyen felhasználásánál volt alkalmam tapasztalni. Mennyivel több, színesebb, fajtánk képzeletéhez közelebb álló, magyarabb s dogmatikailag kiaknázhatóbb ez a Donászy-mű. Minden reményünk az övé.

Sőt az akadékoskodók okossága a visszájára fordul, ha meggondoljuk, hogy a mese Tavaszkirálya s Feketepókja éppoly reális szereplők, mint az Édesanya s a Fehérruhás. Azt meg, míg a világ világ lesz, egy felkamaszodó gyermek se fogja tagadni, hogy édesanya s a pap bácsi valóban léteznek. A szimbolikus mese tehát nem távolít a dolgoktól, hanem a megfoghatatlant akarja foghatókhoz kötni, velük elkeverni s átéletni, megtapasztaltatni a kicsinyekkel. Ha (amit a szerző egyelőre kihagyott) belevesszük még az Édesapát is: a földi család teljessége bontakozik elénk túlvilági fényben. Az ifjúságot amúgyis mindenki kikirángathatja a családi otthonból (mozgalmak, egyesületek, ünnepélyek, versenyek): legyen a mi kiváltságunk, hogy a természetfelettiség bűbájában visszasegítjük a családi fészekbe.

Mindenki érezheti, hogy itt nem afféle egyszerzáporzó eszmefelhőről van szó. Totális mozgalomnak indul a fogalom meg nem csúfolt jelentésében. Mert lehet ám ezt a mesét színes diapozitívekre rajzolni, nagy falitáblákon kifüggeszteni, lehet belőlük társasjátékot, hanglemezeket s erdőt-mezőt járó harcijátékot, színdarabot s mozdulatkórust csinálni, lehet eszterlánchan énekelni (ha elkészülnek a megfelelő dalok), lehet rajzfilmet csinálni belőle s Maeterlinck Kék madarát messze meghaladóan egy valóságos álmot filmesíteni nagyoknak, kicsinyeknek. (Megvalljuk: mindez ma valóban csak álom és félig elindult tervezgetés.) Gyorsan hozzátesszük: Maeterlincknek semmi köze a mozgalomhoz, a szerző nem ismerte a hasonló kuliszszákkal dolgozó, de materialista-panteista misztériumot (szövege indexen van), s már régen valóságos gyermeklelkekben pergett Donászy filmje lelkigyakorlatok alkalmával, mielőtt a Kék madár Magyarországra jött. De igenis van köze Mécs László idézett soraihoz s talán tavaszmotívumaihoz is (hiszen ezek ma a levegőben élnek), s főleg a Mowgli-meséhez s a farkaskölyök-mozgalomhoz. Eszmevilág ez is, az is; mese ez is, az is: az olvasóra bízzuk, mit gondol az összehasonlításkor. Mindenesetre eddig hiányzott egy ízig-vérig katolikus mesevilág, meseszótár, mely a kisgyermeket elbűvöli, fokról-fokra bevezeti a titkokba egy mozgalom keretében, s most ez megvan. A mozgalom elindult. Hogy eléri-e messzederengő, tömegeket hívó célját: a munkatársaktól függ.

Lesznek-e sokan, fiatalok (tanítók, tanítónők, gárdavezetők, apácák, papok, kispapok), kik erejük javát nem idegenből importált pedagógiai fogásokra fecsérlik, hanem katolicizmusunk legbensejét vetítik gyermekeink elé. S e fiatalokat nem az évek számával mérjük, hanem a magatartással: van-e rugékonyság felvenni az új idők mélységre és szemléletre (misztikum és expresszionizmus) utaló vágyát. Mert Donászy könyvében ez a modernség csap fel, tán öntudatlanul, de győzhetetlen tüzekben.

Öröm

Irta: P. Szalóczi Pelbárt O. F. M.

Azt mondják, hogy a Zürich melletti Utli-hegy állandóan napfényben ragyog. Akkor is, ha a tengerről felszálló ködök elborítják az utcákat. A köd úgy körülveszi ezt a hegyet, mint hullámok a szigetet, feje büszkén emelkedik a szürke ködtenger fölé. A város tele van ilyenkor örvendező arcokkal: „Az Utli-hegy napfényben!" És mindenki fölfelé törekszik, gyönyörködni a napban és a kék égben.

A világosságot, az örömet mindenki szereti, óhajtja, mert öröm nélkül nem lehet el a lélek. Ez az, ami húz fölfelé, az Isten felé, az örökkévalóság világába, ez teszi könnyebbé napjainkat és fáradozásunkat a földön s ez után törtet minden halandó a világban.

Az öröm, ami felé húzódik a lélek, vagy — amit megszerzett magának s őriz, legyen tartalma s társa életünknek. Ne alkalomszerű társ csak, ne ritka vendég, ne legyen csak árnyatadó fa vagy oázis a sivatagban, hanem tartozzék bele mindennapi életünkbe, mint a levegő.

Kérdés azonban, hogy milyen irányban keressük az örömet? A földi örömök kielégítenek-e? Vagy többre, állandóbbra vágyódunk-e? Nem kell érvelni a mellett, hogy a mi utunk a lélek országában a lélek örömei felé kell hogy vigyen. Ne engedjük eltántorítani magunkat. Igaz, nagyobb a világi örömök vonzóereje, hirtelenebbül és érzékelhetőbben elégítenek ki, de utána nemsokára keserű lesz a szájnak íze, mert kifogyott az öröm korsója, újra kell tölteni — sőt ami fájdalmasabb: rendszerint a lelkiismeret nyugtalansága, a bűntudat zaklatása kíséri nyomon. Amilyen erősen csalogat, olyan üresen hagyja ott hamarosan a lelket. — Ezzel szemben a lelki élet örömei? Bizony nem rohannak meg, nem öntenek el tüstént. Kissé fanyalogva kezdünk bele ezért egyik-másik lelki dolgunkba. De ha megmaradunk mellette, ha kitartunk, akkor lassan enged a feszesség s szivárog belénk a békesség, a megelégedés s észrevétlenül hatalmába ejt úgy, hogy nem akarunk elszakadni tőle. Az igazi lelki öröm után soha nem érez az ember ürességet, soha nem érez kiábrándulást, soha nincs lelkifurdalása. S ha később rágondol, csak a boldog emlékezés marad, s nem fanyar mellékíz, mint a világ örömeinél.

Az igazi öröm a lélekből fakad s nem ideigvaló világból. „A halál országában keresitek a boldogságot? — kérdezi Szent Ágoston. — Nincs ott. Hogy is lehetne ott boldogság, ahol még élet sincs?!" Tartós örömet csak Isten adhat, ő a mi örömünknek oka. S ez a tudat oly mélyen s természetszerűen gyöke-

rezik az emberi lélekben, hogy a pogányok mítosza szerint az örömet az istenektől lopta az ember. Ők sem a világot tekintették a legerősebb, a voltaképeni öröm forrásának.

Minden kívülről jövő hatás, csábítás ellen vérteszük fel magunkat s ne tántorodjunk el attól az igazságtól, hogy a valódi öröm belülről fakad, amit a külső körülmények el nem ragadhatnak. Ha nem Istenben forrásoznék örömünk, hanem a világban, akkor a palotában nem ismernék a könnyet s a kunyhókban ismeretlen volna a kacagás. Ha valaki Isten gyermeke s mégis kesereg, az elfordul Istentől, mert különben könnyein keresztül is észrevenné a segítő, bátorító, vigasztaló Istent. Azért látunk mosolygós, vidám arcokat a betegágyon, mert a lélek nyugalma, a szív békéje, a belső erők összhangja vezeti s tartja erősen. Ahol ez hiányzik, ott nincs öröm, de van ökölbeszorult kéz, haragtól villámló tekintet, önmagából kifordult ember, kielégületlenséget eláruló sóvárgás és feldúlt lélek.

De mi Istenre nézünk. S hozzá nemcsak a Szentírás, szentatyák vezetnek, amikor a legtartósabb öröm forrását keressük, hanem egyéni tapasztalatunk is. Az csak szárnyat ad nekünk s fellelkesít, amikor a Szentírásban ilyeneket olvasunk: „A szív vidámsága élete az embernek és elfogyhatatlan kincse. Az örvendezés pedig meghosszabbítja az ember életét", vagy amikor halljuk Szent Pál lelkesítő szavait: „Mindig örvendjetek!" s másutt: „Örüljetek, ismét mondom: örüljetek!"

Ez az öröm abban áll, hogy mindig mosolyogjunk? Akinek ilyen természete van, az külön hálálja meg az Úrnak. Az öröm voltaképen abban nyilvánuljon meg, hogy nyugodt lélekkel viseljük a megpróbáltatásokat, s bizonyos belső mosollyal, jóleső érzéssel kísérjük figyelemmel a mellettünk s bennünk zajló életet — hogy kiegyensúlyozottsággal reagálunk bármire, ami ér bennünket.

Ez az öröm a diadalmas világnézetnek, a kegyelmi állapotnak a gyümölcse. Azért az öröm legkiemelkedőbb szentje Assisi Szent Ferenc, mert a protestánsok megállapítása szerint is kevesen élték oly híven az evangéliumot és közelítették meg jobban az Úr Jézust, mint Assisi Szent Ferenc. Akinek ilyen fokban nem jutott az öröm ajándéka, nem szomorkodhatik miatta. Mindenki annyit szerezzen meg belőle, amennyi lelkébe elfér, annál többet nem kívánhat. Azt azonban ne felejtsük, hogy a félembereknek igazi öröme nem lehet.

Gondoljunk arra is, ami az előzőkből természetesen következik, hogy nem kell gyorsvonatra vagy repülőgépre ülni, hogy az örömet elérjük. Mert közel van hozzánk. Az embert parányi dolgok is megörvendeztetik. Tanú rá kiki a maga életével: napsugár, illat, jó pihenés, jól végzett munka, segítés máson stb. ezer és ezer alkalom arra, hogy örülni tudjunk. Csak nyúljunk feléje, ragadjuk meg s szeressük: nem fog elhagyni minket.

De nagyobb dolgok is figyelmeztetnek az örömre. Itt van az olvasó, a Boldogságos Anya örömeit, katolikus hitünk örvendeztető tényeit állítja elénk, valahányszor végigmondjuk, elmélkedve, odagondolva imádkozzuk. A Szeplőtelen Fogantatással megtört a világ gonoszsága s lakást kapott a Szűzanya méhében az, aki megváltja az emberiséget, kiragadja a sötétségből s a világosság fényébe állítja. A ragyogó betlehemi csillag egy születést jelez, annak világrajöttét, aki a jóhírt, az evangéliumot, tehát örömet hirdeti a világnak. Eljött közénk, mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érette. Hát nem tudnánk örülni annak, hogy ilyen jóságos, szerető Istenünk van?! S ha egyszer a lélek az ő közelébe kerül, örökké sajog benne a vágy az Isten újabb látogatása után, kíván eloszlani és Krisztussal lenni. Az Isten-szerelemnek, az amor Dei-nek a nyila gyógyíthatatlan sebet ejt a lelken. S a lélek újra meg újra odajárul hozzá, ízlelni vigasztalásainak örömét, azt, hogy milyen édes az Úr!

Hogyne örvendeztetné meg a lelket az, hogy megközelítheti az Istent, sőt együtt lehet vele, hogy az övé! Lehet-e több, erősebb ennél? Vele miénk az örök élet, amit itt élünk tökéletlenül, de ami kimondhatatlanul nagy örömet tartogat számunkra.

Az örömre figyelmeztet bennünket nemcsak vallásunk középpontja, az Isten, hanem a feléje mutató földi élet is. — Az élet, amelyik nehéz, de szép. A szépség a nehézség legyőzéséből, a szenvedésből s azt nyomon követő örömből születik. Nem akkor érezzük szépnek az életet, ha a folyton kérő vágyak — nem a nemesek — kielégülést nyernek. Hanem minden nehézség ellenére szépnek valljuk az életet, ha az örömtől csak kicsit is megrészegedünk. Ez kezdődhetik ott, hogy egy ital vizet adunk a szomjas vándornak, hogy tiszta lélekkel nézzük a gondtalanul szendergő vagy játszadozó gyermekeket, akikben a paradicsom szépsége tükröződik.

Nem tud mindenki olyan lélekkel járni a természetben, mint Assisi Szent Ferenc. Ő az erdők rengetegében, a madarak énekében, az égremutató hegyek magasságában, a tenger végtelenségében, a folyók sietésében — az Isten felé törtetést, a magasságok, a végtelen felé sodró vágyat látta. Valamit mi is észrevehetünk ebből. Meg gondoljunk arra, hogy mindenkire rásüt az Isten napja, mindenkit megcirógat az illatos szellő, megörvendeztet a daloló madárka. A természet szépsége mint örömforrás: mindenkié.

Köszönjük is meg a gondviselő Istennek „ezt a szép kis életet, színes élményeivel és örök reményeivel, kis és nagy ajándékaival, elmúló bánataival és el nem múló örömeivel, felfedezett és felfedezésre váró kincseivel együtt. Mindennap külön örüljünk annak, hogy élhetünk és úgy érezzük magunkat éveink között, mint akit egy nagyon szép kertbe bocsátottak be és most ámul, élvez, örvendezik." (Székely László.)

Az örömre nemcsak az Isten létezése és bennünket szerető jósága figyelmeztet s nemcsak az élet tiszta, Istenhez emelő szépségei, hanem a szenvedés is.

Ismerjük annak gyakoriságát és nagy szerepét életünkben. Hogy a szenvedés idején kell az öröm enyhítő balzsama, azt jól érezzük mindnyájan. Az öröm meg tud küzdeni a fájdalommal, Istenhez fordít, s ha megkeressük s nem engedjük el, nem lehet a szomorúság úr a lelken. „Az igazán tiszta életű emberekben — írja a ferences P. Ohlmeier — ott van minden öröm forrása és soha bánat nem szakadhat rájuk. A legnagyobb örömet a legnagyobb bánat szüli." Krisztus Urunk kínszenvedésével, kereszthalálával váltott meg bennünket, vagyis azzal szerezte a legnagyobb örömet a világnak. A Hétfájdalmú Anyát Örömünk Okának és a Szomorúak Vigasztalójának mondjuk.

Hányadán állunk az örömet illetőleg? — Igyekezzünk boldogságot, örömet árasztani mindenfelé. Aki örömet ad, többet ajándékoz, mint a tudósok, feltalálók, művészek vagy bárki más. Ismerjük azt a mondást, hogy az emberek nagy-nagy jótevője az, aki meg tudja őket nevettetni, aki örömet ad nekik.

A Szentcsalád Szíve

Írta: Dr. Tóth K. János

Minden kornak szüksége van eszményképekre, amelyek nagy tettekre lelkesítenek. A keresztény életszemlélet kincsesházában mindig akad ilyen korszerű eszménykép, amely nem az elérhetetlen, délibábos álomvilágot, hanem a történelmi, eleven valóságot és a megközelíthető tökéletességet tükrözi vissza.

A XX. század legégetőbb problémája: a családi élet, a házasélet, az otthon válsága. Ennek a megdöbbentő válságnak *fő oka:* az *édesanya keresztény eszményének megtagadása és a nő természetes hivatásának elárulása.* Időszerű tehát, hogyha a modern ember szemei elé odavetítjük a *keresztény édesanya örök eszményképét:* a *Szűzanya* boldogságos arcát.

Elérhetetlen magasságban áll előttünk Mária, a *Szeplőtelenül Fogantatott.* Ez a csodálatos kiváltság csak őt illeti meg Évának számkivetett gyermekei közül. Az összülők lázadásának és bukásának sötét árnyéka csak az Ő lelkére nem nehezedett. Az Isten végtelen jóságà csak Máriát óvta meg az eredeti bűn szomorú és megszégyenítő bélyegétől. Minden más ember az elesettségnek és a pokol rabszolgaságának ősi ismertetőjelét hordja a lelkén. Azért valamennyien csak az ámuló és a porba hulló hódolat érzelmeivel közeledhetünk a Szeplőtelen felé. *Az eredeti bűn nélkül fogantatott Mária sohasem lehet a mi eszményképünk, mert elérhetetlen, megvalósíthatatlan, kiváltságos tökéletesség.*

A hófehér, a liliomos Szűz Mária már közelebb áll lelkünkhöz. A test és a vér gyötrő szenvedélyeinek, aljasító indulatainak pergőtüzében vergődő emberiség bizalommal kérheti az Ő segítségét, pártfogását. Diadalmas erő, győzhetetlen hatalom fénye sugárzik a Legtisztább Szűz szeméből. Ennek verőfényében járnak a tisztaság földi angyalai és a testiség, az érzékiség börtönének bilincstörői.

De talán a legközelebb áll az emberi szívhez Máriának, az Édesanyának arca. A szűzesség ragyogó megközelíthetetlensége vagy nehezen járható magaslata nem ébreszti fel minden lélekben a megbúvó jóságot és rejtőző szeretetet. Az édesanya boldogító közelségében, az anyakéz puha, simogató érintésére azonban felolvad még a legkeményebb jégpáncél is az emberszív körül és fölragyog a legsötétebb, a legvigasztalanabb lélekben is a szeretet világító s melegítő fénye. *Szűz Máriának anyai gyöngédsége és meleg jósága könnyen meghódítja a boldogságot hajszoló és békét kereső emberszíveket. A szenvedők, a tántorgó keresztbordozók is bizalommal fordulnak a Fájdalmas Anyához.* Azért marad számunkra Máriában az anyaság a legvonzóbb eszmény.

Ha végigelmélkedjük Szűz Mária földi életét, akkor rábukkanunk az *édesanya kettős ismertetőjelére: a szeretetre és a szenvedésre.*

Lobogott-e valaha édesanya lelkében olyan tiszta és forró szeretet, mint Máriának, a Szentlélek Mátkájának lelkében, aki a Magnificat-ban dalolta el kilenc hónap vágyakozásának sejtelmes boldogságát? Volt-e olyan meleg csók, amely bensőségesebben tudta volna kifejezni az anya érzelmeit, mint Máriának anyacsókja, amellyel a betlehemi éjtszakában köszöntötte isteni Szülöttjét? Dobogott-e valaha a földön olyan önzetlen anyaszív, amely annyi alázattal tudta fölajánlani gyermekét az Úrnak, mint Mária szíve a jeruzsálemi templomban? Szorította-e valaha édesanya keblére olyan aggódó, remegő féltéssel gyermekét, mint Mária az egyiptomi futás gyötrelmes éjtszakáján? Kereste-e földi édesanya zokogóbb, panaszosabb bánattal elveszített fiát, mint Mária a tizenkét éves Jézust?

Az anyaság minden varázslatos szépsége, az anyaszív minden muzsikáló boldogsága ott csilingelt, ott dalolt a názáreti otthonban. Ezek a névtelen s rejtelmes esztendők virrasztottak az anyai szeretet tündérálma fölött, amit Mária lelke szőtt imádott gyermeke köré. XI. Pius pápa mondotta, hogy *az édesanya a család szíve.* Ezerszeres joggal állíthatjuk ezt a *Szűzanyáról, aki Názáretben a Szentcsalád jóságot sugárzó, szeretetet dobogó szíve volt.*

Ez a szív azonban átérezte az anyai szenvedés minden gyötrelmét, amikor Jézus búcsút vett a csöndes názáreti otthontól. Mennyi keserűség, mennyi aggódás, mennyi könnyes fájdalom markolt e szívbe, amikor napról-napra tapasztalnia kellett Krisztus munkájának látszólagos sikertelenségét, ellenségeinek növekvő gyűlöletét és a népnek közömbösségét s hálátlanságát! *Jézus szenvedéstörténete a Szűzanya keresztútja is.* Lehet-e megrendülés nélkül szemlélni a Golgota Áldozatának Édesanyját, amint a bibliai „erős asszony" lelki nagyságával ott áll a keresztfa tövében? Michelangelo alkotó géniusza tudta csak megközelíteni azt a fájdalmat, amely a Fia holttestét ölében tartó Szűzanya lelkében viharzott, szívében zokogott. Jól mondja Szent Bernát, hogy az a kimondhatatlan, összehasonlíthatatlan *Krisztus-szeretet vértanúvá tette a Fájdalmas Anyát.*

Valóban, *Szűz Mária földi élete az anyai szeretet és szenvedés olyan fönséges példája* volt, *amelyre csak térden állva tekinthet a világtörténelem!*

Ma, amikor az anyaság eszménye oly mélyre süllyedt, amikor a közvélemény szentesíti a szétrombolt családi otthonok, a meggyalázott, megtagadott és elárvult hitvesi szeretet gonosztevőinek cselekedeteit, visszasírjuk a szűzmáriás édesanyákat.

Ha körültekintünk a modern társadalomban, megdöbbenéssel látjuk, hogy mennyire *eltorzult a nő hivatása.* Prohászka püspök valamikor azt írta: „Anyaság s anyai érzés jellemzi a női pszichét, ebben üt el leginkább a férfitól s ez anyaság a gyermek felé irányul s a gyermekben pihen meg, mint életének központjában. Ez a természet és az Isten szava..." A *mai nő* sokszor megcsúfolja ezt az igazságot. *Mindenre érez hivatást, csak éppen az anyaságra nem. A szerelemben,* amire könnyen tüzet fog a szíve, *csak a pillanatnyi élvezetet, a tiszavirágéletű gyönyört, az észbontó mámort keresi. A házasságban is legtöbbször az érzékiség szabadságlevelét, a jó partit, az előnyös tár-*

sadalmi életformát nézi, amit bármikor lerázhat és eldobhat. Milyen szomorú a felbomlott házasságok statisztikája! *Mennyi válás!* Mennyi élettörés! Sokan elfelejtik ma Lacordaire szavait: „Egy órahosszat szeretni — állatias dolog; egy évig szeretni — emberi dolog; egy egész életen át szeretni — angyali dolog; egy életen át csak egyet szeretni — isteni dolog." Valóban *a szentségi házasság isteni kegyelme kell a sírigtartó hűséghez s szeretethez!*

A nő egyénisége az élettársat, természete pedig a gyermeket keresi. Nem elégséges tehát, hogyha a modern nő csak szívet cserél, amikor házasságot köt, hanem szeretetének termékennyé, gyümölcsözővé kell válnia. *Ha hiányzik a gyermek, szánalmas torzó lesz a női természet.* Mert akinek nyakát sohasem öleli át a puha gyermekkacsó, akinek sohasem mondják ezt a boldogságos szót: édesanyám, az nem tudja, mi a női lélek rejtett vágya. Aki sohasem remegett a halál árnyékában a gyermek életéért, aki sohasem borult hálából az Isten elé a gyermek megmaradásáért, az a nő csak töredéket ismer az érzések világából.

A modern Ráchelek sirathatják meg nem született vagy megölt gyermekeiket. Nekik köszönhetjük, hogy hazánkban évről-évre több lesz a koporsó, mint a bölcső. Ők a felelősek azért, ha megfogan rajtunk az Úr átka, amit Izaiás prófétának mondott: „... És járatlanná és pusztává teszem ezt a földet, mert igen sokat vétkeztek ..., mert igen sokat megöltek e városban."

Undorral szemléli minden jóérzésű ember azt a kutyakultuszt, amit az ú. n. társasági hölgyek ápolnak. Budapesten tanácsadó-iroda nyílt meg, ahol húsz pengőért megmondják, hogy milyenfajta s nagyságú kutya illik az illető hölgy „egyéniségéhez". *Amerikában* pedig kutyaszanatóriumokat építettek a saját hibájukból gyermektelen asszonyok négylábú kedvencei számára. És ezek a szegény, szerencsétlen asszonyok órákhosszat üldögélnek az állatorvosnál, a kutyafodrásznál, de nincs türelmük odaülni a hófehér ágyacska, a mesélő, a ringató bölcső mellé. Ezek a szegény, szánalomraméltó asszonyok babusgatják, ölelgetik négylábú kedvenceiket, de nem tudnak keblükhöz szorítani mosolygós szemű, édes gyermeket. Micsoda eltévelyedése ez a női természetnek! Micsoda meggyalázása ez az anyaság fönséges eszményének!

A Szűzanya hónapjában odatérdelünk virágos oltára elé és mellünket verjük bűnbánóan, hogy ennyire lealacsonyítottuk a Teremtő legszebb alkotását: az édesanya eszményét. *Kérjük Őt, a Legtökéletesebb Édesanyát, hogy küldjön nekünk minél több katolikus nőt, akinek meleg anyacsókja és szeretettől dobogó anyaszíve meghozza a szűzmáriás életeszmény diadalát.*

A keresztény vidámság

Sumebant cibum cum exultatione
et simplicitate cordis. (Ap. csel. 2, 46.)

1. Miért örüljön a keresztény? Mert van biztos útja s nem kell bolyongania. Mert tudja, hogy quid est veritas. Ismeri a helyzetét a világegyetemben. Ismeri viszonyát az Istenhez, embertársaihoz, az anyagi javakhoz, önmagához. Mert nem rabja az anyagnak, mert kipillanthat az örök életbe. Mert van erkölcsi eszménye és ennek az elérése lehetséges számára, és vannak eszközei hozzá. Mert benne van egy nagy szeretetközösségben és így részesülhet mások javaiban is: imáiban, erényeiben, a szentek érdemeiben.

Hogyan örüljön a keresztény? Úgy, hogy jókedvűen végzi minden munkáját, mert céltudatosan végzi. Munkája sohasem hiábavaló: sikere mindig megvan, ha nem is éppen földi, mert hisz ő az örökkévalóságban él. Jó kedvvel szórakozik, imádkozik. Jó kedvvel szenved és tűr. Mindig szíves, mindig szolgálatkész. Optimista: mindenben észreveszi a jót, nem telik kedve abban, hogy a kákán is csomót találjon.

Mikor örüljön? Mindig. Semper gaudete. Még akkor is, ha vétkezett. Nem a véteknek, hanem annak, hogy van módja arra, hogy a vétekből kiemelkedjék. Igy mondjuk az eredeti bűnről is, hogy felix culpa. Aki a villamos kerekei alá kerül, s csak az egyik lábát vágja le a villamos, örül, hogy nem halálra gázolta. Igy örülök én is bűneimben annak, hogy van bánat, van megbocsátás. Vidámságomat nem teszem külső közhelyektől függővé, mint például a szerencsétől, mert lelkem derültségének nincsenek korlátai. Nem kell ennek a vidámságnak mindig kitörnie belőlem. Megnyilvánulásait szabályozni tudom.

2. In simplicitate cordis. Az egyszerűség nem más, mint életművészet. Művészet az, ha valamit le tudok egyszerűsíteni, ha a lényeget ki tudom választani és a fölöslegeset el tudom hagyni. Simplex az, aki nem összetett. Akiben nincs tettetés, képmutatás, ravaszság, fondorlatosság, akinek nincsenek hátsó gondolatai. Talán le fog maradni néha a kenyérharcban, de egyszerűségében boldog és nyugodt. Ez a legnagyobb kincs. Don Bosconak anyja azt mondta, hogy sohasem fogja fia küszöbét átlépni, ha gazdag pap lesz belőle. Don Bosco nem lett gazdag pap, de boldog volt és szent lett. Egyszerű az, akit nem szednek szét a földi gondok és a kételyek. Aki egyensúlyban van. Aki egészben marad. Egészen Istené.

(Dr. Korompai József papi elmélkedései: „Az apostolok iskolájában" rövidesen megjelenik. Ebből hoztuk a fenti gondolatokat.)

Theologia symbolica

Az anyagvilág szimbolumai

Írta: Dr. Gálos László

(Folytatás.)

7. *A kereszt, a horgony és a szív.* A három isteni erény jelvényei a keresztény szimbolikában.

A kereszt a hit jelvénye. Egész hitünk foglalata ez az áldott jelvény, két vonala két nagy igazságot fejez ki: Isten Fia leszállott az égből a földre, hogy az emberiséget a bal útról: a bűn útjáról a jobb útra: az erény útjára vezesse. Rajta függ az Istenember, a szenvedő Megváltó, ő a mi kiengesztelődésünk Istennel, minden szentség, kegyelem és áldás forrása. A kereszt két vonalában találkozik a természet a természetfelettiséggel, itt békül ki az igazságosság az irgalmassággal; nem csoda tehát, ha ez lett üdvösségünknek is kulcsa. Sok hitet prédikál és sok hitet is kíván a kereszt jele, nem hiába panaszolja Szent Pál apostol, hogy ez az áldott jel zsidóknak botrány, pogányoknak viszont ostobaság. Nagy hit kell ahhoz, hogy a szégyenfán gonosztevőként kivégzett véres embert Istenünknek, keserves kínhalálát megváltásunknak valljuk. A keresztfa a paradicsomi tiltott fa ellentéte, itt leszünk mindannyian Krisztusban egy családdá. Rajta ment végbe a „magnum pietatis opus", ez az isteni jóság nagy műve, ez a Vexilla Regis, melyet mint a túlvilág belépőjegyét, haló porainkban is sírjainkból kezünkben tartunk.

A horgony a remény jelképe. A hajón a cél, a kikötő, a part ígérete. A vizen magán nincsen sok rendeltetése, nem kívánunk úgysem a fenékhez kötődni, a tengeren talán el sem érnők, hanem a parthoz. Ott, ahol a horgony végre szerephez jut, véget ér a vándorlás, teljesül a sok vágy, a sok sejtés, viszontlátás, elömlik lelkünkön a nagy megkönnyebbülés: célnál vagyunk. De addig is, amíg a sík vizeken a vihar tombolásában velünk van, jólesik rátekintenünk: bízhatunk benne, hogy eljön a pillanat, mikor szükségünk lesz rá. A remény az életútban ilyen túlvilági öbölhöz való odakötődés, ami még nincs itt, de biztosan várható. Biztonságérzet a bizonytalanságban, állandó nyugvás boldogító előérzete a kilátástalannak tetsző útban. Súly és támasz, sugár, mely végét ígéri a számüzetésnek, rabságnak, betegségnek, veszélynek, szenvedésnek. A remény voltaképen nem elméleti, hanem gyakorlati hit: bízó ráhagyatkozás egy nálunknál nagyobb, minket támogató erőre. Üdvösségünknek és a hozzá szükséges eszközöknek bizalommal teljes várása Istentől.

Különösen kell a remény a bajban, a horgony a viharban, mert megrögzít, óv az elsorvadástól, békés öböl vizéhez kapcsol, künn a tengeren meg kétszeres vággyal tölt el a kikötő felé. A remény is a veszélyben erősödik, biztosra veszi, hogy Isten a rosszat is jóra tudja változtatni és ebben a veszélyben vergődőt is részesíti.

A szív a szeretet ősi jele. Az élet centruma, az érzésvilág fókusza, a lelki hatásokkal, benyomásokkal legjobban összeműködő testi szervünk. Állandóan dolgozik, sohasem tétlen, minden legtávolabbi sejtet ellát vérrel, így jelképezi a szeretetet, mely örökké tevékeny, mindenütt ott van, ahol szükség támad. Önmagát munkája közben emészti, ha leáll, mindennek vége: a lélek elszáll, a test kihűl, itt van az enyészet. Ha a szeretet megszűnik, vége mindennek az erkölcsi világban. Szent Pál apostol magasztalása szinte kifogyhatatlan és azt mondja felőle, hogy a három isteni erény közül ez a legfőbb, mert a hit átmegy a látásba, a remény a bírásba, de a szeretet megmarad az örök hazában. Itt a földön is minden érték, még sokszor a hit maga is a szív nemességén fordul, annál inkább a család, haza, irgalom ezer csodája.

A mi Istenünknek szíve van: ez a tudat hűlő korokban új lendületet és szárnyakat ad az isteni szeretet hőseinek és az azok nyomaiba lépő lelkeknek. „Szeretet nélkül semmi vagyok" — vallja Szent Pál is sajátmagáról. Ez képesít szenvedésekre, áldozatokra, hősies cselekedetekre, ez bontogat ki bennünket önmagunkból, ennek áldott üteme, dobogása egy pillanatig sem szünetelhet, még éjjel is dolgoznia kell, hogy világunk ki ne hűljön, mécsünk ki ne aludjék, életünk műve csonka ne maradjon.

8. *A kehely és a pásztorbot.* A két legfőbb egyházi hatalom jelvényei: a kehely a kegyelmet eszközlő rendi hatalomé, a pásztorbot a joghatóságié.

A papi élet lényege, lelke, tartalma Isten maga: a természetfeletti, kegyelmi valóságok világa. Ezért már a klerikátus kezdetén: a tonzúra felvételekor elmondják felettünk: „Az Úr az én egyetlen örökségem és kelyhem osztályrésze" (Zsolt. 15, 5.): Isten a mi sorsunk, osztályrészünk, kelyhünk. A kehely másik értelmét az utolsó vacsorán adja Jézus, mikor az újszövetség kelyhéről beszél, a békepohárról, mely az ő isteni vérében új asztalközösséget teremt Istennel egymással. Ugyancsak nála, az olajfákhegyi vérizzadásban mint a fájdalom kelyhe nyer megjelölést, amelynek kiürítésére céloz a Zebedeus fiakhoz intézett szavaiban is. (Mt. 26, 39.) Isten haragjának kelyhei szerepelnek a Titkos jelenések könyvében (16, 19.), melyek erre a világra kiöntve annak pusztulását okozzák. A kelyhet veszi kezébe a felszentelendő, ez áll koporsóján, ez van kivésve sírkövén a nagy igazságnak megfelelően: „Te pap vagy mindörökké." Melkizedek óta a papságnak és a vérontás nélküli áldozatnak jelképe, melyet a próféták utolsója: Malakiás egyetemesnek hirdet napkelettől napnyugatig az egész világra.

A papság isteni hatalma leginkább a consecratióban él és hat legfoghatóbban, azért a papi élet kifejezője Jézus vérének és az újszövetségnek kelyhe. Drága arany ötvösmű, melyet az áhítat és művészet kovácsol a legdrágább földi ércből, melyért annyi bűn történik a világon; a bor számára, mely szintén számtalan aljas szenvedélynek forrása. Mindkettő a természet java: Isten kezében és gondolataiban hibátlan érték, csak az ember gonoszsága teszi rosszá. De ezeket is, mint az embert magát is természetfeletti magasságokba emeli Isten malasztja. A pap bár ember, maga is átváltozik, megnemesedik, természetfelettivé változik, átalakul. Ezt hirdeti a kehely: testben Isten emberét, anyagban a szellemet, időben az örökkévalóságot, e földön a másik világot. A kegyelemvilág valóságot, magasabbrendűséget, a hit titkának értékeit, tényeit, hatásait, eredményeit.

(Folytatjuk.)

Irodalom

Dr. Czapik Gyula: **Gyermeklelkigyakorlatok.** II. kiadás. Budapest. 1941. Korda R. T. 188 l. Ára: fűzve **4.— P,** kötve **6.— P.**

Örvendetes jelenség az, hogy a magyar gyermeklelkigyakorlatos irodalom egyik kiváló művét, Czapik püspök úr elsőrendű munkáját, újabb kiadásban üdvözölhetjük. Elmondhatnók mindazt a jót és dícséretet, amit csaknem húsz évvel azelőtt annyian és oly sok helyen felsoroltak. Sőt nagyobb fokban is, mert ez a második kiadás még inkább bizonyítja a könyv sikerét. Téves felfogás volna az, hogy a gyermekeket nem lehet a lelkigyakorlat mély gondolatain átvezetni. Megcáfolja ez ellenvéleményt az a közel húsz éves magyarországi lélekalakító munka, melyet a Szívgárda-központ és mások a magyar gyermekvilágban műveltek. S e munkában nagy része volt e könyvnek is, mely két-három napos gyermeklelkigyakorlatot ad. Egyet katekétikus módszerrel a 7—10 éves gyermekek számára, a másikat homiletikus alapon 10—14 éveseknek. Előbb pedig rövid elméleti részben a gyermeklelkigyakorlatoknak a felnőttek lelkigyakorlatától eltérő különleges elveit vázolja. E könyvvel a hittanárok, hitoktatók, pedagógusok értékes és nélkülözhetetlen vezérfonalat nyertek a gyermekek lelki neveléséhez.

Komócsy István: **Wajdits Gyula** prelátus. pécsi kanonok élete. Pécs. 1941. Haladás Nyomda. 98 l. Ára: **1.50 P.**

A hűséges munkatárs kedves, közvetlen hangú megemlékezése e könyv. Emléket akar állítani a buzgó, a szentéletű plébánosnak, spirituálisnak, kanonoknak, aki példaképe a szerény, de áldozatos, az alázatos és Krisztus ügyéért lángoló lelkipásztornak. A rövid életrajz minden lapjáról a hivatása magaslatán álló pap szól az olvasóhoz, aki akkor is tudott eredményesen dolgozni, amikor a külső körülmények sokban gátolták. Akkor is bátran kiállt a katolikus igazságok védelmére, amikor a liberális eszmeáramlat minden Isten ügyéért fáradozó kezdeményezést csírájában elfojtani igyekezett. A lelkipásztornak, a papi élet után érdeklődőknek hasznos olvasmány.

Csávossy Elemér S. J.: **Manréza iskolája.** Budapest. 1941. Korda R. T. kiadása. 250 l. Ára fűzve **4.— P,** kötve **6.— P.**

Az aszkétikus irodalom kiváló művelője, P. Csávossy, a lelkigyakorlatok elmélkedéseit már három sikerült kötetben kiadta (Örök igazságok, A nagy Király nyomdokain, Kereszt és feltámadás), most a befejező negyedik kötet Szent Ignác lelkigyakorlatos könyvének magyarázatát adja. Nem elég csak az egyes elmélkedéseket ismertetni, hanem az egész lelkigyakorlat szerves felépítését, egyes részeit, a szabályokat részletesen is meg kell magyarázni. Vezérfonál ez a könyv, mely a lelkigyakorlatot adót és végzőt is felvilágosítja a szentigánci aszkézis módszeréről. Szerző az első, bevezető részben, a lelkigyakorlat fogalmát körvonalazza, majd az egységet és a felépítés nagyszerűségét vázolja. A második részben a lelkigyakorlatok négy hetével foglalkozik. Az egyes elmélkedéseknél kiemeli a célt, rámutat a dogmatikai fundamentumokra, a pszichológikus felépítésre. A harmadik rész a lelki élet néhány főbb szabályát ismerteti. Végül útmutatást ad a lelkigyakorlatok végzésére és adására. A függelékben a lelkigyakorlatról mint a lelki élet forrásáról értekezik. Itt veti fel a kérdést, mi is voltakép legbensőbb mivoltában a lelkigyakorlat. És megadja mindjárt a választ is: a szentgyakorlat életünknek a vallásosság lényegéből fakadó elvek szerinti következetes és céltudatos berendezésére előkészítő iskola. Tehát általános katolikus valami és nem különlegessége egy rendnek. Azért kívánjuk, hogy a Manréza iskolájába minél többen járjanak és egyre erősödjék a manrézás front, hogy felvehesse a küzdelmet az újvilág új szellemével szemben és győzzön Krisztus igazsága, melyre a lelkigyakorlat tanít.

Turmezei Ferenc: **Előkészítő oktatások az első szentgyónásra és szentáldozásra.** Budapest. 1941. Korda R. T. kiadása. 252 l. Ára: fűzve **3.20 P,** kötve **5.20 P.**

A magyar katekétikus irodalom újabb munkával gyarapodott. A bérmálási előkészítésről írt könyvéről ismert szerző most az első szentgyónásra és szentáldozásra előkészítő oktatásokat nyujtja. A szakirodalom minden kiemelkedőbb munkáját felhasználva vezérkönyvet kíván adni a hitoktatóknak. Az első részben az előkészítés technikájával foglalkozik: a szülők értesítése, megbeszélés a tantestülettel stb. A második rész már az előkészítő oktatásokat adja. A tízparancsolatot tárgyalja, ügyes rajzokkal kíséri az elméleti fejtegetést, amit a gyermekek felfogásához mérten már csattanós példával is megvilágít. Majd a bűnbánat szentségét vázolja minden részletében. A következő harmadik részben a szentáldozásra való előkészítéssel foglalkozik. Végül a szentgyónás és szentáldozás gyakorlati részét mutatja be és közli az első szentáldozás liturgikus miséjét a székesfehérvári egyházmegye liturgikus imakönyvéből. — Hiszszük, hogy ez a kitűnő könyv is nagyban hozzájárul ahhoz a pápáktól nagyon kívánt és sokaktól sürgetet óhajhoz, hogy a gyermekek minél korábban fogadják szívükbe Jézust.

László János: **Az élet iskolája.** Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. 348 l. Ára: fűzve **4.80 P,** kötve **6.80 P.**

Napjainkban feltűnően sok szentbeszédgyüjtemény. példatár, vázlat hagyja el a sajtót s mégsem volt felesleges a szerző munkája, amikor e szentbeszédvázlatokat összeállította. Nem akar kidolgozott beszédeket adni, még csak a vázlatok rendszeres felépítését sem célozza, hanem gondolatokkal kíván segíteni a lelkipásztoroknak. Tudja jól, hogy a sok-sok munkában elfoglalt papoknak mennyi gondot okoz a vasárnapi beszéd előkészítése, azért kész anyagot nyujt, amelyet nagynevű szónokok beszédeiből, példatárakból, aszkétikus könyvekből gyüjtött egybe. Nagy előnye a könyvnek, hogy egy-egy témakörbe csoportosítja a megfelelő gyakorlati példákat, a szentírási idézeteket és a szentatyák műveiből merített anyagot. Papok, szónokok számára nélkülözhetetlen!

Meyer Vendel O. F. M. **Szent Bonaventura lelkigyakorlatos vázlatai.** Budapest, 1941. 98 l. Ára 1.20 P.

„A lelki élet ferences mesterei" könyvsorozatban jelent meg ez a kis könyvecske, mely Szent Bonaventura gondolataiból, irataiból felépíti a nagy Szent lelkigyakorlatos könyvét. Az első részben az alapvető kérdések (cél, teremtmények, bűn stb.) tárulnak fel az olvasó előtt, majd tizenkét elmélkedés következik Krisztusról a „Lignum Vitae" nyomán. A második rész Szent Bonaventura lelkigyakorlatos módszerét adja, melynek ereje a Szentírás és a szent hagyomány ismerete, felhasználása. A lelkivezetők sok szép és hasznos gondolatot meríthetnek e lelkigyakorlatos vázlatokból, a világiak közül főleg a harmadrendiek és a lelki élet ferences szellemű művelői olvashatják nagy haszonnal.

Péterffy Gedeon: **Ifjúságunk és az Egyház.** Budapest, 1941. 170 l. Ára: **3.20 P.**

Szerző úgy látja és helyesen, hogy napjainkban állt be egy szellemi fordulat, melyre a katolikus ifjúságnak fel kell készülnie. A ma mozgalmai fiatalos lendülettel vetik bele magukat programmjuk megvalósításába és prófétáknak vallják magukat a szellemi vezérek, hogy táborukba csalogassák a reformra, az újraéhes fiatal lelkeket. Ebben a harcban az ifjúság és az Egyház problémája égetően fontos. Azért merülnek fel a komoly kérdések ifjúságunk lelkében és ezekre kell megadni a feleletet a hit fényénél. Péterffy az ügyes pszichológus szemével keresi az ifjúság lelki arcát, hogy aztán megadhassa az óhajtott feleletet is a megoldatlan vagy látszólag válasz nélkül hagyott problémákra. Majd a jelenvilágiságtól megejtett új ifjúságnak feltűnőbb kérdéseivel foglalkozik. Így a szociális ádventről, a szabadság válságáról, a nemzeti hivatásról, a katolikus magyarságról értekezik. Aztán az Új Európa és az Egyház gondolatait vetíti olvasói elé. Végül az Egyház és a jövő problémáját boncolgatja és eljut a katolikus megoldáshoz, hogy az Egyház és az ifjúság együvé tartoznak, mert a katolicizmus lényege nem a külső jogi szervezet, hanem a hit közösségében kialakult egység, a misztikusan továbbélő Krisztus, aki minden században és minden időben megtalálja az eszközöket, hogy kegyelme eljusson minden emberhez. — Adjuk az érettebb ifjúság kezébe a könyvet, hogy vezetőjük, irányítójuk legyen ez a kiváló munka!

Jacobs József: **„Az Isten áldjon meg...!"** Korda R. T. kiadása. 1941. Ára: **30 fillér.**

Amilyen szerény e füzet terjedelme, — 28 lap az egész — éppoly súlyos a tartalma; rendkívül ízléses kiállításával is elárulja, milyen dologról szól. Szól pedig a szülői áldásról, a belőle fakadó kegyelemről. A szülők a láthatatlan Isten helyettesei. „Milyen szomorú dolog az, ha a szülők Isten nevében büntetnek ugyan, de gyermekeiket nem áldják meg az ő nevében!" Könnyekig meghat, amit az anyai áldásról olvasunk. Aztán a jegyesek áldása! „A menyasszony — úgymond — rajzoljon keresztet vőlegénye homlokára, mert fontos, hogy őt Isten áldása kísérje... És te is, vőlegény, szenteld meg mátkádat a szent kereszttel. Krisztus keresztjét a szent vér áztatja. A kereszt áldása Krisztus vérének áldása. Áldd meg menyasszonyodat a kereszt jelével és Krisztus vére még tisztábbá és szebbé teszi őt." — E könyvecske nem hiányozhatik egy keresztény otthonban sem; kell, hogy forgassák a jegyesek, ismerjék a gyermekek, hogy minél többször kérjék szüleik áldását; szinte azt kívánná az ember, hogy minden lelkipásztor fejből tudja. Találó példái miatt a hitszónokok különös érdeklődésére számíthat.

Lantos-Kiss Antal: **Igét váró fiúk.** (Diáklelkigyakorlatok.) Budapest. 1941. Korda R. T. kiadása. 230 l. Ára füzve **3.60 P,** kötve **5.60 P.**

A diákok közkedvelt lelkiatyja újabb munkával ajándékozta meg nagyon szeretett fiait. Csokorba fűzte azokat az ihletett elmélkedéseket, amelyet országjáró útjain a diáklelkigyakorlatok szent magányában tárt az igét váró fiúk elé. Az örök igazságokat újszerűen csoportosítja, a nélkül azonban, hogy a szentignáci lelkigyakorlat első hetének gondolatsorát megváltoztatná. A közölt három beszédsorozat három különböző lelkigyakorlat alapját képezi. Szerző a diákok nyelvén szól a fiúkhoz s azért is van szavának akkora vonzóereje. Felvonultatja a fiatal lélek nagy kérdéseit és azokra a katolikus elvek fényében válaszol. Ifjúságunk lelki várát akarja felépíteni e könyv, de az építő munka mellett rádöbbent a gyenge alapokra, a könnyelmű, bűnös életre is. Ebből a lelki posványból akarja új életre felrázni a magyar jövő reménységét, amihez szívből kívánjuk az Isten áldását. — Minden felsős diák és ifjúságunk lelki nevelőinek a kezében ott kell lennie e kiváló könyvnek!

A Mester nyomában. Gondolatok az egyházi pályáról. Magyarul kiadja P. Gyenis András S. J. Szalézi Művek kiadása, Rákospalota. Ára **60 fillér.**

Lapunk olvasói nagyon jól tudják, mennyire szükséges Isten dicsőségének munkálására és a lelkek javának előmozdítására a szent és buzgó papi hivatások keltegetése és ébrentartása. Ezt a célt szolgálja a jelen füzet második kiadása, melynek előnye, hogy világosan, tömören és érdekesen ismerteti az egyházi pályával kapcsolatos kérdéseket, Krisztus szolgájának gondjait és örömeit. A kis írás felerészt P. Doyle Vilmos, hősi halált halt ír jezsuitától, felerészben a kiadótól származik. Az ízléses kiállítású munka nagyon alkalmas tömegterjesztésre és pályaválasztás előtt álló ifjak megajándékozására.

Jezsuita ünnepek. Ünnepek, szentek és boldogok jegyzéke. Fordította: P. Gyenis András S. J. Szalézi Művek kiadása, Rákospalota. Ára **60 fillér.**

A 400 éves jubileumát ünneplő jezsuita rend családi ünnepeit, 24 szentjét és 141 boldogát sorakoztatja fel a kis füzet. A szentignáci lelkiség barátai és művelői nagy örömmel olvassák majd az adatszerűen felépített tartalmas művet, mely olcsó és lelkesítő olvasmány egyúttal.

Bogner Mária Margit boldoggáavatására adakoztak: Dr. Del Medico P.-né, Budapest 10.— P; Keresztes Nővérek, Újkígyós 20.— P; Isteni Megváltó Leányai, Sárvár 22.— P; Irgalmas Nővérek, Esztergom-Viziváros 20.— P; Irgalmas Nővérek, Komárom 42.— P; Keresztes Nővérek, Bicske 18.50 P; Szabó Lajos C. M. gyüjtése, Irgalmas Nővérek 226.17 P; Koronghy Henrik, Léva 10.— P; Fodor Kálmánné, Budapest 20.— P; Ranolder-intézet, Budapest 30.— P; Isteni Megváltó Leányai, Lövő 20.— P; Irgalmas Nővérek, Szent Lujza-intézet, Budapest 24.67 P; Janecsek Antónia, Sopronbánfalva 36.71 P; Szabó Lajos házfőnök, Budapest 125.— P; M. Darvas Anna, Budapest 20.— P; Gyöngyösi Piroska, Szeged 20.— P; Iskolanővérek, Szeged 20.— P; Morva Lászlóné, Magyarbóly 60.— P; Barabás Károly, Budafok 3.50 P; Irgalmas Nővérek, Gyula 5.— P; Cser M. Margit gyüjtése, Budapest 40.— P; Irgalmas Nővérek, Budapest, Vörös-Kereszt 22.30 P; Szeged útján 14.— P.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK:

Férfiifjúságnak olvasmányok:

Lantos-Kiss Antal: **Igét váró fiúk.** Lelkigyakorlatos gondolatok. Kitűnő, életreformáló olvasmányok. A könyvet Márton Lajos remek rajzai díszítik. Ára 3.60 P, kötve 5.60 P.

Noll püspök: **Győződjünk meg az igazságról!** Hitvédelmi párbeszéd. A népszerű amerikai püspök csaknem millió példányban közkézen lévő könyvét gróf Wenckheim Frigyes jáki apát fordította magyarra. Feldolgozza az egész katolikus hittant párbeszéd alakjában. Művelt katolikusok és áttérők részére nagy érték. Ára 3.80 P, kötve 5.80 P.

Tamási József: **Vedd a szent kardot!** Hitvédelmi munka. A lélek halhatatlanságáról, a katolikus hit igazságáról szól és bizonyít. A szokásos ellenvetéseket idézi s azokra frappánsan visszavág. Stílusa könnyed, élvezetes. Ára 2.60 P.

Dr. Tahy Endre: **Kereszt az egyetemen.** A budapesti egyetemi ifjúság 1901. évi keresztmozgalmának története az „ezer magyar ifjú" névsorával. Ára 1.50 P.

Életrajzok:

Komócsy István: **Wajdits Gyula prelátus, pécsi kanonok élete.** Ára 1.50 P.

Dr. Kniewald—Lémajer: **A lélek tűzharcosa.** Dr. Merz Iván, a példás életű horvát katolikus ifjúsági vezér élete. Ára 3.20 P.

Nyisztor Zoltán: **Bangha Béla élete és műve.** Korunk legnagyobb hitvédőjének életét, naplójegyzeteit, működését ismerteti ez a vaskos kötet. Ára 7.— P, kötve 9.— P.

Értékes hitoktatási segédkönyvek:

Donászy Szabó Ernő: **Tavaszváros.** A kegyelmi életre nevelés. Újszerű lelkigyakorlat gyermekek számára. E könyv nyomán többhelyen tartottak bámulatos sikerű szentgyakorlatokat. Ára 3.80 P, kötve 5.50 P. A könyv meserésze gyermekek számára külön is kapható. Ára 1.50 P.

Havass Géza: **A megértett szentmise.** Kidolgozott szemléltető hitelemzések a szentmise szerkezetének megértésére és megtanítására. Sok képpel. Ára 1.30 P, kötve 2.80 P.

Turmezei Ferenc: **Előkészítő oktatások az első szentgyónásra és szentáldozásra.** Az elismert kitűnő mű 4 részből áll. Első részében az oktatások előkészítésével foglalkozik, a második részt elsőgyónási oktatások alakjában dolgozta fel, a harmadik rész az elsőáldozásra készít elő, míg a negyedik rész teljesen gyakorlati, a gyónás és áldozás próbáját írja le, háromnapos ájtatosságot nyujt szülők számára és szentbeszédet közöl az elsőáldozás napjára, a délutáni ájtatosságot ismerteti, melynek keretében történik az elsőáldozók megáldása. Ára 3.20 P, kötve 5.20 P.

Egyházi beszédek:

Bárd Ferenc: **Gyümölcsoltótól Nagyboldogasszonyig.** Elmélkedések a rózsafűzérről. Ára 1.50 P.

Dr. Korompai József: **Az apostolok iskolájában.** Sajtó alá rendezte dr. Gianone Egon. A korán elhúnyt értékes magyar pap elmélkedései az „Apostolok cselekedeteiről". A szerző „Az örök élet érettségijén" című művével nagy népszerűséget szerzett katolikus körökben. Ez a mostani műve is élvezetes, lelket emelő elmélkedési anyagot nyujt.

László János: **Az élet iskolája.** Sok példával, hasonlattal teleszőtt beszédvázlatok az egyházi év vasár- és ünnepnapjaira. Ára 4.80 P, kötve 6.80 P.

Dr. Ligeti József: **Ünnepi és alkalmi prédikációk.** Az egyházi év ünnepeire közöl a szerző szép beszédeket a Szentírás nyomán. Ez ad különösen nagy értéket anyagának. Ára 4.20 P.

Harmadik kiadásban jelentek meg a következő leánykönyvek:

P. Gausz Tibor S. J.: **A jegygyűrűért.** Néhány hónap alatt fogyott el az előző két kiadás. Elsőrangú pedagógusok nyilatkozatai szerint alig van könyv, melyet nagyobb haszonnal és élvezettel olvasna a serdült leányifjúság P. Gausz könyvénél. Tetszetős kiállításban 3.— P, kötve 4.50 P.

P. Gausz Tibor: S. J.: **Ragyogó szemek.** A 14—18 éves leányok kedvenc könyve. A nevelők is nagy szeretettel vették ezt a könnyed stílusban megírt, átalakító hatású leánykönyvet. Ára 2.50 P, kötve 4.— P.

Gerely Jolán: **Add nekem a szívedet!** III. bővített kiadásban jelent meg az elismert írónő kitűnő műve. Különösen menyasszony leányoknak vásárolták Gerely Jolán kedves, csevegő stílusával megírt művét, mely lekötő, élvezetes formában mutat rá a helyes életre s ad értékes tanácsokat a leányoknak. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Misenaptár az 1941-es évre: Ára 90 fillér.

A káromkodások ellensúlyozására készült **Jacobs: „Az Isten áldjon meg...!"** című értékes kis füzete. Fordította egy világi apostol.

A könyvecske családok számára kitűnő. A szülői áldásról, az áldások hathatós voltáról ír kedves közvetlenséggel. Az életből vett több megható példát is tartalmaz. Ára 30 fillér.

P. Ágoston: **Keresztes Szent János aranymondásai** 1.— P.

Meyer O. F. M.: **Szent Bonaventura lelkigyakorlatos vázlatai.** Ára 1.20 P.

Gyenis András S. J.: **A Mester nyomában.** Gondolatok az egyházi pályáról. Ára 60 fillér.

Gyenis András S. J.: **Jezsuita ünnepek.** Szentek, boldogok s ünnepek jegyzéke. Ára 60 fillér.

P. Angehrn Tivadar S. J.: **Imádkoztassuk betegeinket.** A betegek kezébe adható értékes kis füzet, mely a legszükségesebb imákat tartalmazza mint gyónási, áldozási, hit, remény, szeretet, szentkenet előtti és utáni stb. imákat. Ára 12 fillér.

Farkas János: **A helyesírás gyerekjáték.** Ára 1.50 P. Szemléltetve tanítja a gyereket a helyesírásra.

Stumpf—Madár: **Tömegfőzés ma.** Ára 3.60 P. I. rész: nagy tömegfőzés filléres egytálételei. II. rész: tömegfőzés időszerű ételei.

Szűzanya-könyvek májusra:

Szentkilenced valamely kegyelem vagy kérés kiesdésére:

„Mondj szívem dalt..."

Irta: Csávossy Elemér S. J.

A kilenced minden napjára egy-egy megható, szép elmélkedés, bensőséges ima, néhány mondat a Szentírásból s egy-egy erénygyakorlat van. Igen hathatós. Ára 40 fillér, kötve 1.50 P.

Grignon—Csávossy: **Szűz Mária titka.** Az igazi Máriatiszteletről értekezik s a függelékben 12 elmélkedést közöl a Szeplőtelen Szűzről, miseimát s felajánló imádságokat is találunk benne. Ára 90 fillér.

Wimmel Anzelm O. S. M.: **A Boldogasszony keresztútja.** Fájdalmas Szűzanyáról ad szebbnél-szebb elmélkedéseket és imákat. Elmélkedéseiben a Fájdalmas Anya keresztúti áitatosságának hét állomását dolgozza fel. Ára 4.— P, kötve 5.50 P.

Wimmer Anzelm O. S. M.: **A Megváltás bölcsődala.** A Boldogságos Szent Szűz „Magasztalja az én lelkem az Urat" című gyönyörű imáját dolgozza fel magasröptű konferenciabeszédekben. Ára 3.60 P, kötve 5.20 P.

Csávossy Elemér S. J.: **Ave Mária.** Szűz Mária beszédek és előadások. Könyvében a Szent Szűz szentséges személyét méltatja a szerző. Sok elmélkedést ad a loretói litánia egyes környörgéseiből is. Élvezetes olvasmány. Ára 3.50 P, kötve 5.— P.

Dr. Varga János: **Szűz Mária lelke.** Az író szavai szerint e mű „A Szűzanya lelki világába való kötetlen formájú elmerülés", Lelki olvasmánynak, beszédanyagnak elsőrangú. Ára 2.80 P, kötve 4.30 P.

Soós István: **Krisztus Anyja.** Május minden havára egy-egy értékes elmélkedés. Ára 2.30 P, kötve 3.80 P.

P. Marcell: **Mária kezében.** 22 szentbeszéd Szűz Máriáról. Ára 2.— P.

Polloi: **Éljünk Máriával.** Szebbnél-szebb elmélkedések és olvasmányok az „Üdvözlégy Mária" imaszövegéről. Ára 1.50 P.

A felsoroltakon kívül sok szép imakönyv, kilenced és elmélkedési könyv kapható kiadóhivatalunkban.

Könyvek a pünkösdi ünnepkörre, bérmálási előkészítésre:

Dr. Ervin Gábor: Krisztusi nagykorúság. A könyv nemcsak középiskolás s felnőtt bérmálkozók előkészítéséül szolgál nagyszerű anyagtárul, de a bérmálkozó számára is nagy érték. Kitűnően magyarázza meg a Szentlélek Úristen e nagy szentségének mibenlétét és öntudatos katolikussá nevel. Ára 2.80 P, kötve 4.50 P.

Hanauer püspök: **A bérmálás kegyelme.** Előkészítő füzetke a bérmálás szertartásával. Ára 60 fillér.

Müller Lajos S. J.: **Pünkösdi ajándék.** Elmélkedések a Szentlélek ajándékairól. Ára 50 fillér.

Müller Lajos S. J.: **A bérmálás.** A bérmálás szentségét magyarázza. Ára 60 fillér.

Turmezei Ferenc: **Jöjj, Szentlélek Úristen!** Előkészítő oktatások elemista gyermekek bérmálásához. Sok képpel. Ára 1.20 P.

Szuszai: **Előkészület a nagy napokra.** Elsőáldozási és bérmálási előkészítő. Ára 4.50 P.

Néhány értékes német könyv:

Schaefer: **Durch Christus zum Vater.** Főleg családoknak szánta a szerző könyvét, hogy vallásos ismereteiket gyarapítsa, erősítse őket a hitben s a hit szerinti életre nevelje a katolikus családokat. Ára keménykötésben 9.23 P.

Guardini: **Der Herr.** Értékes mű. Elmélkedéseket közöl a Megváltó személyéről, életéről. Ára kötve 18.18 P.

Scheeben: **Die Mysterien des Christentums.** Világhírű munka, mely a kereszténység szent titkairól tárgyal. Főbb fejezetei: a misztériumokról általában, a Szentháromság, a Fiúisten megtestesülése, Oltáriszentség, az Egyház és szentségei, megdicsőülés és utolsó dolgok, predesztináció stb. misztériumairól szólnak. Ára: 23.86 P.

Edmund Kalt: **Werkbuch der Bibel.** I. kötet: Az Ószövetség. Részletes bibliamagyarázat. Szentbeszédek, bibliai órák, hittan tanításához, de magánolvasmánynak is elsőrangú. Ára kötve 16.76 P.

Két kiváló plébániai könyv:

Blieweis: **Zum Aufbau unserer Pfarrgemeinde.** Ára 1.77 P.

Blieweis: **Dreissig Pfarrer geben Anregungen zur Seelsorge.** Ára 3.12 P.

A Szentatyák és egyháztanítók írásaiból közölnek értékes részeket a „Zeugen des Wortes" füzetei. Így például Bonaventura: Die Welt als Zeugnis des Wortes, Nagy Szent Leó; Über die Menschwerdung Christi; Jeruzsálemi Cirill: Reden der Einweihung; Caussade: Ewigkeit im Augenblick; Fénelon: Briefe an einen Stiftshauptmann stb., stb. Egy-egy kis könyv ára kötve 1.70 P.

Első szentáldozási képek:

Színes, dús aranyozású, hét színben nyomott offsetkivitelű képek. 20 féle változatban, 28×19 cm nagyságban, ára 22 fillér.

Ugyanilyen kivitelben, de csak 19.5×13.5 cm nagyságban, 14 féle kivitelben, ára 14 fillér.

Két színben készült, barna és zöld mélynyomású, bronzírozott elsőáldozási képek 24×16 cm nagyságban. 19 féle kivitelben 8 fillér, ugyanilyen kivitelben 19×12 cm nagyságban, 5 féle kivitelben 6 fillér. 17×11 cm nagyságban, egy színben nyomott, kék keretrajzos képek ára 4 fillér, 100 darab vételnél 2.80 P-ős árban kaphatók.

Elsőáldozási emlékkönyvek:

Sudbrack—Csávossy Elemér S. J.: **Az Úr Jézus kis kegyeltje.** Kitűnő első szentáldozási segédkönyv, főleg korai áldozóknak. Szülők, nevelők maguk végezhetik belőle a gyermek előkészítését. Ára 2.— P.

Donászy Szabó Ernő S. J.: **Tavaszváros emlékkönyv.** A kegyelmi életre nevelő, kitűnően megszerkesztett meséskönyv. Nevelő hatása biztos! Ára kartonkötésben 1.50, kötve 3.— P.

Báró Zechné: **Csillagok mesélnek.** Nyolc bájos, szép történetet tartalmaz, kiváló erkölcsi tartalommal. Ára —.80 P, kötve 1.70 P.

P. Félix: **Tanuljunk a Jézuskától.** Kis Jézus legendák. A legjobb példakép a gyermekvilág számára a kis Jézus. Az Ő életéből vett gyönyörű elbeszélések tanítják meg a gyermekeket a jóra, nemesre. Istennek tetsző dolgokra. Szép színes címlappal, képekkel. Ára 95 fillér, kötve 1.40 P.

Jézuska élete. Szétnyitható képeskönyv. Leporello alak. Képekben előtárja Jézus életét. Színes kivitel. Ára 1.50 P.

Stettner Emmi: **Királyfia, Királylánya.** Vallásos tartalmú meséskönyv. Fiúk, leányok részére egyformán hasznos, szórakoztató. Ára 1.— P, kötve 1.70 P.

Brey—Székely: **Fehérvasárnap.** 15 elsőáldozási történet. Fűzve 1.— P, kötve 2.50 P.

Kisebb füzetkék előkészítésül és emlékül az elsőáldozásra:

Jézus jön hozzátok. Tanácsok, történetek. Ára 10 fillér.

Jézusom! Tied a szívem. Sok vonzó példával. Ára 16 fillér.

Bessiéres: **A kis Péter.** Egy kis elsőáldozó levelei. Ára 20 fillér.

Évvégi jutalomkönyvekül ajánljuk:

GYERMEKKÖNYVEK

FIÚK ÉS LEÁNYOK RÉSZÉRE:

Donászy Szabó Ernő: **Tavaszváros Emlékkönyv.** Erkölcsnevelő mesék. Ára 1.50 P.

*Szivoncsik Antal: **A gyermekvilágból.** Mesék. Ára 1.40 P.

Stettner Emmi: **Királyfia — Királylánya.** A hittan tanításánál igen jól felhasználható mesék. Ára 1.— P, kötve 1.70 P.

Tanuljunk a Jézuskától. Bájos, mozgalmasan nevelő hatású legendák a kis Jézusról. Sok képpel, szép színes címlappal. Kartonkötésben —.95 P, kötve 1.40 P.

Báró Zechné Kiss Alice: **Csillagok mesélnek.** Nyolc szebbnél-szebb, lekötő kis mese. Ára 1.— P, kötve 1.70 P.

IFJÚSÁGI KÖNYVEK

FIÚKNAK ÉS LEÁNYOKNAK:

Blaskó Mária: **Szent István ajándéka.** A nagy ajándék: a katolikus hit, az Oltáriszentség, a Szűzanya. Két kis pogány magyar gyermek története. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

P. Pál: **Tél, nyár, ősz, tavasz.** A magyar-ruszin régi barátságot dolgozza föl egy mozgalmas, kalandokban bő, érdekes ifjúsági történet keretében. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

*Endrődy László S. J.: **Életet Krisztusért.** Alig néhány éve elhúnyt magyar fiú, volt jezsuita novicius életrajza. Modern, magyar diák a szenvedések tüzében a szent élet kivételes magaslatáig tisztult, nemesedett; életpéldája megható tanulságot nyujthat minden Istent kereső léleknek. Kartonkötésben 2.50 P. vászonkötésben 4.— P.

Fehérváry Margit: **Isten békéje.** Ifjúsági könyv. Történelmi témát ölel fel. Ára fűzve 1.50 P, keménykötésben 2.20 P.

P. Finn Ferenc S. J.: **Wynn Percy.** Érdekfeszítő regény. Egy amerikai nevelőintézetben lejátszódott diáktörténet. Lekötő. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Karg—Müller S. J.: **A kis titok.** Játszva tanítja meg olvasóit a jószándék gyakorlására, a jó Istennel egyesült életre. Kartonkötésben —.50 P.

*Dr. Méhes Gyula: **A mi Vágunk.** A Vág folyóról s annak vidékéről ír lebilincselően az író. A magyar ifjúság számára igen nagy érték ez a hazaszeretettől izzó kis útleírás. Kartonkötésben 1.20 P.

Nefelejcsek iskolámból. Csinos kiállítású emlékfüzet az iskolából kilépő gyermekeknek. Érdekes és az egész életre kiható példákhoz fűzött oktatásokkal, tanácsokkal. Kartonkötésben —.20 P.

Spillmann S. J.: **Gyónási titok áldozata.** Való történeten felépült regény. Egy, a gyónási pecsétet megőrző fiatal papnak megrázó, tragikus, minden detektívdráma érdekességét felülmúló története. Kartonkötésben 3.— P, vászonkötésben 4.50 P.

Útjelző. Példákhoz kapcsolt jótanácsok az életbe kilépő fiataloknak. Kifejező és szép címlappal. Kartonkötésben —.14 P.

Weiser Ferenc S. J.: **Alpesi fény.** Alapgondolata: tisztán maradni a fertőben is! A vörös Bécs idejében egy középiskola egyik osztályának tanulói közt lejátszódó történet keretében szemlélteti a kiváló író és pedagógus a modern ifjúság problémáit. Nevelő hatása messze kiható. Kartonkötésben, szép címlappal 1.40 P, kötve 2.70 P.

*Zsigovits Béla dr.: **Utazzál velem a Föld körül.** Hat térképpel és számos képpel. Sok élvezetet nyujt az író, mikor leírja egy évig tartó világkörútját. Ára kartonkötésben 7.— P, kötve 9.— P.

Zaymus Gyula: **Rejtélyes örökség.** Kitűnő ifjúsági könyv. Lebilincselő érdekességű, nevelő hatású. Ára kartonkötésben 2.50 P, keménykötésben 3.50 P, vászonkötésben 4.— P.

IFJÚSÁGI KÖNYVEK LEÁNYOK SZÁMÁRA:

Blaskó Mária: **Mária és Márta.** A bibliai Mária és Márta történetét dolgozza fel elbeszélésszerűen. Vászonkötésben 2.70 P.

*Bánhegyi Jób: **Nem vagy már kislány!** Felvilágosító, tanácsadó, értékes könyv fiatal leányok számára. Kartonkötésben 1.50 P, vászonkötésben 3.20 P.

Csávossy Elemér S. J.: **Egy élet Jézusért.** A Jézus Szíve-tisztelet buzgó apostolának, egy sokat szenvedett, mély lelki életet élő nagybecskereki leánynak életrajza. Kartonkötésben —.70 P.

— **„Egy leányélet elindul."** Képek Bogner Mária Margit életéből. Kartonkötésben —.20 P.

— **Érd angyala.** P. Csávossynak „Egy sír a Duna felett" című könyvéből ismerjük Bogner Mária Margitnak, a korán elhúnyt érdi vizitációs apácának életét. Ez a könyv erényeit tárja az olvasó elé és sok imameghallgatást közöl. Ára 2.20 P.

Gausz Tibor S. J.: **A jegygyűrűért.** Ez a könyv a legjobban Tóth Tihamér „Tiszta férfiúság" című könyvéhez hasonlítható. A szerző avatott kézzel nyúl a leányproblémákhoz. Új fényt derít művében mindarra, ami a jegygyűrűt megelőzi s ami oly sok fejtörést okozott eddig a leányoknak. Ára fűzve 3.— P, kötve 4.50 P.

— **Ragyogó szemek.** III. kiadás. Ebben a könyvben a leányok nyilatkoznak életük legkülönbözőbb részleteiről. Bepillantást nyerünk a leányok lelkébe. Ezekben az életképekben megismerjük a ma leányát erényeivel, hibáival, vágyaival együtt. Kartonkötésben 2.50 P, vászonkötésben 4.— P.

Gerely Jolán: **Add nekem a szívedet.** III. kiadás. Serdülő leányoknak kincset érő munka. Olyan dolgokról szól, amelyekről nehéz élőszóval beszélni. Szól az ismerkedésről, a férjhezmenésről és a reá való előkészületről, a házasságról is. Mindenhol olyan fínom, tapintatos és szemérmes, hogy minden serdülő leánynak kezébe adható. Kartonkötésben 3.— P, vászonkötésben 4.50 P.

— **Hivatás vagy robot.** (A dolgozó leány.) A mai leányvilág nehéz problémája a kenyérkereset. A dolgozó leány számára ilyen oldalról még senki sem világította meg az életet. Kartonkötésben 3.— P, vászonkötésben 4.50 P.

— **A művelt leány.** II. bővített kiadás. A katolikus erkölcsi alapon álló önfegyelmezésnek és viselkedésnek kiváló útmutatója. Kartonkötésben 2.80 P, vászonkötésben 4.30 P.

Jámbor László S. J.: **Levelek Húgomhoz.** II. kiadás. Talán senki sem ismeri jobban a leányokat, mint a leánykörökben közismert „Laci bácsi". E könyvében sok mindenre tanítja meg húgait, amiket tőle bátran megszívlelhetnek. Minden sora csupa szellemesség s így mérhetetlen lelki haszon hárul az olvasóra, de pompás szórakozást is nyujt. P. Jámbor László S. J. három kötete a maga nemében páratlan. Egy kötet ára 2.50 P, kötve 4.— P.

*Kis J.: **Ágnes.** Két hosszabb ifjúsági elbeszélés. Kartonkötésben 2.— P.

*Kiss Menyhért: **Aranyos árvácska.** Elbeszélés. Ára 1.20 P.

Dr. Kühár Flóris O. S. B.: **A legszentebb családja utolsó virága.** Az Árpádházi szentek eddig majdnem teljesen ismeretlen alakjáról: Boldog Erzsébetről, III. András király leányáról szól. Filmszerűen pergeti le az eddig ismeretlen királyleány eseménydús történetét. Kartonkötésben 1.30 P, vászonkötésben 2.80 P.

— **Leánybarátkozások.** II. kiadás. A fiatal leányok lelki életének egyik fontos, de veszedelmes problémájáról: a barátkozásokról, barátnőkről, fiúkkal kötött ismeretségekről ad — az életet és lelkeket mélyen ismerő bölcseséggel — meggyőző tanításokat, gyakorlati tanácsokat. Fiatal leányoknak szinte nélkülözhetetlen. Kartonkötésben —.60 P.

— **Leányhivatások. III. kiadás.** A leány élethivatásáról a férjhezmenésről és szerzetesi hivatásról szól fínom tapintattal, nagy életbölcseséggel és lélekismerettel. Fontos, hogy a fiatal leányok kezébe kerüljön! Kartonkötésben —.60 P.

P. Pál: **A boldogság szigete.** Egy sokgyermekes család 17 éves leánykája állást vállal, hogy szülein segítsen. Takarékossága, háziassága a legboldogabb családi otthont szerzi meg számára. A történetet P. Pál ismert lenyűgöző stílusával írta meg. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

— **A névnapi torta.** Két elbeszélés két nemesszívű leánykáról. Kedves, szép! Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

— **Igazi szegények.** Közvetlen, kedves kis története egy szegény, családi fészekből kiesett leánykának. Kartonkötésben —.80 P, keménykötésben 1.80 P.

— **A szeretet művésze.** Egy bájos leányka története, aki célul tűzte ki, hogy a szeretet művésze lesz, és ezt valóban meg is valósítja. Nevelő értéke elsőrendű. Kartonkötésben —.60 P, kötve 1.— P.

— **Szűzanya oltalmában.** Egy kis árvaleány küzdelmes élete, akit a Szűzanya reményen felül megsegít. Vászonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

— **A tenger ajándéka.** Szerencsétlenség folytán idegenbe szakadt magyar leányka története, kit a Szűzanya pártfogása vezényel vissza övéihez. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

— **Az elveszett gyűrű.** Egy egyszerű, becsületes család kislányának története, akit meggyanúsítottak, megaláztak, de aki Istenben bízva a sok szenvedés közt is nemeslelkű marad és nagylelkűségével diadalmaskodik. Megható, nevelő hatású. Kartonkötésben —.60 P, kötve 1.— P.

— **Bodzavár úrnői.** Nagyon kedves történet három derék leánykáról, akik a szeretetben kitűnnek. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

— **Eszterke problémája.** A magyarországi vörösuralom idejében egy egyszerű, szegény, de nemes szívű leányka életéből és tetteiből tanuljuk meg, hogy ahhoz, hogy valaki szépet és nagyot tehessen életében, nem kell gazdagság, hatalom, hanem csak áldozatra kész, jó szív. Megkapó címlappal, kartonkötésben —.60 P, kötve 1.— P.

— **Karácsonyi történet.** Nevelő hatású, bájos történet. Jóságra, áldozatkészségre nevel. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

— **Ki gondolta volna!** Szórakoztató történet keretében hívja fel a leánykák figyelmét az annyira szükséges női erényre: a takarékosságra. Kartonkötésben —.60 P, kötve 1.— P

— **Nagymamák ünnepe.** Leánykáknak szól. Igen érdekes elbeszélés alakjában nevel a háziasságra, jószívűségre, élelmességre, helyes életfelfogásra. Jellemző benne, ami minden P. Pál könyvre áll: szórakoztatva tanít jobbá lenni és másokat jobbá tenni. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

— **A világ közepe.** Tanulságos történet leányoknak. Háziasságra, szerénységre nevel. Ára —.60 P, kötve 1.— P.

Pécsi Tamás: **Tűz és kard felett.** Szent Cecília vértanú, szűz életének regényes feldolgozása. Küzdelmekkel, kísértésekkel tele korunk fiataljai elé szükséges a hitbátorságnak, hithűségnek, lelki nemességnek és apostoli buzgóságnak oly fenséges példáját állítani, mint e vértanúhalálig Krisztust szerető szűz. Kartonkötésben 1.50 P, kötve 2.80 P.

Plus S. J.—Uhl Antal: **Szemben az élettel.** Elmélkedések leányok számára, hogy megértsék magukat. Rövid elmélkedésekbe sűríti anyagát, hogy napnap után töltekezhessenek a krisztusi valóságokkal. Élvezetes, könnyű. Kartonkötésben 2.30 P, vászonkötésben 3.80 P.

Regények:

Id. báró Kray István: **Nikodémus.** Szórakoztató, erkölcsnemesítő. Ára 4.— P, kötve 6.— P.

Krane—Ijjas: **A Názáreti.** Fínom, művészi elbeszélések Krisztus Urunkról. A német irodalom híres Jézus-elbeszéléseinek átdolgozása. Üdvözítőnk korának és eseményeinek megható képét ismerjük meg belőle, érdekfeszítő és felemelő történeteken keresztül. Kartonkötésben 2.20 P, vászonkötésben 3.50 P.

Krane—Ijjas: **A véres csillag.** Megrázó színekkel festett regény a Messiás-várás korából. Kartonkötésben 3.— P, vászonkötésben 4.50 P.

— **Magna peccatrix.** Világhírű regény Mária Magdolnáról. Fínom, vallásos feldolgozás. Kartonkötésben 3.— P, vászonkötésben 4.50 P.

Lenzen—Sebregondi Mária: **„Kő kövön nem marad..."** Jeruzsálem pusztulását megrázó színekkel tárgyaló regény. Élénk színekkel festi a krisztusi jövendölés beteljesedését. A nagyszerűen sikerült fordítást Dienes Adorján végezte. Ára kartonkötésben 4.— P, keménykötésben 5.— P, vászonkötésben 6.— P.

*Ijjas Antal: **Sziénai legenda.** Egy modern, lüktető eseményű regény, a háttérben nagy ünnepséggel szövi be a szerző a Szent Katalin-legendát. Jellemfestése művészi, története lebilincselő és élvezetes. Tiszta regény. Kartonkötésben 1.80 P, vászonkötésben 3.40 P.

Pakocs Károly: **Édua áldozata.** Katolikus szellemű magyar történelmi regény Kun László idejéből. Fínom jellemzés, pompás korrajz, művészi beállítások nagyszerűvé teszik a könyvet, amely felnőtteknek való. Kartonkötésben 3.50 P, vászonkötésben 5.— P.

Gróf Pálffy Erzsébet: **Folignó rózsája.** Ez a mesterien megírt regény Folignó szentjének: Angélának személyét hozza közelebb hozzánk. Nagy szentek: Néri Szent Fülöp, Szalézi Szent Ferenc, Liguori Szent Alfonz csodálták meg életét. Eleven, színes életleírás. Lebilincselő. Kartonkötésben 3.50 P, vászonkötésben 5.— P.

Zaymus Gyula: **Izzó talajon.** Kitűnő, modern, egyházközségi regény. Élvezetes. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

IFJÚSÁGI KÖNYVEK FIÚK SZÁMÁRA:

Drouven: **A piowói vészkiáltás.** A szenzációs sikerű „Nur eine Knabenseele" magyar fordítása. Drámai színekkel festi egy válságba sodródott fiú lelki vívódásait. Remek címlappal, kartonkötésben 1.20 P, vászonkötésben 1.90 P.

Lantos-Kiss Antal: **Vezérférfiúság.** (Márton Lajos rajzaival.) Világi apostolok önnevelése. A kitűnő ifjúsági író nagy apostoli munkát végzett e kötetében, mert ifjainkat a szónak minden erejével, az életből vett példák felsorakoztatásával öntudatos katolikus vezérférfiakká akarja nevelni. Minden katolikus ifjú kezébe el kellene juttatni művét. Kartonkötésben 3.60 P, vászonkötésben 5.60 P.

P. Pál: **Kalandok a vakációban.** Négy derék, jólelkű, de kalandokra vágyó fiú egy nyári vakációjának története érdekes, mulatságos és megható kalandokkal, élményekkel fűszerezve. Pompás címlappal. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

— **Matyi.** Fiúk számára írt izgalmas, eseményekben gazdag történet. Matyi, a főhős alakja vonzó, nevelő hatást kiváltó. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

— **Péterke utazása.** E könyv kisfiúknak szól, de leányok éppúgy élvezhetik. Lenyűgöző történetben tanítja meg a gyermeket, hogy a lustaság, pontatlanság mennyi minden bajt eredményezhet. Mindvégig változatos, érdekes, nevelő hatású történet. Kartonkötésben —.50 P, kötve 1.— P.

*Schütz Antal: **Magyar életerő.** Elsősorban a magyar ifjúsághoz szól, de az egész nemzethez, főleg azokhoz, akiknek szeretetére, gondjaira van bízva a magyar ifjúság: szülőkhöz, nevelőkhöz, vezetőkhöz. Kartonkötésben —.90 P.

Stöckl Ignác—Petényi Károly: **Fiúk a viharban.** Jellemnevelő elbeszélés nagyobb fiúk számára. Izgalmas, lekötő történet, melyben a jó diadalmaskodik. Kartonkötésben 2.— P, vászonkötésben 3.50 P.

Wagner: **A nagy Király katonái.** Fordította a Budapesti Növendékpapság Magyar Egyházirodalmi Iskolája. Hét modern, mintavallásosságú fiatalember életrajza. Valamennyi korunkban élt és a világ forgatagában adott példát. Érdekesen írt róluk a szerző. Kartonkötésben 1.60 P, vászonkötésben 2.90 P.

Weiser S. J.—Beluscsák S. J.: **Watomika.** Az indiánok harcos életéből a fiatal törzsfőnököt, Watomikát Krisztus szolgájává alakítja a kegyelem. Való történet. Kartonkötésben —.90 P, vászonkötésben 1.70 P.

Lantos-Kiss Antal: **Igét váró fiúk.** Elsőrangú lelki olvasmány diákok és középiskolát végzett ifjak számára. Ára 3.60 P, kötve 5.60 P.

Tamási József: **Vedd a szent kardot.** Újszerű beállítású hitvédelmi könyv, főleg az ifjúság számára. Ára 2.60 P.

Noll—gróf Wenckheim: **Győződjünk meg az igazságról.** Hitvédelmi párbeszéd. Ára 3.80 P.

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1941 június 1. VII. évf. 10. szám.

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Wimmer Anzelm O. S. M.: Az Úr hatalmas Jobbkeze. — Erőss Lajos: Jézus Szíve és a pap szíve. — Schnattner Szigfrid O. S. B.: A pünkösdi Boldogasszony. — P. Ugrin Sándor S. J.: Ime, a Szív! — Müller Lajos S. J.: A Szentek mint emberek. — Cser László S. J.: Áhítat. — Irodalom.

Korda R.-T. Kiadása Budapest.

„Utunk" szakképzős folyóirat. Megjelenik a szünidő kivételével minden hó 1-én. — Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda Rt. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 1—361—85. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-utca 20. szám. — Szlovákiai főbizományos: „Fides" könyvkeresk., Pozsony, Hosszú-u. 4.

Előfizetési ára félévre 1 P 80 fill. — Egyes szám ára 40 fill.

Mikor tombolva folyik a harc és tajtékzik a gyűlölet Péter Sziklája körül, az Anyaszentegyház mint gondos édesanya a SZENT SZIV tiszteletében jelöli meg korunk legfőbb bajának és bűnének: a lélekínségnek egyedüli orvosszerét. Mintha csak oda akarná kiáltani a mi hitetlenség éjébe, önzés jegébe, bűnbe, tévelybe, életgondba temetkezett korunknak a földhöztapadt lelkületből kiragadó jelszót: „Szeretni fogjátok Isten utait és megtartjátok a törvényt, ha megismeritek Jézusnak Szívét!" Az ismeret nyomán fakadó önzetlen szeretet tud majd hű lenni az Úrhoz a vétek elkerülésében; tud majd érzékeny lenni a meghitt lélekkel teljesített szolgálatok végzésében; tud derűs maradni a szenvedésben; tud résztvevő és irgalmas lenni mások gyöngeségében; tud segíteni a szociális ínségben. Mert Jézusnak szerető Szíve, az áldások kútfeje, erények tűzhelye lesz ereje a küzdelemben, segítsége nehéz helyzetekben, menedéke életben és halálban.

P. Bangha szokta volt mondogatni: „Nem oly nehéz a Szent Szívet szeretni, csak akarni kell!" Igen! Akarni kell! Mert amely pillanatban akarjuk Őt szeretni, már szeretjük is. Sok mindent megbánhatunk életünkben. Egyet azonban nem fogunk megbánni soha! Ha barátilag szeretjük, első-pénteken erőnktől telhetőleg engeszteljük Azt, Aki nélkül nincs élet. Aki nélkül az ember boldog soha nem lehet!

Önző, szeretetben meghidegült korban vezeti Olvasóit az **Utunk** *az isteni Mester nyomába lépő apostolok, vértanúk, szűzek hitvallók és szentek által taposott utakon. A kegyelmeket jelentő tűzlángok árja, mely a Szent Szívből árad ki felénk, szinte elborít. Legyünk buzgók s használjuk fel Istennek napsugárként reánk permetező kegyelmeit! Aztán, mert amit legjobban kíván a szentséges Szív, az, hogy az ő szeretetének és igazságának országa az emberek szívét, az emberek egész világát betöltse: legyünk apostolok! Hálából a mi Urunk és Üdvözítőnk ismeretéért, szeretetéért! (II. Péter 3, 18.) — Ragadjunk meg minden alkalmat arra, hogy jót cselekedjünk: legyünk lélekhalászok: gyöngyhalászok! Ha a Szent Szívnek élvezete az emberek fiai között lenni: hódítsunk Neki lelkeket! A katolikus sajtó cselekvő pártolása, lapunk járatása, olvasása, ajánlása is előmozdítja a lélekhódítás és Krisztus országa védelmének ügyét. Csak legyen elég világi apostol és érdeklődő, aki odaadó szeretettel felkarolja s lélekkel szolgálja a szentséges Szív engesztelésének áldozatos ügyét!*

A pünkösdi lélekjárás izzóan szikrázó, pazar tüzijátékában különösen egy fénysugár vagy kéve kap meg minket. Ezt a liturgia közvetíti a himnuszban, hogy elősegítse bennünk a pünkösdi élmény beteljesülését és lehetőleg közel hozzon az isteni Lélekhez.

Villámként csap belénk a pünkösdi himnusz felejthetetlen szava, olthatatlan tüzet fakaszt bennünk, gazdag világossággal ajándékoz meg s felnyitja szemünket, hogy lássunk és értsünk, főleg hogy megértsük az életet.

„Digitus paternae dexterae" a Lélek, „az Atya hatalmas jobbkeze" (Sík Sándor fordítása) — mondja a himnusz s ezzel rávilágít az isteni Lélek összehasonlíthatatlan szerepére.

Mennyi könnyedség rejlik e szerepben!

Pedig a Lélek a teremtésbe szólt bele és szava döntő volt!

Mennyi be nem teljesült és meg nem valósított lehetőséget sejtünk meg mögötte!

Hiszen itt csak a teremtő kéz *egy ujja* (így mondja az eredeti szöveg) érvényesül. Ahhoz, hogy a kozmosz, a mindenség létrejöjjön, a teremtő Jobb csak egy ujját mozdítja meg! Mi lenne — kérdezzük joggal — és mi lett volna, ha az isteni Jobbnak nemcsak egy ujja tevékenykedne az alkotásban, hanem az egész Kéz résztvenne a teljesítményben és az isteni alkotó erő teljessége érvényesülne!? Mennyi játszi könnyedség és fel nem használt lehetőség rejlik e zseniális kifejezés mögött!

Szeretjük így látni a Lelket, ebből a szemszögből figyelni a pünkösdi élményt és belekapcsolódni a nagy Lélekjárásba.

*

A mondottak után könnyebben térünk vissza a Lélek szerepéhez a teremtésben és nagyobb hozzáértéssel szemléljük az „Atya hatalmas jobbkezének" termékeny munkáját.

A Lélekjárás pompás tüzében elsősorban azt látjuk, hogy a Lélek résztvett a teremtésben.

Ennek így kell lennie, mert a teremtő alkotáshoz, a mindenség megvalósulásához, a semmiből tátongó ür benépesítéséhez tűz, lendület, szeretet kellett. Teremteni, alkotni, életre hívni csakis a szeretet tüzétől átizzított, végtelen feszültségben lévő isteni mindenhatóság képes.

Miért? Miért kell minden alkotáshoz izzó tűz, termékeny szeretet?

Mert alkotni, teremteni annyi, mint adni. Adni és odaajándékozni mérték és korlát nélkül. Adni az isteni lét kimeríthetetlen teljességéből. Adni létezést, formát, tartalmat, célt, beteljesülést.

Adni azonban csak a szeretet tud. Csak ő annyira önzetlen, hogy ne gondoljon önmagára, elajándékozza magát a nélkül, hogy megfogyatkozna, kisebbé válna s vesztene teljességéből.

Ily szeretet csak az alkotó, teremtő Istenben van. Mégpedig oly hatalmas mértékben, hogy megszemélyesült mint személy. Ő a harmadik, az összekötő kapocs a Háromságban.

A kinyilatkoztatás alapján Léleknek nevezzük.

A kifogyhatatlan szeretet, a Lélek nemcsak a kozmosz, a mindenség színes változatosságában izzik benne.

Benne lüktet a megtestesülés misztériumában is.

Csodálatos erő ez a tüzes isteni szeretet. Fényes árnyékként körüllengi a leendő Istenanyát, a Kiválasztott szűzies egyéniségét, magához vonzza, magához kapcsolja és új, eddig nem is sejtett útra tereli élete további folyását. Ebben az isteni izzástól szikrázó árnyékban teljesül be a nagy misztérium. Izaiás évszázadokkal előbb tett kijelentése végbemegy: „A Szűz fogan és a Gyermek neve Emmánuel (Isten velünk)."

A Lélek ereje, a szeretet tüze ismét alkot: életet indít útnak: Krisztus szent emberségét. Külsőleg semmi új sem történik, mert az ember, akinek élete a Szűz méhében sarjad, éppen olyan, mint a többi. És mégis van benne valami felfoghatatlan, megközelíthetetlen; valami, aminek sem hosszúságát, sem szélességét, sem mélységét, sem magasságát nem tudjuk felmérni. (Szent Pál.) Ez a valami az emberi természettel egy személyben egyesült isteni természet. Mint olyan, végső megoldása az Istenember pszichéjének s kimerítő felelet arra, ami benne megfejthetetlen.

Krisztus szent embersége, amely fátyolként borul a Logosz, az Ige istenségére, hogy lefokozza ragyogását és szemlélhetővé, megközelíthetővé tegye a megváltandók számára, az isteni Lélek, a Szeretet alkotása.

Ennek is így kell lennie, mert a megváltás beteljesüléséhez — ennek eszköze a megtestesülés — a bűnös embert megértő és őt megszabadítani akaró szeretet kell. Ily szeretet csak Istenben van. Mondanom sem kell, hogy ez a Lélek.

*

Krisztus földi életének a mennybemenetel nem végpontja. Ilyen nincs, mert ez az élet addig tart, míg be nem következik a nagy elszámolás napja: a végső, döntő ítélet.

Krisztus tovább él közöttünk. Nemcsak az Eucharisztiában. Misztikus testében is. Ez a világot összefogó keresztény közösség: az Anyaszentegyház.

Az isteni Lélek alkotó ereje nemcsak Krisztus szent emberségét hozta létre. A folytatásra, a misztikus testre, az Anyaszentegyházra is kiterjed.

És hogy ez mennyire igaz, azt a pünkösdi élmény mutatja. Krisztus megvetette az alapot, elvégezte a megszervezést, kinyilatkoztatta a közösséget irányító törvényt és megadta az életre képesítő erőt (szentségek).

Viszont a beteljesülés, a véglegesítés a Lélektől jön, Aki tüzes nyelvek alakjában ereszkedik le a közösségre, hogy lakást vegyen benne s örökké benne maradjon.

Krisztus tüzet jött bocsátani a földre s nem akar mást, mint hogy égjen.

A tüzet a Lélek teszi izzóvá, tartja fenn s védi meg az ellentmondás viharaitól. Ő izzik benne az Egyház belső és külső életében és ő őrködik, nehogy célt tévesszen és a gyülölködés, az istentagadás vadul tomboló hullámainak martaléka legyen.

A Lélek mint szeretet itt is jelen van, nehogy a gyülölet, a rossz, a romlás győzedelmeskedjék. S ennek köszönhetjük, hogy Krisztus misztikus teste, szeplőtelen Egyházunk diadalmenetben vonul végig a világtörténelem észvesztően kanyargós útjain. Ennek köszönhetjük továbbá, hogy a misztikus test egyes tagjaiban csodák mennek végbe: átalakulások, kibontakozások, felemelkedések és győzelmek, amelyek színessé, mozgalmassá és természetfelettivé teszik az Egyház életében a mindennapot. A szentekre, a tökéletesekre, a bensőséges életet élő lelkekre gondolok most s látom, hogy ezek mint tag a misztikus testen, mennyire a Lélek nagy és páratlan alkotása, az isteni szeretet csodája.

*

Nem lehet a Lélekkel nem találkozni: nem lehet, mert Lélekjárás van mindenütt, ahol teremtésről, alkotásról s a létrehozott életbentartásáról van szó.

A Lélekkel mindig és mindenütt találkozunk, mert mindig Lélekjárás van. A Lélekjárás élet: ami a természetfeletti világrendben beteljesülő, a természetes világrend talajából fakadó életünk.

Ennek művészien tökéletes mestere a Lélek, Aki szinte teremtő Keze ujjaival játszadozva alkotja remekművét.

Ez mi vagyunk.

De csak akkor, ha lépést tartunk a Lélekjárással s meg nem szűnünk életünket együtt alakítani az „Atya hatalmas Jobbjával".

Jézus Szíve és a pap szíve

Írta: Claret de la Touche. Fordította: Erőss Lajos

Több kiadásban forog névtelenül elmélkedők kezében francia, olasz és német nyelven ez a könyv, amelyet szeretnénk megismertetni a magyar közönséggel. Saint Germainben született szerzője 1868-ban s meghalt a világháború elején, 1915-ben Észak-Olaszország egyik aostai kolostorában. Ott alapította életművét: egy kolostort (Betania del Sacro Cuore) és egy papi társulatot (Jézus Szíve barátainak szövetségét). E két intézmény van hivatva folytatni azt a hivatást, melyet Istentől kapott: feltámasztani a világban ismét azt a tiszteletet, mely a papi méltóságnak kijár, és felélesztení a papok szívében a krisztusi szeretetet. E két világmozgató gondolatról írt följegyzéseit és elmélkedéseit adta ki gyóntatóatyja „Jézus papi Szíve" címen, s e kötetből közöljük az alábbi részletet.

1. Az imádság szelleme Jézus Szívének első papi erénye.

Elérkezett Jézus számára a fönséges pillanat, amikor ki kellett nyilatkoztatnia önmagát. Apostoli útjára indul, hogy felkeresse Izraelnek elveszett báránnyait.

A harmincéves munkában, imádságban és magányban eltöltött, rejtett élet mint előkészület több volt az elégségesnél a hároméves nyilvános működésre. Azonban Krisztus nem így ítéli meg; új működési tere előtt pusztába üldözi a „Lélek". A mélységes magányban a legkeményebb böjtölésben, állandó égő imában megteszi az utolsó és közvetlen előkészületet nyilvános működésére. Bizonyos, hogy buzgó imádsággal kegyelmet, világosságot nem kellett nyernie, mert hiszen Ő ezekkel legteljesebb mértékben rendelkezett — de példa akart lenni.

Rámutat arra, hogy milyen fönséges a papok hivatása; meg akarja velük értetni, hogy a rájuk nehezedő félelmetes terhek viselésére szükségük van fényre, isteni ajándékokra, kegyelmekre. A lelkek munkálása, gondozása a legnagyobb munka: isteni tevékenység; azonban a legnehezebb, amely félelemmel tölti el a gyöngeségeit érző embert.

Amikor Isten valakit meghív, kiválaszt teremtményei közül erre a magas méltóságra, abban a pillanatban arra kötelezi magát, hogy kiválasztottja számára minden szükségeset megad. Azonban ha a pap szíve nem lép kapcsolatba Isten szívével és ha nem merít buzgó imával az isteni kincsekből, akkor üres, száraz marad a lelke és a súlyos kötelességekkel szemben egyedül marad tehetetlenségével és gyöngeségével: „Nélkülem semmit sem tudtok tenni" — mondja Jézus. (Jn. 15, 54.) *A teremtmény gyöngesége főleg a lelkek isteni munkálásában tűnik ki.*

Isten is gyakran látja, hogy a teremtett akarat ellenszegül és ilyenkor vagy jócselekedeteinek súlyával téríti vissza a lázadó akaratot, vagy összetöri azt. Tehát hogyan tudhatná a gyönge ember kezében tartani mások akaratát úgy, hogy biztosan vezesse az evangélium egyenes útján? Mi az emberi szó ereje arra, hogy összetörje a magáéhoz hasonló lázadó akaratot és mit tud elérni a pap külső cselekedete, ha a kegyelemnek belső kenete meg nem termékenyül a lelkekben?

Jézus nemcsak azért imádkozott, hogy alkalmassá legyen a papnak szent foglalkozására, hanem máskor is mindig, háromévi nyilvános működése alatt mindenben mennyei Atyjához folyamodik. Imába merülve látjuk Őt a hegyen (Lk. 6, 12.); máskor a tömegtől eltávozva, imára alkalmas helyet keres az Olajfák hegyén (Lk. 22, 3. 9.), vagy pedig Bethánia békés csendjét, magányát keresi fel. (Mt. 21, 17.) Júda és Galilea útjain majdnem mindig elmarad a csoporttól: elmélkedik, imádkozik.

Valahányszor nagy munkához akar fogni, csodát akar művelni, mindig áhítatos imában mennyei Atyjához emeli lelkét. (Jn. 11, 41.) Amikor kora reggel a tengeren találkozik az apostolokkal, akkor is az egész éjtszakát imában töltötte. (Mt. 14, 23—25.) Ha meg akarja gyógyítani a süketnémát, akkor is mély sóhajtással szemét az égre veti. (Mk. 7, 33. 34.) Lázár sírja mellett a fájdalomtól megrendülve kezét és szemét ég felé emeli s szeretettől izzón így imádkozik: „Ó, Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál engem. Én ugyan tudtam, hogy mindenkor meghallgatsz; csak a körülálló népért mondám, hogy higgyék, hogy te küldöttél engem." (Jn. 11, 41—42.)

A papnak gyakran kavargó, veszélyes bűnörvények felett kell elmennie a lelkek munkálásában. Meg kell nyitnia a süketek fülét és fel kell oldania a némák nyelvét: a bűn fertőjében alvó lelkeket a kegyelem napjára, világára kell ébresztenie. De hogyan teljesítheti ezt az isteni munkát, ha a hiányzó hatalmat és tehetséget nem Istenből meríti? E munkához, mely oly magasan áll az emberi eszközök fölött, isteni közbelépésre van szükség.

Az utolsó vacsora végeztével Jézus újra Atyjához emeli lelkét és buzgó imában könyörög Egyházáért, mindazokért, akiket neki adott az Atya. (Jn. 17, 6.) Szívéből kicsordul a szeretet. Ebben a pillanatban teljesíti a pap fönséges hivatását: közvetít Isten és ember között; így isteni összekötő lesz az égben lakó Atya és a földön élő gyermekek között.

Jézus imádkozik övéiért és önmagáért. A Getszemánikertben Szívét halálos szomorúság, halálos félelem fogja el. Zavart nyugtalanság ragadja meg lelkét. Rémület, undor sujtja le; összetört szívéből fájdalmas kiáltás szabadul: „Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem e pohár." (Mt. 26, 37.) De imádkozott s lassan megnyugodott. „Akkor angyal jelenik meg, aki őt megerősíté." (Lk. 22, 43.) Felemelkedik, kész minden szenvedésre!

A papnak magasabbrendű, elkülönített életében gyakran harcolnia kell önmagával szemben és küzdenie egy olyan természetnek ösztönös vágyai ellen, amelynek szentnek kell lennie. Amikor hazatér üres, sivár tűzhelyére, amikor egyedül van félreeső plébá-

nián: ismeretlenül, minden jövedelem nélkül, megfosztva minden emberi kedvteléstől; amikor nehéz magánosság nyomja emberi szívét; amikor a kísértés mint vadul tomboló vihar felkorbácsolja alvó szenvedélyeit és veszélyes hullámverésbe hozza lelkét — akkor a minden nehézséget eloszlató imához kell folyamodnia. Mint imádandó Mestere tette, le kell borulnia a mennyei Atya előtt és segítséget kell leesdenie. Magához kell hívnia az egyetlen igazi vigasztalót, a barátot, a testvért: Jézust, aki egyedül tudja csak megmérhetetlen szeretetével betölteni a pap üres szívét.

Jézus imádkozott a kereszten is. Átok és gúny zúdult feléje, ajkáról mégis isteni igék hullottak: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek." (Lk. 23, 34.) Amikor a sötétség leple vonta be gúnyfáját, amikor megfoghatatlan elhagyatottság kínozta lelkét, szorongatott, hangos imádság száll az Atya felé: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?" (Mt. 27, 46.) Végül, mikor minden befejeződött, egy utolsó ima, a bizalom és az elhagyatottság imája száll: „Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet." (Lk. 23, 46.)

Amint az isteni Mester, úgy a pap is sokszor gúnyolódásnak, káromlásnak és átkozódásnak van kitéve, szenved a tudatlan és durva tömeg részéről. Imádkoznia kell azokért, akik gyalázzák és imádsága meghozza szívükbe a nem remélt megtérés kegyelmét. *A pap imádkozzék, amikor szenved, imádkozzék, amikor a halállal küzd; neki az Úr Jézus példáját követve, az imádságból kell élnie, az imádság révén állandó összeköttetésben kell élnie a minden jóság Forrásával. A papnak sokat kell adnia és így sokat kell kapnia ISTENTŐL.*

2. Az áldozatosság Jézus Szívének második papi erénye.

A megtestesült Ige belépett a világba és így szólott Atyjához: „Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet adtál." (Zsid. 10, 5.) Igen, — mondja Jézus — testet adtál, szívet, emberi szívet; íme, felajánlom, dicsőségedre szentelem, testvéreim üdvösségére áldozom.

Valóban, Jézus földi élete nem volt más, mint örökös, nagy önfeláldozás. Önmagáról teljesen megfeledkezett, mindenét odaadta. Feláldozta munkáját, pihenését, idejét, erőit. Teljesen megtagadta életét, hogy majd egyszerre a Kálvária véres áldozatában nekünk adja. Minden pillanatnak feláldozásában élete is lassan áldozattá érett. Szívét egészen testvéreinek adta. „Szeretett engem és önmagát adta érettem." (Gal. 2, 20.) Jézus csodálatos módon egyesítette magában az áldozatbemutatót és az áldozatot. Krisztus egyszerre p a p é s á l d o z a t: örök főpap, örök áldozata egy örök, nagy felajánlásnak.

Jézus azt akarja, hogy azok, akiket a papság magaslataira hívott, egészen hasonlók legyenek hozzá. A jegy, amellyel megjelöli őket: részvétel az Ő áldozataiból. Ők papok a pap-Jézussal; áldozatok az áldozat-Jézussal. Jézus hívja néha a papot, hogy kövesse Őt az önfeláldozásig, hogy vérét vegyítse bele az imádandó áldozat vérébe.

Munkáját, pihenését adta Jézus. Nyilvános életének kezdetétől látjuk, amint faluról-falura, városról-városra jár; zsinagógákban tanít, betegeket gyógyít, szomorúakat vigasztal. Egy nap sem az övé; mindenkinek rendelkezésére áll; egyik betegtől a másikig megy: mindig jóságosan segít.

Éjtszakái nincsenek. Azokat az éjeket, amelyeket nem szentel kimondottan imádságra, titkos tanítványaival való beszélgetésre fordítja. (Jn. 3, 2.) Valóban minden idejét másnak adja. Hasonlóképen minden ereje másé. Nem nézi testi gyöngeségét: mindig kész a munkára, az áldozatra. Hány éjtszaka repült el álom nélkül, hány meggyorsított étkezés, hány nyugalom nélküli nap. Mennyi fáradság a nap égető sugarai alatt, mily bágyadtság a néppel foglalkozó szakadatlan munkában. Semmi sem töri le önfeláldozásában: sem rágalom, sem szitkozódás, melyekkel életét oly sokszor megszomorították: sem a hálátlanság azok részéről, akikkel annyi jót tett. Összehasonlíthatatlan áldozatossággal kimeríti, kiüresíti önmagát.

Krisztus papjának is önmagát kell adnia testvéreiért; át kell adnia magát a mennyei Atyának. Nem saját magáért pap. Mihelyt megkapja a szentségi jelleget Jézusé, és Jézussá kell lennie, s így mindenkinek a java, mindene; papi jellege által az Atyának felajánlott szentáldozat a nép bűneiért! Minden, ami az övé, az Istené, minden, ami benne rejlik, a lelkeké. Munkája, pihenése, ideje, erői, egész élete többé már nem az övé, hisz mindent úgy kapott és mindent felajánlott.

A Jézus Szíve szerinti pap így felel annak, aki cáfolja túlzott áldozatkészségét: „Mire jó az olyan pap, aki nem üresíti ki önmagát? Mire szolgál, mit használ a szőllőfürt, a szőllőszem, ha ép és érintetlen marad? Mire való a pap, ha nem adja egészen magát?" *Ha nem sajtolja, nem üresíti ki önmagát, akkor Isten nem lesz az ő kelyhe és nem csillapíthatja, nem olthatja a lelkek szomját.*

Jézus magasztos nagylelkűségében elhagyta az eget, hogy magára öltse a rabszolga öltözetét, hogy magába zárja a halandó test gyöngeségeit és fogyatékosságait. Mint ember lemondott a családi tűzhely édességéről. Mindenről lemondott, hogy magához ölelje az áldozatok, a lemondások, bizonytalanságok, félelmek, kétségek, szenvedések életét. Jézus nem kereste a saját dicsőségét, engedte, hogy az Atyára háruljon. Nem tartott meg magának egyebet, csak szenvedést és megaláztatást.

Az apostolok, az első papok Krisztus példájára mindent elhagytak. Péter valóban elmondhatta: „Íme, mindent elhagytunk és követtünk téged." (Mt. 19, 27.) A papnak mindent el kell hagynia, nem azért, mintha kötelezve volna mindennek az elhagyására, hanem mert érzései nem kapcsolódhatnak semmi földihez. Azonban ez nem jelenti azt, hogy minden családi és baráti kapcsolatot össze kell tépnie. Ó nem! Vajjon Jézus szeretete Szűz Anyja iránt csökkent-e azáltal, hogy önmagát teljesen a lelkeknek adta? Nem szerette Mártát, Magdolnát és testvérüket, Lázárt? Nem engedte-e meg, hogy János keblére hajtsa fejét? Ezek a kedves kapcsolatok, amelyeket Jézus megáldott, többé már nem földies, nem testies barátságok.

Az, amit a papnak össze kell törnie, azok az emberi kapcsolatok, amelyek önfeláldozási lendületében visszatartják. Meg kell tagadnia önmagát, dicsőségvágyát, lustaságra való hajlandóságát, természetes nézőpontjait és tisztán emberi kielégüléseit: mindent, ami a húsemberé, a világé, mindent, ami földies, aminek nincsen örök értéke. A lelkekből meghitt égi családot kell alkotnia, akik számára kész minden áldozatot meghozni. Ki kell bontakoztatnia szívét, hogy az megteljék az isteni Mester szívének érzelmeivel: adnia, lemondania, feledni kell. *Fel kell áldoznia magát Krisztussal! A lelkek kenyerének kell lennie az eucharisztikus Krisztussal!*

A pünkösdi Boldogasszony

Írta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

Ilyenkor pünkösd táján olyan az emberiség, ahogyan a Szentírás őrzi számunkra az Anyaszentegyház első arcképét: Jézus legjobbjai, hívei és tanítványai, egy lélekkel és szívvel, imádsággal gyülnek az Édesanya köré. Szükségük van az Istenanya hitére, példájára és mindannyiunkat eggyéfogó anyamadár szeretetére.

*

Pünkösd.

Az erőnek és hitnek, az Egyház tüzes keresztelőjének és katolicitásának ünnepe. Diadalmas sugárzással, véres és piros színével köszönt ránk a meleg és gyümölcsérlelő nyár küszöbén. Vele fortisszimóval folytatódik az egyházi év második főünnepköre, az allelujás, húsvéthajnalos időszak, és kezdődik a tettértékű gondolatok, bátor kikezdések és elindulások termékeny ideje.

Apostolokat szentelő idő; minden gondolat az Evangélium jegyében, a pünkösdi tüzes Léleknek, a Szentlélek Úristennek mennyei égisze alatt.

Az Egyház az első pünkösdkor ezt a Lelket várta, hisz ennek kellett áttüzesítenie Krisztus erkölcsi világát, hogy meghódítsa a földet.

Várhatta-e valaki ott az utolsó vacsora termében, Jézus első hívei között nagyobb áhítattal, bensőségesebb és forróbb szeretettel, mint a Lélek mátkája: Mária...

*

A pünkösd mutat rá napvilágosan Mária elsőrangú szerepére az Egyházban.

Az Egyház Jézustól éltetett aktív szervezet, a legszentebb szeretetszövetség, rendeltetése, hogy a megváltás gyümölcseit kiossza és így folyton tovább építse Krisztus titokzatos testét. Az Egyház üdvözítő intézmény, a szentek egyessége, Istennel egyesítő iskola, kegyelemből élő és kegyelemre nevelő isteni alkotás. Az Egyház előbb volt, mint a hívek; Jézus az Egyházra bízta az üdvözülés útjainak őrzését; kereszténység nincs Egyház nélkül, Egyházon kívül.

Krisztus az igazság, mégpedig tanítása által, élet a kegyelem által és út az Atyához.

A kegyelem természetfölötti ajándék, amelyet Isten ad nekünk Jézus Krisztus érdemeiért lelkünk üdvösségére. Annyira szükséges nekünk, mint a testünknek az étel, a növénynek a napsugár, mindnyájunknak a levegő.

Az Egyház kezében vannak a szentségek, a szentségek erejében a kegyelem, a kegyelem birtokában az örök üdvösség.

Amint elválaszthatatlan valóság Krisztus és kegyelem, éppúgy szorosan összetartozó fogalom: Egyház és Mária.

Mária segítőtársa volt Jézusnak a megváltásban, a kegyelem visszaszerzésében. Máriában, mint a hívek közösségének legelsejében, testesült meg először az Egyház, a minden szentség és kegyelem birtokosa. Az első pünkösd napján Mária már csak maga köré vonzotta a titokzatos test első tagjait és elindította hódító útjára a tovább élő Jézust: az Egyházat.

A pünkösdi Lélek, a tüzes fergeteg, az evangéliumi gondolatok mennyei Szócsöve Máriát tette az Egyház tengelyévé és ekkor lett az Isten szépséges édesanyja pünkösdi Boldogasszony.

*

Ha az Egyház pünkösdi arcképére nézünk, értjük, hogy igazán Anya-szentegyház, mert a kép közepén ott van Jézus Anyja, mindnyájunk Édesanyja. Ha a földi édesanyák legjobbjainak minden szeretetét összegyüjtjük egy szívbe, — Liguori Szent Alfonz szerint — ez a szeretet nem érné el azt a fokot, amit Mária érez az Egyház tagjai iránt. Az Istenanya szeretete szentebb, tökéletesebb és nemesebb, mint a legjobb és legönzetlenebb emberanya szeretete.

Mária szeretetének zavartalan, tiszta ősforrása a Lélek, a pünkösd Lelke, a Szentlélek.

*

Egy régi meghatározását olvastam valahol az Egyháznak: az Egyház nem más, mint az újszövetség körül csoportosuló és Krisztus szent Teste és Vére által egy testületbe tartozó híveknek egysége az apostolok alapján — Máriával, Jézus Anyjával.

Minden jegy megvan benne és kifejezetten megtaláljuk a fogalmak közt az első pünkösd nagy valóságát. A pünkösdi Lélek a negyvennapos árvaság után az apostolok szívét hittel, tudással és bátorsággal — a Szent Szűz kegyelmes lelkét pedig csendes nyugalommal, mennyei vígasszal és diadalmas örömmel töltötte el.

Az apostolok úgy néztek rá, mint Édesanyjukra, az egy testületbe tartozó hívek közös Édesanyjára...

Szent Ágoston szerint Jézusnak áldozócsütörtökön el kellett mennie innét a földről, ha nem akarta, hogy az emberek Hozzá mint emberhez ragaszkodjanak.

De itt hagyta az Isten legszebb emberi alkotását, saját Édesanyját, aki Fia mennybeszállása után negyven napra lett az Egyház pünkösdi Boldogasszonya.

*

A Szent Szűz arcvonásai pünkösdi tűzzel és fénynyel rajzolódnak az Egyház lelkére. Innét van fiainak imádságos, irgalmas és megbocsátó lelkülete, innét forrásozik tagjainak hite és forró szeretete.

A szentségek a cénákulum termében kapják az égi, tüzes imprimáturt; a szószékek itt nyerik a mandátumot, a missziós munka az isteni küldetést.

S a Szent Szűz ott áll a világmunka első lendületénél. Nincs senkinek nagyobb pünkösdi öröme, tüzesebb szeretete, mint neki.

Sziénai Szent Katalin szerint, minél jobban szereti valaki az Egyházat, annál inkább részesül az isteni kegyelemben, amely nem más, mint a Lélek tüze.

Elhihetjük, hogy senki jobban nem részesülhetett a Szentlélek tüzében, mint Mária, tehát senki jobban nem szeretheti az Egyházat, mint Mária...

Ime, a Szív!

Irta: P. Ugrin Sándor S. J.

„Egy alkalommal — így írja le Alacoque Szent Margit második nagy kinyilatkoztatását — megjelent nekem az én Mesterem, Jézus Krisztus. Csakúgy ragyogott a dicsőségtől. Miután keble megnyílt, kitárta előttem forrón szerető Szívét, amely a lángsugaraknak élő forrása volt. Ekkor feltárta előttem tiszta szeretetének megmagyarázhatatlan csodáit: *mily messzire ment az emberek szeretetében*, akiktől csak hálátlanságot és félreismerést kapott."

Ime, a Szív! Ismerjük igazán? Vessünk reá egyetlen mély pillantást a Szentírás lapjain keresztül.

Ez a Szív fenséges *virágoskert*, ahol a megváltás isteni tervének vérpiros rózsái nyíltak. Legszebben nyíltak virágai a szenvedés és keresztbalál óráiban.

Ez a Szív az egyetlen *forrás*, ahonnan az élővizek árja, a megváltó isteni vér csörgedez.

Ez a Szív, amely önszántából hasonlíthatatlan fokban élt át, *ízlelt* meg minden földi gyötrelmet és szenvedést.

Ez a Szív, amely szeretetlángjával bearanyozta, *megnemesítette* és a legértékesebb égő áldozattá avatta a keresztáldozatot, a keresztbalált.

Nézzük, milyen messzire ment az emberek szeretetében?

A szeretet foka az áldozat nagyságában mutatkozik. Az isteni Szív áldozata nagy volt, 1. mert a *legértékesebbet* áldozta fel, 2. mert a *legérzékenyebb* áldozatot vállalta, 3. mert mindezt teljes *önzetlenséggel* tette.

1. *Értékes* áldozatot mutatott be. Feláldozta a) *szabadságát*. Utánozhatatlanul szép példát adott a tökéletes engedelmességre. Engedelmes volt nemcsak mennyei Atyjának, hanem a teremtményeknek is, Szűz Máriának és Szent Józsefnek. Engedelmes volt méltatlanoknak is, világi és egyházi elöljáróinak. Sőt tovább ment, engedelmes volt ellenségeinek is. Engedelmes volt nem egy óráig, hétig, hanem egész életében. Engedelmes volt dolgokban, amelyek semmi megtiszteltetést, kitüntetést nem jelentettek. Engedelmes volt a legnehezebb körülmények között. Engedelmes volt a halálig, a keresztbalálig. (Phil. 2, 8.)

b) Feláldozta a földi *gazdagságot*, fényt, rangot és tiszteletet éppúgy, mint a kényelmet és élvezetet. Barlang volt háza. Jászol volt bölcsője. Szalma volt szőnyege. Kereszt volt vánkosa. Az isteni Megváltó szembetűnően szegény, kemény, önmegtagadott életet élt egész életén át: bölcsőtől a sírig.

2. Áldozatot hozott abban, ami legmélyebben, *legérzékenyebben* érinti az emberi szívet. a) Feláldozta *jó hírnevét*, becsületét. Egész életében úgy ismerte őt a nép, mint Isten emberét, igaz embert, Isten küldöttét, nagy csodatevőt. Keresztbalála előtt pár nappal még száll felé a dicsőítő hozsanna. Mindezt visszavonják. Halálraméltónak kiáltják ki. Istenkáromlónak, csalónak bélyegzik, akit keresztrefeszítés illet meg az egész néptömeg előtt. Ez valóban erkölcsi megsemmisülés.

b) Feláldozza *igazságérzékét*. Elviseli a legégbekiáltóbb igazságtalanságot. Összehasonlítják a hírhedt rablógyilkossal, Barabbással. Sőt Barabbásnál alábbvalóbbnak tartják. Annak kegyelmet, neki keresztbalált követelnek. — A zsidók komoly vádat nem tudnak felhozni ellene, Heródes és Pilátus meg van győződve ártatlanságáról, mégis bírói döntés alapján kimondják rá a halálos ítéletet. Mit jelent ez? Ma, némileg érzékelhető ez a szociális igazságosság mellőzésekor . . .

3. *Önzetlenül* áldozott. a) *Nem számítgatott*, nem alkudozott, nem méricsgélt, mint mi gyarló emberek. Ő tudta, elég lenne megváltásunkra kevesebb szenvedés, könnyebb halál, egypár csepp vér, isteni részvétkönnycsepp vagy alázatos imádság is, — mégis tovább ment. Saját érdeke nem jöhetett számításba, mert előtte csak az számított, hogy minél inkább kimutathassa mennyei Atyja iránti szeretetét és hő vágyát az emberek megváltására és üdvözítésére.

b) Saját vigaszára *eredményt nem keresett*. Vállalta a verítékes munkát. A példa és prédikáció verítékes magvetését. De a lelkek megtérését, lelkesedését meghagyta apostolai és tanítványai idejére. Ő szívesen küzdött a látszólagos eredménytelenségek sötétjében. Prédikációi és csodatételei nem vezettek oly sok embert az erényes életre, mint később Szent Péter, Szent Pál vagy egy-egy kimagasló szent: Xavéri Szent Ferenc, Kláver Szent Péter . . . életműködése.

c) Önzetlen áldozatból *szeretete kigondolta* és megadta a legméltóságosabb Oltáriszentséget, jóllehet előrelátta a sok tiszteletlenséget, hidegséget, mellőzést, méltatlan áldozást, méltatlan bánásmódot . . . még neki szentelt személyek részéről is.

Ezekután méltán foghatja el szívünket az imádással egybekapcsolt csodálkozás. És felkiáltunk: Ime, a Szív, amely az embereket annyira szerette! Ime, *„mily messzire ment az emberek szeretetében . . ."* Ez a Szív mihozzánk is szól: „Azt akarom, hogy szeretetemnek megnyerjed a szíveket!"

Mi lesz válaszunk? Tetteink adjanak erre feleletet.

A Szentek mint emberek

Írta: Müller Lajos S. J.

Berchmans Szent János
(1599—1621)

A Jézustársaságnak egyik öröme és dicsősége, hogy az a triasz, akiket az Egyház az ifjúság védőszentjeinek nevezett ki, tett meg, éppen az ő ifjú tagjaiból került ki — Alajos, Berchmans és Szaniszló.

Mindhárom valóságos hős, nem kisebb Nagy Sándornál vagy Napoleonnál... Nagyobb célért és nagyobb hősiességgel küzdöttek.

Most a kevésbbé ismert Berchmans Szent Jánosban szeretném ezt bemutatni.

Életrajzi adataival hamarosan végezhetünk. Hiszen ez az élet a külsőt tekintve oly egyszerűen, feltűnés- és zajmentesen és hozzá oly rövidesen pergett le. A belgiumi Diestben 1599-ben született szegény, de igen jámbor iparos szülőktől. Mint ifjú, a malini noviciátusba lép. Majd az újoncévek eltelte után Rómába küldik, hogy bölcseleti és teológiai tanulmányait ott végezze. Itt halt meg 22 éves és öt hónapos korában mint a szerzetesi erényeknek csodálatos és vonzó példája. Temetése valóságos diadalünnep, amelyen résztvesz minden szerzetesrend és szinte egész Róma. Már akkor köztudatban volt, hogy a szerénységnek és szabályhűségnek ezt a szentjét egyszer még az oltárokon tisztelhetjük. IX. Pius iktatta a boldogok és XIII. Leó a szentek sorába.

Minket ez a külső keret most kevésbbé érdekel. Mi benne a szentet és embert akarjuk tanulmányozni, éspedig elmélkedésszerűen, gyakorlati következtetésekkel a saját életünkre.

Igaz ugyan, hogy János inkább a szerzetesek ideálja, de életének példája mindenkire, főleg a tökéletességre törekvő lelkekre felette tanulságos.

I.

Az akarat embere.

Bemutatom őt először is mint az *akarat* emberét. Hiszen a kegyelmen kívül ezen fordul meg minden.

János akarata: a) határozott akarat, b) megfontolt akarat, c) szabad akarat.

a) Határozott akarat.

1. János a tökéletességet úgy fogta fel, mint valamely nagy jót, amelynek elérése lehetséges, az ő viszonyai közt aránylag könnyű és szükséges. Éhezte és szomjazta az életszentséget és hivatására úgy tekintett, mint dúsan terített asztalra.

Mikor a malini noviciátusba lépett, egy álló óráig nem tudta könnyeit visszafojtani. Édesdeden folytak. Az a tudat fakasztotta azokat, hogy most egészen Isten szolgálatára adhatja magát és szentté lehet.

Aztán mesteréhez ment és biztosította őt, hogy „én szentté leszek. Hiszen annyi eszköz áll rendelkezésemre... Tessék bátran bánni velem, nem kímélni és erre irányítani..."

Illenek reá a Zsoltáros szavai: „Szájamat epedve megnyitom, mert megkívánom parancsaidat." (118. zs. 131.)

Ez az epedő, hő vágy: szentté lenni, lángba borítja szép lelkét. Soha katona nem áhítozott úgy a győzelemre, sem kereskedő a nyereségre, mint ő az életszentségre.

Ámde ez nála nem csupán múló lelkesedés. Megrögződött benne az életszentség gondolata és akaratának minden energiáját erre irányítja. „Én akarok szentté lenni, éspedig rövid időn belül" — ígérgette lelkiatyjának ismételten. És az ember kiérezte szavaiból, hogy itt oly ígéretről van szó, amelyet meg is akarnak tartani.

És valóban, ez a hő vágy bár még nem maga az életszentség, de a legjobb diszpozíció arra. Elmélkedjük csak át az Üdvözítő igéit, nemde ugyanezt akarják mondani: *„Boldogok, kik éhezik és szomjazzák az igazságot!"*

Egyben vizsgálgassuk, vajjon a mi vágyunk az életszentség után hasonlítható-e az éhséghez és szomjúsághoz? Éspedig olyan éhséghez és szomjúsághoz, amely epeszt és egyben kielégítését biztosra veszi?

Istenem! mennyi hitványság, mennyi ábránd, bizonytalan dolog ébreszt bennünk hő vágyakat és talán milyen terméketlen küzdelmekre is ösztökél...

Jánossal fontolgassuk, hogy mi is a mi *igazi* javunk és mennyi eszköz is áll rendelkezésünkre s nem nyúlunk utánuk...

2. Ámde nem elég az életszentséghez a vágy és a puszta akarat. A vágyból *eltökélt*, tevékeny akaratnak kell születnie. Még a földi dolgokban is *akarni* annyi, mint *tudni*. Rettentő egy szó ez: akarom! De mily ritka szó!

Mi az akaratot többnyire az akarnámsággal tévesztjük össze és beérjük akaratunknak néhány szárnyverdesésével, amely alig elég arra, hogy magasabbra emelkedjünk. Pedig semmihez sem kell erősebb akarat, mint az életszentséghez.

Viszont a pokol csupa akarnámsággal van kikövezve.

Ha egyszer *igazán* akarnánk, nyomban minő eredmény mutatkoznék!

Az ember akárhányszor töri-zúzza magát sikertelenül. Hány áhítozza az aranyat és marad szegény. Nem így van az életszentséggel. *Ez lehetséges.* Szent Ágoston szépen így beszélteti az Urat: „Szeressetek engem és tietek leszek, sőt nem is tudnátok szeretni engem, hogy tietek ne legyek."

b) Megfontolt akarat.

János akarata aztán megfontolt és felvilágosodott akarat, mert meg tudta magát őrizni 3 illúziótól: a *halogatás*, a *vigaszok* és a *nagy alkalmak* illúziójától.

1. A halogatás illúziója:

Nem halogatja vállalata kivitelét a messze jövőbe, de még csak holnapra sem. Ha azt kérdezik tőle, mikor akar szentté lenni, egyszerűen azt feleli: — „Most! *Most*, mert nem szabad és nem lehet szent halált remélni, ha az ember nem él szentül. Most akarok szentté lenni, mert ha fiatal koromban nem leszek szent, akkor sohasem leszek azzá."

De óvta magát János

2. a vigaszok illúziójától is. Nem számít az ima gyönyöreire, ama lelki élvekre, amelyeket némelyek a haladás hőmérőjének szeretnek tekinteni. Sőt kéri is Istent, ne vezesse őt *rendkívüli* utakon, amelyeken gyakran csak az önszeretet keres kielégülést... Oly imaéletet kér Istentől, amely őt *jobbá, önmegtagadottabbá teszi.*

Végül óvja magát János

3. a nagy alkalmak illúziójától. Nem tartogatja erőit a nagy csatákra és vállalatokra. Összes energiáját a napi kicsiny alkalmakba fekteti be. Jelszónak választja: „A közönséges dolgokat, de nem közönségesen!"

Boldogok vagyunk, ha mi is meg tudjuk magunkat óvni a csalóka ábrándtól, hogy majd máskor (nem tudom, mikor?) kapunk az életszentség nagy munkájába. A kegyelem *ma* és *itt* kínálkozik, *ma* és *itt* kell azt megragadnunk.

Menjünk mi is egyenesen Istenhez. Ne engedjük magunkat elkedvetleníteni a dezoláció, a szárazság, a vigasztalanság által.

Ne keressük Istent az érzékek vigaszában. Tanuljunk meg neki szolgálni vigasz nélkül is. Sőt legyen vigaszunk, hogy mi már így is tudunk neki szolgálni. Menjünk egyenesen Istenhez!

Mi se várjuk a nagy alkalmakat! Napirendünknek minden mozzanata alkalmas arra, hogy előbbre vigyen minket, ha azt *nem közönségesen* végezzük... *Valamennyit szeretetaktussá változtathatjuk.*

Ne okoljuk az embereket, viszonyokat, körülményeket, amelyek miatt mi most állítólag nem haladhatunk, hanem inkább hálálkodjunk mindenekben Istennek, aki *ebben* a percben is, *ezáltal* is, amit most éppen teszünk, tennünk kell, közelebb von magához.

János akarata végül:

c) szabad volt.

Nem engedte magát korlátozni a szent szabadságban, amellyel egészen és kizárólag Istené akart lenni.

Nem türte, hogy ebben őt holmi partikuláris, privát gyengédkedés gátolja. Nem engedett meg magának semmi érzéki vagy tisztán természetes barátkozást. *„Kerülni akarom* — mondogatta — *mint a dögvészt!"*

Nem türte, hogy őt valamiben is az *emberi tekintet* befolyásolja. Bár ő maga volt a szívesség, nyájasság és leereszkedés, mindebben azonban semmi gyengeséget sem árult el.

A kötelesség, a szabály rovására nem volt semmi engedmény!

Nem hat reá, hogy kivel és mivel van dolga. Megőrzi egyszerű és nyilt, szent függetlenségét, szabadságát.

Hivatkozik az isteni *„vétó"-ra* és teszi, ami kedvesebb az Úr előtt. Szerinte *„az életszentségnek első regulája, megvetni az emberek véleményét"*.

Az akarat szolgasága az életszentségnek bilincse és egyik legfőbb akadálya.

Isten megengedi, hogy barátaink, jóakaróink olykor kicsinyeskedjenek és az egészség stb. ürügye alatt az életszigorról, apostoli tevékenységről lebeszéljenek. Isten ezt megengedi, de csak azért, mert látni akarja, vajjon tudjuk-e már Érte — aki minden teremtett jót végtelenül felülhalad — mellőzni az akadékoskodó teremtett jót, és tudjuk-e már megvetni az emberi tekinteteket.

A világi emberek vajmi gyakran Istennek barátságát, szeretetét, megszentelő kegyelmét áldozzák fel emberi tekintetből. „Mit szólnának az emberek, ha ezt vagy azt tenném vagy nem tenném?!" Pedig a lelkiismeret egészen mást mond, javal. A szerzetesek pedig nem ritkán a szabályt és az életszentséget hozzák az emberi tekinteteknek áldozatul.

Jegyezzük meg, nem haladunk soha túl a középszerűn, míg csak akaratunknak teljes szabadságát nem élvezzük — míg mást is akarunk még, mint Jézust szeretni és neki egyedül tetszeni. Az arsi plébános mondta: „Hogy szentek legyünk, mintegy el kell fejünket vesztenünk és az emberek szemében bolondoknak feltűnnünk."

II.

Az erényhős.

Ez a határozott, megfontolt és szabad akarat termelte ki aztán Jánosunk heroizmusát, amely

1. a mindennapi, közönséges életben nyilatkozott meg. Neki is megvoltak ám a hajlamai, rokon- és ellenszenvei, sőt természetes szeszélyei és örömei is. Mikor a szerzetbe lép, már meglehetősen fejlett lelki életet hoz magával. Aztán tanulás dolgában is megvoltak nézetei, szokásai, gyakorlatai. Vannak apróbb és nagyobb vágyai és tervei. Mikor a noviciátusba lép, elkezdik csiszolni. Mikor a gyémántot csiszolják, voltaképen gyémántot csiszolnak le róla, és mégis ezáltal válik értékesebbé. Szinte a bosszantásig változtatják az újoncidőben a foglalkozásokat, hogy semmibe se tudjon a novicius belemelegedni, de elérje akaratának mindennél fontosabb hajlékonyságát és a készséget, képességet lemondani a saját fejéről, kényéről-kedvéről, ízléséről.

Jánosnak is mi mindennel kellett felhagynia, áhítatgyakorlatokat félbeszakítania, sőt a szentáldozásokat is az akkori viszonyok szerint korlátoznia, penitenciáit enyhítenie. Aztán a sok apró hivatal s később a tanulmányok ezernyi gonddal nyomasztják.

Ez termeli ki benne azt a jelszavát: *„Az én legnagyobb penitenciám a közös élet."* Csakugyan, a közös, társas élet a legnagyobb és egyben Istennek legtetszőbb penitencia. Mennyi lemondást jelent ez nála is, mennyi áldozatot! Mennyi hősiességet igényel, míg végre elérte a tökéletességnek azt a fokát, amikor az ember már nemcsak belenyugvással, hanem örömmel alkalmazkodik.

A szerzetesi állapotnak legfőbb törvénye a közös élet. A trienti szent zsinat előírja, a reformok csaknem kivétel nélkül e körül forognak. Abban áll, hogy a szerzetesek *egy* elöljáró, *egy* szabály alatt azonos életmódot folytassanak. Lakásuk, ruhájuk, táplálékuk közös legyen, amelyet nem maguk szereznek be, hanem amiről a Rend gondoskodik. Közös gyakorlataik vannak. Mindez annyit jelent, hogy a szerzetesnek el kell felejtenie saját ízlését, hajlamait, még az áhítatgyakorlatokban is. Mindenben függ. Jelentős ok nélkül nem szabad kivételeket kérnie és igénybe vennie, még akkor

sem, ha már idősebb vagy sokat dolgozott vagy gyengébb egészségű. Szóval: a közös élet szent kényszerzubbony. Legnagyobb penitencia, mert állandóan és főleg az *akaratot*, kedvet, szeszélyt ostromolja. Sokkal nehezebb ez, mint a világban önakaratból teljesített nagyobb külső vezeklés vagy kiterjedtebb apostoli tevékenység.

A szerzetesnek ebben a közös életben kell látnia az életszigor minimumát. Ha ennél nagyobb szigorra vágyik, ám teheti, de diszkréten és engedéllyel. Erre annál inkább vállalkozhatik, mert a szigorítás rendesen nem ragadós betegség, mint a kivétel és enyhítés. János is kér és kap minden hónapban egy napot, amikor teljesen visszavonulva minden üdüléstől, magát teljesen összegyüjthette.

Ki tudná megmondani, mennyi áldozatot, önmegtagadást jelentett számára az ilyen élet, és mily szolíd és e mellett kedves, szeretetreméltó életszentségre vezetett!

János heroizmusa megnyilatkozott aztán

2. másokhoz való viszonyában.

Kiskorától kezdve mennyi emberrel jött érintkezésbe! Aztán később tanulmányai alatt. Az emberek pedig nem egyformák. Jánosnak is akadt társa, aki vele állandóan ellenkezett. Ő azonban szelídségével még ezt is legyőzte. Mindenkit meghódított s mindenkire jótékonyan hatott. Mikor 22 éves korában sírjába szállott, mindenki megsiratta.

Mi magunk is jól tudjuk, tapasztaljuk, mily nagy dolog *mindenkivel* símán és udvariasan bánni, mekkora hősiesség kell ehhez! Minden feljebbvalóhoz egyaránt tisztelettel közeledni, minden egyenrangúval és alantassal egyforma jóakarattal és szolgálatkészséggel bánni...

János heroizmusa megnyilatkozott főképen

3. napi cselekedeteiben.

Ebben éri el a tökéletesség tetőfokát. Összegezzük csak úgy nagyjából a napi teendőket, funkciókat. Mily óriási szám lesz az eredmény! Mennyi apróságból tevődik össze egy-egy nap. Az ember imádkozik, többször is; aztán tesz-vesz, beszél, emberekkel és dolgokkal foglalkozik, pihen és étkezik stb. Mekkora feladat minderre *ügyelni* s magát mindenben ellenőrizni! Szinte megrémülünk, ha erre csak gondolunk is. És nehogy magunkat kelljen erőltetnünk, inkább felhagyunk minden igyekezettel és teszünk mindent, ahogy éppen jön...

János nem riadt vissza ettől a szent ellenőrző munkától és hű maradt jelszavához: *„Közönséges dolgokat, de nem közönségesen."*

Ez az ő rettenthetetlen elhatározása. Mindehhez egész lélekkel lát. Amit tesz, azt teszi is! Igy éri el, hogy emberileg mindenben tökéletes. Persze, ennek felértéséhez bizonyos érzék és szakértelem kell. Próbáljuk csak meg mi is ezt egy napon át és majd meglátjuk, mit jelent. Hát még egy egész életen keresztül!

Ime, az életszentség óriási és mégis elérhető magaslata! Berchmans Jánosnál éppen az a praktikus, hogy ő minden nagysága mellett voltaképen mindenben utánozható!

És ez megérné a fáradságot!

Gondoljunk az erény értékére, az örök dicsőség fényére és boldogságára, ami az életszentség prémiuma.

Minden kis apró-cseprő cselekedetünk is ennek csíráját, magvát hordja magában. Mennyit pazarlunk, éspedig jóvátehetetlenül, ha a lelki életben hanyagok vagyunk!

Ha nem is érjük el János tökéletességét, de sokkal többre vihetnők, ha akarnánk, komolyan akarnánk. Mennyire megbánjuk egyszer, ha ma ezt a munkát el nem kezdtük! Aki nem gyüjthet össze *minden* kincset, — mert nem érez magában elég erkölcsi erőt — hát semmit se szedjen fel?! Amit gyüjtesz, az örökre a tied! Nem veszt az, aki Istenért és lelkekért vesződik.

Ha már egyszer észrevettük és elismerjük eddigi hiányosságunkat és elhatározzuk, hogy mostantól fogva komolyabban javulunk, máris jobban tetszünk Istennek és szentjeinek.

Áhítat

Irta: Cser László S. J. (Peking)

Szombat volt, késő délután, közel alkonyathoz.

A templomban kis csoportok álltak, hófehér vászonnal letakart asztalok mellett.

Én csak két embert láttam.

Egy hetvenéves, vak öregembert és egy hétéves kislányt, aki az öreg vakot vezette.

Száz ember keresztelkedett meg ezen a délutánon.

Kisbabák, anyák, fiúk, lányok, apák, nagyapák, nagyanyák.

Én csak azt a két embert láttam: a hetvenévest és a hétévest, akik egymás kezét szorították szomjas várakozásban.

Mikor a kislány homlokán végigcsordult a keresztvíz, lehajtotta fejét, aztán felemelte lassan, nagyon lassan. Csukott szemét felnyitotta és az ég felé nézett. Szemén át a lelkére láthatott az Isten, hiszen még ember is odaláthatott. Olyan tiszta, mély, átlátszó, homálytalan volt ez a fekete, ragyogó szempár.

Csak Isten tudná elmondani, hogy mit látott a két tiszta szem mélyén.

Én csak álltam megmerevedve, pedig szerettem volna a gyerek lábai elé borulni és megcsókolni a kezét.

Ő nem tudta, mennyire szép, nem tudta, hogy olyan, mint az Ég angyalai.

Mikor az agg, világtalan szemeivel nem látva, de a vakok csodálatos ösztönével mégis megérezte a keresztvíz közeledését, — ő is lehajtotta ősz fejét. Arcára néztem: ezer barázda, az élet mérhetetlen fájdalma, szenvedés és hosszú évek vigasztalan megpróbáltatása ült rajta.

Mikor felemelte fejét, — ha elvesztettem volna közben szem elől öt — nem ismertem volna reá.

Ráncai eltűntek, arca kisímult, hasonló lett a kisgyermekéhez, aki kezeit szorongatta. A szemét nem nyitotta fel; — ő soha nem fogja erre a világra nyitni többé a szemét!

De tiszta és békés arca elmosolyodott. Istenem, hogy teremhet itt a földön ilyen boldog mosoly?

Ez az ember, aki bizonyára nem értette jól át a megmagyarázott katekizmus minden szakaszát: ez az ember — látott!

Hiszen belülről fakadt mosolya, befelé tud csak nézni: belül látott meg valamit.

Egy vak koldus, egy rongyos ember találkozott magában Istennel.

Mély sóhaj szakadt fel fáradt tüdejéből és arcát fény öntötte el.

Szégyeltem magam előtte; szégyeltem minden tudományomat, vakságomat, csekély hitemet.

Megragadtam a kezét, a hű kutya ragaszkodásával, aki ura örömének a maga gyatra képességei szerint részese kíván lenni.

A vak ember megszorította kezemet, de arca nem mozdult.

Előre nézett, oda, ahol semmi földit nem láthatott.

De arca elárulta, hogy lát élesen, tisztán és biztosan.

Sugarak törtek fel lelkéből, átfutották arcát egyre fényesebben, egyre tisztábban, egyre inkább nem erről a világról való mosollyal.

Aztán megindultak kifelé, két ember: egy kis gyerek és egy öreg vak.

Én pedig lebuktam az oltár elé, összetörve, könnyesen és boldogan.

Mert találkoztam az — áhítattal.

Irodalom

Századunk rohanva lüktető életritmusában sokszor szólal meg lelkünkben az örök ágostoni beismerés: „Nyugtalan a mi szívünk mindaddig, míg meg nem nyugszik Benned, ó Uram!" A léleknek ezt az Úrban való beteljesülés végtelen békéjét akarja kitermelni Páter Horváth Domonkos ferencrendi házfőnök **„Pax et Bonum"** című imádságoskönyve. E könyvecske lapjain megtaláljuk azokat az általános katolikus imádságokat, amelyek a leglényegesebbek s amelyek gyakorlása nélkül öntudatos katolikus élet alig képzelhető el. Nagy érdeme a könyv írójának, hogy a tartalmat rövid, velős oktatásokkal, időszerű példákkal, gazdag magyar vonatkozásokkal szövi át, amelyek a konkrétumok mindig szuggesztív erejével hatnak. Igazi magyar imádságoskönyv ez! Magyar író magyar lelkiségének kisugárzása. Találkozunk benne egy-egy pillanatra a legnagyobb magyarral, Széchenyi Istvánnal, Hunyadi Jánossal, II. Rákóczi Ferenccel s kiváló hitszónokunkkal, Tóth Tihamérral. És követésükre szívesen buzdulunk! A könyvecske gyakorlati értékét növeli az előírt bőjti napok ismertetése és velük kapcsolatos kötelességeink vázolása. A tartalom minden sora az egyszerűség, rövidség és lelki rúgékonyság bélyegét viseli. Mint hajnali harangszó bájos természetességgel közvetíti az Istent igazán kereső lelkeknek a legnagyobb földi jót, az első karácsony szent ajándékát: a békét és áldást! — Ára 2.50 P, kötve 3.50 P, bőrkötésben 5.— P.

Sulzbeck Ferenc O. S. B.: **Szent Gotthárd hildesheimi püspök élete.** Kiadja a magyarországi ciszterci rend zirci kongregációja. 222 l. Ára fűzve 3.60 P, kötve 5.— P.

Nagy emberek élete mindig érdekelte a közönséget s még inkább, ha azok történetesen az erény hősei és a szentség magaslatán állottak. Azért örömmel veszi kezébe a magyar közönség is ez újabb életrajzot, mely a bencésből hildesheimi püspökké emelt Szent Gott-

hárdot mutatja be, hogy példája üdvös hatással legyen lelki életére. Teszi ezt annál is inkább, mert Szent Gotthárd korának szellemi irányzata hatással volt Szent Istvánra is a magyarországi hitélet kialakításában. S később a történelem folyamán gyakran találkozunk országunk különböző helyein Szent Gotthárd tiszteletével. — Legyen tehát ez a sikerült életrajzfordítás felfrissítője a jó Istentől csodatevő hatalommal kitüntetett Szent emlékének és tiszteletének.

Aba Sándor: **Erdélyi útikalauz és a magyar városok ismertetése.** Kiadja a Nemzeti könyv- és papírkereskedés, Nagyvárad. 320 l. Ára 3.50 P.

Ügyes gondolat volt kis zsebkönyv alakjában összegyüjteni Erdély és a magyar városok nevezetességeit. Az utasok, kirándulók biztos vezérkönyvet és útmutatót kaptak, mely eligazítja őket az ismeretlen helyeken még a legegyszerűbb kérdésekben is. Összeállítja az egyes városok rövid történetét, kulturális intézményeit, szállodáit, üdülőit, az egyes pontok felé a közlekedési lehetőségeket az árak feltüntetésével.

Révész László: **Florilegium egyházi és klasszikus írók gondolataiból.** Veszprém, 1941. I. kötet. 446. l. Ára 6.50 P.

Révész László veszprémi piarista tanár 3 kötetes Florilegium kiadását kezdte meg. Az első kötet az egyházi írók, a második a klasszikus pogány írók szemelvényeit adja, a harmadikban pedig közmondásokat akar hozni.

Az első kötet most jelent meg. 110 egyházi írónak 400 fogalomról összegyüjtött 6000 idézetét közli, éspedig egymásmellett latin és magyar nyelven. Az idézetek tárgyai az aszkétika, morális, dogmatika, általában a vallásos gondolatok tárgyköreiből valók. Túlnyomó részük magyaros, kifejező és jól felhasználható és aránylag kevés a selejtes. Ez érdeme, mert a legtöbb florilegiumnak hibája a nagy nevek szerepeltetése, kevés használhatóság ellenére.

A latin szövegek magyar fordítása igen szabatos, nem szószerinti, hanem értelmi fordítás. Úgy latin, mint magyar tárgymutatót is ad és ez igen pontos.

A könyvet elsősorban egyházi szónokoknak ajánljuk.

Havass Géza: **A megértett szentmise.** Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. 52 l. Ára 1.30 P.

Az új idők vallási fellendülése magával hozta az első keresztények meghitt közösségi élete utáni vágyat is; legalább is a vallásos élet kifejező cselekedetei terén. Így a szentmise-hallgatáson túl az abban való részvétel felé is egyre jobban közeledünk. Talán gyorsabb iramban is érnénk a liturgikus misék népszerűsítéséhez, ha híveink a maga egészében ismernék a szentmise szertartási részét. Ezt a hiányt kívánja pótolni könyvével Havass Géza, amikor a szentmiséről öt órára beosztott szemléltető hitelemzéseket közöl. A szerző eléggé nem dícsérhető, hogy a katolikus életünk központi részét képező szentmise ismertetésére és tanítására ilyen ügyes módszert ad a hitoktatók kezébe. Nagyban hozzájárul majd az Actio Catholica célkitűzéséhez, hogy a szentmise megismertetésével gyermekeinkkel és népünkkel megszerettessük a legszentebb áldozatot.

Tamási József: **Vedd a szent kardot!** Szalézi Művek. 1941. 170 l. Ára 2.60 P.

A csinos kiállítású és Márton Lajos szép illusztrációival kiadott könyv magvas gondolatokat tartalmaz. A keresztesvitézek lelkesedésével rántja ki hüvelyéből a kardot és az új viharfelhők szellemi képviselői felé irányítja. A közömbös, az álmos kereszténységet kívánja rádöbbenteni a fenyegető veszély nagyságára. Teszi ezt az egyedül hatásos módszerrel, a saját igazságunkra való ráneveléssel és az ellenvetések cáfolásával. Nagy igazságaink bő tárházából kiragad néhányat, amelyeket különösen kikezdett a ma pogánysága. Rövid, csattanós érvekkel bizonyítja Isten létét, az Isten tulajdonságait; kitér a lélek, a vallás, a kinyilatkoztatás tényére, Krisztus tanítására, az Egyházra, szentségekre. Napjaink divatos tévedéseit ügyesen visszaveti, a helyes álláspontot világosan leszögezi. — A világi apostolok kézikönyve ez, mely eligazítja őket Egyházunk alapvető kérdéseiben. Adjuk is tehát a kezükbe!

P. Angehrn Tivadar S. J.: **Imádkoztassuk betegeinket.** Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. 32 l. Ára 12 fillér.

Szerző tömegterjesztésre alkalmas kis füzetbe gyüjtötte egybe azokat az imákat és fohászokat, amelyek alkalmasak arra, hogy a betegek vagy maguk imádkozzák vagy mások előimádkozzák nekik. A rövid gyónási imák után a szentáldozás előtti és utáni, majd a szentkenet szentségének felvételekor vigaszt nyujtó szép imákat közli. Végül a már-már haldoklóknál használható fohászokat adja. — Ajándékozzuk meg a kórházak, klinikák betegeit e kis füzettel, hogy vigaszuk legyen és Istenhez emelje őket nehéz betegségükben.

Gausz Tibor S. J.: **Ragyogó szemek.** III. kiadás. Budapest, 1941. Korda R. T. 180 l. Ára 2.50 P, kötve 4.— P.

Nem csodálkozunk azon, hogy III. kiadásban lát napvilágot ez a valóban sikerült könyv, hiszen olyan elven képekben, olyan színesen szól a mai leányhoz. Aki egy fejezetet elolvas belőle, azt rabul ejti és egészen magával ragadja a szép stíluson túl a magvas tartalom, a gondolatok egész skálája. Az „értékes leány" iskoláját hirdeti meg a szerző és hisszük, hogy felszólítása, munkája nem lesz hiábavaló, mert a magyar katolikus leányok megértették a hívó szót, felfigyeltek a sajátosan nekik írt levelekre. A „ragyogó szemű" leányok egész tábora sorakozik már, hogy a „szeretet tündérei" legyenek. Terjesszük, ajánljuk és adjuk leányaink kezébe! A katolikus család szebb jövőjét szolgáljuk vele!

Gerely Jolán: **Add nekem szívedet...** III. kiadás. Budapest, 1941. Korda R. T. 196 l. Ára 3. —P, kötve 4.50 P.

Gerely Jolán könyveit a magyar közönség előtt már nem kell ismertetni, maga a szerző neve hirdeti a leányok avatott tollú barátjának sikerét. Mindenki tudja, hogy finoman, kegyelettel vezeti a leányokat a legegyszerűbb problémától a legnehezebb, sokszor életbevágóan fontos kérdésekig. Az annyiszor tévesen és rosszul magyarázott szerelmet a krisztusi világnézet fényében tárja a leányok elé. A legszebb női feladatot, a család szentélyének építését vázolja érdekes, párbeszédes elbeszélés alakjában. Nagy leányok kezébe való, hogy végigelmélkedjék mielőtt szívüket odaadják, mint Tihamér püspök írja előszavában: „Ha a krisztusi szó így hívná: az apáca-beöltözési oltáron, ha pedig nem erre kérné: a menyegzői oltáron."

John F. Noll—Gr. Wenckheim F.: **Győződjünk meg az igazságról.** Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. 204 l. Ára 3.80 P, kötve 5.50 P.

A könyv amerikai kiadásának sikere az amerikai méreteket is felülmúlta, mert félév alatt harminc kiadást ért és 300 ezer példányban fogyott el. Ha csodálkozunk is a páratlan érdeklődés láttára, mégsem egészen meglepő, hiszen a mai ember nyelvén szól a katolikus igazságok után érdeklődő közönséghez. S nem véletlen az sem, hogy éppen a gyakori megtérések, illetve áttérések hazájában akadt egy püspök, aki ügyes párbeszédes módszerrel vezeti a katolikus Egyház tanához a megtévedt, a megmételyezett emberlelkeket. A szerző maga elé képzeli a katolikus hittel megismerkedni kívánó ismeretlent és 49 oktatásban elbeszélget vele Istenről, az ő törvényeiről, Jézus Krisztusról, az általa alapított Egyházról, a kegyelem és üdvözülés eszközeiről. Az előkészítés menete lélektanilag van felépítve és kitér minden jelentősebb téves álláspontra, előítéletre és támadásra. A konvertiták előkészítésének a magyar könyvpiacon is eddig annyira keresett segédkönyve ez a szellemes, fordulatos katekizmus-magyarázat. A fordító hasznos munkát végzett. — Adjuk a hitünk iránt komolyan érdeklődők kezébe, a hitoktatók, lelkipásztorok pedig állandóan forgassák, hogy a rövid, világos magyarázatok alapján minél jobban előkészíthessék az áttérőket. Természetesen nemcsak a konvertitákkal kapcsolatban használható, hanem minden hitvédelmi kérdésre is csattanós választ ad.

Ervin Gábor dr.: **Krisztusi nagykorúság.** Budapest, 1941. Korda R. T. kiadása. 152 l. Ára 2.80 P, kötve 4.30 P.

Nem véletlen az, hogy napjainkban az egyházi irodalom a katolikus hitelvek fegyvertárát keresi fel és onnan veszi tárgyát. Iróink öntudatlanul vagy sokszor talán nagyon is tudatosan nyúlnak olyan témákhoz, amelyekből erőt, újabb nekilendülést meríthetnek a gerinctelen szellemáramlatoktól megejtéssel fenyegetett lelkek. Ma a katolikusnak, felnőttnek és gyermeknek egyaránt erősen kell állnia a harcot, amelyre az Egyház a bérmálás szentségében megerősítette és ahol Krisztus katonájának karakterét adta. Dr. Ervin Gábor ezt a krisztusi hadviselést akarja a szívekbe vésni és felhívja a figyelmet a bérmálás szentségére, ahonnan a támadás idején kitartás, hősi ellenállás árad a küzdő lélekre. Finom tollal ecseteli a bérmálás szentségének természetét, kitér hatásaira: a lélekbe szálló Szentlélek ajándékaira. — Adjuk ajándékba bérmálkozó gyermekeinknek és a már megbérmált felnőtteknek is dr. Ervin nagyszerű könyvét, hogy nyomában az egész katolikus fronton minél többen csatlakozzanak a militia Christi táborába, mai nyelven: a Katolikus Akció lélekmentő munkájába.

Huszár Győző: Bölcselet VII. kötet: **Erkölcsbölcselet.** Szerző kiadása, 1941. Korda R. T. bizománya. 292 l. Ára 8.— P.

Szerző nem ismeretlen a bölcseleti irodalom terén. Eddigi hat kötetében elvezette olvasóit a gondolkodó ész világánál a paránytól a legfenségesebb hatalomig, Istenig. Az összes lényeket megismertette már minden vonatkozásukban, most a záró kötetben az embert mutatja be céljának elérésében. „A részleges javakon át hogyan jut el a végtelen jó birtokába", ez a rövid, egy mondatba foglalt tartalma a könyvnek. Perdöntően fontos, hogy az egyes emberek az erkölcsi normáknak megfelelően rendezzék be életüket, mert ennek hiányában felborul a rend. Ha az egyesek mint a társadalom összetevői nem igazodnak az erkölcsösség zsinórmértékéhez, a szociális bajok, a nyomor, az elégedetlenség, a társadalmi felfordulás lesz a következmény. Azért időszerű mindig, míg emberek léteznek e világon, hogy bevezessük őket a természetszabta törvények sokszor látszólag talán gúzsbakötő, de mindenkor az ember javát célzó korlátai közé. S kétszeresen aktuális ma, amikor a természet- és a pozitív törvény sokszor harcban áll egymással, amikor sokan a lelkiismeret szavát elnémítani igyekeznek, amikor a vallás-fogalom oly sokrétű tévelybe fullad és az emberek embertársaikhoz való viszonyukban annyira megfeledkeznek a szeretetről, az igazságosságról, a tulajdon szentségéről, a társadalmi és családi kötelességekről. A komolyan gondolkodni kívánók kezébe való e könyv, hogy rádöbbenjenek az erkölcsösség örök zsinórmértékére, ami nem más, mint „az értelmes emberi természet magában véve és viszonyaiban az észnélküli lényekhez, az embertársakhoz, főképen pedig az Istenhez, mint végső célunkhoz".

Az Unio Cleri pro missionibus XV. évkönyve a szombathelyi püspök missziós szellemet sürgető előszavával a szokásos alakban nyujt beszámolót az 1940-es évi magyar missziós tevékenységről. Megemlékezik dr. Breyerről, a missziós lelkületű püspökről. Közli a Szentatya missziós elgondolásait és terveit. P. Gyenis a jezsuiták 400 éves missziós munkáját vázolja történelmi hűséggel. Zsigovits dr. az Unio Cleri tagjainak kötelességeiről, a missziós buzgóság fellendítéséről értekezik néhány gyakorlati útmutatás kíséretében. Az évkönyv nagyobbik részét az egyes egyházmegyék gyüjtési kimutatása képezi, melyből a megnagyobbodott országnak megfelelő örvendetes gyarapodás tűnik ki.

Dr. Kniewald Károly—Lémájer Béla: **A lélek tűzharcosa.** Szalézi Művek. 1941. 190 l. Ára 3.20 P.

A kiadó a már ismertetett Tamási művével a világi apostolok számára fegyvertárat nyujtott. Ez a vele egy időben kiadott könyv pedig mindjárt be is mutatja az Egyház elvei és igazságai szerint működő világi apostolt. A horvát katolikus ifjúság vezérének, dr. Merz Ivánnak életrajza nem a mindennapi ember élettörténete. Sokkal többet jelent. A lelki élet magas fokán állott, de a nyilvános életben is kiemelkedő egyéniség. A horvát ifjúságnak az utolsó húsz év alatt új gondolatot, új munkát, új életprogrammot jelentett. — Kívánjuk, hogy a magyar ifjúság is felbuzduljon példáján és csatlakozzék az Egyház apostolai közé dr. Merz lelkesedésével, vallásosságával és szent életével.

Bogner Mária Margit boldoggáavatására befolyt összegek: P. Csávossy gyüjtőívéből 430.— P, 360.— P, Szabó Lajos C. M. gyüjtése (Bpest) 325.50 P, P. Csávossy gyüjtőívéből 266.— P, 240.— P, P. Csávossy adományok 190.— P, Cser M. Margit (Bpest) gyüjtése 131.— P, P. Csávossy gyüjtőívéből 90.— P, Makóiak gyüjtőíve 100.32 P, Szabó Lajos C. M. gyüjtőíve (Bpest) 90.— P, Novák Klotild irg. nőv. gyüjtése (Bpest) 84.— P, M. Annunciata n. gyüjtése (Ózd) 74.66 P, Adományokból 60.— P, dr. Bogner Jánosné gyüjtőíve 50.— P, özv. Bogner Jánosné (Szabadka) 50.— P, M. Victoria (Baja) 50.— P, Svetits Intézet (Debrecen) 45.70 P, Tápai Norberta nővér gyüjtése (Nyiregyháza) 38.— P, Furmann Ilona gyüjtése (Bpest) 35.— P. — M. Victora (Baja) 50.— P, Svetits Intézet (Debrecen) Adományokból 70.— P. — 30.— P-t adományoztak: Assisi Szt. Ferenc Leányai (Bp.), Ferences Nővérek Ludány. — N. N. 25.— P. — Assisi Szent Ferenc Leányai (Diósgyőr-Vasgyár) 22.50 P. — Angolkisasszonyok keresk. (Bp.) 21.31 P. — 20.— P-t adományoztak: Glaser Péter Óbuda, Iskolanővérek Gara, v. Pintér Aladárné Győr. — Amabilis főnőknő 15.— P. — Orsz. képviselők (Bpest) 14.70 P. — Ranolder Intézet (Bpest) 11.— P. — Mária Gizella gyüjtése (Bpest) Reparatrix 10.90 P. — 30.— P-t adományoztak: Szemző Istvánné, N. N., Isteni Szeretet Leányai (Marcali), dr. Varga János (Székesfehérvár). — Szent Orsolya-rend (Kisvárda) 9.30 P. — M. Mária Gizella (Bpest) Örökim. 9.40 P. — Kreidl Anna (Olad) 6.— P. — 5.— P-t adományoztak: Szendrői Jánosné Kiskőrös, Sztriha Margit Budapest, br. Csávossy Benigna Budapest, Niedermann István Kolozsvár, özv. Altdorfferné Kassa. — 4.— P-t adományoztak: Isteni Megváltó Leányai Szentistván, Karitász nővér gyüjtése Budapest. — T. Margit Szombathely 3.60 P. — 3.— P-t adományoztak: Tasi Izabella, Legsz. Üdv. Leányai (Bp. Horthy Miklós-kórház). — Irgalmas Nővérek Zárda (Heves m.) 2.05 P. — 2.— P-t adományoztak: Ajtay Margit (Vác, Géza-u. 3.), Sipos Mária (Makó, Toldi-u. 1.). — Vajda Tamás, Budapest 1.20 P. — 1.— P-t adományoztak: Ádám Rozália Nemeslőd, özv. Dzevenkáné Érd-újtelep. Kondor Ferencné Aszár. — N. N. 50 fillér.

Új magyar könyvek:

Aba Sándor: **Erdélyi útikalauz** és a magyar városok ismertetése. Ára 3.50 P.

Bacsóka Béla dr.: **Az időszakos „Birth-Control" erkölcsi megítélése.** Ára 4.— P.

Blaskó Mária: **Pedró.** II. kiadás. Ifjúsági elbeszélés P. Ribadeneira gyermekkorából. Ára kötve 2.— P.

Dehon—Uhl Antal: **Jézus papi Szíve.** Felemelő elmélkedések papok számára. Ára 2.60 P, kötve 4.20 P.

Egy kis korai áldozó. A 9 éves korában elhúnyt kis kassai szívgárdistának, Kuizs Magduskának élete. Különösen elsőáldozó gyermekek számára kitűnő olvasmány. Ára 40 fillér.

Félix: **A jó Isten virágoskertje.** II. kiadás. Néhány szentnek gyermekkorából mond el bájos, nevelő hatású történeteket. Ára kartonkötésben 1.— P, kötve 1.70 P.

Finn Ferenc S. J.: **Fülöp, a kis énekes.** Úgy fiúknak, mint leányoknak való igen szép, nevelő hatású történet. Főhőse egy fiatal leány, aki önfeláldozással neveli elárvult testvéreit, míg végre izgalmas fordulatok után boldogok lesznek. Ára 1.20 P, kötve 2.— P.

Gausz Tibor S. J.: **Ragyogó szemek.** II. kiadás. A leányok könyve. Talán egy leánykönyvnek sem volt mostanában oly nagy sikere, mint P. Gausz „Ragyogó szemek" és „Jegygyűrűért" című műveinek. Rövid idő alatt 3 kiadást értek el. A pompás, nyomdatechnikailag is elsőrangú kiállítású könyvnek ára 2.50 P, kötve 4.— P.

Gerely Jolán: **Add nekem a szívedet!** III. kiadás. Gerely, a lányok kedvenc írója ebben a kötetében fontos témát pendít meg. Különösen menyasszonyleányok vásárolják a kötetet nagy érdeklődéssel. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Hallósy Márta: **Csodálatos kapocs.** Elbeszélés. Ára 1.40 P.

Dr. Korompai József: **Az apostolok iskolájában.** Sajtó alá rendezte dr. Gianone Egon. Elmélkedések az „Apostolok Cselekedetei"-ről. Modern. Ára 2.20 P.

Huszár Győző: **Bölcselet.** VII. kötet. Erkölcsbölcselet. Ára 8.— P.

Jámbor László S. J.: **Örök igazságok.** II. kiadás. Tengersok példával teleszórt életreformáló lelkigyakorlatot tartalmaz. Ára 50 fillér.

— **Igaz katolikus vagy-e?** II. kiadás. A katolikus ember legfőbb kötelességeiről szól. Bámulatos hatással van mindenkire. Ára 40 fillér.

Nagykárolyi Etelka: **Szívek, ha megszólalnak.** Regény. 1.50 P.

Luzsénszky Alfonz: **Mi az igazság?** Világnézeti értekezés. 1.50 P.

Noll püspök: **Győződjünk meg az igazságról.** Végigveszi az összes katolikus hitigazságokat párbeszédes alakban. Nagyszerű hitvédelmi munka. Magyarra fordította: gróf Wenckheim Frigyes jáki apát. Ára 3.80 P, kötve 5.50 P.

P. Pál: **A világ közepe.** Mozgalmas történet. Különösen fiatal leányok olvashatják nagy haszonnal. Ára 60 fillér.

Pálosy Éva: **Napsugár villa.** Regény. Ára 1.50 P.

Pécsi: **Akik üldözést szenvedtek az igazságért.** II. kiadás. Hitbátorságra nevelő történet, mely gyermekek és felnőttek részére egyenlően hasznos és élvezetes. Ára 1.50 P, kötve 2.30 P.

Pécsi: **Az utolsó áldozat.** Szent Ágnes életregénye. Ára 1.20 P.

Plus S. J.—Uhl: **Élet Istennel.** Gyönyörű, mélyenszántó gondolatok. Olvasása nagyon emeli a lelket. Ára 1.50 P.

— **Szemben az élettel.** II. kiadás. Értékes leánykönyv. Mindenre válaszol, ami egy fiatal leány életében probléma lehet. Ára 2.30 P, kötve 3.80 P.

Révész László: **Florilegium.** Egyházi és klasszikus írók gondolatai. Latin és magyar nyelven apophtegmák, közmondások, szólamok, szólások, szállóigék. Ára 6.50 P.

Szegváry Mihály: **Szalonna az ablakban.** Regény. Ára 1.20 P.

Varga László: **Szociális reform és hivatásrendiség.** Ára 40 fillér.

Szivós Donát: **Emberek a mérlegen.** Világnézeti kérdésekre felel. Nagyszerű, hézagpótló munka.

Zakar András: **Tihamér püspök élete,** ahogyan kortársai látták. Pompás, hatalmas kötet, stílusa kedves, közvetlen. Ára 4. —P, kötve 5.— P.

— **A szenvedés értéke és a megtestesülés titka.** A könyv értékes elmélkedési anyagot közöl az értékelmélet főbb gondolatairól, a szenvedésről, az áldozatról stb. Ára 1.80 P.

Jézus Szíve-könyvek:

Csávossy Elemér S. J.: **Jézus Szíve-elmélkedések.** Kilenc szeretetszolgálatot dolgozott fel elmélkedések alakjában a jeles szerző. Ára 1.40 P, kötve 2.90 P.

— **Együtt a Mesterrel.** Jézus Szíve-lelkigyakorlat. Nyolcnapi szentgyakorlathoz bőséges anyag. Ára 3.— P, kötve 4.50 P.

Endrődy László S. J.: **Szeretet — Szózat.** A szeretetnek ellenállhatatlan isteni ereje sugárzik ebből a a könyvből, melyben a Jézus Szíve-magánkinyilatkoztatások mindenegyes sora az olvasó szívébe hatol. Az előszót a mostani Szentatya bíboros korában írta e műhöz. Ára kartonkötésben 3.— P, vászonkötésben 4.50 P.

Jézus Szíve hónapja. Áhítatgyakorlatok június havára. Ára kötve 1.— P.

László Ferenc S. J.: **Jézus szent Szívének iskolájában.** II. kiadás. Párbeszédes alakban folytatott beszélgetés Jézus Szívével. 30 napra ad anyagot. Ára 60 fillér.

M. Mateo: **Jézus a szeretet Királya.** P. Mateonak, a Jézus Szíve trónraemelésének nagy apostola által tartott lelkigyakorlatot tartalmazza. Ára 3.60 P.

St. Omer, Liguori Szent Alfonz után: **Jézus Szíve.** Imakönyvalak. Harminc elmélkedésen kívül imarészt is közöl. Ára 4.— P.

Virágh Andor S. J.: **A szentséges Szív titkai.** Gyönyörű, modern stílusban írt Jézus Szíve-elmélkedések. Ára 90 fillér.

OLCSÓ FÜZETEK JÉZUS SZIVÉRŐL:

Bangha Béla S. J.: **Jézus Szívének nagy ígérete.** IX. kiadás. (Kis Könyvtár a katolikus hívek számára. 1. szám.) Az első-pénteket tárgyalja népiesen, példákkal szövi át. Ára 20 fillér.

Biró Ferenc S. J.: **Hasonló akarok lenni hozzá!** Jézus Szíve jelvényeiről írt 7 kis konferencia. Jézus Szíve-beszédekhez, triduumokhoz alkalmas, szép anyag. Ára 40 fillér.

— **E jelben győzni fogsz!** III. kiadás. A Jézus Szíve-tisztelet átfogó, reformáló hatásáról, áldásairól szól magával ragadó erővel. Ára 30 fillér.

— **Jézus Szíve és a szociális szeretet.** Ára 10 fillér.

— **A Jézus Szíve-tisztelet központi természete.** Ára 24 fillér.

Csávossy Elemér S. J.: **Az idők nagy jele.** A Jézus Szíve-tisztelet korszerűségéről szól. Ára 40 fillér.

— **Jézus Szívének ájtatossága.** Behatóan ismerteti a Megváltó Szívének ájtatosságát. Ára 10 fillér.

Zsámár Jenő S. J.: **Ime a Szív!** A Jézus Szíve-tisztelet fontosabb idézetei Alacoque Szent Margit irataiból. III. kiadás. Ára 40 fillér.

Tömegterjesztésre való Jézus Szíve IMÁK ÉS FOHÁSZOK:

1. A nagy ígéret. 4 fillér.
2. Kegyelemkilenced Jézus Szívéhez. 4 fillér.
3. Litánia Jézus Szívéről. 4 fillér.
4. Első-pénteki nagykilenced. 5 fillér.
5. Imádkozzunk a kommunisták megtérítéséért. 6 fill.
6. Jézus Szíve-novéna — dr. Czékus Gézától. 28 fillér.
7. Jézus Szíve megengesztelése. 4 fillér.
8. Felajánlás Jézus Szívéhez az arsi plébánostól. 4 fill.
9. Az emberi nem felajánlása Jézus Szívének. 3 fillér.
10. Önmagunk felajánlása Jézus Szívének. 3 fillér.
11. Teljes önátadás imája. 3 fillér.
12. Ígéretek. Magyarul és németül. 3 fillér.
13. Emlékezzél meg, ó Jézus édes Szíve. 3 fillér.
14. Bizalom kilencede. 3 fillér.
15. Bizalom Jézus Szívében, Colombière atyától. 3 fill.
16. Miért és hogyan ajánlja magát a keresztény család Jézus szent Szívének? 4 fillér.
17. A nagykilenced. 4 fillér.
18. Családfelajánlás Jézus szent Szívének. 4 fillér.
19. Jézus Szíve, Te tudsz mindent. 3 fillér.

JÉZUS SZIVE-SZOBROK:

12 cm ára . .	1.80 P	50 cm ára . .	12.80 P
16 cm „ . .	3.— „	65 cm „ . .	22.50 „
22 cm „ . .	4.20 „	85 cm „ . .	48.— „
32 cm „ . .	6.80 „	100 cm „ . .	68.— „
42 cm „ . .	9.— „	125 cm „ . .	112.— „

Jézus Szíve áldást osztó, kitárt karokkal:

22 cm ára . .	4.50 P	55 cm földgömbön	21.— P
32 cm „ . .	8.30 „	75 cm „	45.— „
42 cm „ . .	12.80 „	85 cm „	54.— „
50 cm „ . .	16.50 „	110 cm „	105.— „

Jézus Szíve ajtóvédpajzs, fémből, „Megáldom a házakat felírással. Ára 20 fillér.

Jézus Szíve-levélpapír.

PAPI BREVIÁRIUMOK:

Pustet-kiadású papi breviáriumok: magyar propriummal, 110×163 mm nagyságban, legújabb kiadás, vékony papíron, fekete bőrkötés, vörösmetszéssel 78.80 P, plus 8.— P vám; ugyanaz aranymetszéssel 90.20 P, plus 8.— P vám; ugyanaz japán-papíron, aranymetszéssel 115.70 P, plus 8.— P vám.

Nagyalakú breviárium, 120×178 mm, vékony papíron, vörösmetszéssel 101.50 P, plus 8.— P vám; aranymetszéssel 115.70 P, plus 8.— P vám.

A breviárium himnuszai. I. rész latin-magyar szöveggel. 1.— P.

— II. rész latin-magyar szöveggel. 1.20 P.

Dr. Császár József: **Zsoltárkulcs.** A breviárium zsoltárainak rövid magyarázata. Ára 2.50 P.

XII. Pius pápa őszentsége engesztelő imája a békéért. Tömegterjesztésre ajánljuk. Ára 2 fillér.

EGYHÁZKÖZSÉGI KÖNYVEK:

Dr. Madarász István: **A vallásváltoztatás** magyar közjogi szempontból. Ára 4.— P.

Móra Mihály dr.: **Az egyházi adó és az egyházközség alapkérdései** az egyházi és világi jog szerint. Ára füzve 8.— P, kötve 10.— P.

Megyesi Schwartz Róbert dr.: **A mai magyar párbérjog.** Ára 2.— P.

— **Magyarázata a magyarországi katolikus egyházközségek adóztatási szabályzatának.** Ára 2.50 P.

Pilinyi Gyula: **Az egyházi és egyházközségi vagyonkezelés.** Ára 5.70 P.

A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)